

מאיר היצירה

ספר יצירה

מסודר בשלימות על פי נוסח הקדוש האר"י אשכנזי

עם

פירוש הגר"א

מהגאון ר' אליהו מווילנא ז"ל אשר בירר את הנוסח הנ"ל (מכל נסחאות הס"י הרבות שהיו לפניו) לסדר פירושו בכמה אופנים, סודר והוגה מכי"ק הגר"א ז"ל והושלמו ההשמטות, גם פירוש מעשה בראשית שפירש על פי יסודות ספר יצירה ועוד ליקוטים יקרים ונפלאים, בהוספות ביאורים והגהות מתלמידו המקובל מוהרמ"ש [רבי משה שלמה מטולטשיין] ז"ל*

עתה יוצא מונה במהדורה חדשה ועליהם סובבים אלפי הערות, פתיחת המקורות המובאים בדברי רבינו, השוואות לדברי מרן האריז"ל, מראי מקומות לכתבי הגר"א שמהם מתבארים דבריו, וכן כתבי בני בית מדרשו המבארים את דבריו ושמו נקוב עליו דהוא ביאור מאיר הספרא

נוסח דפוס תשכ"ה

מאיר היצירה

פ"א	3	ב ע"א – יב ע"ב
משנה ב	42	ה ע"א
מ"ג	53	ו ע"ב
מ"ד	64	ז ע"ב
מ"ה	69	ח ע"ב
מ"ו	76	
מ"ז	79	
מ"ח	82	
פ"ב	99	יב ע"ב – יד ע"א
פ"ג	109	יד ע"א – טו ע"ב
פ"ד	117	טו ע"ב – יז ע"ב
פ"ה	126	יז ע"ב – יט ע"א
פ"ו	135	יט ע"ב – כב ע"ב
ליקוטים	152	כב ע"ב – כד ע"ב
פירוש בראשית על דרך הרמז	162	כד ע"ב – כה ע"ב
סוף	168	

הקדמה

ע"י דברי רבינו (ד ע"ג): ספר יצירה הוסד על אתוון ונקודות לבד (ולא טעמים), וכן (ז ע"ג): כל ספר יצירה הולך על זיווג עליון נשיקין אצילות ומבאר הכל על ידי אותיות התורה, ועוד (יד ע"ד): כל הספר נחלק לג' עולם שנה נפש והן עולמות ב"ע (יד ע"ד). וע"י רבינו בביאורו בתז"ח (יט ע"ד): על סוד זה בנוי כל ספר יצירה, שכל היצירות במאמר פיו כמ"ש (תהלים ג' ו) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם¹, ומבאר האיך נתגלמו במאמר וברוח מנקודה עילאה עד ציור הדבור בחיתוך אתוון. @ וע"י עוד לקמן ריש כג ע"א.

וע"י דברי הפת"ש (בית נתיבות צמצום ד) כלל כל הספר יצירה הולך על ענין זה של כ"ב אותיות וי' נקודות, והם כתב שבלוחות הלב, וע"י עוד (שם א"א כ): התחלקות האותיות לג' מדרגות ג' ראשונות אמ"ש בראש, ז' כפולות בג"ד כפר"ת בנויה בז"א, וי"ב פשוטות בבטן נוק' מלכות, וכל ספר יצירה הולך על נקודה זאת, וכל העולמות וכל הנבראים הכל הם בסוד ג' מדרגות הנ"ל.

וע"י דברי רבינו (ו ע"ד): כל פרק א' מפרש ע"ס ושאר הפרקים כ"ב אותיות.

¹ ע"י לקמן יא ע"א ד"ה וז"ש בדבר.

מאיר היצירה

(פ"א מ"א) בשלשים ושתים נתיבות² פליאות חכמה חקק³ י"ה יהו"ה צבאות אלקי ישראל אלקים חיים ומלך עולם אל שדי רחום וחנון רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש הוא, וברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור.

בשלשים ושתים – כמו שמפורש במשנה ב', עשר ספירות וכו' ועשרים ושתים, והם במספר הקו הסובב לאלכסון עשר⁴, ונחלק לעשר וכ"ב, לפי שמחלק העשר של האלכסון לג' אמות וז' כפולות, ולשבע ההיקף הוא כ"ב, ולג' ההיקף עשר. והם⁵ באדם, סתומין במוח שהוא חכמה, ונחלקים בחוט השדרה ונשלחים בכל הגוף כידוע⁶, כמו שאכתוב לקמן (ד ע"א) שמהן בא ההרגש לכל האיברים (עי' פי הראב"ד יג ע"ד).

² עי' פת"ש נתיב העקודים פתח יט, ז"ל, ל"ב אותיות שבפסוק זה [בטחו בהו"ה עדי עד כי ביה ה הו"ה צור עולמים] (ישעיה כו ד), נגד כ"ב אותיות וי' נקודות, ל"ב נתיבות חכמה שבהם נברא העולם (ס"י פ"א מ"א), ושורשם העליון כאן במקום הזה [בפה דא"ק], שהוא המאמר הראשון הכולל כל הט' מאמרות האחרות, עכ"ל. פי' דבריו, שעל אף שעיקר ל"ב הנתיבות הם בחכמה דאצילות (כדלקמן ד"ה פליאות), זהו בגלוי, אמנם שרשם הנעלם הוא בגילוי הראשון שיצא מפה דא"ק באורות העקודים.

עי' פת"ש (בית נתיבות צמצום ד), ז"ל, הלוחות [ברית] רומזים ללב האדם, והוא מרכז האמצעי שבו וכו', שהוא תכלית האדם, ובו שורה נפש החיוני וכל מדותיו שבו וכו', והוא במקום ארון הקודש שהיה בק"ק שבו ב' לוחות, שבהם כל התורה כולה רשומה בכלל ובפרט, כלול בכח באותיותיה וברמיזותיה. וכמו כן כל שלמות האדם וכל צורך עבודתו והגיעו לתכלית כוונת רצונו ית', הכל תלוי בלב, ולכן נקרא לב, שרומז לכלל הנבראים שנבראו בל"ב נתיבות חכמה, שהם כ"ב אותיות ועשר נקודות, שהם בחי' גוף ונפש שלהם כידוע. והם כלל כל אותיות התורה, שבתורה נברא כל העולם, כמ"ש בספר יצירה (פ"ב מ"ו) כ"ב חפיצים בגוף אחד, וכלל כל הספר יצירה הולך על ענין זה של כ"ב אותיות וי' נקודות, והם כתב שבלוחות הלב, עכ"ל.

³ עי' לקמן ד ע"א מש"כ רבינו (ד"ה י"ה הו"ה צבאות) שכ"ב הנתיבות המנויים כאן הם כינויים לל"ב הנתיבות (בהוספת י' השמות הנזכרים בפ"ו מ"ו). והנראה בביאור דבריו, שהנתיבות המרומזים בשמות אלה המה ל"ב הפרטים שבמ"ס שהמה נעלמים, והם שורשים לנתיבות החכמה. ועצם הנתיבות הם כ"ב אותיות הא"ב וי' הנקודות.

ועי' לש"ו ביאורים ח"א סט ע"ב, ז"ל, ודע עוד כי ע"ד שהם עשר הו"ה, שהם ה"ס דהרוח, והם בניקוד ה"ת של הפסוקים דעשר אלה"ם הנז', הנה עד"ז ישנם ג"כ עוד כ"ב הו"ה, והם ל"ב הו"ה שהם הל"ב נתיבות חכמה, וכמ"ש במבו"ש (ש"ה ח"ב ספ"ו) שהל"ב נתיבות חכמה הם כולם שמות דהו"ה, ע"כ. ועי' & שכל הגילויים שבאצילות הם הו"ה ולכן מותרת להם התפילה

⁴ ובהגהת הרמ"ש - כי תחילת הכל היה הצמצום בסוד עגול, לכן אמר בל"ב שהוא במספר הקו הסובב לאלכסון עשר היינו רוחב העיגול נקרא אלכסון. וכל שיש ברחבו עשר יש בהיקפו ל"ב כמ"ש הרמב"ם, עכ"ל.

ועי' לש"ו הקדו"ש לה ע"א דהיינו שסוד שורש הבחינות של י' ול"ב הוא בעולם דקו וצמצום [כלומר העולם הקודם לגילוי א"ק, עי' לש"ו כללים ח"א יג ע"א ו לש"ו ביאורים ח"א כט ע"ד]. ועי' לש"ו ביאורים ח"א נח ע"ד שעומק הענין של י' ול"ב שהם בחי' הקו והצמצום הוא, כי הצמצום היה בסוד עשר, שכן הוא בחינת מלכות דא"ס, והיה בסוד י' דאדנ"י, י' זעירא שהוא סוד חכמה זעירא, וככל עיגול שרחבו י', שטחו בהיקפו הוא ל"ב (והוא הל"ב נתיבות חכמה), והקו הנמשך בצמצום כולל אותו ובכך הצמצום מתגלה על ידיו, ובחיבור שניהם נברא הכל. והוא סוד ל"ב השמות אלקים [דמע"ב] דבצמצום שהוא דין, והם נתגלו והאירו על ידי הקו שהוא חסד, והם ג"כ בסוד נחש בריח (קו) ונחש עקלתון (צמצום) (עי' ב"ב עד ע"ב), ועיקר הגילוי הוא רק על ידי הנחש בריח (עי' לקמן הערה 9).

⁵ כלומר ל"ב הנתיבות. ועי' לקמן אופן ה' (ה ע"א ד"ה וכן באדם), ועי' מש"כ לקמן בהמשך העמוד (ד"ה פליאות), ז"ל, והן כאן בכתר מופלא בתכלית העולם, ומהחכמה מתחילין להתפרש ובגופא להתחלק.

⁶ עי' אד"ר קלא ע"ב: אינון אריכי למיתי תועלתא לכלא. מאי לכלא, למיעל על חוטא דשדרה דמתשקיין מן מוחא, עכ"ל. [תרגום: ועל כן אלה (שערוות הראש) ארוכים, כדי להביא תועלת לכל. מי הם הכל? כדי שיכנס לחוט השדרה להשקותו מן המוח]. ועי' תיקו"ז יט ע"א שהשדרה שקיאה דכל גופא [משקה לכל הגוף].

מאיר היצירה

והם בספירות⁸, החכמה קדומה שהוא מוחא סתימאה⁹, ונתפשט לחכמה¹⁰ ומשם לחכמה דז"א.

והם בשמות, ל"ב אלהיים דמעשה בראשית¹¹ של ששת ימים עד ויכולו, ושלשה אלקים שבויכולו הן שלשה ספרים דלקמן¹², ונקראים אלקים לפי שבהן גנוז גבורה דעתיק¹³, ולפיכך נקרא¹⁴ בוצינא דקרדוניתא שבה מדר משחתא ועשה הכל כמ"ש בזוהר (בראשית טו ע"א)¹⁵.

⁷ ז"ל: נתיבות רבות אשר בהם ישולח כח ההרגש והשכל לכל אבר הראוי לו, ודע כי לא ימצא שום הרגש ורצון זולת הנתיבות ההם.

⁸ עד כאן דיבר על ל"ב הנתיבות מה מקומם בפרצוף האדם, וכאן החל לדבר על מקומם במערכת הספירות שבכל פרצוף.

⁹ עי' ב"ע לח ע"א, ז"ל, בחכמה דז"א יש ל"ב נתיבות והם מאירים על ידי הארת מו"ס שמאיר בהם על ידי השערות [רבינו סידר את חכמה דאצילות בין מו"ס לחכמה דז"א], שכל הל"ב נתיבות כלולים במו"ס בהעלם בציור אות א' כזה \aleph , שהם שורש הל"ב נתיבות שבחכמה, ולכן אמרו בס"י בל"ב נתיבות פליאות חכמה וכו', ור"ל שהם מפליאות חכמה העליונה דע"ק, שעליו נאמר (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך וכו', ס"י מתחיל ממו"ס שהוא שירותא דאצילות וכן התורה מתחיל בראשית ות"י בחוכמא ולכן הם סוד ל"ב אלקים דעובדא דבראשית ונק' אלקים ע"ש גבורה הנכלל במו"ס בוצד"ק, עכ"ל.

ועי' פת"ש נתיב א"א פתח ח וז"ל, אר"א שתחילת יציאתם מחו"ב דא"א, שם נשרשים כחדא, ולכן שם נכללים חו"ב זה בזה ואוירא ומו"ס שניהם כלולים זה בזה, ונמצא שגם מו"ס נקרא ע"ש חכמה, אך מ"מ בבחינת התפשטותם למטה אז מתחלקים לב' פרצופים, ואבא מקבל מאוירא ה' חסדים בסוד אוירא דכ"א, ואימא ה' גבורות ממו"ס בוצד"ק דגנוז שם, ששם סוד גבורה דעתיק, ונמצא שנוכל לכנות מו"ס בבחינת בינה ע"ש שאימא שורשה משם, אבל מ"מ, בא"א הוא בשם חכמה והאוירא ומו"ס נכללים כא', עכ"ל.

ועי' לש"ו ביאורים ח"ב עה ע"ג, ז"ל, המ"ס הנה יש בה ג' בחי': כי בערך שכל הג' רישין כלולים בה והיא כללות כולם הנה היא בסוד א', אל"ף פל"א, כתרא עלאה. אבל בבחינתה גופה, הנה היא בסוד י', כי היא חכמה קדומה, חכמתא סתימאה. אך בפרטות הג' רישין, הנה היא בסוד בינה, כי הג' רישין הם כח"ב דא"א כנודע, והיא בסוד ה'.

¹⁰ עי' לקמן ד"ה פליאות, שכוונתו כאן לפרצוף אבא.

עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא, וז"ל כל האצילות נקרא ע"ש יו"ד שבשם שהיא חכמה, וכמ"ש בע"ח דעל ידי התלבשות א"ס בחכמה האציל כל האצילות ומתלבש בהן, וכן ראשית הגילוי הוא מחכמה כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא, עכ"ל. אם כן מובן איך החכמה כולל הכל.

¹¹ עי' תיקו"ז כז ע"ב. עי' לקמן הערה 78, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז מד ע"ג ד"ה דאיהו ל"ב אלקים כו', ז"ל, שהוא בלב של ים, דבינה כלולה מחו"ב, כידוע חכם כו', ומסטרהא הוא נ' שערי בינה, ומסט' דחכמה בה ל"ב אלקים דעובדא דבראשית.

ועי' מש"כ רבינו בביאורו להק' האד"ר, ז"ל, בשם אלקים נברא העולם, כמ"ש בראשית ברא אלקים, וכל מע"ב, כי כל העולמות תחת אצילות הן אלקים, והיא [מלכות דאצילות] מתעלמת בתוכם נקראת ג"כ אלקים.

¹² עי' לקמן הערה 578.

¹³ גבורה דעתיק מתלבש במו"ס, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"א והענין שאם כן המו"ס הוא בינה דא"א ולא חכמה דא"א. ואם כן קשה שכאן מו"ס הוא חכמה. ועי' ב"ע לג ע"א שהחו"ב הם תרין רעין דלא מתפרשין, דהיינו על אף שמו"ס מצד עצמו הוא בינה דא"א אבל מכיוון שגילוי בבחינה זו הוא רק כאשר הוא בזיווג עם אבא דא"א ממילא אפשר לקרותו גם בינה וגם חכמה באותה המידה. ועי' פת"ש, הו"ד לעיל הערה 9.

עי' לש"ו דע"ה ח"א ו ע"ד, ז"ל, כל פעולה באה על ידי התעוררות, וכל התעוררות היא העתקה של כח מכת, פירוד וריבוי, וזה אינו יכול להיות כי אם בגבורות, שכן תכונת החסד היא להתייחד ונייח ושקט ומתעצם בכולו, ולכן הוא נקרא חסד פשוט, ולכן נברא העולם בל"ב שמות אלהים. אמנם על ידי הגבורות לבדן אי אפשר לברוא שום דבר, שכן אין מעצור לרוחם, ואי אפשר שתצא מהם מציאות מסודרת ולא שייך בהן קיום, אלא על ידי שיתוף אור החסד. והנה האמת לאמיתה היא ששורש כל המציאות הוא אור החסד, שכן גם מציאות אור הגבורה גופא הוא על ידי אור החסד, שהרי באור הגבורות יש ב' תכונות: א) כאשר הוא לבדו, אז הוא כח ההסתר הגמור והוא חושך, ב) כאשר נמשכת הארה מאור החסד, אז הוא מתלהט ומאיר לאין חקר. אמנם כאשר עומדים כל אחד מהחו"ג לבדו בלי רעהו הרי ששניהם נעלמים: חסד מכיוון שהוא נייח

מאיר היצירה

והן בעולם, תחילתן ברוח ומתפרשין במים¹⁶ [שהוא חכמה] ומתפשטין לו קצוות העולם.

נתיבות – כמ"ש (ישעיה מג טז) ובמים עזים נתיבה, ועיקרן¹⁷ הן במים שהוא חכמה, ונקרא מים עזים שבו גנוז גבורה דעתיק¹⁸, ולפי שבו כ"ב אותיות שהן ב' פעמים רל"א (לקמן דף כו ע"א) כמה שכתוב לקמן פרק ב' (משנה ד') והן מנין נתי"ב¹⁹, והן במנין כ"ב פעמים אהי"ה לפי שבכאן נקראים אהי"ה כידוע²⁰.

פליאות²¹ – לפי שמדבר עכשיו בכותרת²² והוא נקרא פלא כידוע²³, וכן אמרו (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך, והן²⁴ כאן בכותרת²⁵ מופלא בתכלית ההעלם, ומהחכמה²⁶

ושקט בכל כחותיו, והוא בבחי' אחדות פשוטה, וגבורה מכיוון שהוא מסלק כל שהוא זולת ממנו ומסתיר את עצמו.

ל"ב שמות אלקים שבמעשה בראשית המה ל"ב הנתיבות שבבינה, ושם הוא גמר תיקונם של ל"ב נתיבות חכמה הרי הם שרשי הנתיבות שבבינה (לש"ו ביאורים ח"א סב ע"ג).
¹⁴ מו"ס (לש"ו דע"ה ח"א יא ע"א). ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כא ע"ב ד"ה וז"ש דנפיק, וכן בליקוט שם שמשמע שבוצד"ק רק מתלבש בגבורה דעתיק ולא שהיינו הקממש, ועי' שם במאיר הספרא.

¹⁵ עי' לשונו לקמן הערה 84.

¹⁶ עי' לקמן משנה ט' י' א: רוח, רוח מרוח, ומים מרוח.

¹⁷ כלומר לאפוקי רוח, עי' לקמן פ"א מ"א.

¹⁸ דהיינו במו"ס (עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"א ד"ה והענין, וכן בלש"ו ביאורים ח"א עד ע"ג), ועי' לש"ו בדע"ה (ח"ב כא ע"ד) שעיקר פנימיות החכמה שהוא פרצוף אבא, הוא עצמו גם בחי' נוק', כי בו גנוזה גבורה דרדל"א, והוא בסוד חכמה דא"א, מו"ס, וכן כל המציאות דחכמה אבא הוא מהבינה דמ"ה ומחכמה דב"ן (עי' ע"ח שער טנת"א פרק א') שהם בחי' נוק', ולכן נקראת "חכמה" בלשון נקבה.

¹⁹ עי' פת"ש בית נתיבות נתיב א"א פתח מה, ז"ל, שם [במרו"ס] הוא נתיב לא ידעו עיט (איוב כח ז) שמשם שורש כל הרל"א שערים פנים ואחור (כדלקמן פ"ב מ"ד) בסוד נתי"ב, כי כל האותיות אלו של כל השערים הם כללות כל הנבראים, שאז כל הל"ב אל"ף א' כך. עי' לעיל הערה 9 ולקמן הערה 46.

²⁰ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"ב ומחסד וז"ל, על ג"ר אמר אהי"ה, אנא זמין למהוי, כמ"ש בזהר (ח"ג יא ע"א) שאתגלה בז"ת.

²¹ עי' מש"כ רבינו בביאורו במשלי (ח ב) וז"ל, יש ג' דרגין של חכמה כמו שכתוב בס"י (כאן) ל"ב נתיבות פליאות חכמה: פליאות, סוד הפלא, ואמרו בס"י (פ"א מ"י) רוח מרוח חקק וחצב כ"ב אותיות יסוד וכו' וזהו פליאות וזהו מה שאמרו בזהר (ח"ג ר"ג ע"ב) רישא וגיעזא ושבלא וכו', ג' חכמות הן: א', החכמה הידוע לכל, כמו יום שהכל יודעים צרכו. ב', חכמה נסתרת ואינה גלויה אלא לחכמים, כמו הלילה שלפי הנראה אין בו צורך וכו'. ג', חכמה הנעלמת מעין כל חי (עי' פת"ש נתיב גדלות דז"א פתח ט, שהחכמה השלישית הנעלמת היא בוצד"ק).

²² מו"ס הוא החכמה דא"א דאצילות (עי' הערה 13 שלפעמים נקרא בינה דא"א) וא"א עצמו הוא כתר דאצילות.

עי' ב"ע ה ע"ב וז"ל, ידוע שחיות המלכים [קדמאין] ותיקונם הכל תליא במו"ס וכן מיתתם תליא שם ששם מהקם [עי' זהר ח"ב קטו ע"א מלשון הקם תקים עמו] מלכין ומהעדי [מלשון הפסוק שמות לג ו ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב] מלכין שכל הביורורים שם במחשבה אתברירן ושם זריק ניצוצין לש"ך עיבר שהם סוד ל"ב נתיבות כלולים מי' והם דוגמת ל"ב שיניים הטוחנים המאכל וממתיקים אותו שיהיה ראוי לאכילה כמו כן ע"י ל"ב נתיבות הכלולים במו"ס אתברירו המאנין תברירן והאורות הראוים נעשו מהם פרצופים והסיגים נפרדו מהם למטה והוא סוד א' של אמת שהחיה המלכים, ולכן נקראים ל"ב נתיבות פליאות חכמה, בסוד פלא אלף כמ"ש והחכמה מאין תמצא והוא חכמה עילאה דע"ק שנק' אין וידוע ג"כ שכל התיקונין של השערות דרישא ודיקנא דע"ק וז"ת גלגלתא כולם ממותרי מוחא סתימאה נפקו ונמצא ששם תליין חיי ומותא שכי' שלא נתגלו התיקונים מתו המלכים ואחר שנתגלו אז החיו וע"ז נאמר והחכמה תחיה בעליה.

²³ עי' תיקו"ז יג ע"ב: לית עדן אלא כתר עליון דאיהו מופלא ומכוסה, ע"כ. ועי' שם קל"ז ע"ב: א' מן אבגית"ץ איהו כתר אמון מופלא ומכוסה, ע"כ. ועי' מש"כ רבינו בביאורו שם (דף קל"ח ע"א): אמון מופלא ומכוסה הן בג' רישין דביה, מו"ס הוא האמון דביה נעשה כל, וכו' ומכוסה הוא אוריא עלאה, ומופלא הוא רישא עילאה לכל רישין [רדל"א] ואל"ף מורה על כולם, עכ"ל,

מאיר היצירה

מתחילין להתפרש ובגופא להתחלק²⁷, ובחכמה²⁸ נקראים נתיבות כמ"ש ובמים וכו'²⁹. והן בעולם סתומים ברוח, ומתפרשין במים³⁰. ובאדם הן סתומין באורא דגולגלתא, ומתפרשין במוח. והן בשם סתומים בקוץ של יו"ד, ומתפרשין ביו"ד.

חכמה – הוא יו"ד שבשם שנקרא גולם³¹, שמוכן לקבל צורת כל האותיות, וכן החכמה הוא מוכן לכל הנבראים, כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית. וחכמה גימטריא גל"ם כמנין ע"ב השני מד' ע"ב, שהוא ס"ג עם עשר אותיות הפשוטים³², ולפי שבו גבורה דעתיק כנ"ל והוא בשם ס"ג, וכן אמרו³³ ביו"ד דס"ג נברא העולם. ובעולם המים הוא מוכן לכל צורה³⁴, וכן אין דבר בלא מים.

ובאדם החכמה הוא מה שבשכלו להשיג כל דבר והוא מוכן להשיג כל דבר, ומתפרש בבינה שהוא מצייר בשכלו איך להשיג הדבר, והוא בכל דבר ודבר השגה בפני עצמו, ולפיכך הציור הוא בבינה הנקרא ציר"י בנקודות (ת"ז קנא ע"א). והכתר קמ"ץ, ששם סתומים הל"ב נתיבות, והחכמה פת"ח שבו מתפתחין כנ"ל, והבינה ציר"י כנ"ל. וכן הוא הכל בעולם ובאדם כנ"ל, ובדעת הוא השנת הדבר³⁵, והוא מתפשט אח"כ בגוף כשעושה אח"כ הדבר, ולכן אמרו (ב ע"ב) דעת המתפשט, והן ב' מיני דעת כידוע³⁶, והם

למימרא ש"מופלא" הוא עליון יותר מ"מכוסה", שכן רד"א גבוה מאורא ולכאורה הוא כדברי רבינו כאן שהפלא הוא בכתר.

אמנם עי' לש"ו ביאורים ח"א כ ע"ד שמתקן את הגרסא בדברי רבינו שם, ש"מכוסה" הוא היותר גבוה מ"מופלא", ועי' בביאורו לס"י יד ע"ג שגרסתו כפי שמתקן בדברי הלש"ו ביאורים, וכן הוא בביאורו לתז"ח ג ע"א ד"ה דעליה, ועי' מש"כ רבינו בביאורו לס"י יא ע"ב שמופלא הוא כינוי לא"א בסוד פלא, ו"למכסה עתיק" הוא ע"ש שהוא מכוסה בא"א, דהיינו ש"מכוסה" הוא הרד"א אשר האריך מלבישו. ועכ"פ צ"ע מדברי רבינו כאן.

²⁴ הנתיבות.

²⁵ דהיינו במו"ס עצמו, שהוא מידה פרטית בא"א דאצילות.

²⁶ דהיינו דאבא, עי' לעיל ד"ה הן בספירות.

²⁷ עי' לעיל הערה 6.

²⁸ שבכתר הם נעלמים ולא נקראים אפילו "נתיבות", ורק באבא כבר נקראים נתיבות.

²⁹ ישעיה מג טז - ובמים עזים נתיבה, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"א ד"ה והענין ז"ל, הכל [מו"ס] משורש גבורה דעתיק שמתלבש בה, ולכן נקראת חכמה מים עזים כמ"ש (ישעיה מג טז) ובמים עזים נתיבה, שהן ל"ב נתיבות.

³⁰ רוח ומים המה בסוד כתר וחכמה, ועי' לעיל הערה 16, עי' לקמן משנה יא: לש מים מרוח.

³¹ עי' מש"כ הראב"ד בהקדמתו לפירושו על ספר יצירה ב ע"ב, וכן עי' ויקהל משה מאמר אדם דאצילות פרק י' במסוה משה אות ב'.

³² עי' ע"ח שער רפ"ח פרק ב', שיש ד' מיני ע"ב בד' שמות עסמ"ב, והם מספר הניצוצין שנפלו מכל א' וא'. והראשון שבהם הוא כמנין שם הוי"ה במילוי יוד"ן כזה: יו"ד ה"י ו"ו ה"י, גימ' ע"ב. הע"ב השני, הוא בשם ס"ג במילוי כזה: יו"ד ה"י וא"ו ה"י, גי' ס"ג, ועם י' האותיות שבמילוי עולה ע"ג. ושם ע"ב השלישי הוא בשם מ"ה במילוי כזה: יו"ד ה"י וא"ו ה"א, והוא גימ' מ"ה, ועם גימ' השם הפשוט, שהוא מספר כ"ו, הוא עולה ע"א, ולוקחים את האחד היתר שיש מהשם ס"ג הנ"ל שיש לו ע"ג למלאות שם זה מע"א לע"ב. ושם ע"ב הרביעי, הוא שם ב"ן בריבוע כזה, י' י"ה יה"ו יהו"ה ובגי' ע"ב. וכאן הוא דווקא בסוד השם ע"ב השני שעיקרו הוא ס"ג מכיוון שהוא חכמה.

³³ עי' לש"ו הקדו"ש נט ע"ב, ז"ל, ועומק אותן הדברים [מש"כ כאן ביו"ד דס"ג נברא העולם] לא נמצא בדברי הרח"ו ז"ל בידינו מאומה אלא רק בכתבי תלמידים אחרים, ע"כ. ואכן הוא נמצא כתוב בס' עמק המלך שער ג' וכן עי' ויקהל משה מאמר אדם דאצילות פרק י', ועי' לש"ו הקדו"ש בשער הפונה קדים מפרק כט והלאה.

³⁴ והיינו בחי' הגולם שבו.

³⁵ כלומר דעת עליון.

³⁶ א' עליון הנמצא בראש וא' מתפשט בגוף, ומקום הדעת המתפשט בגוף הוא חוט השדרה כמש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז יט ע"א שהשדרה שקיא דכל גופא. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ טו ע"ב שב' מיני דעת אלה הם מתחלקים לדעת דאבא שהוא דעת עליון ודעת דאמא שהוא המתפשט.

מאיר היצירה

ע"ג שמות³⁷, ג' הם הג' ספרים דלקמן³⁸, וע' הנשארים הם שבעים שמות הידועים שנקראים תפארת³⁹, וכן [ע' שמות למט"ט⁴⁰ (זהר ח"א קח ע"א)] ששמו כשם רבו⁴¹ (סנ' לח ע"ב). והן⁴² שקראו שכל ומשכיל ומושכל⁴³, ומושכל כלול מן שכל ומשכיל. והן באדם תלת חללי דגולגלתא, שנים מלפניו ואחד מאחוריו כנגד שניהם כידוע. ונקרא חכמה כח מ"ה שהוא שקיו דאילנא מלגאו⁴⁴. וכ"ח הוא מלוי דמלוי דמ"ה⁴⁵ כמ"ש לקמן (ב ע"ג) בארוכה.

והל"ב נתיבות הוא כלול באל"ף שהוא כתר, שלכך נקרא פליאות, כיצד כשתחלק הו' שבתוך האל"ף לשנים שכל אמצעי הוא כלול בשנים יבא י"ו למעלה י"ו למטה⁴⁶, והן בעולם מים עליונים ומים תחתונים והן מים דכורין ומ"ן⁴⁷. ובאדם ל"ב שינים

³⁷ כלומר הכחב"ד הם סוד ע"ג השמות, ועי' מש"כ ספר הפליאה: חכמה בגי' ע"ג, לומר לך שיש לקב"ה ע"ג שמות שנכתבו בתורה, והפריש מהם שלשה שמות הקדושים מאחד נוצר אש ומאחד נוצר מים ומאחד נוצר אויר וכו'.

עי' מדרש כונן, ובספר רזיאל (הערת רבי שלמה לוריא).

³⁸ דהיינו "בספר וספר וסיפור" וכדלקמן במשנה, ועניינם חב"ד (עי' לקמן עמוד ג).

³⁹ כלומר שפנימיות הת"ת הוא הדעת שעליו מדבר כאן. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ט ע"ג, שמציין לפ' משפטים (קכג ע"א): ע' נהירו דע' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, והוא ת"ת כמ"ש שם, כדן ע' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו', ע"כ, ע"ש. ועי' עוד בזהר ח"ב רס ע"ב ובפע"ח ק"ש ז'.

⁴⁰ בחי' מט"ט הוא בעצמו ו"ק, ולכן הוא שייך למספר ע' שהוא בסוד הדעת המתלבש בת"ת.

⁴¹ כוונת רבינו לדעת מתלבש בת"ת, ואז הת"ת נקרא באותו השם, עי' זהר ח"א קמט ע"א: מטטרון סבא דביתא דשליט בכל דיליה דאיהו קאים בשלטונו על האי עלמא [בשולטנו בשם] שד"י וסליק לעילא בסליקו דשמא דמריה יהו"ה. תרגום: מטטרון זקן הבית ששולט בכל אשר לו, שהוא עומד בשלטונו על העולם (הזה), בשלטון של שם שד"י, ועולה למעלה בעלית שם רבונו הו"ה.

ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז קו ע"א וז"ל, אף שאמר שם מט"ט, הנה מט"ט כולל כל הג' עולמות ראשו בבריאה גופו ביצירה כו', אלא שנקרא היצירה על שמו לפי שגופו שם וכמו שכל האצילות נקרא ע"ש ז"א כ"ה בעולמות ושמו כשם רבו.

⁴² דהיינו החב"ד (מים אדירים רכ).

⁴³ עי' לש"ו הקדו"ש ז' ע"א על מעלת לימוד התורה, שהשכל והמשכיל והמושכל אחד הוא (עי' מורה נבוכים ח"א פ' ס"ח, פרדס רימונים ש"ח פ' י"ג), וכאשר יודעים דבר מהתורה הוא דבוק ברצונו ית', שנעשית אותה הידיעה לחלק מכחות הנפש שבו, שרצונו הוא אורו עצמו המתפשט למטה.

⁴⁴ עי' תיקו"ז יט ע"א: חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלין תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדרועי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו.

תרגום: חכמה, הוא מוח, מחשבה מבפנים. בינה, היא לב, ובה הלב מבין (ברכות סא ע"א). ועל שנים אלה נאמר "הנסתרות לה' אלהינו". כתר עליון הוא כתר מלכות, ועליו נאמר "מגיד מראשית אחרית", והוא גולגלת של תפילין, מבפנים שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועי וענפוי (ופניו), כמים המשקים את האילן ומתרבה באותו השקה.

ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שהוא בסוד דעת, וכן עי' דברי רבינו על תיקו"ז נ"ח ע"ד ד"ה כנור.

⁴⁵ יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף (עי' ע"ח שער או"א פרק י' שמילוי דמילוי הוא בחי' בינה. ועי' לש"ו ביאורים ח"ב עד ע"ג שהו"ה הפשוט הוא בחי' כתר (ע"פ ע"ח שער לאה ורחל פרק ב), ומילוי הוא בבחי' חו"ב. אמנם עי' בזהר משפטים צד ע"ב שהו"ה במילוי הוא בשלימו יתיר ולכאורה צ"ע, ויש ליישב שאמנם ההו"ה הפשוטה הרי היא הכתר היא הבחי' יתיר שלמה באמת, אך היא נעלמת ואילו השם במילוי הוא יתיר גלוי ולכן לגבינו היא היותר שלמה).

⁴⁶ ועי' שעה"כ עמידה ה' שם כותב את אותם הדברים לגבי א' דאדנ"י.

⁴⁷ עי' רע"מ פנחס רכ"ג ע"ב: ויהי מבדיל, ורזא דמלה יאהדונה"י, מים עליונים זכרים י' עלאה, מים תחתונים נקבות י' תתאה, שית אתון ביניהו כחושבן ו'.

מאיר היצירה

י"ו למעלה י"ו למטה, כי סוף החכמה הוא בחיך כידוע⁴⁸. והן⁴⁹ בשם יו"ד ו"ו [והוא ת"ת דעתיק שהוא מתלבש בקרומא דאורא⁵⁰ שהוא יו"ד ו"ו, והוא משם ב"ן⁵¹, כי עתיק הוא מלכות עילאה⁵²] כשעולה הו"ו לכתר להשלים השם רחושבן כתר כמ"ש בזהר⁵³, והן יו"ד ה"א ו"י⁵⁴, כמ"ש לקמן (ב ע"ד) והם מילוי דמילוי עם הפשוט כמו שיתבאר.

חקק⁵⁵ – החקיקה הוא האותיות על הלוח, ועדיין הוא מחובר הכל⁵⁶, וכולם הם בהעלם⁵⁷.

י"ה וכו' עד וקדוש הוא – כולם הם כינויים לחכמה זו⁵⁸, והם כ"ב תיבות כנגד כ"ב אותיות⁵⁹, ועוד עשר⁶⁰ מבאר הספר בסוף המס' (פ"ד מ"ו) אלו הן כ"ב וכו'.

וברא את עולמו – כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית⁶¹.

ופליאות⁶² חכמה – כמ"ש (איוב כז יב) והחכמה מאין תמצא לא ידע אנוש ערכה כו'⁶³.

י"ה יהו"ה צבאו"ת – כל הכנויים אלו בחכמה, כמ"ש בחגיגה⁶⁴ מלך א"ל וכו' שוכן עליהם בערבות שנאמר סולו לרוכב בערבות ב"ה וכו', והוא⁶⁵ חכמה כמ"ש"ל (לקמן ד"ה צבאו"ת), ונאמר ב"ה שמו, הרי י"ה בחכמה, והי' ידוע, וה"א מצד הבן בחכמה⁶⁶ כלול בינה בחכמה, י"ה⁶⁷.

⁴⁸ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יד ע"א ד"ה וענין ג', וכן עי' שעה"כ ר"ה דרוש ז', שהזיווג של ישסו"ת הוא זיווג חיך וגרון. ואם כן צ"ל שחיך הוא החלק התחתון דאבא (דא"א). ועי' לש"ו ביאורים ח"א ה ע"ד שמביא עוד מקורות לזה הענין.
⁴⁹ דהיינו איפה מופיע פעמיים י"ו.

⁵⁰ דהיינו שהקד"א הוא בסוד כתר ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"ב ד"ה מתקלא שהקד"א הוא בראש הקו האמצעי. אמנם עי' שם בליקוט דף כא ע"א, שקד"א היא בסוד חכמה וצ"ע (הערת המלבה"ד: מו"ר תירץ שמבחינת הקד"א היא י', ומבחינת הת"ת היא ו').
⁵¹ גם ניתן להבין את הדבר בפשטות, שכן רק בשם ב"ן הוא שהמילוי דאות ו' היא ו"ו ואין אות נוספת בין ב' הו"ו"ם.

⁵² דהיינו מלכות דא"ק, ועי' לקמן הערה 832.

⁵³ החשבון הוא כדלהלן: יהו"ה, ועוד יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, ועוד יו"ד ו"ו דל"ת, ה"ה ה"ה, ו"ו ו"ו, ה"ה ה"ה, גימ' תר"ח, וכאשר תוסיף ו"ו מפני שהו' עולה לכתר עולה תר"כ.

⁵⁴ עי' לקמן הערה 120, שזהו ג"כ ג' ספרים, וכן גילוי של ל"ב הנתיות, וזה עוד מקום בגילוי שם הו"ה שמהוה מקור לל"ב נתיבות החכמה.

⁵⁵ עי' לקמן יא ע"ב ז"ל רבינו בפירושו, חקק הוא חקיקת האותיות על הלוח ונוטל את תוכן.

⁵⁶ פ"י מכיוון שהוא בחי' כתר דא"א. וכאן הוא הגילוי שלפני הספר.

⁵⁷ עי' לקמן משנה י' שם גם "חקק" וגם "חצב", ואילו כאן רק "חקק" ולא "חצב".

⁵⁸ דא"א.

⁵⁹ עי' לש"ו ביאורים ח"א נז ע"ג ששמות הם בפנימיות, ואותיות בחיצוניות.

⁶⁰ עי' לקמן ד ע"ד, שם רבינו קורא להם בשמות.

⁶¹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא, וז"ל, כל האצילות נקרא ע"ש יו"ד שבשם שהיא חכמה, וכמ"ש בע"ח דעל ידי התלבשות א"ס בחכמה האציל כל האצילות ומתלבש בהן, וכן ראשית הגילוי הוא מחכמה כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא כו'.

⁶² היינו ר"פליאות".

⁶³ יתבאר מדברי רבינו שכוונת הס"י בלשון "פליאות חכמה" שהוא האין' ה"ה הכתר יחד עם החכמה.

⁶⁴ יב ע"ב: אתה כוננתה שם אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד מלך א"ל חי רם ונשא שוכן עליהם בערבות שנאמר סולו לרוכב בערבות ב"ה שמו.

⁶⁵ הרוכב. ומוכח מזה שהוא שוכן דווקא בערבות מכיוון שהערבות היא בינה. עי' חגיגה יב ע"ב שזהו הרקיע העליון ביותר.

⁶⁶ לקמן פרק א' משנה ד'. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יד ע"ב ד"ה אחתא ש'הבן בחכמה' היינו אר"א עילאין ו'חכם בבינה' הוא ישסו"ת.

⁶⁷ וצ"ע אם כל זה כלול בענין חכמה דא"א או שעתיק עבר לבאר את ענין חכמה דאצילות.

מאיר היצירה

יהו"ה – בחכמה ג"כ כידוע שהוא כלל כל הספירות⁶⁸, שלכן הוא יו"ד שבשם, כמ"ש (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו, ששניהם הן שם הוי"ה. והן במילואן בשמא מפרש גי' מ"ה (ת"ז ח ע"ב), זהו מה ומה כו'⁶⁹, שופרא דיעקב מעין שופרא דאדם (ב"מ פד ע"א), חכמה ועד"א⁷⁰.

צבאו"ת – שהוא שם הזרע, שלכן הוא בנו"ה⁷¹, בכליות, שוחקים מן לצדיקים, מבשלים הזרע⁷² דנפיק ממוחא, ועיקר השם בחכמה⁷³, שלכן התפללה חנה בתפלתה (שמואל א' א יא) ה' צבאות, שמשם כל צבאות ישראל. וז"ש (ש"א א י) ותתפלל חנה על ה', שאמרו (ברכות לא ע"ב) על ה' ממש, שהוא⁷⁴ רוכב שמים עד"א, כמ"ש (דברים לג כו) רוכב שמים בעזרך, ואמרו ג"כ (גמ' חגיגה הנ"ל) שהוא שוכן בערבות כנ"ל.

אלה"י ישראל – כמו אלה"י אלהים⁷⁵, כמ"ש (שמות ד כב) בני בכורי ישראל⁷⁶.

אלה"ים חיים – שנקרא⁷⁷ אלה"ים, ל"ב אלה"ים דמעשה בראשית⁷⁸, ל"ב נתיבות חכמה, ובו החיים⁷⁹, משכן החיה⁸⁰, והחכמה תחיה {ב ע"ג} בעליה (קהלת ז יב). וכן בעולם שנה נפש⁸¹ כמ"ש"ל. וז"ש (ישעיה נז טו) כה אמר רם ונשא כו' שהוא חכמה כמ"ש"ל,

⁶⁸ כלומר ששם הוי"ה ב"ה הוא כלל הספירות. אע"ג שעל דרך פרט הוא השם של ספירת ת"ת עכ"ז היא כוללת כל הספירות, שכן אותיותיו המה ביטוי של כל ה"ס, י"ה הם חו"ב, ו' של השם היא ע"ש כל הו"ק מחסד ועד יסוד וה' האחרונה של השם היא מלכות (זהר ח"ג רמג ע"א).

⁶⁹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז קטז ע"ג.

⁷⁰ עי' זהר בלק קצא ע"ב: ורזא דמלה כתיב ברזא דלעילא מה שמו ומה שם בנו כי תדע ההוא שם ידיעא יי' צבאות שמו שם בנו ישראל שמו דכתיב בני בכרי ישראל והוא ישראל כל מפתחן דמהימנותא ביה תליין ואיהו משתבח ואמר יי' אמר אלי בני אתה והכי הוא ודאי דהא אבא ואמא אעטרו ליה ובריכו ליה בכמה ברכאן וכו'.

תרגום: וסוד הדבר כתוב בסוד שלמעלה "מה שמו ומה שם בנו כי תדע", אותו שם ידוע, ה' צבאות שמו, "שם בנו", ישראל שמו, שכתוב "בני בכורי ישראל", והרי ישראל תלויים בו כל מפתחות האמונה, והוא משתבח ואומר "ה' אמר אלי בני אתה" וכך זה בודאי, שהרי אבא ואמא עטרו אותו וברכוהו בכמה ברכות וכו'.

⁷¹ עי' תיקו"ז קמא סע"ב, קמב רע"ב.

⁷² עי' רע"מ פנחס רל"ה ע"א: תרין כולייין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה.

⁷³ עי' זה"ק בלק קצא ע"ב (הערת הרמ"ש). נ"ל שמקומה של ההערה הזו הוצבה כאן בטעות ומקומה צריך להיות לעיל הערה 70.

⁷⁴ פי' חכמה שהיא מעל שם הוי"ה שיעיקר עניינו בפרט הוא עד"א (ת"ת).

⁷⁵ "אלה"י" הראשון הוא קודש והשני "אלהים" הוא חול, עי' דברים י יז ולפי זה נדצ"ל אלה"י האלהים, ועי' תרגום שם.

⁷⁶ חכמה הוא שורש וכח לעד"א המכונה ישראל, דוגמת אלקי האלהים שהוא השורש של האלילים.

⁷⁷ המו"ס.

⁷⁸ והנה לכאורה מתבאר כאן מדברי רבינו שמר"ס מתגלה בל"ב אלקים דמע"ב ובדומה לזה עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז ח ע"א ד"ה ל"ב ז"ל, אינון ל"ב אלהים שהם מסט' דגבורה במעש"ב, אע"ג דהן בחכמה מ"מ הן בבוצינא דקרדינותא שהוא גבורה דעתיק, ע"כ, וצ"ע מקורו, ועי' לש"ו דע"ה ח"א ו ע"ד, ז"ל, כל עניני פעולה ומעשה וכו', הוא יוצא ונמשך רק עי' התעוררות וכו', וכל התעוררות הנה הוא בהבחנת תנועה וכו', וכל תנועה הנה הוא בבחי' העתקה שנעתק כח מכח, והוא בבחי' פירוד וריבוי וכו', כ"ז הנה הוא רק מתכונות הגבורות, כי מכחו הוא כל התעוררות והתנועה ויציאת גילוי וכחו לחוץ. אבל החסד אשר תכונתו הוא להתייחד, הנה הוא ניח ושקט ומתעצם בכולו. ועי' לקמן הערה 257.

[אמנם עי' תיקו"ז כז ע"ב, ועי' ע"ח שער טנת"א פרק ה' של"ב שמות אלקים דמעשה בראשית הם בסוד מוחין דקטנות, ועי' לש"ו ביאורים ח"א סט ע"א שהגדלות נכללת בתיתב 'ויאמר'.]

⁷⁹ דהיינו המוחין (עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ג ע"א ד"ה וזיוניהו). וכאן הכוונה היא למו"ס בו שורה האורא הרי היא הא"ס.

⁸⁰ דהיינו מו"ס, כלומר החכמה דא"א ובו שורה החיה דא"א. ועי' לקמן י ע"ג

⁸¹ עי' לקמן יד ע"ד שעש"ן הם כינויים לבי"ע.

מאיר היצירה

(ישעיה נז טו) להחיות רוח שפלים וכו', כמ"ש (תענית ז ע"א) למה נמשלה תורה למים שמנחת מקום גבוה והולכת למקום נמוך, והחכמה נקראת חיים כמש"ל, וזהו להחיות וכו' וכן אמרינן בנגמרא הנ"ל (חגיגה יב ע"ב) א"ל חי כו'.

ומלך עולם – כמ"ש בנגמרא הנ"ל (שם) מלך א"ל כו'.

א"ל – כנ"ל בנגמ' (שם) א"ל חי כו'.

שד"י – שאמר לעולמו די⁸², בוצינא דקרדינותא⁸³, חכמה מדד משחתא⁸⁴, אע"פ שאלהים חיים, ומלך עולם, א"ל שדי, ג"כ בבינה כידוע, הוא מצד הבן בחכמה וחכם בבינה⁸⁵ כנ"ל⁸⁶.

רחום וחנון – הוא שם רחום על אותן שצריכים רחמים, יתומים ואלמנות, כמ"ש (תהלים סח ה ו) סולו לרוכב בערבות כו' אבי יתומים כו' אלהיים במעון קדשו⁸⁷.

רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש הוא – כמ"ש (ישעיה נז טו) כה אמר רם ונשא, שהוא חכמה כמ"ש בנגמרא הנ"ל. וכתב רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון וכו', ונקרא רם ונשא שהוא רם על כל רמים, שלמעלה ממנו אין השגחה⁸⁸, והוא ראשית. שוכן עד, על בינה שנקראת עד (זחר ח"ב כב ע"א) כמש"ל (לקמן ט ע"ג). וכן קדוש בחכמה כידוע (ת"ז כח ע"א). וכן בחכמה שהוא⁸⁹ אצילות קדשו, שנקרא חכמה יו"ד שבשם, ברא כל העולמות⁹⁰.

וברא את עולמו בשלשה ספרים – בי"ע⁹¹ שהן ג' אמ"ש, נגד ראש בטן גויה⁹², בינה שכולל הראש, וז"א גויה חג"ת, ומלכות בטן כנ"ל (טו ע"ב), שהן כוללין ג' עולמות הנ"ל, שמקננין בהן (ת"ז כד ע"ב), וכן אויר ומים אש בג' עולמות.

וברא את עולמו בג' ספרים כו' – כמ"ש⁹³, והם כלולים כולם במ"ס⁹⁴.

⁸² עי' חגיגה יב ע"א.

⁸³ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ו' ע"א ד"ה והכלל, שמו"ס ובוצד"ק הינן ב' בחינות שונות ובוצד"ק מלביש את מו"ס, ועי' פת"ש א"א כא וז"ל, כל הבירורין עולים לשרשם למו"ס, ששם התחלת הבירור בסוד הבוצד"ק, עכ"ל.

⁸⁴ עי' זהר בראשית (טו ע"א): בריש הורמנותא <נ"א בראשית בחכמתא> דמלכא גליף גלופי [נ"א גליפון] בטהירו עלאה בוצינא דקרדינותא <ו>נפיק גו סתים דסתימו (מרישא) [מרזא] דא"ין סו"ף קוטרא בגולמא נעיץ בעזקא לא חוור ולא אוכס לא סומק ולא ירוק ולא גוון כלל כד [מדיד נ"א הדר] משיחא עביד גוונין לאנהרא לגו בגו בוצינא נפיק [נ"א ונפיק] חד נביעו דמניה אצטבעו גוונין לתתא סתים גו סתימין <דרזא> (מרזא) דא"ין סו"ף בקע ולא בקע אוירא דיליה לא אתיידע כלל עד דמגו דחיקו דבקיעותיה נהיר נקודה חדא סתימא עלאה בתר ההיא נקודה לא אתיידע כלל ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמא דכלא.

תרגום: בראש (בראשית בחכמת המלך חקק וכו') שלטון המלך, חקק חקיקות (חקיקה) באור עליון נר חזק, ויצא תוך נסתר הנסתרים, מראש (מסוד) האין סוף, עשן בגולם נעוץ בטבעת, לא לבן ולא שחור ולא אדום ולא ירוק ולא צבע כלל. כשמדד (כשחזר) מדידה, עשה צבעים להאיר, לפנים בתוך הנר, יצא (ויצא) מעיין אחד שממנו נצבעו הצבעים למטה, סתום תוך הסתומים של סוד האין סוף, בקע ולא בקע את האויר שלו לא נודע כלל, עד שמתוך דחק הבקיעה שלו מאירה נקודה אחת סתומה עליונה אחר אותה נקודה לא נודע כלל, ולכן נקראת ראשית, המאמר הראשון של הכל.

⁸⁵ עי' לעיל הערה 66.

⁸⁶ וכ"מ בס' הפליאה, וז"ל, המחשבה נקראת שד"י וע"ש (הגה"ת רמ"ש).

⁸⁷ פי' שחכמה דא"א משפיע עד כאן.

⁸⁸ עי' אד"ז רצ ע"א: שירותא מחכמה.

⁸⁹ פי' עולם האצילות.

⁹⁰ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ (א ע"א ד"ה ספרא) שא"ס התלבש בחכמה לברוא את העולם [עי"ש בגליונות הלש"ו שדבריו הם ע"פ ע"ח שער האצילות פרק א', ושם מתבאר שכוונתו לבחי' חכמה דא"ק].

⁹¹ פי' "עולמו" הוא בי"ע, אם כן בע"כ שכל מש"כ במשנה מדובר דווקא באצילות.

⁹² עי' לש"ו הקדו"ש שער ג פרק א', שבספר יצירה (לקמן פרק ג' משנה ו') לב נקרא בשם גויה, משום שהוא עיקר מציאות האדם.

מאיר היצירה

בספר וספר וספור – הן חכמה ובינה ודעת⁹⁵, שבהן נברא העולם כידוע⁹⁶, והם ג' אותיות אמ"ש, שבהן⁹⁷ נעשה חב"ד כמ"ש לקמן (יב ע"א), וכן הן בעולם שנה נפש. ספר וספר הן חו"ב, שעדיין הוא בשכל לבד, וסיפור הוא הדעת, שמוציא השכל מהכח אל הפועל כמו הסיפור⁹⁸. והן⁹⁹ בשתי ידיים ולשון, ב' ידיים מלבישין חכמה בינה דאריך אנפין¹⁰⁰, ולשון הוא הדעת שמזווג חיך וגרון¹⁰¹, שהוא חכמה ובינה, והוא יסוד דעתיק, כידוע (ע"ח נקודות ג) שכל [יסוד] שלמעלה הוא דעת שלמטה¹⁰², ובשתי הידיים הן כל האותיות (עי' מאמר קדישין להאר"י ז"ל (לקמן ל ע"ג)), כי כ"ז אותיות הם, ועוד א' בסופן להשלים לאלף, כמ"ש (לקמן משנה ז) נעוץ סופן כו', הרי כ"ח¹⁰³, ובהן נברא העולם¹⁰⁴. לפיכך שיתא אלפי שנין הוי עלמא (סנהדרין צו ע"א) שהוא כמנין אותיות הנ"ל¹⁰⁵ עם ה"א שבה נברא העולם¹⁰⁶, שכל האותיות יוצאים ממנה, והיא מלכות של עולם דלעילא. ואם תחשוב אותן למאות, שהוא מספר הגדול, יהיו ששים רבוא אותיות לתורה וישראל. והכ"ח אותיות הן בב' ידיים, ב"ד פרקין, שלכן נקרא י"ד, והן כמו שתי לוחות, וספור הוא לשון, שבו נקבעו כל האותיות¹⁰⁷, לפי שְׁפָל מכריע הוא כלול

⁹³ לענ"ד אין העניין מבואר בשום מקום אחר לעיל וממילא לכאורה צריך למחוק תיבת "כמ"ש".

⁹⁴ דהיינו המתקלא הכולל את ג' ההוי"ת שבו.
⁹⁵ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא שכאן מתבאר שה' ברא את עולמו בדיבור ובכתב. ועי' שם א ע"ב ד"ה ספרא שמכאן מתבאר שכל האצילות תלויה במשקל, ועי' לקמן ד ע"ב שכל העולם מיוסד על ג' הכללים האלה.

ועי' פת"ש תיקון טז שהתגלות בחי' המתקלא הוא גילוי של תיקון, ועי' שם נתיב הפרצופים פתח י', ז"ל, ג' ספרים הוא גילוי של כלל הזמן המתחלק לג' מדרגות עבר ועתיד והוה, והם ג' שמות הו"ה שכל ספר הוא שם, עכ"ל, ועי' ש פתח י"ב שהוא סוד ג' ספרים הנפתחים בר"ה (כמבואר בר"ה ט"ז ע"ב).

⁹⁶ עי' מדרש הנעלם ג ע"א: א"ר יהודה, בג' דברים ברא הקב"ה את עולמו, בספר וספר וספור, כנגדם בחכמה בתבונה ובדעת, בחכמה, דכתיב ה' בחכמה וגו' [יסד ארץ כונן שמים בתבונה], בדעת דכתיב בדעתו תהומות נבקעו.

⁹⁷ כל' באמ"ש.

⁹⁸ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא, דהיינו בצירוף השומע.
⁹⁹ ג' הספרים.

¹⁰⁰ דנתי לפני מו"ר המחבר ז"ל כלפי לייא איזו ידיים מלבישים לחו"ב דא"א אדרבה חו"ב דאצילות מלבישים את הידים דא"א [וכ"כ לקמן ו ע"ג], והודה לדברי ואמר שצריך להגיה שחו"ב דאצילות מלבישים את הידים דא"א שבהם ספר וספר [בפשטות זה הגהת רמ"ש, כמ"ש בדף השער].

¹⁰¹ עי' תז"ח יט ע"ג, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ טו ע"א ד"ה לשון המתפשט וכו'.
¹⁰² וידוע דדעת דא"א הוא בין תרין כתפין דיליה א"כ הלשון הוא הדעת הנ"ל מתפשט ג"כ בב' הידים דא"א ומובן הוא (רמ"ש).

עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כו ע"ב ד"ה בכללא, שאף שם מביא יסוד זה.
¹⁰³ כחשבון י"ד ו"ד וכדלקמן.

¹⁰⁴ עי' לקמן פ"ב מ"ב.

¹⁰⁵ מא' עד ט' מ"ה ומי' עד צ' ת"נ, ומק' עד י' ארבעת אלפים חמש מאות, סה"כ ארבעת אלפים תשע מאות ותשעים וחמש, ומכיוון שמצינו בחז"ל שכאשר מונה את הא"ב באופן זה חוזרים לבסוף לא' ואז הגימ' שלו הוא אלף, הרי שמוסיפים עוד אַלְף על החשבון הנ"ל, סה"כ חמשת אלפים תשע מאות ותשעים וחמש.

¹⁰⁶ עי' גמ' מנחות כט ע"ב: דרש ר' יהודה בר ר' אילעאי אלו שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"י ואחד ביר"ד ואיני יודע אם העולם הבא ביר"ד והעולם הזה בה"י אם העולם הזה ביר"ד והעולם הבא בה"י כשהוא אומר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא בה"י בראם [הוי אומר העולם הזה בה"י והעולם הבא ביר"ד], ע"כ. וקשה, שהרי שם משמע שמדובר בה' הראשונה של שם. ועי' רע"מ פנחס רט"ז ע"ב ובביאור רבינו על ספד"צ ל ע"ב שם משמע שהמדובר הוא דווקא בה' האחרונה, וצ"ע.

¹⁰⁷ דהיינו כל כ"ח האותיות יחד ולא רק י"ד.

מאיר היצירה

משניהם. ובידיים הן בכתב, כמ"ש וביד כל אדם כו'¹⁰⁸, והן בכתב הלוחות, ולכן נקרא ספר. ובלשון הוא בדבור, והוא מאמר עשרת הדברות לישראל¹⁰⁹, ולכן נקרא ספור. וכן העולם נברא בשתי ידיים, כמ"ש (ישעיהו מח יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני כו', ובלשון כמ"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' כו', והכ"ח אותיות הן כ"ח דמילוי המילוי¹¹⁰, י"ד של י"ה ביד ימין¹¹¹, וי"ד של ו"ה ביד שמאל. ולכך ה' (ב ע"ד) אותיות בא"ב הן כפולות¹¹², כי מלוי דמלוי של ה"א אחרונה הוא כפול כה"א ראשונה¹¹³. ואל"ף שבסופה¹¹⁴ הוא א' שבאמצע המלוי של ו"א¹¹⁵, שהוא אל"ף של אדנ"י, שמשם מתחלת מלכות¹¹⁶, ולכך הוא (לקמן משנה ז) נעוץ סופן בתחילתן¹¹⁷. והג' ספרים הנ"ל הן יו"ד ה"א ו', כי י"ה הן בחו"ב הן ב' ידיים הנ"ל, וא"ו הוא בדעת, תפארת¹¹⁸. ו' בדעת, ו' בת"ת שהוא ו' קצוות. א' שבתוך וא"ו הוא היכל הקודש באמצע¹¹⁹. לכך בג' ספרים הם ל"ב כמנין שם הנ"ל¹²⁰, והן ג' אמות¹²¹ דלקמן (משנה ב). וא"י¹²² ו' הנשארים הן שבע כפולות, בהצטרף ו' שבדעת

¹⁰⁸ איוב לז ז: "ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו".

¹⁰⁹ עי' מכילתא יתרו (מסכתא בחדש פרשה ד, הו"ד ברש"י שמות כ א ד"ה את): את כל. בדבור אחד מה שאי אפשר לבשר ודם לומר כן שנאמר וידבר אלהים את כל הדברי' האלה לאמר. אם כן מה ת"ל אנכי ה' אלהיך לא יהיה לך מלמד שאמר הקב"ה בדיבור אחד עשרת הדברות חזר ופירשן דיבור דיבור בפני עצמו. שומע אני אף כל דברות שבתורה נאמרו כולם בדיבור אחד ת"ל את כל הדברים האלה נאמרו בדיבור אחד ושאר כל הדיברות דיבור דיבור בפני עצמו, ע"כ. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקון ז' תיקון כב דף ע"ג ז"ל: אבל הענין [של אמירת עשרת הדברות ב"פ] דזה בכללות וזה בפרטות. וכל מה שדבר עמהם הכל בדבור א', וזהו אחת דבר אלקים בכללות, והוא יוד של שם, ואח"כ שתיים זו שמעתי, בדבור א', ואמר זו, דזו אחד בחושבן, ואלו שמעו ממש דעשר בכללות לא הבינו, שלכן חזר ופרטן. ומה שכללן, להודיען שהכל אחד, וכמ"ש בבהיר (ג ע"ג) הא למדת דכלהו בחדא מילתא אמיר', ובעבור שלא יטעו ישראל כו' ובעבור כך חזר וכללן. ד"א שלא יטעו ויאמרו אומות העולם, הואיל והם י' מאמרות כו' ע"ש, וזה שתיים זו שמעתי, אבל תר"א צוה לנו משה כמ"ש בגמ' שם, והם דברי רש"י ששמעו (בחיתוך) הקול לבד, אבל לא כמ"ש על שאר דברות, אלא כולן ביחד.

¹¹⁰ יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף.

¹¹¹ עי' טעמי המצוות עקב.

¹¹² דהיינו אותיות מנצפ"ך.

¹¹³ עי' זהר ח"א קכט ע"א: רזא דמלה שדה המכפלה ודאי מאן מכפלה ה' דבשמה קדישא דאיהי מכפלה וכלא קיימא כחד ובגיניה קאמר בארץ סתים [ה'] (המכפלה דלא הוי בשמה קדישא את אחרא מכפלה בר איהי.

[תרגום: סוד הדבר, שדה המכפלה ודאי. מי המכפלה, ה' שבשם הקדוש שהיא מכפלה. והכל עומד יחד, ובשבילה אמר בדרך סתום ה' מכפלה, שאין בשם הקדוש אות אחרת כפולה פרט לזה.]

עי' בליקוטים שבסוף מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ סוף לח ע"א, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כא ע"א ד"ה ואמר, שה' האחרונה נכללה בה' הראשונה. ועי' ע"ח שער התיקון פרק ג' במ"ק.

¹¹⁴ אחרי ה' האחרונה של שם.

¹¹⁵ עי' לקמן טז ע"ב והוא נושא את כולם, עי' לקמן הערה 1373 שזה כתרה.

¹¹⁶ דהיינו באמצע ת"ת, עי' (מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ סוף פרק ב' בהגה"ה על לאה ורחל, וכן בע"ח שער א"א פרק ז') שכתר דנוק' הלביש את חצי הת"ת, והוא מאד"ר קמא ע"ב. וע"ש שזה אירע כאשר היו אב"א.

¹¹⁷ דהיינו האות האחרונה הרי היא אל"ף (עי' לעיל הערה 105) והוא נעוץ בתחילתן באות הראשונה, שהיא ג"כ אל"ף.

¹¹⁸ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יד ע"ד ד"ה וכ"ה כאן, וז"ל [דעת המתפשט], והוא פנימיות ת"ת, לכן לא נחשב לספירה בפ"ע, והת"ת נקרא דעת, כמ"ש בא"ז (דף רצא ע"א ודף רצב ע"ב) ובפרשת משפטים שם דעת כו', דאקרי תפארת והרבה מקומות, עכ"ל. וכן עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יג ע"ג ד"ה וז"ש לבתר וז"ל, דעת הוא ת"ת.

¹¹⁹ פ"ד מ"ד, וע"ש מה שביאר רבינו.

¹²⁰ יו"ד ה"א ו'. ועי' לעיל הערה 54.

¹²¹ הם נקראים "אמות" בגלל שאמ"ש הם חיצוניות של יה"ו, ויה"ו הם האבות (לש"ו ביאורים ח"א פב ע"א), ועי' לקמן פ"ג מ"ב ובביאור רבינו שם יד ע"ג ד"ה ומהם נולדו אבות, שהאבות הם חג"ת.

מאיר היצירה

שמתפשט בגופו¹²³, והן י"ב פשוטות הב' ואוי"ן, כי האל"ף הוא להיכל הקודש, שהוא אל"ף של אדנ"י, המתחלת באמצע כנ"ל, ולכן אמרו (פ"ד מ"ד) מכוון באמצע. והרי בג' אותיות יו"ד היא וא"ו נברא הכל, והן הג' ספרים, ויתבאר לקמן הכל.

והל"ב הוא ג"כ כ"ח דמלוי המלוי בב' ידיים כנ"ל (ב ע"ג), ובמכריע הוא הוי"ה פשוטה כי הוא בדעת כידוע. והן באותיות של א"ב כ"ח כנ"ל, ועוד ד' אותיות אהו"י¹²⁴, שהן כוללים כל האותיות, כי הן גי' כ"ב, והן תחילת העשר וסופן ואמצען, ולכן בא מהם שמות העצם¹²⁵, ולכן הם נחים, נסתרים¹²⁶.

וכל השלשה ספרים נכללים במוחא סתימאה, כי תלת חללי דגולגלתא המתפרשים בז"א שהם הג' ראשונות, הן נכללים כאן בחללא חדא, והכל נקרא חכמה¹²⁷, שכולן נכללין בה, שהם גולגלתא ומ"ס וקרומא דאורא¹²⁸, שבהן הג' דעות¹²⁹, שהן הג' ראשונות כנ"ל.

¹²² דהיינו האות א' יחד עם האות ו', כלומר כאן רואים התפתחות הכפולות מהאמות. והאות ו' שהזכיר לעיל היא דעת שבראש, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ טו ע"ב ואמר וזה, שיש ב' מיני דעת, א' שמקומו בראש וא' אורו המתפשט בגוף.

¹²⁴ עי' פת"ש עקודים ו' שהם כחב"ד של הספירות, ושאר כ"ב האותיות הם הכלים של הספירות. ועי' פרי עץ חיים שער חג השבועות פרק א, ז"ל, ודע, כי אותיות אהו"י, הם חיות גדול למועדי הוי"ה, אהו"י גופא שם קדוש, היוצא מן אהיה הויה, באותיות שהן פשוטות בלי שום כפל, ואלו אותיות שם כח שסערת הים נוחה מפניה, אם תכתוב חותם זה על תורן הספינה, לאותו צד שהרוח נושבות. ומספרן כ"ב, שכל אותיות התורה נחות ע"י, שאין לשום אות הברה שתנוח בה בכח הנקודות, אלא בשיתוף אחד מאותיות אהו"י בסתר או בגלוי. וכן ר"ת "בראשית ברא אלהים" את השמים ואת הארץ, שהוא פסוק ראשון דתורה גי' כ"ב, שלא נברא שמים וארץ, אלא בשביל כ"ב אתון דאורייתא.

¹²⁵ עי' שיח יצחק דרוש לשבת תרומה, וז"ל, [אהו"י] שמורכבים מב' שמות אה"ה והוי"ה שבהם נברא הכל, בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, וכולל גם כן שם החותם שנחתם בו שמים וארץ, בר"ת א'ת השמים ו'את הארץ, שע"ז נאמר (משלי ג כ), "בדעתו תהומות נבקעו", כידוע.

עי' פירוש הר"י דמן עכו לספר יצירה (כאן) וז"ל, כי שמות העצם שלשה וכל זולתם כינויין, והם, אה"ה י"ה יה"ה, עכ"ל.

¹²⁶ עי' מש"כ רבינו בביאורו בביאורו על תיקו"ז קלח ע"א, וז"ל, ולכן אותיות יה"ו הן נסתרות נח נסתר ולפי שלבא סופא דג"ר ורישא לז"ת שהיא קשר המרכבה לכן היא אינה נח רק בסוף התיבה לבד ומפני שהיא כתר לז"ת והיא דוגמת הכתר היא נחה אחר כל תנועה דוגמת האלף אבל האלף היא טמירא דטמירין כנ"ל שהיא אחר כל תנועה ואין בה נח נראה רק לפרקים מועטים כו' והיא נסתר אף מהנסתרים נחה אחר נח כמו הוא היא ולכן אלו ב' תיבות הוא היא מורה על ז"נ נסתרים שכל האותיות הן מאותיות נסתרים והה"א מפני שהיא נרגשת יותר מהן שמה בתחילה בתנועה ואותיות או"י נסתרים תחתיה, עכ"ל. ועי' פת"ש נתיב העקודים פתח ו' וז"ל, ולכן אהו"י הם במספר כ"ב כנגד כ"ב אותיות, וז"ס יהו"א דסמוך לבג"ד כפר"ת שהוא רפה, כי בג"ד כפר"ת הם ז"ת שהם ז' כפולות שיש בהם דין וחסד דגש ורפה, שאם הדין גובר, אז האור בא בסיתום וקימוץ בסוד נקודה לבד, ואם הם בסוד החסד, אז האור מתפשט בסוד קו על האות שהוא הרפה, ולכן, כאשר ז"ת מתחברים עם ג"ר וכתר ששם הוא עולם הרחמים כידוע, אז הם נעשים רפויים, אם לא כשיש דבר המבטל וגורם איזה הפסק בין הג"ר לז"ת.

¹²⁷ דהיינו ל"ב נתיבות החכמה.

¹²⁸ צ"ע שאין זה הסדר הנכון [וכן הוא בדברי רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"א ד"ה מתקלא], שכן הגולגלתא הוא כנגד הקו האמצעי ומו"ס הצד השמאלי והקד"א בצד הימני, ועוד עי' בע"ח שער א"א פרק ג' שגם הוא מונה אותם כך. ועי' פת"ש א"א ז' שיישב? או לפיו אתה מבאר? שהגולגלתא כאן היא הצד הימני והמו"ס היא השמאלי, ובקד"א גנוזה הארת רד"א (כמש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ בליקוט ז שדעת במקום הכתר) ולכן זה קו האמצעי, וכן כ' רבינו בביאורו על ספד"צ ה ע"א ד"ה בחד. לא מבין מה מכריח אותך שזה עקרוני, אולי לא דק? אולי נקט גולגלתא ראשון מכיוון שהוא העיקר שכן שלשתם קרויים על שמו "תלת חללי גולגלתא"? ובכלל קו האמצעי הוא הגוף וגוף קודם לטפלים לו?

¹²⁹ דהיינו שחג"ת דעתיק מתלבשים בהם ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"א בהערה הקודמת.

מאיר היצירה

וכן נכללים באוירא דגולגלתא, כי הוא המכריע¹³⁰, והוא ג"כ נקרא חכמה כידוע, שהוא מוחא לגולגלתא¹³¹, ולכך מתחילין כ"ב אותיות לקמן (משנה י') ברוח מרוח¹³², ובאוירא כלול כל הג' מוחין חב"ד כידוע, רק בהעלם גדול¹³³. ובה מתחילין הל"ב נתיבות רק בהעלם גדול כנ"ל, והוא הנקרא רוח לקמן¹³⁴, וע"ז נאמר (תהלים לג ו) וברוח פיו כל צבאם¹³⁵, כי הוא ת"ת דעתיק, ונכלל בפיו, ששם גנוז דעת¹³⁶ דעתיק, ונברא בה העולם בהתלבשו במוחא סתימאה.

והל"ב נתיבות הנ"ל הם מפורשים כל שם ושם בהראב"ד ז"ל (הק' דף י ע"א), וכן מקומות התחלקם בגוף הנ"ל, כי הם ג"פ עשר ספירות, שהן בג' תיקונים, שהם גולגלתא טלא¹³⁷, קרומא דאוירא, שהם נכללים במוחא סתימאה, ועוד ב' צינורות מתיקון א' לב', ומב' לג', שנכללים הכל בה, וכן באוירא סתימאה הכוללם¹³⁸.

אופן ב'

בשלשים ושתים וכו' – הוא קו המדה משחתא דכל ספירה בעצמה, וכ"ב צינורות ביניהם¹³⁹. משחתא כו' והוא ביו"ד חכמה, והוא כלול מג' יודיין קוצא וגזעא ושבילא¹⁴⁰, וב' המחברות, ב' פרגודים, וכן בכל עולמות וספירות¹⁴¹ כי הכל נכלל בג',

¹³⁰ עי' הערה 128 שבו גנוזה הארת הרדל"א.

¹³¹ עי' מב"ש כג ע"ב. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז מו ע"ד, שם משמע שאפילו אם בשורש הכל בנוי על האוירא, ואז המו"ס בטלה אליו, אמנם כלפי מטה שורש הכל הוא המו"ס. ועי' אד"ר קכח ע"ב: וכל קוצא וקוצא אית ביה ארבע מאה ועשר נימי דשערי "קוצים" הם עיקרן ותחילתן של השערות, והיינו בהיותם עדיין בשרשם במו"ס, ושם הם בבחי' בינה, שהמו"ס היא בינה דא"א (ב"ע לז ע"ב), כחושבן קדו"ש – [מוחין נקראו קדישין, וכולם נקראו על שם החכמה ושם הוא מקור הקדושה, וכאן על ידי גילוי הגבורות שהוא עשיית דין ברשעים, וממילא קידוש שמו ית' (ב"ע לז ע"א)], וכל נימא ונימא להיט – [כאן מתחדש האור החוזר שבשערות דע"ק, שהם שורש הדינים שהם מגבורה דרדל"א, שזה כטבע האש לעלות למעלה (ב"ע לז ע"ב)], בארבע מאה ועשר עלמין וכל עלמא ועלמא סתים וגניז [כשהם עולים הם עולים דרך הקד"א, ומשם דרך האוירא ולבסוף דרך הגלגלתא. וכשהם באוירא אז בגלל שגם באוירא יש שמות הו"ה, והם מספר ת"י בחשבון ד' יודיין דהו"ה וי' אותיות, וככל שהשערות עולים יותר הם מתגדלים יותר, ולכן עולים יותר לחשבון גדול, אוירא דע"ק נעלם מאד ונקרא אוירא דלא אתפס ולכן אמר שהוא סתים וגניז, סתים ע"ש שנסתם תוך הקרד"א, וגניז בסוד חסד דרדל"א שמתלבש באוירא, והוא סוד האור של היום הראשון הגנוז, ואין יוצא ממנו כי אם נהירו דקיק (ב"ע לז ע"ב)], ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז קמא ע"א שזה כבכל ניקוד ואות, שהניקוד הוא השורש והאות היא הגילוי.

¹³² ע"ש שזה רמז לא"א.

¹³³ עי' לש"ו כללים ח"א יט ע"א, שאוירא היא בגדר אור הגנוז ואינה נגלית כלל, וכל הגילוי מתחיל ממו"ס.

¹³⁴ משנה י'.

¹³⁵ עי' לקמן יא ע"א ש"רוח פיו" הוא כינוי לבינה, ויתכן שהיינו התגלות הכתר.

¹³⁶ עי' זהר ח"ב ככג ע"א: דעת גניז בפומא דמלכא. ועי' מב"ש כג ע"א.

¹³⁷ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ה ע"א ש"טלא דבדולחא" הוא בכלל הגלגלתא עצמו ואינו אחד מתיקוניו (עי' לקמן הערה 475).

¹³⁸ עוד שמעתי מהרב המחבר שאמר לי פא"פ בספר וסיפור וספר כי הבריאה היה צריך מחשבה דבור ומעשה. וז"ש בראשית הוא מחשבה, ואח"כ ויאמר הוא סיפור, ואח"כ ויהי הוא מעשה, ואח"כ וירא אלקים כי טוב פירוש שראה שאינו חסר כלום כ"א כולו במילואו וטובו. וזש"ה אז ראה ויספרה, הכינה וגם חקרה. וכן בספר תורה צריך ספר ממה לכתוב ואח"כ לומר בפיו ואח"כ לכתוב ואח"כ לראות ולהגיה (רמ"ש).

¹³⁹ עי' לקמן יח ע"ב ענין ועי' ציור הדבר לקמן כו ע"ב.

¹⁴⁰ עי' זהר ח"ג ר"ג ע"ב: כל יחודא שלים הכא איהו יי' אלקינו יי', דהא רזא דיליה מראש צורים איהו, ואתייחד ברישא בגזעא ושבילא, יי' דא רישא עלאה אוירא דסלקא, אלקינו דא גזעא דאתמר גזע ישי, יי' דא שבילא דלתתא, ועל רזא דא אתייחד ביה כדקא יאות, ע"כ, ועי' אריז"ל בשער מאמרי רשב"י ה' ע"ב וז"ל, שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין, חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא רבא ונרמזים ביו"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וגיו"ו (נ"א ושוריק) באמצעיתא, והם הם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב, עכ"ל. ועי' יהל אור

מאיר היצירה

וז"ש בשלשה ספרים. וכן אמר לקמן סוף פ"ו (מ"ד), אלו הם עשרים ושתיים כו' ועשה מהם שלשה ספרים וברא כו', והענין שהכל נחלק בג', כי אמ"ש נחלק בג', וכן בז' כפולות וי"ב פשוטות, כמש"ש (פ"ד מ"ה) שלשה כ"א כו' שבעה שלשה {ג ע"א} מול שלשה כו' ושנים עשר שלשה כו' הכל בשלשה. (גם השבע כפולות כל א' נכלל בשלשה כמש"ש בסוף זה הפרק (מ"ד ג) בירר שלשה) וכן עשר ספירות בשלשה, דספירה ראשונה מקול ורוח ודבור¹⁴², וג"ר אמ"ש, וששה כל א' מג' אמ"ש, כמש"ש (מ"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד כו' המש כו', בירר ג' אותיות, ר"ל שהן אמ"ש סוד חב"ד כידוע. והן מתפשטות בכל ז' תחתונות, ואלו ג' מן הפשוטות הן מחשבה דבור ומעשה כמש"ל בפ"ה (מ"ז ומ"ח), והן כוללין כל אמ"ש כידוע¹⁴³. וכן הם באדם שכל המעשה כולל¹⁴⁴ בברית שלכן הן שתי בריתות ברית הלשון וברית המעור, נגד תורה ומצוות שקיום כל התורה תלוי במילה כמש"ש בז"ה רות (סח ע"א¹⁴⁵) ושאר מקומות, והלב והפה. והן בג' ראש בטן גויה וכ"ה ברית באלו הג' כמש"ש (דברים י טז) ומלתם את ערלת לבבכם, והוא מלמטה למעלה באור חוזר י' המעשה¹⁴⁶ כו'.

ח"א ז' ע"ב וז"ל, באות יר"ד אית ביה קוצא וגזעא ושבילא קוצא הוא קוץ העליון, גזעא גוף היר"ד, ושבילא קוץ התחתון, ולכן ביר"ד התחברות כל ג"ר, כי גזעא גוף היר"ד הוא חכמה, ובקוצא נקשר כתר עליון, ובשביל התחתון בינה, והוא נעיץ בינה בה"א של השם שהוא קוץ הימין של ה"א שהוא י' כידוע, עכ"ל.

¹⁴¹ יש ל"ב נתיבות החכמה ג' בחינות של מציאות: עצמותם, שורשם ותולדתם, וישנם ב' חוטין המחברים ביניהם.

¹⁴² ע"י לקמן פ"א מ"ט, וע"י מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז קכא ע"ג וז"ל, הבל דפומא ה' עילאה הוא דכליל כלא דכלילא קול ורוח ודבור, וכ"ה בכל דבר, עכ"ל. ולכאורה קשה ע"ז שכן דברי רבינו קאי על בינה אמנם יש ליישב דבינה היא התגלות הכתר וכמש"כ הגר"א בביאורו על תיקו"ז לו ע"א ד"ה ואינון חמש כו' - ר"ל, כי אור נקרא כתר, אור ויוד גנוז בה כנ"ל (לה ע"ב), אח"כ נפיק היר"ד חכמה, ואח"כ יוצא האור והיא בינה, כי בכתר שורש חו"ב, זר"נ כידוע, והיא היר"ד והאור. ואח"כ יוצאין מהם חו"ב, ונק' בינה אור, ולכן נקרא בינה גלגלתא, וכן נקרא בכל שמות שבה אה"ה, וכן כולם כידוע שעיקר התגלות הכתר באור, ובינה היא ה' עילאה, לכן ה"פ אור, והם מתפשטין בה"ס מחסד עד הוד כידוע (זהר ח"ג רכג ע"ב), וכמו שמפרש והולך ועלייהו אתמר כו'.

¹⁴³ שכן י"ב הפשוטות הם בסוד הדעת [ע"י מש"כ רבינו בביאורו על תז"ח יט ע"ד וז"ל, אמ"ש קשרא קדמאה כולל ג"ר בבינה כנ"ל י"ב פשוטות בקשרא תניינא לישן ו' קול יעקב כנ"ל, ז' כפולות בקשרא תליתאה ששם נוקבא בת שבע שהיכלין דילה כפולין הן, כידוע בסוד ההיכלות שבעה ושבעה מוצקות שבעי' ימים ושבעי' ימים וכן אם נקבה תלד וטמאה שבועים כו'.

¹⁴⁴ לכאורה נדצ"ל סט ע"א [פח ע"ד]: לקיים כל דבר, זה ברית מילה, שהוא קיום כל התורה. שלף איש נעלו, זו מצות חליצה. ונתן לרעהו, זו מצות יבום. מכאן אמר רבי עקיבא מצות חליצה קודמת למצות יבום. וזאת התעודה בישראל, מכאן אמר רבי עקיבא, מיום שחרב בית המקדש, נגדעו אלופי עצה, והדעות משובשות, והלב אינו קיים על בוריו, והולך הכל אחר מראית העין, עכ"ל.

וע"י יהל אור ח"ג לז ע"ג וז"ל, סוד הענין, שכל אבר יש לו איכות, כי כולם הן תולדות הספירות, וכל אחד יש לו פנימיות וחיצוניות, ובפנימיות פועלת האיכות וביחצוניות האיברים, וכ"ה בתר"ג מצות, שכ"א הוא מעשה מיוחד ויש לכ"א כוונה מיוחדת, ולכן המצות בלא כוונה כגוף בלא נשמה וכו', תר"ג אברים בגוף ותר"ג איכות בנפש קבועים בגוף, אף לעכר"ם, ועוד יש תר"ג איכות בנפש שאין קבועים בנפש, אלא מושפעים מהרוח וזהו תכלית האדם ושלמותו, והן באין מעשיית המצות, וזה אור הלבנה בשלימות וכו', ידוע שכל דבר שהוא כפול בא השני בגולם א' וכו', וכן הוא כאן, שתר"ג איכות השניים באים באבר א', והוא עט' הברית ובו נכלל כל התר"ג מצות גדולה מילה וכו', ולכן אין העטרה מתגלה מעצמו בבריאת הש"י כמו כל האיברים אלא בעשיית האדם מצות הש"י וכו', ומצות המילה שהיא מצוה המשלמת תר"ג הוא בעטרה ובה ג"כ הכלל הנ"ל, שהיא כלולה מהכל לכן היא שקולה נגד תר"ג מצות וזהו בר"ת, שהוא הנוק' של היסוד שבה נכללת לאחד, בסוד תש"י כנ"ל, וכשחסר מצות המילה כל המצות אינן פועלים כמו זכר בלא נקבה, עכ"ל.

¹⁴⁶ ו' הוא דיבור ומקומו באמצע וה' הוא מחשבה ומקומו למעלה.

מאיר היצירה

אופן ג'

בשלושים ושתים נתיבות פליאות חכמה כו' – ידוע כי כל התורה הוא שמו של הקב"ה ית'147. וכל השמות והתורה הכל בשם הוי"ה ב"ה והוא שם המפורש¹⁴⁸. והוא כלל כל העולם, וזה כל האדם, והוא קומב הקף של כל השנה שנה אחר שנה. וע"ז הולך כל הספר הזה, ג' חלקים עולם שנה נפש¹⁴⁹, כמ"ש בפרקים שלפנינו, וכן הכל על התורה ונקודותיה וטעמיה בכל הג' חלקים בין בכללות ובין בפרטות, בכל אבר ואבר של האדם, ובפרטות של האיברים, וכן בעולם, וכן בכל רגע ורגע מחלקי הזמן כמ"ש לפנינו. והכלל כי שם הוי"ה וכל האותיות של תורה הכל אחד, ובהן נברא ג' חלקי העולם¹⁵⁰. ואמר בפ' בראשית (דף נא ע"ב) ובפ' פקודי (דף רכח ע"ב) בארבעין וחמש זיני נהורין אתפליג עלמא כו'¹⁵¹, והוא הוי"ה במלוי אלפי"ן שהוא שם המפורש כמ"ש בתז"ח בהרבה מקומות רבו מלספור. והוא שקיז דאילנא¹⁵² כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (יט ע"א), ובו נברא הכל והוא עשר אותיות בע"ס שהן פנימיות הספירות כמ"ש בהת'153. והן נקראות ספירות כמ"ש¹⁵⁴.

והתורה מתחלקת לג' חלקים אותיות¹⁵⁵ נקודות וטעמים והן נר"ן, טעמים בכתר ונקודות בחכמה ואותיות בבינה. ואח"כ מתפשט טעמים בבינה שהיא כוללת ג"ר,

¹⁴⁷ עי' זוה"ק יתרו צ ע"ב ומשפטים קכד ע"א. יש לשים לב שנקט כאן בלשון יחיד, ואילו ברמב"ן בריש בראשית כתוב שכל התורה שמותיו של הקב"ה, דהיינו בלשון רבים, ועי' לקמן ד ע"ד, וכן עי' לקמן הערה 394.

¹⁴⁸ עי' תיקו"ז ח ע"א, ששם מ"ה הוא שם המפורש. ועי' מש"כ רבינו בביאורו שם ח ע"ב ד"ה ביה צייר אדם וז"ל, ר"ל שמא מפרש שהוא בפנים הספירות כנ"ל וז"ש הרי כו' וז"ס ע"ס בלי מה מ"ב מלבר מ"ה מלאו, ע"כ.

ועי' זהר פנחס רטו ע"ב: יהו"ה דאיהו חיי כל כנויין וכל שם וכנוי סהיד עליה.

¹⁴⁹ עי' לקמן יד ע"ד שהם כנגד ב"ע.

¹⁵⁰ עי' דברי רבינו (משלי ט א): ג' חכמות הן כמ"ש לעיל וכולן אחד לכן אמר חכמות ביתה ביתה הוא ידוע בסוד בחכמה יבנה בית והוא ג' דרגין כמ"ש לעיל בית יסוד תקרה וכן ג' ספירין שכל א' כולל ג' וכן בג' עלמין שמים וארץ ואויר והן אמ"ש וכו'.

¹⁵¹ ז"ל: בארבעין וחמש גווי זיני נהורין אתפליג עלמא שבעה מתפלגין לשבעה

תהומין כל חד בטש בתהומא דיליה ואבנין מתגלגלין [בגו תהומא].

תרגום: בארבעים וחמשה צבעים של מיני אורות נחלק העולם. שבעה נחלקים לשבעה תהומות. כל אחד מכה בתהום שלו, ואבנים מתגלגלות בתוך התהום.

אתפליג עלמא - עלמא נקרא בינה, פי' תבונה המתלבשת בו"ק דז"א, וז"א הוא עלמא שהעולם הוא בעל ו"ק וגם מלכות נקרא עלמא, ואין עולם אלא מצד שמתלבשין בו"ק ואלו הם סוד המשכן, כי התבונה המתלבשת עם י"ס בז"א נקרא מ"ה, ומשכן עליון בינה הנקרא מי עליונה, כמ"ש בתיקו"ז משכן עילאה מ"י משכן תתאה מ"ה וכו' (זהר הרקיע). שבעה מתפלגין - ה' גבורות וב' כוללים (רח"ו). תהומין - יסוד אימא ויסוד מלכות נק' תהום (זהר הרקיע). בטש - הבטישה הוא בסוד זיווג נעלם (בהגר"א בספד"צ יג ע"א ד"ה וכבר). בתהומא דיליה - חסד בחסד וגבורה בגבורה (רח"ו). בגו תהומא - יסוד (רח"ו).

¹⁵² עי' תיקו"ז יט ע"א: חכמה מוחא איהו מחשבה מלאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אליו תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלאו איהו יר"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיז דאילנא בדוועוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בהווא שקיז, עכ"ל, ועי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות, וז"ל, הדעת לעולם כולל את כל הז"ת והוא הפנימיות שלהם, שקיז דאילנא לגו (תיקו"ז י"ט ע"א), וכן עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר ששקיו דאילנא הוא כינוי לדעת, ובעניינינו כאן הוא כינוי בעיקר לפנימיות המ"ה.

¹⁵³ א ע"א. ועי' בגליונות לש"ו בריש תיקו"ז וז"ל, בליקוטים שבסוף ספר ביאורי אגדות אמר רבינו, עשרה שמות של הספירות שהם הגוף, עשרה הוי"ת המנוקדין בט' מיני נקודות הם הנפש, ועשרה מיני כינויין הם הלבוש, ע"ס פנימיות שהם יר"ד ק"א וא"ו ק"א הם הרוח [עי' תיקו"ז קיב ע"א וגר"א קיא ע"ד שזה שייך לכתר], ועי' לקמן ד' ע"ד, ועי' יהל אור ח"א יג ע"ב [שם מדובר ב"ע ולא אצילות שונה מלקמן], עכ"ל.

¹⁵⁴ כלומר כמו שכתבתי שם. וכוונתו לד"ה לעשר ספירין.

¹⁵⁵ הכוללים תגין.

מאיר היצירה

ונקודות בז"א, ואותיות במלכות, ושם מושב נר"ן. וכן הוא באדם בראש ובטן וגויה, ובשנה חום ורויה וקור¹⁵⁶. ובעולם בשמים ואויר וארץ¹⁵⁷. והטעמים נעלמים שהן בכתר והוא נעלם, במופלא ממך כו' (חגיגה יג ע"א), וכן בהתפשטותו בג"ר שכל ג"ר במקורן נעלמים¹⁵⁸. וכן בעולם (תהלים קטו טז) השמים שמים לה' שלכן לא נזכר מבריאת שמים כלום בתורה כמ"ש¹⁵⁹ בפ' בראשית. וכן¹⁶⁰ באדם הנשמה נעלמת מאד ועיקר חיותו של האדם הוא הרוח, והוא האדם המקבל שכר ועונש כידוע, והוא המרגיש, והוא כל כחותיו וחושיו, והנשמה הוא השכל המלמד לאדם דעת, והוא מזלו של האדם ומלאכו כידוע, והיא בשמים¹⁶¹ רק ניצוצות מתנוצצים ממנו על האדם להנהיגו ולהשכילו. ולכן נשמה באדם נגד שמים בעולם, והתחלת אדם מרוח והוא עיקרו, ובצאת הרוח מאדם הוא מת, ונגדו בעולם האויר שממנו חי האדם, ואי אפשר להתקיים בלתי אפי' רגע אחד ונקרא ג"כ רוח, וכן הנקודות באותיות שבלתם אין תנועה לאותיות כגופים בלא רוח¹⁶².

וכן בשנה התחלתו העיקרי מתשרי שהוא רוייה כמ"ש לקמן (פ"ג מ"ח), (ג ע"ב) והוא רוח השנה. וחום מניסן הוא נשמה כמ"ש לקמן הכל, וזה מחלוקת רבי אליעזר ור"י¹⁶³, ואלו ואלו דברי א"ה, רק שבריאת העולם מניסן הוא נעלם, כי ידוע שבריאת האדם בתשרי כמ"ש (תפילת ר"ה) זה היום תחלת מעשיך, רק שאנו מונין בהר"ד¹⁶⁴ לשנת

¹⁵⁶ עי' לקמן פרק ג' משנה ה' ש"רויה" ממוצעת ביניהם.

¹⁵⁷ כדלקמן ריש ו ע"ג.

¹⁵⁸ עי' תיקור"ז יט ע"א: חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלין תרין כתיב (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלהינ"ו.

תרגום: חכמה, הוא מוח, מחשבה מבפנים. בינה, היא לב, ובה הלב מבין (ברכות סא ע"א). ועל שנים אלה נאמר "הנסתרות לה' אלהינ"ו".

וכן עיי"ש עא ע"א: בראשית ברא אלהי"ם בראשית חד איהו דלא אתגליא וברא תרין תרין אינון ואינון ב' ואינון תרין עלמין סתימין ובמה ברא לון בנקודא חדא סתימא ראשית אתקרי ועלה אתמר כלם בחכמה עשית (תהלים קד כד) ותרין עלמין סתימין לא הוו אתגליין עד דעביד לון תרין לבושין ומאי נינהו את השמים ואת הארץ את השמים לבושא לעלמא עלאה דאתברי בנקודה עלאה ואת הארץ לבושא לעלמא תתאה דאתברי באלהי"ם דאיהי אימא עלאה.

י' ראשית אתקרי ואיהו אבא דכלא ה' אלהי"ם ואיהי אמא דכלא אם כל חי וחכמה דאיהו אבא לא אשתמודע אלא בבניה דאיהי אלהי"ם ותמן י"ה אבא ואימא כחדא תרין עלמין סתימין ו"ה אינון תרין בנין ואינון עלמא דין ועלמא דאתי ו' עלמא דאתי דאיהו עלמא אריכא ה' עלמא דין דלאו איהו ארוך.

תרגום: "בראשית ברא אלהי"ם" "בראשית" הוא אחד שלא נתגלה, וברא שנים, שנים הם, והם ב', והם שני עולמות נסתרים, ובמה ברא אותם בנקודה נסתרת אחת שנקראת ראשית, ועליה נאמר "כולם בחכמה עשית", ושני עולמות נסתרים לא היו מתגלים עד שעשה להם שני לבושים, ומה הם "את השמים ואת הארץ". "את השמים" לבוש לעולם העליון, שנברא בנקודה העליונה. ואת הארץ, לבוש לעולם התחתון, שנברא באלהי"ם, שהיא האם העליונה.

י' נקרא ראשית, והוא אב לכל. ה' אלהי"ם, והיא אם של הכל, אם כל חי. והחכמה שהיא אב, לא נודעת אלא בבניה, שהיא אלהי"ם, ושם י"ה, אבא ואמא כאחד, שני עולמות נסתרים. ו"ה הם שני בנין, והם העולם הזה והעולם הבא, ו' העולם הבא, שהוא עולם ארוך, ה' העולם הזה, שאינו ארוך.

¹⁵⁹ עי' לקמן כד ע"ג, ועי' אדרת אליהו ריש בראשית (הנדמ"ח עמוד 19) ז"ל, לא הזכירה התורה בכל מקום רק הנראה לעינים, ויתכן שכוונתו למש"כ בחומש וצ"ע.

¹⁶⁰ עי' ליקוטים בסוף מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ לט ע"א.

¹⁶¹ עי' לש"ו (ביאורים ח"א לא ע"ב ודף לה ע"ב) שעיקר הנשמה הוא ג"ר דרוח, ויסודו הוא ביהל אור ח"א יא ע"ד.

¹⁶² אמנן טעמים תכליתם הפיסוק לשם חיבור תיבות למשפטים שלמים, אמנם בתיבות עצמם הם אינם מוסיפים כי אם כוונה.

¹⁶³ ר"ה י ע"ב, ועי' לש"ו כללים כלל ט ענף יא.

¹⁶⁴ עי' תוס' ר"ה ח ע"א ד"ה לתקופות, שזהו המולד של השנה שלפני בריאת העולם. ועי' מש"כ רבינו בביאורו בביאורו על תיקור"ז כ ע"ב וז"ל, רמוז אותיות בהר"ד בד' אותיות של תחלת [ס] מ"ב הנ"ל, והוא מסט' דגבורה שבו נברא העולם, ע"כ. ועי' ב"ע קמט ע"ב וז"ל, ידוע כי שם מ"ב הוא ברישא דמלכא, והוא מסט' דגבורה והוא שם מ"ב היוצא מפ' והארץ היתה תוהו כו', כי ידוע ששם מ"ב היה בעולם התוהו, ואח"כ נפקא מאתלטיא, והם הדינים שנכללו בגלגלתא מסט'

מאיר היצירה

תהו בשביל ה' ימים¹⁶⁵ שקדם לאדם כידוע. אבל עיקר המנין משנת יצירה, ומתשרי מנין השנים, כמ"ש (ר"ה יב ע"א) למבול כר"א, אבל לתקופה כר"י, שבתחילת ליל ד' מנין התקופה והוא ניסן שנת תהו. וכן החום הוא רק במחשבה¹⁶⁶. ונפש שיתופא דגופא¹⁶⁷ נגדו הארץ בעולם שממנו הגוף. וכן הנפש מד' יסודות כידוע¹⁶⁸, שע"ז נאמר (בראשית א' כד) תוצא הארץ נפש חיה, ואמרו (תנחומא תזריע פרשה א') נפשו של אדה"ר¹⁶⁹. וכן למעלה ארץ העליונה. וכן בשנה ימות הגשמים, (בראשית ב' ה) ואר יעלה מן הארץ והשקה את כו', (בראשית ב' ז) וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה כו'.

וכלל העולה כי חלק הטעמים בכולם נעלם, וכן הכתר נעלם שנקרא אין¹⁷⁰ לרוב העלמו, ובריאת העולם מתחיל מחכמה כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, וכן בראשית ברא אמרו בתרגום ירושלמי בחוכמתא ברא כו' וכמ"ש בזהר ותיקונים. והוא נקרא ראשית שבו מתחיל היצירה והגלוי, לכן אמר ג"כ כאן בל"ב נתיבות חכמה חקק כו'.

ושם מ"ה שמא מפרש¹⁷¹ הנ"ל (ג ע"א), מתחלק י"ג מדות בכתר, ששם י"ג מכילין דרחמי כידוע (אד"ד קלא ע"ב) שהן שרש הכל, שע"ז אמרו (תז"ח לב ע"ד) שקודם שברא הקב"ה את העולם היה הוא ושמו אחד בכתר, כי שם כל השם נכלל בקוצו של יו"ד באחדות גמור. ומחכמה ולמטה מתחלק לד' אותיות לד' פרצופים, ושם הוא אחד ב"י"ג מכילין דרחמי, ונשארין ל"ב נתיבות בחכמה כלל כל הספירות והעולמות ובהן העולם מתנהג, וכן שנה ונפש כמ"ש לקמן.

והן י"ג טעמים בכתר כמ"ש בתז"ח דף ע"ט ע"ב (כ ע"ד) ע"ש באריכות¹⁷². ול"ב נתיבות הן עשר נקודות וכ"ב אותיות (זהר בראשית קד ע"ב), שח"ב כלולים זה בזה בסוד הבן בחכמה וחכם בבינה כמ"ש למטה (משנה ד'¹⁷³). ולכן כל הל"ב נתיבות ג"כ בבינה¹⁷⁴, ל"ב אלהים דעובדא דבראשית¹⁷⁵. ואף האותיות יצאו מחכמה רק שנתגלמו בבינה¹⁷⁶.

דבוצינא, שמשם היה כח עולם התהו, והוא בהר"ד שבו נרמז שם מ"ב שנה שלפניה כולו תהו כידוע, עכ"ל. ועי' לש"ו דעה ח"ב ד ע"ג ששם מ"ב הוא ב"ן בלי מילוי היר"ד (כזה: י' ה"ה ו"ו ה"ה), שכן במלכי העיגולים הג"ר לא יצאו להתגלות כלל.
¹⁶⁵ מכ"ה אלול.

¹⁶⁶ עי' תיקר"ז עא ע"א: ואינון שמיעה ראה ריחא שמיעה במוח ואיהו בהפוכא חו"ם דשריא בלחותא וקרירותא דמוחא לחממא ליה מסטרא דגבורה.

¹⁶⁷ עי' תיקר"ז יג ע"ב. ועי' טנת"א פרק ו: הכלל העולה כי כ"ב אתון הם רמ"ח איברים של הגוף. וה' דמנצפ"ך הוא הדם ששורה בו הנפש שהם תגין, ועיקר ישיבתה בלב.

¹⁶⁸ עי' ע"ח שער קיצור אבי"ע פרקים א-ב, ועי' נפה"ח שער א' פרק ב' בהגה"ה שבד' היסודות נמצא כל החדוש בכל יום, ועי' לש"ו דעה ח"א לו ע"ב, שיש יסודות חדשים לכל עולם ועולם וכולם נעשים יש מאין מהעולם שעליו, והעולם העליון נחשב כא"ס כלפי התחתון, וכל מציאות היסודות של עולם התחתון נובעת ממלכות דעליון לכתר דתחתון.

¹⁶⁹ עי' פת"ש נתיב אח"ף פתח טז ז"ל, למדו זה מייטור הלשון, דאי אפשר לאמר שמה שאמר הכתוב תוצא הארץ נפש חיה, היינו נפש בהמה וחיה, שהרי זה כתוב אחר זה בפירוש, וע"כ, קאי על נפשו הבהמית של אדה"ר.

¹⁷⁰ אד"ז רפח ע"ב: עתיקא קדישא אקרי אין, דביה תלייא אין.

¹⁷¹ תיקר"ז ח ע"ב.

¹⁷² והנה ישנם יותר מ"ג טעמים אמנם you added the word licoira כוונתו כאן שיש י"ג שרשים הנקראים מלכים (לש"ו ביאורים ח"א נו ע"ד). ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תז"ח יב ע"ד שהמדובר כאן הוא בטעמים עליונים.

¹⁷³ ע"ש ש"הבן בחכמה" הוא בחינת חו"ב העליונים, ו"חכם בבינה" הוא בחינת ישס"ת.

¹⁷⁴ ע' לקמן הערה 143.

¹⁷⁵ ע' לעיל הערה 78.

¹⁷⁶ עי' לש"ו ביאורים ח"א עט ע"א ד"ה אמצא, ז"ל, דהיינו שגילוי האותיות רק מתחיל מו"ק אבל שורש האותיות מתחיל מבינה וחכמה שבה, ומש"כ בזהר תרומה וז"ל דכל אתון כד נפקו מרזא דעלמא דאתי אגלימו ואתציירו, דהיינו שבתוך האימא נמצא כל הולד בכל איבריו אבל לא נתחזק מציאות גופו רק אחר שיצא לאויר העולם.

מאיר היצירה

כמ"ש בז"ח שה"ש¹⁷⁷, והן מ"ה זיני נהורין דאתפליג עלמא בשמא מפרש (זחר ח"א נא ע"ב)¹⁷⁸.

והנקודות הן ע"ם פנימיות שנקראו ספירות כמ"ש בהקדמת תיקונים כמה פעמים, והן עשר אותיות דשמא מפרש הנ"ל כמ"ש שם (הק' ת"ז א ע"א ד"ה לעשר). וכ"ב אותיות הן גוף של עשר ספירות וכלים שלהן, והן¹⁷⁹ ד' אותיות הוי"ה עצמן כמ"ש בהקדמת תיקונים (הנ"ל), ושם הוא חשבון המספר יה"ו הם כ"א מחכמה ולמטה, וקוצו של יו"ד הוא אחד הן כ"ב. וכמו שאחד ראשית המספר ואינו רק שרשן והמספר מתחיל מב¹⁸⁰. וכן הכתר אינו רק שרשן שלכן התורה מתחיל מב' ובו נברא העולם, (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית כנ"ל. וה' אחרונה של הוי"ה הן ה' אותיות מנצפ"ך שהן כפולות¹⁸¹, וכן ה' זאת היא כפולה¹⁸², וידוע שלית לה מגרמה כלום (זחר ח"א קפא ע"א) שלכן עיקרן כ"ב, ויתבאר לקמן (ז ע"ב וע"ג) ענין ה' כפולות בפרטות אי"ה. ואותיות הן תיקונים דספירות¹⁸³ כנ"ל, וז"ס (שיה"ש א יא) תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף. כי הנקודות מחכמה ששם עטרא דחסד, ואותיות הן תורי זהב¹⁸⁴ מבינה ששם עטרא דגבורה וזהו ל"ך¹⁸⁵, נ' שערי בינה. וע"ם הפנימיות הן עשר נקודות כנ"ל,

¹⁷⁷ מו"ר הרב א"ש שליט"א טען שיותר מסתבר שהכוונה לדף סו ע"א: תלתין ותרין שבילין אינון דנפקי מאורייתא ואינון רזא דעשר אמרין ועשרין ותרין אתוון דאורייתא וכלהו נפקי מרזא דנקודה עילאה עשר אמירן כלהו כלילן ברזא דאורייתא דאיהו מלך עילאה רזא דתורה שבכתב לעלמא דאתי.

ועשרין ותרין אתוון מתפשטין ושריין לאתנהרא מרשיא דנהורא קדמאה ברזא דיחודא דתמן אתוון לאתגליא ומתמן נהרין אתוון וסלקין א' רזא דכל אתוון ברזא דאחד. תרגום: שלשים ושנים שבילים הם שיוצאים מן התורה והם הסוד של עשר אמירות ועשרים ושתיים האותיות של התורה וכלם יוצאים מסוד הנקדה העליונה כל העשר אמירות כלולות בסוד התורה שהוא המלך העליון הסוד של תורה שבכתב העולם הבא. ועשרים ושתיים אותיות מתפשטות ומתחילות להאיר מראש האור הראשון בסוד היחוד ששם האותיות להתגלות ומשם מאירות האותיות ועולות א' הסוד של כל האותיות בסוד אחד. אמנם ל"ג שכוונת לדף עד ע"ב: ועד לא מטו אלין תנועי כל אינון שייפין דגופא לא יכלין לנטלא במטלנין דהא כל שייפין דגופא אתפלגו באתוון דאינון עשרין ותרין אתוון דאתגלמו בפרקין ושייפין.

תריסר שייפין אינון פרקין דנטלין ואלין תריסר לא נטלין עמוד במטלנין כדקא יאות בר ברזא דתריסר תנועי דכולהו עבדין להני פרקין לנטלא לון ואית תנועי אחרנין למיהב סוכלתנו וחכמה ומדע לכל גופא ולנטלא כל גופא ולמיהב חדוה לעילא ותתא כולא כדקא חזי. תרגום: וטרם שהגיעו התנועות הללו כל אותם איברי הגוף לא יכולים לנסע במסעות שהרי כל איברי הגוף בהם נוטלים התחלקות באותיות שהן עשרים ושתיים אותיות שהתגלמו בפרקים ובאיברים.

שנים עשר איברים הם פרקים שנוסעים והשנים עשר הללו לא נוסעים במסעות כראוי רק בסוד של שתיים עשרה תנועות שכלם עושים את הפרקים הללו להסיע אותם ויש תנועות אחרות לתת השכל וחכמה ומדע לכל הגוף ולהסיע כל הגוף ולתת חדוה למעלה ולמטה הכל כראוי.

¹⁷⁸ הו"ד לעיל הערה 151.

¹⁷⁹ י' הספירות.

¹⁸⁰ עי' יהל אור ח"א ו ע"ד, הו"ד לקמן הערה 754.

¹⁸¹ עי' ביאור ענינם בשער ש"ך פ"ר ורפ"ח שחידש הלש"ו בסוף הדע"ה ח"ב, ותוכן הענין הוא שאותיות מנצפ"ך הם שורש גם של כל המציאות הצריכה תיקון בעולם התהו, וגם של כל חלקי התיקון של עולם התיקון, ולכן הם כפולות.

¹⁸² כלומר שה' האחרונה וה' הראשונה של השם הינן למעשה אותה האות. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כא ע"א ד"ה ואמר בה'. ועי' לעיל הערה 113.

¹⁸³ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה, שעיקר תכלית התיקון היא האפשרות לקבל את האור הגדול.

¹⁸⁴ עי' תיקו"ז קי"ח ע"ב: הרוצה להחכים ידרים דאיהי חכמה ואיהי מחשבה, באברהם אתלבן אדם, וביצחק אצטריף, ורזא דמלה מצרף לכסף וכור לזהב, מצרף לכסף דא אברהם, וכור לזהב דא יצחק.

¹⁸⁵ גימ' נ'.

מאיר היצירה

וע"ם החיצוניות הן כ"ב. וענין כ"ב בע"ם וכן מה שבפנימיות הן עשר אותיות המלוי ומתחיל מכתר¹⁸⁶, ובחיצוניות בד' אותיות הוי"ה מתחיל מחכמה, הענין כמ"ש האר"י ז"ל (ע"ח מוחין דצלם פרק ח) שבחיצוניות הספירות אין הכתר ממנינם רק שרשם והדעת משלימם, ובפנימיות אין נמנה הדעת כי הוא פנימיות ז"ם (ג ע"ג) תתאין¹⁸⁷ רק הכתר ממנינם ע"ש, שלכן כאן מתחיל מכתר וכאן מחכמה, וה' כפולה של הוי"ה משלים מנין כ"ב כי הדעת הוא ה' אותיות מנצפ"ך בוצינא דקרדינותא כמ"ש לקמן (ו ע"ב ד"ה וכן הו"א).

והדעת כולל ה"ח וה"ג שמתפשטין בה"ם מחסד עד הוד בוז"א ובנוק¹⁸⁸, וכללותם שהיא בחי' ששית ביסוד דזו"נ והן י"ב, והוא במקום הכתר¹⁸⁹ שבו י"ב מכילין דרחמי וכללותם במזל תיקון י"ג כמ"ש בא"ר (קלד ע"ב), והן י"ג טעמים הנ"ל (ג ע"ב). שלכן כאן כ"ב אותיות עשר וי"ב כמ"ש לקמן במתני' ב', והן עשר של עשר ספירות¹⁹⁰, וי"ב של הדעת שהן י"ב תחומין¹⁹¹ בת"ת וביסוד ומלכות¹⁹², י"ב בקר¹⁹³, י"ב פרקי המרכבה¹⁹⁴, י"ב איברים פנימים באדם¹⁹⁵, ויתבאר הכל לפנינו אי"ה.

וכל השמות תלויים בשם הוי"ה¹⁹⁶ ואותיות ונקודות כנ"ל. ועשר נקודות הראשון הוא נעלם¹⁹⁷ והוא נתיב הראשון של ל"ב, (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט, ונשארין ט'

¹⁸⁶ אם כן מוכרח שבשם שהוא במילוי כזה: היר"ד ה"א וא"ו ה"א, האות י' שבו היא כתר ולא חכמה.

¹⁸⁷ מצינו בדברי רבינו כמה טעמים מ"ט אין הדעת נמנה בפנימיות: א. עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"א ד"ה וכן התחלת, שמקום הדעת הוא באמצע בין אר"א ואינה נראית מאחר והיא נעלמת באימא. ב. מבואר שם א ע"ד בהגה"ה, שדעת איננה נמצאת כי אם בשעת תיקון. ג. לקמן יד ע"ד שהוא מכיוון שדעת המתפשט הוא פנימיות הת"ת וממילא היא כלולה בתפארת. ועי' לש"ו ביאורים ח"ב קו ע"ד: כ"ז [שהדעת לא נמנה בכלל הספירות שהוא פנימיות הו"ק] הוא רק בהדעת הפרטי שבכל פרצוף, אבל בהדעת הכללי העליון שהוא המזלין, יהיה הטעם ע"פ דברינו משום שהוא נכלל בהכתר עצמו שהוא א"א.

¹⁸⁸ עי' לש"ו ביאורים ח"א נה ע"ג שיש מנצפ"ך דז"א ויש מנצפ"ך דנוק', ועי' הערה 181.

¹⁸⁹ עי' ע"ח שער מוחין דצלם פרק ח'.

¹⁹⁰ כולל הכתר ללא הדעת.

¹⁹¹ עי' אד"ר קלד ע"ב, והם כעניין י"ב גבולי האלכסון המבוארים לקמן פ"ה מ"ב.

¹⁹² כלומר שם י"ב שהוא מקום הנוק' בג' המקומות הנ"ל והוא הנקרא רביעא לכל תלת, ועי' לקמן הערה 229.

¹⁹³ של נחושת שעליהם היה הים שעשה שלמה (עי' מלכים א' ז כה), ועי' זהר שמות כד ע"ב. והנה כאן ביאר שהמספר י"ב הוא ביטוי של יסוד, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ט ע"א שביאר שעניינו מידת נוק', אמנם יעויין במש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז לז ע"ב ד"ה אינון ברזא, ועי' במש"כ רבינו בביאורו על ס"י ו ע"ב שביאר שעניינו מידת התפארת, וצ"ע. ועי' לש"ו ביאורים ח"א פד ע"א שבאמת ה"ב היא בחי' הדעת הרי היא שורש לכלל הו"ק והנוק', ולפ"ז באמת לא קשיא מידי שכן כל ה"ב הולכים ומשפיעים מהדעת גם לת"ת וגם לנוק'.

¹⁹⁴ דהיינו חו"ג נר"ה ובכל א' מהם ג' פרקין. ולפ"ז צ"ל שהוא ביטוי לת"ת, וכן באותה המידה אפשר לומר שהוא ביטוי ליסוד, ועי' לקמן הערה 329.

¹⁹⁵ עי' ב"ע רלה ע"א וז"ל, רל"ו הוא שיעור קומה של יוצר בראשית והם רל"ו איברים חיצונים וי"ב איברים פנימיים בגופא כמ"ש בס"י (פ"ה מ"ו) וברע"מ (זהר פנחס רלה ע"א) בסוד י"ב פיקודין ורל"ו פיקודין, עכ"ל. לע"ע לא מצאתי את הרע"מ והי"ע.

¹⁹⁶ עי' זהר ח"ב צו ע"א, ואד"ר קלה ע"א.

¹⁹⁷ עי' תיקו"ז קנא ע"א: קמ"ץ אתקרי בנקודה דא מסטרא דכתר עלאה דאיהו סתים כקמ"ץ דאיהו סתים במחשבה דלא ידע בר נש מה דאית בגויה ומאן דאיהו לגו סתים במחשבה עלת העלות קרינן ליה ואתקרי פת"ח כנקודה דא מסטרא דחכמה דבה אתפתח ואתגליא מחשבה סתימא.

תרגום: קמץ נקרא בנקודה זה מצד של הכתר עליון שהוא סתום כקמ"ץ שהוא סתום במחשבה שאדם לא יודע מה שיש בו, ומי שהוא בפנים סתום במחשבה שורש השרשים קוראים לו. ונקרא פת"ח כנקודה זה מצדו של חכמה, שבה נתפתח ונתגלה מחשבה סתומה.

מאיר היצירה

נקודות הידועין שהן מתחלקין בספירות של ז"א מכתר¹⁹⁸ עד יסוד ונשאר מלכות דלית לה מגרמה (זהר ח"א קפא ע"א) כמו בספירות העקודים¹⁹⁹.

ו' הנקודות הן ח"י נקודות²⁰⁰ מ"ט של מטטרו"ן²⁰¹, שלכן אמר בתז"ח (מג ע"ד ט') נקודות כפולין שורש אור ישר ואור חוזר, כי קמ"ץ מורכב מב' נקודות ופת"ח מנקודה אחת (כמ"ש בז"ח שה"ש דף כח (דף נח) ע"א²⁰² ע"ש) וציר"י ב' נקודות וסגו"ל ג' נקודות ושור"ק קטן ג' נקודות וכן שור"ק גדול²⁰³ כידוע ושבי"א ב' נקודות וחול"ם וחיר"ק כל א' נקודה אחת הן ח"י נקודות והן ח"י עלמין שהן בחכמה, שהן החיות שורש ח"י עלמין של יסוד כידוע (רע"מ פנחס רמד ע"ב)²⁰⁴, ח"י אלפים עולמות (ע"י ז"ח דף מ ע"א²⁰⁵) שהקב"ה משתעשע בהן, סוד הזווג כידוע שמתפשט ממוח דרך ח"י חולין.

¹⁹⁸ דהיינו א"א ולמעלה ממנו עתיק שהוא כתר דיליה, ומלכות אינו בכלל, והמלכות שנמנה בביאורו על תיקו"ז הנ"ל מרמז לעתיק שהוא ג"כ מלכות של הפרצוף העליון.
¹⁹⁹ ע"י ע"ח שער העקודים פרק ה' וז"ל, אור המלכות לא השאיר רשימו וכל בחינ' נסתלקה כולה ועלתה וזה הטעם שנק' מלכות אספקלריא שאינה מאירה דלית לה מגרמה כלום כי לא השאיר בה שום רושם.

²⁰⁰ ע"י לקמן הערה 339. ע"י אפיקי ים סנהדרין צו ע"ב וז"ל, הצדיקים כולם הם הכל בדרגא דצדיק שהוא הנהר היוצא מעדן וכו', והוא דרגא דרע"מ לויתן וכו', והוא מתפשט בסוד ו' משך הנהר ובח"י חוליות שבשדרה, והם ח"י נקודות שרשם בחכמה ח"י עלמין, שורש ח"י עלמין של יסוד שהם ח"י אלפים עולמות שהקב"ה משתעשע בהם סוד הזיוג שמתפשט ממוח דרך ח"י חוליות, והם רבותים אלפי שנא"ן שעשר נקודות כפולים הם רבותים, רק אלפי שאינן שהם נעלמים נקודה ראשונה בכתר כמ"ש כ"ז רבינו הגדול בפי' לס"י. והם כל הדרגין דחשיב כאן ל"ו צדיקים הם באספקלרי' המאירה בסוד משך הנהר.

²⁰¹ ע"י ע"ח שער כסא הכבוד פרק ז' וז"ל, דע כי מטטרו"ן גימטריא שד"י שהוא ביסוד העליון הנקרא ח"י ואלו הם סוד ט"ט מן מטטרו"ן ושאר אותיות הם רמו"ן גימטריא נוריא"ל.
ע"י זתז"ח מב ע"א: רצוא בנוריא"ל ושוב במט"ט, ע"כ. ע"י מש"כ רבינו שם וז"ל, כי ד' חיות הן ד' אותיות שבשם ט"ט מחכמה ולמטה ומט"ט הוא חיה החמישי פרצוף החמישי כתר היצירה שבו שני בחינות של כתר ע"ק וא"א כידוע מופלא ומכוסה שעליו נאמר ואראה ואפול על כו' ובחינה הראשונה הוא מט"ט שבו מתלבש שם ה' בבריאה [דהיינו הקשר בין יצירה לבריאה] כמו כל עתיק כידוע ונוריא"ל הוא בחינה האחרונה שלכן הוא נחשב בכלל החיות ארגמן כידוע בכל כתר וז"ש והחיות רצוא כו' שבסט' דנוריא"ל רצין להשיגו ושוב בסט' דמט"ט שעתיק נקרא רישא דלא אתיידע, עכ"ל.

והנה ר' עקיבא כשעלה במרכבה נכנס בשלום כו' (חגיגה ט"ו ע"ב) היה זה בסוד ט"ט דמטטרו"ן שהוא בסוד ב' הדרכים הנ"ל ששם שניהם טובים, נחשא דחיי בסוד ח"י שבו יסוד הפנימי דאצילות דנוקבא שמתקשר בבריאה, והוא בשלום והוא יסוד הבריאה התלוי בקדושה עילאה, והכיר היאך הכל יוצא משם א', והיאך הרע קשור בקדושה ושם הוא בסטרא דטוב.

²⁰² בדפוסים שלנו הוא עג ע"ד: מים איהו לימינא ברזא דההיא נקודה דאנהיר בה צרי בסטרא דא דימינא אתפליגו תרין מימין והא אוקימנא. ובגין כך צרי תרין נקודין מתיישבן מימין לקביל תרין חד לעילא וחד לתתא כמה דאתחזי בנקודת שב"א.

תרגום: המים הם לימין בסוד אותה הנקדה שמאיר בה צרי בצד זה של הימין נחלקו שני סוגי מימות והרי בארנו ומשום כך צרי שתי נקדות מתישבים מימין כנגד שנים אחד למעלה ואחד למטה כמו שנראה בנקדת שב"א. THE TARGUM.

ועוד אפשר לומר שכוונתו לדברי הזו"ח שם: יקוו המים אינן חמש כולהו לנקודה חדא דאיהי נקודת שורק דקיימא תחות רקיע קמץ כל אינן מיין דהאי סטרא והאי סטרא כל אינן חמש נקודין מתיישבן בהאי נקודה ודא אתיישבת ונהיר לברית קדישא דבדכורא וכל נהורא דחמש נקודין כולהו ירית דא.

תרגום: יקוו המים כל אותן החמש לנקדה אחת שהיא נקדת שורק שעומדת תחת הרקיע קמץ כל אותם המים של הצד הזה והצד הזה כל אותן חמש הנקדות מתישבות בנקדה הזו וזו מתישבת ומאירה לברית הקדושה שבזכר ואת כל האור של כל חמש הנקדות זה יורש.

²⁰³ , וע"י לקמן הערה 339. ע"י תיקו"ז יז ע"א: [אות] ש אית לה תלת ראשין, ואינן סגו"ל, ואינן תלת נקודין שר"ק. ז' (נ"א ו') רישא דילה חל"ם חיר"ק שור"ק בו', קוצא מלגאו חיר"ק קוצא דאת ג', וכלא אתרמיז באת א', נקודה לעילא.

²⁰⁴ ע"י לש"ו ביאורים ח"ב פ ע"ג, שבהו"ה דעינין יש י"ח משחתין והם שורש סוד ח"י עלמין שביסוד, והוא טיפת הזרע הנמשכת בו מח"י חולין שבשדרא.

מאיר היצירה

וז"ש (ע"ז ג ע"ב) רבותיים אלפי שנאן אל תקרא שנאן אלא שאינן. ר"ל שעשר נקודות כפולים²⁰⁶ הן 'רבותים' רק אלפי²⁰⁷ שאינן, שהן נעלמים כנ"ל, לפי שנקודה הראשונה הוא בכתר²⁰⁸ ששם נעלם ונק' אין וזהו שאינן. וח"י אלף עולמות הנ"ל הן ח"י משחתין שבין כ"ד עיינין של שם הוי"ה²⁰⁹, וזהו בחכמה ששם הוא בסוד נקודות. וכאן הוא שרש שם של י"ח²¹⁰ שהוא ממונה על גשמי רצון ברכה ונדבה. ובכינה הם שמות של הנקודות שהן קמ"ץ פת"ח כו' שהן כ"ח אותיות, כ"ח אתוון דעובדא דבראשית (ת"ז יד

²⁰⁵ מט ע"ב: ענין י"ח אלף עולמות. רבי שמעון אומר עד שלא ברא הקב"ה את עולמו הוה הוא ושמה סתים בגויה סליק ברעותא למברי עלמא כיון דסליק ברעותא אסחר נקודא דסתים ואסחר תחומיה בהיכליה ופשיט פשיטו לתלת סטרין ולא יתיר. מגו דנקודא דא נפקו כחדא תלת נקודין ואתיישרו תרין בחד גוונא וחד לתתא ואיהי נקודה דאפיק אלין תלת עאל ואתטמר באמצעייתא ועד דלא עאל סליק ואיגניז. בשעתא דנפקו אלין תלת נקודין ודליגו מגווה נפק מגו סתימא דסתים חד בוצינא ידיע ולא ידיע טמיר ולא טמיר ומדיד משחתא סתימא מנקודא דא לנקודא דא אתפשטו נקודין גו חילא דבוצינא ומדיד אלף עלמין סתימין דעין לא ראתה מן דא נקודה לדא נקודה ואתאחידו תרין נקודין כחדא ובין נקודה לנקודה אלף עלמין מדיד אלף מגו נקודה תניינא עד נקודה דלתתא ועבד משחתא בפשיטו דאלף עלמין אחרנין וכלהו עלמין סתימין. ואלין אינון תרין אלפין שנין דקיימא אורייתא עד לא איברי עלמא כדין עאל אורייתא נקודה סתימא באמצעייתא ואשלים להאי סטרא ולהאי סטרא ואשתכחו להאי סטרא תלת נקודין ולהאי סטרא תלת נקודין.

תרגום: רבי שמעון אומר עד שלא באה הקדוש ברוך הוא את עולמו היה הוא ושמו נסתר בתוכו עלה ברצון לברא את העולם כיון שעלה ברצון הקיף נקדה הסתומה והקיף תחומה בהיכלו ופשיט התפשטות לשלשה צדדים ולא יותר.

מתוך הנקדה הזו יצאו כאחד שלש נקדות והתישרו שתיים בגון אחד ואחד למטה והיא הנקדה שמוציאה שלשת אלו היא נכנסת ונטמנת באמצע וטרם נכנסה עולה ונגזת.

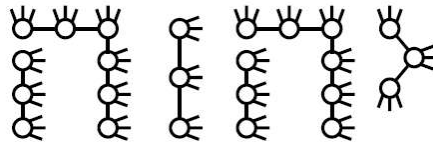
בשעה שיצאו שלש הנקדות הללו ודלגו מתוכה יצא מתוך הסתר הנסתר מאור אחד ידוע ולא ידוע טמון ולא טמון ומדד מדה נסתרת מהנקדה הזו לנקדה הזו ונתפשטו אלו הנקדות מכח הנר החזק ומודד אלף עולמות סתומים שעין לא ראתה מנקדה זו לנקדה זו ונאחזו שתי הנקדות כאחד ובין נקדה לנקדה אלף עולמות מודד אחד מתוך הנקדה השניה עד הנקדה שלמטה ועשה מדידה בפשיטות של אלף עולמות אחרים וכל העולמות נסתרים.

ואלו הם אלפים השנים שעמדה תורה טרם נברא העולם ואז נכנסה התורה שהיא הנקדה הנסתרת באמצע ומשלימה את הצד הזה ואת הצד הזה ונמצאו לצד הזה שלש נקדות ולצד הזה שלש נקדות. TARGUM

²⁰⁶ דהיינו מלמעלה למטה וכן מלמטה למעלה (ע"פ רבינו בביאורו על ספד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר כתיב).

²⁰⁷ נדצ"ל אלפיים כמש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר כתיב.

²⁰⁸ דהיינו בעתיק, ועי' הערה 198.

²⁰⁹ כזה: ע"פ ע"ח שער הנקודות פרק א'.

ועי' לש"ו ביאורים ח"א סח ע"ד, שאלקים פשוט ומלא הוא ח"י אותיות, ובהם מתלבשים י"ח משחתין דשם הוי"ה ב"ה.

²¹⁰ עי' לש"ו ביאורים ח"ב פ ע"ד וז"ל, לא מצאתי בשום מקום שם מיוחד ומיוחס על מספר י"ח על דרך שנמצא שם ע"ב שם מ"ב שם כ"ב שם י"ב אבל שם של י"ח לא מצאתי נזכר בשום מקום ואולי כוונתו לפי הענין שמדבר שם בסוד ט"ט מטטרון על ו' צרופים דשם שד"י שיש בהם ח"י אותיות והם מסודרים בסוד ט"ט דמטט' ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה, ועי' שושן סודות דף יד ע"ב שאמר שם כי אלו השמות הם מסוגל לעצירת גשמים ואולי לזה כוון הגר"א באמרו שהוא ממונה על גשמי רצון ברכה ונדבה, עכ"ל.

ועי' זהר ח"א יח ע"א: הכא שמא גליפא דתמני סרי אתוון ממנא על גשמי רצון נדבה וברכה ישובא דעלמא.

תרגום: כאן שם חקוק של שמונה עשרה אותיות, ממונה על גשמי רצון נדבה וברכה, ישוב של העולם.

מאיר היצירה

ע"א), שבה²¹¹ עשייה של בראשית, כמ"ש בווהר ובתיקונים²¹². והן כ"ח אותיות של בראשית ברא ושל (שמות כ א) וידבר אלהים. וסודן בשם הוי"ה כ"ח אתון דמלוי המלוי כידוע²¹³. וממנה יוצאין עוד כ"ב אותיות²¹⁴ כנ"ל (ג ע"ב²¹⁵) ואלו הן נ' שערי בינה וזה סוד מופלג.

ומתחלקין הכ"ב אותיות בג' קוין חג"ת כמ"ש בפ' בראשית (דף טז ע"ב) ע"ש, ואח"כ נכללין עוד במלכות כמ"ש (דף טז ע"ב) ע"ש, רק ששם למפרע כמ"ש בז"ח שה"ש (דף נב ע"ד²¹⁶) ע"ש, ולכן שם ע"ב הוא ברתוכא²¹⁷ דחגת"ם וזהו סוד שם ע"ב, ומהן יוצאין ע"ב מלאכים שסובבין הכסא כמ"ש בז"ח שה"ש (דף נד ע"ב), והגירסא משובשת והנוסחא האמיתית כמ"ש הרמ"ק זללה"ה (פרדס שער כ"א פדק יב) שמצא נוסחא ישנה קדמונית בדוקה, מקודם ד' חיות ארגמ"ן ואח"כ כ"ח מחנות של הנקודות, ואח"כ א"ב ביושר ולמפרע ואין ארגמ"ן בכלל הע"ב. ואם תאמר הא אמר ע' ובפרמ"ן אתה מוצא ע"ב, הענין א' כי שרשן בת"ת ע', ע' שמות כידוע²¹⁸, ועם ב' זרועות ע"ב. וכן ע' נפש עם יעקב והן ע"ב עם אברהם ויצחק. וכן ע"ב אומות עם עשו וישמעאל כמ"ש במ"א (תז"ח כה ע"ד ד"ה ע"ב פנים) באריכות. ושרשם בשם הוי"ה כ"ד עינין בג' תנין²¹⁹ וכן במלוי יודיין כידוע. והן שתין אתון דמלוי הכ"ב אתון²²⁰, ועם י"ב אתון דמלוי מנצפ"ך הם ע"ב, כמ"ש בז"ח שה"ש²²¹ {ג ע"ד} ע"ש, כי מנצפ"ך הוא בדעת ושם שורש י"ב תחומין כנ"ל (ג ע"ג) והן הכל ע"ב.

והן ע"ב פרקי גופא, כ"ח פרקי האצבעות של הידים, וכ"ח של הרגלים, ופה וצואר, וב' עינים הם שתין פרקין, ועם הי"ב פרקים של הידים והרגלים, ג' פרקין בכל א' שהן מנהיגי כל הגוף, והם י"ב בקר שהים עומד עליהם²²² וכן בכסא כידוע²²³, הן ע"ב פרקין שמנענעין כל הגוף. ועיין בז"ח שה"ש²²⁴, וזהו רתיכא תתאה חג"ת עם מלכות,

²¹¹ בבינה.

²¹² עי' זהר ח"א כב ע"א: ויאמר, הוה אמר לאלה"ם יהי אור, מארי דבנינא (פי' חכמה – רח"ו) איהו אומר ואומנא (אמא) עביד מיד.

²¹³ כזה: יה"ה, יר"ד ה"א וא"ו ה"א, [מכאן כ"ח אותיות דמילוי דמילוי] יר"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף וא"ו אל"ף וא"ו ה"א אל"ף.

²¹⁴ דז"א.

²¹⁵ בעניין ל"ב הנתיבות שישנם גם בחכמה וגם בבינה.

²¹⁶ וז"ל: אתון עילאין רברבין, הוה באורח מישור לגבי דכר. אתון זעירין תתאין, הוה בהיפוכא לגבי נוקבא.

²¹⁷ במרכבה. דהיינו נ' הנ"ל, עם כ"ב דתשר"ק.

²¹⁸ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ט ע"ג שמציין לזהר משפטים (קכג ע"א): ע' נהירו דע' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, עכ"ל. והוא ת"ת, וכמ"ש שם: כדין ע' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו', עכ"ל, וע"ש.

²¹⁹ דהיינו בכל עין. ועי' לעיל הערה 209.

²²⁰ עי' יהל אור ח"א כ"ב ע"ב: אלף בית גימל דלת הא וו זין חת טת יוד כף למד מס נון סמך עין פה צדי קוף ריש שין תיו.

²²¹ עד ע"ד: אשתארו תו אתון ואינון תריסר מס בתימא צדי אריכא נון פא כף ואינון אתון אחרנין כפולים מנצפ"ך ואינון סלקי לתריסר אתון וכד אתון כולהו אשתלימו סלקין לע"ב אתון רזא דשמא קדישא דקב"ה אתקרי בהו.

תרגום: נשארו עדין שתים עשרה אותיות והן מס הסתומה צדי ארכה נון פא כף והן האותיות האחרות הכפולות מנצפ"ך והן עולות לשתיים עשרה אותיות וכשכל האותיות נשלמו עולות לשבעים אותיות אותיות סוד השם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נקרא בהן. TARGUM עי' לעיל הערה 193.

²²² עי' יחזקאל א. maybe we don't need anything because of the next hear.

²²³ סג ע"ב: רתיכא עילאה דאיהו רזא דארבע סטרין פשיט נהירו מתלת סטרין חד דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא דהוה תרין ומתחברן לחד ותרין מתרין סטרין.

תרגום: מרכבה עליונה הוא סוד של ד' צדדים פושט אור מג' צדדים א' שלה שמתחבר בו, ירושה של אבא ואמא שהיו ב' ומתחברים לא' ושנים מב' צדדים. TARGUM

מאיר היצירה

ורתיכא עילאה חג"ת עם בינה הוא שם מ"ב כמ"ש בזוהר פ' תרומה (קלב ע"ב) וברע"מ פ' יתרו (צב ע"ב) יעו"ש.

והענין כי חג"ת הם א"ב כ"ב אתוון כנ"ל, ועם עשר נקודות כפולות הוא מ"ב²²⁵. ועיקרן מ' כי הם רק ח"י נקודות, רק עם ב' אודנין דלבא²²⁶ הם מ"ב כמ"ש בסתרי אותיות בזו"ח דצ"ו²²⁷ (ב ע"ב), ואילין אינון מ' דקיימין ברזא דבראשית לתתא ברזא דשמא קדישא ותרין אזנין לאחדא בימינא ושמאלא כו' יעו"ש. ושרשן כ"ד עיינין וי"ח משחתין²²⁸. וכן פשוטן ומלואן ומלוי מלואן כידוע. ושם י"ב הוא י"ב שבדעת ועיקר שרשן בכתר²²⁹ כנ"ל, וכמ"ש בא"ז²³⁰. והנה שם י"ב הוא ג' היות ה' מלך²³¹ כו' בניקוד מלך

²²⁵ הן בחי' מ"ב זיווגים (עי' ע"ח שער ט"ל פרק יד) וכן בחי' שם מ"ב.

²²⁶ עי' תיקו"ז קו ע"ב: ובגינה אתמר לעמת המסגרת תהיין הטבעות וגו', מאי הטבעות אלין תרין אודנין דלבא.

²²⁷ צ"ל דף ו (וכן הוא במש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז לז ע"ג שמציין לזו"ח דף ו ע"ב וכן הוא במהדורת אמסטרדם): ואינון תלת אינון תשעה לכל סטר לסטר מזרח תשעה עליהו באמצעיתא אשתכח האי לסטר צפון תשעה לסטר דרום תשעה והאי נקודה דקיימא עליהו באמצעיתא אשתכח האי נקודה דאשלים לכל סטר לעשרה בגין דקיימא באמצעיתא, לסטר מזרח עשרה לסטר מערב עשרה לסטר צפון עשרה לסטר דרום עשרה עשר ספירן לכל סטר ואלין אינון מ' אתוון דקיימין ברזא דבראשית לתתא ברזא דשמא קדישא ותרין (אזנין – וכן הוא באמסטרדם) [אינון] לאחדא בימינא ושמאלא וכלהו קיימין ברזא דה"א.

תרגום: ואותם השלשה הם תשעה לכל צד לצד מזרח תשעה לצד מערב תשעה לצד צפון תשעה לצד דרום תשעה והנקדה הזו שעומדת עליהן באמצע נמצאת הנקדה הזו שמשלימה כל צד לעשרה משום שעומדת באמצע לצד מזרח עשרה לצד מערב עשרה לצד צפון עשרה לצד דרום עשרה עשר ספירות לכל צד ואלו הם מ' אותיות שעומדות בסוד של בראשית למטה בסוד השם הקדוש ושתי אזנים הן לאחז בימין ושמאל וכלם עומדים בסוד של ה"א.
²²⁸ כנ"ל הערה 209.

²²⁹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"א ד"ה הספירות ז"ל, הן הולכין בתלת תלת, חב"ד חג"ת נה"י, ומלכות היא רביעית הכוללת את כולן, וכמ"ש תז"ח (עג ע"ג) דתשע ספירות אינון משולשין בעד"א כג"ד, ח"ח"נ" ב"ג"ה" כ"ת"י, ומלכות עשירין לון ורביעין לון, וז"ס שם של י"ב, שמלכות היא כלולה בכל קו האמצעי, שהוא המכריע וצריך להיות כלול משניהם, ביסוד היא עטרת היסוד, ובת"ת שם שני מלכים, ע"כ. ועי' תיקו"ז ה ע"א, שנוק' היא רביעא לכל תלת. ועי' פת"ש נקודות טז וז"ל, נוקבא יש לה ג' שרשים ומקומות אשר היא דבוקה בז"א, הא' בעטרת היסוד, הב' בטבור, הג' בפה, והענין, כי עיקר יציאתה הוא במקום שיש נקב, שלכך נקראת נקבה כנודע, שבהיותה נקודה לבד היא בעטרת היסוד, וכשהיא פרצוף עד החזה למטה, כתרה במקום פה הטבור, ובהתגדלה לגמרי כתרה נגד הפה יסוד אימא שבדעת דז"א, בסוד כלת משה, עכ"ל. ועי' לעיל ג ע"ד, ש... י"ב היא בדעת ששרשו בכתר. ועי' בלש"ו ביאורים ח"א נה ע"ג, שמקשה מתפילת ר' נחוניא בן הקנה ש... י"ב ביסוד, ואילו כאן כתוב שהוא תופס את כל הקומה, ומתרץ שכל העד"א הוא עניין אחד. ועי' לש"ו כללים ח"א סט ע"א שמצד עצמם אין חילוק בין ת"ת ליסוד אלא רק מצד הקו ימין ושמאל יש הבדל (עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז פא ע"א ד"ה ביה איהו וז"ל, והכל אחד כשזה נפתח זה נפתח ודעת ויסוד הוא א'), ולפ"ז יתבאר שאין עיקר כוונת רבינו באופן פרטי לדעת (וכן הוא בלש"ו ביאורים שם), אלא לכללות כל העמוד האמצעי כתר דעת ת"ת יסוד. ועי' לש"ו כללים ח"א סח ע"ב שמקום הנוק' הוא בטבור כמבואר באד"ר קמא ע"ב שמקומו מאחוריו.

עי' הגהות רח"ו ח"ב רא ע"ב בשמא קדישא דתריסר אתוון דההוא שמא שליט באורא: שם בן י"ב בת"ת שליט באורא כי אויר רוח ת"ת. ועי' לקמן הערה 328

²³⁰ רפח ע"ב: בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע.

²³¹ עי' תיקו"ז יא ע"א: ואית נקודה ברזא אחרא כגוונא דא יהו"ה מלך (תהלים י טז) יהו"ה מלך (שם צג א) יהו"ה ימלך (שמות טו יח) שמהן לעילא נקודא דלהון כתיבין דתחותיהו ד' שמהן תליין מכל שמא ושמא ועלייהו אתמר (ישעיהו ו ג) וקרא זה לקביל י"ב אנפין דתלת חיון אל זה י"ב גדפין דתלת חיון ועל כלהו פני אדם ותפילין הוא פני אדם ציצית פני חיון וגדפי חיון ואוקמוהו רבנן שם בן י"ב כל היודעו והזהיר בו כל תפלותיו מתקבלות ומקורו יוד קי ואו קי כל י' איהו אנפוי יהוה א' (יחזקאל א י) ודמות פניהם פני אדם הכא בהאי שמא רזא דתפילין וציצית. תרגום: ויש נקוד בסוד אחר, כדוגמא זה: יהו"ה מלך, יהו"ה מלך, יהו"ה ימלך. השמות למעלה, הנקודות שלהם כתובות תחתיהם. ארבעה שמות תלויים מכל שם ושם, ועליהם נאמר "וקרא זה", כנגד שתיים עשרה פני שלש החיות. "אל זה", שתיים עשרה כנפי שלש החיות. ועל כולם פני אדם, ותפילין הוא פני אדם. ציצית פני החיות וכנפי החיות. ופרשוהו רבותינו שם בן שתיים

מאיר היצירה

כידוע. והנה הם מעידים על אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים (ישעיה מד ו) וכמ"ש בתיקונים²³², והנה הוה והיה ויהיה הם אותיות ג' הויות, וכן הוה הוה יהיה נקודתם מלך מלך ימלך רק שנתחלף ראשון עם אחרון²³³ בסוד (לקמן משה ז) נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן. והן עשר אותיות ע"ס, והן י"ב כי המלכות מקומה בג' מקומות בשלש ראשונות ואמצעיות ואחרונות, רביעית לכל תלת (ת"ז ה ע"א) כמה שכתוב בתז"ח²³⁴ בסוד יפה כלבנה בג' אחרונות ברה כחמה בג' אמצעיות איזמה כנדגלות בג"ר. והן ג' יודי"ן בג"ס ימינים, ג' ההי"ן בג' שמאליים, ג' ווי"ן בג' אמצעיות, ג' ההי"ן במלכות, וכמ"ש בתז"ח דף ע"ה ע"ג (טז ע"ב) כגוונא דא י"י י"י כו' יעו"ש באריכות, וכן הוא מלך מלך ימלך כמ"ש בפ' בראשית (דף לד ע"א) ר' אחא אמר ה' מלך²³⁵ דא עלמא עילאה דאיהו עלמא דאתי כוללת ג"ר, ות"ת כולל ג' אמצעיות, ומלכות כוללת נה"י ששם מקומה כידוע. שלכן כל הע"ס מתחלק לתלת שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י²³⁶, וכן מתחלק הכל לתלת תלת ומלכות רביעית לכולם, ושורש הכל בכתר כמ"ש בא"ז (דף רפ"ח ע"ב) בתלת עשר מכילין דרחמי אשתכח בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע כו', והן ג' הויות כידוע, ושרשן ג' יודי"ן של שם ס"ג שהוא בכתר, ועם עשר אתוון שלו הם י"ג מכילין והוא שורש י"ג. וכמ"ש בתז"ח (דף עו ע"ב יא ע"ב) ואיהי שמא דכתר עילאה דאיהי חכמה קדומה דהכי סליק חכמה לחושבן שמא קדישא עם עשר אתוון בכללא דאינון יו"ד כו' דתמן תלתא יודי"ן כו' דאתמר ביה בג' יודי"ן דסגולה אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים כו' והאי אבנא חדא יו"ד בחושבנא עשר ואית לה קוצא לעילא וקוצא לתתא ונקודה באמצעיתא דכלא ומתמן קרא למשה

עשרה, כל היודעו והזהיר בו, כל תפילותיו מתקבלות. ומקורו יו"ד ה"י וא"ו ה"י, כל י' הוא פני יהו"ה א' ודמות פניהם פני אדם", כאן בשם הזה הסוד של תפילין וציצית. עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"ב בהגה"ה וז"ל, הן ג' הויות שבמ"ס, וכן ה"ה והו"ה ויהי"ה ג' הויות, והן מנצפ"ך בוצינא, ועי' זהר בראשית לד ע"א ז"ל, תרין עלמין נינהו עלמא עלאה ועלמא תתאה, תתאה כגוונא דלעילא דכתיב (ד"ה א טז לו) מן העולם ועד העולם, מלך עלאה ומלך תתאה (תנינו), כתיב יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלך לעולם ועד, יהו"ה מלך לעילא יהו"ה מלך באמצעיתא יהו"ה ימלך לתתא [תרגום: ושני עולמות הם, עולם עליון ועולם תחתון, תחתון כמו הצורה שלמעלה, שכתוב "מן העולם ועד העולם", מלך עליון ומלך תחתון. (שנינו) כתוב "ה' מלך ה' מלך ה' ימלך לעולם ועד". "ה' מלך" למעלה, "ה' מלך" באמצע, "ה' ימלך" למטה.], ע"כ. זו היא הפעם היחידה שנזכר 'מלך מלך ימלך' (חוץ ממה שתקנו הקדמונים פסוקי דזמרא ב'יהי כבוד'). עי' פת"ש א"א כב, שהזמן מתחלק לג' בחינות והם היה הוה ויהי. טעם הדבר, שכן חילוק הזמן אף היא בסוד המתקלא שנותן משקל וגבול לאורות להאיר בהדרגה. ושורשו בג' הויות של המר"ס הרי הוא תחילת האצילות (עי' לעיל ג ע"ב). עי' לש"ו כללים ח"ב לה ע"א, שכל השלשה הם למעשה אותו הגילוי, הרי הוא מלכותו ית' (מלך), ושהוא ית' לבדו סיבת הכל (מלך), ושרק הוא לבד תכלית הכל (ימלך).

²³² עי' תיקו"ז (קכז ע"ב): ולקבל אלין תלת טיפין אינון תלת יודי"ן דאינון ביו"ד ה"י וא"ו ה"י, דמעידים על עלת כל העלות, דעליה אתמר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקי"ם, דאיהו ראשון ואחרון ומבלעדי אין אלקי"ם. ואפשר לומר שכוונתו כמו שכתבתי והוא בתז"ח יא ע"ב: דג' הויות הן דתליין בשם הנ"ל והן ג' הויות דמלך מלך ימלך שהוא היה והוה ויהיה והן אותות של שלשה הויות בהצטרף השלשה תיבות היה כו' ביחד.

²³³ דהיינו חולם דהוה, עם סגול דיהיה.

²³⁴ דהיינו כמו שכתב הוא עצמו בפירושו לתז"ח טז ע"ד ד"ה הה"ה, וכן שם כט ע"ב ד"ה בין פרקא.

²³⁵ עי' לש"ו כללים הו"ד לעיל הערה 231 משם משמע לנקד כן, אמנם מו"ר הרב א"ש אמר שצ"ל מלך.

²³⁶ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזוהר וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א זו"נ, שאר"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם, ע"כ.

עי' תיקו"ז קמב ע"ב: אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה.

מאיר היצירה

עד"א בי"ג מכילין דרחמי²³⁷. וכן שם ס"ג ג' יודיין וא' שבו שהן שורש שם ס"ג כידוע²³⁸,
הן שרש ל"ב נתיבות חכמה והא' נעלם, והנשאר²³⁹ ג"כ ל"ב כי הנתיבות הן כפולות
כידוע²⁴⁰. והענין כי הנקודות כפולות, וכן האותיות²⁴¹ כי כ"ב בחג"ת וכ"ב במלכות
כנ"ל²⁴². וזה השם י"ב²⁴³ הן י"ב פרקי גופא המנענעים כל הגוף²⁴⁴, ופרקי המרכבה י"ב
אנפי חיוון²⁴⁵ שהם ג"כ וד ע"א ג' הוי"ת דמלך מלך ימלוך כידוע²⁴⁶. וכל השמות הנ"ל הן

²³⁷ ז"ל בשלימות: אבנא דא מפומך סלקא לאתא דאתמר בה במפלא ממך אל תדרש ובמכסה
ממך אל תחקר ואיהי שמא דכתר עלאה דאיהו חכמה קדומה דהכי סליק חכמה לחשבן שמא
קדישא עם עשר אתון בכללא דאנון יר"ד ה"י וא"ו ה"י דתמן תלת יודיין דאנון שמא דאכתר
לשמא דחכמה זעירא דא כליל עשר מעלא לתתא וחכמה זעירא כליל עשר מתתא לעלא עשר
בגבורא מעלא סגולתא דמתמן אתקריאת שכינתא סגלת מלכים ואיהי שנאה (שצאה) לאמין
דעלמא איהי אבנא חדא כלילא מעשר אתון מתתא לעלא דרמיזין ביר"ד ה"א וא"ו ה"א תלת
אלפין אלין דחכמה זעירא דתמן כ"ח מ"ה דהאי איהו שמא דסליק מ"ה בחשבן ותלין מנה כ"ח
אתון דאנון יר"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף וא"ו אל"ף וא"ו אל"ף ותלת אלפין דהאי שמא אלין
דסלקין אהיה תלת זמנין כחשבן דרמיז קודשא בריך הוא לך בשליחותך לאפקא לישראל ממצרים
הדא הוא דכתיב (שמות ג) ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה כה תאמר אל בני ישראל
אהיה שלחני אליכם ובה אשתמודע דהוא מפלא ומכסה מסטרא דעלת כל עלאין דאתמר בה בג'
יודין דסגולתא אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים ומסטרא דעלת כל עלאין אתקריאת
שכינתא אמונה דישראל והאי אבנא חדא י' בחשבנא עשר ואית לה קוצא לעלא וקוצא לתתא
ונקודא באמצעייתא וכלא אחד ומתמן קרא למשה לעמודא דאמצעייתא בי"ג מכילן דרחמי דמאן
דקרא באלין י"ג מכילן דרחמי לעלת כל העלות לא יחזר ריקם בצלותה וכד איהו רכיב על אבנא
חדא לית ממנא ושלטון דבשמיא וארעא דקימא קמי האי אבנא דבההוא זמנא אתמר בסמא"ל
(עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך וגו' והכי י' תתאה סליקת ל"ג מכילן
ורמיזן באת א' י' לעלא וי' לתתא חכמה בראש וחכמה בסוף ו' כריכא דתרויהו.

תרגום: האבן הזו מפיך עולה למקום שנאמר בו במפלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקר
והיא השם של הכתר העליון שהיא חכמה קדומה שכך עולה חכמה לחשבון של השם הקדוש עם
עשר אותיות בכלל שהם יר"ד ה"י וא"ו ה"י ששם שלש יודיין שהן השם שמכתיר את השם של
החכמה הקטנה זה כולל עשר ממעלה למטה והחכמה הקטנה כוללת עשר ממטה למעלה עשר
בגבורה ממעלה סגולתא שמשם נקראת השכינה סגלת מלכים והיא משמידה את אמות העולם
היא האבן האחת כלולה מעשר אותיות ממטה למעלה שרמוזות ביר"ד ה"א וא"ו ה"א שלש
האלפיים האלו של חכמה קטנה ששם כ"ח מ"ה שזהו השם שעולה ארבעים וחמש בחשבון
ותלויות ממנו עשרים ושמונה אותיות שהן יר"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף וא"ו אל"ף וא"ו אל"ף
ושלש האלפים של השם הזה אלו שעולים אהיה שלש פעמים כחשבון שרומז הקדוש ברוך הוא
לך בשליחותך להוציא את ישראל ממצרים זהו שכתוב (שמות ג) ויאמר אלהים אל משה אהיה
אשר אהיה ויאמר כה תאמר אל בני ישראל אהיה שלחני אליכם ובו נודע שהוא מפלא ומכסה
מהצד של עלת כל העליונים שנאמר בו בשלש יודין של סגולתא אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי
אין אלהים ומהצד של עלת כל העליונים נקראת השכינה אמונת ישראל והאבן האחת הזו י'
בחשבון עשר ויש לה קוץ למעלה וקוץ למטה ונקודה באמצע והכל אחד ומשם קרא למשה
לעמוד האמצעי בשלש עשרה מדות הרחמים שמי שקורא בשלש עשרה מדות הרחמים הללו
לעלת כל העלות לא תחזר תפלתו ריקם וכשהוא רוכב על אבן אחת אין ממנה ושליט שבשמים
וארץ שעומד לפני האבן הזו שבאותו הזמן נאמר בסמא"ל (עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין
כוכבים שים קנך וגו' וכך י' התחתונה עולה לשלש עשרה מדות ורמוזות באות א' י' למעלה וי'
למטה חכמה בראש וחכמה בסוף ו' כריכה של שניהם.

²³⁸ בדברים אלו הוא חלוק מע"ב ומ"ה. עי' שעה"כ קר"ש דרוש ה, וז"ל, אל הוא שם ייא"י
שבהויה דס"ג והוא בחי' הה"ח דאבא שניתנו ביסוד דאימא.

²³⁹ משם ס"ג אחר הורדת ייא"י.

²⁴⁰ בחכמה ובינה. עי' ג ע"ב ד"ה ול"ב, שהל"ב נתיבות הם גם בחכמה וגם בבינה.

²⁴¹ כפולות.

²⁴² עי' לעיל ג ע"ג ד"ה ומתחלקין, שהוא בסוד תשר"ק.

²⁴³ עי' לעיל הערה 229.

²⁴⁴ נראה שהם ג' פרקים בב' ידים וב' רגליים.

²⁴⁵ עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז יא ע"א ד"ה ועל כולו, שבכל חיה יש את כל ד' אופני
הפנים, והיינו כל הצורות הקיימות האפשריות. ועי' עוד בענין במש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ
יג ע"ב.

²⁴⁶ עי' לעיל הערה 231.

מאיר היצירה

כלם בעובדא דבראשית, כמ"ש בריש הזהר (לד ע"א). וכן שם כ"ב²⁴⁷ בת"ת שבו כל כ"ב אתוון שכולל הנ"ת כמ"ש שם.

פליאות חכמה – שחכמה נק' פלא כמ"ש בזהר (ח"ג לה ע"ב) על פסוק ויקרא שמו פלא. וכל הנתיבות נק' פליאות. וכן בבינה נק' פליאות, ל"ב עם ח"י הנ"ל נ' שערי בינה, נ' פלאות, נ' פלאות, כמ"ש בז"ח בסתרי אותיות (א ע"ג)²⁴⁸ יעו"ש, וזהו נתיבות כפולות בחו"ב כנ"ל. וכל הל"ב הם בקוצו התחתון של יו"ד, כי ביו"ד הם תלת קוצין קוצא וגזעא ושבילא²⁴⁹, קוצא קוץ העליון, וגזעא גוף היו"ד, ושבילא קוץ התחתון, ושם²⁵⁰ הוא ל"ב שבילין והוא בבינה שבחכמה בסוד (לקמן משנה ד') הבן בחכמה שהוא שבילא הנ"ל. כמ"ש בזהר ויקרא דף י' ע"ב, יו"ד דשמא קדישא אתקשר בג' עלמין²⁵¹ כו' יעו"ש כל המאמר²⁵². וזה השביל הוא (זהר ח"א טו ע"א²⁵³) קוטרא בגולמא נעיץ בעזקא²⁵⁴ בתוך

²⁴⁷ אנקת"ם פסת"ם פספס"ם דיונס"ם, תפילת ר' נחוניא בן הקנה: אקלסך בספירה הששית שהיא תפארת בתוף, ע"כ.

אמנם עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כ"ה ע"א ד"ה כ"ב אתוון, ז"ל, שם של כ"ב בז"א כידוע בת"ת. עי' כד ע"ד ד"ה ותוצא, שת"ת כולל את כל הפרצוף וכן את כל הדיקנא, והדיקנא נקרא ת"ת.

²⁴⁸ ז"ל: ואלין אקרון נפלאות נ' פלאות רזא דא בעא דוד מלכא למיקם על חמש רתיכין אלין כד"א גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ואלין כד נהרין וסלקין לה לאתעטא אתעבידו חמש לנהראגו חמש דלתתא ודנפקו מינה.

ואינהו נ' פלאות נהרין וסלקין לה לעילא ואתעטן ואתקשרן גו אינון תשע סמכין אחרנין ואינון תשע סלקין לאת יו"ד לעילא לעילא.

תרגום: ואלו נקראים נפלאות נ' פלאות על סוד זה רצה דוד המלך לעמד על חמש מרכבות הללו כמו שנאמר (תהלים קיט יח) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך וכשאלו מאירים ומעלה אותה להתעטר נעשים חמש להאיר לתוך החמש שלמטה ושיצאו ממנה.

ואותם נ' פלאות מאירים ומעלים אותה למעלה ומתעטרים ונקשרים בתוך אותם תשעת העמודים האחרים ואותם התשעה מעלים את האות יו"ד למעלה למעלה. TARGUM.

²⁴⁹ עי' לעיל הערה 140.

²⁵⁰ בקוץ התחתון.

²⁵¹ נדצ"ל קשרין, וכן הוא בכל דפוסי הזהר, וכן הוא בביאור רבינו על ספד"צ יד ע"ג ל ע"ג.

²⁵² ז"ל: רבי אבא אמר חמינא דהאי שמא קדישא עלאה כלא הוא שלום וכלא חד וארחן מתפרשן להאי סטרא ולהאי סטרא (ס"א כאן חסר התחלת המאמר) יו"ד דשמא קדישא אתקשר בתלת קשרין בגין דא האי י' קוצא חד לעילא וקוצא חד לתתא וחד באמצעייתא בגין דתלת קשרין אשתלשו (נ"א אתקשרו) בה חד קוצא לעילא כתרא עלאה דהוא עלאה מכל עלאין רישא דכל רישין והוא קאים על כלא

חד קוצא באמצעייתא דהוא רישא אחרא בגין דתלת רישין הוו וכל חד וחד רישא בלחודוי ועל דא קוצא דאמצעייתא דא הוא רישא אחרא דנפיק מקוצא דלעילא והוא רישא לכל שאר רישין לאתבנאה שמא קדישא והאי רישא סתימא דכלא רישא אחרא תתאה הוא רישא לאשקאה לגנתא והוא מבוע דמיין דכל נטיען אשתקיין מניה ודא הוא י' בתלת קשרין ועל דא שלשלת איקרי כהאי שלשלת דאתקשר דא בדא וכלא חד

תרגום: הרקיע הזה עושה שלום ביניהם, והעולם אינו מתקיים אלא על שלום. בא וראה הקדוש ברוך הוא נקרא שלום, הוא שלום ושמו שלום, והכל נקשר בשלום.

רבי אבא אמר ראיתי שהשם העליון הקדוש הכל הוא שלום, והכל אחד, והדרכים נפרדות לצד הזה ולצד הזה. יו"ד של השם הקדוש קשורה בשלשה קשרים, משום זה ה' הזו קוץ אחד למעלה וקוץ אחד למטה ואחד באמצע, משום ששלשה קשרים השתלשו (התקשרו) בה קוץ אחד למעלה, כתר עליון, שהוא עליון מעל כל העליונים, הראש של כל הראשים, והוא עומד על הכל.

קוץ אחד באמצע שהוא ראש אחר, משום שהם שלשה ראשים וכל אחד ואחד ראש לבדו, ולכן הקוץ של האמצע זהו ראש אחר שיוצא מהקוץ שלמעלה, והוא ראש של כל שאר הראשים, שיבנה (ממנו) השם הקדוש, והראש הזה הוא סתום מהכל. ראש אחר תחתון הוא ראש להשקות את הגן, והוא מעיין המים שכל הנטיעות נשקות ממנו, וזהו י' בשלשה קשרים, ולכן נקראת שלשלת, כמו השלשלת הזו שנקשרה זה בזה והכל אחד.

²⁵³ ועי' תיקו"ז כ ע"ב ובביאור רבינו שם וז"ל, קוטרא הוא יסוד שנק' קשר כמ"ש, בגולמא הוא חכמה שנק' גלם גימ' חכמה כמ"ש גלמי גלם יו"ד כידוע וכו'. ועי' יהל אור ח"א ז' ע"ב, וז"ל, ולכן ביו"ד התחברות כל הג"ר כי גזעא גוף היו"ד הוא חכמה ובקוצא נקשר כתר עליון ובשביל התחתון בינה והוא נעיץ בינה בה"א של השם שהוא קוץ הימין של ה"א שהוא י' כידוע והוא

מאיר היצירה

הבינה, שלכן הוא²⁵⁵ נקרא פלא בסוד זה השביל כידוע²⁵⁶. ולכן הם בסוד ל"ב אלהים שבבינה²⁵⁷, וכן הוא בקוצו העליון של ה"א (זהר ח"ג רכו ע"א) בסוד חכם בבינה כידוע (ע"ח אר"א ג'). והן נ' פלאות (י"ה ה') 'צ"ל י' פעמים ה', א"ש] שהן יו"ד בקוצו של ה' מאחוריו והן נ' פלאות ושרשן במ"ס בכתר, ששם במופלא ממך כו' (חגיגה יג ע"א) כמ"ש לקמן (ד ע"ג²⁵⁸) וכל ג"ר נקראין פלא, הנסתרות לה' אלקינו²⁵⁹ (דברים כט כח), ועיקר התפתח²⁶⁰ בחכמה דו"א ומשתלחין בקו האמצעי בחוט השדרה לכל הגוף ששם ההרגש לכל האיברים²⁶¹, וכבר כתבתי (באופן ג'²⁶²) סדר התחלקן בפרטות. חקק כו' – כי החקיקה היא²⁶³ כמ"ש לקמן (פ"ב מ"ב²⁶⁴) חקקן חצבן צרפן שקלן והמירין²⁶⁵.

י"ה הוי"ה צבאו"ת – כבר כתבתי (באופן א') שהן כינויין של החכמה, והן כינויין לל"ב נתיבות, והן כ"ב תיבות ועשר ספירות יתבאר שמותן בסוף הספר (פ"ז מ"ז) כמ"ש לקמן (ה ע"ד ו ע"א²⁶⁶).

וברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור – כבר כתבתי (באופן ב') שהן חב"ד, כמ"ש בזהר תרומה (קנו ע"ב), ובו"ה בראשית (מדרש הנעלם ג ע"א) ובג' דברים אלו נברא העולם כמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ כו'. וכן המשכן (שמות לא ב) ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה וברעת. וכן התורה נתנה בהם (דברים א ג) חכמים נבונים וידועים. והן ב' ידים ולשון, כף זכות וכו' ²⁶⁷ כמ"ש באריכות. ושם חב"ד חו"ב בידים כמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא כו' בינה נחית בשמאלא כו' ודעת בלשון כמ"ש בספד"צ פ"א (יד ע"א) אחתא ומודעתא כלילין כו' שתא נפקין כו' לישן דא סתים בין י"ה כו' ע"ש, ושם פ"ב (כא ע"ב) ו"ו אתפתח באחרא דכתיב הולך

השביל דנעיין בעזקא כי הבינה נק' עזקא בסוד מ' סתומה כעזקא שהוא תרגום של טבעת וה' הוא מ' סתומה קודם דאתפתח וכו' ואח"כ אתפתחא שיצא הדעת וא"ו ונעשית ה"א.
²⁵⁴ דהיינו בינה תתאה. ונ"ל שכוונתו היא למש"כ בע"ח שער ז"א סוף פרק ב' שבשעת נתינת המוחין נשבר המפסיק בין אר"א לישסו"ת ואז הם מתאחדים להיות חד גופא. אמנם עי' שם שער אנ"ך פרק ד' שזהו התלבשות ולא התאחדות [הגרא"ש אמר בשם היפ"ש שבירה ב', שמש"כ בשער ז"א הוא לאו דווקא ודברי הרב בשער אנ"ך ד' הוא העיקר. אמנם בגליונות הלש"ו שער המוחין פרק ה' משמע אדרבא, המבואר בשער ז"א הוא העיקר.
²⁵⁵ יסוד אבא.

²⁵⁶ במלת ברוך תכוין אל ההוא שביל דקיק [שהוא יסוד דחכמה – פע"ח] המחבר חכמה עם בינה (שעה"כ ג ע"א).

²⁵⁷ עי' תיקר"ז יד ע"א: מיד פתח רבי שמעון ואמר ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה וגו' מאי כל חכם לב ההוא דאיהו חכם בחכמה ובל"ב נתיבות דילה דאינון כלילן בשית יומי דבראשית והיינו שש משזר דאינון שית יומי דבראשית כלילן מעשר אמירן ול"ב שבילין דאינון ל"ב זמנין אלקיים בעובדא דבראשית, ע"כ. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקר"ז מד ע"ג ד"ה ל"ב אלקים, ז"ל, שהוא בלב של ים דבינה כלולה מחו"ב כידוע חכם כו' ומסטרהא הוא נש"ב ומסט' דחכמה בה ל"ב אלקים דעובדא דבראשית, עכ"ל. כמ"ש כאן שהל"ב שמות אלקים הם בבחינת יש"ס הרי הם בחי' חכמה שבבינה, ועי' לעיל הערה 78.

²⁵⁸ עי' לקמן יא ע"ב ש"מופלא" הוא כינוי לא"א ר"מכוסה" הוא כינוי לעתיק.

²⁵⁹ עי' תיקר"ז יט ע"א: חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו, בינה לבא ובה הלב מבין, ועל אלין תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו.

²⁶⁰ של ל"ב הנתיבות.

²⁶¹ לעיל א ע"א בשם הראב"ד, וע"ש דברינו.

²⁶² עי' לקמן ה ע"ב AND T IT LATER ON<IS THIS OK SINCE IT SAY KVAR.

²⁶³ נראה שחסר איזה תיבות ועיין לעיל באופן א' מש"ש (א"ש).

²⁶⁴ ע"ש שרבינו מציין כי אפשר לפרש העניין ע"פ פ"א מ". ואולי כוונת רבינו להביא ראיה לכך שחקיקה היא תמיד בהתחלה. ואולי צ"ל שכוונתו לריש פ"ג איפה שידבר על ג' האמות.

²⁶⁵ עי' פ"א מ"א ש"חקקן" הוא בסוד חכמה.

²⁶⁶ שם איתא שהם נקודות והפנימיות של כ"ב האותיות.

²⁶⁷ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"ב ד"ה ספרא, ולקמן פרק ב' משנה א'.

מאיר היצירה

לדודי למשרים בבוצינא דקרדינותא כו'. והענין כי העולם נברא במעשה ובאמירה, ובמעשה נברא בחו"ב והוא מכתב אלה"ם כמ"ש (תהלים ח ד) מעשה אצבעותיך כו', ואמרו הראשונים כל הכ"ב אותיות בהכוכבים. וכן הוא בכל דבר כמ"ש לקמן שבכל מעשה הוא כ"ב אותיות במכתב²⁶⁸, והכל נברא שנים שנים, כמ"ש (ב"ב ע"ד ע"ב) כל מה שברא הקב"ה זו"נ נבראו, וזהו ספר וספר, וכן בלוחות שני לוחות חמש כנגד חמש כמ"ש לקמן (משנה ג'). והאמירה הוא הדעת בלשון, שבו נאמרו עשרת הדברות כולל ב' ספרים²⁶⁹. וכן באדם כל כ"ח אתוון מאל"ף עד אלף (שנעוץ סופן בראשן (לקמן משנה ז)) כנ"ל (באופן א'), בכ"ח פרקי ידים ה' נגד ה' כמו שני ספרים, וכולם בלשון נקבעו הוא הספור. וענין ב' ספרים הם זו"נ וספור הוא הדעת שבו הזווג ומחברם כא', שלכן כינוי הזווג ראווה מדברת (כתובות יג ע"א), שע"י הדעת הוא הזווג בין למעלה בין למטה. וזהו סוד שנברא העולם בב' שהן זו"נ, ואמר הקב"ה לאל"ף אע"ג דאת בי"ת בה איברי עלמא לית בי יחודא אלא בכ (זהר הק' ג ע"ב), והוא סוד (ד ע"ב) הדעת במקום הכתור²⁷⁰. שבהו"ב נברא העולם וכל היחוד הוא בכתר והתפשטותו למטה שהוא סוד הדעת, מזלא קדישא כידוע²⁷¹. וז"ש (שם) את תהא ראש לכל אתוון והתחילה התורה באל"ף (ר"ל עשרת הדברות). והן כלל הכל, ב' וא', ספר וספר וספור. וכן בבריאת העולם (ישעיה מז יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, שהן שני ספרים הנ"ל, (ישעיה מז יג) קורא אני אליהם יעמדו יחדיו, סוד הספור, קורא ומזווג יעמדו יחדיו. וזה סוד המתקלא (בריש ספד"צ ב ע"ב) דעד לא הוה מתקלא לא הוה משגיחין אפין באפין, כנ"ל בעולם [התהו] שלא היה סוד הדעת²⁷², מזלא קדישא, התפשטות הכתר. ואמר שם (ג ע"א) עד רישא דכיסופא דכל כיסופין לבושין דיקר אתקין, והוא מזלא קדישא, (דניאל ז ט) לבושיה כתלג חיור כמ"ש²⁷³ בספד"צ (ג ע"ג ד"ה והדיקנא) ע"ש סוד הספור²⁷⁴.

וכן בבריאת העולם, שני אלפים תהו עד התורה סוד הספור כנ"ל, ואז הציע השמים ושמי השמים על הארץ סוד (ישעיה מז יג) קורא אני אליהם יעמדו יחדיו כנ"ל (ד"ה הקודם). ואז (שמות כ א) וידבר אלה"ם כו' כ"ח אתוון, ב"פ י"ד אותיות, וכן בראשית כנ"ל (ג ע"ג)²⁷⁵, סוד ג' ספרים כנ"ל, וזש"ה (משלי ג יט) בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, ב' ספרים, בדעתו תהומות נבקעו סוד הזווג, שבוקע ופותח רחמה²⁷⁶ סוד התהום, וזה סוד מאמרם ז"ל בתהומות שאמרו (תענית כה ע"ב) האי רידיא כו' לתהום עילאה אמר חשור מימיך לתהום תתאה אמר אבע מימיך, מיין דוכרין ומיין נוקבין. והן²⁷⁷ ג' אותיות יה"ו כידוע, וכמ"ש בספד"צ פ"א (א ע"ג ד"ה ואמר) ע"ש, וזש"ה (תהלים מב ח) לקול צנוריק שהוא ו' הדעת, כל משבריק ה', שנשבר מחי"ת ונעשה ה', סוד הלידה פטר רחם ה' דמצה כידוע (ע' זהר פ' פנחס רנב ע"א²⁷⁸), וגליך זה יו"ד כידוע²⁷⁹, (תהלים

²⁶⁸ עי' לקמן פ"ג מ"ג (יד ע"ד).

²⁶⁹ עי' רש"י שמות כ א הו"ד לעיל הערה 109.

²⁷⁰ עי' ע"ח שער מוחין דצלם פרק ח'.

²⁷¹ דהיינו הת"ד, שעיקרם הם ב' המזלין. ודיקנא הוא תוצאת הפה כלומר אורות הפה, עי' ע"ח שע אח"ף, ועי' עוד בענין מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ג ע"ג ד"ה, ותיקון והערת הלש"ו שם ומה שהוספנו על דבריו.

²⁷² עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"ד ד"ה ומלך הראשון, שדעת דגבורות היה, וכוונת רבינו הוא לדעת דחסדים דווקא.

²⁷³ נ"ל שכוונתו לומר "כמו שכתבתי". שכן דברים אלו לא נאמרו בספד"צ כי אם רק בפירושו של רבינו שם.

²⁷⁴ דהיינו שכלול בסוד הסיפור כל הענינים האלה שהם הדעת וענפיו.

²⁷⁵ אולי כוונתו שהוא כנגד כ"ח אותיות שבפסוק הראשון.

²⁷⁶ שהוא היסוד שלה.

²⁷⁷ ר"ל ספר וספר וסיפור.

²⁷⁸ ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ טז ע"ב ד"ה וזהו סוד.

מאיר היצירה

מב ט) יומם יצוה כו' עטרא דחסד²⁸⁰, ובלילה שירה שיר של לויס עטרא דגבורה, תפלה לחבר לאל חיי סוד הזווג.

אופן ד'

בשלשים ושתים – כמ"ש למטה אותיות ונקודות²⁸¹, והן בעולם שנה נפש. בעולם – ע"ס כנ"ל, וג' שמים וארץ ואויר הכוללין הכל וז' כוכבים וי"ב מזלות, והן מלמטה למעלה, וע"ס דלמטה²⁸², למעלה מהם. בשנה – עשר מועדים שבתורה (שבת ור"ח²⁸³) כו', וחום כו'²⁸⁴ (ג'), ושבע (ז'), וחדשים (י"ב).

בנפש – ראש כו' (ג') הכוללין הכל והן כלים לאיברים ראשים מ'לך', והנקבים (ז')²⁸⁵, והמנהיגים (י"ב)²⁸⁶, ועוד ג' יסודות שבו אש כו'²⁸⁷, וז' חכמה כו'²⁸⁸, וי"ב חושים²⁸⁹, וע"ס דרוח פנימי.

ובדורות – ג' אד"ם (ר"ת אדם דוד משיח), וז' רועים²⁹⁰, וי"ב שבטים, וע"ס עשרה שליטים²⁹¹, והתבונן במחנה גדעון²⁹².

וכן הוא בכל דבר אף באבן דומם, ע"ס תוהו (א'), ובוהו (ב'), וחומר ג' יסודות²⁹³ (ג'), וצורתן²⁹⁴ (ג'), הרי שמונה, ואחר כך (ט') חומר וצורת העפר שבאים באחרונה יחד

²⁷⁹ עי' דברי רבינו נב ע"ג ד"ה דאתמר בהו כו' - ר"ל, דכתיב וגליך, והן גלי ימא דסלקין לעילא כמו סגולתא. ומשברך זרקא כנ"ל, ונאמר שם לקול צנוריק, והן הנקודות, וכמש"ל (לח ע"א לח ע"א) משברך כו' הטעמים, תהום אל תהום קורא, הן האותיות דקביעין בקרקע. לקול, הן ז' קלין. נשאו נהרות קולם, והוא צנוריק, הנקודות כנ"ל. וכל משברך וגליך, הטעמים. והן אותיות הו"ה, תהום כו' ה' תתאה ששם האותיות. צנוריק ו'. משברך הוא ה' עילאה, שנשברה ביציאת מצרים, ואתפתחת בנ' תרעין, ועבר"מ פרשת פנחס (רנב ע"א) בשבירת ה' דמצה. וגליך הן יו"ד, גלי ימא, כמו שמפרש והולך. וי"ה הן ג"ר דכחא חשיבין, ושם הטעמים. והן ג' דרגין דכלילין הכל, וז"ש עלי עברו בזמן בהמ"ק, דאז כולהון הוין פתיחן ליה.

²⁸⁰ ר"ל דגם חסד וגבורה הם "ספר וספר".

²⁸¹ דהיינו כ"ב אותיות וי' נקודות.

²⁸² לענ"ד אולי יש למחוק תיבה זו.

²⁸³ שבת, ר"ח, ערב פסח, פסח, שביעי של פסח, ט' באב, ר"ה, יו"כ, סוכות ושמ"ע.

²⁸⁴ חום קור וסתיו כדלקמן משנה ב'.

²⁸⁵ שבראש.

²⁸⁶ פי' פרקי הידים והרגליים.

²⁸⁷ אש, מים ורוח.

²⁸⁸ עי' לקמן פ"ד מ"ב.

²⁸⁹ עי' לקמן פ"ה מ"א.

²⁹⁰ עי' סוכה נב ע"ב: מאן נינהו שבעה רועים דוד באמצע אדם שת ומתושלח מימינו אברהם יעקב ומשה בשמאלו.

²⁹¹ עי' רש"י קהלת (ז יט), ז"ל, מעשרה שליטים - מצינו ביאשיהו שהעיד עליו הכתוב (מלכים ב כג) וכמוהו לא היה לפניו מלך וגו' הרי עמדה לו חכמתו שפשפש במעשיו וטוב לו מעשרה מלכים שהרשיעו ולא שבו מדרכם. אשר היו בעיר - בירושלים רחבעם אביה אחזיה יואש אחרי מות יהוידע אמציה אחז מנשה אמון יהויקים צדקיהו, ועי' (ב"ר פל"ד פ"ה) כתיב (שם ז) החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר החכמה תעוז לחכם זה נח מי' שליטים מי' דורות מאדם ועד נח.

²⁹² פירוש שהיה בתחילה בס"ה ל"ב אל"ף (רמ"ש).

עי' שופטים ז: ועתה קרא נא באזני העם לאמר מי ירא וחרד ישב ויצפר מהר הגלעד וישב מן העם עשרים ושנים אלף ועשרת אלפים נשארו [כלומר בתחילה בל"ב אלף] ויאמר ה' אל גדעון עוד העם רב הורד אותם אל המים ואצרפנו לך שם והיה אשר אמר אליך זה ילך אתך הוא ילך אתך וכל אשר אמר אליך זה לא ילך עמך הוא לא ילך, ויורד את העם אל המים ויאמר ה' אל גדעון כל אשר ילק בלשונו מן המים כאשר ילק הכלב תציג אותו לבד וכל אשר יכרע על ברכיו לשתות, ויהי מספר המלקקים בידם אל פיהם שלש מאות איש וכל יתר העם כרעו על ברכיהם לשתות מים.

²⁹³ פי' אש רוח מים. ועי' לקמן ח ע"ג.

מאיר היצירה

כמו הפה שאינו אלא אחד, וההרכבה (י), וכ"ב, ג' עומקין²⁹⁵ ו"ק²⁹⁶ עם נקודה הפנימית, וי"ב גבולין²⁹⁷, וע"ס הנ"ל הן בדומם וכל דבר, והוא נפשם אבל אינה נפש באמת²⁹⁸, ועליה ג' נפשות של צח"מ, והן ג' צחצחות שעל גבי הכתר דלא אתידע²⁹⁹, שהן נעלמות מאד ובהן הוא י"ג. ובאמת אינן אלא ע"ס, ע"ס של פנימיות של ע"ס הנ"ל, שבכל א' יש פנימי המקיימן, והן י"ג של הטעמים שבמ"ה זיני נהורא אתפליג עלמא (זחר ח"א נ"א ע"ב) כנ"ל (ג ע"ב)³⁰⁰. וכן הוא בנר"ן שבנפש הוא לעולם כ"ב, וברוח עשר, ובנשמה י"ג, וכן בספירות, וכן בכח"ב טעמים ונקודות (ד ע"ג) ואותיות, וספר יצירה הוסד על אתון ונקודות לבד, לכן מתחיל בל"ב כו', ולכן [בטעמים] הדבור אין בהם.

וכן הוא במשכן, דמות העולם ע"ס מ' כלים³⁰¹ ג"פ ג' והמשכן (י), וכ"ב ק"ק (א) והיכל (ב) והצר (ג) הכוללין הכל, ומנורה (ז)³⁰² והשולחן (י"ב חלות)³⁰³.

וכן בכל מצוה. תפלה, ג' ברכות של ק"ש, ז' ג' ראשונות ואחרונות³⁰⁴ עם ברכת המינין שהיא היכל הקודש כתר דנוקבא, וי"ב אמצעיות. וכן בתפילין ג' כריכות וז' וי"ב תפירות. וכן בציצית ל"ב חוטיין. ובקדושיין ג' דרכים וז' ברכות וי"ב מתנות³⁰⁵ שכנגדן ששון כו'. וכן הוא בתפלה עצמה, ג' ק'³⁰⁶, וז' ברכות, וי"ב אמצעיות שהן י"ב מתנות³⁰⁷. וכן הוא בכל מצוה ומצוה ובכל אבר ואבר ובכל פרט ופרט. ול"ב נתיבות הן החיות, והן יוצאין בי"ח חוליות, י"ח וה'³⁰⁸, וג' פעמים ג' שמי' דנוק' מתחברין בי"ח דדכורא כ"ז

²⁹⁴ כלומר תכונת האמ"ש.

²⁹⁵ כלומר ג' המימדים אורך, רוחב ועומק.

²⁹⁶ ו' השטחים שבכל מציאות תלת מימדית: ד' רוחות מעלה ומטה. עי' ריש משנה ב'.

²⁹⁷ עי' פ"ה מ"ב ועי' לקמן כ"ג ע"ב בדברי רבינו וז"ל, ה"ב גבולים (דאלכסון) באמת היה להם להיות כ"ד, ד' לכל שטח אלא שהן כפולים, כי ב' קצוות של ב' שטחים מחוברים בגבול א', לפיכך כל גבול כפול הוא, וכן ב"ב בתים של הוי"ה שהן כ"ד אלא שהן כפולים, ולכן י"ב שעות ביום וי"ב שעות בלילה, עכ"ל.

²⁹⁸ אלא רק נותנת לו קיום שהרי אין לו נפש שכן הוא דומם (עי' ע"ח שער קיצור אבי"ע פרק י' וז"ל, ומקיימת אותן על עמדן בלי שינוי אחר ממה שהיה נמצא כי אין לנפש הזו רק כח א' לבד לכן רוב החכמים לא קראוה בשם נפש כלל כיון שאינה מוסיפה חדוש כלל אלא הרכבה).

²⁹⁹ עי' שו"ת הגאונים המובא בריש שער צחצחות של הפרדס רימונים, וע"ח שער עגו"י פרק ד'.

³⁰⁰ הו"ד לעיל הערה 151.

³⁰¹ נמנו לקמן ה ע"א.

³⁰² דהיינו יש בו ז' נרות, ולכן כולל ז' בחינות.

³⁰³ עי' לקמן כא ע"ג.

³⁰⁴ דתפילת עמידה.

³⁰⁵ עי' זהר חדש נ ע"ג: ועל דא איתערו חברייא כל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה כד"א לא טוב היות האדם לבדו בלא שמחה דכתיב ושמחת אתה וביתך בלא ברכה דכתיב להניח ברכה אל ביתך בלא שלום כד"א וידעת כי שלום אהלך בלא עזרה דכתיב אעשה לו עזר כנגדו בלא כפרה דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו בלא תורה כד"א האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני בלא חכמה כד"א חכמות נשים בנתה ביתה בלא חיים כד"א ראה חיים עם האשה אשר אהבת בלא רצון כד"א מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה' בלא עושר כד"א בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר בלא כבוד כד"א אשת חן תתמוך כבוד.

תרגום: ועל זה העירו החברים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה כמו שנאמר (בראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו בלא שמחה נאמר (דברים יד) ושמחת אתה וביתך בלא ברכה נאמר (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך בלא שלום כמו שנאמר (איוב ה) וידעת כי שלום אהלך בלא עזרה נאמר (בראשית ב) אעשה לו עזר כנגדו בלא כפרה נאמר (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו בלא תורה כמו שנאמר (איוב ו) האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני בלא חכמה כמו שנאמר (משלי יד) חכמות נשים בנתה ביתה בלא חיים כמו שנאמר (קהלת ט) ראה חיים עם אשה אשר אהבת בלא רצון כמו שנאמר (משלי יח) מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה' בלא עשר כמו שנאמר (שם לא) בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר בלא כבוד כמו שנאמר (שם לא) אשת חן תתמוך כבוד.

³⁰⁶ קדושות.

³⁰⁷ עי' בלקוטיו ז"ל שחושבם כסדר אתה חונן חכמה וכו' (רמ"ש).

³⁰⁸ עי' כל החשבון לקמן ה ע"ב.

מאיר היצירה

אתוון, וה' שממנה יצאו שבראה את העולם³⁰⁹. ובהן³¹⁰ נחתם התורה תחילתה וסופה, וכן העולם, אלקים דבראשית (שהן ל"ב אלקים³¹¹). והכל בשם המיוחד, כ"ב מספר הפשוט עם הקוין³¹², וה' כנגד ה' כפולות. וע"ם הן דשמה מפרש³¹³, והתחלקותן יו"ד בג"ר, ה"א בחו"ג, ה"א בנו"ה שהן עמודי שש ו' פרקין וכן בחו"ג³¹⁴, וא"ו בתפארת יסוד ומלכות, א' בהיכל הקודש באמצע ו"ק בין חג"ת לנה"י³¹⁵, ושם אצילותה³¹⁶ ומקומה, ב' ווי"ן ידועים בת"ת ויסוד וזהו ל"ב. ונ' שערי בינה הוא כ"ח דנקודין, באתוון קמ"ץ כו'³¹⁷, וכ"ב אתוון. וכן ג' שמות המיוחדין וכוללין הכל³¹⁸, והן בסוד אמ"ש, במילואן ל"ב³¹⁹. ועם שם ס"ג³²⁰ הוא מ"ב, והן עשר אמירן³²¹ ול"ב אלהים, ובמ"ב נברא העולם³²², והן שרש לשם מ"ב (וע' ת"ז ת"ע קמז ע"ב³²³).

וע"ב הוא עם תשר"ק והן ע"ב³²⁴, דודיך מייז³²⁵ כו' (שיה"ש א ב). וכן הן ע"ב דאותיות³²⁶ עם י"ב דמנצפ"ך³²⁷, ובו שם י"ב דסלקין באוירא³²⁸. והן ע"ב פרקי

³⁰⁹ עי' לעיל הערה 106.

³¹⁰ באותיות ל' (לעיני כל ישראל) ב' (בראשית ברא אלקים).

³¹¹ ע' לעיל הערה 78.

³¹² יה"ו גימ' כ"א והקוץ עוד א' הרי כ"ב.

³¹³ דהיינו שם מ"ה. ועי' הקדמת תיקר"ז א ע"א ד"ה לעשר.

³¹⁴ דהיינו שיש ו' פרקין בחסד וגבורה (בחשבון ה"א) כמו בנצח והוד.

³¹⁵ עי' לקמן טז ע"ב.

³¹⁶ פ' ששם הוא תחילת יצירתה. עי' אד"ר קמא ע"ב: ונוקבא כד אתתקן דיוקנא בתקונוי ושאר ל' לאחורוי מחדוי מבין תרין דרועין.

³¹⁷ קמץ פתח צרי סגל שבא חלם חרק שרק שורק.

³¹⁸ עי' לעיל הערה 236.

³¹⁹ אל"ף ה"א יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד סה"כ ל"ב אותיות.

³²⁰ יו"ד ה"י וא"ו ה"י, סה"כ י' אותיות.

³²¹ דהיינו י' האותיות של שם ס"ג. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקר"ז פה ע"ב וז"ל, ועשר אמירן - ר"ל עשר אלקים דעשר אמירן ואינהו ע"ס בלימה וכ"ב יסוד וכמ"ש בס"י ואמירן עצמן הן הנשמה וטעמים. כלומר כאן רואים שאפילו ה' אלקים שבי' אמירות הם נשמה כלפי הכ"ב אחרים.

³²² עי' זהר ח"ב קפז ע"א: כתיב (איוב א כא) יהי שם יהו"ה מבורך מאי מבורך (אלא כלא ידעי) אבל רזא חדא ידע חד מחברנא במדברא אחזיאו ליה בחלמא ורבי יצחק כפתורא שמיה מאי מבורך שירותא קשה וסופיה רך מ"ב קשה ודינא איהו ודאי (ולבתר רך) כגוונא דא יומא דראש השנה מ"ב דהא במ"ב (וברזא דמ"ב) אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר רך ועל דא תנינן כל שירותין קשין וסופא דלהון רכין (ס"א דהא במ"ב וברזא דמ"ב אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא לבתר רך כגוונא דא) ביומא דראש השנה מ"ב קשה בדינא ביומא דעצרת רך בחדוה.

תרגום: כתוב (איוב א) יהי שם ה' מבורך מהו מבורך (אלא הכל ידוע) אבל סוד אחד ידע אחד מחברנו במדבר הראו לו בחלום ושמו רבי יצחק מכפתור מהו מבורך ראשיתו קשה וסופו רך מ"ב קשה ודין הוא ודאי (ואחר כך) כעין זה יום של ראש השנה מ"ב שהרי בארבעים ושנים (ובסוד מ"ב) אותיות נברא העולם ועל זה נברא בדין לבסוף רך ועל זה למדנו כל ההתחלות קשות וסוף הכל רך (זה מ"ב ובסוד של ארבעים ושנים אותיות נברא העולם ועל זה נברא בדין לבסוף כדוגמת זה) ביום של ראש השנה מ"ב קשה בדין ביום של עצרת רך בשמחה. חדש

עי' ע"ח שער השבירה פרק ב', ועי' ב"ע קמט ע"ב וז"ל, ידוע כי שם מ"ב הוא ברישא דמלכא, והוא מסט' דגבורה והוא שם מ"ב היוצא מפ' והארץ היתה תוהו כו', כידוע ששם מ"ב היה בעולם התוהו, ואח"כ נפקא מאתלטייא, והם הדינים שנכללו בגלגלתא מסט' דבוצינא, שמשם היה כח עולם התוהו, והוא בהר"ד שבו נרמז שם מ"ב שנה שלפניה כולו תוהו כידוע, עכ"ל.

ועי' לש"ו דע"ה ח"ב ד ע"ג (לש"ו), בענין בהר"ד, עי' תוס' ר"ה ח ע"א ד"ה לתקופות, שזה מולד של שנה שלפני בריאת העולם, ומש"כ בדע"ה, ע"ש שהשם מ"ב היא ב"ן ללא מילוי היו"ד, שהג"ר לא יצא במלכי עיגולים. מה זה? הכל לשון הגהת הלש"ו, חלק הערה וחלק משהו אחר?

³²³ ע"ש בדברי רבינו ד"ה ורזא דמלה, ז"ל, ואמר כי בי ירבו ימין, דשם ע"ב הוא לתתא ושם מ"ב לעילא, כמ"ש בפ' תרומה, ולקמן ושם הוא אריכו דיומין, וכחול ארבה ימים (איוב כט יח).

³²⁴ כלומר נ' (כ"ח של הנקודות כנ"ל עם כ"ב ביושר) ועוד כ"ב, ז"א ביושר נוק' בתשר"ק, ובינה היא אתוון דנקודין ועי' כל זה ביהל אור ח"א כב ע"ב בליקוט.

מאיר היצירה

המרכבה³²⁹ נ"ו הידועים³³⁰ וראש ועינים ופה וי"ב פרקין אחוריהם³³¹ כו', וס"ה דאדנ"י הוא בנקודין של ע"ב אתוון הנ"ל³³², ומספרן תר"ב³³³, בסוד (מלכים א' ה' ו') ותרב חכמת שלמה כו', ששם³³⁴ הנקודין במספרן בסוד (אבות פ"ג מי"ח) גימטריאות פרפראות להכמה עילאה³³⁵, וכשהיא בשלימותא דירתא כל הנקודין³³⁶ אז (מלכים א' ה' ו') ותרב וכו'³³⁷. ומ"ב הן ל"ב עם עשר אמירן דבראשית, [ומ"ה עם הטעמים כנ"ל (ג ע"ב)], ושם דתמניסר על הגשמים³³⁸ הוא ח"י נקודין (כי השור"ק ג"כ ג' נקודין³³⁹) ונקודה עשירית כפול ג"כ ונעלם, והוא נתיב הראשון לא ידעו עיט (איוב כח ז). וזהו רכב כו' אלפי שאינן³⁴⁰, ולפי פשוטו רכב הוא כ"ב אלף כמ"ש³⁴¹ כ"ב אלפים מרכבות, והוא של

³²⁵ יי"ן גימ' ע' וכל בחי' של ע' כולל עוד ב' כשרשם WM (עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז פד ע"גרשימה של כמה וכמה ענינים כאלה, וכן הוא ביהל אור ח"ב יג ע"א). ועי' גמ' ע"ז לה ע"א: מאי כי טובים דודיק מין כי אתא רב דימי אמר אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם עריבים עלי דברי דודיק יותר מיינה של תורה, ע"כ. כלומר דברי סופרים שהם תורה שבעל פה ובסוד נוק' ואור חוזר, שזה בא מכאן?.

³²⁶ עי' יהל אור ח"א כ"ב ע"ב: סוד ע"ב שהן ס' של אותיות [עי' לעיל הערה 220] מטתו שלשלמה כו' וי"ב של הכפולים שהן פנימיים, ע"כ. ועי' שם שכל זה מושרש בשם מ"ה.

³²⁷ מ"ם נו"ן צד"י פ"ה כ"ף, יש בהם סה"כ י"ב אותיות.

³²⁸ עי' זהר ח"ב רא ע"ב: דתריסר אתוון דההיא שמא שליט באורא, ע"כ. ועי' זהר ח"ג קעב ע"ב: שמא דתריסר אתוון פרח ותליא באורא שעתא חדא ולא יתיר, ע"כ. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"א שזה בסוד הנוק' של כל ג' ספירות בפ"ע. כלומר הנוק' של חב"ד, של חג"ת ושל נה"י, ולכן ביחד הם י"ב. ועי' לעיל הערה 229.

³²⁹ עי' לעיל ג ע"ד, וכן יהל אור ח"ב ז ע"ג, שיש י"ב פרקי המרכבה. ועי' דברי רבינו על תיקו"ז ע סע"א: כללא דכ"ב אתוון והוא ע"ב שמהן דנפקין מכ"ב אתוון דהן ע"ב, וכמ"ש בסוף זר"ח שיה"ש (עד סע"ב) והן ע"ב פרקי המרכבה בנענועא דלהון בכללא דלהון JSA.

³³⁰ י"ד של כף היד והרגל סה"כ נ"ב, ועוד ב' פרקים של גוף היד והרגל. עי' עוד בדברי רבינו בתיקו"ז קלז ע"ד. ועי' יהל אור ח"ג א ע"א.

³³¹ הזרועות והרגלים. ועי' לעיל ג ע"ד.

³³² עי' לעיל הערה 326.

³³³ עי' לעיל הערה 336.

³³⁴ בנוק'. ועי' זוהר פנחס (רכ ע"ב), דכל חשבון וגימטריא אינון במלכות (ע"פ הע"ח שער אר"א פרק ה').

³³⁵ תיבת "עילאה" לא מופיעה באבות, וכנראה שכוונת רבינו שזהו "פרפראות" כלומר שזה עולה למעלה עד מו"ס כמ"ש"כ על ספד"צ ד ע"ד נד"ה ביה סליקו, שמ"ן עולה למו"ס.

³³⁶ כלומר כל מערכת הנקודות.

³³⁷ עי' פת"ש נתיב אבי"ע פרק ל, וז"ל, ותר"ב חכמת שלמה, שהיא נקודת מלכות היורדת לבריאה, עכ"ל. ואין כוונתו למיעוט הירח אלא שישנה הארה כל כך עליונה שבכחה להשפיע למטה.

עי' תיקו"ז (כה ע"א): והאי שיר באז סליק בפומא (באן סליק בפומא שיר אל) אבל שיר איהו ודאי חכמת שלמה בההוא זמנא ותרב חכמת שלמה (מלכים א' ה' ו') (דבההוא זמנא ומלאה הארץ דעה את ה' וכו') (ישעיה יא ט).

תרגום: והשיר הזה ב"אז" עולה בפה, (באיפה עולה, בפה, שיר אל) אבל השיר הוא ודאי חכמת שלמה, באותו זמן "ותרב חכמת שלמה" (באותו זמן "ומלאה הארץ דעה את ה' וכו").

³³⁸ עי' לעיל הערה 210.

³³⁹ חשבון מספרי הנקודות הוא כדלהלן: קמץ 2, פתח 1, צירי 2, סגול 3, שוא 2, חירק 1, חולם 1, שורק 3 ומלאפום 3 (עי' תיקו"ז קנא ע"א ועי' אפיקי ים על ע"ז ג ע"ב). ועי' לעיל ג ע"ג, ועי' לעיל הערות 200, 210, 203.

³⁴⁰ עי' גמ' ע"ז ג ע"ב: רכב אלהים רבותים אלפי שנאן אל תקרי שנאן אלא שאינן, עכ"ל. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר כתיב: ר"ל דרבותיים הוא מע"ס מלמעלה למטה וממטה למעלה, כידוע עשרה עשרה הכף (ת"ז ז ע"א), וכאן הוא י"ח אלפים, אלפיים שאינן, ר"ל דע"ק כתר שנקרא אין והוא אין נמצא, לכן חסרין אלפיים שמחכמה שירותא.

³⁴¹ במדרש תנחומא וישלח פרק ב וז"ל בשלמות: רכב אלהים רבותים אלפי שנאן רבי אבדימי אמר כ"ב אלף מרכבות מלאכים ירדו עמו לסיני ומה נתן תחלה קולו שנאמר ויהי קולות וברקים וגו' (שמות יט).

מאיר היצירה

אותיות, רכב לנקודות, וכל א' מהל"ב כלול בעשר, ואחד אִין שהוא דבק באין, והנשאר הוא י"ש ולכן נהירו דחכמתא הוא א"ל³⁴².

נתיבות – כמ"ש (ישעיה מג טז)³⁴³ הנותן כו' ובמים כו', והוא כבוד עילאה ותתאה³⁴⁴. והוא שבילין וארחין, למעלה שבילין ולמטה ארחין³⁴⁵. וא"ב פנים ואחור הוא נתי"ב³⁴⁶, והן מתחלקים ההרגשות בגוף³⁴⁷ וזהו נתיבות. ומהן החיים לכל הגוף כמ"ש (קהלת ז יב) והחכמה תחיה כו', ובסוד מים חיים³⁴⁸, ובסוד חיה (מג"ן ח"י). וכן ד' חיות נקראו ע"ש חיה הראשונה³⁴⁹, בדרך המקרא (בראשית א יא) תדשא הארץ דשא³⁵⁰, (במדבר יב א) ותדבר מרים³⁵¹, כי בהם בהמה ועוף ואדם, והראשונה הוא אות ראשון מהשם³⁵² ולכן נקראו חיות. וכן נקראו חיות השדה ע"ש מלכם האריה³⁵³, וכן חיה שלמטה³⁵⁴ היא החיה כו'³⁵⁵ [חכמת שלמה³⁵⁶].

³⁴² עי' אד"ז רפט ע"ב: אתר דשירותא אשתכח מעתיקא קדישא דאתנהיר ממזלא הוא נהירו דחכמתא, דאתפשט לתלתין ותריין עיבר – ראשית הגילוי הוא מחכמה (עילאה, דהיינו מו"ס³⁴²) (בהגר"א על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא, וכן א' ע"ב ד"ה שלכן). ע"ק (שהוא כנגד הכתר) נקרא 'אין', שכן אין משיגים אפילו את עצם מציאותו, ואילו החכמה עלאה הוא שירותא לאשתכחא (תחילת מציאות) (בהגר"א על ספד"צ כא ע"ב ד"ה וז"ש בגלגלתא). the idea is here we see ceser being the soresh for the gilui of hachama but only 31 out of 32 are nisgale, because the ceser is hidden

³⁴³ לשון הפסוק: "כה אמר ה' הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה".

³⁴⁴ עי' זהר ח"ב קנה ע"א, אבל לי נראה שכוונתו לכבוד עילאה הוא מו"ס, וכבוד תתאה הוא חכמה דז"א כנ"ל הערה 9, שכן במו"ס יש ל"ב נתיבות הטמונים בו, ובחכמה דז"א הם מתגלים באמת, או אפשר לומר ש"כבוד תתאה" הוא מלכות דאצילות.

³⁴⁵ עי' סוף ספד"צ (לז ע"א): זכאה מאן דעאל וידע שבילוי וארחוי. וביאר שם רבינו בזה"ל, שבילוי – סתימוי [התלבשות הרדל"א בהג"ר (הערת הלש"ו)]. וארחוי – גילוי [ר"ל התלבשות הרדל"א בהז"ת, כי הרדל"א מתלבש בכל א"א כולו שהוא בכל אצילות כולו, כמ"ש בע"ח א"א ז', ובשער הכללים פ"ט (לש"ו)] כמו משל ומליצה, ע"כ. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על משלי (א ו), ז"ל, להבין משל עכשיו מפרש מה להבין משל, תורה שבכתב מכונה בשם משל, כי המשל תמיד מובן, אך הוא לבוש לדוגמתו. וענין פלא וכן דברי תורה שבכתב הוא מובן, אך נתלבש בה ענינים פלאים, וזהו שצריך להבין המשל, שהוא הלבוש, והמליצה שהוא הנמשל, ע"כ. ועי' שער מאמרי רשב"י כז ע"ד, ז"ל, בז"א הם שבילין צרים ולא ארחין רחבין.

³⁴⁶ עי' לעיל ב ע"א ד"ה נתיבות שזהו כמספר ב"פ רל"א.

³⁴⁷ פי' מערכת העצבים. ועי' לעיל ד ע"א ד"ה פליאות וכן לקמן ה ע"א ד"ה וכן באדם.

³⁴⁸ עי' ספד"צ לג ע"א: בחמשה זינין מים, דכתיב (במדבר יט יז) ונתן עליו מים חיים אל כלי, הוא אלקים חיים ומלך עולם (ירמיה י י), אתהלך לפני ה' בארצות החיים (תהלים קטז ט), והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים (שמואל א' כה כט), ועץ החיים בתוך הגן י"ה יר"ד ה"א, אה"י בין מים למים, מים שלימין ומים דלא שלימין, רחמין שלימין רחמין דלא שלימין, עכ"ל.

ועי' פת"ש נתיב א"א פתח יג, ש"מים חיים" הוא כינוי למו"ס אשר ממנו התחיל תיקון הבריאה, והפכו הוא "בור שאר"ן" (עי' זהר ח"א קפ"ה ע"א: תא חזי ההוא בר נש דלא זכי לאשתדלא בהאי עלמא באורייתא ואיהו אזיל בחשוכא, כד נפיק מהאי עלמא נטלין ליה ועאלין ליה לגיהנם אתר תתאה דלא יהא מרחם עליה דאקרי בור שאון טיט היות), ועי' שם פתח ל' ש"מים חיים" שבמו"ס מרמז לתבת 'המים' אשר בספר מיכה המרמז לתיקון יג, שבדיקנא אשר הוא מזלא תתאה.

³⁴⁹ הד' חיות שבמרכבה שרשם הוא בהד' מוחין, ושורש שרשם הוא בהמוח העליון הנקרא ח"ה, ולכן נקראו הם ג"כ בשם חיות וכמ"ש הגר"א (בס' יצירה פ"א מ"ח י ע"ג), ולכן נאמר עליהם וגבותם מלאות עינים, כי הם משורש הו"ה דעיינין שהוא בחכמה (לש"ו ביאורים ח"ב פ ע"ד). ומ"ש בשם חיות היינו לאפוקי בהמות או עופות, אלא על שם האריה שהוא הראשון?
³⁵⁰ פי' שאע"ג שנאמר ג"כ "עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינו וכו'" דיבר בציווי רק על הראשון הרי הוא הדשא.

³⁵¹ נקט הכתוב כאילו דברה רק מרים אע"ג שגם אהרן דיבר כי היא הראשונה וזהו דרך המקרא לנקוט בראשון מהרשימה ולקרוא לכולם על שמו.

³⁵² אריה הוא כנגד האות י' שבשם. הקשר בדברי הגר"א אינו ברור

³⁵³ צ"ע מקור לדבריו, ועי' זהר ח"ג רמא ע"א: אריה כליל בכלהו דהא לימינא הוי ובג"כ אכיל בכלהו וכל שאר לא אכלין (ס"א מניה) מזיניה בגין דימינא הוא. תרגום: אריה כלול בכלם, שהרי לימין הוא, ומשום זה אוכל בכולם, וכל השאר לא אוכלים (ממנו) ממינו, משום שימין הוא.

מאיר היצירה

פליאות – שג"ר הן במופלא, וכן נ' שערי בינה נקראו נ' פלאות, ומ"מ מ"ש נגלו למרע"ה³⁵⁷, אבל הנ' לא נגלה לשום בריה כמ"ש (איוב כח כא) ונעלמה וכו', וכמ"ש (שמות לג יט) וקראתי כו' לפניך שהן לפניך³⁵⁸, כך עלה כו' (ברכות טא ע"ב)³⁵⁹. רק אדם [הראשון] הוכן להשיגה שהוא בדרגא דילה. ובחטאו (בראשית ג כד) ויגרש כו' וישכן כו' כי הוא³⁶⁰ חיים כנ"ל (ב ע"ב ד"ה אלקים חיים), וכיון שהוכן³⁶¹ למות א"א להשיגה. וז"ס (שמות לג כ) כי לא יראני כו'³⁶², שבקש (שמות לג יח) הראני כו' כבודך, (קהלת ז יב) כי החכמה תחיה כו', וזה אי אפשר עתה. ואף שער נו"ן מנ' שערי בינה שהוא דבוק בחכמה {ד ע"ד} נעלם³⁶³, ומקומן הוא בפלא העליון³⁶⁴, ולכן נק' פלאות בסוד קוצא וגזעא ושבילא³⁶⁵, והן בשבילא שלכן הוא שבילין³⁶⁶, והוא בהבן בחכמה³⁶⁷, ולכן הוא אלהים דבראשית³⁶⁸, בסוד בוצינא דקרדינותא³⁶⁹, וז"ס (ישעיה מג טז) במים עזים נתיבה. וג' של היו"ד שהוא שלשים³⁷⁰, וב' התחברות הם ל"ב³⁷¹, וכולן כלולין בשביל שלמטה³⁷².

חכמה – ר"ל נתיבות של פליאות של חכמה³⁷³. והתחיל הספר מחכמה כמו התורה מבראשית³⁷⁴, אבל הי"ג של כתר נעלמות שהוא קוצא³⁷⁵, שלכן לא קאמר אלא

³⁵⁴ היינו מלכות, ועוד אפשר לפרוש על חכמה דבריה. ³⁵⁵ ספר יחזקאל (א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה. עי' תיקו"ז (לו ע"א): מאי ימה דא שכינתא עלאה ההוא דאתמר ביה ודמות על ראשי החיה רקיע. עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כב ע"ג ד"ה ובלכת, ששם כתוב שהפסוק מרמז לקד"א. ואולי כוונתו לפסוק יחזקאל י כ, היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר ואדע כי כרובים המה. WM.

³⁵⁶ עי' בהגר"א בתיקו"ז כה רע"ג: מלכות שנקראת חכמת שלמה (זהר ח"ב נד ע"א), של יסוד שנקרא שלמה, ומשם נקראת חכמה זעירא (זהר ח"ב רלה ע"ב). ³⁵⁷ עי' גמ' ר"ה כא ע"ב: רב ושמואל חד אמר חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים. ³⁵⁸ פי' שלא תוכל להשיג לפנים מזה, ועי' מש"כ רבינו על תיקו"ז צא ע"ד שהוא לפניך ולא ניתן למשה. ועי' עוד זהר ח"ב קע ע"ב (וכן בע"ח &&): שלפניך היא אדנות, שהוא לפני שם הוי"ה הז"א. ³⁵⁹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה אמר, ובהערה שלנו שם (הו"ד בהערה בסוף הספר). ³⁶⁰ דהיינו שער הנ'. ולכן צ"ל שכוונתו לדבריו בדף ג ע"ב, וז"ל, כי הנקודות מחכמה ששם עטרא דחסד, ואותיות הן תורי זהב מבינה ששם עטרא דגבורה וזהו ל"ך, נ' שערי בינה. ועוד אפשר לפרש כוונות שהוא בכלל חכמה כנזכר לקמן עוד ב' שורות. ³⁶¹ אדה"ר לאחר החטא. ³⁶² האדם וחי. דהיינו חיים שתבוא אחריהם מיתה. ³⁶³ והנ"ל הוא חכמה ולא בינה. ³⁶⁴ בכתר, דהיינו שכאן מדברים על פרטי הכתר, ולכן כוונות דעיקר הנ' שערי בינה הם במו"ס, שהוא בחי' הבינה דכתר. ³⁶⁵ עי' לעיל הערה 140. דהיינו כולם יודין וזה פלא, עוד אפשר לפרש כוונתו ששרשם בקוצא שהוא בחינת כתר ופלא ³⁶⁶ שיש כאן ל"ב נתיבות בבינה במקביל לחכמה, עי' לעיל ד' ע"א באריכות. ³⁶⁷ עי' לקמן פרק א' משנה ד', שבחינת "הבן בחכמה" היא בסוד או"א עילאין, ו"חכם בבינה" היא בסוד ישסו"ת. ³⁶⁸ כלומר בינה, אבל יש מקום לומר בעומק שכוונתו לבחי' ישסו"ת. ³⁶⁹ דהיינו ראשית הגבורה שבשיעור הקומה. עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ו ע"א ד"ה והכלל, וז"ל, והכלל מחו"ב דרדל"א יצאו אוירא ובוצינא ונגנזו באוירא ומו"ס, שהן חו"ב דא"א, והן בחו"ג דע"י, ומשם חו"ג, ואח"כ אתגניזו באו"א, שהם חו"ב דעולם האצילות בכללו. ³⁷⁰ דהיינו גימ' של ג' יודין, שבקוצא גזעא ושבילא. ³⁷¹ היינו שני החוטים המחברים את ג' היודים. ³⁷² דהיינו בינה, שעל ידיה בלבד מתגלות כל הג"ר. ³⁷³ היינו התגלות הבינה הנובע מבינה שבחכמה, ועוד אפשר שכוונתו להתגלות של הבינה שבכתר, שכן שרשה של הבינה הוא בחכמה, ועוד אפשר לפרשו על המו"ס שהוא החכמה דא"א ובחי' פליאה

מאיר היצירה

פליאות וחכמה, גזעא ושבילא. ובקוצא י"ג מדות הידועים, מ' וד' 376, (מיכה ז ט) תתן כו' 377, לחודא אסתמכון בנוק' 378, שהם ו"ד עם הראש של וא" 379. והד' הם בלא שערות 380, ב' ארחין ותפוחין ופה. וז"ס אחד א"ח ד' והן מ' בשמים, מ' גלגלים, וד' בארץ, ד' יסודות. והן סוד האופנים וחיות. סוד שם י"ב 381 שהן ג' בכל חיה, שאדם של כל א' הוא בתוכן מדובק א' אל א' והן כולן א', משא"כ ג' הנשארים הן פרודות, והן דבוקות באדם לבד. לכן באדם הוא סוד ז"נ. והן כולם י"ג, ונ' חיות בשמים, ושם כל מרכבה אינה אלא ג' כמ"ש בז"ח שה"ש (נ ע"ב סג ע"ב 382), אבל בארץ ד' של הרביעית (שהיא אדם) ובה ד' פרצופין. ובאדם שלה נכללין כל ג' אדם העליונים. וכן באופנים י"ג גלגלי המרכבה, י"ב ג' בכל א' וא' באמצע לכל, וז"ס (יחזקאל א טו) אופן א' בארץ. וז"ס ד' יסודות בארץ ויסוד הרביעי כלולה מד' ד' פעמים 383. ולכן אדם בארץ הוא התכלית, ובו תלוי היהוד, כמ"ש (תנחומא (ברב) שמות א 384) כל מה שאתם מקלסין כו'. וז"ס שנא"ן 385 כסדר שפני אדם של הימנית הוא שור ושל אמצעית נשר כו' 386 וכן בכל צד שהולכין 387.

374 עי' תרגום ירושלמי לבראשית א א: בחוכמתא ברא ה'.

375 עי' לעיל ד ע"ד בעניין קוצא, גזעא ושבילא ובהערה 365.

376 עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יח ע"ד ד"ה וידוע, ובהערה שלנו שם שיש ט' תיקונים לז"א וד' לנוק'.

377 כאן רמז לד' התיקונים האחרונים, ויש פעמיםמתי כן ומתי לא? כאן בשורה הבאה כן! take is easy look here and hear 376380 at once שהגר"א אומר כי ד' התיקונים האחרונים המה ללא שערות, ועי' לקמן הערה 380.

378 והוא מיוסד על לשון הספד"צ יח ע"א: "ארבע בלחודוי אסתמכו".

379 עי' לש"ו ביאורים ח"ב עח ע"א, שמשמע מכאן שהכוונה לו' עם המוחין שלו, ולכן אפשר שתהא האות ו' ב"גימ" ט', שכן הקו הוא ו', ועם ראש של וא"ו שהוא כנגד ג' מוחין, סה"כ ט'.

380 דהיינו ד' תיקוני דיקנא דא"א הרי הם חלקי הנוק' שבהם (עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יח ע"ג ד"ה ואמר ארבע).

381 עי' לעיל הערה 229.

382 ז"ל: וחד סליק ונחית ואתתקף בסטר מזרח ברזא דאת ט' ואת יו"ד אתפשיט מתרין סטרין ומתגלגלא בארבע תרין לעילא שירותא דאבא ואימא ואית תרין מתרין סטרין מסטר דרום וצפון מתישבא בכולהו ואיהו רתיכא עילאה בארבע סטרין אופן אחד בארץ אצל החיות דא איהו רתיכא תתאה כלילא בארבע סטרין.

רתיכא עילאה דאיהו רזא דארבע סטרין פשיט נהירו מתלת סטרין חד דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא דהוו תרין ומתחברן לחד ותרין מתרין סטרין.

פשיט נהירו דמזרח האי רתיכא תתאה גלי פן חד לגבי דההוא נהירו ומקבלא ליה ואתנהיר מיניה וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו כדין ההוא פן איקרי אדני ואיהו שליט ורבוין בשלטונו דנהירו רב וההוא פן כיון דמקבל ההוא נהירו אתעביד ליה היכלא וגניז ליה בגויה ובגיניה אתעביד אדון רבון ושליט.

תרגום: וא' עולה ויורד ומתחזק בצד מזרח בסוד אות ט' ואות י' מתפשט מב' צדדים ומתגלגל בד', שנים למעלה התחלה של אבא ואמא ויש שנים מב' צדדים מצד דרום וצפון מתישב בכל והוא מרכבה עליונה בד' צדדים, אופן א' בארץ אצל החיות זהו מרכבה תחתונה כלולה בד' צדדים.

מרכבה עליונה הוא סוד של ד' צדדים פושט אור מג' צדדים א' שלה שמתחבר בו, ירושה של אבא ואמא שהיו ב' ומתחברים לא' ושנים מב' צדדים.

יוצא אור של מזרח, זה המרכבה התחתונה מגלה פה א' לגבי אותו אור ומקבל אותו מאיר ממנו. וכאשר מאיר אותו פן מאותו אור אז אותו פן נקרא אדני, והוא שולט ואדון בשלטונו שאורו רב, ואותו פן כיון שמקבל אותו אור נעשה לו היכל וגונז לו בתוכו ובגללו נעשה אדון רבון ושולט.

383 הארץ כלולה מאש רוח ומים.

384 ז"ל: הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא כל מי שהוא מקלסו הוא יותר מקילוסו.

385

רכב אלהיים רבותים אלפי שנאן שנאן כללא דכלהו ציורין שו"ר נש"ר ארי"ה ו' דא איהו אדם פשיטו דאתכליל כחדא 385 ברזא דכר ונוקבא 385 וכלהו אלפין ורובין כלהו נפקי מהני רזא שנא"ן ר"ת שור, נשר, אריה, ו' שהוא רומז לאדם?.

386 ואריה לשמאל.

מאיר היצירה

חקק כו' – כ"ב כינויין³⁸⁸, ולקמן (פ"ו מ"ו) עשרה שמות. והשמות הן בגוף והן שבעה שמות שאינן נמחקין (שו"ע יו"ד סי' רעו סעיף מ')³⁸⁹ אהי"ה א"ל כו' צבאו"ת שד"י אדנ"י והן כוללין כל השמות. וכן כלל הספירות הן ז', שלכן ז' ימים כוללים הכל. ושמות הוי"ה הן בנשמה, והוא בג' דרגיין³⁹⁰: הוי"ה א' כוללת כל ע"ם בפשיטותה בנפש, ובמילואה ברוח³⁹¹, ועשר הויות מנוקדות בנשמה³⁹². וכינויין המורין עליו ית' חנון כו' בלבושא כמו הלבוש שמצייר לאדם [הוא נאה ללבוש ולבושו נאה לו (מדרש תהלים צג)]. וכינויין אחרים כלחם כו' בהיכלא, והן כל התורה. והן ד' דרגיין³⁹³, והכל יוצא משם הוי"ה נמצא כל התורה הוא שמו³⁹⁴.

בספר כו' – הן חב"ד כמ"ש בזהר פ' תרומה (קלז ע"ב³⁹⁵) ובז"ח (מדרש הנעלם ג ע"א), והן כוללין הכל כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב³⁹⁶) דעייל בכל גופא וכו', וכן אמ"ש כוללין כל גופא, וכן יה"ו, והכל א', וכמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה וכו', וכמ"ש (פ"ג מ"ד) ארץ ממים כו', שמים מאש, ואמר (משלי ג יט) בדעתו³⁹⁷ כו' שהוא האויר שנתחלקו מים עילאין מתתאין³⁹⁸ ובמקומן האויר. והן ב' ידים ולשון כמ"ש (ישעיה מז יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני כו' בדבר כו', וכמ"ש (בראשית א ג) ויאמר אלקים יהי אור, ויעש כו'³⁹⁹. והן ג' ספרים שנפתחים כו' (ר"ה טז ע"ב)⁴⁰⁰, וכמ"ש (פ"ג מ"א)⁴⁰¹ כף כו' וכף כו' ולשון כו'. ובהן נכללים כל הל"ב, ע"ס, חמש אצבעות, חמש כנגד חמש, וכולן⁴⁰² בלשון בנקודות, וכ"ב⁴⁰³ עם כפולתן⁴⁰⁴ הוא כ"ח, בסוד (סנהדרין צ"ז ע"א) שיתא אלפי שנין הוי

³⁸⁷ במחנות שבמדבר*##?, ואז זה הפוך? ועי' יהל אור ח" & יא ע"ד בלשון הזהר גם כןשמה?, עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ י ע"ד בעניין הדגלים בדברי היהל אור המצויינים שם לגבי מי מימין יהודה שיהודה היה בצד מזרח, ולכן ימינו הוא דרום WM
³⁸⁸ כל מה שנמנה כאן במשנה י"ה יהו"ה וכו' הם כינויים. ועי' לעיל ב ע"ב שהם כינויים לחכמה זו כלומר מו"ס.

³⁸⁹ עי' לש"ו (כללים ח"ב קכז ע"ג) שהשם אלקים, שהוא כללות הבי"ע, מסתעף משם הוי"ה, שהוא כללות כל השמות שבאצילות, וכלים דאצילות הם ה' השמות שאינם נמחקים.

³⁹⁰ והם כלים דאצילות (לש"ו כללים ח"ב קכז ע"ג).

³⁹¹ דהיינו שם מ"ה (לש"ו כללים ח"ב קכז ע"ג). ועי' יהל אור ח"א יג ע"ב (הגה"ת הלש"ו), שהשמות המנוקדים הם בסוד רוח, אמנם עיין שם שמדובר בעולם הבריאה.

³⁹² כלומר בט' נקודות, ואחרון בניקוד צבקות (לש"ו כללים ח"ב קכז ע"ג). ככל השלש עמודי סהאחרונים סתומים מאוד, והפירוש שלך מאוד לא מספק EXCUUUUUUSE ME!
ועי' לעיל הערה 153.

³⁹³ דהיינו נפש, גוף, לבוש והיכל.

³⁹⁴ פי' בלשון יחיד, ועי' לעיל 147.

³⁹⁵ וז"ל: מרזא דספר עלאה אבא דכלא, ומרזא דספר אימא עלאה, ואיהו מרזא דספור, ובגין כך מספרים. תרגום: מסוד הספר העליון האב של הכל ומסוד הספר האם העליונה והוא מסוד הספור ולכן מספרים.

³⁹⁶ וז"ל: ועייל ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופא.

תרגום: ונכנס בראש ז"א ונעשה למוח א' ומשם הוא נמשך ויוצא בכל הגוף.

³⁹⁷ תהומות נבקעו.

³⁹⁸ וכאן המים עליונים משורש יסוד האש, ועי' דע"ה ח"ב כא וכב במאמר שרשי הצח"מ.

³⁹⁹ "יהי אור" – חכמה, "ויהי אור" – בינה, "ויעש" – דעת (ביאור רבינו על ספד"צ יג ע"ב ד"ה ומתחיל), וכן עי' זהר ח"א כב ע"ב.

עוד עי' בליקוטים שבסוף ביאור רבינו על ספד"צ לח ע"ד ד"ה ונחזור, וז"ל, בבריאת העולם שמחשבת החכמה לברוא מהלכי השמש וירח ביום ובלילה קיץ וחורף וכל ז' כוכבי לכת וי"ב מזלות ושאר כוכבי לכת וכ"א משטרו בארץ וכל צמחים ובע"ח וכי"ב שהן בחכמה רבה ונפלאה, ובינה הוא גדר צורת כ"ד ודבר לתועלת החכמה הנ"ל, וכתר הוא התכלית כמו מלכות.

⁴⁰⁰ פי' שאז נתגלה המתקלא.

⁴⁰¹ וז"ל: כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים.

⁴⁰² פי' כל הי'.

⁴⁰³ אותיות.

⁴⁰⁴ מנצפ"ך, ועם א' שבסוף (עי' לעיל ב ע"ג) הוא כ"ח.

מאיר היצירה

עלמא⁴⁰⁵, והן בכ"ה פרקין שבהן⁴⁰⁶, (איוב לו ז) וביד כל אדם כו'⁴⁰⁷, וכן הוא בלשון שהוא כלול שניהם (בראשית כה כז) יושב אהלים⁴⁰⁸. והם ג"כ נחלקין בעשר ה' מוצאות וה' כפולות⁴⁰⁹. וכן הוא בכל דבר זו"נ ושותף הג', (נדה לא ע"א) אביו נותן ה' דברים וכו' ושותף השלישי השי"ת י'. וכן בספירות ג' שמות המיוחדין⁴¹⁰ אהי"ה הוא שותף הג', ומילואן ל"ב⁴¹¹ כמש"ל. וכן הוא בלוחות ה' נגד ה', ספר וספר, וניתנו ג"כ במאמר כל העשר, וסודן שנברא העולם בב'⁴¹² לכן הכל זו"נ (וכן נבראו שמים וארץ שנים) ויחודן בא', כמ"ש (הקד' הזהר ג ע"ב) כל יחודי כו', ובך אתחיל אנכי כו' ושם היחוד, כי שמים וארץ נתיחדו שם ע"י השי"ת כמ"ש רז"ל⁴¹³ שהרכיב השמים וכו'.

וכן הוא בכל דבר והיא המתקלא, ומתנהג העולם בחד"ר. ולכן מרע"ה ואנשי כנה"ג לא אמרו אלא ג' הגדול כו' (יזמא טט ע"ב), והתחלת כל דבר בג' דאודרע בג' נקודין חש"ק⁴¹⁴, והן אמ"ש בסוד (ה ע"א) החו"ל⁴¹⁵ (ע' תז"ח יט ע"ב), והן מחשבה ודבור ומעשה. ספר במחשבה וזהו (בראשית א י) וירא אלהים כי טוב, וספר המעשה (בראשית א ז) ויעש כו' והן בחו"ב אומר ועושה⁴¹⁶, וסיפור ויאמר. וז"ס (שמות טו כה⁴¹⁷) ש"ס ש"ס, ובשניהם חק משפט, וש"ס בזה נסה⁴¹⁸. והן אורא וניצוצא⁴¹⁹ ורעותא עלאה. ג' אוריים⁴²⁰, ה' אלהינו ה'⁴²¹, ה' קו המדה⁴²², אלהינו חותמא דגושפנקא ובהן (ירמיה ה כב) שם חו"ל גבול לים⁴²³. ובהן ארבעה ימים, ג' וז' וכ"ב, ולכן הכל בג' והוא שם י"ב, ה'

⁴⁰⁵ עי' לעיל הערה 105.

⁴⁰⁶ שבב' הידים.

⁴⁰⁷ כלומר כל העולם וכל ו' אלפי שנים תלויים בידי האדם.

⁴⁰⁸ עי' זהר תרומה קעה ע"ב: תנא, אמר רבי שמעון, והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה, דא הוא יעקב קדישא שלימא, כמה דאוקימנא דכתיב (בראשית כה כז) ויעקב איש תם יושב אהלים, יושב אהל לא כתיב, אלא יושב אהלים, תרי, דאחיד להאי ואחיד להאי, און הכא כתיב והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה, דאחיד להאי ואחיד להאי. דתנינן, מאי איש תם, כתרגומו שלים, שלים מכלא, שלים לתרין סטרין, לעתיקא קדישא ולזעיר אנפין, שלים לחסד עלאה ולגבורה עלאה, ואשלים להאי ולהאי.

תרגום:

⁴⁰⁹ יש ה' מוצאות הפה וה' כפולות מנצפ"ך.

⁴¹⁰ עי' לעיל הערה 236.

⁴¹¹ אל"ף ה"י יר"ד ה"י, יר"ד ה"א וא"ו ה"א, אל"ף דל"ת נר"ן יר"ד, עולין ל"ב אותיות.

⁴¹² באות ב'.

⁴¹³ מכילתא פרשת בחדש פרשה ד: וירד ה' על הר סיני. שומע אני על כלו ת"ל על ראש ההר. יכול ממש שירד הכבוד והציעו על הר סיני ת"ל כי מן השמים. מלמד שהרכיב הקב"ה שמים התחתונים ושמי שמים העליונים על ראש ההר וירד הכבוד והציעו על הר סיני כאדם שהוא מציע את הכר על ראש המטה וכאדם שהוא מדבר מעל הכר שנאמר ישעיה ס"ד כקדוח אש המסים מים תבעה אש.

⁴¹⁴ עי' בהק' רבינו לאדרא שכותב שזה חולם שורק חירק, ומקורו מתיקו"ז ח ע"א. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תז"ח יז ע"ב שנקודין חש"ק המה כנגד ג' טיפין ממוחא.

⁴¹⁵ חיך ולישן ושינים חיך ח' לעילא ו' לישן באמצע ל' שינים בכולהו (גר"א תז"ח שם).

⁴¹⁶ עי' לעיל הערה 212.

⁴¹⁷ וז"ל הפסוק בשלמות: "ויצעק אל ה' ויורוהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו".

⁴¹⁸ ר"ל "כי שם שם" גימטריא ספר ספר, "ושם" בגי' ספור וכ"ה ברבינו בחיי (ש"ל? SHMUEL LURIA).

⁴¹⁹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ו' ע"א והכלל, שכאן הוא שורש הזיווג של המזלין.

⁴²⁰ עי' לקמן הערה 1062.

⁴²¹ עי' תז"ח כא ע"ב: לקבל ג' אורין, ג' קשרין, ה' אלקינו ה'.

⁴²² עי' תז"ח יט ע"ב, שזה עטרא דגבורה (וממילא פשוט שהשני הוא בסוד עטרא דחסדים).

⁴²³ עי' תיקו"ז קב ע"ב: שכינתא עלה אתמר אשר שמתי חול גבול לים, ואיהו תחומא דכלהו, כגוונא דתחום שבת, וכד רצין גלין בארבע רוחין, מיד דחזיין שכינתא דאיהו חול לב (נ"א לים), דאיהו חול דאסחר.

תרגום:

מאיר היצירה

אחרונה בג' מקומות⁴²⁴, וסודן מלך מלך כו'. ובאותן נקודות ג"כ ההיוו"ת אלא שנתחלף ראשן בסופן היה⁴²⁵ כו',⁴²⁶ והן י"ב דמנצפ"ך שמספרן בפשיטותן מלך כו'⁴²⁷.

אופן ה'

בשלישים ושתים נתיבות - הן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י שכוללין כל האצילות⁴²⁸ [ר"ל שמילואן ל"ב אתון⁴²⁹ כמש"ל באופנים הקודמים] א"א ז"א מלכות כי או"א גניזין תחות מזלא לכן לא הזכירום באד"ר, וכן ג' אלו השמות יב"ק שהם יחוד ברכה קדושה שכוללין הכל⁴³⁰, ואלו הג' הנ"ל הן כלולין בג' אותיות אמ"ש, ראש בטן גויה, כמ"ש לקמן פ"ג (מ"ו), והם ג' ספרים אמ"ש שכוללין כל הל"ב נתיבות, וכן יב"ק כלולין באמ"ש כפ"ג (מ"א) אמ"ש יסוד כף זכות כף חובה כו' שהן יב"ק ג' קוין כידוע.

וכל א' מאלו ג' שמות מהפרצופים כלול מעשר, ובין כל אחד פרגוד, והם ב' פרגודין, פרגוד אחד הוא סוד פרוכת המבדלת בין קדש הקדשים שהן סוד ג' ראשונות דכלולין בהיכל הז' שנקרא קודש הקדשים שלכן נק' ק"ק, קודש חד, קדשים תרין הרי ג', ובין הקודש שהוא ו"ק דז"א, ופרגוד שני בין קודש לחצר אהל מועד ששם נוקבא, כי היא מתחלת כנגד שני שלישי התחתונים דז"א, ועיקר בנינה נה"י דז"א ושם קומתה, כי ב' השלישים דת"ת הן כתר שהן ב' בחינות שבכתר⁴³¹, שלכן מ' הכלים נגד מ' ספירות מתחלקין ג' ג', בק"ק ארון וכפורת כרובים שהן כח"ב, ארון בינה כמ"ש בתיקונים⁴³², כפורת חכמה, כרובים כתר, לכן הם ב' כנגד ב' בחי' שבכתר, ובאהל מועד מנורה, שולחן, מזבח, נגד הג' כידוע (בע"ח שער ציור עולמות (פרק א')), מנורה בדרום ושולחן בצפון ומזבח באמצע⁴³³, מכאן ואילך לבר מגופא נה"י ושם הנוקבא, בחצר אהל מועד

⁴²⁴ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"א ד"ה הספירות.

⁴²⁵ נדצ"ל הוה.

⁴²⁶ עי' הערה 233.

⁴²⁷ מלך מלך ימלך, בגימ' מנצפ"ך.

⁴²⁸ עי' לעיל הערה 236.

⁴²⁹ עי' לעיל הערה 411.

⁴³⁰ עי' תיקר"ז קמ"ט ע"ב: תלת גוונין דעינא אינון אק"ק יק"ק אדנ"י, כלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברכה וקדושה, וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו, דהכי סליק חושבן תלת שמהן אליון כחושבן יב"ק, אק"ק כתר עלאה יק"ק עמודא דאמצעייתא אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל. תרגום:

ועי' שם מש"כ רבינו שיחוד בכתר וברכה וקדושה בזו"ן. עי' פע"ח שער הברכות פ"ז וז"ל, יב"ק - יחוד, ברכה, קדושה. שהם כנגד ג' קצוות הראשונים, חסד הוא הברכה, וגבורה קדושה, ותפארת יחוד, עכ"ל. ועי' זהר ח"ב קטז ע"א.

⁴³¹ עי' לש"ו ביאורים ח"א יד ע"ד (וכן הוא בדע"ה ח"ב נא ע"ג) שעתיק מלביש את רדל"א מהחזה עד הטבור, והא"א מלבישו מהטבור עד סוף הגוף. ועי' ביאורים ח"ב פג ע"ב, ז"ל, צ"ע, שלקמן פ"ב ופ"ג כתוב שהם מהטבור שהוא מב' שלישי ת"ת, ויש כמה סתירות בדברי הרב אם זה מחצי הת"ת או מהחזה ולמטה, והענין בכ"ז כי עיקר ההתלבשות מכל עליון בתחתון הוא רק בנה"י שלו כי הג' פרקי הנצח דעליון הוא בכל קו הימין, וג' פרקי הוד בקו שמאל ויסוד בקו האמצעי דת"י, אבל הכתר דתחתון הוא בשליש תחתון דת"ת מטבורו עד סוף הגוף, אמנם בכתר יש ג' בחי' שהם רדל"א גלגלתא ומו"ס ובפרטות הם רדל"א גלגלתא אוירא ומו"ס, והרדל"א דתחתון התחלתו מראשית הז"ת דעליון, והגלגלתא מהחזה דעליון והאוירא מהחצי ת"ת דעליון והמו"ס מהטבור דעליון שהוא שלישי תחתון דת"ת, ואין לאוירא מקום מסוים בפני עצמו כי הוא נכלל בגלגלתא (עי' שער א"א פרקים ב, ג, ד).

⁴³² עי' יד ע"ב: ועשו ארון דא שבת דמשכנא. וביאר שם רבינו וז"ל, דא שבת - ר"ל שכינה עילאה.

⁴³³ גימ' א"ל הוי"ה, ואין זה סותר למ"ש בזהר מזבח הפנימי הוא אימא כי באמת יסוד אמא מסתיים בת"ת כידוע (רמ"ש).

מאיר היצירה

כיוור וכנו ומזבח החיצון, כיוור וכנו נו"ה ב' כליות ששם מים⁴³⁴, ולכן כיוור על כנו כי הן נק' מעלה ומטה (קמן פ"ד מ"ד), רום ותחת⁴³⁵ כדלקמן (משנה ה'), ומזבח יסוד נגד מזבח הפנימי, כי יוסף דמות איקונין דומה ליעקב⁴³⁶, גוף וברית חד הוא (זהר ויקרא ד ע"א), אלא שיוסוד לבר מגופא (זהר ח"א כ"א ע"ב) לכן נקרא מזבח החיצון.

וכן באדם ב' הפרגודים בין ראש לגוף וחצר הכבד, הרי ג"פ עשר וב' פרגודין ל"ב נתיבות כוללין בג' ספרים, וכל הל"ב נתיבות כלולין במוח ומתחלקין בחוט השדרה לכל הגוף שמהן יבא ההרגש לכל הגוף, כידוע⁴³⁷ שכל ההרגש בא מן המוח, כיצד ח"י חוליות בשדרה שנגדם תקנו ח"י ברכות (ברכות כח ע"ב), ועוד חוליא קטנה בסוף השדרה שנגדה תקנו ברכת המינים (ה ע"ב) הרי י"ט, והל"ב נתיבות הם נתיב א' בין פרק הצואר לחוליא הראשונה והוא (איוב כח ז) נתיב הראשון לא ידעו עיט, ול"א הנשארין הם ח"י נתיבות בח"י פרקין שבין י"ט חוליות, וה' נתיבות בסוף חוליא י"ט יוצאין כאחד ומתחלקין לה, ואח"כ יוצאין עוד ב' נתיבות, ובעגבות יוצאין ג' מב' עגבות, ואח"כ יוצאין עוד ג', וח"י נתיבות הראשונות נגד ח"י ברכות שהן בצדיק ח"י עלמין (רע"מ פנחס רמז ע"ב)⁴³⁸, וברכות לראש צדיק (משלי י ו) שבו נכללין ט' ספירות מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, שהשדרה אמרו (ויקרא רבה פ"ל פ"ד) דומה ללולב שהוא יסוד.

וה' נתיבות [שבחוליא י"ט] הוא נגד ברכת המינים שהוא נגד כתר דנוקבא (שעה"כ עמידה ו'), שבנוקבא יש בה ב' בחינות א' ה"א אחרונה שבשם⁴³⁹ וא' שם אדני, והענין כי ד' אותיות אדני הוא בה מחכמה ולמטה⁴⁴⁰, כמו שם הוי"ה שבזעיר אנפין כידוע, וה' אחרונה שבשם⁴⁴¹ הוא בכתרה⁴⁴², שהוא עטרת הברית שמשמש לכתרה⁴⁴³ ולמלכות של עד"א, כמו בכל כתר כידוע⁴⁴⁴, שלכן נקראת עטרת, שלכן ה' נתיבות נגד כתרה וקבועין בסוף ח"י נתיבות שבשדרה.

⁴³⁴ זהר ח"ג סח ע"א: מבויעי נחלא מאן אינון מבויעא חד לעילא דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו'. ומתמן נגיד ונפיק ומשקי גנתא וכל אינון נחלין נגדין ונפקין ומתכנשין בתרי מבויעין דאקרון נצח והוד ואלין אקרון אפיקי מים בההוא דרגא דצדיק דמיניה נגיד ונפיק ומשתקייא גנתא, עכ"ל.

תרגום:

וכן הוא בתיקו"ז (לז ע"ב): ואינון לקבליהו תרי שפוון דאתקרון אפיקי מים ומאן נינהו נצח והוד דאתקרון שקתות המים ותרוייהו אתשקיין על ידא דצנורא דאיהו עמודא דאמצעייתא דכליל כלא ואיהו ברית דכלילן ביה כל אברין.

תרגום:

⁴³⁵ ג"ל מ"ש שלכן נעשו ממראות הצובאות שהעמידו צבאות הרבה כי נו"ה נקרא צבאות וכן הן תרין ביעין והבן (רמ"ש).

⁴³⁶ במדבר רבה פ"ד פ"ה: (בראשית לז) אלה תולדות יעקב יוסף לא היה צריך קרייה למימר אלא אלה תולדות יעקב ראובן למה נאמר אלה תולדות יעקב יוסף ללמדך שהיה יוסף דומה לאביו בכל דבר.

⁴³⁷ לעיל אופן א' מביא מקורו מהראב"ד בריש ס"י.

⁴³⁸ עי' תז"ח (מד ע"א): והאי ח"י באן סליק, בוירח, ובגיניה אתמר וירח ד' את ריח הנחוח כו' והוא ח"י ברכות ח"י עלמין דכל צלותין לגביה.

תרגום:

⁴³⁹ עי' סד"צ פ"א [י ע"א] ד"ה המלך השמיני ובתיקונים לה סע"א וריש ע"ב (לשון הגה"ת הלש"ו) לענ"ד לא הבנתי מה נוסף בב' המקומות הללו.

⁴⁴⁰ עי' לש"ו דע"ה ח"ב ז ע"א, שזהו עיקר קומתה.

⁴⁴¹ הוי"ה ב"ה.

⁴⁴² כתר המלכות אדני (לש"ו כללים ח"א נג ע"ג).

⁴⁴³ עי' מש"כ לש"ו כללים ח"ב נז ע"ג, ז"ל, מעצמות העיקר שבה הוה העטרה בבחי' כתר שלה. אמנם שימושה בזה הוא נעלם בה מאד, כי השימוש דכתר בכל פרצוף הוא לעולם נעלם אך קבלתה הגלויה מהעטרה והשימוש העיקרי שמשתמשת בזה כי לבד מה שמקבלת ממנו תמיד אור וברכה אורות ומוחין בכל זיווג כל שלימות המוחין שבה אשר לבחי' נוק' שתהיה ראויה להעלות מ"ן ולהעשות כלי שתהיה מוכשר להתעבר ולהוליד, עכ"ל, ועי' עוד שם נ ע"ד.

⁴⁴⁴ שהוא כתר מלכות, עי' תיקו"ז יט ע"א.

מאיר היצירה

וב' נתיבות תיכף אחריהן נגד חו"ב דילה סמוכין לכתר, ואחר כך ג' ואח"כ עוד ג' נגד חג"ת נה"י דילה, שמתחלקין ג' ג' כנ"ל. ומלכות דילה ל"ל מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), ועלייתה למעלה שנגדה אמר (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים כו' כידוע, לכן נגדה (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט למעלה כנ"ל, (משלי יב ד) אשת חיל עמרת בעלה⁴⁴⁵. א"כ במלכות י"ד נתיבות נגד י"ד אותיות של השם פשוט עם המלוי שכלולין בה, וכל הל"ב נתיבות כפולין⁴⁴⁶ חוץ מנתיב הראשון נגד שם ס"ג שבחכמה שבו, כמ"ש בתיקוני זהר (תי' מ"ח⁴⁴⁷) י' י' א' י' שבו הידועים כמנין א"ל הוא נגד הכפולים, והשאר ל"ב נגד הפשוטים, וז' נתיבות שבראש נגד ז' שערים שבראש כמ"ש לקמן שכלל כולם הן ע', ע' אנפין של התורה⁴⁴⁸, שנגדן סידר רשב"י ע' תיקונים על בראשית שהיא חכמה כידוע, ראשית חכמה (תהלים קיא י'), ע' שמות של הקב"ה⁴⁴⁹ (מבוארין בבעל הטורים פ' (במדבר יא טז) אספה ל⁴⁵⁰), וע' נפש ליעקב, ואמר בשלשים⁴⁵¹ ושתיים שהן הכפולים כנ"ל, והן מתחלקין בעולם ובשנה ובנפש כמ"ש לקמן עשר ספירות וכ"ב אותיות בעולם שנה נפש. וברא את עולמו בג' ספרים – שנגדן בכל הספירות ג' כלים, וג' אור הפנימי, וג' מקיפין, וכן התחלקן לג' קוין, וג' שמות כוללין כנ"ל אהי"ה הוי"ה אדנ"י⁴⁵², וכן כלל כל הגוף, ראש בטן וגויה, וכן כנשמה נר"ן, וכן בשנה כלל כולם חום וקור ורויה וכן בעולם אמ"ש.

⁴⁴⁵ עי' רע"מ תרומה קנח ע"א: שימוש מאניה ועטרה, וכן עי' במש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יא ע"א שביעאה, שיש לנוק' ג' מקומות: מקום תחת ז"א, כנגד ז"א ולמעלה כנגד כתרו. ⁴⁴⁶ ע' לעיל הערה 240.

⁴⁴⁷ עי' תיקר"ז מז ע"ב: ואתקריאת י"י בתלת יודין י' עלאה וכו', ועי' מש"כ רבינו שם ע"ג ד"ה הולך סגולתא וכן ד"ה יודע עילאה, וע' לעיל הערה 238. מצאתי במש"כ רבינו בביאורו בביאורו על תיקר"ז פא ע"ב, ועי' קח ע"א בדברי התיקור"ז עצמו שיש גרסא כזה והגר"א גורסו, אבל נשאר לי קשה קצת. WORK?###

⁴⁴⁸ עי' תיקר"ז פ"ד ע"ב: מאן אלהים אחרים אלין ממנן דשבעין אומין וסמאל ונח"ש הא ע"ב, בגין דא יהיב קודשא בריך הוא אורייתא מימינא דאיהו חסד ומשמאלא דאיהו גבורה, דאית בה שבעין אנפין לשזבא משבעין אומין, ואורייתא אתייהבת ממיא ואשא דאינון תרין לשזבא לישראל מסמאל ונחש, דאינון ממיא ואשא, ובגינייהו אתמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ולקבל שבעין אומין שבעין נפש, ומאן דעבר על שבעין אנפין דאורייתא דאתמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שלטין שבעין ממנן ואומין דיצר הרע על שבעין נפש.

תרגום: ?

⁴⁴⁹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ט ע"ג ד"ה וידוע וז"ל, וידוע שת"ת הוא בסוד היין, ע' נפש, בסוד נכנס יין כו' (ערובין סה ע"א), ע' שמות של הקב"ה, וכמ"ש בפ' משפטים (קכג ע"א) ע' נהירו דע' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, והוא ת"ת כמ"ש שם, כדין ע' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו'.

⁴⁵⁰ וז"ל: אספה לי שבעים איש - כנגד ע' נפש שירדו למצרים וכנגד ע' אומות וכנגד ע' שמות שיש לו להקב"ה ואלו הן: אל אלהים ה' אחד אדון אדיר אהיה אמיץ אמת ארך אפים אחרון שאינו מוסר מלכותו לאחר אמונה אשכול הכופר ברוך בורא גדול גאה גואל גבור דגול היודע ועד זוכר חי חסיד חנון חוקר חסין חכם טוב טהור עינים ישר יושב סתר כבוד המסתתר נורא נשגב נצח נוצר חסד נושא עון נושא פשע נושא חטא נוקם נוטר סלה יושב קדם סלה סלח עליון עופר עזוז פודה צור צבי צבאות קדוש קנא קרוב רחום רם ראשון שלא קבל מלכותו מאחר רב חסד שומר שופט שלטון שר שוכן עד תמים תקיף. וע' שמות של ישראל ואלו הן' אשת נעורים אלי הצדק אלופים אחים אהובים אום אם אישים אפרים אדירים אצילים אגוז איומה אגודה בנים בני אל חי בכור בהירים בתי ברה בעולה גוי גדול גן נעול גל נעול גפן העמוסים ונשואים זרע קדש חכמים טובים יחידים יקירים ישראל ישורון יעקב יוסף יהודים ילדי יידיים כלה כנה כרם כהנים משרתים מלכים מעין חתום נחלה נדיבים נאוה נער נטע סגולה עליונים ענוים עדה עברים עבדים עמים פדוים פרזים צאן צדיקים קדושים קנוים רבים רכים שבטי יה תמימים ע"כ. וע' שמות לירושלם. אספה. תגין על ה' דאספה, לומר לך שיהיו בקיאין וזהירין בה' חומשי תורה.

⁴⁵¹ הוא מדגיש אות ב'הוא מדגיש? הגר"א מתח קו מתחת לאות ב? או הדפיס אותו בכתב

מודגש?

⁴⁵² עי' לעיל הערה 236.

מאיר היצירה

בל"ב נתיבות – ביה"ו נברא העולם⁴⁵³, כי הה' אחרונה כלולה מכולם, ולכן אמרו שבדצ"ח בכל א' כ"א מאות מינים בכ"א⁴⁵⁴ כמנין אר"ץ⁴⁵⁵, שארץ כלול מיה"ו וכל א' כלול ממאה כידוע, דכל הספירות כלולין מעשר ובה⁴⁵⁶ סלקין למאה, בסוד⁴⁵⁷ מאה אדנים (שמות לז כז), בסוד אדני"ו וס"ה אדני החצר גי' אדני"י במלכות, ומאה בנקודה הפנימית ששם מאה ברכות, שלכן באהל מועד⁴⁵⁸.

(פ"א מ"ב) עשר ספירות⁴⁵⁹ בלי מה, ועשרים ושתים אותיות⁴⁶⁰ יסוד, שלש אמות⁴⁶¹ ושבע כפולות, ושתים עשרה פשוטות.

עשר כו' – הוא פי' היאך נמצאים ל"ב⁴⁶², ואמר עשר וכו' ועשרים ושתים כו' הרי ל"ב.

ע"ס – הנה במספר אין יותר מעשר שאח"כ מתחיל אחד עשר, וכן במאות ואלפים⁴⁶³.

ובטבעים הן עשר זה ע"ג סוגי הסונים.
ובגופים הן שלשה העומקים⁴⁶⁴ עם ששה השטחים המקיפים והנקודה האמצעית הנושאה

ובעולם הן עשרה גלגלים עם גלגל השכל⁴⁶⁵
ובשנה הם ג' זמנים קור וחום ורויה, וז' ימי השבוע
ובאדם הן גולגלתא ומוחא ולבא ופה וב' ידיים וב' רגלים וגוף וברית.
ובספירות הן כח"ב חג"ת נהי"מ.
ובשמות הן שבסוף המסכת (פ"ד מ"ד).
ובשם הוי"ה הן קוצו של יו"ד, ויו"ד וה"א, וי"ו הוא כולל ששה⁴⁶⁶, וה' אחרונה.

⁴⁵³ עי' מדרש הנעלם שהו"ד לעיל הערה 96.

⁴⁵⁴ נדצ"ל למחוק 'בכ"א'

⁴⁵⁵ החשבון הוא ר – 200, פ – 900, ועוד אלף של אל"ף סה"כ 2100, ובכל א' מהדצ"ח יש 2100 מינים.

⁴⁵⁶ במלכות.

⁴⁵⁷ עי' תיקו"ז קנד ע"א. ועי' ע"ח שער אח"ף פרק ה' וז"ל, ק' זה הוא שורשו מאדני העליון אשר בכאן והם סוד מאה אדנים אשר ידעת ביאורם שהוא אדני"ג ס"ה ועם מילוי המלוי שלו שהן ל"ד אותיות הן צ"ט וכו' ועם כללותם הרי ק'.

⁴⁵⁸ צ"ל היו מאה אדני כסף (ש"ל).

⁴⁵⁹ עי' פת"ש נתיב הצמצום פתח ג', שהם עשר שמותיו ית' (על פי מש"כ רבינו בביאורו בביאורו על תיקו"ז א ע"א).

⁴⁶⁰ דהיינו האותיות שבמלכות ויש עוד כ"ב בז"א שלא נתגלו אלינו (לש"ו ביאורים ח"א נד ע"ג).

⁴⁶¹ הם נקראים "אמות" ע"ש שאמ"ש הם החיצוניות של יה"ו, ויה"ו עצמם הם האבות (אז "אמות" זה מלשון "אמהות" YES?) (לש"ו ביאורים ח"א פב ע"א) לבדוק אם זה מהגר"א עצמו

⁴⁶² דהיינו היאך ל"ב נתיבות החכמה יוצאים לפועל למטה. ועי' לעיל ריש משנה א' אופן א'.

⁴⁶³ שהם כבר אינם נספרים ביחידות אלא בכפולות של עשר. ועי' יהל אור ח"ב לט ע"ד שבחינת יחידות יוצאת מט' הספירות מכתר עד יסוד שבג"ר (הכולל א"א ואו"א כידוע שאו"א נכללים במזליו), ובחינת העשרות יוצאת מז"א, ובחינת המאות יוצאת מנוק'. ועי' מקורו בתיקו"ז כ' ע"א: וכלהו תליין מן אי"ק.

הגה"ת רמ"ש: אמר לי הרב המחבר בע"פ שנקראו ספירות ע"ש שהמספר אינו בריאה רק במחשבה כי אף אם תספור אנשים או מינים בדרך א' ב' ג' ד' ה' ו' וכו' כשיתפרדו איה סופר ויעבור והנה איננו ואינו ניכר בחוצות מי הוא הא' ומי הוא הב' כי אינו דבוק בעצם וכ"ה הספירות רק במחשבה וכשם שהמספר אין לו סוף כי תוכל לספור כמה שתמצא כשתגיע לי' שהוא סוף מספר האחדים תוכל לומר ולספור י' פעמים י' עד א"ס כן הע"ס אין סוף ואין תכלית לכן נקראו ספירות, ע"כ. עי' לקמן הערה 497.

⁴⁶⁴ עי' לעיל ד' ע"ב שפירושו ג' המימדים אורך רוחב ועומק.

⁴⁶⁵ עי' לקמן הערה 932.

מאיר היצירה

ובכולם ראשון⁴⁶⁷ אע"פ שהוא בכללם הוא שרשם ויתבאר לקמן (ו ע"א). ועיקר שרשם הוא בחכמה⁴⁶⁸ לפי ששם הוא י' שבשם לפיכך כאן מתחילין⁴⁶⁹, אבל בכתר הוא סתום בקוין, וכן שם⁴⁷⁰ הוא א שצורתו יו"ד, י' למעלה וד' מלמטה ו' באמצע, כי הוא שורש היו"ד ספירות (לכן יו"ד כלולים בא'), אבל הם בהעלם גדול כלולים באל"ף, לפיכך הוא⁴⁷¹ רמוז באל"ף, והיו"ד של חכמה יש לו עוד ב' קוציין⁴⁷² מלבד קוין העליון שהוא רמוז לכתר והן רגל ימיני וקוין התחתון⁴⁷³, והן ג' יודיין ושתי התחברות של ג' יודיין הם ל"ב⁴⁷⁴, והן כנגד ג' תיקונין⁴⁷⁵ הנ"ל והתחברותם כנ"ל, וארבע היודיין של היו"ד⁴⁷⁶ הן שרש לד' יודיין של מילוי ע"ב שבחכמה⁴⁷⁷, והן שרש לד' אותיות של שם שכל א' כלול מעשר כידוע, ולד' מילואין של השם, שכל א' הוא מעשר אותיות לבד שם ב"ן לפי שמל' שבמלכות לית לה מגרמה כלום (זהו ז"א קפא ע"א) רק כלולה מכולם⁴⁷⁸, והן שרש ג"כ לד' עולמות אבי"ע שכל א' כלול מיו"ד ספי', ולכך נאמר (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, והן [בשכל] החומר והצורה והפועל והתכלית⁴⁸⁰ [נגליון] שכל א' כלול מעשרה, ג' עומקים⁴⁸¹ ו' השטחים ונקודה הנושאה כנ"ל, והתכלית הוא היו"ד עצמה שהוא קודם במחשבה והשאר הן קוציין של יו"ד ובמעשה התכלית הוא האחרון, (כן מצאתי) הוא האחרון, ולכן אמרו סוף כו'⁴⁸² כנ"ל, ולכן שם הוי"ה שבמחשבה היו"ד הוא הראשון, ובמעשה שהוא אדנ"י⁴⁸³ היו"ד הוא האחרון, ולכן כל דבר הוא כלול מעשר כנגד היו"ד ומארבע נגד הד' יודיין.

והם במספר כל העשרה נכלל בד', שמא' עד ד' בהצטרפם הן עשר⁴⁸⁴.
ובגופים הן נקודה וקו ושטח ועומק⁴⁸⁵ שהגוף כלול מכולם.
ובגוף מלאכות הן החומר והצורה ופועל ותכלית.
ובטבעים הן ד' יסודות⁴⁸⁶.

⁴⁶⁶ נדצ"ל שהמילויים הם טעות המדפיסים, וצ"ל קוצו של י', וי' וה', ו' הוא כולל ששה.
⁴⁶⁷ נדצ"ל הראשון.
⁴⁶⁸ ראשית מחכמה? עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא וז"ל, ראשית הגילוי הוא מחכמה כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא כו'.
⁴⁶⁹ כלומר נתיבות החכמה, וכן הוא לעניין הספירות עליהם נסוב פרק זה.
⁴⁷⁰ בכתר, וכדלקמן ו ע"א.
⁴⁷¹ הכתר.
⁴⁷² כאן יש ג' קוים נקודות?, ובהם כלולים הל"ב שכן מלבד הכתר עצמו יש יו"ד וב' קוצים והם הל"ב וצ"ע*##HUH, ועי' הערה הבאה, שזה לא כולל את הגוף.
⁴⁷³ צורת יו"ד היא ל כלומר שיש בו ב' קוצים למטה.
⁴⁷⁴ כדלעיל ה ע"א.
⁴⁷⁵ אפשר שצ"ל הקוצין (ש"ל). אמנם עי' הגהות הלש"ו: ר"ל גט"ק [גלגלתא טלא קרומא], כמש"כ לעיל מ"א סוף אופן א' [ב ע"ד]. אמנם צ"ע גדול על דברי הלש"ו שהרי שיטת רבינו בספד"צ ה ע"א ברורה שטלא הוא בכלל גלגלתא, ואינו תיקון בפני עצמו, עיי"ש.
⁴⁷⁶ כנגד ג' הקוצים והגוף. ועי' לעיל הערה 473.
⁴⁷⁷ דהיינו יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ועי' ע"ח שער דרושי הצלם פרק א' וז"ל, ד' מוחין אלו שבזה הצלם הם סוד ד' יודיין שיש בשם הוי"ה במילוי יודיין דאבא.
⁴⁷⁸ כלומר של שם הוי"ה ב"ה.
⁴⁷⁹ עי' לש"ו דע"ה ח"ב ז ע"א, וכן לש"ו הקדו"ש ס ע"ד שהאות החסרה היא כתר ולא מלכות.
⁴⁸⁰ עי' בליקוטי רבינו המובאים בסוף ספד"צ לח ע"ב, וז"ל, ידוע שסוד שם הוי"ה ב"ה על ד' דברים, חומר פעולה וצורה ותכלית, שהן שרשי כל הויה שבעולם, ע"כ. ועי' מורה נבוכים ח"א פרק סט.
⁴⁸¹ עי' לעיל ד' ע"ב שזהו ג' המימדים אורך רוחב ועומק.
⁴⁸² סוף מעשה במחשבה תחילה (תיקוני זהר ז ע"א).
⁴⁸³ שכן כך למעשה מבטאים את שם הוי"ה ב"ה.
⁴⁸⁴ כלומר 1 + 2 + 3 + 4 סה"כ 10.
⁴⁸⁵ עי' לקמן כה ע"ד.
⁴⁸⁶ עי' לעיל הערה 168.

מאיר היצירה

ובשנה ד' תקופות.
וד' ליחות באדם⁴⁸⁷.
וד' רוחות בעולם.
וי"ב מזלות נחלקין בד' תקופות.
ובחומר הראשון הם ד', שכל דבר צריך החומר הראשון הכולל, והעדר, והצורה הכללית, והצורה הפרטית⁴⁸⁸.
ובדומם כסף וזהב ונחושת וברזל⁴⁸⁹.
ובנמצאים הם דומם צומח וחי ומדבר.
ובאדם הן עור ובשר וגידיים ועצמות⁴⁹⁰.
ובנשמה הן חיה נר"ן לבד יחידה שאין באדם להשיגה כמו קוצו של יו"ד.
ובגלגלים הן גלגל היומי⁴⁹¹, גלגל המזלות⁴⁹², וששה כוכבי לכת, וגלגל הלבנה מקבלת, והיא פועלת בעולם השפל כידוע.
והן בעולם משמשי אדם, בית ולבוש וגוף ונשמה⁴⁹³.
והן בכלל העולמות ד' אצילות בי"ע.
וד' (ה ע"ד) חיות.
וד' אופנים שבמרכבה.

והן בספירות היכלות ולבוש וכלים ועצמות⁴⁹⁴, שהן אור מקיף הישר ואו"מ⁴⁹⁵ החוזר וכלים ואו"פ, והן בפרטיות חו"ב ו"ק ומלכות, והן ד' אותיות של שם העצם, והן ד' מילואין הידועים⁴⁹⁶, והן ד' מוחין חב"ד ודעת הוא כלול מחו"ג, ובכולם הרביעי הוא כולל מכולם, דוק ותשכת, ובעשרה העשירית היא מקבלת מכולם ונושאת את כולם וית' לקמן (פ"ד מ"ט).

בלי מה⁴⁹⁷ – פי' שצריך לבלום פיו⁴⁹⁸ שאי אפשר להמצא יותר, שאי אפשר לומר במספר שום מספר יותר מעשר, וכן קודם לא' אמר לקמן (משנה ז') ולפני א' וכו'⁴⁹⁹,

⁴⁸⁷ עי' ע"ח שער קיצור אב"ע פרק ב' שהיינו הלבנה, האדומה, הירוקה והשחורה.

⁴⁸⁸ והם כנגד חבת"ם.

⁴⁸⁹ עי' זהר ח"ב כג ע"ב: אמר רבי שמעון תא חזי ארבע קדמאי אינון רזא דמהימנותא ואינון אבהן דכלהו עלמין ורזא דרתיכא עלאה קדישא ואינון ארבע יסודין אש ורוח ומים ועפר אלין אינון רזא עלאה (ואלין אינון אבהן דכלהו עלמין אבהן דכלא) ומאינון נפקין זהב וכסף ונחשת וברזל ותחות אלין מתכאן אחרנין דדמיין לון (כגוונא דאלין).

תרגום: אמר רבי שמעון בא וראה ארבעה ראשונים הם סוד האמונה והם אבות של כל עולמות וסוד המרכבה העליונה הקדושה ואותם ארבעה יסודות א"ש ר"ח ומ"ם ועפ"ר אלה הם סוד עליון (ואלו הם האבות של כל העולמות אבות של הכל) ומהם יוצאים זה"ב וכס"ף ונחש"ת וברז"ל ותחת אלו מתכות אחרות שדומים להם (כדוגמת אלו).

⁴⁹⁰ זהר ח"ב עו ע"א, ועי' ע"ח שער פרקי הצלם פרק ב'. ועי' לש"ו הקדו"ש שער ג פרק א' שזהו בעובי, ובאורך הוא ראש בטן גויה.

⁴⁹¹ עי' לקמן הערה 932.

⁴⁹² ג"ז שם.

⁴⁹³ כלומר הנפש הבהמית והאדם הוא הרוח וזה שם מ"ה אד"ם ההקבלה לא ברורה וגם הטייטש לא כ"כ, עי' שער מ"באיזה שער?.

⁴⁹⁴ דהיינו ספירות הם היכלות בעשיה, לבוש ביצירה, (עי' לקמן ו ע"א), ואז עצמות וכלים הם אצילות ובריאה וצ"ע*##

⁴⁹⁵ עי' ע"ח שער [דרושי] אב"ע פ"ג (רמ"ש).

⁴⁹⁶ עסמ"ב.

⁴⁹⁷ עי' פת"ש ג' ? שפי' דהיינו שאין להם מציאות מספר מצד עצמם אלא רק מצידנו.

ועי' יהל אור ח"א ו' ע"ד וז"ל, והענין שנקרא ספירות ע"ש המספר, לא ע"ש הדברים הנספרים כי ע"ס הן במחשבה לבד שלכן נק' עשר חכמות (תז"ח ב ע"ב), ונק' בלי מה (ס"י פ"א מ"ב), ואין דבר בעולם שיהיה במחשבה לבד רק המספר שאין ניכר בדברים עצמן, וידוע שדבר א' אינו נופל במספר שלכן א' אינו מספר ומתחיל מב', וא' הוא כלל המספר, וכשיהיו שני דברים, מונין ג"כ א' וכו'. הספירות הוא לשון מספר וכוון אותם בלשון מספר כי כל דבר שבעולם מובדל א' מחבירו

מאיר היצירה

וכן בספירות תבלום פיך ולבך לפני האחד שאין יכול להשיג, וע"ז אמרו (חגיגה יא ע"ב) כל המסתכל בד' וכו'.

ואותיות בל"י מ"ה הן ל"ב נתיבות, ויו"ד של חכמה הכוללם, ומ"ה של שם החכמה⁵⁰⁰, והכל נכלל בע"ס חכמה⁵⁰¹, לכך נקראין בלי מה, וכן (איוב כו ז) תולה ארץ על בלימה, כי בחכמה יסד ארץ כמ"ש בזהר⁵⁰², ויתבאר לקמן, ולפיכך נקראת ג"כ חכמה, ונקראת ג"כ מה⁵⁰³, ובה נכלל שם של מ"ב כמ"ש בזהר (תיקו"ז כ ע"א) תיקון ד' וכולהו כלילין בבת שבע, כמנין בל"י, והן בל"י מ"ה, והי"ס הן בחכמה סתומין וכלולין ולפיכך הן באות יו"ד דלית בה חיורא, כמ"ש בזהר⁵⁰⁴, לכך נקראין בלי מה, וכל זה הוא לכל דבר שכלול מן עשר, כל הנז"ל, וכ"כ אותיות הן אותיות הידועין, והן בכל דבר, שאין שום דבר פחות מכ"ב אותיות כלולים בו, והן תורה הקדומה אלפים שנה⁵⁰⁵, שהן מ"ס וליבא⁵⁰⁶, שמתלבשין באו"א קודם לו"ק, וכל א' נק' א' כמ"ש אלף חכמה אלף בינה⁵⁰⁷.

יסוד – פי" כי הן יסוד של כל הנמצאים⁵⁰⁸ והנבראים והיצורים ונעשים, וכל דבר גשמי ורוחני טהור וטמא, והן המזל המכה⁵⁰⁹ ואומר גדל⁵¹⁰, והן נפש כל דבר, ונקראין יסוד לפי שמתפרשין בע"ס כל א' במקומו⁵¹¹ והכל כלולים ביסוד, שנק' כל⁵¹², וחזורין

בגבול ותכלית, אך המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה, כן הם (דהיינו הספירות) בעלי תכלית בשכל ובמחשבה, אבל לא בגבול ותכלית, ועוד שכל דבר שבעולם יש לו גבול ותכלית, אבל המספר אין לו קץ ותכלית לעולם, נמצא המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה, שלזה קרא א' ולזה קרא ב'. המהות נבדל א' מחבירו דהיינו אותו דבר הנספר נבדל אחד מחבירו, וז"ש עשר ספירות בלי מה. פי" הם עשר מספרים אבל הם בלי מהות, כי המהות נבדל א' מחבירו אבל הם אינם נבדלים בעצם אלא הם מספרים בלבד שהבדלתן במחשבה ובשכל וכו', ספירות ע"ש שהמספר וכו' רק במחשבה, כי אף אם תספור אנשים וכו' כשיתפרדו אינו ניכר מי הוא א' ומי הוא ב' כי הוא אינו דבוק בעצם וכו', וא"כ כשיתפרדו איה המספר כי איננו, עכ"ל. ועי' קל"ח פתחי החכמה פתח לא, ז"ל, יש להקשות, המנין שאינו מהות בו כלל, הוא מקרה נפרד מן הנושא. אם כן אילן שם הו"ה ב"ה אינו כלום בספירות עצמם, כיון שאינו אלא לפי המנין.

⁴⁹⁸ וכדברי הס"י לקמן פ"א מ"ח.

⁴⁹⁹ מה אתה סופר.

⁵⁰⁰ עי' לעיל ב ע"ב, כח מ"ה והמ"ה הוא הי'.

⁵⁰¹ נדצ"ל דחכמה.

⁵⁰² זהר פנחס רנח ע"א: אבא יסד ברתא.

⁵⁰³ עי' ריש תז"ח שמלכות איתקרי מ"ה איתמר בה מה אעידך

עי' שעה"ק ה ע"א, וע"ח שער עיגו"י ענף ה' בעניין "מה פשפשת", ועי' בסוף שער השבירה שמהיטבאל נקראת בתיקון מ"ה.

⁵⁰⁴ עי' ז"ח ע ע"א: שחורה אני, דא יו"ד. כמה דאתמר, דלית ביה חוורא דאתר אחרא, וכולא כליל בגויה.

⁵⁰⁵ עי' תז"ח מט ע"א, ועי' ב"ע ה' ע"ב שזה בחינת התורה שיצאה ממ"ס, ועי' הקדמת הגר"א לאד"ר שאלו הם הגילויים (תיקונים) שרצה רשב"י לגלות (לתקן) כדי שיתגלו האורות התחתונים באדרא רבא.

⁵⁰⁶ פי' חו"ב דא"א. וכנראה? שצ"ע גדול, אם מ"ס היא חכמה דא"א, מהו בינה דא"א שירדה לגרון, אלא זה ישסו"ת###? עי' ב"ע לג ע"א

⁵⁰⁷ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יד ע"ג ד"ה אחתא וז"ל, אלף הוא חכמה כמ"ש (איוב לג) ואאלפך חכמה, וכמ"ש (שבת קד ע"א) אלף בינה, וע' אפיקי ים (עירובין דף כא ע"א) וז"ל, תורה הקדומה הגנוזה ב' אלפים שנה קודם שנברא העולם, שהם חו"ב ב' אלפים שנה אלף חכמה אלף בינה שהם קודמים לזו"ג, וכמ"ש (משלי ח ל) אהיה שעשועים יום יום.

⁵⁰⁸ כלומר כל הנמצאים מושרשים או במ"ס או בחכמה דאצילות.אולי אותיות? ועי' לקמן הערה 510.

⁵⁰⁹ עי' תז"ח כ ע"ג ובמש"כ רבינו בביאורו שם שהיינו הבטישה שהיא הזיווג הנעלם, וכוונתו כאן לזיווג שבין אורא ומ"ס. יצחק טען שזה נראה שהכוון הלבניה שמכה בעד"א באותיות?

⁵¹⁰ עי' ב"ר פ"ו פ"ו: א"ר סימון אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל, עכ"ל. ועי' שעה"כ תפילת השחר דרוש א' וז"ל, הנטיעות היה בוצינא דקרדינותא מכה בהם ואומר להם גדל.

⁵¹¹ עי' ע"ח שער טנת"א פ"ו ותבין זה (רמ"ש).

מאיר היצירה

ונכללין במלכות בתוספת ה' שנק' כלה⁵¹³, ולכן נתוספים חמש אותיות מנצפ"ך, וכל הכ"ב הן כלולין בעשר באותיות אהו"י⁵¹⁴ כנו"ל (ב ע"ד)⁵¹⁵, וכן הוא ביו"ד של שם שמספרו עשרים וב' צינוריות המחברן ולכן כשתחבר צינור הא' עם היו"ד⁵¹⁶ הם א' י' וצינור הב' עם הד' הוא ה' ועם הו' נעשין אותיות אהו"י⁵¹⁷ כנו"ל, ולכן האותיות⁵¹⁸ נחלקין חציין שרשיות שהן נגד יו"ד השורש עם התחברות צינור, וחציין שמושיות נגד ו"ד המשמשיין ליו"ד עם התחברות צינור, ונחלקין לשנים ד' משמשיין בראש (ר"ל אלב"ש) נגד הד' שבסוף המחשבה כו⁵¹⁹, ולפיכך כשתשים הד' קודם לו' נעשה ה' והוא שם י"ה שבחכמה, ובד' הזאת כלולין כל כ"ב⁵²⁰ ששרשן ד' אותיות אהו"י.

שלש כו' עד פשוטות – הוא מבאר בפרטות כל הכ"ב אותיות ויתבאר בפ' ג' ד' ה'.

אופן ב'

עשר ספירות בלי מה ועשרים ושתיים אותיות יסוד – מפרש מה הן הל"ב נתיבות. וע"ס הן הפנימיות⁵²¹ עשר אתוון דשמה {ו ע"א} מפרש⁵²², שקיו דאילנא מלגו⁵²³. וכ"ב אותיות הן ע"ס שנק' עשר תיקונין⁵²⁴, וכ"ז בע"ס של ז"א, וכמ"ש למטה. כי בג"ר אין שם אותיות כלל, כי האותיות לא אתגלימו עד צאתן מאימא עילאה כמ"ש בזהר

⁵¹² עי' תיקו"ז סג ע"א, ועי' לקמן יא ע"ב ד"ה כ"ב.

⁵¹³ עי' תיקו"ז שם.

⁵¹⁴ דהיינו כל עשרת האותיות מא' ועד י'.

⁵¹⁵ ע"ש הערה 124.

⁵¹⁶ כלומר האות י'.

⁵¹⁷ דהיינו ב' צינורות נוספים: אחד באות א'?, ואחד תוספת האות ו קטנה שבתוך הה' ההופכת את האות ד' לאות ה'.

⁵¹⁸ אהו"י.

⁵¹⁹ עי' זהר ח"ב קמב ע"ב: כד אתנהירת משמשא, ורוח מתקשרא גו ההיא נשמתא, וההיא נשמתא מתקשרא גו סוף מחשבה, דאיהי רזא דנפש דלעילא, וההיא נפש אתקשרת גו ההוא רוח עלאה, עכ"ל.

תרגום:

כלומר, שזה החלק התחתון של חכמה אבא. ונ"ל שעניינו יסוד אבא, מי אומר את זה? וכן משמע בשער מאמרי רשב"י ו ע"ד, וז"ל, והא סליק למהוי מחשבה כי הוא סוף מחשבה העליונה שביל דקיק דנחית מיוד עלאה וכאשר נתגלית למט' נעשה לה רישא ותקוניה ונעשי' מחשבה כמחשבה העליו' כי מה שהיה סוף בערך המחשב' העליונ' נעשי' ראש עתה למטה, עכ"ל. אמנם עי' פת"ש נתיב אב"ע פתח טז וז"ל, ב' מדרגות חיד וגרון שהם סוף המחשבה ותחלת הדיבור, ולא נזכרו בפירוש יציאת הנשמות, שעדיין לא נגמרו עד זיווג הב' הגופני כמ"ש, עכ"ל. משמע, שזה יסוד דחכמה דא"א, ואם כן אין סתירה כלל שכן אותה הבחי' קייט בב' המקומות.

⁵²⁰ ר"ל ציור ד' הוא כ"ב כי הוא ב' ור"י וי' מאחוריו (רמ"ש).

⁵²¹ עי' מש"כ רבינו בביאורו לתיקו"ז ח ע"ב, וז"ל, ביה צייר אדם - ר"ל שמא מפרש שהוא בפנים הספירות כנ"ל וז"ש הרי כו' וז"ס ע"ס בלי מה מ"ב מלבר מ"ה מלגאו, וע' לעיל ה ע"ד וז"ל, ומ"ה של שם החכמה, והכל נכלל בע"ס חכמה, ע"כ.

ונראה יותר שצריך לשים כאן פסיק, כלומר שהע"ס הם הפנימיות של הל"ב, ואותה הפנימיות היינו י' האותיות של שם מ"ה.

⁵²² כלומר שם מ"ה. עי' תיקו"ז ח ע"א ששם מ"ה הוא שם המפורש.

⁵²³ עי' תיקו"ז יט ע"א: חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אליו תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו'ו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, עכ"ל. כאן הוא אומר שהוא כינוי פנימיות המ"ה, אמנם עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר, שזה כינוי לבחינת הדעת, וצ"ע.

⁵²⁴ עי' תיקו"ז יט ע"א, ומשמע מדברי רבינו שם שי' התיקונים הם פנימיות י' הספירות, וצ"ע*##, ועי' לקמן ביאור לדבריו כאן.

מאיר היצירה

בראשית (טז ע"ב) ובו"ה שה"ש⁵²⁵ (חסר), שגם ספירות וסידורן הוא על הפנימיות כמ"ש בהקדמת תיקונים⁵²⁶. ואמר ספירות כי הן במחשבה⁵²⁷ כי הם דרגא דחכמה כמ"ש בתיקוני זהר דף ע"ג ע"א (תז"ח ב ע"ב) אדם הגדול חכמה, ועשר חכמות איתקריאו ע"ס מסטריה⁵²⁸. והענין כי כל האצילות הוא ע"ש יו"ד חכמה כידוע⁵²⁹, ובחכמה נאצלו כמ"ש (תהלים קד נד) כולם בחכמה עשית, וכמ"ש⁵³⁰ בחכמה דא"ק כידוע. ואף בכריאה שאימא מקנת שם (תז"ח נד ע"ב), ונקראת⁵³¹ על שם בינה, מ"מ הספירות שבה הן על שם חכמה, כי בכל עולם, ד' עולמות⁵³², הספירות שהן פנימיות ע"ש הנשמה הוא חכמה יו"ד, והתקונים שהם גופא דספירין הם בבינה⁵³³ ובאותיות שיצאו ממנה כנ"ל. ולבושין והיכלות יצירה ועשייה וכן בכל העולמות כידוע. ולזה אמר בלי מה שחכמה נק' בלי מה, שחכמה תתאה מלכות נק' מה⁵³⁴ שידוע מהותה. אבל חכמה עילאה לא ידע כמ"ש (איוב כז יב) והחכמה מאין תמצא לא ידע אנוש ערכה כו', ואין ידוע רק מציאותה ולא מהותה כידוע⁵³⁵, ולכן לא נק' רק יש⁵³⁶, וזהו (איוב נז ז) תולה ארץ על בלימה, כמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ. וזה שאמר 'ספירות' כי ידוע כי אין דבר שהוא במחשבה לבד רק המספר⁵³⁷, שאין לו מציאות בפועל כלל רק במחשבה, ולכן אחד של המספר הוא אחד אמיתי ואיננו מתרבה ולא שום מקרה, והן יו"ד נקודין דנפקין מחכמה כמ"ש בזהר ובתיקונים ובתז"ח כמה פעמים, והם ע"ס.

ואמר 'אותיות' שהן אות וסימן על הדבר⁵³⁸ כמו (ישעיה מא כב) הגידו האותיות לאחור⁵³⁹, וכאן גלוי יותר, ובאותיות כל אות מורה על מספרו, אם נמצא הב' לבד אני

⁵²⁵ עד ע"א: דאי תימא אתוון. לאו הכי, דהא דיוקנא, לאו איהו לעילא, ולא תלייא תמן דיוקנא, דהא לבתר דנפקי מרזא דעלמא עילאה, אגלימו ואצטיירו כולהו, מה דלא הות מקדמת דנא, דלאו אית דיוקנא וציורא לעילא כלל, ועל דא לא ידע, ולית מאן דידע ביה כלום, עכ"ל. תרגום:

⁵²⁶ א ע"א, וז"ל, לעשר ספירן - הן ע"ס פנימיות, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כמ"ש בהקדמה שניה [נ"ל שכוונתו ל"כמו שכתבתי"].

⁵²⁷ עי' לעיל הערה 497.

⁵²⁸ עי' לש"ו כללים ח"א מט ע"א, שכתוב בביאורו על תיקו"ז סח ע"ב שהי' מאמרות הן עשר ספירות שכלולים בחכמה וכו', ועי' שם עוד בגר"א סח ע"ד ד"ה כליל עשר ספירן, והלש"ו מסביר שכל ה"ס הם נתגלים רק על ידי החכמה, שמצד הכתר לא היו מתחלקים לעשר, ועל אף שהי' מאמרות כוללים גם הכתר, אבל הכתר רק ניכר אחרי שנגלה החכמה, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תז"ח ב ע"א, שאפילו כתר הוא בכלל הי' מאמרות.

⁵²⁹ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א שמביא מע"ח שער האצילות פרק א. ועי' שער מז פרק א'.

⁵³⁰ עי' בהערה הקודמת.

⁵³¹ עולם הבריאה.

⁵³² דהיינו שבכל עולם כללי ישנם ד' עולמות פרטיות משלו.

⁵³³ עי' ע"ח שער דרושי אבי"ע פרק ב' ז"ל, ד' אותיות הוי"ה והם חו"ב תו"מ והנה הם טנת"א והם הם אבי"ע שהם הם ד' בחי' שבאדם א' אדם הפנימי שהוא הרוחניות הנקרא נרנ"ח ב' הוא הגוף ג' הוא המלבושים שע"ג הגוף ד' הוא הבית שיושב בתוכו האדם וגופו ומלבושו וכל בחינות אלו כלולות מד' בחינות ואלו הם בחי' א' של הרוחניות הם נשמה לנשמה ונר"ן בחי' הב' שהוא הגוף הוא העצמות שבהם המוח מבפנים והגידין והבשר ועור וכמ"ש"ה עור ובשר תלבישני ועצמות וגידין תסוככני בחי' ג'.

⁵³⁴ עי' לעיל הערה 503.

⁵³⁵ וכן הוא במש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא.

⁵³⁶ עי' בזהר פנחס רנז ע"ב: כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה [תרגום: לפי מדרגתו (של החכמה) הנקראת יש מאין, וזו היא החכמה העליונה].

⁵³⁷ עי' לעיל הערה 497.

⁵³⁸ שכן לא יתכן שיש בחינה של אותיות למעלה ח"ו.

⁵³⁹ עי' שם ברש"י שלשון זו מורה על אות ומופת.

מאיר היצירה

יודע כי הוא במספר השנים כידוע, שהם בעצמם מורים על מספרם, משא"כ בנקודות שאינם במספר רק כשהם ביהוד⁵⁴⁰.

ואמר "יסוד" כי התקונין והגוף נברא מהרבה אותיות כמ"ש לקמן פ"ב (משנה ד') רל"א שערים, רק שכ"ב אותיות הם יסוד של כל רל"א שערים, כי לכל כ"א שערים אות א' הוא יסוד שלו, כמו בכ"ב אותיות עצמן הכלל שלהם כ"א כמנין אהי"ה בינה שממנה יצאו, ואל"ף אינו במנינם רק שרש שלהם, שלכן התחיל התורה בב' כידוע⁵⁴¹. והם יה"ו של השם במספר עם קוצו של יו"ד שהוא שרשם נגד האל"ף כנ"ל, שלכן נקרא אל"ף כידוע⁵⁴², וה' אחרונה ה' כפולות לכן היא ה"א כפולה בשם כמש"ל (ב ע"ד ד"ה וכן העולם). שלש אמות הם נגד כח"ב, שהן אמות לכל דבר, שהן מתפשטין בכל ז"ת כמ"ש באד"ז (דף רפט ע"ב), איתגליף האי חכמתא כו' יעו"ש, ודעת נגד כתר כמש"ל (ד ע"ב) שהוא מזל קדישא שממנו תרין עטרין, וכן שם (דף רצב ע"ב) בחללא דגולגלתא נהירין כו' ומתפשטין בכל גופא⁵⁴³.

ושבע כפולות נגד ז"ת שבהן תרין עטרין דהו"ב כמ"ש באד"ז⁵⁴⁴, שהן ה' חסדים וה"ג כמ"ש באד"ר⁵⁴⁵ שמתפשטין בה' ספירין וכללותם ביסוד וממנו מקבלת מלכות לכן הם כפולים, כמ"ש⁵⁴⁶ לקמן פ"ד כפולים בדגש ורפה שהן חו"ג (תיקו"ז נג ע"א). ושתיים עשרה פשוטות הם בדעת עצמו⁵⁴⁷ המתפשט ה"ח וכללותם וה"ג וכללותם (והם ו"ו ו' בתפארת ו' ביסוד כמ"ש בזהר שה"ש⁵⁴⁸ כלולין מי"ה ועיקר ה"ח וכללותם

⁵⁴⁰ פי' אין נקודה המורה על מספר כמו אות אלא רק כמות הנקודות היא שיכולה לרמז על מספר כל שהוא.

⁵⁴¹ עי' זהר בראשית דף ג ע"ב, לית בי יהודא אלא בך.

⁵⁴² עי' דברי רבינו על ספד"צ א ע"ד: הוא הכתר שהוא הדעת פלא אלף אדרין ואכסדרין. ועי' זהר ח"ג קצג ע"ב: כי עשית פלא כסויא ולבושא לאתלבשא נהורא סתימא עתיקא ראשיתא דרגא עלאה אדם קדמאה טמירא בכסויא דנהורא אחרא.

ד"א כי עשית פלא כי עשית אל"ף ומהו אלף הא תנינן אל"ף בי"ת אלף בינה אבל דיוקנא דא' איהו תלת סטרין ראשית דרזא עלאה דאדם קדמאה בגין דבדיוקנא דא' אית תרין דרועין חד מכאן וחד מכאן וגופא באמצעיתא וכלא רזא חדא ואיהו רזא דיחודא א' ובג"כ אלף לחושבנא אחד והיינו כי עשית פלא.

תרגום: "כי עשית פלא" כסוי ולבוש להתלבש אור נסתר עתיק ראשית הדרגה העליונה, אדם הראשון טמיר בכסוי של אור אחר.

דבר אחר "כי עשית פלא" כי עשית אל"ף, ומהו אל"ף, הרי שנינו אל"ף בי"ת, אלף בינה, אבל דמות של א' היא שלשה צדדים, ראשית הסוד העליון של אדם הראשון, משום שבדמות א' יש שתי זרועות, אחת מכאן ואחת מכאן והגוף באמצע, והכל סוד אחד, והוא סוד היחוד א', ולכן אלף לחשבון אחד, והיינו "כי עשית פלא".

ועי' דברי רבינו בתיקו"ז קלח ע"א, שבאלף מרומז ג' בחי' שבכתר (רדל"א אורא ומו"ס). אלף שהם אותיות פלא, וה"ס השביל הדקיק הנק' פלא, דלא אתיידע לא לעילא ולא לתתא כנז' בפ' בראשית (דף כט ע"ב) (שעה"כ ג ע"א) THIS WHOLE THING IS SEE HOW MUCH IS NEEDED

⁵⁴³ יש חילוק בין ההתפשטות עליה דיבר רבינו לעיל מהאד"ז דף רפט לבין ההתפשטות עליה מדבר כאן. שם הוא מדבר על שרש המוחין דז"א, ואילו כאן מדבר על המוחין דז"א עצמו, ע"ש במאיר האדרא.

⁵⁴⁴ עי' לקמן הערה 550.

⁵⁴⁵ דף קמב ע"א: בההוא אתר אקרי ערוה דכלה לאצנעא אתר לההוא אמה דאקרי חסד בגין לאתבסמא גבורא דא דכליל חמש גבוראן והאי חסד כליל בחמש חסדין חסד ימינא גבורה שמאלא אתבסם דא בדא ואקרי אדם כליל מתרין סטרוי.

תרגום: מקום זה נקרא הערוה של הכלה, המקום להצניע בו את אותה אמה שנקראת חסד, כדי למתק את הגבורה ההיא הכוללת את הה"ג וזה החסד כלול בה' חסדים. החסד ימין והגבורה שמאל, נתמתק זה בזה ונקרא אדם הכלול משני צדדיו.

⁵⁴⁶ נ"ל שכוונתו לומר כמו שכתבתי שם מ"א.

⁵⁴⁷ עי' לש"ו ביאורים ח"א פד ע"א, שכל זה הוא חוץ מהבחי' של נוק' שיש בה י"ב פרים, והנ"ל הוא מכיוון שדעת הוא שורש ה"ק ובו עצמו יש חסדים וגבורות.

מאיר היצירה

בת"ת ועיקר ה"ג וכללותם ביסוד כמ"ש בתיקונין (ל ע"א⁵⁴⁹) דת"ת נטל לימינא ויסוד נטל לשמאלא, וג' אמ"ש הן בג' מקומות בנוף, בראש, בטן, וגויה, (ו ע"ב) כמ"ש לקמן (טו ע"ב) שהם בינה ת"ת יסוד) והן מוחין דחו"ב עצמן כמ"ש בא"ז⁵⁵⁰ ירותא דאו"א, ותרין גניזין דהו"ו גניזין בגוייהו שהן ד' בתי תפילין, שאלו שני מוחין דאו"א נטל יסוד העיקרן כמ"ש במתני' בסוף תז"ח דף צ' ע"ב (נב ע"א) "עאל לאינון חמש מאה עלמין כו' לבתר לגבי או"א וממה דיהבי ליה כו" ע"ש והן י"ב, וכולן הם בת"ת⁵⁵¹ ששם י"ב גבולי אלכסון, י"ב צרופי הוי"ה, ושם י"ב בקר⁵⁵², י"ב חיוון רברבין כמ"ש בפ' פקודי⁽⁵⁵³⁾ שהם הי"ב פשוטות דכאן כמ"ש במ"א והם י"ב מנהיגים כמ"ש לקמן (פ"ה מ"ג) והענין כי שבע היכלות אינון כפולות כמ"ש בזהר⁵⁵⁴ שבעה ושבעה מוצקות, וכן אמר כאן שבע כפולות, ואמר שם פ' פקודי (דנה ע"א) שהיכל רצון כולל שית היכלין, וכאן הם י"ב פשוטות החסדים לעצמן והגבורות לעצמן, משא"כ בז"ס שכל א' נכלל מחו"ג שלכן נק' כפולות, ושלש בחי' במלכות בסוד חול"ם שור"ק חיר"ק⁵⁵⁵, על גביו ובאמצע ותחתיו כידוע, ובע"ס היא למעלה כמ"ש"ל (פ"א מ"ט*) אחת⁵⁵⁶ כו', ובו' כפולות היא באמצע כמ"ש"ל (פ"ד מ"ד) והיכל הקודש מכוון באמצע כו', ובחי' למטה ידוע⁵⁵⁷, ולכן התחלקות ז' כפולות וי"ב פשוטות

⁵⁴⁸ היינו זר"ח שיה"ש לג ע"א: תרין עשר גוונין דתלת חיון דאינון ו"ו ודמות פניהם פני אדם א' דמתלבש בהון ואיתכסי בהון ו' לתתא ו' לעילא ו' לעילא שית גוונין עילאין ו' לתתא שית גוונין תתאין בשית גוונין עילאין פרח לגבי עילא ובשית גוונין תתאין פרח לגבי תתא ורזא דמלה בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף.

תרגום: י"ב גוונים של ג' חיות, שהם ו"ו, ודמות פניהם פני אדם, הא' שמתלבשת בהם ומתכסה בהם, [אות] ו' למטה [ואות] ו' למעלה, הו' למעלה ששה גוונים עליונים, הו' למטה ששה גוונים תחתונים, בששה גוונים העליונים פורח למעלה, ובששה גוונים התחתונים פורח למטה, וסוד הדבר בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף.

⁵⁴⁹ גרסת התיקו"ז היא "נטל מימינא ומשמאלא".

⁵⁵⁰ רצא ע"א: מאי ירותא דא תרין עטרין דהו"ו גניזין בגוייהו ואחסינו לבן.

⁵⁵¹ כנראה שכוונתו לכל הו"ק.

⁵⁵² עי' מש"כ רבינו בביאורו בביאורו על תיקו"ז לז ע"ב ד"ה אינון ברזא, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ט ע"א ד"ה היתה שזה בנוק', ועי' לעיל הערה 547.

⁵⁵³ רבינו בביאורו על תיקו"ז לז ע"ג מביאו מדף רנד ע"ב: אלין ארבע נהורין עלאין אית תחותיהו תמניא אחרנין כו', ע"כ.

ועי' שם רל ע"א: דכתיב (מ"א ה יז) ויצו המלך ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. ואית אבנין עלאין יקירין, ואינון (אלין) תריסר, ואינון ארבע סדרין, תלתא תלתא לכל סדרא, לארבע רוחי עלמא, כגוונא דא אינון ארבע דגלים דהו"ו אזלי במדברא, ואינון תריסר שבטין, תלתא תלתא (עי' עוד רכט ע"ב שמביא הרבה בחי' י"ב).

⁵⁵⁴ עי' ז"ח סב ע"ג: כתיב ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה זכריה אתגלי ליה רזא דמנרתי דכין חד מתסדרא וחד דנהרא.

תרגום: כתוב (זכריה ד) ראיתי והנה מנורת זהב כלה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה לזכריה התגלה הסוד של המנורות הטהורות אחת מסדרת ואחת מאירה.

⁵⁵⁵ עי' מש"כ רבינו בריש אדרא רבא וז"ל, קרא לרבי אלעזר בריה אותביה קמיה ולרבי אבא מסטרא אחרא ואמר אנן כללא דכולא - שג"ר הן כלל כולם בסוד אמ"ש (ס"י פ"ב מ"א), כלל הכל חולם שורק חירק, והם ג"כ כלל [הכל] (ה"פ) מלמעלה למטה, ישראל עלה במחשבה, וכן נוק' באימא עילאה כידוע בסוד אבהן, וג' סעודות וג' רגלים ונר"נ וכיוצא הרבה, ע"כ.

ועי' תיקו"ז ח ע"א, ועי' לעיל ד ע"ד וז"ל, והתחלת כל דבר בג' דאזדרע בג' נקודין חש"ק והן אמ"ש בסוד החו"ל. ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תז"ח יט ע"ב.

⁵⁵⁶ אחת רוח אלקים חיים.

⁵⁵⁷ עי' זהר (ח"ב ק ע"ב): אלא מה דאמר צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה כתיב ולא כתיב ובעטרה דכל מאן דחמי ההיא עטרה חמי נעם מלכא דשלמה דיליה שעטרה לו אמו הא תנינן קרי לה בת קרי לה אחות קרי לה אם וכלא איהו וכלא הוי מאן דיסתכל וינדע בהאי ינדע חכמתא יקרא וכו' מאנא דהות לתתא היך יתעביד לעילא בעלה דהו"ו לעילא היך יתהפך וליהוי לתתא בת זוגיה אתעבידת אמיה וכו' הכא אית לאקדמא בקדמיתא מלה חדא דאמרו קדמאי באינון חזוי ליליא דתנן מאן דאתי על אמיה בחלמא יצפה לבינה דכתיב (משלי ב ג) כי אם לבינה

מאיר היצירה

ג'כ בג' מקומות אלו, ז' כפולות בראש וי"ב פשוטות בבטן וגויה⁵⁵⁸ כמש"ל, וסדר התחלקות כאן אינו כמו בספירות, ששם ג'ר בראש וז"ת בגוף, וכאן ז"ת בראש וג'ר בראש, וכל הגוף שהם בטן וגויה אלא שהם עיקר הגוף ראש ובטן וגויה כמ"ש בז"ח שה"ש והשאר אינן כי אם מנהיגי הגוף לכן נק' שלש אמות.

אופן ג'

עשר ספירות מפרש מה הן הל"ב נתיבות, והן ע"ס שהן מ"ש בסוף הפרק, והן יו"ד נקודות שבתורה, והן הפנימיות, וכ"ב אתון הכלים שהן גוף בכל דבר, ומפרש מה

תקרא הכא אית לאסתכלא אי בגין דאיהי אם יאות והוה ליה למכתב הכי דמאן דחמא אמיה בחלמא יזכי לבינה אבל מאן דאתי על אמיה אמאי.

אלא רזא עלאה איהו בגין דאתהפך וסליק מתתא לעילא ברא הוה בקדמיתא כיון דסליק לעילא אתהפך אילנא ואתעביד איהו מעלמא עלאה ושליט עלה וזכי לבינה.

בקדמיתא כד סליק אינש לתליסר שנין מה כתיב (תהלים ב ז) יהו"ה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך כדן איהו לתתאמינה כיון דסליק עלה האי איהו מעלמא עלאה דהא אסתלק בדרגא דיוסף ודא (ס"א ודאי) זכי לבינה.

אוף הכי האי מאנא בקדמיתא איהו הוה בדרגא דיוסף בעל אילנא תתא קיימא ברעותיה ושליט עליה דהא כל נוקבא בדיוקנא דנוקבא אילנא תתא קיימא כיון דאיהו לא בעא לקיימא בהוה דרגא דיוסף ולא אתקיים לשמשא ביה ולאפשא בעלמא ולמעבד תולדין כדן נחית לתתא ואתעבידת איהי אמיה והוהא פרוקא ירית ירותא דיוסף דהוה הוא בקדמיתא ואיהו נחית לתתא.

כיון דנחית לתתא כדן אתקיים ביה יהו"ה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך אתהפך אילנא מה דהוה תחותיה ואיהו שליט עליה אתהדר ושליט ההוא אילנא עליה ואיהו נחית לתתא כיון דאיהו נחית לתתא ההוא דירית ירותא אתר דיוסף אבוי אקרי ואבוי הוי ודאי כלא איהו על תקוניה ודאי כדקא יאות.

תרגום: אלא מה שאמר צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה כתוב ולא כתוב ובעטרה שכל מי שרואה אותה עטרה רואה את הנועם של המלך שהשלום שלו שעטרה לו אמו הרי שנינו קורא לה בת וקורא לה אחות קורא לה אם והכל הוא והכל היה מי שיסתכל וידע את זה ידע חכמה נכבדה וכו' כלי שהיה למטה איך יעשה למעלה בעלה שהיה למעלה איך יתהפך ויהיה למטה בת זוגו נעשתה אמו וכו'.

עכשיו יש להקדים בראשונה דבר אחד שאמרו הקדמונים באותם מראות הלילה ששינו מי שבא על אמו בחלום יצפה לבינה שכתוב כי אם לבינה תקרא כאן יש להתבונן אם משום שהיא אם, יפה, והיה לו לכתוב כך שמי שרואה אמו בחלום יזכה לבינה אבל מי שבא על אמו למה. אלא סוד עליון הוא משום שהתהפך ועלה מלמטה למעלה בן היה בתחלה כיון שעלה למעלה מתהפך האילן ונעשה הוא מעולם עליון ושולט עליה וזוכה לבינה.

בתחלה כשעולה אדם לשלש עשרה שנה מה כתוב ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך אז הוא למטה ממנה כיון שעלה אליה הרי הוא מן העולם העליון שהרי התעלה לדרגת יוסף וזה (ודאי) זוכה לבינה.

כמו כן כאן כך הכלי הזה בתחלה הוא היה בדרגת יוסף בעל האילן התחתון עומד ברצונו ושולט עליו שהרי כל נקבה עומדת בדמות הנקבה העץ התחתון כיון שהוא לא רצה לעמוד באותה דרגה של יוסף ולא התקיים לשמש בה ולהתרבות בעולם ולעשות תולדות אז יורד למטה והיא נעשית אמו ואותו הגואל יורש את ירושת יוסף שהיה הוא בראשונה והוא ירד למטה.

כיון שירד למטה אז התקיים בו ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך אתהפך האילן מה שהיה תחתיו והוא שולט עליו חזר ושולט האילן ההוא עליו והוא יורד למטה כיון שהוא יורד למטה אותו שירש ירושת מקום יוסף אביו נקרא אביו יהיה ודאי והכל הוא על תקונו ודאי כראוי.

[עי' שעה"כ ליל שבת א: והענין הוא כי בהיותה אצלו שוים בקומתם נק' אחותו, וכשמזדווגת עמו נקראת אשתו, וכשעלה בג"ת דאימא שהוא בתפלת מוסף בלחש, אז נקראת עטרת בעלה כנז' שם וזא נקר' אמו.]

⁵⁵⁸ דהיינו גם בבטן וגם בגויה וכמו שכתב לעיל. אמנם הז"ת כולם בראש, שהם עומדים בתורת ז"א ונוק', ועי' לעיל הערה 547.

מאיר היצירה

הן כ"ב, ג' אמות כו', והן⁵⁵⁹ שמא מפרש אלא שי"ג הוא לעילא⁵⁶⁰, וכנגדן י"ג מדות דהלכה⁵⁶¹, ול"ב דאגדה⁵⁶², במ"ה נהורין אתפליג עלמא⁵⁶³.

בלי מה – דפנימיות נק' ספירות והחיצוניות אותיות, ושניהן אינן רק במחשבה, שאינן רק סימנין לדברים⁵⁶⁴, אלא שהאותיות ניכרין יותר, משא"כ במספר כי אינן רק מחמת המצב ואם ישתנה המצב ישתנה מספרן ונעשה ראשון אחרון⁵⁶⁵ וכן בכולם ואינן רק במצב, וכל דבר שהוא במקרה הן בשרשם בעצם⁵⁶⁶ לכן האותיות והמספר הוא למעלה בעצם, וז"ש ע"ס בלי מה, ר"ל שאינם בנושא⁵⁶⁷, וכן אמר על האותיות יסוד, יסודן של אותיות למטה שהן בנושא, ואמר באותיות יסוד לפי שהן בנושא מקרה דבוק קצת כנ"ל⁵⁶⁸, משא"כ במספר כי אין רק מחשבה בלבד, ולכן אמרו כי אחדותן הוא אחד אמיתי⁵⁶⁹, לכן הם למעלה ג"כ בלי מהות⁵⁷⁰, שהן אורות שאין נתפסין, משא"כ באותיות שהן כלים כנ"ל.

⁵⁵⁹ השם המפורש הוא מ"ה וכן"ל הערה 171.

⁵⁶⁰ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"א ד"ה וכן התחלת, שלפעמים הי"ג הוא למעלה ולפעמים למטה.

⁵⁶¹ דהיינו י"ג המידות שהתורה נדרשת בהן.

⁵⁶² הרי הם ל"ב המדות שהתורה נדרשת בהן של ר' אלעזר ברבי יוסי הגלילי, נדפסו בהק' לפירוש המהרז"ו למדרש רבה. והיינו ל"ב הנתיבות, והרבה מדרשות האגדה נלמדו על פי מידות אלו. עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז מג ע"ד ד"ה בגין וז"ל, קבורתו של משה שפלה באגדה HUH? ועי' יהל אור ח"ב כ"ח ע"ד וז"ל, סוד משה הוא תורתו הלכה למשה מסיני שהוא הסוד והוא גנוז ברמז. ועי' אד"א האזינו לב ז (אופן א') וז"ל, הגדה עיקרה בפה, והוא בפרטות כמו דברי אגדות הבאים לפרש עומקי הפסוקים בפרטות (ושם הגדה היא סודות התורה). וכן עי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז מד ע"ד ד"ה כד"א והעלמות וז"ל, שמנים פילגשים תמנין ספרי דאגדתא מסט' דיסוד שכל הגדה מסט' דיסוד ורזין דחכמתא ביה סוד מיסוד ולכן הן תמנין בחושבן יסוד.

⁵⁶³ עי' לעיל הערה 151. עי' פת"ש נתיב העקודים פתח א' וז"ל, מ"ה זיני נהורין דאתפליג עלמא בהון (זהר ח"א נ"א ע"ב), שהם ל"ב נתיבות וי"ג עליונים, והיינו סוד כ"ב אותיות וי' נקודות וי"ג טעמים, ע"כ. ודבריו לכאורה צ"ע, שכן הם סותרים את דברי רבינו כאן. אמנם אפשר ליישב לאור היסוד שהבאנו לעיל 547 מהלש"ו שיש י"ב פשוטות גם בדעת וגם בנוק', וממילא אפשר לומר שרבינו דיבר על י"ב הפשוטות שבדעת והפת"ש בנוק'. ועי' פת"ש נתיב השבירה פתח י"ג שזוהי בחי' המ"ה החדש שבתיקון*##

⁵⁶⁴ דהיינו שהם רמזים לעצם האורות. ועי' הערה 562.

⁵⁶⁵ עי' יהל אור שהובאו דבריו לעיל הערה 754.

⁵⁶⁶ עי' לש"ו כללים ח"ב נג ע"ד וז"ל, מרוממות מעשה אלקינו ית"ש שהוא לא כמעשה בני אדם כי מעשה בני אדם בהגיעו לתכלית פעולתו הרי היו כל פעולותיו שבתחילה שהם הסיבות כולם כאלו לא היו ואינם אבל מעשה אלקינו ית"ש הנה לא יתבטל ח"ו שום פעולה ושום סיבה שהם כל המעשים כולם והפעולות כולם הנעשים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת והם כולם רק פעולות וסיבובים לתכלית העתיד הנה לא יתבטל הכח והעצמות דשום אחד מהם כי מעשיו ית"ש הם כולם נצחיים ועצמיים [ככתוב כאן בדברי רבינו], עכ"ל. ועי' לש"ו הקדו"ש טו ע"ד שמוסיף וז"ל, ועומד שם בהוה תמיד כי כל האצילות הרי הוא אלקות כנז'.

⁵⁶⁷ פי' ההפך מ"עצם"##סטיל נידס קלריפיינג

⁵⁶⁸ עי' פת"ש נתיב הצמצום פתח ב' וז"ל, ענין השם הוא בדבר המושג ששמו נקרא לפי עניינו כענין מה שקרא אדם הראשון שמות לכל הנבראים (בראשית ב כ) שזהו חכמתו הגדולה במה שהשיג טבעי כל הנבראים ומהותם ולפי ערך כל אחד, כך הוא שמו, כמ"ש (שם ב יט) וכל אשר יקרא האדם נפש חיה הוא שמו, ר"ל הוא שמו המסוגל ומיוחד אליו לפי טבעו ומהותו, ובאמת אותיות של כל שם, הם צירופי כחות עליונים שבו נברא הנברא ההוא כמו שנתבאר אצלנו במ"א (אח"ף פתח ט').

⁵⁶⁹ עי' עניין "מצדו ית" המבואר בנפה"ח שער ג' פרק ג'פליז פרוב איטס דה סיים אידיא?, ועי' דברינו במאיר העץ שער עגו"י ב' על המילים 'שכל הי"ס קרובות בהשוואה'.

⁵⁷⁰ עי' לש"ו הקדו"ש טו ע"ג שכוונתו שהוא בלי מהות מושג, כלומר שאי אפשר להשיג מה שיש באצילות כלל.

מאיר היצירה

שלוש אמות – שמהן נולדו כל האותיות כמ"ש בפ' תצוה (571#), וכנגדם ג' ראשונות שמהן נולדו ז' כפולות שהן ז"ת, והן כפולות שבהן ה"ח וה"ג, וכללותן ביסוד ה"ח לבד וה"ג לבד, ואח"כ כללותן במלכות ה"ח וה"ג יחד, בסוד (דברים ד לה⁵⁷²) ה' הוא האלהים, שלכן צריך לב' כללות בתחילה (זכריה יד ט) ה' אחד ושמו אחד⁵⁷³, ואח"כ (דברים ד לה) ה' הוא כו' כנ"ל, וי"ב פשוטות הוא בדעת ששם כל א' בפני עצמו, ה"ח וה"ג, וב' מוחין, שלכן הם כ"ב, עשר כלים {ו ע"ג} וכלי הדעת⁵⁷⁴, משא"כ באותיות (נ"א באורות), שאין שם דעת רק שרשי המוחין, ושלוש אמות כוללין הכל, שכח"ב מתפשטין בכל והן הכל, וכמ"ש בא"ז (רפ"ט ע"ב) אשתכח דכולא הוא עתיקא כו', וכן הג' יסודות אמ"ש, ראש ובטן וגויה, שמים וארץ ואויר⁵⁷⁵, וכן בי"ע ג' דרגין דע"ס אהי"ה הוי"ה אדנ"י⁵⁷⁶.

ואמר בלי מה – בל"י שם מ"ב שבו נברא העולם (זחד תצוה קפז ע"א), והן ל"ב נתיבות וי' מאמרות, שהוא ע"ס דנשמה, ומ"ה הוא עם ג' מוחין שבאין לו חדשות, כי ו"ק שלו הן ע"ס כי עשרה מאמרות נכללין בו ימים⁵⁷⁷. ואח"כ באין לו ג"ר, ג' אלהיים

571 עי' יהל אור ח" ? קפ ע"ב.

572 עי' זחר ח"ב כו ע"ב: רבי אלעזר ורבי אבא הוו שכיחי ליליא חד בבי אושפיזיהו בלוד קמו לאשתדלא באורייתא פתח רבי אלעזר ואמר (דברים ד לט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהו"ה הוא האלהים האי קרא הכי מיבעי ליה וידעת היום כי יהו"ה הוא האלהים והשבות אל לבבך (אלא זכאה הוא מאן דישתדל באורייתא) תו (תא חזי) והשבות אל לבך מבעי ליה.

אלא אמר משה אי את בעי למיקם על דא ולמנדע כי יהו"ה הוא האלהים והשבות אל לבבך וכדין תנדע ליה לבבך יצר טוב ויצר רע דאתכליל דא בדא ואיהו חד כדין תשכח כי יהו"ה הוא האלהים דהא אתכליל דא בדא ואיהו חד ועל דא והשבות אל לבבך למנדע מלה.

תרגום: רבי אלעזר ורבי אבא היו מצויים לילה אחד בבית מלונם בלוד קמו להתעסק בתורה פתח רבי אלעזר ואמר וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים פסוק זה כך צריך להיות וידעת היום כי ה' הוא האלהים והשבות אל לבבך (אלא אשרי מי שעוסק בתורה) עוד (בא וראה) היה צריך להיות והשבות אל לבבך.

אלא אמר משה אם אתה רוצה לעמוד על זה ולדעת כי ה' הוא האלהים והשבות אל לבבך ואז תדע אותו לבבך זה יצר טוב ויצר רע שנכלל זה בזה והוא אחד אז תמצא כי ה' הוא האלהים שהרי נכלל זה בזה והוא אחד ועל זה והשבות אל לבבך לדעת הדבר.

573 עי' גמ' פסחים דף נ ע"א: והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אטו האידינא לאו אחד הוא, אמר רבי אחא בר חנינא לא, כעולם הזה העולם הבא, העולם הזה על בשורות טובות, אומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ושמו אחד. מאי אחד, אטו האידינא לאו שמו אחד הוא אמר רב נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה נכתב בי"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת אבל לעולם הבא כולו אחד נקרא בי"ד ה"י ונכתב בי"ד ה"י סבר רבא למדרשה בפירקא אמר ליה ההוא סבא לעלם כתיב רבי אבינא רמי כתיב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר אמר הקדוש ברוך הוא לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני בי"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת, עכ"ל.

ועי' מש"כ רבינו על תיקו"ז מו ע"א.

574 פי' י"ב כלי הדעת.

575 כדלעיל ב ע"ג.

576 עי' לעיל הערה 236. והנה השם המתגלה מכללות עולם הבריאה היא אה"ה וביצירה היא הוי"ה ובעשיה היא אדנות, אמנם עכ"פ פשיטא שיש לכל עולם ועולם בפ"ע את כל בחינות השמות הללו בבחינותיהם הפרטיות.

577 משמע שעשרת המאמרות הם בכלל עולם המלכין קדמאין, והרי זה צריך להיות בכלל התיקון, וכן משמע מדברי רבינו בביאורו על הספד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה עליהו, עי"ש.

מאיר היצירה

דויכולו⁵⁷⁸, שהן ג"ר ביום הז', וזה מ"ה. והג"ר כוללות כל המ"ה כידוע שכל עליון כולל כל התחתון, וכנגד ל"ב נתיבות עם השלשה⁵⁷⁹ שהן ל"ה אלהים יש⁵⁸⁰ בויכולו ל"ה תיבות, שהן ל"ב נתיבות וג' אלהים, ונגד עשרה מאמרות, יש בו⁵⁸¹ ג"כ עשרה מאמרות ויכולו, ויכל, עשה, וישבת, עשה, ויברך, ויקדש, שבת, ברא, לעשות. וז"ש בלי מה, שעדיין אינן מה⁵⁸² עד בא ג"ר. והן בכתר ג' רישין, וכאן מתחיל מחכמה שלכן אינן רק ע"ם כנ"ל. וז"ס שמות השבת⁵⁸³, שבמ"ב נברא העולם (פע"ח שעד העמידה פרק כ), ובשבת נשלם עוד ג' שהם ג"ר ולכן שם ג' אלהים להשלים המ"ה. וג' יום השביעי להשלים ע"ם שלא היו רק ו' ימים⁵⁸⁴, ועוד ו' לילות שהן א' שבה הכל לאחד⁵⁸⁵ הן ז', ונשלם שמא מפרש ביו"ד אותיות⁵⁸⁶ ומספרם מ"ה. וז"ס שבמ"ה באין ג"ר ע"ש ב"ן⁵⁸⁷ כידוע.

(פ"א מ"ג) עשר ספירות בלי מה במספר⁵⁸⁸ עשר אצבעות חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוון באמצע במילת לשון ובמילת המעור. עשר ספירות וכו' – עכשיו הוא מבאר הע"ס עד סוף הפרק, ובפרקים אחרים הוא מבאר כ"ב אותיות, וכנגד העשר ספי' הן עשרה מאמרות, עמ"ש בזהר סוף חלק הראשון⁵⁸⁹ וכן יו"ד דברות ויו"ד הלולים.

⁵⁷⁸ עי' שער מאמרי רשב"י מב ע"ד.

⁵⁷⁹ נראה להוסיף המילה "אלהים".

⁵⁸⁰ נראה לענ"ד למחוק את התיבות 'אלהים יש', ולכתוב במקומו 'שיש'.

⁵⁸¹ בפרשת ויכולו.

⁵⁸² לכאורה נדצ"ל מ"ה.

⁵⁸³ ר"ל אה"ה יה"ו שהם בגי' מ"ב שמות המרגלא כידוע (רמ"ש) HAGAHOS RAMASH.

⁵⁸⁴ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ג ע"א ד"ה וזיוניהון לא אשתכחו ובהערה שלנו שם.

⁵⁸⁵ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ ג ע"א ד"ה וארעא אתבטלת, שהיא לא יצאה בכלל, ועי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ יח ע"ד וז"ל, לפי שכלל כל ספירות שלה (הנוק) הוא נקודה א', ועי' מש"כ רבינו בביאורו בריש אד"ר על סמכין דז"א ודנוק'.
⁵⁸⁶ יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

⁵⁸⁷ נראה למחוק "ע"ש ב"ן", ולכתוב במקומו "דב"ן".

⁵⁸⁸ עי' מש"כ רבינו בביאורו על ספד"צ טו ע"א כמספר, אבל מש"כ רבינו בביאורו על תז"ח כ ע"א גורס במספר. not sure if there is a difference and anyway, I tcould be a typo both ways.

⁵⁸⁹ עי' זהר ח"א רנא ע"א: ויעקב הכי הוה בקיומא דגופא והכי אצטריך דגופא

<דאבהן> (דא בהאי) איהו והוה בקיומא בגופא ונפשא כגוונא דא ליוסף דאיהו דוגמא דגופא ובקיומא דגופא ונפשא הוא בקיומא דגופא דכתיב (בראשית נ כו) ויחנשו אותו בקיומא דנפשא דכתיב (שם) ויישם בארון במצרים ותנינן תרי יודי"ן אמאי אלא יוסף נטר ליה ברית לתתא ונטיר ליה ברית דלעילא אסתלק מעלמא אתשוי בתרי <ארוני> (אתר) בארון לתתא ובארון לעילא ארון דלעילא מאן איהו אלא כמה דאת אמר (יהושע ג יא) הנה ארון הברית ארון כל הארץ דארון דלעילא ארון הברית אקרי דהא לא ירית ליה אלא מאן דנטר ברית ובגין דיוסף נטר ליה לברית אתשוי בתרי ארוני ויישם בארון במצרים הכי הוא ודאי וקרא אוכה רזא אחרא דאף על גב דנפקת נשמתיה ברשו אחרא אתקשר בשכינתא הדא הוא דכתיב ויישם בארון לעילא ולתתא בגין דהוה צדיק דכל צדיק ירית ארעא קדישא עלאה כמה דאת אמר (ישעיה ס כא) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

תרגום: ויעקב כך היה בקיום הגוף, וכך צריך, שגוף האבות הוא, והיה בקיום בגוף ונפש. כדוגמא זו ליוסף שהוא דוגמת הגוף, והוא בקיום של גוף ונפש הוא בקיום הגוף, שכתוב "ויחנשו אותו", ובקיום הנפש, שכתוב "ויישם בארון במצרים".

מאיר היצירה

במספר עשר אצבעות – כי אצבע בנימי' שם אהויה במלוי יודי⁵⁹⁰, והוא חותם שנבראו בו שמים וארץ, כדכתיב (בראשית א א) "את השמים ואת הארץ"⁵⁹¹. חמש כנגד וכו' – והן ה"ח המתלבשים בימין וה"ג המתלבשים בשמאל ויוצאין באצבעות⁵⁹², והן ב' ספרים הנ"ל, ובהן כלל כל הל"ב בכל יד שלשים פרקים⁵⁹³ וקנה והורוע.

וברית יחיד וכו' במילת הלשון – הוא הספר הנג' ⁵⁹⁴ שהוא הספור, שהוא הלשון והוא דעת דא"א מכריע בין חו"ב המלבישים ב' הידים, שבו כלול כל העשר. ובמילת המעור – שהוא יסוד דעתיק כנ"ל (ב ע"ג), ועוד הלשון הוא ת"ת מכריע בין הידים שהן חו"ג, והמעור יסוד מכריע בין אצבעות הרגלים שהם נו"ה, והן כ"ב⁵⁹⁵, והן

ושנינו, למה יש שני יודי"ם, אלא יוסף שמר את הברית למטה, ושמר את הברית שלמעלה. כשהסתלק מהעולם, הושם בשני ארונות (מקום), בארון למטה ובארון למעלה. ארון שלמעלה מהו, אלא, כמו שנאמר "הנה ארון הברית אדון כל הארץ", שארון שלמעלה נקרא ארון הברית, שהרי לא יורש אותו אלא מי ששומר ברית, ומשום שיוסף שמר את הברית, הושם בשני ארונות. "ויישם בארון במצרים", כך זה ודאי. והפסוק מוכיח סוד אחר, שאף על גב שיצאה נשמתו ברשות אחרת, נקשר בשכינה. זהו שכתוב "ויישם בארון", למעלה ולמטה, משום שהיה צדיק, שכל צדיק יורש ארץ הקדושה העליונה, כמו שנאמר "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר".

⁵⁹⁰ עי' ספר הליקוטים ישעיה פרק מ: או יאמר מי מדד בשעלו מים. הנה טיפת ז'ין הובררו ע"י אבא, שהוא מלביש זרוע ימני דא"א. והנה בימין יש ה' אצבעות, והם ה"ח. והנה אצבע, הוא סוד שם אהויה במילוי אלפי"ן, גימטריא אצבע, ובתוך כל אצבע יש חסד א', שהוא הו"ה א'. והנה ה"ח מנוקדים בקמץ, בסוד וקמץ הכהן, ויש בהם ש"פ קמץ, והם גימטריא קמ"ד, ושרשם הו"ה כ"ו, הרי ק"ס. והגבורות הם ג"כ יד שמאל נכללת בימין, ה' הו"ה"ת מנוקדות בשב"א, גי' ק"מ. ושרשם כ"ו דהו"ה, הרי ק"ס. הכל כמספר ש"ע. וז"א בן ו"ק, ו' פעמים ו' גימטריא ל"ו, הרי שעל"ו.

⁵⁹¹ עי' ז"ח ז' ע"ג: בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ראשי תיבות אהויה, דביה אתבריאו שמיא וארעא, א"ה בזה אתבריאו שמיא, ו"ה ביה אתבריאת ארעא, עכ"ל. ועי' פע"ח חנוכה ופורים פרק ו'.

ועי' מש"כ רבינו בביאורו על תיקו"ז ע"ג ע"ב וז"ל, חותמא דגושפנקא - טבעת שעשוי העטרה כעין טבעת, והיא טבעת המלך, והוא חותמא דגושפנקא דחתים שמים וארץ, בר"ת את השמים ואת הארץ, בדעת יחודא דהו"ה אה"ה בחכמה יסוד ארץ כונן שמים בתבונה, עכ"ל. [א"ה מאה"ה ו"ה מהו"ה?]

ועי' בית עולמים קפה ע"ב, ז"ל, הדעת מתפשט בין הידים שהוא הדעת לישן כמ"ש בס"י וכתר לו ברית ב' אצבעות ידיו והוא ברית הלשון שמתפשט עד סיום ידיים עד האצבעות ושם הוא גמר מעשה ולכן שם אהויה שהוא שם הדעת במילוי אלפי"ן ו"ו ו"ו ה"י גי' אצבע.

⁵⁹² עי' פת"ש נתיב גדלות דז"א פתח סא וז"ל, והידיים אלו החו"ג שבהם הם מתגלים באצבעות, כמו שאנו רואים באדם התחתון שעיקר מעשיו הוא ע"י האצבעות, וכן הוא שם במאורות עליונים ה"ח מתגלים בימין וה"ג בשמאל, והידיים הם עשויים לעלות ולירד, כי בעלייתם הוא נגד המוחין שבראש שמשם נשפע להם העטרות של החו"ג בסוד (תהלים קלד ב) שאו ידכם קודש, והוא עלייתם אל המחשבה, וירידתם למטה הוא מה שנשפע מהנהגת עוה"ב גם בעוה"ז לפרקים, והוא מ"ש הרב ז"ל שמסופי האצבעות דרך הצפרנים בוקע האור אל הרגלים, והענין, כי הצפרנים הוא לבוש חיצוני אל האצבעות והם בסוד כתנות אור של אדה"ר, והוא ענין התלבשות שפע עוה"ב בלבוש גשמי הנשפע בעוה"ז לפי הכנת התחתונים, ומצד זה יש קצת אחיזה לקליפות בצפרנים בסוד (דברים לב טו) וישמן ישורון ויבעט וגו', כי רוב השלוח גורם חטא לאדם, והוא ע"י שמתלבש בעניינים גשמיים, שיצה"ר יכול לפתות ולומר שהכל בטבע, וכן הדינים הנשפעים למטה ומתלבש בעניינים גשמיים, מזה ג"כ צד אחיזה לסט"א שלכן אמר שלמה המע"ה (משלי ל ח) ריש ועושר אל תתן לי וגו', (שם ט) פן אשבע וכחשתי וגו', (ו) פן אורש וגו'.

⁵⁹³ נ"ל שיש כ"ח באצבעות וד' בקנה וזרוע פעמיים, והגרסא משובש% ונדצ"ל כל הל"ב בב' ידים וקנה וזרוע*##, ועי' משנה אהלות פ"א מ"ח, שלשים בפסת היד, ששה בכל אצבע, שנים בקנה, ושנים במרפק, אחד בזרוע WM עי' לעיל הערה 330.

⁵⁹⁴ מתוך ג' ספרים שנפתחים בר"ה (ע"פ ר"ה טז ע"ב).

⁵⁹⁵ כחשבון י' אצבעות הידים, י' אצבעות הרגלים וב' הבריתות.

מאיר היצירה

כנגד לוחות הראשונות והשניות, והן היו בכתב בשני לוחות ה' כנגד ה' נגד שני הספרים כתובים באצבע אלקים⁵⁹⁶, ועוד היו כולן במאמרו נגד ספור שהוא ברית הלשון⁵⁹⁷, והראשונות נגד הירדים והשניות נגד הרגלים, כי נה"י שבפרצוף העליון הן חב"ד של הפרצוף שלמטה ג"כ ג' ספרים, ולכך אמרו (ע"ח לאה ורחל ו') שהלוחות הם נו"ה, שעד שם מגיע הבינה בנ' תרעין (זהר ח"ג רכ"ג ע"ב⁵⁹⁸), ואמרו (שבת ק"ד ע"א) מ"ם וסמ"ך שבלוחות, שהן ע"ם של בינה כידוע (ע"ח שער הזווגים פ"ו), בנ"ס⁵⁹⁹ היו עומדין, דהיינו נו"ה שהן חמישית וששית לבינה.

וכן בידי דאריך שהם נגד הראשונות, הם מלבישים נו"ה דעתיק, ונקראו ברית שהתורה בלשון שהוא ת"ת, ומילה ביסוד {ו ע"ד} ששניהם ברית הן, ונקראו יחיד שקו האמצעי הוא בסוד יחוד כידוע בסוד יב"ק⁶⁰⁰, ות"ת⁶⁰¹ מיחד בין או"א⁶⁰², ויסוד⁶⁰³ בין זו"נ⁶⁰⁴, ועוד בין ב' הצדדים חו"ג מיחד המחלוקת ת"ת, ובין נו"ה יסוד, ושם נעשים א', ות"ת ויסוד הן ג"כ אחד כידוע גוף וברית כחדא חשבינן (זהר ויקרא ד ע"א).

⁵⁹⁶ כאן מתגלה פעולת האצבעות.

⁵⁹⁷ בחינת ה"סיפור" שבלוחות הראשונות היתה עצם אמירתן ע"י השי"ת (עי' לעיל הערה 109).

⁵⁹⁸ ואז כאן יש עוד קשר בין נה"י לחב"ד שהם סוף התגלות החב"ד.

⁵⁹⁹ נ' וס' במספר קטן הם ה' וו'.

⁶⁰⁰ עי' תיקו"ז קמ"ט ע"ב: תלת גוונין דעינא אינון אק"ק יק"ק אדנ"י, כלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברכה וקדושה, וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו, דהכי סליק חושבן תלת שמהן אלין כחושבן יב"ק, אק"ק כתר עלאה יק"ק עמודא דאמצעייתא אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל. ועי' הקדמת תיקו"ז ד ע"א: חכמה נחית בברכה דכהנא בימינא וביה הרוצה להחכים ידרים (ב"ב כה ע"ב) אימא נחית בקדושה דליואי משמאלא וביה הרוצה להעשיר יצפין עמודא דאמצעייתא קשורא דתרוייהו יחודא דתרוייהו, עכ"ל.

ועי' זהר ח"ב קטז ע"א: רעיא מהימנא עבד נאמן לגבך עבד עברי (דברים טו יד) הענק תעניק לו הענק ליה תעניק לבנוי במלין גניזין אלין (שם) מגרנך גרנה של תורה דילך מיקבך בגרן ויקב קרא ממלל כמה דאוקמוה מארי מתניתין בגרן ויקב הכתוב מדבר.

יק"ב יחוד קדושה ב'רכה דקודשא בריך הוא ודא שכינתא דאיהי ברכה דקודשא בריך הוא מימיניה ואיהי קדושה משמאליה ואיהי יחודיה באמצעייתא וקודשא בריך הוא הכי סלקין אתווי דיליה יב"ק כגוונא דא הקב"ה בחושבן יב"ק.

תרגום: רועה הנאמן עבד נאמן אליך עבד עברי העניק תעניק לו העניק לו תעניק לבנוי בדברים הגנוזים הללו ומגרנך גרנה של התורה שלך ומיקבך בגרן ויקב הכתוב מדבר כמו שבארו בעלי המשנה בפסלת גרן ויקב הכתוב מדבר.

יק"ב י"חוד ק"דשה ב"רכה של הקדוש ברוך הוא וזו השכינה שהיא ברכה של הקדוש ברוך הוא מימין והיא קדושה משמאלו והיא יחודו באמצע וכך עולות אותיותיו של הקדוש ברוך הוא יב"ק כמו זה הקב"ה בחשבון יב"ק.

ג' שמות הנז' שהם אהיה הויה אדני, והם בגימ' יב"ק (זהר ח"ג רטז ע"ב), וז"ס ויעבר את מעבר יב"ק, כי דרך ג' שמות אלו עובר ונמשך השפע מתחילת האצילות עד סופו (שעה"כ ח ע"ד), ענין גרון, הנה נתבאר אצלינו כי הוא ג"פ יב"ק, שהוא בחינת המוחין דקטנות שהם שם אלקים, ובחינת המוחין דגדלות הנקרא שם הויה. ובהיותם מתלבשין ביחד זב"ז בתוך הגרון, שהוא מעבר צר, אז נקרא הגרון מעבר יב"ק, שהוא מעבר של שם הויה ואלקים שעולים בגימ' יב"ק (שעה"כ כא ע"ב), הנקודות דמלך מלך מלך הוא גימטריא קי"ב, שהוא סוד יב"ק, יחוד ברכה קדושה, שהם בדעת, כי הדעת שהוא הקו האמצעי שם הוא היחוד, והוא כולל הב' קוין דימין ושמאל שהם ברכה וקדושה, וכמ"ש בפ' משפטים (דף קטז סע"א) ופ' עקב (דף רעב ע"ב) ובכ"מ בזוהר ותיקונים, וע' רע"מ פנחס (דף רזי רע"א). וכן הוא גימטריא הו"ה אלהים, שהוא כללות החו"ג, שהם בדעת (ביאורים ח"א נה ע"ג).

⁶⁰¹ דא"א

⁶⁰² דאצילות

⁶⁰³ דא"א

⁶⁰⁴ דאצילות

מאיר היצירה

ואמר מכוון באמצע כי הן בקו האמצעי, ומלת מ'כ'ו'ו'ן נ"ל כי הן על ה' ספירות שהן בקו האמצעי, מ' מלכות, כ' כתר, ו' ו' הן דעת ות"ת כידוע⁶⁰⁵, ו' הוא יסוד הנקרא כל (זחר ח"א לא ע"א), ושתי הבריתות הנ"ל הן הממלאים את הבאר⁶⁰⁶ מל' כידוע (ע"ח ע"ח ב), והוא באמצע גימ' בא"ר, ואמר יחיד שהוא בגימ' ל"ב, שבהן⁶⁰⁷ כלול כל הל"ב כנ"ל.

ובספירות – ה' נגד ה', ה"ח שהן כתר חכמה חסד ת"ת נצח, וה"ג שהן בינה גבורה הוד יסוד מלכות, ודעת הוא ברית כנ"ל, שהוא הלשון והמערור כנ"ל, והוא שקי⁶⁰⁸ לכל הע"ס, ובשם העצם במלואו ה' נגד ה', הן ה'י⁶⁰⁹ דמילוי יו"ד ה"א, נגד ה'י⁶¹⁰ דמילוי וא"ו ה"א, וברית כו' הוי"ה פשוטה⁶¹¹.

ובמספר – הן ה"ה⁶¹² שקצוות⁶¹³ [ה' הראשונות] הן א"ה נגד ה' אחרונות, שקצוות הן ו"י, שהן אהו"י⁶¹⁴, וברית יחיד הן ה"ו כמ"ש רז"ל (שבת קד ע"א) ה"ו זה שמו של הקב"ה, והן ברית הלשון וברית המערור שהוא העמרה זו"נ, כמ"ש (בראשית ט יג) אות ברית אות הוא דכורא ברית הוא נוקבא⁶¹⁵, ובוא"ו נכלל ה"ח, ובה' נכלל ה"ג, והם מייחדים ומחברים באמצע.

ובחשים – הן ה' חושים היצונים וה' חושים פנימים והמוח כוללם (ע' ליקוט סוף הספר סי' א' (כב ע"ג)).

אופן ב'

עשר ספירות בלי מה במספר עשר אצבעות – כל הפרק הזה מפרש ע"ס, וכל מתנ"י מפרשת את שלפניה, ובפרקים אחרים מפרש כ"ב אותיות.

חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוון באמצע במילת הלשון ובמילת המערור – הן ה"ח וה"ג, כמ"ש באד"ר (דף קמ"ב ע"א) גבורה דא דכלול חמש גבוראן והאי חסד כליל חמש חסדים חסד ימינא גבורה שמאלא, ולפיכך בכל יד ה' אצבעות בימין ה"ח, ובשמאל ה"ג⁶¹⁶, וכן ברגל כמ"ש למטה (ו ע"א ד"ה וידוע). וב' עטרין האלו שהן חסד דכליל ה"ח, וגבורה דכליל ה"ג הן גנוזין באו"א, כמ"ש בא"ו (דף רצ"א ע"א), מסטרא

⁶⁰⁵ עי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ד וכן הוא וז"ל, [הדעת] הוא פנימיות ת"ת, וכו', והת"ת נקרא דעת, כמ"ש בא"ז (דף רצא ע"א ודף רצב ע"ב) ובפרשת משפטים שם דעת כו', דאקרי תפארת, עכ"ל. ועי' ת"ח יט ע"ב שו' הוא דעת, ועי' בזוהר חדש (סתרי אותיות ה' ע"ג) שו' הוא ת"ת.
⁶⁰⁶ צ"ע איך שניהם עושים את זה, ואולי זה הענין של באר עליון ובאר תחתון עי' ע"ח ע"מ פרק ב.***

⁶⁰⁷ ב' בריתות.***

⁶⁰⁸ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אליו תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יר"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקי דאילנא בדרועוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בהווא שקי, עכ"ל, ועי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות, וז"ל, הדעת לעולם כולל כל הז"ת והוא הפנימיות שלהם, שקי דאילנא לגו (תיקו"ז י"ט ע"א), וכן בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שזה שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה, וצ"ע.

⁶⁰⁹ אותיות

⁶¹⁰ אותיות

⁶¹¹ כדלעיל ב ע"ד.

⁶¹² נראה שכוונת המרובעים למחוק 'שקצוות', וכוונתו שאותיות א"ה הם ב' ההי"ן ה' ספירות ראשונות, וה' ספירות אחרונות***

⁶¹³ נוסף ברית יצחק המילה 'של'***

⁶¹⁴ עי' פת"ש עקודים ו' שהם כחב"ד, ושאר כ"ב אותיות שהם הכלים, ועי' לעיל ב ע"ד וז"ל, שהן כוללים כל האותיות.

⁶¹⁵ אות – ו', ברית – ה'.

⁶¹⁶ תרגום:

מאיר היצירה

דאבא הוה גניז בגויה חד עטרא דאיתקרי חסד, ומסטרא דאימא חד עטרא דאיתקרי גבורה כו' 617 יעו"ש, ובדף רצ"ב ע"ב, כד אתחברו אבא ואימא כו' וביה אתגניז האי אוירא ואכליל 618 לבוצינא דנפיק מבוצינא דקרדינותא דגניז במעוי דאימא כו' 619 יעו"ש 620. וידוע שאו"א מלבישין הידים דא"א שהם כלל פרצוף האדם 621, וזהו עשר אצבעות חמש נגד חמש 622. ואח"כ ירית ז"א אלו ב' עטרין ונותן לנוקבא עטרה דגבורה ולעצמו נוטל עטרה דחסד כידוע 623, וכמ"ש שם (רצא ע"א) בגין דהאי בן נטיל סימנים דאבוי ואימיה ואיקרי דעת דאיהו סהדותא דתרוייהו כו' ירותא דאו"א ירית מאי ירותא דא תרין עטרין דהוי גניזין בגווייהו ואחסינו לבן דא מסטרא דאבא כו', כנ"ל, והאי בן ירית לברתא כו' יעו"ש. ובאד"ר (דף קמא ע"ב) תנא האי ת"ת כליל ברחמי וכליל בדינא {ז ע"א} ואתפשט רחמי בדכורא ואתעבר ונקיב לסטרא אחרא ותקין מעוי דנוקבא בסטרא דדינא ואתתקנו מעהא. שְׁמַעִים בדעת אתתקנו כמ"ש בפ' משפטים (קנג ע"א), והן ה"ח וה"ג. ואמר שם (אד"ר קמא ע"ב) תאנא אתתקן דכורא בסטרא במאתן ותמניא וארבעין תקונין דכלילין ביה מנהון לגו, מנהון לבר, מנהון רחמי מנהון דינא כוליהו דדינא אתאחדו בדינא דאחורוי דנוקבא אתפשטת תמן ואתאחדו ואתפשטו בסטרהא כו' אתבסס דא בדא ואיתקרי אדם כלול מתרין סטרוי כו' יעו"ש. וידוע שזו"נ מלבישים ב' רגלים דא"א 624 כלל הפרצוף אדם 625, לכן ברגלים ג"כ עשר אצבעות חמש כנגד חמש כנ"ל.

וזווג או"א הוא בדעת שהוא הלשון כמ"ש בספד"צ פ"א (יד ע"ב) לישן דא סתים בין יו"ד וה"א כו' לישן דא סתים לאימא כו', וכן בפ' משפטים (קכ"ג ע"א) דעת גניז בפומא כו' ובכמה מקומות כידוע. ויסוד הוא זווג של זו"נ, וז"ש כאן וברית יחיד מכוון באמצע במילת הלשון בין ב' ידים שהוא עד הידים כידוע, ומזווג בין או"א, ובמילת המעור בין ב' רגלים ומזווג בין זו"נ. ושניהם נקראים ברית, הלשון הוא ברית התורה שנק' ברית 626, והמעור הוא ברית המילה, וע"י אלו הב' בריתות הן קיום כל העולם כמ"ש (יחמיה לג כח) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, שדרשו (נדרים לב ע"א) על ברית התורה ועל ברית המילה. וזווג או"א ע"י הלשון נק' נשיקין 627, שהוא זווג של בריאת המלאכים שהם רוחניים לפי שהזווג הוא רוחני. וזווג זו"נ שהוא ע"י יסוד שהוא גופני הוא זווג של נשמות בני אדם שהוא גופני 628. וכן הוא באדם ע"י זווג גופני

617 תרגום:

618 נדצ"ל ואתכליל – עי' תז"ח יח ע"ג

619 תרגום:

620 כאן מדבר על שרש הענין שמדובר עליו בדף רצא.

621 ע' ליקוטים בסוף בהגר"א בסד"צ לז ע"ד ז"ל, כי הרוח באדם הוא האדם אבל הנפש הוא מדרגה למטה ממנו והנשמה למעלה ממנו והוא מדרגת מלאך. ועי' יהל אור ח"א כ"ח ע"ד, ז"ל, הענין של נר"ג, נשמה היינו השכל אינו בגוף האדם אלא מזלו ושורה עליו, והרוח הוא כח ההרגש שבאדם, והנפש הוא כח החיוני הצומחת שבאדם, עכ"ל.

622 כלומר כאן רואים גילוי של קומה שלימה שאכן במקום חג"ת הוא עיקר הקומה.

623 עי' בהגר"א בסד"צ א ע"ג ד"ה ואמר לשון, ועי' ע"ח שער תיקון הנוק' פרק ג' שעיקר הגבורות נשארם בזכר ורק הארתם הולך לנוק'.

624 עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, או"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"נ ברגלין איהו בנצח ואיהו בהוד, עכ"ל.

625 דהיינו זו"ן הם מהווים פרצוף שלם ולכן גם בו' בחי' ה' נגד ה' ומכרוע.

626 כמ"ש (שמות לד כח) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים:

627 עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא.

628 עי' לש"ו ביאורים במטי ולא מטי פ"ד אות כ"א, מהזיווג דחיק וגרון הוא זווג נעלם מאד כי הם בבחי' או"א עלאין שבפה, והוא נמשך מאוירא ומו"ס, שהחיק וגרון הם חו"ב והדעת הוא הרוחא שביניהם דנביעו תדיר מא"ס ומייחדם והוא בחשאי. מזיווג זו יוצא חיות ונשמות, והזיווג דחיות תמידי ושל נשמות היא לא תדירי, והוא זיווג דנשמות ומלאכים הפנימיים, והוא הזיווג

מאיר היצירה

מוליד אדם, וע"י התורה כל הבל נעשה מלאך כידוע⁶²⁹, וכן אמרו (חגיגה יד ע"א) כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה נברא ממנו מלאך.

ואלו שני בריתות משניהם נולד אדם ערל עד שמל אותם, כמ"ש (ויקרא יב ג) ימול בשר ערלתו, ואצל הלשון נאמר ערל שפתים (שמות ו יב). וכמ"ש בתז"ה⁶³⁰ כבד פה באורייתא דבע"פ וכבד לשון באורייתא דבכתב, ור"ל הת"ח שבדרא בתראה שהן⁶³¹ נגדנו בשניהם בגלות הזה, ומרע"ה מתלבש בכל הת"ח (שער הגלגולים הק' כ), ומילת הלשון שמתייגע בתורה עד שנתגדל בשניהם, שאדם פרא יולד⁶³², ולפי שהברית הזה רוחני לפיכך מילתו ג"כ רוחני, וברית המעור גשמי מילתו ג"כ גשמי בחתיכת הערלה. וכמו שברית הלשון כולל זו"ג, פה ולשון, כמ"ש בתיקוני ז"ח שם, תורה שבכתב ושבע"פ, והן שתי מילות, כן במילת הברית המעור מילה ופריעה זו"ג⁶³³, כמ"ש בזהר בהרבה מקומות. וז"ש כאן במילת הלשון ובמילת המעור, ולעולם הברית⁶³⁴ כלול שניהם ה"ח וה"ג, במעור יסוד דדכורא כולל ה"ח, ויסוד דנוקבא כוללת ה"ג, שע"י שניהם הזווג, והוא ענין הברית, כמו (#⁶³⁵) אות ברית ביני ובין בני ישראל, שהוא זווג קוב"ה עם ישראל⁶³⁶, וכן ברית הקשת⁶³⁷, ולוחות הברית⁶³⁸, ובהן כולל חו"ג ואתבסמו יחד כמ"ש באד"ר (קמב ע"א) ותאנא בצניעותא דספרא אתפשט דכורא ואתתקן בתיקוני אתתקן

בבחי' רוחא ברוחא בסוד אהבה (עי' זהר תרומה קמו ע"ב), זיווג החיות היא הנהגת הטבע, והוא בהסתר, והזיווג דנשמות היא זיווג של הנהגה הניסית, והוא באתגליא.

⁶²⁹ אמנם יש בזה עוד פן והוא מש"כ בהגר"א בתיקו"ז נג ע"ג שברית הלשון מוליד תלמידים.
⁶³⁰ ח ע"ב וז"ל, מצרים דאתמר בה (שם א) כל הבן הילוד היארה תשליכהו ודא אורייתא דבכתב וכל הבת תחיון אורייתא דבעל פה דתרויהו אנון פ"ה ולשון ובהון תהא אנת כבד פה וכבד לשון וחכימא ברמיזא

וביאר הגר"א (לא מדויק הלשון) דדא אורייתא דבכתב - דרגא דמשה עץ החיים ולהם מיתה עניותא כמ"ש והולך והם מתים ביאור שהוא נהורא דאורייתא עד"א כמ"ש לקמן: אורייתא דבע"פ - הן אינן בנסיון: דתרווייהו כו' - ר"ל שתי התורות תורה שבע"פ נקר' פה שכינה כמ"ש בהקדמה שנייה של תיקו"ז ותורה שבכתב עד"א נק' לשון ובגלות הזה הוא בבעלי התורה בשניהן בכבודות בתורה שבע"פ בקושיות כנ"ל ובתורה שבכתב ספר הזוהר הכל ברמז קשה להבין וז"ש וחכימא ברמיזא.

⁶³¹ כלומר מדברים עלינו

⁶³² כלה"פ (איוב יא יב) ועיר פרא אדם יולד.

⁶³³ החיתוך היא מהמיותר בז"א ולא בעט"י

עי' זהר בראשית ל"ב ע"א: תנינן, מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל, בגין דתרין דרגין אינון, מילה ופריעה, זכור ושמור, צדיק וצדק, דכר ונוקבא, אות ברית דא יוסף, וברית דא רחל, ואצטריך לחברא לון.

⁶³⁴ נדצ"ל כולל

⁶³⁵ עי' שמות (לא יז) ביני ובין בני ישראל אות הוא לעלם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:##

⁶³⁶ עי' (זוהר ח"ב קיט ע"א) אמר אליהו, רעיא מהימנא, הכי הוא ודאי, אבל בגין דבכל פקודא ופקודא הוה אשתדלותא דילך ליחדא קודשא בריך הוא ושכינתיה בכל משריין דעילא ותתא, עכ"ל.##

⁶³⁷ עי' בב"ע סו ע"ב ז"ל, [איתא בזהר] (פנחס ריד ע"ב) תמן תנינן מאן דחמי קשת בגונוני אצטריך לברכא ברוך זוכר הברית, בגין דדא איהו ברית קיימא קדישא דשוי קוב"ה בארעא כו'. ר"י אמר קשת אתא לאגנא על עלמא למלכא, דכל זמנין דברי' חב לקבליה אתא מלכא לאלקאה לי' אתגליא עלי' מטרוניתא בלבוש יקר דמלכו, מלכא חמי לה סליק רוגזא דבריה וחדי בה. דכתיב 'וראיתיה לזכור ברית עולם' כו', ע"כ. והוא מ"ש שסוד הקשת הוא נהורא דשמשא במיא [ה"ה אור הזכר בנקבה], והוא מה שניתן לנוקבא בסוד מים. וע"ז אמר דשוי קוב"ה בארעא והוא הגנה ממי המבול, שלא יגרום ח"ו שבירת הכלים מחדש, והוא ע"י הזווג דנהיר לנוקבא דרך דופן, והוא תלוי בראית העיינין בסוד הנסירה, שאף בעת שאין זיווג מ"מ מועיל הארתו לשלא יתבטל פרצופה מכל וכל, והוא ע"י הארת עינא פקיחא דע"ק כמש"ל, עכ"ל. והנראה לכאורה דלפי דבריו יש לבאר, שראיית הקשת היא העלאת מ"ן מעצם הבריאה (והוא לימוד הזכות על קיום הבריאה בלי תלות במעשי בני אדם), אמנם מיירי בזיווג רק כדי קיום החיבור בין זו"ג ולא כדי להוליד תולדות שכן זה תלוי במעשי הצדיקים ודבר זה עוד לא התחיל.

⁶³⁸ הם ה' נגד ה'.

מאיר היצירה

תיקונא דכסותא דכיא והאי הוי אמה דכיא, ואמר דכיא לפי שה"ח נק' אוירא דכיא⁶³⁹ כמ"ש בזוהר בא"ז (רצה ע"א),⁶⁴⁰ ארכיה דההוא אמה מאתן וארבעין ותמניא עלמין וכולהו תליין בפומא דאמה דאתקרי יו"ד, והן רמ"ח מ"ע שכולן הן מסטרא דחסד כמ"ש בזוהר ותיקונין, ותליין בפומא דאמה ששם הברית, וכיון דאתגלי יו"ד פומיה דאמה אתגלי חסד עילאה הנ"ל, עטרא דחסד, ולפי שהאמה הוא ג"כ נק' חסד כמ"ש שם, לכן אומר חסד זו ע"ב} עילאה, והאי אמה חסד הוא דאתקרי, ותלי בהאי פום אמה, ולא אקרי חסד עד דאתגלייא יו"ד דפום אמה. ות"ח דלא אתקרי אברהם שלים בהאי חסד עד דאתגלייא יו"ד דאמה, וכיון דאתגלי אקרי שלים הה"ד התהלך לפני והיה תמים, תמים ממש, דתמים הוא חסד כמ"ש בזוהר (ז"ב טו ע"ב) ע"פ הצור תמים פעלו דאתהדר הצור למיעבד פעלו דתמים הנ"ל, גבורה אתהדר⁶⁴¹ חסד, כמ"ש (דברים ח טו) המוציא לך מים מצור החלמיש, וכתוב (שמואל ב' כב כד) ואהיה תמים לו ואשתמרה מעוני,⁶⁴² מאי קא מיירי רישא וסיפא, אלא כל דגלי האי יו"ד ואסתמר דלא עייל ליו"ד ברשותא אחרא להוי שלים לעלמא דאתי, ולהוי צריר בצרורא דחיי, מאי ברשותא אחרא דכתיב ובעל בת אל נכר ובגין כך כתיב ואהיה תמים לו, ר"ל ואהיה⁶⁴³ הוא בינה⁶⁴⁴, עלמא דאתי, צרור החיים⁶⁴⁵ כידוע. דכיון דהוא תמים בגלויא דיו"ד ואשתמרה מעוני,⁶⁴⁶ וכיון דאתפשט אמה דא אתפשט סטר גבורה מאינון גבוראן בשמאלא דנוק' ואשתקע בנוק' באתר חד וארשים בערייתא כסותא דכל גופא דנוק', לפי שהחסדים עושין רושם בבליטה, והגבורות בשקיעה כמ"ש (תהלים לו ז) צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה. ויסוד דנוקבא נק' תהום כידוע (שער מאמרי רשב"י טו ע"ב), ודדכורא נק' הר ציון כמ"ש (תהלים קלג ג) כטל הרמון שיוורד על הררי ציון. וז"ש כהררי אל שהוא חסד, ונק' כסותא דכל גופא, לפי שבהם נכללים כל איברים דדכורא ודנוקבא כנ"ל ארכיה דההוא אמה מאתן וארבעין ותמניא עלמין, ודנוקבא הם שס"ה היכלין כמ"ש בסוף תז"ח⁶⁴⁷, ובפי' בראשית (דף נא ע"ב) תחות אלן תלת מאה ושתין וחמש גידין כו' ובההוא אתר אקרי ערוה דכלה אתר לאצנעא לההוא אמה דאקרי חסד בגין לאתבסמא גבורה דא דכליל חמש גבוראן בהאי חסד דכליל בחמש חסדים כו' עד דנחית חסד עילאה ואתקיימו ואתבסמו תיקוני נוקבא בהאי אמה דאקרי חסד כו' ע"ש. ואמר שם (אד"ד קמב ע"א) ותאנא חמש ערייתא אתגליין בה בסטרא דדינין ה' ודינין ה' אתפשמו כו' יעו"ש, והן ה"ג נמצא כי בברית המעור כלול ה"ח וה"ג וזהו הזווג⁶⁴⁸, והמכריע שהוא המזווג צריך להיות כלול משניהם.

וכן הוא בברית הלשון, הן עשר נקודות שהן ע"ס כנ"ל. והן חמש כנגד חמש ה"ח וה"ג, כמ"ש בתז"ח דף עה ע"ד (יו ע"ג) והמשכילים עשר נקודין דקיימין לאנעא⁶⁴⁹ חמש מימינא וחמש משמאלא אורחא דאלין לקבל אלן חמש אינון רברבין בהאי גוונא

⁶³⁹ עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ג וצ"ע. אמנם עי' נסירה ח' וצ"ע אם לגרוס כאן אמה*##

⁶⁴⁰ המשך האד"ר הנ"ל.

⁶⁴¹ נדצ"ל לחסד

⁶⁴² עכשיו רבינו חוזר לדברי האד"ר קמב ע"א

⁶⁴³ נדצ"ל ואה"ה

⁶⁴⁴ רע"מ בהר קח ע"ב

⁶⁴⁵ זהר ח"א סה ע"ב

⁶⁴⁶ עכשיו רבינו חוזר לדברי האד"ר קמב ע"א

⁶⁴⁷ נב ע"א וז"ל, גליף בתקפא גלידא דתקיפו חד ואפיק ט' ואיהו גרמא תשיעה דסלקא ביממא ונחית בלילא טמירא בתלת מאה ושתין וחמש דיוקנין טמירין אזלא ונחתא וקימא טמירין בין תרין דרועי דמלכא

⁶⁴⁸ כלומר גם בדכר שבזיווג יש לו זיווג מינה וביה.

⁶⁴⁹ לאענאה – כך גרס הרב בתז"ח*##*##

מאיר היצירה

זעירין⁶⁵⁰, ואמר שה' תנועות גדולות⁶⁵¹ ימינא, וה' תנועות קטנות⁶⁵² שמאלא, אתכלילו אלין באלין יעו"ש. וכן באותיות, כ"ב אותיות הן בנין גופא דו"א חסד, וה' אותיות מנצפ"ך הן גבורות בנין גופא דנוקבא וכולן נקבעו בלשון. וכ"ב אותיות הן ה"ח בה' מוצאות הפה כמ"ש בס"י בפ"ב (מ"ג), וה' אותיות מנצפ"ך הן ה"ג כידוע (סתרי תורה ח"א קא ע"א). וה' מוצאות כסדר הן ה"ס מחסד עד הוד כידוע (ע"ח שער דרושי הצלם פרק ב'), ולכן מנצפ"ך התחלתן מחיך⁶⁵³ ונשלם גבורות החסד בשפה, שם ב' אותיות ממנצפ"ך⁶⁵⁴, והוא בוצינא דקרדינותא שאמר בספד"צ בפ"ב (כא ע"ב) ו"ו אתפתח באחרא דכתיב הולך לדודי למישרים בבוצינא דקרדינותא למכסיא פתחא⁶⁵⁵, ר"ל וא"ו הוא לישן הדעת ואתפתח בפומא בבוצינא ששם עטרא דגבורה, ושם (שיה"ש ז"י) וחכך כ"יין הטוב, שהוא יין דבינה, עיטרא דגבורה כידוע, הולך לדודי למישרים (שם) שהם ה' אותיות מנצפ"ך⁶⁵⁶ כמ"ש בז"ח שה"ש דף נ"ב ונ"ג (סו ע"ג), וכל דא בגין דנגילה ונשמחה בך עשרין ותרין אתון רשימין עילאין ודא הוא ב"ך, ורזא דא אשר זו ע"ג נשבעת להם בך, ר"ל שאלו כ"ב אתון נכללו בהג"ת כללא דו"א כמ"ש בפ"י⁶⁵⁷ בראשית (דף ט"ו וט"ז⁶⁵⁸), וסוד השבעה הוא שבעה כידוע⁶⁵⁹, והם ג' פעמים ז' שנתחלקו בהג"ת כמ"ש שם (דף ט"ז ע"ב) וא' כללא דכולהו בת"ת בו ח' אותיות כמ"ש שם והן אבהן.⁶⁶⁰ נזכירה דודיך מיין כיון דנתחבר כחדא כו' מסטרא דההוא יין דחדי כולא מישרים אהבוך מישרים אינון שאר אתון דאשתארו, ומאן אינון מנצפ"ך דלית בכל אתון דאיקרין מישרים בר אינון ואינון דאתכפלו מישרים אלין באלין כו' ע"ש⁶⁶¹, ואמר שם⁶⁶², דהא עשרין ותרין אתון כללין בך אינון דאשתארו דאינון מישרים אהבוך לאתכללא עמך באינון עשרין ותרין אתון, ור"ל שאלו כ"ב אותיות חסדים נכללו בז"א⁶⁶³, וה' אותיות מנצפ"ך שהן גבורות נשתארו ונכללו בנוק, והן רוצין להתכלל ולהתבסס בכ"ב אותיות חסדים כנ"ל באד"ר (קמב

⁶⁵⁰ תרגום: והמשכילים עשר נקודות שעומדים להניע, חמש מימין וחמש משמאל. הדרך של אלה כנגד אלה, חמש הם גדולות, בזה צבעים קטנים.

ז"ל רבינו שם: והמשכילים עשר נקודין כו' - הן ה' ת"ג וה' ת"ק וכל ת"ק נגד ת"ג והן ימינא ושמאלא ה"ח וה"ג ע"ס ה' ימינים וה' שמאלים וימינא נקרא גדול האל הגדול ושמאלא נקרא קטן בסוד מאור הגדול ומאור הקטן ה"ח וה"ג שיורשין ז"ל: אתכלילו אלין באלין כו' - בסוד נקבה תסובב גבר וכן רוח בנפש כמ"ש ורוח הוא זכר ה"ח ונקבה נפש ה"ג וז"ש חמש משמאלא נפש כו':

⁶⁵¹ א א א א, עי' בהגר"א בסד"צ לו ע"א ד"ה לקמ"י

⁶⁵² א א א א

⁶⁵³ עי' בדרושי הצלם פרק ב' (ד ע"ד) ז"ל: כל מוצא כלול באות א' של מנצפ"ך. כיצד אחע"ה מוצא א' עליון שבכולם, וכנגדה אות ע' האחרונה מכל ה' אותיות מנצפ"ך

⁶⁵⁴ דהיינו בומ"ף.

⁶⁵⁵ ע"ש בגר"א שבאות ו' גנוז בוצד"ק.

⁶⁵⁶ עי' לעיל & שהם דעת

⁶⁵⁷ זהר ולא ז"ח

⁶⁵⁸ טז ע"ב וז"ל, ונהירו ביה שבע אתון דאלפא ביתא, ולא אקרישו ולחים הוו, נפק חשך לבתר ונפקו ביה שבע אתון אחרן דאלפא ביתא, ולא אקרישו וקיימו לחים, נפק רקיע דאפריש מחלוקת דתרין סטרין, ונפקו ביה תמניא אתון אחרנין, כדין כ"ב דלגו שבע אתון דהאי סטרא ושבע דהאי סטרא, ואתגליפו כלהו בההוא רקיע, והוו קיימי לחים אקריש ההוא רקיע, ואקרישו אתון ואגלימו ואתציריו בצירייהו, ואגליף תמן אורייתא לאנהרא לבר. יהי אור, דהוא אל גדול, רזא דנפיק מאור קדמאה.

⁶⁵⁹ עי' ע"ח דרושי הצלם פרק ב' (מ"ק), ועי' תיקו"ז עב ע"א וז"ל, בוצינא קדישא ודאי פומך איהי סיני שבע הבלים דנפקין מפומך שכינתא שריא עלייהו דאיהי בת שבע, עכ"ל.

⁶⁶⁰ המשך הזהר חדש סו ע"ג.

⁶⁶¹ ז"ל בשלימות:

תרגום:

⁶⁶² ז"ח

⁶⁶³ עי' בהגר"א בסד"צ כה ע"א ד"ה כ"ב - שכל הכ"ב אותיות הם נכללים בת"ד ט' דז"א וי"ג דא"א. לא טוב

מאיר היצירה

ע"א⁶⁶⁴) לאתבסמא ולאתכללא כו', ואמר שם (ז"ח טו ע"ד) אלין מישרים אינון אתוון טמירין גניזין גו עלמא עילאה כו', שהוא עטרא דגבורה גניז במעוי דאימא⁶⁶⁵, ואמר שם (ז"ח טו ע"ד) והיינו מישרים אהבוך וכתוב אתה כוננת מישרים וחכך כיינ הטוב הולך לדודי למישרים, כולהו ברוא דאלין אתוון דאקרון מישרים, ואלין אתוון כתרין גניזין גו עלמא דאתי אינון כו', כיון דמטו להווא אתר דאיקרית אתה, כדין אתתקנו מישרים, והענין כי אתה נק' מלכות, כי א"ת הוא כ"ב אתוון מא' עד תי"ו, כמ"ש בפ' בראשית דט"ו ע"ב, א"ת כד נטיל אתוון כולהו דכולא אתוון אינון רישא וסיפא, לבתר אתוסף לאתחברא כולהו אתוון בה"א ואתקרי אתה, וע"ד ואתה מחיה את כולם, ור"ל דאתחבר בה' אותיות מנצפ"ך כנ"ל, והוא סוד הוי"ה יה"ו הוא בז"א כידוע⁶⁶⁶, והוא⁶⁶⁷ כ"א ועם קוצו של יו"ד כ"ב, וה' בנוק' ה' אותיות מנצפ"ך⁶⁶⁸, ושם אתתקנו מישרים, והן ה' נגד ה', והן עשר אותיות דשמא מפרש⁶⁶⁹, ואמר שם בשה"ש (ז"ח טו ע"ד) ועל דא תיאובתיה לאתחברא באינון אתוון למהוי כולא שמא שלים כו' יעו"ש, ואמר שם (ז"ח טו ע"א) וכדין ירתא שמא דא את בתראה דבשמא קדישא לאתקרי אוף הכי ברוך⁶⁷⁰ כו' כידוע⁶⁷¹, כדין כולא איהו שמא שלים כו' עש"ה.

נמצא כי בלשון ג"כ ה"ה וה"ג כלולין בה"ח כנ"ל, משא"כ במילת המעור, ששם כלולין ה"ח וה"ג ביחד, וז"ס שם יהו"ה י"ה באו"א ו"ה בזו"ן, כי או"א הן חמש כנגד חמש ודעת חמש מכריע הן י"ה, זו"ג הן חמש נגד חמש ויסוד (וי"ב של מנצפ"ך⁶⁷² וגם שרש של י"ב⁶⁷³ בריתות של הדעת כמש"ל (#)) מכריע הן ו"ה, ה' דידה וה"א שלו, ויסוד ששי ובו כלול יסוד דנוקבא, לכן בו ו', ובנוקבא ה' לבר, וכאן בס"י אין מדבר רק בזווג עליון נשיקין⁶⁷⁴ אצילות זו"ג שהם נאצלו בידים ע"י או"א, כמ"ש (ישעיה מח יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, שהן ה"ח וה"ג שבב' הידים, כמ"ש (תהלים ח ד) כי אראה שמך מעשה אצבעותיך, והן ב' עטרין דגניזין באו"א דאחסינו לזו"ג, וז"ש אף ידי כו' גבורות לנוק' וימיני כו' חסדים לז"א, (ישעיה מח יג) קורא אני אליהם יעמדו יחדיו⁶⁷⁵, שהוא הזווג לאתבסמא דא בדא כנ"ל, ועל ענין זה הולך כל ס"י ומבאר הכל ע"י אותיות התורה, כל האיברים, וכן שמים וארץ והזמן כמש"ל (ג ע"א), וגוף וברית א' (זחד ויקרא ד ע"א), שהן ב'

⁶⁶⁴ אין כזה לשון בדיוק אלא הענין נמצא שם ז"ל:

תרגום:

⁶⁶⁵ עי' אד"ז רצב ע"ב, ועי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א ד"ה ומחסד

⁶⁶⁶ זהר משפטים קד ע"א.*

⁶⁶⁷ גימ' של יה"ו

⁶⁶⁸ עי' לעיל הערה X שיש מנצפ"ך בדעת

⁶⁶⁹ יר"ד ה"א וא"ו ה"א.

⁶⁷⁰ עי' בהגר"א בסד"צ י ע"ג ד"ה וזהו שני וכן דף ל שפעם כתוב שברוך זה יסוד דנוק', ופעם כתוב שזה עטרת היסוד.

⁶⁷¹ נ"ל שזה טעות 'כידועי'%, והרב אמר שכוונתו לרע"מ עקב רעא ע"א, ועי' שעה"כ כט ע"ג.

⁶⁷² מ"ם נו"ן צד"י פ"ה כ"ף, י"ב אותיות

⁶⁷³ קשה ואולי צ"ל ב' בריתות*

⁶⁷⁴ ולא יסודות דזו"ן* עי' לקמן יא ע"א

⁶⁷⁵ עי' זהר ח"ב כ ע"א: נטה ימינו וברא העולם שלמעלה⁶⁷⁵ נטה שמאלו וברא העולם הזה⁶⁷⁵ הדא הוא דכתיב (ישעיה מח יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחדו וכלם ברגע אחד (ובשעה אחת נבראו).

תרגום: נטה ימינו וברא העולם של מעלה נטה שמאלו וברא את העולם הזה זהו שכתוב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קרא אני אליהם יעמדו יחדיו וכולם ברגע אחת (ובשעה אחת נבראו).

מאיר היצירה

הבריתות, כן⁶⁷⁶ או"א וזו"ג כולם, וז"ס שם הוי"ה שהכל א', לא אבא בעיר (הושע יא ט) כידוע⁶⁷⁷, ה' אחד ושמו אחד⁶⁷⁸, כמ"ש בתז"ח (מה ע"ג⁶⁷⁹) {ז ע"ד} ע"ש.

וזהו בפרטות אבל בכללות נקודות הן רוח ה"ח, ואותיות ה"ג, וז"ס הקמרת (שמות ל לד) קח לך סמים, הן קשט וקלופה חו"ב, נטף כתר, ושחלת וחלבנה יסוד ומלכות, סמים ה' סמים מור וקציעה נרד וכרכום וקנמון ה"ח, ת"ק פרסה (זהר לך לך עו ע"ב) מחסד עד יסוד, ולבונה זכה אור מקיף⁶⁸⁰, ויסוד מקבל מוחין דאו"א, כמ"ש בסוף תז"ח⁶⁸¹ (#) ודאבא הן ט' נקודות שא' כללי, ודאמא כ"א אותיות כנ"ל (#), ולכן (כריתות ו ע"א) בורית כרשינה תשעה קבין ששפין בה את הצפורן שתהא נאה, מצד החסד, כי נאה לעולם מצד החסד, ועזה מסט' דגבורה, יין קפריסין מצד הבינה סאין תלתא וקבין תלתא כ"א קבין, שתהא עזה מסטרא דגבורה, ועוד חו"ג על כל הקמרת מלח רבע הוא חסד שממתקת הבשר, מעלה עשן כל שהוא מסטרא דגבורה שעולה כעשן כידוע⁶⁸² (#), ולכן כל שהוא, ולכן היה מתמר והולך כמקל כידוע⁶⁸³ בסוד הגבורות⁶⁸⁴, ונכללו כל הד' מוחין מהן, זה מצד חסד, וזה מצד גבורה, ולכן אמרו⁶⁸⁵ (#) שמלח על השולחן מגין מן היסורין מג"ש נאמר ברית במלח וברית ביסורין מה מלח ממתקת כו' (ברכות ה ע"א), ועל שניהם נאמר ברית כי שניהם נכללו בברית כנ"ל.

אופן ג'

עשר ספירות כו' במספר כו' חמש כו' – כי עשר ספירות הן ה"ח וה"ג, ומתגלין באצבעות בימין ושמאל חו"ג וכן ברגלים, והענין כי ב' עלמין הן עלמא עילאה ועלמא

⁶⁷⁶ אולי צ"ל ה"ג*##

⁶⁷⁷ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ב ד"ה לא הו"ז, כ"ז שאין זיווג בין ז"ג ג"כ אין זיווג בין או"א, כמ"ש (תענית ה ע"א) שאין נכנס בירושלים של מעלה עד כו', ועי' תיקו"ז יט ע"ב ועי' ע"ח זווגים א'.

⁶⁷⁸ עי' גמ' פסחים דף נ ע"א וז"ל, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אטו האידנא לאו אחד הוא אמר רבי אחא בר חנינא לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה על בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ושמו אחד מאי אחד אטו האידנא לאו שמו אחד הוא אמר רב נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה נכתב ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת אבל לעולם הבא כולו אחד נקרא ביו"ד ה"י ונכתב ביו"ד ה"י סבר רבא למדרשה בפירקא אמר ליה ההוא סבא לעלם כתיב רבי אבינא רמי כתיב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר אמר הקדוש ברוך הוא לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני ביו"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת, עכ"ל.

⁶⁷⁹ וז"ל אמר רבי אלעזר אבא והא שמענא דאתון דשמא קדישא הכי אנון י' בפרודא מן ה' ו' מן ה' ולא מתחברין עד דישאל יפקון מן גלותא אמר לו ברי אית אתון דאנון לבושין דקודשא בריך הוא דאתקריאו על שמה דאתבריאו הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו ואלין בפרודא וכד אתחברן במנינא תלת עשר לעלא ותלת עשר לתתא וסלקין עשרין ושית יהו"ה כחשבן אח"ד אח"ד כדכתיב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אבל אתון דיחודא בארץ אצילות לאו תמן חשבנא ולא פירודא ובגין דא ונהר יצא מעדן וגו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים בזמנא דייתי פרקנא יתקים ונפצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ ⁶⁸⁰ עי' שעה"כ יג ע"ג.

* 681

נא ע"ד - גליף גליפין ובטש בוצינא ואפיק ח' (יסוד) ודא תמינאה לחשבנא ואפיק חד רחימא דכלא תאובתא דכלא זכאה דכלא מהימנא דכלא דיוקנא דההוא שלים זיהרא דמתפשט לד' זהרין הוא נעין בארעא ורישיא מטי לצית שמיא עפיא שפיר ואנבה סגי ומזון לכלא בה תחותה תטלל ההיא חיותא דאתחמם לד' סטרין דעלמא בענפוי

⁶⁸² אור חוזר

⁶⁸³ יומא כח ע"ב וז"ל, תימור של לבנה מתמר ועולה כמקל תימור של חמה מפציע לכאן ולכאן

*

⁶⁸⁴ *כלומר גבורות ממותקות ולכן זה ישר*

⁶⁸⁵ תוס' ברכות מ ע"א ד"ה הבא מלח*

מאיר היצירה

תתאה⁶⁸⁶, הנסתרות והנגלות כו'⁶⁸⁷, והן חו"ב עילאין וזו"ן תתאין, חו"ב הן מתגלין בידיים ה"ח באבא וה"ג באימא⁶⁸⁸, וכן זו"ן ברגלין איהו בנצח כו'⁶⁸⁹, וז"ס ז"א שנק' תם שכולל הכל⁶⁹⁰, ונק' שם הוי"ה, כי חג"ת שכולל ג"ר חב"ד דעת במקום הכתר⁶⁹¹ שכולל כל הע"ס חו"ג, וכן הוא ת"ת, נו"ה כולל זו"ן ויסוד שניהם⁶⁹².

וזהו במילת הלשון – שהוא דעת כידוע, ומעור ביסוד, וכלל כולן הוא כ"ב, והבריתות אינן נחשבין בפני עצמם, שאינן אלא כלל הקצוות, לפיכך שם הוי"ה אינו אלא ד' אותיות או"א וזו"ן, וכן ח"ג נו"ה, ואינו דומה כלל הדעת לכלל היסוד, שדעת כולל חו"ג ביחד, והן חמשה⁶⁹³, אבל ביסוד נכלל כולם לאחד, וידוע שאמצעי נוטה לימין ונכלל בו⁶⁹⁴, לכן השם הוא הוי"ה היו"ד כולל הדעת והוא"ו כולל היסוד כנ"ל.

⁶⁸⁶ הן שני עולמות בינה ומלכות, עה"ז ועה"ב כמ"ש (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם (זהר בראשית לד ע"א), ועי' עוד זהר (ח"א יח ע"א) אתיחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתכסייא עלמא דאתגלייא אתיחד אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא תתאה, עכ"ל.

⁶⁸⁷ כלומר כמ"כ (דברים כט כח) הנסתרת לה' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם, ועי' תיקו"ז עא ע"א ב' תרין היכלין לתרין אתוון דאינון י"ה ועליה אתמר אלקי"ם הבין דרכה והוא ידע את מקומה ומאי ניהו תרין היכלין אלן אלא חד איהו אה"ה ותניינא אדנ"י ותרוייהו אינון כנויין ל'; י"ה אבא ואימא והכי סליק חושבן אה"ה אדנ"י וחושבן אלקי"ם לחושבן כנו"י ובה גניזין אבא ואימא ודא איהו הנסתרות לה' אלקינ"ו י"ה ודא אינון סתירין וגניזין ואינון סתרי דאורייתא ממש ובגין דאינון סתירין צריך דלא לגלאה לון ודא איהו רזא דעריין דאתמר בהון ערות אביך וערות אמך לא תגלה לא תגלה ודאי מן כסויא דלהון, עכ"ל.

⁶⁸⁸ שהם מלבישים את הידים דא"א.

⁶⁸⁹ מושג זה של איהו בנצח ואיהי בהוד מובא בע"ח אנ"כ ט' ועוד כמה מקומות בשם הזהר, אמנם חפשי בספרי הזהר המצויים בידינו ולא מצאתי איברא עי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מתיקו"ז לד ע"א וז"ל התיקו"ז, תא חזי יקו"ק אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין שוקין יקו"ק לימינא אדנ"י לשמאלא ואינון אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה בצדיק תרוייהו חד יאקדונק"י, עכ"ל. וז"ל הגר"א בביאורו שם ד"ה והיא משבחת כו' - ר"ל בהוי"ה אק"ק. והענין, כי הוי"ה אק"ק שרשם בחו"ב והוי"ה אדנ"י שרשם בנו"ה, כי איהו בנצח ואיהי בהוד. וז"ש בפנים ת"ח הוי"ה אדנ"י איהו קב"ה ושכינתיה בתרין שוקין כו', עכ"ל. (ואולי מכאן: איהו לח מסטרא דחכמה איהו קר מסטרא דאימא איהו בחמימו סגי בגין דאור קדמאה נטיל בעמודא דאמצעייתא ונטיל בצדיק וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח ואימא דאיהי חמימא נטילת בגבורה והוד - תיקו"ז ככד ע"ב - ש"א)

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, אר"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"ן ברגלין איהו בנצח ואיהי בהוד, עכ"ל (עי' לש"ו כללים ח"ב טז ע"א לגבי איהו בנצח ואיהי בהוד, דעיקר יניקת הנוק' לעולם הוא מההוד, ואפילו כשזו"ן בכל רוחב נה"י דא"א), הנה נתבאר כאן שזו"ן מתלבשים על הרגלין. והנה בבחינה זו הרגלים הם אותו גודל, והם עומדים א' מול השני, משמע ש'איהו בנצח ואיהי בהוד' הוא מציאותם של נו"ה כאשר זו"ן הם פב"פ וקומת נוק' כקומתו של ז"א. אמנם כתוב בבהגר"א בתיקו"ז (קג ע"ב ד"ה לזמנין), שאיהו בנצח איהי בהוד הוא בדווקא כאשר ז"א ונוק' עומדים בצורה של מאור הגדול ומאור הקטן (כלומר העמדת זו"ן א' למעלה מהשני), ולא בבחינת ב' מאורות הגדולים (כלומר כאשר הם עומדים פנים בפנים). ולכאורה הדברים סותרים זה את זה. והנראה אולי לחלק, שהיהל אור מדבר בנו"ה דא"א שם אין בחי' מאור הגדול ומאור הקטן ממילא הם תמיד עומדים פב"פ ובאותה קומה, ואילו בביאור התיקו"ז מדבר על נו"ה דאצילות שם יש עליות וירידות, ולכן איהו בנצח ואיהי בהוד הוא דווקא כאשר הם זה למעלה מזה. אמנם צריך אני לרב בזה וצ"ע.

⁶⁹⁰ עי' זהר ח"א קמו ע"א שת"ת נקרא תם שכולל כל ג' קוים***לבדוק עוד פעם

⁶⁹¹ עי' ע"ח מוחין דצלם ח'

⁶⁹² הרב אמר שאין קטע חדש אלא זה המשך השורה הזאת

⁶⁹³ בדעת הגבורות נכללים בחסדים ולא נפרדים, כך אמר הרב וצ"ע גדול

עי' לעיל דעת ה' מכריע

י"נ – גם אם נפרדים אבל עד כמה שדעת הוא כלי הם בכלי א' ולכן מוסיפים לה' דחכמה רק ה' ייחד הם י' חכמה.

⁶⁹⁴ עי' לעיל ו ע"א ז"ל כמ"ש בתיקונים (לד ע"א, בדפוסים שלנו לא נמצא כהאי לישנא עיי"ש), אמנם בזהר בראשית בהשמטות רנב ע"ב איתא כגירסת הגר"א (דת"ת נטל לימינא ויסוד נטל לשמאלא. אמנם עי' תיקו"ז ל ע"א וז"ל: וצדיק נטיל משמאלא ועמודא דאמצעייתא מימינא הה"ד (דברים ל"ג) מימינו אש דת למו.

מאיר היצירה

(פ"א מ"ד) עשר ספירות בלימה⁶⁹⁵, עשר ולא תשע, עשר ולא אחת עשרה, הבן בחכמה וחכם בבינה⁶⁹⁶, בחון בהם, וחקור מהם, והעמד דבר על בוריו, והשב יוצר על מכוננו⁶⁹⁷

עשר ספירות בלימה עשר ולא כו' – (עי' ליקוט סוף הספר נב ע"ד סי' ב') אמר שאע"פ שכאן הוא בחכמה⁶⁹⁸, אל תאמר שהתחלתן הוא מחכמה ולא מכתר שהוא מלכות של עולם שלמעלה ממנו, וע"ז אמר אליהו (הק' ת"ז יט ע"א) כתר מלכות, ויהיו רק תשע, ועוד⁶⁹⁹ כי כתר שבאריך נחלק לשנים גולגלתא וקרומא⁷⁰⁰, וגולגלתא הוא מלכות שלמעלה והוא שורש עשר ספירות, וקרומא הוא כתר של מטה, וכן הוא בכתר של עשר ספירות הכללים⁷⁰¹ שנחלקין לעתיק וא"א, ולכן מחלק לקמן (פ"א מ"ט, ומ"י) הרוח

קשה להולם הלשון שיסוד אין נוטה לימין

נצח הוא ה' עם א' שהוא היסוד ולכן זה ו'

⁶⁹⁵ עי' בהגר"א בתז"ח נ ע"ג וז"ל, [מה שכתוב] בס"י ע"ס בלימה שהן מסט' דחכמה ועשר חכמות אתקראו ע"ס מסטריה, עכ"ל, ועי' לעיל דף ו' ע"א, שמביא את דברי התז"ח, וכותב ע"ז כי כל האצילות ע"ש י"ד חכמה כידוע ומחכמה נאצלו, כמ"ש כולם בחכמה עשית, והן י"ד נקודין דנפקין מחכמה והם ע"ס.

והנה עי' בתיקו"ז סח ע"ב שהי' מאמרות הן עשר ספירות שכלולים בחכמה וכו', ועי' שם בביאור הגר"א (סח ע"ד ד"ה כליל עשר ספירות). מבאר הלש'ו (כללים ח"א מט ע"א) שכל הי"ס לא נתגלו אלא על ידי מדת החכמה, שכן מצד מידת הכתר לא היו יכולים הספירות להתחלק לעשרה מרוב אחדותו. ועל אף שהי' מאמרות כוללים גם את ספירת הכתר, אבל הכתר אינו יכול להיות ניכר אלא אחרי שנגלה החכמה. באמת יעויין בהגר"א בתז"ח ב ע"א, דכתר הוא בכלל הי' מאמרות.

⁶⁹⁶ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, שהבן בחכמה היא זיווג אר"א עלאין, וחכם בבינה היא ישו"ת (יד ע"ג ד"ה וענין ג')

ועי' ע"ח אר"א ג: מ"ב אבא ואמא זה מחסד ולמטה, וזה מגבורה ולמטה, נמצא כי חג"ת דבינה, {עא ע"ג} ונצח הוד יסוד דתבונה כנזכר בסוד ליל פסח, אך ג"ר הם א"א. ואבא בירר משם ב"ן ז"ת דחכמה דב"ן, ואמא ביררה ו"ת דבינה דב"ן, ושניהן אר"א לקחו בינה דמ"ה. ואר"א נחלקו לד' פרצופים, כי אבא נחלק לאבא ויש"ס, ואמא לבינה ותבונה, והנה המוחין שלהם נעשו ע"י חג"ת דא"א אשר בתוכם נה"י דעתיק, שהם מוחין דאר"א. ואז אבא ויש"ס עומדין זה תחת זה בקו ימין דא"א, כי שם החסדים דמ"ה תוך זכר דא"א, ובינה ותבונה זה תחת זה בקו שמאלי דא"א, כי שם נוקבא דא"א שבתוכה גבורות דב"ן. והמוחין נעשין ע"י זיווג מזל הח' דדיקנא דא"א עם מזל הי"ג, זה זכר וזה נקבה, ונעשין מוחין לאר"א כנ"ל, וכן בקונטרס החברים ששמעו הם. ומזל הח' נותן לבדו ה"ח לאבא, ומזל הי"ג נותן לבדו ה"ג לאמא. ⁶⁹⁶ והנה מ"ה דאבא הוא לאבא, וב"ן דאבא לנוקבא דאבא הנקרא בינה, בסוד (ס"י פ"א מ"ד) הבן בחכמה, והוא י' שבשם (נ"א ו"ד שבי"ד ד⁶⁹⁶). ומ"ה דאמא לישי"ס, וב"ן דאמא לתבונה בסוד (ס"י פ"א מ"ד) וחכם בבינה, והוא ה' שבשם כזה

ז"ל נמצא כי אבא ויש"ס כולו מ"ה, ובינה ותבונה כולו ב"ן. יען כי ב' אלו בימין דא"א, כי שם החסדים דמ"ה, וב' אלו בשמאל דא"א ששם הגבורה דב"ן. ועיין במ"א⁶⁹⁶ איך בינה דאבא מזדווג עם אמא, וכפי הנראה כי בינה דאבא הוא יש"ס⁶⁹⁶ או אפשר שהוא ב"ן דאבא עצמו⁶⁹⁶. ועי' אירכות בפע"ח תפילין טז.

⁶⁹⁷ פי' כשתחשוב בלבך על בורא עולם מה הוא ואיך חנייתו בכל מקום ומעשיו בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר הסר המחשבה מלבך ואם רץ לבך למחשבה זאת חושה ומהר ואל תהרהר ושוב ליחוד מקומו של עולם לעבודתו וליראתו וכו' ועל דבר זה נכרת ברית שלא לחשוב באלקותו שאין כל החכמים יכולין לידע (נפה"ח שער ג' פרק ו')

⁶⁹⁸ כלומר מושרשים בל"ב נתיבות החכמה,

עי' לקמן ח ע"א ששמע שכל הי"ס כאן הם פרטים בחו"ב*

⁶⁹⁹ צ"ע אם כוונתו לומר שהבחי' שכתר נחלק לשנים לא שייך בכל מקום, אלא יש שייכות של כתר למלכות כולל כל הכתר, וצ"ע*

⁷⁰⁰ עי' הערה 701*

עי' & שמצאנו שקרד"א נחשב כתר ולא חכמה

עי' בהגר"א בסד"צ א', שהם גלגלתא קד"א ומר"ס (בע"ח א"א ג' וכן לקמן דף ה ע"ב), ב', שהם קד"א גלגלתא ומר"ס (לקמן דף כא ע"א בליקוט), ועי' הערה 702.

⁷⁰¹ אם כן ע"כ דיבר לא בעשר ספירות הכללים אלא בפרטות א"א.

מאיר היצירה

לשתים רוח ורוח מרוח, אל תחשוב כי הבחינה הראשונה אינה נחשבת כי התחלת הל"ב נתיבות שבהן הותחל להתפרש הע"ס הוא בחכמה, כמ"ש (פ"א מ"א) בל"ב נתיבות [החכמה] כו', וכן בא"א שנק' חכמה קדומה לעתיק, וכן בקרומא שנק' גם כן חכמה [ח ע"א] לנולגלתא⁷⁰², וכן לקמן (פ"א מ"י) בחושבן הע"ס הזכיר הכ"ב אותיות בספירה השניה, מ"מ ספירה הראשונה בכללם⁷⁰³.

וידוע שמלכות האחרונה נוק' דא"א לא השיב בכלל הע"ס⁷⁰⁴ כמו שיתבאר לקמן, רק נכלל בבחינה ראשונה של כתר, לכן אמר שאל תחשוב מלכות נוק' ויהיו אחת עשרה⁷⁰⁵, וכן הוא בספירות הפרטיות של כל פרצוף שמסתיים ביסוד, ומלכות נוקבא היא עטרת בעלה שעולה עמו ואינה יורדת⁷⁰⁶, אבל בע"ס הכללים עתיק אינו מן המנין, אבל מלכות נוקבא דו"א היא המשלמת לעשר, ולכך אמר עשר ב' פעמים, עשר ולא ט' בפרטיות, עשר ולא י"א בכלליות.

וכן להיפך כי מ"מ מלכות ספירה אחת היא, או למעלה נחשבת, או למטה, וכן שלא תחשוב כי היא אינה בחשבון כי היא נכללת מכולם, וכן למעלה היא שרשית של כולם, אעפ"כ היא במספרם.

ובמספר ג"כ אל תחשוב שעשר הוא חוזר לא', כי הוא אחד של עשירית, ועשרים שנים, וכן במאות ואלפים, והוא כלל כל האחרים, וכן שלא תחשוב שאחד אינו בכלל

⁷⁰² עי' אד"ז רפח ע"א שמעמיד הג' רשין בא"א גלגלתא קד"א ומו"ס והם כח"ב, עי' בהגר"א בסד"צ ה ע"א בחד גולגלתא.

⁷⁰³ עי' דברינו במאיר הספרא & על עשר ספירות דחכמה

⁷⁰⁴ ע' כללים ח"א נו ע"ג שיש ב' בחי' דמלכות א' פנימיות היא שורש כולם ועצמות כולם, ויש גם בחי' שהוא יציאתה לגילוי פרטי ולפרצוף בפני עצמה ובחסרון היחדו הראוי, ובחי' הב' לא שייך לא"א ולעקודים.

⁷⁰⁵ אלא מחשיבים את עתיק, עי' ע"ח שער תיקון הנוק' פרק ב' אות ח בהגה"ה [שם רק כתוב שנוק' פרצוף בפני עצמה], וא"א פרק ב', מבו"ש יח ע"א (מהרב), ועי' לקמן משנה ז' שזה מש"כ נעוץ סופן בתחילתן

⁷⁰⁶ כלומר היא פרצוף בפני עצמה

דהיינו למטה ממדריגתו

עי' ע"ח נסירה א וז"ל, אח"כ זמן היניקה ואז יצא ז"א למקומו כולל ו"ק באורך והוא ו' דה"ה והיא גדולה כי בהיותו תוך ה' דבינה היה ו' זעירא ועתה ו' זו ראשה עב כי שם המל' עמו ואחר הראש מתפשט הוא"ו בדקות והטעם שהאשה עולה עמו ואינה יורדת עמו הנה אע"פ שהוא עתה בסוד הר"ק עכ"ז יש לו י"ס רק שהמוחין של הקטן אינם בסוד חב"ד רק מחג"ת לבד כי מחג"ת נעשין לו ג"ר וג' אמצעית ומנה"י נעשין לו ג"ת וכשנגדל שהוא אחר ט' שנים ויום אחד אז יש לו ג"ר מחב"ד ולא מחג"ת כבתחילה ובאים לו נה"י מבינה ואז יש בו כח להוליד אך עדיין אינו חייב. ועי' נוק' דז"א ג' וז"ל, שלעולם בחי' המלכות הוא בקו האמצעי דז"א מאחוריו לפי שהנה"י של אמא המתפשטין תוך ז"א הנה"ה הם סתומים ויסוד שלה המתפשט תוך קו אמצעי דז"א כנודע הוא לבדו פתוח ומשם מתגלין האורות תוך ז"א לכן אין המלכות עומדת אלא נגד סיום היסוד דאמא שהוא בקו האמצעי ובכל קו האמצעי של ז"א יש אל המלכות שורש שם. וזהו הענין האשה עולה עמו ואינה יורדת עמו כפי השתנות הזמנים מקומותיה משתנים בקו אמצעי ולעולם נשארין שרשים קיימין שם כנודע כי כל דבר שבקדושה אינו נעקר שרשו משם. ובזה אל תתמה בכמה בחי' שנמצאו אל המלכות כי הנה תחלה היתה מקומה בעטרה שתחת היסוד ושם היא רמוזה המלכות ואח"כ נגדלה ונעקרה משם ועלתה על הת"ת שבו כמו בתפלת השחר ואח"כ נתקנית לגמרי וחוזרת עמו פב"פ ולא מפני זה נעקרה שרשים הראשונים ושם נשארין קיימין לעולם אשר זהו הענין האשה עולה עמו ואינה יורדת עמו כי בכל גידול של הז"א גם היא היתה נגדלת עמו ונשארין שרשיה קיימין בו, עכ"ל

ע"כ בענין עולה עמו ולא יורדת, ועי' שבירה ח', שכותב שמלכות עיגולים ולכן אין בז"א אלא רק ט' ספירות, ועי' ע"ח שער א' פרק ה' וז"ל כי בחי' המלכות שבכל פרצוף ופרצוף מאלו הה' פרצופים הוא באופן זה, כי מלכות אשר בפרצוף זכר כגון אבא וז"א הנה המלכות שבו הוא בחי' עטרה שעל הצדיק הנקרא יסוד, בסוד (&) ברכות לראש צדיק וכו' ואם הוא מלכות בפרצוף נוקבא, כגון אימא ונוקבא דז"א הנה המלכות שבה הוא ג"כ בחי' עטרת היסוד שבה ועי' עוד שער כז פרק א' שז"א אין בו רק ט"ס

מאיר היצירה

המספר כמו שחשבו בעלי המספר⁷⁰⁷, כי הוא שרש כל מספר ויסודו, ולכן אמר ולא תשע, ואמר ולא אחת עשרה, הואיל ועשר אע"פ שמשם מתחיל אחדות העשירות, אעפ"כ נחשב עמהם, לא תחשוב ג"כ האחת עשרה, אע"פ שמשם מתחיל האחדות העשרים, מ"מ תחשוב עמהם.

ובנופים⁷⁰⁸, שאל תחשוב הנקודה הנושאת שהיא שרשה וגם כללות הגשם ויהיו אחת עשרה, או שלא תחשוב שניהם, כי הנקודה שרשה, והגשם כללות, ולכן אמר ולא כו', כי שניהם הם אחד, כמ"ש לקמן (משנה ז) נעוץ סופן בתחילתן, וכן הוא בספירות כנ"ל.

ועיקר מה שנתפרש בכאן שהכתר אע"פ שהוא שרש מ"מ הוא בכלל הע"ס בין בקרומא ובין במוחא סתימאה⁷⁰⁹ ששם גלוי הע"ס, וכ"ה באו"א ששרשם קד"א ומ"ס, שכתר של כללות שהוא א"א בכלל, וכן באו"א עצמן הן ע"ס⁷¹⁰.

הבן בחכמה כו' – הוא מפרש כל הע"ס היאך נכללין בהן⁷¹¹, הבן בחכמה וחכם בבינה, פירוש שלא תאמר שבחכמה אין שם ספי' בינה וכן להיפך, לכן אמר הבן כו' כי מלוי היו"ד הוא ו' ד' שנעשה ה' בינה, וכן מלוי ה"י של בינה הוא י' שהוא חכמה, וע"כ נחלקים לשנים או"א וישראל סבא ותבונה, או"א הוא יו"ד של השם ונכללת אימא בו"ד, וכאן הבן בחכמה, ויש"ם ותבונה הן ה' של שם ונכלל יש"ם במלוי ה' שהוא יו"ד וכאן חכם בבינה, ולכן נק' (זהר ויקרא ד ע"א) רעין דלא מתפרשין⁷¹², וכן בקד"א ומ"ס.

עד כאן פירש ג' ספירות הראשונות היאך הן בהן, שבהן אסור הבחינה והחקירה, ועכשיו מתחיל לפרש ז"ס אחרונות שבהן⁷¹³, ואמר בחון בהם (ע"י ליקוט סוף הספר נב ע"ד סי' ג') פי' באו"א ששניהם הן חכמה תבחון בהם, היאך יוצאים הן ספירות, כי מלוי היו"ד הן ו"ד שהן ו"ק ומלכות, וחקור מהן שהן יש"ם ותבונה, ששניהם הן בינה, שבהן מותר (ח ע"ב) החקירה כמ"ש בזהר (חק' א ע"א⁷¹³) דקיימא לשאלא, ולא בה עצמה, (דברים ד לב) כי שאל נא לימים ראשונים⁷¹⁴ וכו' אל הז"ס היוצאים ממנה, ולכן אמר מהן, והן יוצאין מה' שהוא ד' על ו' שלעולם עיקר גלויים בנוקבא, לכן ביו"ד הם⁷¹⁵ במלוי, ובה' באות שרשית, וביו"ד הקדים ו' לד' ששם הוא בזכר הקדים הו', וכאן בנוק' הקדים ד' לו'.

ומפרש ואזיל, העמד דבר על בוריו – דבר הוא המלכות כידוע (פע"ח קר"ש פכ"ח), והושב יוצר הוא ו"ק שנקרא יוצר כידוע, והוא מקנן ביצירה (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), והקדים דבר ליוצר כי עיקר הגילויים בבינה ששם ד' ע"ג ו', ואמר על בוריו שהוא ו"ק,

⁷⁰⁷ עי' יהל אור ח"א ו' ע"ד, שא' אינו מספר, אלא רק מתחיל מב'.

⁷⁰⁸ עי' לעיל ד' ע"ב שיש ג' עומקים וו"ק, וא' שורש כולם, ועכ"ז יש י' ולא ט' ולא י"א.

⁷⁰⁹ גם בקרומא וגם במו"ס יש ע"ס ובכל א' יש כתר, והוא הכתוב ששם גלוי הע"ס

⁷¹⁰ וכן באו"א יש י"ס והראשון הוא כתר

⁷¹¹ חכמה ובינה

⁷¹² עי' ביאורים מול"מ פרק ד' אות כא שזה רק בז"ת דאו"א שנקרא לפעמים ישסו"ת וגם נקרא

או"א ולכן אפשר בשניהם לא מתפרשים. ועי' בהגר"א בסד"צ & יד ע"א*.

⁷¹³ וז"ל, בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שאו מרום עיניכם לאן אתר, לאתר דכל עיינין תליאן ליה, ומאן איהו, פתח עינים, ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא, דקיימא לשאלה, ברא אלה, ומאן איהו, מ"י, ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא דכלא קיימא ברשותיה ועל דקיימא לשאלה, ואיהו בארץ סתים ולא אתגליא אקרי מ"י, דהא לעילא לית תמן שאלה, [דהיינו הגלגלתא לעילא] והאי קצה השמים אקרי מ"י, עכ"ל, דהיינו אינו מוכר אבל נראה ונסתר, ועי' עוד ע"ח עגו"י פרק ה', ועי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ג ד"ה ודא עביד, שחכמה סתום ובינה בגרון יש לה גילוי, וכן שם כז ע"א ד"ה דאיהו בינה, שבינה עצמה לא קיימא לשאילה אלא רק בהתפשטותה.

⁷¹⁴ עי' ע"ח שער א"ק פרק ה' וז"ל, כי שאל נא לימים ראשונים אמר שהם מחסד ואילך אבל

למעלה משם אין שאלה בג"ר, עכ"ל.

⁷¹⁵ זר"ן.

מאיר היצירה

ד' על ו', ואמר על מכוננו שהוא מלכות, ו' על ד', כל א' כפי שרשו, כי ו"ק שרשו בחכמה, ומלכות שרשה בבינה.

ובמספר⁷¹⁶ אמר על הא', אע"פ שהוא שרש המספר מ"מ הוא בכללם כנ"ל, ועל ב' וג' אמר הבן וכו' שנכללין, כי אב"ג מספרן ששה⁷¹⁷, ואם תחלקם על ב' חלקים יהיה כל חלק ג', ועל זה אמר הבן בחכמה⁷¹⁸, ואם תחלקם על ג' יהיו ב' וזהו וחכם בבינה, ואמר בחון כו' ע"י שאר ז' מספרים שהן הד'⁷¹⁹ וששה הנותרים, שהן ד"ו שנכללין בהם⁷²⁰, ואמר בחון היינו בב', שאם תכפול אותו בעצמו יהיה ד', ואם תכפול בג' יהיה ו', וחקור בג' שאם תחבר אותו אל א' יהיה ד' ואם תחבר אותו ג"כ בב' יהיה ו', ולכן יוצא מג' אותיות הנ"ל הד' והו'⁷²¹ אותיות שאחריהן, ולכך הקדים דבר ליוצר⁷²², ולכן בספירות ד' הוא אחת וו"ק הם ו"ס כמו במספר, ואם תצרף אב"ג יהיה ו' ואח"כ ד' וזהו יוצר על מכוננו, וזה שורש ע"ס, שלכך נכללין בד' אותיות וו' אותיות הנשארים הן אחר ד', וזהו דבר על בוריו, וזהו סוד השם כסדר, אבג"ד הם י' ואח"כ ה' ואח"כ ו' וד' הנשארים הם סוד ה' אחרונה שבשם שהיא בסוד ד' דלית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), וכשהיא מקבלת מן ו' אותיות הראשונות נעשית ה', ד' על ו', אבל בשם הן וא"ו על ד'⁷²³, ובאב"ג נכללין כל המספרים, העשר כידוע שבכל ג' הראשונות נכללין השאר כנ"ל, שלכן נק' ג' אמות, כיצד כי העשר נחלקין לעשר ולארבע כנ"ל, וכן במרובע הא' והג'⁷²⁴ הן יו"ד, ובמרובע הב' הוא ד', וכן בהצטרפם הן י"ד ד' אותיות השם ומלואו לכן חו"ב נכללין בידי"ם⁷²⁵.

אופן ב'

עשר ספירות בלי מה עשר ולא תשע כו' – ידוע שמספר מורה על עשר ספירות⁷²⁶, ולכאורה המספר מסיים בתשע כי העשירי הוא אחד של העשירות⁷²⁷, וכן מאה ואלף ולעולם, אעפ"כ הוא סופו של האחדים וכן במאה ואלף וכו', וא"כ תאמר שהאחת עשרה (ח ע"ג) הוא ג"כ בכללם אחר שהוא התחלה של אחדים של עשרים, ואמרנו שהתחלה הוא סופו של ראשון אמר ולא אחת עשרה, כי דוקא מסופו של כלל ראשון להתחלה של כלל שני מאחדיות למאות, אבל לא מפרט אחד לחבירו, וכן הוא בספירות, שמלכות של עולם אחד הוא כתר של חבירו, וכן מפרצוף אחד לחבירו, אבל בע"ס פרטיות של כל ספירה לחבירו אינו כן, והטעם כי בכללות הוא לקשר עולם ופרצוף לחבירו, משא"כ של פרצוף אחד שא"צ קשור, כי היו מעולם כן, משא"כ ספירה בחבירו שאינן אלא לאחר התיקון⁷²⁸.

⁷¹⁶ דהיינו במשנה ג'

⁷¹⁷ אב"ג הם ג"ר והם כוללים הו"ק שזה שש

⁷¹⁸ כלומר אם תתיחס רק ל"ב"ג גם יש ו'.

⁷¹⁹ הד' הוא הנוק'

⁷²⁰ וזה הו"ק

⁷²¹ והז'##?

⁷²² במשנה והעמדה דבר על בוריו והשב יוצר על מכוננו. כלומר נוק' לפני הז"א.

⁷²³ כלומר הו' קודם לה' שעיקרה ד'

⁷²⁴ א' כפול א' ועוד ג' כפול ג' שוה י'.

⁷²⁵ דא"א.

⁷²⁶ עי' פרד"ס שער א' פרק א' שספירות היא מלשון מספר, וכן עי' עוד יהל אור ח"א ו ע"ד.

⁷²⁷ עי' לקמן ט ע"ב עומק רע שבמספר העשריות היא ראש לעשירות ושהם נפרדים אע"פ שהיא בכלל אחדים.

⁷²⁸ עי' ע"ח תיקון פרק ה' שאז היה התלבשות רק בתיקון, ולא לפני כן, ולכן כשמדברים על הפרטים כלומר על מלכות חנון בן עכבור, היה לו י"ס שלימות, ולזה לא צריך לקשר בין זה לזה, אלא רק בתיקון.

מאיר היצירה

הבן בחכמה כו' – מפרש והולך שכל הע"ם קשורים זה בזה, וחז"ב⁷²⁹ של כל דבר הוא חומר הראשון היולי⁷³⁰ שעליו נאמר (תהלים קלט) גלמי כו', וכן היו"ד הוא גולם כל דבר, והוא בכל האותיות, וכל האותיות בו בכח, וה⁷³¹ צורה הראשונה שלכן נק' ציר"י (ת"ז קנא ע"א), (בראשית ב ז) וייצר כו', והן קשורים זה בזה בקשר גמור לעולם, (אד"ז רצ ע"ב) כחדא שריין וכחדא נפקין ולא⁷³² כו', כידוע שלא היה לעולם חומר בלא צורה⁷³³, וצורה בלא חומר, וכח החומר בצורה, וכן כח הצורה בחומר, וז"ש הבן וכו' ואח"כ באין עליהם חומר ג' יסודות העליונים שהיה בהן בכח והיתה הצורה הראשונה מעוברת מהם מהחומר הראשון, והם ג' אבות חג"ת, ואח"כ באין ג' צורות יסודות ההן, והן יותר בנגלה והן נה"י, ולכן מייחסין נה"י לבינה, נביאים מבינה⁷³⁴ מלכא דשלמא דיליה⁷³⁵.

וז"ש חקור מהם – על החומרים⁷³⁶, ובחזון בהם על הצורות⁷³⁷, ור"ל שתחקור ותבחין בחומר וצורה ראשונה ותשכח בהן חומר וצורות של היסודות, כמו שהבן בכח באב ואם.

ואח"כ בא החומר והצורה של היסוד הרביעי שהוא יסוד העפר ביחד, שלעולם הנוק' באה כל בחי' ביחד, ובאה באחרונה אחר שנשלם בחי' הדכורא, וכן בעקודים

⁷²⁹ דהיינו או"א עלאין

⁷³⁰ עי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות וז"ל ולכן לא שייך ליחס שם שום ענין גוון כלל, ולכן הזכיר כאן ד' גוונים אלו, ואמר אח"כ ולא גוון כלל, הוא נגד קוצו של יו"ד שהוא כלל כל הד' אותיות בחי' כתר של הפרצוף, ונגד חומר היולי שהוא שורש כל הד' יסודות, וגם זה לא שייך שם במקום העליון הזה. ועי' בגר"א בתיקו"ז קמ"ה ע"ד ד"ה מאן דרשים וז"ל, כתר לית ביה גוון כלל דוגמת חומר הראשון, וגם מוזכר הד' פרטים וחומר קדמון.

עי' פת"ש עקודים כג שבעקודים התחיל גילוי כלי, לבוא הדבר לידי גבול ומדה בכלל, בסוד חומר היולי שכולל בו כל שרשי הגבולים ומדות כל הפעולות המאירים למטה

פת"ש עקודים יח - בדרכי החכמה, כי כאן בעקודים הוא הממוצע בין בחינת בלתי בעל תכלית לבעל גבול ותכלית, והמשל בזה, כמו חומר היולי אשר כולל בתוכו כל הצורות, ואין אנו יכולים לעמוד עליו ולהבדיל בין צורה לצורה, כיון שלא באו לידי ציור גמור, והוא כמו פורח באויר, שאם באנו להעמיק בהשגתו בצורה אחת, אין אנו יכולים ליתן לה ציור וגבול, כיון שכל הצורות ביחד

עיקר מציאותו מהאב אלא שע"י האמא נעשה כל ציורו ותוארו כי מה שיוצא מחכמה הוא רק כגולם ללא צורה והכל בו רק בכח ונעשה הציור והצורה רק באימא (ביאורים ח"א סב ע"ג), והוא הבלי דגרמי (שם סה ע"ד).

⁷³¹ ישסו"ת.

⁷³² [המשך הציטוט:] אפסיק דא מן דא לעלמין.

קשה איך יתכן שאו"א וישסו"ת כחדא שריין*

⁷³³ נ"ב עי' רמב"ם ביסודי התורה פ"ד סימן ז' ושם פ"ב סימן ג' (לש"ו)

וז"ל (פ"ד), לעולם אין אתה רואה גולם בלא צורה או צורה בלא גולם אלא לב האדם הוא שמחלק גוף הנמצא בדעתו ויודע שהוא מחובר מגולם וצורה ויודע שיש שם גופים שגולמם מחובר מארבעת היסודות וגופים שגולמם פשוט ואינו מחובר רק מגולם אחד והצורות שאין להם גולם אינן נראין לעין אלא בעין הלב הן ידועין כמו שידענו אדון הכל בלא ראיית עין:

וז"ל (פ"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו נחלק לשלשה חלקים מהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה והם הווים ונפסדים תמיד כמו גופות האדם והבהמה והצמחים והמתכות ומהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה אבל אינן משתנין מגוף לגוף ומצורה לצורה כמו הראשונים אלא צורתן קבועה לעולם בגולמם ואינן משתנין כמו אלו והם הגלגלים והכוכבים שבהן ואין גולמם כשאר גולמים ולא צורתם כשאר צורות ומהן ברואים צורה בלא גולם כלל והם המלאכים שהמלאכים אינם גוף וגויה אלא צורות נפרדות זו מזו:

⁷³⁴ תיקו"ז נה ע"א

⁷³⁵ עי' ז"ח פ"ה ע"ב וז"ל, מלך שהשלום שלו, תנינן מאן מלך שהשלום שלו צדיק, עכ"ל.

⁷³⁶ חג"ת

⁷³⁷ נה"י.

מאיר היצירה

אורות אוזן הטם פה ואח"כ נקודים⁷³⁸, וכ"ה בכל עולם ועולם. וז"ש והעמד דבר – יסוד האחרון⁷³⁹ שנק' דבר, על בוריו, אחר שנשלם דכורא שממנה נבנית.

ואח"כ בא כח ההרכבה שהוא המשלים אותם⁷⁴⁰, והוא הכתר, והוא הנקרא אין⁷⁴¹, וגבוה מערך הספירות מאד כי הוא כח פנימי המתפשט בכלם ואינו חומרי. וז"ש והשב יוצר על מכוננו – והוא המלכות, מכון⁷⁴² של כתר, שאין ע"ק נגלה עד דאשתלים זי"נ⁷⁴³.

ועליה ג"ר דרדל"א⁷⁴⁴, שהן נעלמין מאד מעיני כל חי, והן נפשות שלש שאחר כח ההרכבה {ח ע"ד} גר"ן⁷⁴⁵, והן באין בתוספת שעמהן הן י"ג (מדות) שאמרו הגאונים, שהן ג' צחצחות שעל גבי הכתר, שבכלל הספירות הוא רישא דלא אתידע, וע"ס⁷⁴⁶ שבז"א הוא ג' פרצופים הראשונים הן לו בתוספת שמתפשטין בג' מוחין, והן מתפשטות בין בא"א בין בז"א, לגר"ן ואינן בחשבון הע"ס שהן עצם⁷⁴⁷ דבוק בחומר, אינו נפרד מחומר, וז"ש למעלה עשר ולא כו' שלא תחשוב כלל הנפש ג"כ לאחת, או לא תחשוב ג"כ כח הראשון כח ההרכבה שלכאורה הוא ג"כ כח פנימי כמו שאר ג' הנפשות, אמר הבן כו' בחון בהם כו' ותמצא בכח כולם כח הראשון, משא"כ באלו שהן בתוספת משם מ"ה החדש שהן י"ג ועשר וכ"ב כנ"ל (משנה א' ג ע"ב).

(פ"א מ"ה) עשר ספירות בלימה מדתן עשר שאין להם סוף, עומק⁷⁴⁸ ראשית ועומק אחרית, עומק טוב ועומק רע, עומק רום ועומק תחת, עומק מזרח ועומק מערב, עומק צפון ועומק דרום, אדון יחיד אל מלך נאמן מושל בכולן, ממעון קדשו עד עדי עד.

עשר ספירות בלימה כו' – לפי שעד כאן פי' שחז"ב כלולין מכל ע"ס, עכשיו מפרש שכל ע"ס כלולין מכולן⁷⁴⁹.

מדתן – כמ"ש בזהר (בראשית טו ע"א⁷⁵⁰) דבוצינא דקרדינותא מדיד משחתא, שכולם נבראו בה⁷⁵¹ כנ"ל במשנה ראשונה (ב ע"ד), והיא קו המדה לפיכך כל הספירות נקראו מדות.

⁷³⁸ משמע שעקודים ונקודות עומדים כזכר ונוק', וכן הוא בנקודים א'. וע' דע"ה ח"א כב ע"ב אצילות, שהוא מקבל ועולה לפעמים בהעקודים, וכמ"ש בפע"ח שער השבת (פרק כא) וכן בשער הכוונות (דף עד ע"ב)

⁷³⁹ כלומר עפר

⁷⁴⁰ והוא עצם המתקלא

⁷⁴¹ עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל.

⁷⁴² עי' ת"א שמות טו יז שזה לשון של מקום

⁷⁴³ תז"ח טו ע"ד עלת העלת לא נחית עליה עד דאתתקן בנוקבא

⁷⁴⁴ כלומר על הא"א

⁷⁴⁵ דהיינו אחר השלמת א"א אז בא ג' נפשות שהם מקבילים לגר"ן.

⁷⁴⁶ נדצ"ל 'ובע"ס'

⁷⁴⁷ כלומר צורה

⁷⁴⁸ המר"ס הוא נקרא עמיקתא ומסתריתא, שכל י"ס דאצילות נקרא י' עמקים מסטריה, וכל עומק הוא בסוד גבור"ה שהוא בסוד הרשימו וצמצום סילוק כח הבלתי בעל תכלית ולכן נקרא י"ס מדותיו של הקב"ה, שנעשו ע"י קו המדה בגבול (פת"ש נתיב אבי"ע ט)

⁷⁴⁹ כלומר בכל א' וא' יש עומק ראשית ועומק אחרית וכו', או מזה שכתוב שאין להם סוף

⁷⁵⁰ בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילאה בוצינא דקרדינותא נפיק גו סתים דסתיו מרזא דא"ס קוטרא בגולמא נעיץ בעיזקתא, לא חיורר ולא אוכם ולא סומק ולא ירוק ולא גוון כלל, כד מדיד משיחא עביד גוונין לאנהרא בגו בוצינא נפיק נביעו דמינה אצטבעו גוונין לתתא סתים גו סתימין מרזא דא"ס, בקע ולא בקע אוריא דיליה לא אתידע כלל עד דמגו דחיקו דבקיעותיה נהיר נקודה חדא סתימא עילאה בתר ההוא נקודה לא אתידע כלל ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמאה, ע"כ.

⁷⁵¹ בבוצד"ק, ועי' בהגר"א בסד"צ שהוא נוק' דאורא*.

מאיר היצירה

עשר שאין להם סוף – פי' שכל אחד כלול מעשר ועשר מעשר עד אין סוף, כמו האותיות של תורה שהן מתמלאין במלוי ומלוי המלוי עד אין סוף, וכל זה לפי שאין סוף מתייחד בהם שהוא ואינון חד כמ"ש אליהו⁷⁵², וכך הם⁷⁵³ בכל הנבראים והיצורים והנעשים, לפי שהוא שליט בכולם ע"י שם קדשו, ותראה שאפילו בגשמיים יתחלקו לשטחים אין חקר, והשטחים לקיים אין חקר, והקיים לנקודות אין חקר, ואין יכולת באדם לשום תכלית למספרם, וכן במספר, שתכלית המספר הוא העשר, אעפ"כ אין חקר ותכלית למספר, שהעשר יתחלק עוד לעשר, והן מאה, והמאה נעשה אחד, וחוזר ומתחלק לעשר, והן אלף, והאלף נעשה אחד, וחוזר ומתחלק לעשר, וכן עד אין תכלית, ולהכל הוא במקרה⁷⁵⁴, אבל בע"ס שם קדשו הוא בעצם⁷⁵⁵.

עומק הוא דבר שיש לו שלשה רחקים⁷⁵⁶, ואין כל דבר פחות ממנו בגשמיים, וברוחניים יש להם שלשה רחקים והן ג' אותיות אמ"ש, שהן אמות כל דבר כמו שיתבאר לקמן, והן במספר אב"ג שהן התחלת כל מספר, שהא' השרש, והב' התחלת הווגות, והג' התחלת הנפרדים, ובספירות הן חב"ד שבהן ברא⁷⁵⁷ כו' כנ"ל במשנה א', והן יה"ו שבשם, ובכל א' הוא שם ע"ב⁷⁵⁸ כידוע ג' {מ ע"א} ע"ב של שם ג' מלואין, ומאם ג' ע"ב של ויסע ויבא ויט⁷⁵⁹ שהן רי"ו גימ' עומק, ואמר שלכל ג' הרחקים של העומק א"ס⁷⁶⁰, ועכשיו מפרש העומקים של כל הע"ס שבכולם א"ס, ואע"פ שהזכיר מדתן היינו לפי המקבלים, אבל בעצם אין מדה ח"ו ואין גוון ולא שם ידיע ולא חד"ר⁷⁶¹.

⁷⁵² נ"ל שכוונתו להק' תיקו"ז יט ע"א וז"ל, פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרינין לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

⁷⁵³ דהיינו האין סופיות, והוא הספירות שמתייחד בהם*

⁷⁵⁴ עי' יהל אור ח"א ו' ע"ד וז"ל, והענין שנקרא ספירות ע"ש המספר, לא ע"ש הדברים הנספרים כי ע"ס הן במחשבה לבד שלכן נק' עשר חכמות, ונק' בלי מה, ואין דבר בעולם שיהיה במחשבה לבד רק המספר שאין ניכר בדברים עצמן, וידוע שדבר א' אינו נופל במספר שלכן א' אינו מספר ומתחיל מב', וא' הוא כלל המספר (ע' לעיל הערה 180), וכשיהיו שני דברים, מונין ג"כ א' וכו', הספירות הוא לשון מספר וכוון אותם בלשון מספר כי כל דבר שבעולם מובדל א' מחבירו בגבול ותכלית, אך המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה כן הם (דהיינו הספירות) בעלי תכלית בשכל ובמחשבה, אבל לא בגבול ותכלית, ועוד שכל דבר שבעולם יש לו גבול ותכלית, אבל המספר אין לו קץ ותכלית לעולם, נמצא המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה, שלזה קרא א' ולזה קרא ב' המהות נבדל א' מחבירו דהיינו אותו דבר הנספר נבדל אחד מחבירו וז"ש עשר ספירות בלי מה פי' הם עשר מספרים אבל הם בלי מהות, כי המהות נבדל א' מחבירו אבל הם אינם נבדלים בעצם אלא הם מספרים בלבד שהבדלתן במחשבה ובשכל וכו', ספירות ע"ש שהמספר וכו' רק במחשבה, כי אף אם תספור אנשים וכו' כשיתפרדו אינו ניכר מי הוא א' ומי הוא ב' כי הוא אינו דבוק בעצם וכו', וא"כ כשיתפרדו איה המספר כי איננו, עכ"ל.

⁷⁵⁵ שכאן שורש כל בחי' עשר, ולכן העשר שבו היא בעצם.

⁷⁵⁶ רחקים כלומר מימדים. ועי' פת"ש (בית נתיבות אח"פ ב') וז"ל, וסוד שם הוי"ה מורה על כלל הנמצא, שכל דבר יש בו נקודה וקו ושטח⁷⁵⁶ ומעוקב, והוא סוד ד' אותיות השם, הי' הוא נקודה, והו' הוא קו, ושטח הוא ה' שכולל ג' קווין כצורת ה', ומעוקב השטח בג' צדדים הוא ה' השני, כמ"ש רבינו הגדול הגר"א מווילנא זללה"ה בביאורו לתיקונים (קכ"א ע"ג) ושורש כל הנמצאים למעלה, ולכן כולם תלויים בשם הוי"ה, וע"ז נאמר, (נחמיה טו ו) ואתה מחיה את כולם, והבן, עכ"ל.

⁷⁵⁷ [המשך הציטוט:] ברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור

⁷⁵⁸ עי' לעיל הערה 32.

⁷⁵⁹ עי' תיקו"ז צח ע"ב, ועי' ע"ח שער דרושי הצלם א' שיש ג' פעמים ע"ב שהם היק'ו שבשם, וכולם נכללים בגבורה שהיא לצורך הנוק'.

⁷⁶⁰ כלומר שכל הג' הם אין סופי*

⁷⁶¹ דהיינו שכל בחי' הספירות היא מצדנו עי' לעיל הערה 754, מיהל אור ח"א ו ע"ד, ועי' נפה"ח שער ג' החילוק בין מצדו למצדנו, ועי' פת"ש צמצום י"א שמביא ראיה לזה מדברי התיקו"ז (ד' ע"א) דלא אשתני קוב"ה בכל אתר, וז"ל, שבכל מקום שמתלבש, אף שאינו מאיר שם אלא לפי

מאיר היצירה

עומק ראשית – הוא חכמה שהיא ראשית, כמש"ה (תהלים קיא י) ראשית חכמה, לפי שכתר עליון, אע"פ שהוא ממנין אינו רק שורש הע"ס, והוא בחינה תחתונה שלמעלה כנ"ל (י ע"ד), והוא מייחד להון מלגאו, וכן אין שום השגה בכתר⁷⁶², כמ"ש (זגיגה יג ע"א⁷⁶³) במופלא ממך כו', שכך אמר לעיל (משנה ד') בחון בהם, אבל בכתר אף בחינה אסור, אבל בחכמה אף שכתוב (איוב כח יב) והחכמה מאין כו' לא ידע אנוש ערכה נתיב כו', מ"מ הבחינה מותר כנ"ל שלכן נק' יש⁷⁶⁴ שמושגת מציאותה בשכל, וכן היו"ד הוא ראשית לכל האותיות, שאין אות בלתי אם קדם לה נקודה, והנקודה היא שרשם וחיותם⁷⁶⁵, כמ"ש (ת"ז ט ע"א⁷⁶⁶) דנקודין אינון רוחין לאותיות, והנקודין מחכמה כידוע⁷⁶⁷,

ערכם, מ"מ אינו אלא מה שניתן לנו רשות להשיג ולראות, עכ"ל. [וז"ל התיקו"ז בשלימות: עשר ספירות דאצילות מלכא בהון איהו וגרמיהון חד בהון אינון וחייוי חד בהון מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריאה דלאו אינון וחייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד ועלת על כלא הוא נהיר בעשר ספירות דאצילות ובעשר ספירות דבריאה ונהיר בעשר כתות דמלאכיא ובעשר גלגלי דרקיע ולא אשתני בכל אתר]

ועי' דברינו בע"ח ז"ל, עי' מבו"ש א ע"ב שהשוואה א' המוזכרת כאן שייכת לאור מקיף (וכן בפת"ש צמצום ח'), וקשה, למה זה שייך בפרט לאור מקיף, ועוד עי' פת"ש צמצום ו', שזהו הבחי' של ממלא כל עלמין (זהר ח"ג רכה ע"א) וכן הבחינה דלית אתר פנוי מיניה (תיקו"ז קה ע"ב), והוא הבחינה שביאר בנפה"ח שער ג' פרק ד', שהוא בחינת מקומו של עולם, וכאן הוא הגילוי הידוע של מצדו ית' (לאפוקי הגילוי שהוא מצדנו), שמצדו כל הספירות קרובים בהשוואה א' אל הא"ס וכתר לא יותר קרוב מחכמה.

והנה יעויין בלש"ו חלק הביאורים ח"א ח ע"ב, שמביא מבו"ש ג ע"ב ושעה"ק דף י ע"ד ז"ל, כי המקום הוא יותר זך וגדול ומעולה מן העולם עצמו, עכ"ל, ומבאר טעם הדבר, שהמקום הוא נושא וסובל הכל, והוא מאור הרשימו, ועוד עי' כללים ח"א כו ע"ב שגדלות מקומו של האור והרשימו הוא בגלל שהרשימו והמקום הם מאור דהתפשטות הראשון של אותו העולם, אמנם העולם עצמו בא מהתפשטות השני, ועי' שם מא ע"ג, שהתפשטות הראשון הוא מאור א"ס המתייחד עם המציאות, דהיינו שנשאר במעלת האין סופיות שלו.

(ועי' בגר"א תז"ח נ ע"א ד"ה בטהירו ז"ל, [הטהירו הוא] אור העליון שהוא בסוד הצמצום ששם מאיר אור א"ס ותוקף האור אשר אין למעלה ממנו נמשל לצהרים שהוא תרגום טהירו ושם הוא עיקר שורש האור, ע"כ, דהיינו שבצמצום רואים הארת הרשימו שהוא מאור הא"ס, ועי' פת"ש בתחילת ספרו שקורא לקו הנכנס לצמצום כקו הנכנס ברשימו)

ונ"ל מכל זה שהבחינה שקראה הנפה"ח מצדו ית' הוא מצד האור א"ס הממלא החלל קודם הצמצום, ולאחר הצמצום זהו אור א"ס המקיף את החלל וכן הרשימו שנשאר בתוך החלל. ושניהם אינם כלולים באור הפנימי של העולמות, שכן אור הפנימי הצטמצם להיכנס בכלי, דהוא מהתפשטות השני (ודלא כהרשימו שבא מהתפשטות הראשון) וזהו בחינת מצדנו.

⁷⁶² עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא ז"ל, ידוע כל הספירות נקראין ע"ש חכמה, כמ"ש בתז"ח דף עג ע"א (ב ע"ב) אדם הגדול חכמה ועשר חכמות אתקריאו ע"ס מסטריה וכמ"ש (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית, וכמ"ש בס"י (פ"א מ"א) בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו', עכ"ל. ועי' שם הערה שלנו, ז"ל, עי' בהגר"א בס"י פ"א מ"ב אופן ב' דף ו' ע"א, שמביא את דברי התז"ח, וכותב ע"ז כי כל האצילות ע"ש יו"ד חכמה כידוע ומחכמה נאצלו, כמ"ש כולם בחכמה עשית, והן יו"ד נקודין דנפקין מחכמה והם ע"ס.

והנה עי' בתיקו"ז סח ע"ב שהי' מאמרות הן עשר ספירות שכלולים בחכמה וכו', ועי' שם בביאור הגר"א (סח ע"ד ד"ה כליל עשר ספירן). מבאר הלש"ו (כללים ח"א מט ע"א) שכל הי"ס לא נתגלו אלא על ידי מדת החכמה, שכן מצד מידת הכתר לא היו יכולים הספירות להתחלק לעשרה מרוב אחדותו. ועל אף שהי' מאמרות כוללים גם את ספירת הכתר, אבל הכתר אינו יכול להיות ניכר אלא אחרי שנגלה החכמה. באמת יעויין בהגר"א בתז"ח ב ע"א, דכתר הוא בכלל הי' מאמרות.

⁷⁶³ בשם בן סירא

⁷⁶⁴ עי' זהר פנחס רנז ע"ב ז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל.

⁷⁶⁵ עי' ז"ח דף עא ע"ב ז"ל, היפה בנשים, נקודה חדא גו אתוון לית שפירו לכל אתוון בר את י', בנקודה דא מתתקנן כל אתוון, ואיהי שפירא דכלהו, ולית את דאזיל בלא נקודה דא, היא בכלהו וכלהו בה, והיא יפה ושפירו דכולא, דהא מאתר סתימא עילאה קא אתת, ריש כל דרגין עילאין, ובה איהו ריש כל דרגין תתאין דלתתא בג"כ היפה בנשים שפירו דכלא, עכ"ל.

⁷⁶⁶ ז"ל וטעמי אינון נשמתין ונקודין רוחין ואתוון נפשין, עכ"ל.

⁷⁶⁷ ע"ח טנת"א פ"א במ"ב, וע"ש דברינו.

מאיר היצירה

והיא נק' חיה ולכך אמר (יחזקאל א כ) 768 כי רוח החיה באופנים דאינון אותיות 769, וכן בעולם המים קדמו לכל דבר 770, והן קודם לכל תולדות, שא"א להיות דבר בלי מים 771, אפי' דבר שגמרו בידי אדם לבשל התחלתן הוא ממים, ואבאר לקמן (#).

ובמספר הוא ב' כי האל"ף אינו מספר כי הוא שרשם 772.

ועומק אחרית – היא הבינה שהיא אחרית כל דבר 773, וכן היא שבת אחרית הימים של השבוע 774, והיא אחרית כל דבר להגמר, שתחלתן הוא מים וסופן להגמר באש, וכן גידולן של כל דבר בשמש, כמ"ש (דברים לג יד) וממגד תבואות שמש, שהוא מאש, שמים נבראו מאש, וכן השמש כמ"ש לקמן (#), והיא אחרית כל דבר שאליה ישובן הכל שהוא העוה"ב, וכן הכסא, ששם צוררין נפשות הצדיקים, דאימא מקנת בכורסיא (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג), והיא יובל הגדול (סד"צ לו ע"ב), שאז ישוב הכל אל השרש כידוע, וכן [בעולם] הוא אש הגשמי, שהוא סבה לבשל ולגמור כל דבר, והוא סיבת הפסדו, ובו ישוב כל דבר לשרשו, וכן אש 775 הבע"ה הוא סיבת חיותו ומותו, וכן אש היסודי הוא סיבת גמר כל דבר והפסדו, ואליו ישוב נפש היסודי 776, וכן אמר הכתוב (קהלת יב ז) והרוח תשוב אל האלהים 777, והוא סוד הקרבנות, (במדבר כח ב) לחמי לאשי וידוע למבין 778, ובה 779 נברא העוה"ז כמ"ש (ישעיה כו ד) כי ב"ה ה' צור עולמים 780, נברא ב' 781 כו' ועדיה ישובו.

768 עי' זהר ח"ב רמ"ב ע"א וז"ל, רוח החיה באופנים, רוח החיה רוח קודשא דנשיב ובטש בכלהו אופנים למהך, אשתכח דכל מאן דאיהו בדרגא עלאה, איהו נטיל למאן דנטיל ליה, עכ"ל. תרגום:

769 כתוב בע"ח קיצור אבי"ע ז' שאופנים הם נפש, אבל לא מצאתי שהם נקראים אותיות. 770 עי' רש"י בראשית א א וז"ל, אם כן תמה על עצמך שהרי המים קדמו שהרי כתיב ורוח אלהים מרחפת על פני המים ועדיין לא גילה המקרא בסידור הקודמים והמאוחרים כלום בריית המים מתי היתה הא למדת שקדמו המים לארץ, עכ"ל (וכן הוא בשמות רבה פט"ו פכ"ב, וכן ירושלמי חגיגה רפ"ב).

771 כלומר הוא היסוד הראשון.

772 עי' יהל אור ח"א ו ע"ד הערה 754.

773 עי' בהגר"א בסד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה, שהוא סוד וחד חרוב (סנ' צז ע"א).

774 עי' רע"מ פנחס רנז ע"א פקודא עשיראה וז"ל פקודא עשיראה ושמרו בני ישראל את השבת שכינתא אתקריאת שבת, מסטרא דתלת דרגין דאינון ש, ג' כתרין, כתר חכמה ובינה ואיהי בת רביעאה לון, שית יומין מחסד עד יסוד, בהון תעשה מלאכה בגין דבניינא מתחיל מחסד, הה"ד עולם חסד יבנה אבל מבינה ולעילא איהי מנוחה וענג ושבייתה לכל עובדא, עכ"ל, אמנם עי' בהגר"א בסד"צ ו ע"א שמוכח משם שזה דעת ולא בינה, ועי' דברינו שם. 775 נדצ"ל בבע"ח.

עי' רע"מ פנחס רנז ע"ב וז"ל, וכגוונא דעופין פתיחו גדפיהו לקבלא רוחא לפרחא ביה הכי כל אברים דגופא פתיחו בכמה מקורין בכמה פרקין בכמה ערקין בכמה אדרין דלבא אדרין דמוחא לקבלא ליה דאי לאו דנשיב בבתין דלבא הוה נורא דלבא אוקיד כל גופא וכמה סולמין ואדרין דערקין דקנה דלבא דריאה כלהו מתתקנין לגביה כד סליק דבורא על כנפי דריאה אתעביד קול. בההוא זמנא כי עוף השמים יוליך את הקול קול יי' על המים מסטרא דמיא דאיהו מוחא דתמן סליק בכנפי ריאה קול יי' חוצב להבות אש מסטרא דלבא כד נפיק מפומא אתקרי דבור ולקבל תרין כנפי ריאה דפתחין גדין לקבלא ליה הדא הוא דכתיב ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, עכ"ל, ועי' בהגר"א בתיקו"ז עח ע"א, שיסוד האש הוא חום הטבעי שבלב.

776 אותו האש היסודי הוא סיבת כל דבר וגמרו ועל ידו ישוב כל דבר לשרשו כי שרשו מהבלו דגרמי שהוא הנפש דנפש עי' לעיל הערה 730 (ביאורים ח"א סט ע"ד) 777 היינו בינה &.

778 עי' זהר ח"א פא ע"א: והיינו דכתיב (במדבר כח ב) את קרבני לחמי לאשי (נ"א) מהו לחמי לאשי דיהיב מזונא לאשי ודא הוא שפע מאור דאינון מתהנן מזיו השכינה 779 באש/בבינה?.

780 עי' לעיל הערה 106.

781 נדצ"ל עולם הזה נברא בה"י שהוא הבינה ועדיה ישובו.

מאיר היצירה

ובמספר – ג' הוא תכלית המספר⁷⁸², כי מרובעו הוא ט', שהוא תכלית {ט ע"ב} המספר כנ"ל⁷⁸³.

עומק טוב – הוא כתר, כי הוא נקרא א"א, דשם וותרנותא דכולא⁷⁸⁴, בכל הז' תיקונים⁷⁸⁵ וי"ג תיקונים הוא רחמים עד אין קץ שאין שם דין כלל.

ועומק רע – הוא מלכות, אע"פ שאין שם רע כלל ח"ו, כמ"ש (מלאכי ג' ו) אני ה' לא שניתי כו', מ"מ (משלי ה' ה) רגליה יורדות כו', וכל מאני כו'⁷⁸⁶, וכן אמרו בגמ' (חגיגה יב ע"ב) בא דוד והורידן לארץ שנאמר לא יגור במגורך כו', והיא ראש לשועלים⁷⁸⁷ דעלמא דפרודא.

וכן במספר העשירות היא ראש לעשירות שהם נפרדים אע"פ שהיא בכלל אחדים.

עומק רום – הוא נצח⁷⁸⁸.

ועומק תחת – הוא הוד כמ"ש (דניאל ח ג'⁷⁸⁹) והקרנים גבוהות כו', וכן ברצועות כמ"ש בזוהר (ת"ז י ע"ב⁷⁹⁰).

עומק מזרח – הוא תפארת, כמ"ש (תהלים יט ו) והוא כחתן יוצא מחופתו, ממזרח⁷⁹¹.

ועומק מערב – הוא יסוד, שבו מתערבין כל הספירות, והוא נק' כל (זחר ח"א לא ע"א)⁷⁹², ולכן אמרו (ב"ב כה ע"א) שהשכינה במערב⁷⁹³.

⁷⁸² שזה שורש המציאות של ראש תוך סוף

⁷⁸³ סוף ח' ע"ב באומרו שלכאורה ט' סוף המספרים

⁷⁸⁴ עי' זהר ח"ג סט ע"ב וז"ל, ותאנא בהאי יומא כל חידו וכל נהירו וכל וותרנותא דעלמין כלהו תליין באימא עלאה דכל מבויעין נגדין ונפקין מנה, עכ"ל.

⁷⁸⁵ דגלגלתא

⁷⁸⁶ עי' זהר השמטות דף רנח ע"א וז"ל, כל מאני קרבא דמלכא בידה [דסט"א] אתמסרן הה"ד הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה ובג"כ אורייתא שלימתא קב"ה יהבה לון לישראל למיזכי בה לחיי עלמא לאשתזבא מדינוי דההוא מזבח, עכ"ל.

⁷⁸⁷ עי' זהר תרומה קמח ע"א, ועי' ז"ח עא ע"ב, וז"ל, דרעותך למהוי ראש לשועלים, זילי ואזעירי גרמך, עכ"ל, דהיינו שזה מיעוט הירח. ועי' בהגר"א בסד"צ כו ע"א וז"ל, את המאור הגדול שמשא, ואת המאור הקטן סיהרא במיעוטה, שנעשית ראש לשועלים, ונקראת שם אלקים, דבאצילות נקראת ה"א אחרונה של הו"ה, זנב לאריות, ובידה בבריאה נעשית ראש לשועלים לעולמות ב"ע, ששם שועלים מחבלים כרמים, דבאצילות לא יגורך רע כמ"ש בתיקו"ז ובתז"ח בכמה מקומות, עכ"ל.

⁷⁸⁸ עי' בהגר"א בתיקו"ז קג ע"ב ד"ה לזמנין, שבחי' איהו בנצח איהי בהוד היא בהיות מאור הגדול, ומאור הקטן, ולא ב' מאורות הגדולים, והוא בהיות זה למעלה מזה.

⁷⁸⁹ וז"ל הפסוק, ואשא עיני ואראה והנה איל אחד עמד לפני האבל ולו קרנים והקרנים גבוהות והאחת גבוהה מן השנית והגבהה עולה באחרונה, עכ"ל.

⁷⁹⁰ וז"ל, תלת רצועין נצח והוד ויסוד, יסוד רצועה דקשיר וא"ו עם ה', כי כל בשמים ובארץ, דאחיד בשמיא ובארעא, תרין רצועין נצח והוד, דאחידן בה' עלאה, והקרנים גבוהים, והאחת גבוהה מן השנית, אוף הכי תרין רצועין חד ארוכה וחד קצרה, קצרה עד החזה [של שמאל – כך הוא בשו"ע אבל בעולת תמיד כתוב הפוך], ארוכה עד טבורא [של ימין], עכ"ל. צ"ע איך זה שייך לרצועות*

⁷⁹¹ עי' זהר ח"ג קמח ע"ב וז"ל שירותא דכלא דאקרי מקצה השמים וכדין נפיק כחתן ממש כד נפיק לאערעא לכלתיה רחמתא דנפשו ופריש דרועוי ומקבל לה. כהאי גוונא והוא כחתן יוצא שמשא ואתפשט לגבי מערב כיון דמערב אתקריב סטר צפון אתער לקבליה בקדמיתא וקריב למערב וזיג ליה באתריה כמה דאתמר דכתיב שמאלו תחת לראשי ולבתר סטר דרום דאיהו ימינא דכתיב וימינו תחבקני. כדין ישיש כגבור לרוץ ארח לאנהרא סיהרא ואוקמוה, עכ"ל. חתן וכלה הם ת"ת ונוק*

⁷⁹² עי' פת"ש גדלות דז"א יא ז"ל, כל פרטי מדותיו שבו"ק שלו שהם ה"ס מחסד עד הוד ויסוד אינו רק הכללות לבד שבו, עכ"ל. וע"ש פתח יז, דהיינו שבו הם מסודרים לירד לעולם שלמטה ממנו. ועי' שם שער הפרצופים ב, שלכן הוא נקרא יסוד, שכן עליו עומד כל הבנין, ונקרא ג"כ ברי"ת בכללות תרי"ג אברים שבו. כי נודע בעת היחוד שאז השפע יורד מכל האברים ומתקבץ

מאיר היצירה

עומק צפון – הוא גבורה כמש"ה (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה, ושם הוא גיהנם⁷⁹⁴, ושם הוא מדור המזיקים⁷⁹⁵, ומשם באה הטובה לעולם, כי אור החסד גנוז וא"א לקבלו, ושם הזהב, וכן אמר (איוב לו כב) מצפון זהב וכו' וכן אמרו (ב"ב נה ע"ב) הרוצה להעשיר וכו'⁷⁹⁶.

ועומק דרום – הוא חסד כמש"ש (בראשית יב ט) ויסע אברם כו' הנגבה⁷⁹⁷, והן ששה קצוות הידועים.

אדון יחיד אל מלך נאמן מושל בכולם – אמר אע"פ שהזכרתי לך עשר עומקים, אין פירוד ח"ו ביניהם, כי אדון יחיד הוא א"ס⁷⁹⁸, מושל בכולם והוא מייחדם⁷⁹⁹, וכן אמר אליהו (הק' ת"ז יט ע"א) ומאן דאפריש⁸⁰⁰ כו'. וכל הכינויים שהזכירו ח"ו לאו על מהותו אלא ע"ש מדותיו, כמש"ש (הק' ת"ז) אנת חכים ולא בחכמה ידיעא.

והזכיר חמשה כינויים 'אדון' נגד המלכות, כי כשא"ס מייחדם נק' אדון בסימנא דכורא כידוע⁸⁰¹, כמש"ש (שמות כג יז) פני האדון ה'. יחיד, נגד ז"א שהוא יחוד כל הספירות כידוע⁸⁰², ובו כל הנחלים הולכים אל מקום אחד⁸⁰³, וכן (בראשית א ט) יקוו המים כו',

שם, והוא הטיפה שבו יש ציור כל אברים שבולד כנודע, וכן בנקבה בעת החיבור מתעוררים כל האברים שבה לקבל השפעת הזכר ביסוד שבה.

⁷⁹³ והיסוד מתחבר עם השכינה*

⁷⁹⁴ * ז"ח & תלת סטרין דכל עלמא, ואשתאר סטרא דצפון דלא אתבני, דאיהו מדורא בישא, דתמן שרת רעה דכל עלמא. כד"א מצפון תפתח הרעה:

ע' תיקו"ז? קכה ע"א והאי איהו דאתמר ביה והנה רוח סערה באה מן הצפון, דסעיר גופיה דבר נש, דאתמר ביה מצפון תפתח הרעה, ובההוא זמנא שלטין בעלמא כל רוחין ושדין ומזיקין בישין דמחבלין עלמא דאינון מלאכי חבלה, ודא דפיקו דמרעא, דסליק באשא דגיהנם דאיהו מרה, ומחמם לגופיה דבר נש, וביה וימרו את חייהם, דאברין דאינון ישראל, בעבודה קשה דא כבד, דאיהו

⁷⁹⁵ *

⁷⁹⁶ ע' לקוטי תורה בראשית וז"ל, וכמו שמיצחק יצא יעקב ועשו כן ברוח צפון יוצא גיהנם וג"ע, עכ"ל.

⁷⁹⁷ ע' זהר ח"א פ ע"א, וז"ל, אתעטר אברהם מדרגא לדרגא, עד דסליק לדרגיה, הה"ד ויסע אברם הלוח ונסוע הנגבה, דא דרום דהוא חולקיה דאברהם, הלוח ונסוע דרגא בתר דרגא, עד דסליק לדרום, עכ"ל.

⁷⁹⁸ ע' יהל אור ח"ב ג ע"א: ר"ל אפילו מה שאנו קוראין לו א"ס ג"ז מסט' דכתר רק לפי שאין מדה גבוה מן הכתר לפיכך אנו מייחסין לו א"ס כמש"ש שדרך הכתובים להמשיל במדת הגבורה אריה שאג וכו'. ע' בהגר"א בסד"צ בליקוטים לח ע"ב ז"ל, דע, כי א"ס ב"ה אין לחשוב בו כלל וכלל וכו' ואפילו א"ס אסור לקרותו, עכ"ל. כלומר, אמנם המאציל מכונה בשם א"ס, אבל באמת לאמיתה א"א לתארו אפילו בתואר זה (וכ"כ בביאורים ח"א א ע"ב). ע' לש"ו כללים ח"א יג ע"ב שא"ס המקיף (ע' ע"ח שער א' ענף א') הוא חוט הסובב את החלל ולא כל המציאות חוץ מהחלל, ואילו א"ס הממלא את החלל אינו אלא האור שנתגלה, ובו הרי היה הצמצום. אם כן עולה ברור שהכינוי 'א"ס' אינו מתייחס למאציל ית' אלא להארה היוצאת ממנו.

⁷⁹⁹ ולכן אפשר לקרא ה' ית' בשמות אלה (ביאורים ח"ב יג ע"ג)

⁸⁰⁰ וז"ל, כל מאן דאפריש חד מן חבריה [מה"ס] מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך, עכ"ל.

⁸⁰¹ דהיינו שהכל ממלכות דא"ס*

כלומר ללא י' בסוף

ע' בהגר"א בסד"צ ל ע"ב ד"ה ואמר י' בלחודו"י כו' - ר"ל שכ"ז בפרטות ו' דכר ד' נוקבא, אבל בכללות הבריאה כל הבריאה הוא ה', והוא ה' אחרונה של השם, ויר"ד חכמה זעירא הוא דכר, וה' כל הבריאה נקבה ליר"ד בסוד אל אדון על כל המעשים, פני האדון ה', דבירידתה בעולמות התחתונים נעשית דכורא, כמש"ש בזוהר (תרומה קכז ע"ב) וכידוע דכל שמשפעת היא דכורא, עכ"ל. וע' שער מאמרי רשב"י ז ע"ב וז"ל, ועתה על ידי כל זכר יוצאין ה' גבורות אלו ונכנס יר"ד סוד חסד שבחכמה ומתלבש בו אימא תתאה כגוונא דאימא עלאה וגם שש קצוות שבבינה יתנו לה בהלואה מתלבשות בשש קצוות הזכר העליון ונעשית זכר ונקראת אדון וזהו את פני האדון ונעשית אלהים כאימא בתה, עכ"ל.

⁸⁰² כח"ב הם מוחין שלו ונוק' נוק' שלו, ע' ע"ח &

מאיר היצירה

בשלישי בסוד יב"ק כו⁸⁰⁴. אל, הוא בינה בסוד אל עליון כידוע (זהר ח"א פ"א ע"א, ע"ח כללים פרק ג), [ובסוד י"י א' י' דס"ג שבבינה גימ' א"ל⁸⁰⁵, נ"ל מ"ש⁸⁰⁶] מלך, הוא חכמה, מלכא עילאה כידוע⁸⁰⁷. נאמן, הוא כתר שהוא אמן מופלא (ת"ז מא ע"ב ודף קלז ע"ב), והוא אמן של מ"ב⁸⁰⁸, ועליו נאמר (משלי ח 2) ואהיה אצלו אמן⁸⁰⁹, והתחיל ממטה למעלה לפי שאמר מושל בכולם, והוא ממדת המלכות.

ממעון קדשו עד עדי עד – עכשיו מפרש כסדר התייחדו ממעון⁸¹⁰, הוא כתר, שאור א"ס גנוז בכתר, ומשם ואילך הכל (ט ע"ג) על ידי התלבשות כידוע. קדשו, היא חכמה שכל קדש היא בחכמה כידוע⁸¹¹.

עד עדי עד – הן בינה ו"ק מלכות כסדר, כי עד הוא מלכות, כמש"ה⁸¹² עד ערב, לפי שעד כאן הוא מגיע היחוד, ועד שני נק' בינה, כי עד שם מותר הסתכלות⁸¹³, כי נק' מי⁸¹⁴, אף שבעצמה אין רשות לשאול, מ"מ ע"י היוצאין ממנה מותר⁸¹⁵, ולכן מלכות נק' מה⁸¹⁶, שבה מותר השאלה על מהותה, והיא⁸¹⁷ נקראת מי כמו (איוב לח כט) מבטן מי כו', ואמר (איוב לח ד) אם ידעת בינה מי שם וכו', ר"ל שואל על המעשה מי עושה את הדבר

⁸⁰³ עי' (קהלת א ז) כל הנחלים הלכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת:

ועי' (קהלת ג כ) הכל הולך אל מקום אחד הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר: ועי' זהר ח"ב נ ע"ב וז"ל רבי חייא פתח, (משלי לא יד) היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה, היתה כאניות סוחר דא כנסת ישראל, ממרחק תביא לחמה, כמה דאת אמר (ישעיה ל כז) הנה שם יהו"ה בא ממרחק, תביא לחמה, בחד דרגא דשארי עלה, וביה אתמשכו כל אלין נחלין ומבועין דאזלין בימא, כמה דאת אמר (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים וגו'. אל מקום שהנחלים הולכים, אף על גב דכלהו נחלין אתמשכן בההוא דרגא, וההוא דרגא נחית (נ"א נגיד) לון לההוא ימא, לא תימא דהא אריק לון, והא לא שריין ביה אחרנין, ולא נגדין ביה כמלקדמין, אהדר ואמר אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים, אל מקום דההוא דרגא דנחלין אזלין זמנא חדא, שם הם שבים ללכת, תמן אינון תייבין מההוא אתר עלאה, ולא פסקין לעלמין, ומתכנשי כלהו בההוא אתר, ולמה, ללכת, למחך לההוא אתר דימא כמה דאתמר, מה שמיה דההוא דרגא, צדיק אקרי.

⁸⁰⁴ עי' תיקו"ז קמ"ט ע"ב תלת גוונין דעינא אינון אקי"ק יקו"ק אדנ"י, כלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברכה וקדושה, וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו, דהכי סליק חושבן תלת שמהן אלין כחושבן יב"ק, אקי"ק כתר עלאה יקו"ק עמודא דאמצעייתא אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.
⁸⁰⁵ עי' לעיל ה ע"ב

⁸⁰⁶ דהיינו זה הגה"ה ולא מהגר"א עצמו, ונ"ל לשים אותו מחוץ לטקסט
⁸⁰⁷ עי' שעה"כ (דרושי קריאת שמע דרוש ח) וכן פע"ח (דרושי ק"ש פרק כט), וז"ל, נמצא כי מלכא עלאה הנז' בזוהר דנפק לקבלא הוא היסוד דאבא כי הוא [אבא] נק' מלכא עלאה באמיתות, עכ"ל.

⁸⁰⁸ מעשה בראשית

⁸⁰⁹ ע' ריש תיקון ע'

⁸¹⁰ לשון מדור עי' תרגום תהלים (צ א).

⁸¹¹ עי' שער הפסוקים - פרשת תצא וז"ל, והענין הוא, ארז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'. והענין היא, שהקדושין הם מצד החכמה, שכן כל קדושה היא מצדה. וכל כללות הספירות מעשר, הם מצד חכמה, וז"ש בעשרה מאמרות, שהם בסוד החכמה, שהיא כללות היו"ד, נברא העולם שהיא בינה. זוהר חלק ג דף סא/א

ותנינן קמיה דמר, מאי קדש, שלימותא דכלא דאקרי חכמה עלאה, ומהאי אתר נגיד משח רבות קדישא בשבילין ידיען, לאתר דאקרי בינה עלאה, ומתמן נפקין מבועין ונחלין לכל עיבר, עד דמטו להאי זאת, (ומאתר דא אתער רוח קדישא):

⁸¹² עי' שמות יח יד

⁸¹³ עי' זהר שמות כב ע"א וז"ל מהו עדי עד, אלא בגין דיהא, עד מכאן ולהלאה לית מאן דיכיל למיקם עליה, ועי' בהגר"א בסד"צ כח ע"ב ד"ה ואמר טמיר שלומד את זה על בינה.

⁸¹⁴ עי' לעיל הערה 713.

⁸¹⁵ עי' לעיל ריש ח ע"ב.

⁸¹⁶ רק מצאתי על החכמה ולא על המלכות* עי' ריש תז"ח &

ע' שעה"כ עניית אמן בסוף חזרת העמידה דרוש ה' וז"ל, שביחוד זר"ן גם היא נקר' מ"ה.

⁸¹⁷ בינה, עי' זהר ח"א ל ע"א

מאיר היצירה

הזה, והם ב' שמות אלהים המתחלפים בשם ע"ד כידוע⁸¹⁸, ועליה נאמר (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם⁸¹⁹ ממטה למעלה. ועדי, הוא ת"ת שהוא מגיע מן העולם ועד העולם כמ"ש בזהר (בראשית לד ע"א), והוא בתוספת יו"ד שאחוז הוא בב' ההי"ן⁸²⁰, כמ"ש (דברים ד לב) מקצה השמים ועד כו', וע"ז אמר (ישעיה כו ד) בטחו בה' עדי עד. ולפי פשוטו עומקים הן דבר שאין יכולת באדם להשיגו, עומק ראשית ואחרית הן קודם בריאת העולם ואחריו, עומק טוב ורע הן להשיג היאך הן בבורא ית' קשורים עד תכליתו, עומק רום כו' עד סוף הן הו"ן לעולם מו"ק, וע"ז אמרו רז"ל בפרק ב' דחגיגה (יא ע"ב) כל המסתכל בד' דברים כו' וכל שלא כו', מה למעלה מה למטה, הן עומק רום עד עומק מערב [פי' כמ"ש התוס' שם⁸²¹], מה לפני מה לאחור הן עומק ראשית ואחרית, וכל שלא כו'⁸²², הן עומק טוב ורע, ואמרו בגמרא (חגיגה טז ע"א)⁸²³ זה העובר עבירה כו', ר"א אומר זה המסתכל בקשת ודי למבין⁸²⁴.

(פ"א מ"ו) עשר ספירות בלי מה, צפייתן כמראה הבזק, ותכליתן אין להם קץ, ודברו בהן ברצוא ושוב⁸²⁵, ולמאמרו כסופה ירדופו, ולפני כסאו הם משתחווים⁸²⁶.

עשר ספירות בלי מה צפייתן כמראה הבזק – כל המשנה הזאת הוא פירוש על המשנה שלמעלה.

צפייתן וכו' – הוא פירוש על מה שקראן עומקין, פירוש צפייתן שאדם צופה להשיגו כמו הבזק שאין יכולת לראותו רק ברגע אחד וחוזר לאחור כמ"ש במשנה ח' בלום פיך כו', ואמר צפייתן שצופה הוא דבר שרואה מרחוק, ולכן הנביאים נקראו צופים (שמואל א' א א), שרואין את ה' מרחוק, כמ"ש (ירמיה לא ב) מרחוק ה' נראה לי, וכן דרשו

⁸¹⁸ *אכד"ט מ ע' דרושי פסח

⁸¹⁹ ע"י הן שני עולמות בינה ומלכות, עה"ז ועה"ב כמ"ש (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם (זהר בראשית לד ע"א), וע"י עוד זהר (ח"א יח ע"א) אתיחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתכסייא עלמא דאתגלייא אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא תתאה, עכ"ל.

⁸²⁰ י' בגימ' ב' פעמים ה'.

⁸²¹ ז"ל:

⁸²² [המשך הציטוט:] וכל שלא חס על כבוד קונו ראוי שלא בא לעולם.

⁸²³ מאי היא רבי אבא אמר זה המסתכל בקשת רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר מסתכל בקשת, עכ"ל.

⁸²⁴ שזה הי"ס מחוץ לצמצום*

ל בקשת משום דהיא מתחללת כמש"ו: (לשון הגר"א בתיקו"ז)

רס"ג (וכן הרמב"ם במורה) כתב שכל האיסור היא רק לאנשים פשוטים אבל לחכמים זה מותר. אלא עיקר הדברים שהמסתכל בעולם התהו צריך לשמור מאד שלא יסתכן ובפרט כאשר מתבונן בעמקי הנוק' דתהום רבא, שהוא ראשית עולם העשיה אשר לוקחה מהבחי' האחרונות דעולם התהו (עו:)

⁸²⁵ ע"י בהגר"א בסד"צ כב ע"ד ד"ה ואמר, שזה ברית העיניים, דהיינו שלא להסתכל במה שלמעלה מהניתן לך, וע"י בהגר"א בתז"ח נ ע"ג, שהן רצין להשיג את האדם שעל הכסא שהוא כבוד ה' כמ"ש ביחזקאל שהוא חכמה כידוע שהכסא הוא בינה והחיות הן ג' חיון חג"ת וחיה הרביעי מלכות כוללת נה"י, וע"י בהגר"א בסד"צ כב ע"ג וז"ל אע"ג שבתז"ח אמר על החכמה, ובס"י אמר על כל הע"ס, הכל כפי הבחינה של המשכיל, כאן על ז"א אמר ברדל"א והחיות כו'.

⁸²⁶ ע' דע"ה ח"ב קנ ע"ג וזה תמצית דבריו: צפייתן [כלומר צפייתם בהשגת אור המאציל] כמראה הבזק [רק על דרך נצוצי זיקין העולים מפיזור גחלים לוחשות], ותכליתן אין להם קץ [אין תכלית לצפייתם שאין פוסקים מזה אף רגע], ודברו בהן ברצוא ושוב [גילוי בהם במצוותיו אליהם ברצוא ושוב תמיד כי אי אפשר להם לקבל יותר, ומדויק לשון 'בהן' ולא 'להן' כי מצוותיו הוא דבר אחד בהם], ולמאמרו כסופה ירדופו [כל דבור הוא קשה הוא נחשב להם למאמר שהוא רכה כי ששים ושמים לעושת רצון קונם], ולפני כסאו הם משתחווים [כסאו או המלכות דא, ק השוכן ברדל, א, ושם הם משתחווים ומבטלים תמיד עצמן אליו]

מאיר היצירה

בגמרא (סוטה יא ע"א⁸²⁷) ותתצב אחותו מרחוק ע"ש החכמה, והספירות הן כולם בחכמה כמ"ש"ל (ו ע"א⁸²⁸).

ותכליתן אין להם קץ – אמר אע"פ שא"א להשיגם, אל תחשוב לפי שרחוקים הן ממנו⁸²⁹, לכן אמר ותכליתן אין להם קץ, שהם מתייחדין בכל העולמות עד אין קץ, שאין שום דבר פנוי מהם כמ"ש (ת"ז קה ע"ב) דלית אתר פנוי⁸³⁰, דלא אית ביה הוי"ה, ואמר במשנה שלמעלה (משנה ה') שאין להם סוף, הוא למעלה עד אין סוף ב"ה, ואמר כאן ותכליתן כו' הוא למטה, וכן אמרו למעלה עד א"ס, ולמטה עד אין תכלית.

ודברו – הוא חוזר על מה שאמר אדון יחיד⁸³¹, אמר ודברו בהם ברצוא ושוב, פי' אע"פ שאמר לעיל⁸³² כי א"ס מצד המלכות דא"ק מתייחד {ט ע"ד} בהם, אמר ודברו⁸³³ הוא מלכות דא"ק, 'בהם' בספירות, 'ברצוא ושוב' שאין יכולת להשיגו⁸³⁴, וע"ז אמרו בזהר (זהר בראשית סה ע"א ועוד⁸³⁵) מטי ולא מטי⁸³⁶, וכן בעתיק של כל העולמות⁸³⁷, שכן אמרו בזהר (ת"ז מב ע"א) והחיות כו' רצוא ושוב⁸³⁸, פי' שגימ' רצוא הוא נוריא"ל וגימ' ושו"ב מטטרו"ן שגימ' שד"י, והענין שד' חיות הן ד' אותיות הוי"ה שביצירה, שהן ד' פרצופין, ומט"ט הוא על גבם מסטרא דכתר, והוא נחלק לשתי בחינות אחת מצד א"א ואחת מצד עתיק, ומצד א"א הוא ג"כ ב' בחינות [נ"א בבחינת חיות] בסוד ארגמ"ן, ומצד עתיק הוא נעלם מהם, ושם הוא בסוד (שמות נג כא) כי שמי, פי' מלכות דבריא, בקרב"ו, והוא שם שד"י⁸³⁹, ומסטרא דארגמ"ן נק' נוריא"ל⁸⁴⁰, ומסטרא דבריא נקרא מט"ט⁸⁴¹, ששמו כשם רבו⁸⁴² (סנהדרין לח ע"ב), ולכן אמרו והחיות רצוא מסטרא דנוריא"ל, ששם יכולין להשיגו, ושוב מסטרא דמט"ט כי אין יכולין להשיגו, ורצוא ושוב שניהם גי' תרי"ג (ר"ל עם התיבות), כי מסטריה באין תרי"ג מצות, טהור

⁸²⁷ ותתצב אחותו מרחוק א"ר יצחק פסוק זה כולו על שם שכינה נאמר ותתצב דכתיב ויבא ה' ויתיצב וגו' אחותו דכתיב אמור לחכמה אחותי את מרחוק דכתיב מרחוק ה' נראה לי לדעת דכתיב כי אל דעות ה' מה דכתיב מה ה' אלהיך שואל מעמך יעשה דכתיב כי לא יעשה [ה'] אלהים דבר לו דכתי' ויקרא לו ה' שלום, עכ"ל. הגר"א הבין מכאן שהמרחוק מדובר על חכמה או כוונתו לחכמה תתאה*

⁸²⁸ ע' הערה &

⁸²⁹ לכן יש מקום לחשוב שיש מקום פנוי מהארתם

⁸³⁰ עי' ע"ח עגו"י ב' והערה שלנו שם שזה מדובר על בחי' מצדנו.

⁸³¹ שהוא הא"ס עי' לעיל הערה 798

⁸³² נ"ל שכוונתו להערה 52.

⁸³³ התגלותו – צ"ע אם זה לשון דיבור או דבר כלשון שלטון.

⁸³⁴ כלומר השגת הספירות דאצילות את הארת המלכות דא"ק לעתיק

⁸³⁵ עי' גר"א שם וז"ל, כי ד' חיות הן ד' אותיות שבשם ט"ס מחכמה ולמטה ומט"ט הוא חיה החמישי פרצוף החמישי כתר היצירה שבו שני בחינות של כתר ע"ק וא"א כידוע מופלא ומכוסה שעליו נאמר ואראה ואפול על כו' ובחינה הראשונה הוא מט"ט שבו מתלבש שם ה' בבריאה [דהיינו הקשר בין יצירה לבריאה] כמו כל עתיק כידוע ונוריא"ל הוא בחינה האחרונה שלכן הוא נחשב בכלל החיות ארגמן כידוע בכל כתר וז"ש והחיות רצוא כו' שבסט' דנוריא"ל רצין להשיגו ושוב בסט' דמט"ט שעתיק נקרא רישא דלא אתיידע, עכ"ל.

⁸³⁶ כלומר תמיד יש הארה והשבה, שאי אפשר להשיג

⁸³⁷ כלומר העתיק הפרטי שבכל עולם ועולם ולא רק בא"ק ביחס לאבי"ע

⁸³⁸ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה ואמר והחיות.

⁸³⁹ ?

⁸⁴⁰ כשהוא מתפשט

⁸⁴¹ כשהוא נעלם

⁸⁴² עי' לעיל ב ע"ב וז"ל שבעים שמות הידועים שנקראים תפארת, וכן [עי' שמות למט"ט] ששמו כשם רבו, עכ"ל. ועי' בהגר"א בתיקו"ז קב ע"ד ד"ה דרכיב, וז"ל, מלאכים דהוי"ה הוא במט"ט דשמו כשם רבו, עכ"ל, ועי' שם קו ע"א וז"ל, הנה מט"ט כולל כל הג' עולמות ראשו בבריאה גופו ביצירה כו' אלא שנקרא היצירה על שמו לפי שגופו שם וכמו שכל האצילות נקרא ע"ש ז"א כ"ה בעולמות ושמו כשם רבו, עכ"ל.

מאיר היצירה

וטמא כידוע⁸⁴³, ואם תוסיף ז' מצות דרבנן⁸⁴⁴, כנגד ז' תחתונים דעתיק שמתלבשין בו⁸⁴⁵, שנקראין דרבנן שהן מסטרא דמלכות, יהיה בני" כת"ר, והן תר"ך עמודי אור שבכתר⁸⁴⁶, שהכתר הוא אור כדלקמן (#).

ולמאמרו כסופה ירדופו – פי' ולמאמר⁸⁴⁷ של א"ק, שהם ו"ק של א"ק, שאינו בהם אף ברצוא ושוב, רק שהן רודפין אחריו להשיגו, כמו מלכות דא"ק שרודפת אחריו כמו שידוע בכל מלכות של העולמות, כמ"ש (שיר השירים ח ו) שימני כחותם⁸⁴⁸, וז"ש כסופה שהיא מלכות סוף כל דרגין בתוס' ה', שהיא ה' אחרונה של הוי"ה שבה נברא העולם⁸⁴⁹, וסופה גי' קנ"א אהי"ה דההי"ן שהיא במלכות, ולפי שהיא מתלבשת בהן⁸⁵⁰, רודפין אחר מאמרו, וכן עושין אנחנו כשהשכינה מתקשרת בנו קוראין אנחנו להקב"ה כמ"ש בזהר (#) וזהו שאמר כסופה.

ולפני כסאו הם משתחיים – פי' כסאו הוא בינה דא"ק, שכל כסא הוא בבינה⁸⁵¹ כידוע דאימא מקננא בכורסייא (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), הן משתחווין מצד שאין יכולת להשיגו כלל, כמ"ש⁸⁵² על פסוק (יחזקאל א כח) ואראה ואפול על פני.

⁸⁴³ עי' תיקר"ז טו ע"ב וז"ל, דבגלותא משנ"ה דאיהי מטטר"ן שלטא ואיהו משנה למלך באתר דמטרוניתא יתבא משנה ודא איהו ושפחה כי תירש גבירתה, עכ"ל, ועי' זהר ח"א כז ע"ב וז"ל, דא משנה אתתא דההוא נער, ואיהו (נ"א ואיהו) שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהו עזר לון בגלותא, מסטרא דהתר טהור כשר, ואי לאו איהו כנגדו, מסטרא דטמא פסול אסור, טהור התר כשר איהו יצר הטוב, פסול טמא אסור איהו יצר הרע, ואתתא דאית לה דם טוהר ודם נדה, מסטרא דמשנה, עכ"ל.

⁸⁴⁴ עי' מגלה עמוקות אופן ע"ג שהם נט"י, עירובין, ברכות, נר שבת, מגילה, חנוכה, והלל, והרמ"ע מפאנו (מעין גנין ח"א כוונת הברכות) מוציא נר שבת והלל ובמקומם מנה אבילות וצומות.

עי' פת"ש גדלות דז"א ג' וז"ל, הם בסוד מדרגה יותר עליונה כמ"ש (ע"ז ל"ה ע"א) חביבין דברי סופרים יותר מיינה של תורה, כי התר"ג מצות הם אברי הפרצוף וכל פרטיהם הנצרכים לבריאת העולמות, אבל הז' הם בסוד עטרות עליונות בסוד ז"ת של רדל"א, שהוא מבחינה תחתונה של עליון שנעשה עתיק לפרצוף תחתון כי הוא קשור ברצון, ובזה משלימים רצון קונם גם מה שלא בא בדבור רק ע"פ רצונו, בכדי לעטר המצות, והוא בא בתורה בהעלם, עכ"ל.

⁸⁴⁵ ר"ל מל' דבריא נעשה עתיק בראש עולם היצירה (רמ"ש) במסכת אצילות וכן בתפילת ר' נחוניא בן הקנה הנה אמרו שם כי הם תר"כ ארצין כמנין כת"ר והם תר"כ עמודי אור (הקדו"ש צו ע"ד)

⁸⁴⁷ בחי' 'אמירה' למעלה מבחי' ה'דיבור', עי' משלי עם ביאור הגר"א פ"ד פכ וז"ל דבור הוא דובר התורה עצמה ותיבותיה כמו שהי אואמירה היא הפנימיות של התורה כוונותיה טעמיה ותכלית של כל דבר, עכ"ל. ועי' אד"ר קלב ע"ב וז"ל, תאנא מה בין דבור לאמירה אמירה הוא דלא בעי לארמא קלא דבור בעי לארמא קלא ולאכרזא מלין דכתיב (שמות כ) וידבר את כל הדברים האלה לאמר, עכ"ל.

⁸⁴⁸ זוהר חלק א דף רמד ע"ב וז"ל היא אמרת שימני כחותם על לבך, אמאי כחותם, אלא ארציה דחותם כיון דאתדבק באתר חד, אף על גב דאתעדי מיניה, הא אשתאר רשימו בההוא אתר ולא אעדי מניה, דכל רשימו וכל דיוקנא דיליה ביה אשתאר, כך אמרה כנסת ישראל, הא אתדבקנא בך, אף על גב דאתעדי מינך ואזיל בגלותא, שימני כחותם על לבך, בגין דישתאר כל דיוקני בך, כהאי חותם דישתאר כל דיוקניה בההוא אתר דאתדבק ביה.

⁸⁴⁹ עי' לעיל הערה 106

⁸⁵⁰ דהיינו כל העולמות מתחת למלכות דא"ק והוא מתלבש בהם והיא רודפת אחר הא"ק, לכן כל הבי"ע רודף בתר ז"א דא"ק*

⁸⁵¹ ונקרא כך משום על שם שעליו שורה אור אלהותו ית', כי הוא הכסא למדריגת הג"ר (הקדו"ש לח ע"ב)

⁸⁵² תיקר"ז ח ע"א וז"ל, וכד מטא לדמות כתר דאיהו דרגא עשיראה, חזי מה כתיב ביה (יחזקאל א כח) ואראה ואפול על פני, דלא יכיל למסבל, ואם מראות דלתתא הכי כל שכן וכל שכן מראות עלאין דספירות דבריא, כל שכן וכל שכן מראות דאצילות, עכ"ל. וקשה שהתיקו"ז מדבר על הכתר, וכאן על הבינה, אלא עי' ב"ע לד ע"א וז"ל שם [בבינה] ואראה ואפול על פני כו' שמגלגלתא ולמעלה הוא עולם א"ס, עכ"ל.

מאיר היצירה

ואמר ולפני כסאו שהוא חכמה דא"ק, שהוא פני כסאו, כי בבינה יש קצת השגה בשאלה⁸⁵³ כנ"ל (ח ע"ב), משא"כ בחכמה רק משיגים מציאותה, והן משתחווין לו, כי הוא עילתם, כי א"ס ע"י התלבשו בחכמה דא"ק האציל ע"ס שבאצילות⁸⁵⁴, ולכן הן כולן במחשבה⁸⁵⁵ לבד ונקראין ע"ש יו"ד שבהו"ה, וע"י התלבשו בבינה דא"ק וחוזר ונתלבש בבינה דאצילות⁸⁵⁶ ברא ע"ס דבריאה ולכן נק' ע"ש ה' שבשם, וע"י התלבשו בו"ק דא"ק ודאצילות ודבריאה⁸⁵⁷ יצר ע"ס דיצירה ונקראו ע"ש וא"ו של השם, וע"י התלבשו במלכות דא"ק ואצילות ובריאה ויצירה⁸⁵⁸ עשה ע"ס דעשיה ולכן נק' ע"ש ה' אחרונה של הו"ה ב"ה.

(פ"א מ"ז) עשר ספירות בלימה, נעוץ סופן בתחילתן⁸⁵⁹ ותחילתן בסופן, כשלהבת קשורה בגחלת, שארון יחיד ואין לו שני, ולפני אחד מה אתה סופר.

וי ע"א { עשר ספירות בלימה נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן – הוא חוזר למעלה (משנה ד) } שאמר עשר ולא כו', שאין לחשוב בחינה ראשונה שבכתר וגם מלכות, כי אם נחשוב בחי' ראשונה שבכתר אין צריך לחשוב מלכות כי נעוץ סופן בתחלתן⁸⁶⁰, ואם תחשוב מלכות נעוץ תחלתן בסופן כו'. כשלהבת קשורה בגחלת – שבהם יתראה היאך נעוץ סופן בתחלתן, כי חמשה אשות הן בשלהבת, א' גוון תכלת שסביב הפתילה נגד מלכות, והוא חשמ"ל מתוך האש

⁸⁵³ עי' הק' הזהר ה ע"א וז"ל, וז"ל, בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שאו מרום עיניכם לאן אתר, לאתר דכל עיינין תליאן ליה, ומאן איהו, פתח עינים, ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא, דקיימא לשאלה, ברא אלה, ומאן איהו, מ"י, ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא דכלא קיימא ברשותיה ועל דקיימא לשאלה, ואיהו בארח סתים ולא אתגליא אקרי מ"י, דהא לעילא לית תמן שאלה, [דהיינו הגלגלתא לעיל] והאי קצה השמים אקרי מ"י, עכ"ל, דהיינו אינו מוכר אבל נראה ונסתר, ועי' עוד ע"ח עגו"י פרק ה', ועי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ג ד"ה ודא עביד, שחכמה סתום ובינה בגרון יש לה גילוי, וכן שם כז ע"א ד"ה דאיהו בינה, שבינה עצמה לא קיימא לשאילה אלא רק בהתפשטותה, עכ"ל.

⁸⁵⁴ עי' ע"ח שער סדר אצילות בקיצור א' וז"ל, אור א"ס בכח התלבשותו בחכמה דא"ק זה האציל תחתיו עולם האצילות וז"ס כולם בחכמה עשית, עכ"ל, וז"ל באב"ע ב', שמש"כ שהתלבש בחכמה דהיינו שרק על ידי זה אפשר לעולם האצילות לקבל אור א"ס, ועל ידי התלבשות בבינה אפשר לעולם הבריאה לקבל הארה משם וכו', עכ"ל.

⁸⁵⁵ שכל הבריאה עומד שם בעולם האצילות רק בבחי' משחבה (ביאורים ח"א כז ע"א), ועי' ע"ח סדר אב"ע ב' שזה קשר בין מחשבה למעשה שהרי באצילות איהו וגרמוהי חד הוא* ול"נ שזה מדבר על הספירות של האצילות, שכולם רק במחשבה, וצ"ע*

⁸⁵⁶ והם מתלבישים במלכות דאצילות, בז"ת שלו, והם מתהווים לעתיק יומין דבריאה (כללים ח"ב נב ע"ד) כל אלה התלבשות רק שייך לאורות היושר שבהם ולא אורות העיגולים שבהם (דע"ה ח"א לז ע"א)

⁸⁵⁷ וכל אלה מתלבישים במלכות דבריאה ובז"ת שלה והם מתהווים לעתיק יומין דיצירה (כללים ח"ב נב ע"ד)

⁸⁵⁸ דהיינו בז"ת דמלכות דיצירה, והם מתהווים לעתיק יומין דעשיה (כללים ח"ב נב ע"ד)
⁸⁵⁹ עי' פת"ש א"א ט וז"ל, ונקרא בשם גלגלתא שהיא גלגל המקיף לכל ההנהגה מראשית הזמן עד סופו, שכל גלגל הוא בהיקף נעוץ סופו בתחילתו, וכן [בבריאה] סוף ההנהגה של כלות שית אלפי שנין [חוזרים לתהו], עכ"ל, ועי' פת"ש א"א כג וז"ל, סוד הגלגלתא בהיקף, והיינו, כאשר יושלם היקף גלגל ההנהגה ויכנסו לסוד היחוד באלף הז', שאז יהיה כל הזמן נעוץ סופו בתחילתו ויתבטל הזמן שהוא בבחינת המשכה בהדרגה, ואז שם גילוי האור הגדול שכר הצדיקים, עכ"ל.
עי' בהגר"א בסד"צ ל ע"ג ולכן וז"ל כל כתר שבעולם התחתון הוא מלכות של עולם עליון בסוד כתר מלכות, כמש"כ בס"י [כאן], עכ"ל.

ועי' הקדו"ש יא ע"א, שכלול בזה שכל ספירה כלולה בשני ול"ד כתר ומלכות.
⁸⁶⁰ אם כן נעוץ סופן בתחילתן כלומר המלכות דעליון היא עתיק דתחתון* או אולי הכל באותו פרצוף, ועי' לעיל ריש ח ע"א חילוק בין כללי לפרטי, ועי' לקמן הרעה 871, ששניהם שייכים בלשון

מאיר היצירה

(יחזקאל א ד) 861, והשני גוון חיוור שסביב לה נגד ו"ק, והוא נקרא אש, והג' כמו נוגה סביב (יחזקאל טו) האש שאינו נראה אלא בסתימו דעיינין 862 נגד בינה, דלא קיימא לאסתכלא, והוא הנק' נוגה סביב, והד' הזוהר המאיר משלהבת שאין יכולת להשיג איך בא האור משלהבת, והיא בעצמה אינה שם, 863 ובהעתק השלהבת, מעתיק ג"כ האור, נגד חכמה והיא נק' זוהר, ולכן קראו בתיקונים בהקדמה כל ספי' זהר 864, כי הן בחכמה כנ"ל (ב ע"א), והה' היאך נאחזין בגלגל האש 865 והוא גוון שחור ועליו נאמר (תהלים יח יב) ישת חושך סתרו, וכל הגוונים דלעיל, מ"מ מושג, משא"כ בגוון הדא, שאינו מושג כלל, והוא נגד א"א שנקרא חושך כנ"ל (יג ע"ד 866), והאש היסודי בעצמו הוא שרש של כל הגוונים הנ"ל, וכולם קשורים בו, והוא נגד עתיקא סתימאה (נ"א ע"י), ובגחלת עצמו יש בו בחי' אש יסודי שבלאו הכי לא היה האש נאחו בו, ובו התקשרות גוון תכלת 867, ובו נאחו האש היסודי, ועל ידו באין כל הגוונים, וז"ש תחילתן בסופן.

וכן גוון התכלת שבו האש היסודי נאחו בגלגל האש 868, וע"י כולן נאחזין, שאם תכבה האש שצריך להסתלק, האש התכלת מן הגחלת חוזר למקומו וכל הגוונים עמה,

861 עי' (דברים ד יב) וידבר ה' אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול, עכ"ל, ומוזכר כמה פעמים בפרשה.

862 עי' יהל אור ח"א טו ע"ד וז"ל, מדרגת האבות שראו בגוונים דלא מתחזין על ידי גוונים דמתחזין, והן בחג"ת, והוא בדרגא דז"א, ומדרגת משרע"ה הוא דלא מתחזין כלל והוא בינה, עכ"ל, ועי' יהל אור ח"א יב ע"ד וז"ל, ונה"י הן גוונים דמתחזין, לכן ב' גוונים הראשונים נראין בפתיחו דעיינין, וחג"ת הן גוונים דלא מתחזין, לכן הן בסתימו דעיינין, אבל חב"ד אין שם גוונים כלל, עכ"ל, דהיינו שעיקר הז"א הוא החג"ת (עי' ליקוטי הגר"א בסוף סד"צ לח ע"ג) ועיקר הגילוי במלכות.

863 כלומר כלול בחכמה לא רק השלהבת אלא ג"כ האור, וכאשר השלהבת יוצא מהגחלת יוצא ג"כ האור

864 עי' בהגר"א בתיקו"ז א ע"א שמביא לשון נ"א בתיקו"ז וז"ל תאנא והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע, דאיהו זהר טמיר וגניז דא כת"ר, זהר בהיר בשחקים דא חכמ"ה, זהר זריק נצוצין ומבהיק כברק לעיינין דא בינ"ה, זהר חוורו כסיהרא דא גדול"ה, זהר זהיר סומקא כמאדים דא גבור"ה, זהר מבהיק כליל ירוקא כחמה דא תפאר"ת, זהר ירוק ככוכב דא נצ"ח, זהר כליל אוכס וסומק דא ה"ד, זהר זהיר לכל עיבר, כמאן דמחא בפטיש זריק שביבין לכל סטר דא יסו"ד, עכ"ל. עי' תיקו"ז ה' ע"ב שיש תורה דאצילות ותורה דבריא, והם נסתר ונגלה (עי' שעה"ק א ע"ב), והנה אם מעמידים את עולמות אבי"ע במקביל למידות חבת"ם אז אצילות הוא כנגד חכמה, נמצאו למדים שתורת הנסתר קרוי חכמה.

אמנם עי' בבהגר"א בתיקו"ז א ע"ב שספר הזוהר נקרא כך על שם מדת היסוד, ויתכן לומר כמ"ש בהערה X שעל אף שהלימוד נקרא חכמה עיקרו התגלות החכמה, והוא יסוד שלו.

ועי' יהל אור ח"ב כא ע"ג ז"ל, ספר הזהר נקרא ע"ש החכמה דרוחא דהיכלא דא [תנינא] נקרא זהר, עכ"ל. והנה מבואר בהיכלות שם, ש'היכלא' זו עניינה הוד והוא בחי' הלבוש, וזהו ענין ת"ח שהם בבחי' נו"ה שבהם נתגלתה חכמה ונתלבשה החכמה.

עי' לקמן א ע"ב ד"ה שלכן, שחכמה הוא לבוש לרדל"א, ולפ"ז מובן שבמדה זו מתגלה כל הנעלם.

עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא וז"ל, כלל כל הע"ס הוא יו"ד ולכן נקרא כל לימוד הקבלה חכמה וזהו ספרא, עכ"ל.

865 עי' ריש משנה יב אש ממים

* 866

867 שהוא המלכות והוא הפנימי ביותר

868 * עי' רמב"ם יסודי התורה פ"ג ה"י, גלגל יחוד האש.

רמב"ם יד החזקה - הלכות יסודי התורה פרק ג

(י) ברא האל למטה מגלגל הירח גולם אחד שאינו כגולם הגלגלים וברא ארבע צורות לגולם זה ואינן כצורת הגלגלים ונקבע כל צורה וצורה במקצת גולם זה צורה ראשונה צורת האש נתחברה במקצת גולם זה ונהיה משניהן גוף האש וצורה שניה צורת הרוח נתחברה במקצתו ונהיה משניהן גוף הרוח וצורה שלישית צורת המים נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף המים וצורה רביעית צורת הארץ נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף הארץ נמצא למטה מן הרקיע ארבעה גופין מוחלקין זה למעלה מזה וכל אחד ואחד מקיף את שלמטה ממנו מכל רוחותיו כמו גלגל

מאיר היצירה

וכן הוא במלכות שכולן עולין לכתר ע"י⁸⁶⁹, ושם נק' (הק' ת"ז יט ע"ב) כתר מלכות⁸⁷⁰, וז"ש סופן בתחלתן, והגחלת הוא בחי' העולמות התחתונים שמלכות⁸⁷¹ יורדת ומתקשרת בהן, ולכן גוון התכלת הוא סביב הגחלת, משא"כ בשאר הגוונים שכולם מאירים י' ע"ב} מרחוק אל הגחלת, והיא⁸⁷² בוררת מן הגחלת ניצוצין של אש היסודי, וכן כל הד' יסודות וחוזרין לשרשם⁸⁷³. וכן עושה מלכות בסוד (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה⁸⁷⁴, והיא מבררת ע"י⁸⁷⁵ מוחא עילאה כידוע⁸⁷⁶, הוא סוד הזווג והבן. והיא⁸⁷⁷ חכמה, ששם השמן⁸⁷⁸, לכך צריך פתילה לשמן, וזה סוד כל המצות והכוונות⁸⁷⁹, וסוד מיין דכורין מיין נוקבין⁸⁸⁰, וז"ס (בראשית ב טו) לעבדה ולשמרה⁸⁸¹.

וכל זה שאמרנו שעתיק פעמים נחשב במיין היינו בבחי' המלכות של הספירות שבה מתייחד עתיקא סתימאה וע"י⁸⁸² מתייחד בכל הספירות, והיינו שאמר במשנה ד' עשר ולא י"א, ופירוש משנה שאחריו, עשר העמקים, ואמר אבל ארון יחיד פירוש עתיק יומין שנקרא ארון, הוא מושל בכולם ואינו ממנינם, והזכיר ארון יחיד מלמטה למעלה כנ"ל (ט ע"ב), שעיקר יחודו הוא במלכות, ועל ידה מתייחד בכולם, וכן אמרו בזהר (תז"ח טו ע"ד) דלא נחית עלוי עד דאפיק בת זוגיה, ולכן אמרו (יבמות טב ע"ב) כל אדם שאין לו אשה שרוי כו', ופירש במשנה ו', שאע"פ שמתייחד בהם מ"מ הוא נעלם מהם ולכן אינו במנינם, וחזר ופירש כאן שא"א לומר שהוא במנינם שארון יחיד ואין לו שני, פי' כי

הגוף הראשון הסמוך לגלגל הירח הוא גוף האש למטה ממנו גוף הרוח למטה ממנו גוף המים למטה ממנו גוף הארץ ואין ביניהם מקום פנוי בלא גוף כלל:

(יא) ארבעה גופות האלו אינם בעלי נפש ואינם יודעים ולא מכירים אלא כגופים מתים ויש לכל אחד ואחד מהם מנהג שאינו יודעו ולא משיגו ואינו יכול לשנותו וזה שאמר דוד הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות אש וברד שלג וקיסור וביאור ענין הדברים הללו בני אדם מגבורותיו שתראו באש ובברד ובשאר ברואים שתראו למטה מן הרקיע שגבורתם תמיד ניכרת לקטן ולגדול:

⁸⁶⁹ על ידה*

⁸⁷⁰ דהיינו בגלל שבכחה של המלכות לעלות באור חוזר, נקרא כתר מלכות*

⁸⁷¹ דעליון

⁸⁷² התכלת בדווקא

⁸⁷³ שבעולם הזה כל פרט מורכב מכל ד' יסודות ע' ע"ח שער הנ'. ובפירושו על ידי האש נהפך להיות רוחני (.)

⁸⁷³ שער נ פרק י ז"ל, עולם הגלגלים הוא י' גלגלים הנקרא שמים וד' יסודות הנקרא ארץ ויש לשניהן חומר וצורה ר"ל גוף ונפש וחומר של שניהן הוא פשוט לבדו ואינו מורכב מכולם יחד אלא חומר כל יסוד או גלגל הוא פשוט לבדו ושני חומרים הנזכר הנקראים חומר הראשון ונקרא היולי להיותו פשוט וחומר הארץ נקרא תוהו כי אין ניכר בו ציור מה ענינו עד שיורכב כמ"ש ואחר שקנה הצורה שהוא הנפש נקראים החומר והצורה יחד בשם בוהו ואז נתהו הד' יסודות ארמ"ע בחומר וצורה ואז נקרא בוהו כי בהיות חומר הארץ לבד בלי צורה נקרא תוהו כנ"ל ולפי שחומר השמים הוא זך יותר לא נקרא תוהו כחומר הארץ והרי בארנו בחינת העולם בעצמו כלול מהחומר פשוט וצורה פשוטה שהם הגלגלים הנק' שמים וכן גם כן הארץ שהוא ד' יסודות

⁸⁷⁴ כל ספירה אין לה פעלה בתחתונים אלא על ידי המלכות שנאמר בה ומלכותו בכל משלה (תז"ח לב ע"ג).

⁸⁷⁵ אולי צ"ל על ידה*.

⁸⁷⁶ עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ד ביה סליקו והארה שלנו שם

⁸⁷⁷ המוחא עלאה, עי' גר"א בהערה הקודם.

⁸⁷⁸ ליקוטי תורה תולדות

⁸⁷⁹ שהמצוה היא הפתילה והשמן היא החכמה.

⁸⁸⁰ עליית מ"ן ממלכות וזיווג מחכמה עליונה שהיא השמן

⁸⁸¹ עי' זהר ח"א כז ע"א וז"ל ושווי ליה בגנתא דיליה, דאיהי שכינתא, לעבדה בפקודין דעשה, ולשמרה בפקודין דלא תעשה, עכ"ל.

וכאן כוונת הגר"א שהכל בלשון נקבה שהכל בירורים בנוק'.

⁸⁸² ועל ידה*

מאיר היצירה

א"א להכנס במספר רק דבר שיש לו שני נקרא הוא אחד⁸⁸³, אבל דבר שאין לו שני א"א לקרותו אחד כידוע לכל חכם, וא"ק⁸⁸⁴ א"א לומר שם ח"ו כלל שם שני, ועליו אמרו בזהר (ז"א כב ע"ב⁸⁸⁵) אני אני הוא ואין אלהים עמדי,⁸⁸⁶ דל"ל שותפו דתניינא, שאע"פ שאמרנו חכמה ובינה וכל הספי' בא"ק⁸⁸⁷, היינו בבחי' שפעו בתחתונים והכל לשבר האוון כידוע, לפיכך א"א לומר שהוא בכלל הספירות.

ולפני אחד מה אתה סופר – אמר כאן שא"א לומר שיש מספר בא"ק כיון שכתר הוא אחד, וא"ק ע"כ הוא לפני התחלת הספירות, היאך יוכל לומר שם שום מספר, כמו שאין יכול לומר שום מספר לפני אחד.

(פ"א מ"ח) עשר ספירות בלימה⁸⁸⁸, בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר, ואם ריץ⁸⁸⁹ 890 פיך לדבר ולבך להרהר שוב למקום⁸⁹¹, שלכך נאמר (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב ועל דבר זה נכרת ברית⁸⁹².

עשר ספירות בלי מה בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר – לפי שהמאמר מתחלק לה' חלקים, רצון ומחשבה וי ע"ג} והרהור וקול ודבור. הרצון הוא התחלת הרצון לדבר, והמחשבה הוא שמחשב מה לדבר אבל אינו מצייר דיבור⁸⁹³. והרהור הוא שמצייר דבור בהרהור. וקול הוא בגרונו קודם שיורד לפה. והדבור הוא התוך האותיות. והרצון הוא בנפש⁸⁹⁴, והמחשבה הוא במות, והרהור הוא בלב, וקול ודבור הוא בגרון ופה, והן כנגד

⁸⁸³ עי' יהל אור ח"א ו ע"ד לעיל הערה 754.

⁸⁸⁴ שעתיק דאצילות הוא מלכות דא"ק*

⁸⁸⁵ *

⁸⁸⁶ עי' רע"מ קדושים פב ע"א*

⁸⁸⁷ ו ע"א ט ע"ג ט ע"ד.

⁸⁸⁸ יש גם משמעות של לבלום.

⁸⁸⁹ עי' פת"ש צמצום ו שזה מדבר על בחי' מצדו ית', ועי' פת"ש או"א טו שזה בחי' של אוירא

לאפוקי מו"ס

⁸⁹⁰ פיך לדבר ו - לא מופיע בב"ע או בנפה"ח

עי' תיקו"ז ח ע"א וז"ל דאם רץ לבך שוב לאחור (נ"א לאחד)

⁸⁹¹ עי' זר"ח כד ע"ג, במקום ההוא א"ר יוסי והא חד סר אינון א"ל לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה חד מלה אינון דכל המרגל בחברו מיד עשה עמו רעה לא רגל בלשונו לא עשה עמו רעה וכי מאן שויא לאלין כנגד עשרת הדברות אמר רבי כלהו עשרת הדברות משתמעי מינייהו הולך תמים כנגד אנכי ה' אלקיך מלמד שצריך אדם לקבל עליו אימת עול מלכות שמים ואין לו רשות להרהר במה שאינו יכול להשיג משמע דכתיב אנכי ה' אלקיך סתם כתיב הכא כולך תמים וכתבי התם תמים תהיה עם ה' אלקיך ואין לך רשות להרהר על מה שלא הורשית – חדש

⁸⁹² עי' בהגר"א בסד"צ כב ע"ד ד"ה ואמר שזה ברית העיניים, ועי' נפה"ח שער ג פרק ב היינו שאם ירוץ מחשבת לב האדם להשיג המושכל איך נמשך התהוותם כל רגע ממנו ית"ש. שוב למקום להשיג ערך המושכל מדמיון המורגש בבחי' מקום כנ"ל, ועי' נפה"ח שער ג פרק ג' אבל רב ההתבוננות בבחי' מצדו ית' הוא סכנה עצומה ועל זה נאמר כאן שוב למקום, ועי' שם פרק ו' פי' כשתחשוב בלבך על בורא עולם מה הוא ואיך חנייתו בכל מקום ומעשיו בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר הסר המחשבה מלבך ואם רץ לבך למחשבה זאת חושה ומהר ואל תהרהר ושוב ליחוד מקומו של עולם לעבודתו וליראתו וכו' ועל דבר זה נכרת ברית שלא לחשוב באלקותו שאין כל החכמים יכולין לידע עכ"ל

עי' גדלות דז"א ג' (פת"ש) שזה שייך לעתיק*

⁸⁹³ ועי' רע"מ פנחס רכט ע"ב, במחשבה מלגו בינה בן יה ישראל עלה במחשבה הרהור חכמה לחכימא ברמיזא חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה מחשבה והרהור כלא חד חכמה לא אשתמודע אלא בבינה ובינה בלב ובגין דא מחשבה בלב הרהור בלב, עכ"ל, ועי' זהר ח"ב עו ע"ב וז"ל, קיימין כד אתפשט משכא לאחורא, האי לאו ביה מחשבין, וחשיב מחשבין לפום שעתא ואתעביד, ולא מחשבה דהרהר ביה כלל, אלא מחשבה דאיהו בבהילו וזעירא, אבל הרהורא ומחשבה לא, ועי' הקדו, ש טו ע"א שהרצון הוא סיבת המחשבה, והמחשבה הוא עצמות ועיקר הרהור, וההרהור הוא התפשטות המחשבה וגילוי

⁸⁹⁴ דהיינו איפה מופיע בגוף בכלל

מאיר היצירה

ה' פרצופיץ⁸⁹⁵. ועל כן אין יכולת באדם להשיג רצון הנפש⁸⁹⁶, אבל המחשבה משיגין, שע"כ⁸⁹⁷ היה צריך למחשבה אבל אין משיגין מהותה, אבל ההרהור אף שבעצמה אין משיגין ממנה מ"מ ע"י הדבור משיגין ציור הדבור והוא ההרהור⁸⁹⁸, והקול דומה למחשבה שהוא פשוט, והדבור הוא דומה להרהור רק שמוציא אל הפועל, והן כלל ופרט, ע"כ הה"א כפולה⁸⁹⁹ שהוא ענין אחד, משא"כ בקול אף שהוא דומה למחשבה מ"מ הוא ענין אחר, כי המחשבה היא בבהילו וברגע א' ולכן הוא בצורת י', והקול הוא באריכות לכן הוא בצורת ו⁹⁰⁰. וכבר בארתי (ט ע"ד) שהספירות הן במחשבה, לכך בלום פיך שהוא כלול קול ודבור, ולבך מלהרהר, וכאן פירש שלכן נקראו בלימה. ואף ע"ס שבד' עולמות כולן נקראו בלימה לפי שבכל ד' עולמות יש ד' עולמות אבי"ע⁹⁰¹, הספירות הן אצילות, והכלים הן הכסא מקום מחצב הנשמות, והלבוש מקום מחצב המלאכים, וההיכל הן העולם עצמו בסוד עשרה גלגלים ורקיעים וארצות ואוירים וכל מה שביניהם, וכולם הם בסוד מחשבה והרהור וקול ודבור⁹⁰².

ואם ר"ן פיך לדבר ולבך להרהר שוב למקום – הידוע, והוא שנאמר (שמות לג כא) הנה מקום אתי כו'⁹⁰³, פי' מקום שהוא אצלי שם תשיג⁹⁰⁴, לפי שהוא בסוד הרהור, אבל כבודי (שמות לג כ) לא יראני כו', ואמר למקום פי' כל א' למקום הידוע, הדבור למקום הדבור, וההרהור למקום ההרהור⁹⁰⁵.

⁸⁹⁵ וכן הוא בבהגר"א בתיקו"ז כ ע"ג ד"ה בריש הורמנותא.

⁸⁹⁶ עי' בבהגר"א על תז"ח נ ע"א ד"ה בריש הורמנותא וז"ל, כמו באדם המחשבה שרוצה לעשות הדבר והרצון הוא קודם למחשבה, וקודם להם התחלת הרצון כשמתעורר לחשב, והן ג' ראשונות. כתר הוא התחלת הרצון והוא סתום מאד שנעלם אפילו מאדם עצמו, עכ"ל בגלל שזה לא מופיע בגוף והיא נעלמת.

⁸⁹⁷ שעל כרחק, כלומר אי אפשר ללא לחשוב

מחשבה והרהור הם תרין ריעין דל אמתפרשים, ולכן אין אצלנו א' ללא השני.

⁸⁹⁸ עי' לעיל ח ע"ב שמש"כ בינה קיימא לשאילה זה רק על התפשטותה ב"ק

⁸⁹⁹ שהה' פרצופים וה' גילויים של המאמר הם מקבילים לשם יהו"ה וקוצו של יו"ד, ועי' בהגר"א בסד"צ בליקוטים סוף לח ע"א היותם אותו אות.

⁹⁰⁰ עי' בתיקו"ז ל"ז ע"א ולית נימא ונימא דשערה דעתיקא קדישא דלא נפקא ממבועא עלאה והאי נימא איהי ו' מבועא דיליה י' דסלקא באוירא עד אין סוף ונחתא עד אין תכלית, ע"כ.

⁹⁰¹ עי' שער מב פרק ב'

⁹⁰² ליקוטי הגר"א בסוף אגדות ברכות דף מ"ג ע"ב וז"ל, מ"ש בתיקו"ז דף א' כנויין והויין ושמהן וע"ש ע"ס הן פנימיות הספי' רוח שבהן כמ"ש בתיקו"ז והן עיקר הספירות ומנשמה ואילך הן רזא דאלהות וכן באדם האדם הוא הורח והנשמה הוא חלק אלוה ממעל וכן בכל העולמות עיקר הוא הרוח ובאצת הרוח מאדם הוא מת אפילו שנשאר הנפש בו משא"כ בצאת הנשמה עדיין חי ואינו מרגי שבעצם וכל ההרגשות וחיות הן אברוח וכו"ה בכל העולמות וזהו האדם והעולמות והבן זה היטב וכל הדומם והצומח אע"פ שיש להם נפש אינם חיים וכן המת והישן שהורח מתאסף אל הלב אינו מרגיש אז והחושים בטלים ואלו הן ע"ס כמ"ש בתיקונים והן שמא מפרש י' אותיות ונפש הספירות הן הוי"ה פשוטה והן בכל ספיר' מנוקדה אחרת כידעו [והם ידות הספירות שבהם נאחזים כמ"ש יד ושם] וגוף הספירות הן ז' שמות שאינם נמחקים ולבוש הספי' הם הכינויים שמתואר הבורא בהם חנון ורחום כו' כמ"ש בסתרי אותיות בז"ח פ' בראשית והיכלות הספי' הם ג"כ כינויים רק שאין מתוארים לבשם הבורא בתורה רק בהעלם כמו לחם מלח וכל שאר כינויים של הספי' ואלו הן ד' בחי' הידועים היכל ולבוש וגוף ונשמה והיכל ולבוש אין דבקים בספי'לכן הם כינויין הנמחקים היוצאים משם הוי"ה

⁹⁰³ עי' תיקוני זהר דף עה ע"א - ושכינתא בה אתמר הנה מקום אתי. ועי' עוד זוהר חלק ב דף רז ע"א כתיב (שם לג כא) הנה מקום אתי, מקום אתי ודאי, דא איהו מקום טמיר וגניז [עי' לשון הז"ח הובא בריש בהגר"א בתיקו"ז שלשון זה שייך לכתר], דלא אתיידע כלל, משמע דכתיב אתי, אתר דלא אתגליא, וקיימא טמירא, ודא איהו אתר עלאה לעילא לעילא, היכלא עלאה טמיר וגניז, עכ"ל.*

⁹⁰⁴ כלומר המקום של הכבוד, שהוא הכסא של הכבוד כדלעיל יב ע"א.

⁹⁰⁵ כלומר זה בבריאה וזה בעשיה*##הרב לא ידע

מאיר היצירה

שלכך נאמר והחיות רצוא ושוב – פירוש החיות הן בסוד ד' מוחין, ששם משכן החיה, שהיא החכמה⁹⁰⁶ כידוע בסוד יחידה היה נר"ן, כמ"ש (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה, הן ברצוא ושוב שהמחשבה הוא בבהילו ברגע וחוזרת לאחור⁹⁰⁷, ועל ראשם רקיע הוא הקרום שע"ג המוח⁹⁰⁹, ועל הקרום אבן ספיר⁹¹⁰ הוא קד"א⁹¹¹ כמו ספיר דמות כסא⁹¹², ועל הכסא דמות אדם הוא הנפש⁹¹³. עד כאן יש לך רשות מכאן ואילך במופלא ממך (חגיגה יג ע"א⁹¹⁴), הוא השכל שע"ג קרום העליון שאין יכולת להשיג אף מציאות⁹¹⁶, משא"כ בנפש שמושג מציאותו.

ועד"ז נכרת ברית – אומר לך מהו ענין ברית, והוא אדם שיש לו אוהב כנפשו ורוצה שלא יפרוש ממנו אבל א"א להיות אצלו, נותן לו דבר שכל מגמתו ותשוקתו אליו, והן נקשרים ע"י הדבר ההוא, אע"פ שנוטל ממנו את הדבר מ"מ כל מחשבתו שם הוא. ולשון ברית הוא הבטחה שע"י הדבר ההוא ודאי לא יתפרד ממנו, וזהו ענין לשון ברית (וי ע"ד) שכורת ממנו דבר הדבוק לו ונותן לו. וכן הוא הקשת שהוא דבר מאצלו יתברך⁹¹⁷, ונשתבשו בו כל הפילוסופים והמפרשים הנמשכים אחריהם לפי שהוא דבר למעלה מן השכל. וכן היא התורה והמילה הן דברים אמצעים בין הבורא ית' ובין ישראל⁹¹⁸, וכל זה לפי שאין יכולת להשיגו בעצמו ית'⁹¹⁹. וכן היו צריכין ישראל במשכן

⁹⁰⁶ כלומר הד' חיות שבמרכבה שרשם בד' מוחין [ח"ב ח"ג – עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ג ד"ה ואבא], ושורש שרשם במוח העליון הנקרא ח"ה ולכן הם נקראים חיות (ביאורים ח"ב פ ע"ד)

⁹⁰⁷ כלומר שכל המשך מחשבה היא התבוננות והרהור*
עי' זהר ח"ב עו ע"ב וז"ל חשיב מחשבין לפום שעתא ואתעביד, ולא מחשבה דהרהר ביה כלל, אלא מחשבה דאיהו בבהילו וזעירא, אבל הרהורא ומחשבה לא, עכ"ל.

⁹⁰⁸ עי' לשון הפסוק (יחזקאל א כו) וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה:

⁹⁰⁹ אם כן יש חיות, ורקיע, ועל הרקיע יש אבן שהשוא דמות כסא ועל זה יש אדם והם ד' פרצופים

⁹¹⁰ עי' בהגר"א בסד"צ כב ע"ג ואמר שזה מיזוג של אור ומים
⁹¹¹ זה שונה מהקרום דמוחא, שהרי מוזכר באד"ז ולכן אולי כוונתו כאן לגרום אורא*%, עי'

לקמן יא ע"ב שקד"א בין ב' הקרומים
כאן עצם האורא

⁹¹²
⁹¹³ כלומר הרוחניות מעל המוח, ע' לעיל לגבי כתר הוא נפש.

⁹¹⁴ בשם בן סירא
⁹¹⁵ עי' לקמן יא ע"ב שמופלא היא א"א ומכוסה היא עתיק

⁹¹⁶ והוא הרדל"א, וזה האבן ספיר*
⁹¹⁷ דהיינו שזה ברית בין ה' לארץ שלא להחריב העולם, עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ב ד"ה ואמר שכאן יש ראייה וזיווג, ועי' הערה שלנו שם.

⁹¹⁸ תורה ומילה צ"ע כוונתו, שהרי התורה היא הן מצדו ית' שהוא נתן לנו התורה, שהוא דבר יקר אצלו, אבל מה שהברית מילה, אם זה שהוא נתן לנו המצוה, אז מובן, ואז יתכן מאד שכל הבחי' ברית שיש כאן הם חד צדדים ולא דו צדדי

ועי' יהל אור ח"ג ל"ז ע"ג וז"ל, סוד הענין, שכל אבר יש לו איכות, כי כולם הן תולדות הספירות, וכל אחד יש לו פנימיות וחיצוניות, ובפנימיות פועלת האיכות ובחיצוניות האיברים, וכ"ה בתר"ג מצות, שכ"א הוא מעשה מיוחד ויש לכ"א כוונה מיוחדת, ולכן המצות בלא כוונה כגוף בלא נשמה וכו', תר"ג אברים בגוף ותר"ג איכות בנפש קבועים בגוף, אף לעכו"ם, ועוד יש תר"ג איכות בנפש שאין קבועים בנפש, אלא מושפעים מהרוח וזהו תכלית האדם ושלימותו, והן באין מעשיית המצות, וזה אור הלבנה בשלימות וכו', ידוע שכל דבר שהוא כפול בא השני בגולם א' וכו', וכן הוא כאן, שתר"ג איכות השניים באים באבר א', והוא עט' הברית ובו נכלל כל התר"ג מצות גדולה מילה וכו', ולכן אין העטרה מתגלה מעצמו בבריאת הש"י כמו כל האיברים אלא בעשיית האדם מצות הש"י וכו', ומצות המילה שהיא מצוה המשלמת תר"ג הוא בעטרה ובזה ג"כ הכלל הנ"ל, שהיא כלולה מהכל לכן היא שקולה נגד תר"ג מצות וזהו בר"ת, שהוא הנוק' של היסוד שבה נכללת לאחד, בסוד תש"י כנ"ל, וכשחסר מצות המילה כל המצות אינן פועלים כמו זכר בלא נקבה, עכ"ל.

אם כן ב' הבריתות הם תורה ומצות שהם ברית לשון וברית המעור, ועי'
⁹¹⁹ דהיינו שהגילויים שהיו לנו בהר סיני נלקחו*

מאיר היצירה

ומקדש לאמצעים כמו ארון וכרובים, ונקרא ארון הברית, הכל לפי שא"א להשיגו רק ע"י אמצעים, ולכן אמרו עד"ו נכרת ברית⁹²⁰.

[בליקוטיו ז"ל כ"י ממש – שלכך נאמר כו' ועד"ז כו', ברית כמו ברית מלח שהוא דבר קיים, כן טפסין שריקין פתחין וסגרינ⁹²¹, וז"ש (איוב לא א) ברית כרתי לעיני]

(פ"א מ"ט) עשר ספירות בלימה, אחת⁹²² רוח אלקים חיים⁹²³, ברוך ומבורך שמו של חי העולמים קול ורוח ודבור והוא רוח הקדש⁹²⁴.

עשר ספירות בלימה אחת כו'⁹²⁵ – עכשיו הוא מפרש סדרן של ע"ס, אחת רוח אלהים חיים, היא ספירה ראשונה והוא כמשל האדם המנפה⁹²⁶ בכלי זכוכית לעשות כלי ומוציא רוח ממנו, יש שם עשרה דברים א' הרוח שבקרבו ואח"כ כשיוצא הוא מתחלק לרוח⁹²⁷, ומים⁹²⁸ הוא הרטיבות שברוח, ואש הוא החמימות, ואח"כ נתפשט לו"ק של הכלי, כן הוא בנמשל בו ית' שורש הרוח שבקרבו ית' והוא מטי ולא מטי⁹²⁹ ברוח⁹³⁰, ומים ואש שמתחלקין ממנו אח"כ, שעל זה נאמר (בראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, כדבר שנוגע ואינו נוגע⁹³¹, והוא רוח שעל המים שעל הרקיע, זהו בעולם. ובשנה הוא גלגל השכל⁹³².

ובנפש הוא השכל שבין הגלגלות לקרום העליון⁹³³.

עי' רמב"ן שאותו גילוי של מעמד הר סיני היה במשכן

⁹²⁰ ולכן הברית כאן היא הגילויים של הספירות שנמסר לנו

⁹²¹ עי' ענינין בהגר"א בסד"צ כב ע"ב ד"ה שריקין לא עברי.

⁹²² עי' לעיל פ"א מ"ד בתחילה הדברים של הגר"א

⁹²³ אלקים חיים, שהוא ורוח אלקים מרחפת הוא נקודה הראשונה ספי' הראשונה מע"ס, כמ"ש בס"י פ"א אחת רוח אלקים חיים והיא כוללת כל הגוונים, וז"ס הויה שכולל כל הד' גוונים כידוע בהרבה מקומות, והיא נקודה הראשונה שעשר נקודות הן ע"ס - בהגר"א בתז"ח כג ע"ד

⁹²⁴ ורוח אלקים רוח קודשא כו' - הוא יר"ד של השם שנק' קודש וז"ש בס"י אחת רוח אלקים חיים כו' והוא רוח הקודש נקודה הפנימית והיא היכל הקודש באמצע שהיא נתיב לא ידעו עיט נקודה דעיגולא - בהגר"א בתז"ח כג ע"ג

עי' יהל אור ח"א ב ע"ג שזה הד' התבוננות של הקב"ה בתורה לפני בריאת העולם.

⁹²⁵ ע' לקמן משנה י, ד שכל זה בז"א.

⁹²⁶ עי' זהר תרומה קמו ע"א רזא דרזין לידעי חכמתא כד אסתלק ברעותא דסתרא דכל סתרין למעבד יקרא ליקריה (ר"ל להמציא התלבשות לאור הגנוז כיד להתגלה על ידו למטה בגילוי כבודו ית') אנשיב רוחא חדא מנקודה עלאה (הוא חכמה אבא היוצא מאורא עלאה אור הגנוז כמש"כ בזהר בראשית טז ע"ב ונפח ממנו רוחא חדא וע"ד שכתב ויפח באפיו כו' והוא כביכול משורש הרוח שבקרבו והוא רוח אלקים חיים רוח הקודש והוא אור הגנוז) ושוי תקוניה לאתישבא האי עלמא כו' שלימו דתקונא דהאי רוחא רוחיהון דצדיקים בהאי עלמא כו', (כללים ח"א קב ע"ב)

ע' סנהדרין צא, וע' נפה"ח.

דהיינו כאן רואים קשר בינו ית' לכל הבריאה, ועוד שהנשמה פנימית נמשכת ביחד עם הכלי שהוא החיצונית (ביאורים ח"א ס ע"ג)

⁹²⁷ כלומר הרוח מרוח.

⁹²⁸ מכאן רואים שמים ואש שרשם ברוח (ביאורים ח"א פז ע"ב)*

⁹²⁹ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא שזה עצם הנשימה.

⁹³⁰ הפסיק במקום נכון?*

⁹³¹ עי' ירושלמי חגיגה ט ע"א וז"ל בן זומא אמר לו מסתכל הייתי במעשה בראשית ואין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא פותח טפח נאמר כאן ריחוף ונאמר להלן (דברים לב) כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף מה ריחוף שנאמר להלן נוגע ואינו נוגע אף ריחוף שנאמר כאן נוגע ואינו נוגע, עכ"ל.

⁹³² עי' ליקוטי הש"ס - מסכת חגיגה וז"ל, דע כי ז' רקיעים הם סוד י' ספירות ורקיע הז' הנקרא ערבות הוא כולל ג' רקיעים בתוכו ולגודל קדושתו נקרא רוכב בערבות והז' הם למטה מהם הרבה במדרגותם והשלשה העליונים הם נקראים שמי השמים והם גלגל מזלות ועליו גלגל היומי ועליו גלגל השכל, עכ"ל.

⁹³³ כלומר האורא*

מאיר היצירה

ובגוף הוא גולגלתא ומסתיים בפה, בסוד (לעיל משנה ז) נעוץ תחלתן בסופן, ועליו נאמר (ת"ז יט ע"א) מלכות פה כו⁹³⁴.

ובספירות הוא עתיקא קדישא⁹³⁵, שהוא מלכות דא"ק⁹³⁶, שהוא בסוד א"ס⁹³⁷, והוא חיות של כל העולמות, ובו אין רמז לא ביו"ד ולא בקוצו של יו"ד, וכל הספירות הם גלויין⁹³⁸, ונקראין⁹³⁹ שמו ית', והוא דבר קודם לרצון, וע"ז אמרו בזוהר (הקדמה טו ע"א) בריש הורמנותא כו⁹⁴⁰.⁹⁴¹

ברוך ומבורך – ברוך הוא ע"י עצמו, והוא מלמעלה למטה, ומבורך ע"י הצדיקים ממטה למעלה⁹⁴².

שמו של חי העולמים – הן כל הספירות שנאצלים ממנו כנ"ל, שהוא שקיו של כל האצילות⁹⁴³.

ובסוד כל העולמות הוא אויר קדמון⁹⁴⁴, שהוא אמצעי בין המאציל הראשון ובין כל העולמות, שעל האויר הקדמון א"א לומר אדם אפילו לשבר את האוון ולא שם וכנוי.⁹⁴⁵ וע"ז נאמר (תהלים לג ו) וברוח פיו כל צבאם כו⁹⁴⁶. והרוח היוצא מהאדם כולל בהליכתו קול⁹⁴⁷, והוא הנגרר על הקנה, והרוח הוא שבאמצע הקנה, ודבור הוא

* 934

⁹³⁵ כלומר עתיק (עי' ביאורים ח"א סג ע"א), ועי' כללים ח"ב סה ע"א שזה אוירא ורישא תנינא, ועי' שיטתו ביאורים ח"א כח ע"א שאוירא נחשב כאין סוף, וכאור הגנוז, ועיקר הכתר היא המ"ס, ועי' ע"ח סדר האצילות בקיצור פ"ב והערה שלנו שם על דברי האד"ז ע,ק נקרא אין דביה תליא אין, ועי' לקמן יא ע"ב שמשנה י' היא קד"א ולא מש"כ כאן

⁹³⁶ עי' יהל אור ח"ב טז ע"ב: מלכות עקודים אחר התנוצצות ז"ת שילה נעשה רדל"א.

⁹³⁷ עי' זהר פקודי דף רלט ע"א הובא בבהגר"א בסד"צ א ע"ב ד"ה דצניעותא, והערה שלנו שם.

⁹³⁸ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"ב וז"ל כל האצילות כולו הכל להתלבש בו האי רישא [עתיק], עכ"ל.

⁹³⁹ הספירות שהם מגלים הא"ס שהוא העתיק.

⁹⁴⁰ עי' בהגר"א בסד"צ יא ע"ב ד"ה גלופי*, ועי' בהגר"א בתז"ח כד ע"ב ד"ה סלקא*.

⁹⁴¹ ונקרא רוח שזה מרוח פיו ית', ורוח מרוח היא אוירא שזה עיקר הנשמה והג' היא מים מרוח שזה חכמה והוא הראשון מג' מוחין (ביאורים ח"א סג ע"א)

⁹⁴² ובזה יובן לנו מאמרם ז"ל ברכות נג ע"ב גדול העונה אמן יותר מן המברך כי באמן הנה יש ב' הוראות אחד על קיום הדבר שמסכים שכן הוא האמת ואחד ע"ד תפילה כמו הלואי שכן יהיה וכמ"ש בגמ' שבעות לו ע"א מירמיה שאמר אמן כן יעשה ה' ע"ש וא"כ הרי נעשה באמן ב' התיקונים (לש"ו)

עי' אריכות בכללים ח"ב סה ע"א. דונט לת מי גט אוי ויז דיס איי ניד טו אקספליין איט ולי נראה שכוונתו היא שברוך ומבורך שייך לשמו של חי העולמים, אבל כאן הוא מעל בחי' מבורך אלא רק ברוך*.

עי' זהר עקב רעא ע"א ז"ל בשלימות: רזא דרזין לאינן דידיעי חכמתא דמאריהון למנדע רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכל הנאין וכסופין דהאי עלמא לארקא ברכאן מעילא לתתא כד (ס"א בר) ברכאן דצלותא דאינן תקונא דמאריהון מתתא לעילא ומעילא לתתא ברכאן דלאו אינן בצלותא סלקין מתתא לעילא עד דמטו גו נהורא דלא נהיר ומתערי (לעילא) בתוקפא לההוא נהורא דלא נהיר בההיא ברכה וסלקא אתערעו לעילא עד דמטו לכרסייא עלאה מקורא דכל חיין כדין נפקו מההוא מקורא עלאה ברכאן אחרנין ואערעו אלין באלין ונשקי אלין לאלין ואתאן ושריין לריש צדיק לארקא לתתא וכד נחתין אתברכין אבהן ובנין וכל שרגין דלהון ורזא דאלין ברכאן לאתערעו מעילא לתתא ברזא דא

⁹⁴³ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלין תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדוועוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, עכ"ל, ועי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות, וז"ל, הדעת לעולם כולל כל הז"ת והוא הפנימיות שלהם, שקיו דאילנא לגו (תיקו"ז י"ט ע"א), וכן בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שזה שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה, וצ"ע.

⁹⁴⁴ עי' תז"ח ה ע"ב, ועי' תיקו"ז כ ע"ב וז"ל, כד אפקי י' מאויר אתגליא או"ר, ע"כ, ועי' תיקו"ז קכא ע"א וז"ל רוח סליק באויר דאיהו כתר עלאה אויר קדמון אש סליק לגבי ה' דאיהו אימא, ועי' בהגר"א בתז"ח יח ע"ג ד"ה וההוא וז"ל, רדל"א אפיק אוירא שבין גולגלתא למ"ס והוא טהירו עילאה אור העליון הגנוז ששם גנוז חסד דרדל"א.

מאיר היצירה

הפנימי ויוצא אח"כ בחיתוך אותיות, והם שרשים לחו"ב וז"א ונוקבא, כי הרוח הראשון הוא שרש החכמה שבה נברא הכל, וקול הוא שרש הבינה שהוא קול גדול כידוע (זהר ח"א נ ע"ב), ורוח הוא שרש ז"א כידוע דומה לחכמה, ודבור הוא שרש מלכות דומה לבינה.

{יא ע"א} וז"ש קול ורוח ודבור [בליקוטיו כ"י ז"ל ממש כתב שצ"ל רוח וקול ודבור, ורוח הוא קול גדול דלא פסק קלא פנימאה⁹⁴⁸. והן כוללין כל ע"ם רוח ג"ר וקול ודבור זו"ג, והן ג' קשרין חו"ל⁹⁴⁹, אבל כאן הכל בקשרא עילאה⁹⁵⁰ אלא שכוללת הכל בסוד בן י"ה (ד"ר רצ ע"א), והן שרש רוח מים אש שנתפשט ממנו ית'. וז"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, שהן קול ורוח ודבור, כי דבר ה' הנאמר בפסוק כולל ג"כ קול, הרי קול ודבור, וברוח פיו הוא רוח. והוא בספי"ד' בחינות⁹⁵¹ מאדם⁹⁵² קדמון מחכמה עד מלכות מתלבשים במלכות דא"ק, לפי שאצילות שרשם מחכמה דאדם קדמון כנ"ל (ט ע"ד). ובעולם הוא הרוח אלהי"ם שכולל רמ"א⁹⁵³ שלמטה ממנו והוא האור של מעשה בראשית כמ"ש במע"ב⁹⁵⁴.

ובאדם הוא השכל שבגלגולת שכולל הג' מוחין כידוע⁹⁵⁵ וכן בשנה (חסר)⁹⁵⁶.⁹⁵⁷ והוא רוח הקדש לפי שהוא אמצעי בין הבורא ובין הנבראים, והוא אור הגנוז שבה יכולין לראות מסוף העולם עד סופו, וגנוזה לצדיקים (חגיגה יב ע"א), כי ברוה"ק יכולין להשיג מסוף העולם ע"ם זהו בעולם. ובשנה הוא גלגל השכל שקראוהו שכל הפועל⁹⁵⁸.

ובאדם הוא השכל והוא ניצוץ אלהי ששורה באדם, והוא רוח של נביאים שנאמר (יחזקאל ג יד) ורוח נשאתני, והוא אלהים שנאמר אצל הנביאים (בראשית לה ג) ויעל מעליו אלהים, והוא המתייחד בישראל שנקרא אלהי ישראל⁹⁵⁹, וכן אלהי אברהם, לפי שהוא מלכות שלמעלה ממנו.

⁹⁴⁵ נ"ל שכאן צ"ל וז"ש קול ורוח ודבור'.

⁹⁴⁶ עי' לקמן יא ע"א שרוח פיו היא בחי' בינה וכנראה שכוונתו כאן שזה מעל זר"ן שהם בדבר ה', ונ"ל חזק שממש"כ וע"ז נאמר הוא קטע חדש
⁹⁴⁷ אם כן הרוח היא נשימה? *לא נכון מהערה הבא. ע' לקמן פרק ב' משנה ג' חקקן ברוח חצבן בקול קבען בפה

⁹⁴⁸ עי' תז"ח (יט ע"ג) וז"ל, וכד אתפשט' מטאת לחד מאלין ואשתני ואתעביד רוח דלא שכיך לעלמין ונביעו תדיר, עכ"ל, כלומר נשימה ע' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, וע"ש בתז"ח שזה חיק גרון, וצ"ע אם הנשימה היא באמת שניהם יחד או רק בינה*.
ועי' זהר ח"א נ ע"ב וז"ל, לשני בתי ישראל וגו', חד סתימא עלאה, וחד אתגליא יתיר (סתימא) עלאה (דא) קול גדול, דכתיב (דברים ה יט) קול גדול ולא יסף, והאי קול פנימאה איהו דלא אשתמע ולא אתגליא, עכ"ל.

⁹⁴⁹ עי' לעיל הערה 415.

⁹⁵⁰ כלומר בינה עי' בהגר"א בתז"ח כ ע"ג ד"ה מקשרא

⁹⁵¹ כלומר רוח אלקים חיים ורוח קול ודיבור?

⁹⁵² נדצ"ל באדם

⁹⁵³ רוח מים אש*

⁹⁵⁴ *

⁹⁵⁵ עי' לעיל הערה 932 ונ"ל שזה שייך גם לשנה וצ"ע*

⁹⁵⁶ *

⁹⁵⁷ כדאי לעשות קטע חדש?

⁹⁵⁸ עי' הערה 932

⁹⁵⁹ זוהר חלק א דף יא/

וזכאין דהווא אתר. השתא אית לאסתכלא בקרא, והא כתיב (ישעיה מ יז) כל הגוים כאין נגדו, מאי רבויא הכא, אלא מי לא ייראך מלך הגוים, וכי מלך הגוים איהו ולא מלך ישראל, אלא בכל אתר קב"ה בעא לאשתבחא בישראל, ולא אתקרי אלא על ישראל בלחודו, דכתיב (שמות ה ג) אלהי ישראל, אלהי העברים, וכתיב (ישעיה מד ו) כה אמר יהו"ה מלך ישראל, מלך ישראל ודאי,

מאיר היצירה

אופן ב'

אחת רוח אלהים היים כו' ב' רוח מרוח כו' (משנה י') ג' מים מרוח כו' (משנה יא) כי הע"ם שחשב הכל בז"א כנ"ל (#), וכל הס"י מדבר בסוד הנשיקין⁹⁶⁰ בענין הקול ודבור דנפיק מגרון ממעי הבינה ששם הן ע"ס, כמ"ש בתז"ח (יט ע"ג⁹⁶¹) במאמר רזא דטעמים כי מתחילה אתעביד רוח בחשאי בגרון ואח"כ כשמגיע לחיך נטיל ושני לה בתלת גוונין, רוח מים ואש, ואחר כך כשמגיע ללשון נעשה ו', והן ע"ס תחילה בגרון והוא כתר שהוא מאימא בינה שהוא בגרון, ושם הוא רוח אלהים היים כמ"ש בפ' נח (עד ע"א), ואח"כ בחיך הוא חב"ד ג' גוונין אמ"ש כנ"ל (#), והן רוח מרוח שבתחילה רק רוח לבד, ואח"כ מתחלק ממנה לג' אחרים רוח מים אש, ואח"כ ו"ק בלשון כמ"ש בסתרי אותיות (ו"ח א ע"ב) שית סמכין באנוזא לשית סמרין, והן ע"ס והכל יצאו מבוצינא דקרדינותא, ולכן יצאו בכולם האש למעלה ואח"כ האויר ואח"כ המים, וזהו בסטרא דאותיות, אבל כאן⁹⁶² שהם בסטרא דנקודות יצאו מים קודם, שהנקודות מסטרא דחסד כידוע.

(פ"א מ"י) שתים רוח מרוח, חקק וחצב בה עשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמות ושבע כפולות ושתים עשרה פשוטות, ורוח אחת מהן. שתים רוח מרוח – הוא הרוח שעל פני המים⁹⁶³, שהרוח אלהים מרחפת עליו, והוא הרוח שמתחלק מן הרוח שבפיו.

והוא בשנה גלגל היומי⁹⁶⁴.

ובאדם הנפש שבין ב' הקרומים, והיא {יא ע"ב} קרומא דאורא⁹⁶⁵.

והוא בספי"א א"א.

ובעולמות אבי"ע א"ק.

והוא קוצו של יו"ד שבשם.

והוא בגוף קרקפתא⁹⁶⁶.

חקק וחצב⁹⁶⁷ בה – חקק הוא חקיקת האותיות על הלוח ונוטל את תוכן⁹⁶⁸, חצב שנוטל האותיות מן הלוח, כמו חצב אבנים מן ההר כמ"ש במשנה שלאחריו. כ"ב אותיות יסוד – הן כ"ב אותיות הידועים ונקראים יסוד כנ"ל (ה ע"ד), ועוד לפי שהן נחלקין בספירות ונכללין כולן ביסוד שלפיכך נקרא כ"ל (זהר ח"א לא ע"א). שלש אמות ושבע כפולות וי"ב פשוטות – הן הכ"ב אותיות ויתבאר לקמן בפרטות. וכאן הוא התחלת הספירות בעצם אע"פ שהתחלתן קודם ברוח אלהים, אינן אלא לפי שהוא שרש, והוא במקום מלכות⁹⁶⁹, שעד כאן הוא עלייתה⁹⁷⁰ וכאן כוללין

אמרו אומות העולם פטרון אחרן אית לן בשמיא, דהא מלכיכון לא שליט אלא עליכון בלחודיכון, ועלנא לא שליט, אתא קרא ואמר מי לא ייראך מלך הגוים, (נ"א, מלכא עילאה לרדאה לון

⁹⁶⁰ עי' לעיל ז ע"ג

* 961

* 962

⁹⁶³ עי' לעיל י ע"ד ד"ה עשר ספירות בלימה, ששם ראשונה וכאן שניה.

⁹⁶⁴ עי' לקמן הערה 932

⁹⁶⁵ הוא בין ב' הקרומים*##, עי' לעיל הערה 935, וע' הערה 989, וע' הערה 973.

⁹⁶⁶ ונקרא רוח שזה מרוח פיו ית', ורוח מרוח היא אורא שזה עיקר הנשמה והג' היא מים מרוח שזה חכמה והוא הראשון מג' מוחין (ביאורים ח"א סג ע"א)

⁹⁶⁷ ע' לקמן ביאורים הערות 990 1001.

⁹⁶⁸ דהיינו שנוטל האבן שסביבם כלשון הגמ' גיטין חוק תוכות כ ע"א וז"ל רש"י שם: הא דחק תוכות - של אותיות וצדיהן והאותיות בולטות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות אלא חקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה בדפוס האותיות מאיליה.

⁹⁶⁹ דא"ק.

מאיר היצירה

הע"ם. והן עשר נקודין הידועין, והן⁹⁷¹ ל"ב הנ"ל. ומתחלקין בע"ם, ג' בכל א' שהן ג' כלים בכל א' כידוע⁹⁷², וב' פרגודין, א' בין ג' ראשונות לז' אחרונות והוא הפרוכת שבין קדש לק"ק והוא הקרום שתחת המוח⁹⁷³, ופרגוד שני קודם התחלת הנוקבא והוא מסך הפרוכת והוא חצר הכבד.

ורוח אחת מהן – פי' שהרוח הוה הוא א'⁹⁷⁴ מאותיות שלא תאמר שהיא אינה מן המניין אלא בה נחקקין, אלא גם היא מהם, שהיא אות אל"ף⁹⁷⁵ אויר כמ"ש בפ"ב (משנה א'). ולכך אל"ף בראש האותיות הוא כולל כל הספירות, והאותיות שאחר האל"ף הן כ"ו עם הכפולות. ואל"ף צורתו יו"י, שהוא גימטריא כ"ו. והן ג' אחדים⁹⁷⁶ בסוד ג' אותיות אמ"ש. וכן מילוי האל"ף (זה ג"כ ראייה שכל האותיות נכללין באל"ף) לפי שהאל"ף הוא ראש של אותיות הגרון⁹⁷⁷, שהיא הראשונה שבמוצאות, והלמ"ד הוא אמצעות אותיות הלשון⁹⁷⁸ שהוא אמצעי שבמוצאות, והף' הוא סוף אותיות השפה⁹⁷⁹ שהוא סוף המוצאות. ושני רוחות (פי' רוח אלהי"ם הנ"ל (מ"ט) שהוא עתיק, ורוח זה שהוא א"א נכללים שניהם בשם כתר) הן א' והוא כתר ובכללו המלכות, והוא באדם גלגולת ופה⁹⁸⁰, והכל בסוד אין⁹⁸¹, כמו הרוח שאינו נתפס, ועליהן אמרו (חגיגה יג ע"א) במופלא כו' ובמכוסה, מופלא על א"א בסוד פלא, ומכוסה עתיק שהוא מכוסה בא"א⁹⁸².

(פ"א מי"א) שלש, מים מרוח, חקק וחצב בהן⁹⁸³ כ"ב אותיות מתהו ובהו רפש וטיט, חקקין⁹⁸⁴ כמין ערוגה, חצבן כמין חומה, סיבבם כמין מעזיבה⁹⁸⁵ ויצק עליהם שלג ונעשה עפר שנאמר (איוב לו ו) כי לשלג יאמר הוה ארץ.

שלש מים מרוח – הוא המים שעל הרקיע שב⁹⁸⁶ כל הגלגלים והכוכבים והוא תחת רוח, זהו בעולם.

ובשנה, גלגל המזלות שבהן חיות העוה"ז⁹⁸⁷.

ובאדם הן המוחין ובו משכן החיה⁹⁸⁸.

והן בעולמות אצילות קדשו ית'.

970 *## כלומר כל עליות מ"ן עד א"א, ע' בהגר"א בסד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו.

971 כלומר ל"ב נתיבות נכללים ב"ס דאצילות שגילויים הראשון בא"א*##

972 פנימי תיכון וחיצון.

973 כלומר הגרון.*##

974 אחת מהאותיות או אל"ף מאותיות.

975 לג' שורות היה כתוב א' וכתבתי אל"ף*##

976 *כלומר עתיק א"א ומלכות דא"ק כדלקמן?##

977 אחה"ע לקמן פ"ב מ"ג.

978 דטלנ"ת

979 בומ"ף

980 ע' ע"ח א"א ו שבפה נתגלה הרדל"א.

981 עי' אד"ז רפח ע"ב וז"ל, עתיקא קדישא אקרי אין, דביה תלייא אין, עכ"ל.

982 עי' בהגר"א בתיקוני זוהר חדש (דף יא ע"ב), וכן תיקו"ז קלח ע"א, ש'מופלא' עניינה אורא, ו'מכוסה' היא מ"ס, הפוך מכאן.

983 נ"א עמודים מתהו, אבל הגר"א גורס כמו שכתוב למעלה*

984 חקקן, היא החקיקה הנזכרת בספר הזוהר, 'גליף גליפוי בטהירו עילאה' [זוהר בראשית ט"ו א'], כי חקק חקיקה בכל אות מאותיות האלפא ביתא, כי שם האותיות בולטות ממש, עשויות כעין חקיקה מסביב, עד שעצם האות עומד בו בעצמו (עמק המלך סוף ו ע"ב). ועי' שם פירוש כל המשנה וצ"ע אם לצרפו לכאן.

985 ע' לקמן יג ע"ג שמביא את המשנה הזאת*

986 ברקיע. ע' במשנה יב שהרקיע עצמו הוא הדעת*##

987 עי' לעיל הערה 932.

988 כלומר כלי לחיה.

מאיר היצירה

ובספירות חכמה⁹⁸⁹.

חקק⁹⁹⁰ וחצב בהן כ"ב אותיות – כאן התחלת גלויים שלכך נקראת ראשית⁹⁹¹ כנ"ל (ט ע"א), ובה מתחילין להתפרש הל"ב נתיבות⁹⁹², ולכן נקראת י"ש⁹⁹³, שכל נתיב כלול מעשר, ונתיב אחד לא ידעו עיט (איוב כח ז), והנמצאין בשכל הן במנין י"ש⁹⁹⁴. מתהו⁹⁹⁵ ובהו רפש ומיט⁹⁹⁶ – עכשיו מפרש בריאת הארץ שהיא נבראת ממים כמ"ש בפרק ג' (מ"ד), והן ד' דברים שהן במים, תהו ובהו נגד חו"ב⁹⁹⁷, רפש ומיט הן בתהום⁹⁹⁸ נגד ו"ק ומלכות, רפש⁹⁹⁹ הוא רקק שבו נברא עוף השמים (חז"ל כו ע"ב), ומיט

⁹⁸⁹ הוא המוח הראשון של הג' מוחין ולמעלה הוא האויר שבין הקרומים (ביאורים ח"א סג ע"א).

⁹⁹⁰ כלומר חק תוכות שלקח לעצמן כי הוסיף בהם אור ותיקנם והשלימם, ונעשו למצאיות בפני עצמם שהם ה"ס דז"א, וזה מתהו ובהו שהוא ב' בחי' שבכתר כנ"ל הערה 995, וזה חק תוכות שעיקר מציאות הז"א הוא עצמות א' ממש כמו העתיק עי' אד"ר קמא ע"א עתיקא דעתיקין וז"א כלא חד (ביאורים ח"א סג ע"א). החקק למעלה היא רק שורש וכאן גילוי.

⁹⁹¹ ראשית חכמה &

⁹⁹² עי' לעיל ב ע"א ד"ה והם, שזה הן בחכמה דאצילות והן בחכמה דא"א שהוא מו"ס

⁹⁹³ עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל

⁹⁹⁴ בהגר"א תיקו"ז פא ע"ב וז"ל, ל"ב נתיבות דידיה אלא שאחד נעלם שם שלכן נקרא יש שא' ון, דבוק באין, עכ"ל.

⁹⁹⁵ מים קדמו לכל דבר, והוא סוד טפת חומר דחכמה שהוא מרומז במילה בראשית כי ראשית הוא חכמה והב' הוא טיפת החומר שבו שהוא האותיות כי חו"ב הם מים ואש, ובטיפת חומר שבו היה כלול כל ה"ס דז"א בבחי' אותיות שהוא חיצוניות שבו אבל בתוכו היה כלול ונעלם גם אור והפנימיות שבו והאור והפנימיות הוא הנקודת שבאות ב [הרי הב' היא בינה וזה שורש הראשית שהיא החכמה*] (ביאורים ח"א סב ע"ד)

אות ב' הוא טפת החומר שהחכמה שהוא האותיות והוא ה"ס דז"א בבחי' החיצוניות שבו אבל יצא מתחילה כל ה"ס שבו כלולים בכתר וכתר יש בו ב' בחינות שהם עתיק וא"א וכשהיו כל ה"ס כלולים ונעלמים בטיפה הזרעית דחכמה והיו כלולים בכתר שלהם הנה נקרא אלו הב' בחי' שבכתר בשם תהו ובהו כי הבחינה הראשונה שהוא השורש הראשון הוא נקרא בשם תהו כי הוא קשור עדיין במקורו והב' הוא כללות ה"ס הנכללים בו בכח והם עתידים להתגלות אח"כ אבל עדיין כלולים בו ונקראו בשם בהו כי בו הם נכללים, כלומר תהו ובהו הם ב' בחינות שבכתר דז"א (ביאורים ח"א סג ע"א), ועי' פירוש הראב"ד בס"י שתהו ובהו אין הכוונה על השממה או ריקנית אלא הם היות דקות נעלמות אשר אין שם ולא מלה נתפס בהם ונקרא תהו מלשון תהו ומשתומם משום שנלאה ההשגה להשיג מה שהוא כי ההיות של תהו נעלמות מצד עצמם אבל ההיות של בהו נעלמות מצד השיגן (ביאורים ח"א סג ע"א) וד' אלה הם פירוט בחכמה (הרא"ש).

⁹⁹⁶ עי' רמב"ן שרפש היא עכירת המים וטיט היא עביו, ועי' ע"ח מ"ד ומ"ן דורש ה' שהטיפה הזרעית שיוצא בסוד אמ"ר בתחילה יצא מהמוח הוא רק בסוד אור לבד ואח"כ בגוף שהוא בחג"ת היא נתעבה ונתעכר ונעשית בבחי' מים, ובנה"י נקפה ונגלד ונעשית רקיע, אבל כאן מדובר בבחי' חיצוניות דז"א לכן מים ורקיע נקראים רפש וטיט, ולא מזכיר אור שזה מדבר רק בחיצוניות כאן והאו רגניז וטמיר ובהעלם גדול (ביאורים ח"א סג ע"ב)

⁹⁹⁷ עי' לקמן פ"ב מ"ו שבהו שייך לחכמה ותהו לבינה, אבל גם יש הפוך וצ"ע שם

⁹⁹⁸ עי' שעה"ג הק' כה שמים היא גשמים שהם מ"ד ותהום היא מ"ן וז"ל, וענין המעיינות, הם כנגד הבחינות של המעיינות של מ"ן שיש בארץ העליונה מלכות, וכנגדם למטה המעיינות שבארץ הזאת, הם בחי' מ"ן עולים מן התהום למעלה, על פני כל הארץ. אבל הגשמים היורדים על הארץ, מן הגשמים הם בתי' מ"ד. ונמצא כי אין לך מעין למטה בקרקע, עכ"ל.

עי' לעיל ד ע"ב שדעת היא תהום, ועי' לעיל ז ע"ב שזה יסוד דנוק'

וצ"ע אם כאן מתגלה יסוד עפר במים, ועי' חזק תז"ח כג ע"ב ד"ה תלגא גו מיא וז"ל, והענין כי קודם חלק השי"ת המים לשני חלקים והן מ"ד ומ"ן כידוע ומ"ן הן צלולין ואדומים ומ"ד הן קפויין ולבנים כשלג, ע"כ. ע"ש עוד* ועי' פרקי דרבי אליעזר יתכן ששניהם גם הזהר וגם פרד"א מדברים על אותו ענין שהוא הדיקנא כדלקמן ורק יסוד דבינה היא מקום של ונקא, שהרי כל קבלת ז"א מהדיקנא היא אך ורק דרך האר"א ועי'

(15) בית עולמים - דף קכח ע"ב - ד"ה תאנא

בוהארץ תניינא וכן הפה הוא סמוך לנקב החוטם וז"ש שנברא משלג שהוא סוד הדיקנא החופף והדיקנא הוא תחת כסא הכבוד כמש"ל למעלה שכסה"כ הוא סוד הכתר גלגלתא דע"ק בסוד ועל

מאיר היצירה

בו נבראו חיות הארץ, (ר"ל 'יא ע"ג} השמים ו"ק והארץ מל¹⁰⁰⁰), ור"ת של הדי' דברים הן נימטריא תרי"א שהוא נימטריא תור"ה, שהן מן כ"ב אותיות של המים. והתורה מתחלת בבי"ת ומסיימת בלמ"ד נגד ל"ב נתיבות.

חקקן כמין ערוגה¹⁰⁰¹ – היא חקיקת האותיות כנ"ל, כמו שזרע מיני זרעים בערוגה כל אחד לבד, וכולם קבועים בערוגה כמ"ש בפ"ב⁽¹⁰⁰²⁾.

חצבן כמין חומה – היא חציבת האותיות כנ"ל (עיין סוה"ס ליקוט מכ"י ז"ל ממש¹⁰⁰³), כמין חומה הוא הרל"א שערים פנים ואחור שקבען בגלגל¹⁰⁰⁴ כמין חומה כמ"ש בפ"ב (משנה ד').

סיבבן כמין מעויבה – שעשאן אחר כך כמו מרובע, שעשאן כ"ב בתים ובכל א' כ"א שערים כמ"ש לקמן (פ"ב מ"ד) והקיף פנים ואחור יחד כמ"ש לקמן (#) וכ"ז הוא בסוד מייין נוקבין¹⁰⁰⁵.

ויצק עליהם שלג – הוא מייין דכורין שהוא נקפא¹⁰⁰⁶, משא"כ במים נוקבין כמ"ש בזהר (ז"ח עו ע"א¹⁰⁰⁷), והוא מן החכמה שהוא במוח.

ונעשה עפר – הוא מה שכתב לקמן (פ"ג מ"ד) ארץ נבראת ממים, דאבא יסד ברתא (זהר פנחס רנח ע"א¹⁰⁰⁸).

שנאמר כי לשלג הוא ארץ – שכן הוא בירידת המטר, שעולין מייין נוקבין מן הארץ בעבים, ואח"כ יורד בעבים מים העליונים שעל הרקיע¹⁰⁰⁹ שהם דכורין¹⁰¹⁰, ובה

הרקיע כו' דמות כסא כו' ומר"ס הוא תחת הגלגלתא וכן המר"ס עצמו נקרא כסה"כ שהוא בבינה כידוע וכבר כתבתי למעלה בשם הגאון שבמר"ס הוא ג"כ בחי' בינה דע"י ולכן הדיקנא⁹⁹⁹ יש בו יותר מים מאשר טיט.

¹⁰⁰⁰ ע' זהר &

¹⁰⁰¹ אותן הכ"ב אותיות שהם כללות הזו"ן שהיו כלולים עד עתה בתהו בהו ורפש וטיט שהוא טיפת חומר דחכמה (והוא חקקן) נתנו אח"כ בעיבור במעי בינה וזה כמין ערוגה שהיא כמין זריעה, ואח"כ כמין חומה שהיא בנין שלם בפני עצמו, וזה נעשה ביניקה שהוא עיקר בנין זו"ן, וכמין מעזיבה היא כל בחי' הגדלות שנשלמו באורות דהצל"ם ואז כל האורות העליונים הם סוככים ומקיפים עליהם מבית ומבחוץ (ביאורים ח"א סג ע"ב), ונ"ל שג' אלה הם חב"ד ע' לקמן פ"ב מ"ג בגר"א שם.

¹⁰⁰² כלומר כמו שכתבתי משנה ב' וג'.

¹⁰⁰³ כב ע"ד וכג ע"א*

¹⁰⁰⁴ ע' הקדר"ש עא ע"א וע' הערות בסוף הספר

¹⁰⁰⁵ *##ע' תז"ח הנ"ל הערה 998

כל אותיות הם מ"ן

¹⁰⁰⁶ אפיקי ים ר"ה יז ע"ב וז"ל, ולכן ע"י כריתת ברית ל"ג מדות אינם חוזרות ריקם. וע"ז נא' (ישעיה נה י) כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה וכו', דשלג הוא הדיקנא דחיוורא כתלגא ובתחי' הוא נקפה ונעשה שלג, ובאור השמים ע"י חום האור נמחה ונעשה גשם כידוע, וכן הוא שקודם הזווג אז נשאר קפוי בשרשם למעלה בסוד ג' אלפין דמ"ה הם של"ג, ואח"כ ע"י התעוררות גבורות לזווג בסוד אש ואש דאיש ואשה נמחה ונעשה

¹⁰⁰⁷ וז"ל רבי חזקיה אמר, כשנטל הקב"ה את השלג, וזרק לתוך המים, מתחת כסא כבודו, נטל כשיעור שעלו, דכתיב, מי מדד בשעלו מים רבי יודאי אמר, כשיעור שליש זרת נטל, וזרק לתוך המים דכתיב, וכל בשליש עפר הארץ וכתב, כי לשלג יאמר הוי ארץ ומתחת המים, נקפא מקום אחד בתחילה, באמצע התהום, ונעשית משם אבן אחת משוקעת באמצע תהום, ועלתה למעלה ונראית בציון והיא נקודת העולם רבי יוסי אומר, סגלגל וסגולגלתא לא מתמוקמי, אלא מגו חד נקודה, באמצע, והיא נקודה איהי מקומו של עולם, ומשם נתפשטה הארץ לכל רוחותיה רבי חזקיה אמר, כעין ברייתו של אדם בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה כתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה כיון שראו המים היבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקב"ה ונסו, דכתיב מן גערתך ינוסון.

אבן הזה הוא יסוד דנוק' (הרא"ש)

¹⁰⁰⁸ זה תולדה של המ"ד ומ"ן שבמים.

¹⁰⁰⁹ ע' ריש המשנה מהגר"א

¹⁰¹⁰ ע"י (תענית כ"ה ע"ב) אין טיפה יורדת מן השמים עד שב' טיפין כו', עכ"ל.

מאיר היצירה

מתברכין מים התחתונים ויורדין לברכה, וע"ז אמרו (ברכות נט ע"ב, תענית ו' ע"ב) משיצא התן כו', ואמרו (תענית שם) מטרא בעלה דארעא, ואמרו (שם) מאי רביעה כו'.¹⁰¹¹ והמים העליונים הם טיפת מוח הזכר כי הן בחכמה, והמים תחתונים (יא ע"ד) הן טיפת מוח נקבה, כי המים שעל הארץ הן חכמה של הארץ.¹⁰¹² כמ"ש.

(פ"א מי"ב) ארבע אש ממים, חקק וחצב בה כסא הכבוד שרפים ואופנים וחיות הקדש ומלאכי השרת ומשלשתן יסד מעונו שנאמר (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט.

ארבע אש ממים – הוא גלגל האש שתחת הרקיע, והוא בסוד הבינה, ולכן החסד נקרא מים, שהוא מחכמה, וגבורה נקרא אש שהוא מבינה. והרקיע שבינתים הוא הדעת המכריע ובו חמה ולבנה כוכבים ומזלות שהן חיות כל העולם כלו, כמו הדעת שבו חדרים מלאים כל טוב כמ"ש (משלי כד ד) ובדעת כו'.¹⁰¹³, שהוא פנימיות שבע הספירות וחיותן, והוא מאש ומים במקום שנפגשין יחד, שמשם נמוג הרקיע, כמו שהוא בכל שני יסודות, במקום שנפגשים צריך דבר ממוצע כנ"ל (#). וכן הוא בדצח"ם האלמוגים והידעוני והקוף¹⁰¹⁴. ומ"מ עיקרו הוא מאש¹⁰¹⁵ וזה האש הוא מגיע עד למעלה ומתחבר במים¹⁰¹⁶, ולכך קודם בינה לדעת בסוד הב"ד. והן בא"א, מים מוחא סתימאה וסיומו בחיך¹⁰¹⁷, ואש בגרון וסיומו בלב, וע"ז אמרו בזהר (ת"ז יט ע"א) בינה ליבא, והלשון הוא הדעת המכריע בינתים, ולכן הגשמים יורדין בגבורה (תענית ב ע"א), שבמ"ס גנוז גבורה דעתיק¹⁰¹⁸.

והוא בשנה גלגל שבתאי, שאין רצונו להיות בישוב העוה"ז רק בעוה"ב, והוא חלק של הפרושים והשוכנים במדבריות כידוע¹⁰¹⁹.

והוא בעולמות עולם הבריאה, שהוא כסא הדין¹⁰²⁰, והוא עוה"ב, ולכן אמרו (זהר ויחי רכ ע"ב) דבינה דינין מתערין מינה, אבל היא בעצמה היא מקום רחמים, כמו אש היסודי (יב ע"א) שכל האשות השורפות נמשכין ממנה, אבל היא בעצמה אינה שורפת, ולכן היא הוי"ה בניקוד אלהים.

וחצב בה כסא הכבוד – [בליקוטיו ז"ל כ"י ממש כסא הכבוד כו', ה' דברים נגד ה' 1021 של שם והיא כסא לכבוד וגם מקננא בכורסא (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג)],

¹⁰¹¹ מאי לשון רביעה דבר שרובע את הקרקע.

¹⁰¹² כלומר החכמה התתאה דמים הם הבעל והחכמה כלפי הארץ שהם היסוד מתחת למים.

¹⁰¹³ [המשך הציטוט:] חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים.

¹⁰¹⁴ עי' ע"ח (דרושי אבי"ע פרק א') שהקוף אמצעי בין מדבר לחי, ואדני השדה בין חי לצומח, ואלמוג בין דומם לצומח

¹⁰¹⁵ כלומר עיקרו של הרקיע.

¹⁰¹⁶ ומוליד הרקיע

¹⁰¹⁷ הוא בחי' החסד וגניז בו גבורה דעתיק*אולי כאן החכמה או, א עלאין?

¹⁰¹⁸ עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א והענין, ועי' לעיל ב ע"א.*מאד קשה וצ"ע גדול.

¹⁰¹⁹ ראב"ד פרק ד' מ"ה.

ע' בהגר"א בסד"צ יא ע"א שביעאה עלייהו שזה שייך לבינה.

¹⁰²⁰ ע' זהר צו לד ע"א וז"ל, אש עלאה כסא רחמים, אש תתאה כסא דין, ואינון בינה ומלכות, ע"כ, וע' תיקו"ז & דאיוןן שמיא וארעא, שמשא וסיהרא, כסא דין וכסא רחמים, עכ"ל, וע' פת"ש א"א לח וז"ל כורסייא דשביבין שהתחלת כסא הדין הוא מן הגרון כמ"ש הגאון בליקוטים, ע"כ, וע' יהל אור ח"א כ"ה ע"א וז"ל, בינה גרון דא"א ואינו נקרא רישא כי הוא (חסר בהעתק תיבה אחת אבל בס"א איתא כי הראשית מחכמה רק כו') רק הוא התחלת הגוף כי יסוד דבינה נמנה עם הגוף ובה מתלבש גבורה דע"י ולכן כל הגבורות מגרון כידוע והוא כסא הדין והתחלת הכסא בפה והוא כורסייא שביבין די נור וכו', עכ"ל.

¹⁰²¹ כלומר ה' ראשונה.

מאיר היצירה

כידוע שאימא מקננא בכורסיא¹⁰²², והיא נקראת כסא, כי הכסא גימ' אלהים, והיא כסא לכבוד שהיא חכמה, שבה ל"ב נתיבות גימט' כבוד, וכן הבריאה לאצילות, שגם כן נקרא כבוד כידוע¹⁰²³.

שרפים – הם מבינה כידוע¹⁰²⁴ ולכן נקראו שרפים¹⁰²⁵, ולכן כתיב (ישעיה ו ב) עומדים ממעל לו, והם בבריאה (ע"ח שער פנימיות וחיצוניות יג).

ואופנים וחיות הקודש¹⁰²⁶ ומלה"ש – אף שהם ביצירה ועשייה שהן בו"ק ומלכות, מ"מ בריאתן מבינה דמקננא בכורסיא, רק שרפים הם מבינה שבבינה¹⁰²⁷, וחיות מת"ת שבבינה, ואופנים הן ממלכות שבבינה, (וכן בינה ו"ק ומלכות שבבריאה). וכ"ז הוא ג"כ באש היסודי ששם הוא ג"כ כנ"ל¹⁰²⁸, ולכן נאמר (שמות יט יח) אשר ירד עליו ה' באש, ולכן גלוי השכינה וכ"ד שהנהגתו ע"י רצונו ועל המזבח הכל באש¹⁰²⁹. וכן הוא ד' חיות הקודש בד' רוחות שבאוויר העולם, שהן מקבלים תפלת ישראל¹⁰³⁰ ועיין בזהר (ת"ז לב

¹⁰²² כלומר בריאה.

¹⁰²³ ע' ע"ח דרושי אבי"ע א שנוק' דז"א דאצילות נקראת כבוד, וע' פע"ח ק"ש פרק כט וז"ל, כי הכבוד הוא מלכות דאצילות בכללות י"ס*

¹⁰²⁴ ע' תיקו"ז קמט ע"ב וז"ל, עמודא דאמצעייתא דאיהו כליל שית ספירן על גבי חיוון דאיהו כליל לון מטטרו"ן ודא איהו כי גבה מעל גבה שומר וגבוהים עליהם אלין אינון אבא ואימא כתרא על ראשיהון דאינון על גבי שרפים דתליין מכורסיא, עכ"ל. יותר טוב!!!!

ע' תז"ח ב ע"ג: אבל מסטרא דנשמתא אתקראו שרפים ומסטרא דרוחא חיות דאתמר בהון ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים היא מתהלכת בין החיות (דא) ואתמר בהון (יחזקאל א ה) ומתוכה דמות ד' חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה ורוחא איהו מסטרא דעמודא דאמצעייתא ואית לה ארבע אנפין כגונא דנשמתא דאית לה ד' אנפין אופנים מסטרא דנפש ואיהו מסטרא דשכינתא תתאה ואית לון ד' אנפין דמרכבה דאנון נצח והוד והנה אופן א' בארץ דא צדיק אופנים אנון מתתא לעלא חיון באמצעייתא שרפים לעלא וכלהו לעלא אדון יחיד שליט על כלא מפלא ומכסה בכתר ובחכמה איהו שולטנו דקאים על כלהו בעשר אתון דשמא מפרש אבל מתמן לתתא כלהו ספירן מרבעין בארבע אתון כגונא דא בינה יה' ההוא בן ד'יה איהו ו' דאתפשטותה בשית ספיראן ה' רביעאה בשכינתא תתאה בה אשתלים יהו"ה תרגום: אבל מצד הנשמה, הם נקראו שרפים. ומהצד של רוח חיות, שנאמר בהם "ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים, היא מתהלכת בין החיות". (זה) ונאמר בהם "ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה", והרוח היא מצד העמוד האמצעי, ויש לה ארבעה פנים, כדוגמת הנשמה, שיש לה ארבעה פנים האופנים מצד של הנפש, והיא מצד של השכינה התחתונה. ויש להם ארבעה פנים של מרכבה, שהם נצח והוד. "והנה אופן אחד בארץ", זה צדיק. האופנים הם ממטה למעלה, החיות באמצע, השרפים למעלה. ולמעלה על כולם אדון יחיד שולט על הכל, מופלא ומכוסה, בכתר ובחכמה, הוא שלטון שעומד על כולם בעשר אותיות של השם המפרש. אבל משם למטה כל הספירות מרובעות בארבע אותיות, כמו זה בינה יה"ו, אותו בן של י"ה הוא ו', שהתפשטותו בשש ספירות. ה', רביעית בשכינה התחתונה, בו נשלם יהו"ה.

¹⁰²⁵ שכאן אש של מעלה.

¹⁰²⁶ והקדים אופנים לחיות כי כאן הוא סוד ה' ד על ו' והבן (רמ"ש)

¹⁰²⁷ דאצילות

¹⁰²⁸ כלומר האש יוצא ממים*

¹⁰²⁹ שהרי כל גילוי שאנחנו יכולים לקלוט מתחיל מבינה והיא בחי' אש*.

¹⁰³⁰ ע' פיוט מכניסי רחמים

מאיר היצירה

ע"ב¹⁰³¹, ולכן נאמר (ישעיה סו א) והארץ, שהיא כולל כל הנ"ל כמ"ש במעשה בראשית (לקמן כד ע"ג¹⁰³²), הדום רגלי¹⁰³³.

ומשלשתן יסוד מעונו – ג"ר נקראים מעונו שע"כ העלם כבודו, ומעולם לא ירדה שכינה למטה¹⁰³⁴

שנאמר עושה מלאכיו רוחות משרתיו א"ש לוחט – ומסיים פסוק המקרה במי"ם עליותו והוא כמו 'וגו'¹⁰³⁵, והמים והאש הן בסוד י"ה של השם, ובסוד המלואין הם ע"ב ס"ג.

(פ"א מי"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד שלש אמות אמ"ש¹⁰³⁶, וקבעם בשמו הגדול, וחתם בהם ששה קצוות. חמש חתם רום ופנה למעלה וחתמו ביה"ו¹⁰³⁷, שש חתם תחת ופנה למטה וחתמו בהי"ו, שבע חתם מזרח ופנה לפניו וחתמו בוי"ה, שמונה חתם מערב ופנה לאחוריו וחתמו בוה"י, תשע חתם דרום ופנה לימינו וחתמו ביו"ה, עשר חתם צפון ופנה לשמאלו וחתמו בהו"י.

בירר שלש אותיות – [בליקוטיו כ"י ממש, בירר שלש אותיות כו' אמ"ש כו', שג"ר מתפשטין בכל הו"ק כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתגלף האי חכמתא ואתעביד כו'. וכן הוא בעש"ן¹⁰³⁸ כי אי אפשר בלא הג' יסודות אמ"ש, אלא שבג"ר הן פשוטות כל א' לבדו ובו"ק בכל א' מורכב, כל הג' אמ"ש, ואינן חלוקין זה מזה אלא בסדרן כמש"ו] הן יה"ו שהן מן י"ב פשוטות¹⁰³⁹.

בסוד שלש אמות אמ"ש – כנ"ל שהשלש אמ"ש הם בסוד חב"ד שהכתר והדעת הן זה בסוד היצוניות וזה בסוד פנימיות כידוע (שער מוחין דצלם פרק ח'), והן יה"ו שבשם, וכולן¹⁰⁴⁰ נכללין יב ע"ב) בדעת כנ"ל¹⁰⁴¹. והדעת נתפשט אחר כך בו' קצוות, וזה שאמר וקבען בשמו הגדול וחתם בהם ששה קצוות חמש חתם וכו' הן ו' קצוות הידועים

¹⁰³¹ וכמה מלאכין סלקין עמה דאתקריאו אזני ה' דממנן על קלין דצלותין ועל שיחת בני האדם למשמע צלותין וכמה מלאכין סלקין עמה דאתקריאו פני ה' דאתמר בהון (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם וגו' נהרין בכמה גוונין וכמה מלאכין סלקין עמה דאתקריאו רוחין ואשין דאתמר בהון עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט (ס"א אינון) דממנאן על ריחא ותננא דקרבינן ואינון מארי דחוטמא

וע' היכלות פקודי רמה ע"ב סהדיא"ל, ונראה שעיקר מקורו מהיכלות ראשית מב ע"א עד מג ע"א וע"ש בגר"א שמשמע שהמלאכים נתקנים ועולים יחד עם התפילות.

##*¹⁰³²

¹⁰³³ ע' בהגר"א בסד"צ ל ע"ג וז"ל, סנד"ל הוא נוקבא (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי ד' רגלין ד' חיות, והן בנוקבא כידוע.

כלומר כמו שהנותנים שבבינה הם אש, כך המקבלים בנוק' הם רוחות?##

¹⁰³⁴ ע"י גמ' סוכה ה ע"א שזה למטה מעשרה, ומש"כ שכינה זה שכינה עליונה*

ומש"כ שירד השכינה שירד באש כלומר יחד עם מלאכים*

¹⁰³⁵ שעיקר הראיה מהמשך הפסוק.

¹⁰³⁶ שורש ג' טפין דמוחא דנפקין מאבא יה"ו - בהגר"א בתז"ח יטע"ד, ולא מדברים בס"י למעלה מאמ"ש מאומה, כי האמ"ש הם למעלה מכל הי' ספירות דאצילות והוא ברדל"א דוגמת הכתוב בסד"צ ג ע"ב מתקלא תלי שאין מתקלא כאן אלא המתקלא תלוי כאן ונתגלה למטה (ביאורים ח"א פה ע"ד)

¹⁰³⁷ ע"י פת"ש א"א י' וז"ל שבדעת הוא שם יה"ו שכולל ששה צירופים והם ח"י אותיות שבהם נחתמו כל הו"ק כמ"ש בספר יצירה כאן וכן כאן הוא חותם המקיים שמים וארץ, והוא חותם הברית, שמיסוד שם הוא תחיית המלכים

¹⁰³⁸ בעולם שנה נפש.

¹⁰³⁹ כלומר הוזחטילנסעצ"ק כדלקמן פ"ה מ"א.

¹⁰⁴⁰ כלומר חב"ד.

¹⁰⁴¹ נ"ל שזה דעת עליון, והבא היא דעת המתפשט, ע"י בהגר"א בסד"צ טו ע"ב ואמר וזה

מאיר היצירה

שחתומים ביה"ו, שג' אותיות בונות ששה בתים כדלקמן (פ"ד מט"ז), והתחיל ברום לפי ששם הוא כסדר יה"ו¹⁰⁴². וסדר בנין הבתים שני הבתים שהתחלתן ביו"ד הוא כחסד ונצח שהן מימין כי יו"ד הוא בחכמה, והוד וגבורה התחלתן בה"א שהוא בינה, ות"ת ויסוד התחלתן בוי"ו שהוא בדעת. וכן בב' הבתים של כל אות ואות חתם כסדר מזרח קודם למערב, ורום ותחת הם קדומים לצפון ודרום, לפי שאיהו בנצח ואיהי בהוד¹⁰⁴³, ולכן נקראים רום ותחת¹⁰⁴⁴, והן¹⁰⁴⁵ מתעלין בהתעלותן עד הכתר. והן באדם הידים (דרום וצפון), והרגלים (רום ותחת), גוף (מזרח) וברית (מערב), והן רוח האדם.

ובעולם הן ששה קצוות העולם שבהן הוא האויר כמ"ש לעיל (יב ע"א). ובשנה הן שאר הששה כוכבי לכת (פי' חוץ משבתאי). ובעולמות הוא יצירה שהוא מט"ט ששה סדרי משנה¹⁰⁴⁶. וכל הח"י אותיות שבששה שמות הנ"ל כלולין ביסוד, שלכן נקרא ח"י עלמין (רע"מ פנחס רמד ע"ב), בסוד ח"י ברכות¹⁰⁴⁷, וברכות לראש צדיק (משלי י' ¹⁰⁴⁸). ומלכות נוקבא דז"א אינו חושב כאן רק כוללה בספי' הראשונה¹⁰⁴⁹, וגם מלכות שהיא עטרת היסוד אינו חושב כי היא נכללת ביסוד, וגם בכתר שלכן נקראת עטרת.

¹⁰⁴² דלא כשעה"כ קו ע"א*, וע'

¹⁰⁴³ מושג זה של איהו בנצח ואיהי בהוד מובא בע"ח אנ"כ ט' ועוד כמה מקומות בשם הזהר, אמנם חפשי בספרי הזהר המצויים בידינו ולא מצאתי איברא עי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מתיקו"ז לד ע"א וז"ל התיקו"ז, תא חזי יקו"ק אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין שוקין יקו"ק לימינא אדנ"י לשמאלא ואינן אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה בצדיק תרוייהו חד יאקדונק"י, עכ"ל. וז"ל הגר"א בביאורו שם ד"ה והיא משבחת כו' - ר"ל בהו"ה אק"ק. והענין, כי הו"ה אק"ק שרשם בחו"ב והו"ה אדנ"י שרשם בנו"ה, כי איהו בנצח ואיהי בהוד. וז"ש בפנים ת"ח הו"ה אדנ"י איהו קב"ה ושכינתיה בתרין שוקין כו', עכ"ל. (ואולי מכאן: איהו לח מסטרא דחכמה איהו קר מסטרא דאימא איהו בחמימו סגי בגין דאויר קדמאה נטיל בעמודא דאמצעייתא ונטיל בצדיק וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח ואימא דאיהי חמימא נטילת בגבורה והוד - תיקו"ז ככד ע"ב - ש"א)

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, אר"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"נ ברגלין איהו בנצח ואיהי בהוד, עכ"ל (עי' לש"ו כללים ח"ב טז ע"א לגבי איהו בנצח ואיהי בהוד, דעיקר יניקת הנוק' לעולם הוא מההוד, ואפילו כשזו"ן בכל רוחב נה"י דא"א), הנה נתבאר כאן שזו"ן מתלבשים על הרגלין. והנה בבחינה זו הרגלים הם אותו גודל, והם עומדים א' מול השני, משמע ש'איהו בנצח ואיהי בהוד' הוא מציאותם של נו"ה כאשר זו"ן הם פב"פ וקומת נוק' כקומתו של ז"א. אמנם כתוב בבהגר"א בתיקו"ז (קג ע"ב ד"ה לזמנין), שאיהו בנצח איהי בהוד הוא בדווקא כאשר ז"א ונוק' עומדים בצורה של מאור הגדול ומאור הקטן (כלומר העמדת זו"ן א' למעלה מהשני), ולא בבחינת ב' מאורות הגדולים (כלומר כאשר הם עומדים פנים בפנים). ולכאורה הדברים סותרים זה את זה. והנראה אולי לחלק, שהיהל אור מדבר בנו"ה דא"א שם אין בחי' מאור הגדול ומאור הקטן ממילא הם תמיד עומדים פב"פ ובאותה קומה, ואילו בביאור התיקו"ז מדבר על נו"ה דאצילות שם יש עליות וירידות, ולכן איהו בנצח ואיהי בהוד הוא דווקא כאשר הם זה למעלה מזה. אמנם צריך אני לרב בזה וצ"ע.

¹⁰⁴⁴ עי' ביאורים ח"א פז ע"ד שהאר"י [שעה"כ קו ע"א] חולק ועי' רע"מ ויקרא יז ע"א שמונה שם סדר כאר"י דלא כס"י (*ועי' שם פח ע"א סברתם, שעכ"ז שיר"ה יותר חסדים מאשר יה"ו כי עי"ז יש קשר וחיבור למלכות נוק' שזה עיקר התיקון), עי' ביאורים ח"א נט ע"ב שנו"ה הם מעלה ומטה משום שתכונת הנצח נמשך מהחכמה ובו הוא החיים, והוד נמשך במלכות ובו הממשלה ונקראת מטה על שם המלכות שהיא למטה מכולם

¹⁰⁴⁵ הרב אמר זו"ן, יעקב ורחל, וע' שעה"כ לג ע"ב*

¹⁰⁴⁶ עי' תז"ח כד ע"ד וז"ל, ודא הוא מטטרון דאיהו עבד דשליט בשית סדרי משנה, ע"ש בגר"א שזה שייך לעץ הדעת טו"ר לאפוקי עץ החיים, שהוא לימוד הנסתר, שאין בו איסור והיתר.

¹⁰⁴⁷ עי' בתז"ח (דף מד ע"א) והאי ח"י באן סליק, בוירח, ובגיניה אתמר וירח ד' את ריח הנחוח כו' והוא ח"י ברכות ח"י עלמין דכל צלותין לגביה, עכ"ל.

¹⁰⁴⁸ עי' רע"מ פנחס רמד ע"ב וז"ל, דדרגיה יסוד חי עלמין כליל ח"י ברכאן דצלותא ובגין דא אוקמוה עליה ברכות לראש צדיק, עכ"ל.
¹⁰⁴⁹ כלומר עתיק, ע' לעיל ח ע"א.

מאיר היצירה

אופן ב'

והתם בהם ששה קצוות – וזהו שעשר ספירות אלו כוללין כ"ב אותיות דנפש, לפי שבאלו ששה הוא י"ח הרי כ"ב¹⁰⁵⁰, והנה הוא"ו הוא עצם הוא"ו קצוות, והן ששה ווי"ן בסוד שם מ"ב כידוע¹⁰⁵¹, וי"ה¹⁰⁵² הן חו"ב מוחין שהן י"ב פשוטות דדעת, והן י"ב פשוטות דאותיות, והווי"ן הן כפולות חו"ג ב' דילה¹⁰⁵³, כמ"ש בז"ח שה"ש (נא ע"א סד ע"א ע"ב¹⁰⁵⁴) ולכן הן ז' כפולות נגדן כידוע, שהשביעית אינה כפולה בעצם רק מיחדהו והוא א' שבתוך הוא"ו. והן ששה אלפין שהוא וי"ו בה"א אחרונה, שהוא מ"ח כלל הכל¹⁰⁵⁵, והן נ' שערי בינה¹⁰⁵⁶.

(פ"א מי"ד) אלו עשר ספירות בלימה, (אחת)¹⁰⁵⁷ רוח אלהים חיים,

רוח מרוח, מים מרוח, אש ממים, רום ותחת מזרח ומערב צפון ודרום
{יב ע"ג} אלו עשר ספירות כו' [אחת, ל"ג] – וכל זה הוא בז"א¹⁰⁵⁸, אבל נוקבא דז"א כוללת כל הספירות ג"כ ע"ס¹⁰⁵⁹, והיא מתחלת משליש השני של תפארת דז"א כידוע¹⁰⁶⁰, וכן באדם שאשתו נכלל בו¹⁰⁶¹ בה ג"כ ע"ס.
ובשם היא ה"א אחרונה שבשם.

ובעולמות היא עשיה.

ובשנה היא גלגל לבנה, שכוכב נוגה הוא כולל נו"ה שהן תרי פלגי דגופא כידוע (רע"מ פנחס רלו ע"א), ולכן פעמים הוא כוכב השחר, ופעמים הוא כוכב הערב. וכן כוכב שהוא יסוד שהוא מכריע, פעמים הוא בבקר ופעמים הוא בערב, והוא ידוע. ובעולם הוא הארץ.

ועשר ספירות שלה, רוח, ורוח מרוח הוא שני חלקים התחתונים מן האויר, כנ"ל שהתחלתה בשליש השני שבת"ת, ולכן האויר נחלק לשלשה אוירים כידוע¹⁰⁶², ושם הוא

¹⁰⁵⁰ יחד עם הד' אותיות הוי"ה עם ו' צירופי יק"ו.

¹⁰⁵¹ ו' כפול ו' ועוד ו'

כאן זה שונ המהמ"ב שבנשיקין שהוא מילוי ומילוי דמילוי, וכאן ו' כפול ז' של אנ בכח.

ועי' תיקו"ז דף כו ע"ב, שמהן אבגית"ץ וכו', ועליהו אתמר שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד, דבהון פרחת צלותא לעילא, ואינון תמן מ"ב, לקבל מ"ב אזכרות דאינון בתפלין דיד ותפלין

¹⁰⁵² כלומר ואותיות י"ה

¹⁰⁵³ ב' בחי' דדעת

¹⁰⁵⁴ ע' שם לגבי ב' נשיקין ז' נשיקין

¹⁰⁵⁵ מ"ב ועוד ו', ו' כפול ה' ועוד ח"י*הרב לא הבין

¹⁰⁵⁶ עמ"ש באופן ב' על מ"ד דפ"ד, ש"ל, ע' הערה 1312.

¹⁰⁵⁷ נמחק בגר"א

¹⁰⁵⁸ כדלעיל יא ע"א. ונ"ל שכאן מדבר בנוק' דז"א והרב לא הסכים.

¹⁰⁵⁹ לכן אינה פרק א' בקומה אלא קומה שלימה לעצמה.

¹⁰⁶⁰ ע' לעיל הערה 116.

¹⁰⁶¹ ובה (כך גורסים בדפוס של תולדת יצחק), ונדצ"ל ונכלל בה ג"כ ע"ס.###

¹⁰⁶² עי' לקמן טו ע"א, ועי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא וז"ל (תז"ח לעיל) כד אתקשר מא"ס בבוצינא הכי אתקשר, והוא כמ"ש שם ע"ג (כא ע"ב) שארי ובטש אוירא דלהון דההוא אוירא נפקא מא"ס ובטש גו מוחא, ומוחא אפיק אוירא ובטש גו גרונא, דמתמן נפיק אוירא אחרא לבר, אשתכחו תלת אוירין ואתכלילו בחד, ותלתא אוירין הן בסוד א'מ"ש חב"ד, כי אוירא דנפיק מא"ס הוא בסוד כתר ודעת הוא אויר ממש, וההוא דנפיק ממוחא הוא מים ועי' יהל אור ח"א יד ע"ד וז"ל כ"ה הנ"ל תלת אוירין וכ"ב אתון מגו בוצינא כנ"ל שהן הניצוצין ונהורין נפקין מגו אוירין כידוע ונפקו מגו ההוא רוחא ברזא דאוירא וכו' כל הכ"ב כלילין בתלת אוירין כנ"ל וכולם ברזא דעלמא דאתי וכו'

מאיר היצירה

וילון¹⁰⁶³ והוא הפרגוד הנ"ל (יא ע"ב), והוא משמש לה ג"כ, שהוא ראשיתה, והמים שעל הארץ הוא חכמה שלה.

ובארץ ז' ארצות העליונה היא תבל¹⁰⁶⁴, ובה ג"ע מקום הצדיקים והוא בסוד הבינה עוה"ב, ותחתיה אש מקור הגיהנם שעל הארקא¹⁰⁶⁵ דמינה דינין מתערין (זהר ויחי רכ ע"ב), ותחתיה שש ארצות נגד ו"ק, ורגליה יורדות כו' (משלי ה ה), שהן ד' קליפין: תהום, שבהם טיט ורפש, ותהו ובהו וחשך¹⁰⁶⁶ שהן מדרגות מלמטה למעלה. וכ"ז הוא בסוד מלכות דעשייה, אבל בע"ס דעשייה וילון עם כל שתחתיו הוא מלכות, וע"כ אינו משמש כלום, דל"ל מגרמיה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), אלא נכנס וכו'¹⁰⁶⁷, בסוד (משלי לא טו) ותקם בעוד לילה וכו'¹⁰⁶⁸.

והרקיע עם כל הגלגלים הוא יסוד דעשייה, כי הרקיע הוא בסוד יסוד כידוע (הק"ת"ז א ע"ב), והוא דעת של המלכות, כי כל יסוד שלמעלה הוא דעת שלמטה¹⁰⁶⁹ כו'¹⁰⁷⁰. שחקים הוא נו"ה, שהן שוחקות מן לצדיקים (חגיגה יב ע"ב), כי הן מבשלות הזרע¹⁰⁷¹ לצדיק וצדק¹⁰⁷².

זבול הוא ת"ת כידוע¹⁰⁷³, והארץ בכללה שהוא מרוח אלהים כו'¹⁰⁷⁴ עד סוף כל דרגין הוא נוקבא דעשייה, והתחלתה האור שמגיע עד זבול כמ"ש (חבקוק ג יא) שמש ירח עמד זבולה והוא בת"ת¹⁰⁷⁵.

¹⁰⁶³ ע' חגיגה יב ע"ב

¹⁰⁶⁴ ע' בהגר"א בסד"צ ח ע"ב ד"ה בראשית ונ"ל שכוונתו באמת לדעת ולא לבינה זהר ח"א מ ע"א וז"ל, עלאה, תה"ו דא נשי"ה, דלא אתחזייה בה חיזו כלל, עד דאתנשי מכלא, ועל דא אתקרי נשיה, ובהו דא ארקא, אתר דלא אתנשי, רבי חייא אמר דא גיא, ורוח אלה"ם מרחפת, דא לקבל תבל, דאתזן מרוח אלה"ם, וכלא כחד הוא, כגוונא דא אית לארץ עלאה. שבעה מדורין אינון לעילא דרגא על דרגא, ובכלהו מדורין מלאכי עלאי אלין על אלין, הכי נמי לתתא, וכלא אחיד דא בדא, למהוי כלא חד, שבעה מדורין אינון לעילא, והאי ארץ עלאה אחידת לון, וכלהו קיימין בה, ובכלהו קיימא תושבחתא דקב"ה, דרגין פרישן דא מן דא, ואתרין פרישן דא מן דא:

¹⁰⁶⁵ ע' ירמיה י יא - כדנה תאמרון להום אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה.

ע' זהר ח"א ט ע"ב וז"ל, דקב"ה בעי למתבע לון דינא, ואלין תרין ממנן שאטין בימא רבא, ופרחין מתמן ואזלין בליליא לגבי נעמה אמהון דשדין, דטעו אבתרהא דחלן קדמאין וחשבין למקרב לגבה, ואיהי דליגת שתין אלפין פרסין, ואתעבידת בכמה ציורין לגבי בני נשא, בגין דיטעון בני נשא אבתרה. ואלין תרין ממנן פרחין ומשטטן בכל עלמא, ואהדרן לאתרייהו, ואינון מתערין לאינון בני בנוי דקין ברוחא דיצירין בישין למעבד תולדות, שמיא דשלטין תמן לאו כהני, ולא אולידת ארעא בחילא דלהון זרועא וחצדא כהני, ולא אהדרן אלא בכמה שנין זומנין, ואינון אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו, יאבדו מארעא עלאה דתבל, דלא ישלטון בה ולא ישטטון בה, ולא יהון גרמין לבני

¹⁰⁶⁶ נמנה כאן ה' דברים ולא ד', ועי' פ,א משנה י"א שרפש וטיט הם זו"נ והם בכלל התהום

הם כחב"ד הפוך

¹⁰⁶⁷ [המשך הציטוט:] וילון אינו משמש כלום אלא נכנס שחרית ויוצא ערבית ומחדש בכל יום מעשה בראשית (חגיגה יב ע"ב)

¹⁰⁶⁸ * ע' זהר ח"א כ ע"ב וז"ל לית שלטנו דביתא בר בנוקבא, דהא כדין שלטנו דילה, דכתיב (משלי לא טו) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבייתה, היא ולא הוא, ממשלת היום דדכורא, ממשלת הלילה דנוקבא, עכ"ל. וע' ע' ע"ח שער הנסירה פרק ג'.

¹⁰⁶⁹ ע' לעיל ב ע"ג ובהגר"א בסד"צ כו ע"ב ד"ה בכללא.

¹⁰⁷⁰ כו' נ"ל שהוא טעות

¹⁰⁷¹ ע' רע"מ פנחס רל"ה ע"א וז"ל, תרין כוליין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא, עכ"ל.

¹⁰⁷² ע' זהר ח"ג כו ע"א וז"ל ועל דא טחנין מנא לצדיקיא, מאן צדיקיא, דא צדיק וצדק, יוסף

ורחל, עכ"ל.

¹⁰⁷³ ע' היכלות בראשית

* ¹⁰⁷⁴

¹⁰⁷⁵ כתר שלה מקביל לת"ת דז"א

מאיר היצירה

מכון הוא גבורה¹⁰⁷⁶, שבו אוצרות שלג ואוצרות כו' ודוד בקש והורידן לארץ¹⁰⁷⁷, כי כל מאני זיינין דיליה בידה מסירין¹⁰⁷⁸, והוא לדון העולם במדה"ד הרפה¹⁰⁷⁹. מעון (יב ע"ד) הוא חסד שבו¹⁰⁸⁰ כתות כו' שנאמר (תהלים מב ט) יומם יצוה כו', וחשיב¹⁰⁸¹ מכון למעלה ממעון שהוא בעשייה ששם בסוד הדינין¹⁰⁸², וכן ארקא ששם הגיהנם אחר תבל¹⁰⁸³. ערבות היא בינה שבו צדק כו'¹⁰⁸⁴ חשיב עשרה דברים כנגד ע"ם הכלולים בה כנ"ל, ושם¹⁰⁸⁵ אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד, כנ"ל (משנה יב) ד' אש כו' וחקק כו',¹⁰⁸⁶ מלך אל חי וקים הוא חכמה כידוע¹⁰⁸⁷.

¹⁰⁷⁶ והוא סוד כלל הגבורות, שקודם הנסירה אז היה ז"א משמש בסוד הגבורות ונוקבא דבוקה עמו בכותל א' והם ה"ג דחשיב שם, אוצרות שלג וברד, הכל א', ב', ועליית טללים רעים, ג', ועליות אגלים, ד', וחדרה של סופה וסערה, ה', ומערה של קיטור, והם בסוד שם של מ"ב שהוא בגבורות וראשי תיבות הם א"ש וענ"ן - פת"ש נוק' דז"א כ'¹⁰⁷⁷ עי' חגיגה יב ע"ב וז"ל מכון שבו אוצרות שלג ואוצרות ברד ועליית טללים רעים ועליית אגלים וחדרה של סופה [וסערה] ומערה של קיטור ודלתותיהן אש שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב הני ברקיעא איתנהו הני בארעא איתנהו דכתיב הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עושה דברו אמר רב יהודה אמר רב דוד ביקש עליהם רחמים והורידן לארץ אמר לפניו רבונו של עולם לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך (במגורך) רע צדיק אתה ה' לא יגור במגורך רע, עכ"ל.¹⁰⁷⁸ עי' זהר ח"א רס ע"ב וז"ל, בהאי ארון מונחין כל גניזין טבין, ותורה שבכתב דאקרי ברית ביה מונחא, וכל מאני קרבא דמלכא בידיה [דהיינו ביד המלכות - עי' בהגר"א בסד"צ לה ע"ב ד"ה שבעה] אתמסרו, וכלהו עלמין דלתתא מנה ינקין, זכו ישראל למיטר אורייתא כדין יהבת לון כל טיבו דעלמא, ואי לא כדין יסרת לון הה"ד ויסרתי אתכם אף אני, עכ"ל, כאן רואים התיקון שבמאניה, זייני קרבא, ועי' רנח ע"א צד ההיפך ועי' בהגר"א בסד"צ ג ע"א הגה"ה זיינין שזה מוחין.

(61) ספר ביאורי אגדות (אפיקי ים) - מועד דף קטן דף יב ע"ב מסר בידהא, דשם בנוק' הוא מדה"ד הרפה לדין בו העולם והוא להתבסס קצת ברחמים, והוא מ"ש צדיק אתה וכו' לא יגור במגורך רע שע"י מדה"ד הקשה הרע מתגבר, ומ"ש דוד ביקש וכו' שהיא מדתו וביקש לשמש בזה לרצחא שנאין שכל ימיו ה' עסוק במלחמת מצוה הזאת, והוא ע"י הנוק' וכמ"ש בזוהר פ' בשלח. ורמז בזה ג"כ שידוע שהנוק' כשהיא דבוקה עם ז"א¹⁰⁷⁹ עי' זהר ח"א קלז ע"א שגבורה היא דינא קשיא, ומלכות דינא רפיא¹⁰⁸⁰ [המשך הציטוט:] שבו כיתות של מלאכי השרת שאומרות שירה בלילה וחשות ביום מפני כבודן של ישראל שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי (חגיגה יב ע"ב) זוהר חלק ג דף ח/ב

כאן רמז למה שאמר דוד, (תהלים כד ז) שאו שערים ראשיכם, אינון מעון ומכון, דאינון גו לגו, שירותא דדרגין חסד ופחד, ואינון פתחין דעלמא, על דא אצטריך בר נש דיתכוין בצלותיה לקבל קדש קודשין, דאינון שמא קדישא, ויצלי צלותיה, והנהו אלין שיעור תרין פתחין, תרין כתרין:

¹⁰⁸¹ בגמ' חגיגה. וצ"ע בדברי הגר"א כאן לא סידר את זה הפוך. ##* עי' פת"ש שבירה טו וז"ל, ונקרא בן זרח בסוד פרץ וזרח (עי' אפיקי ים ב"ק קיט ע"א) כי באמת שורש הגבורה הוא קודם החסד, והוא במעלה יותר גדולה, שלכן זהב יותר חשוב מכסף (עי' תיקו"ז קיח ע"ב) רק שבעולם התיקון יוצא חסד בתחלה ואח"כ גבורה כדי למתק הדינים, ועי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ד ד"ה ושאר הו', ז"ל, ושאר הו' מלכים בו"ק מחסד עד יסוד, ונ"ל שגבורה מלך קודם לחסד, לפי שהוא בעולם התהו קדמו הגבורות. ועיי"ש בהערות הלש"ו: עי' עד"ז בשער הכוונות פג ע"ד [דהיינו שבמוחין דגדלות חסד קודם לגבורה ואילו במוחין דקטנות הדבר להיפך] ופט ע"ד [ג"כ בענין המוחין]. ועי' כללים ח"א לו ע"ד, וכך מבואר ענין המלכין קדמאין בספר הליקוטים פרשת וישלח, וכן הוא בשער מאמרי רשב"י סב ע"ג.¹⁰⁸³ עי' זהר ח"א לט ע"ב וז"ל, אינון מדורי ארעא, ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא, תבל, וגדול שבכולם תבל, עכ"ל. ולא אחרי ציה.

¹⁰⁸⁴ [המשך הציטוט:] ערבות שבו צדק משפט וצדקה גנזי חיים וגנזי שלום וגנזי ברכה ונשמתן של צדיקים ורוחות ונשמות שעתיד להיבראות וטל שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו מתים¹⁰⁸⁵ [המשך הציטוט:] שם אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד מלך אל חי רם ונשא שוכן עליהם בערבות שנאמר סולו לרוכב בערבות ב"ה שמו, עכ"ל.¹⁰⁸⁶ מחגיגה שם.

¹⁰⁸⁷ עי' לעיל ב ע"ב ד"ה י"ה יהו"ה צבאו"ת.

מאיר היצירה

חושך ענן וערפל¹⁰⁸⁸ מקיפים הוא הכתר, בסוד ג' רישין שהן אין מתלבשין, והן מקיפין גולגלתא ומ"ס וקד"א¹⁰⁸⁹. וכן הוא בז' היכלין דבריאה ומדורין דיצירה והן ידועין בכתבי מהרה"ו¹⁰⁹⁰, רק הראשונים¹⁰⁹¹ כתבו שלבנת הספיר הוא מלכות ועצם השמים יסוד וכנגדו הוא כוכב החמה שהוא ספרא דחמה¹⁰⁹², ולכן נקרא עצם השמים¹⁰⁹³. ונוגה הוא נו"ה וכנגדו כוכב נוגה.

פרק ב'

(פ"ב מ"א) עשרים ושתים אותיות יסוד, שלש אמות ושבע כפולות ושתים עשרה פשוטות¹⁰⁹⁴, שלש אמות אמ"ש, יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתים. שלש אמות אמ"ש, מ' דוממת, ש' שורקת, א' אויר רוח מכריע בינתים. בפרק הזה מבאר הכ"ב אותיות ופרטן.

ע' אפיקי ים מו"ק יב ע"ב וז"ל, שהוא אש ממים שמים הוא חכמה ומשם כסה"כ, דבינה מקננא בכורסייא, ושרפים הם מבינה בבריאה, ואופנים וחיות אף שהם ביצירה ועשי' הם מסוד ת"ת ומלכות של בינה. מלך אל חי רם ונישא שוכן עליהם, הוא חכמה שע"ג בינה והוא ע"ג ערבות וז"ש כאן שנא' סולו לרוכב
¹⁰⁸⁸ [המשך הציטוט:] כתיב הכא סולו לרוכב בערבות וכתוב התם רוכב שמים בעזרך וחשך וענן וערפל מקיפין אותו שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו סוכתו חשכת מים עבי שחקים, עכ"ל.

(4) רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכה ע"א

נהורא יכל לאסתכלא ביה דלא אתחשכת. אפילו כתר עליון איהו נהוריה תקי על כל דרגין ועל כל חילי שמיא עלאין ותתאין אתמר עליה ישת חשך סתרו ועל חכמה ובינה ענן וערפל סביבו כ"ש שאר מפיראן כ"ש חיון. כ"ש יסודין דאינון מתים איהו סובב על כל עלמין ולית
¹⁰⁸⁹ ע' אד"ז רפח ע"א.

¹⁰⁹⁰ ע' שער מאמרי רשב"י יג ע"ב וז"ל, שם בדכ"ג ע"ב שורה ל"ה וז"ל בהוא זמנא מתפתחין שבע' היכלין היכלא קדמאה היכלא דאהבה תנינא היכלא דיראה תליתאה היכלא דרחמי כו' דע כי ההיכלות האלו הם שבעה היכלות שבאצילות ואותם השבע' היכלות שנתבארו בפ' פקודי הם בבריאה ואותם השבעה היכלות הנז' בס' פרקי היכלות לר' ישמעאל ע"ה הם בעולם היצירה: *

ע' זהר ח"א מא ע"ב
אולי כוונתו לשער מו פרק ג
¹⁰⁹¹ לא מצאנו מזה

ע' (תיקו"ז &) דאינון חכמה ובינה כחושבן חל"ם, ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר חיר"ק, ודא מלכות,

¹⁰⁹² ע' שבת קנו ע"א. ע' הגרמ"מ בענין ולא עשיתי*

¹⁰⁹³ ע' יהל אור ח"ג לז ע"ג וז"ל לשם (כאשר הזהר מדבר על ההיכלות כפי הספירות שונה מזה) הוא על כלילתן זה בזה דהיכל הראשון כולל מהיכל השני דצדיק כלול בנוק' וכו' אבל עיקר ההיכלות הוא ראשון במלכות ושם אשת חיל וכו' והיכל השני הוא יסוד לכן שם החיים וכו' ולכן נקרא עצם השמים.

¹⁰⁹⁴ ואמר לאשתמשא שז' כוכבי לכת משמשין וכן מלכות והארץ נתן לבני אדם שהיא מנהגת את העולם וכל מעשה בני אדם ופעולתם בה כמ"ש לעבדה ולשמרה אבל בעד"א השמים שמים לה' הבט שמים וראה ושור שחקים גבהו ממך אם חטאת מה תפעל לו כו' אם צדקת מה תתן לו ולכן בה ז' כפולין בדגש ורפה להנהיג העולם לפי מעשיהם כמ"ש בס"י שבע כפולות בג"ד כפ"ת יסודן חכמה כו' והן הנהגת עולם ברחמים ואמר שם בדיבור ובתמורה תמורת חכמה כו' ע"ש משא"כ ב"ב פשוטות שאין בהם תמורה שיסודן שיחה הרהור כו' שהן נוהגין בכל חי והמיתה הוא בז' כפולות אבל שם אין פגם מגיע לכן משוה קטן וגדול והוא עה"ח רוח החיים של אדם שנפשא שתופא דגופא והיא נשארית לאחר מיתה בקבר ונפשו עליו כו' והיא ע"ה טו"ר ואלו לא אכל אדם ממנו לא היה משתנה לעולם ששם פשוטו' אין שינוי כנ"ל - בהגר"א תז"ח כ ע"ג וי"ב פשוטות בסוד המלכות על שנים עשר בקר, ובה אתחרב בעולם התהו בתריסר שעתין כנ"ל, ובה י"ב מזלות ובה הכל תלוי במזלא אפילו ס"ת שבהיכל, כמ"ש והכל היה מן העפר אפילו לגלג חמה וזהו תהו, וז' כפולות הוא בהו בעד"א כנ"ל ושם אבנין - בהגר"א בתז"ח כג ע"ד

מאיר היצירה

שלש אמות אמ"ש – הן ג', מים רוח אש, והן ג' ספרים הנ"ל (פ"א מ"א)
שמתלבשים בידיים ולשון כנ"ל (פ"ג מ"א).

וז"ש יסודן כף זכות שהוא יד ימין, וכף חובה שהוא יד שמאל, ולשון חק מכריע
בינתים הוא הלשון, והוא כמו מאזנים ששני כפות תלוין והלשון באמצע¹⁰⁹⁵ וע"ש כך
נקרא כפות.

ולשון חק מכריע בינתים – הוא הדבר בשוה, ואינו לא יותר ולא מעט כמו
(בראשית מז כב) ואכלו את חוקם כו' (משלי ז ח) המריפני לחם חוקי.

והן יסוד שמהן מתפשטין לכל העולמות¹⁰⁹⁶. הכל בסוד ג' קוין חד"ר, ופרטן של
אמ"ש בכל הדברים יתבאר לקמן פ"ג.

מ' דוממת – שהיא מן השפה ואין בה תנועת הלשון והקול, וכן הדבור הוא בנחת
בפרט בלי קול, וכן מדת החסד סובל הכל ושותק¹⁰⁹⁷, וכן הם המים, שבמקומם נחים.

ש' שורקת – שהיא מהלשון בשינים, והיא שורקת יותר מכל האותיות, וכן הקול
וכן מדת הדין שצועקת¹⁰⁹⁸, וכן האש שאינה נחה אפי' רגע, וכן שורפת כל דבר.

א' אויר רוח – שהיא בפתחת הגרון ברוח לבד בלא לשון, והוא כנגד הרוח וכן
הוא מדת הרחמים¹⁰⁹⁹.

(פ"ב מ"ב) עשרים ושתים אותיות יסוד, חקקן¹¹⁰⁰ חצבן צרפן¹¹⁰¹

שקלן והמירן וצר בהם את כל היצור ואת כל העתיד לצור.

(יג ע"א) עשרים כו' חקקן חצבן כו' כמ"ש בפ"א (מ"א) חקקן כמין ערוגה חצבן

כמין כו'.

¹⁰⁹⁵ והוא גם למעלה וגם למטה.

¹⁰⁹⁶ ע' לעיל ה' ע"ד וז"ל פי' כי הן יסוד של כל הנאצלים

¹⁰⁹⁷ כל שתיקה בחסד ודיבור בגבורה יהל אור ח"ב ל"ח ע"ג

כל מחשבה היא מלגאו וכן סייג לחכמה שתיקה וכן חכמה שורש החסד (ביאורים ח"א פז ע"א)
¹⁰⁹⁸ א"ר (דף קלה ע"א) בלע בן בעור תאנא הוא גזירת דינא תקיפא דתקיפין, דבגיניה מתקטרן
אלף אלפין מארי דיבבה ויללה, ושם עירו דנהבה, מאי דנהבה כלומר דין הבה כד"א (משלי כ)
לעלוקה שתי בנות הב הב כיון דסליק*

¹⁰⁹⁹ עי' פת"ש עקודים א' יסוד האויר שהוא ממוצע ואף שגם אש ומים נכללים בו, הם רק
טפלים לבד, ועיקר שבו הוא קו האמצעי, וכן הדרך בכל ציורי האותיות

¹¹⁰⁰ ע' בהגר"א בסד"צ יא ע"ב וז"ל גלופי דגלופין - חוורתא דגלגלתא שהן י"ג חוורתין, והוא ג"כ
באותו פסוק י"ג תיבות כנ"ל, ועי' החוורתא הוא חורבן ותיקון העולם וכמ"ש למטה, ובחוורתא
הנ"ל הן י"ג חוורתין י"ג גלופין, כמ"ש בא"ר (דף קכח ע"ב) האי גלגלתא חוורתא אנהיר לתליסר
עיבר גלופין, והן שורש לכל הגילופין, והוא ראשית של כל האצילות, ולכן ראשית הכל הגליפה,
כמ"ש בריש זהר (ח"א טו ע"א) בריש הורמנותא גליף גליפו כו' [עי' בהגר"א בתז"ח יח ע"ב ד"ה
והאי נציצון], וכן בס"י חקקן כו', והחוורתין עיקר גילויין הוא על כתפין, אע"ג שמכוסין בשערות,
מ"מ אין גידולם שם, לכן מפרש אחר כל התיקונים של רישא תיקון החוורתא והגילופים.

¹¹⁰¹ האי ניצוצא כמ"ש"ל אמר בא"ר (קכט ע"ב) האי מצחא אתפשט במאתן ועי' אלפין נהירין
דבוצינא והן כ"ז אותיות התורה דאתגליפו בבוצינא דקרדינותא כידוע דבוצינא גליף גליפין
וכמ"ש בס"י (פ"ב מ"ב) חקקן חצבן צרפן שקלן והכל בסטרא דגבורה שלכן וידבר אלקים את כל
הדברים האלה, ובבינה ניתנה התורה, אנכי כו' כידוע בהרבה מקומות וכמ"ש תורה - בהגר"א
בתז"ח יח ע"ב

עי' בהגר"א בתז"ח נ ע"א וז"ל גליף כמ"ש בס"י (בב) חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן והן בה'
פרצופים שהן בה' עולמות כנ"ל, חקקן הוא בכתר של העולמות, ששם בסוד חקיקה לבד, וכולן
קשורין כאחד בדיבוק גמור, חצבן שחוצב כל אות ממחצב הוא בחכמה, ששם מתחלקין ל"ב
נתיבות כ"א נתיב לבדו והוא באצילות, צרפן בבינה ימא דאורייתא, ששם האותיות אינן כסדר
כמו בחכמה, אלא מצורפין כמו שהוא בתורה, וכ"ה בבריאה שהתורה היא תורת הבריאה, שקלן
בעד"א שהוא שקל הקדש כידוע, ושם שקלן כי ידוע שכפי הצירוף כן הוא המדות, בחסד או בדין
או ברחמים, שא"ב ביושר הוא חסד, ולמפרע בגבורה, וממוזג ביושר ולמפרע, כידוע בסוד צירוף
רל"א א"ב ברחמים וכן כל הצירופים לפי המדות, והמירן במלכות ששם הוא סוד התמורה כידוע,
ושם המירן בסוד רל"א שערים אחר, שהן עצמן רל"א שערים פנים

מאיר היצירה

צרפן – פירוש שצירף שתי אותיות יחד כמו א' עם ב' וכן בכלם וצרפן.
שקלן – בכף זכות והוא רל"א פנים¹¹⁰².
והמירן¹¹⁰³ – בכף חובה רל"א אחור, ואח"כ כללן בלשון¹¹⁰⁴, וברא בהן את כל העולם כמ"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים כו'.
וצר בהם את כל היצור – שבהן נברא כל דבר, כמ"ש¹¹⁰⁵ בראשית, שהיא התורה, נברא העולם, וכן (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית כנ"ל (ו ע"א) שבה כ"ב אותיות¹¹⁰⁶.
ואת כל העתיד לצור – שהכל נבראו בששת ימים כמ"ש (קהלת א ט) ואין כל חדש תחת כו' רק שמוציאן מהכח אל הפועל.

(פ"ב מ"ג) עשרים ושתיים אותיות יסוד, חקקן בקול, חצבן ברוח, קבען בפה, בחמשה מקומות, אחה"ע בגרון, גיכ"ק בחיך, דטלנ"ת¹¹⁰⁷ בלשון, זסשר"ץ בשיניים, בומ"ף בשפתים¹¹⁰⁸.
עשרים כו' חקקן בקול כו' – ג"כ ט"ס וצ"ל חקקן ברוח חצבן בקול, וכנ"ל (י ע"ד) כ"ה בכ"י ממש¹¹⁰⁹] הוא נגד ג' אמ"ש כנ"ל.
קבען – הוא מ"ש בפ"א (מ"א) קבען כמין ערוגה.
בחמשה מקומות שבפה – הוא ה¹¹¹⁰ שבשם, וכן שרש האותיות הוא מרוח אלהים שהוא ה' (כי היא מל' דא"ק¹¹¹¹).

(פ"ב מ"ד) עשרים ושתיים אותיות יסוד, קבען בגלגל כמין חומה ברל"א שערים¹¹¹², וחוזר הגלגל פנים ואחור, וסימן לדבר אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע¹¹¹³.

¹¹⁰² לא נ"ל שזה במלבוש העליון אלא זה דוגמתו בעולם האצילות *##

¹¹⁰³ מלשון תמורה

¹¹⁰⁴ במש"כ וצר בהם, והרב אמר שזה שייך למשנה ג'.

¹¹⁰⁵ עי' ב"ר פ"א פ"א בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא תורה היאך מה דאת אמר (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו, עכ"ל.

¹¹⁰⁶ כלומר בחכמה נמצא כל הכ"ב אותיות, וכאן מדובר בחכמה דאצילות *##, והצירוף היא בבינה דאצילות *##, ואז צר בהם היא הדעת, והוא כולל כל העתיד להיות, וע' לקמן 1135.

¹¹⁰⁷ כבר ביארנו למעלה (פתח ו') שבכל זיווג גופני קדם לו זיווג דנשיקין שהוא זיווג רוחא ברוחא הפנימיים דמוחין בסוד חיך וגרון שהם ב' היסודות דח"ב שלהם, וכמו שבזיווג גופני קדם לו רוחא דשביק בה שהוא לבוש ושורש אל כל הזיווגים אחרים, כמו כן בנשיקין יש ג"כ בחינת ההוא רוחא, והוא הארה של הדעת דח"ב שלו שהוא הלשון היוצא מחיך וגרון כמ"ש למעלה (פתח ח') שזיווג זה הוא בסוד הדבור, והלשון כולל כל המוצאות והוא ה' שבאמצע דטלנ"ת והוא מוצא האמצעי, והוא מגדל דפרח באורא בחיך וגרון מגדל השן כמ"ש רבינו הגדול ז"ל בביאורו לספ"ד פ"א, ולכן הוא כלל כל האותיות, ובזיווג ראשון של יציאת ז"נ שקדם לו זיווג נשיקין, היה ג"כ בחינת רוחא ושורש אל כל הנשיקין של הזיווגים שבכל הזמנים, והנשיקין הם כפולים, א' נשיקין שלו בפיו לפה דנוקבא ונקשר נפש שלו בנפשה, ונמצא שהוא כולל דר"נ, והב', הוא נשיקין של הנקבה בזכר כולל ג"כ תרין בסוד ד' אותיות של אהב"ה, והענין, כי הנשיקין הוא אתדבקותא דג"ר שלו בשלה חו"ב, ונודע כי חו"ב הם כלולין זה בזה הבן בחכמה וחכם בבינה, וכמו באר"א הכללים הם אר"א ויש"ס ותבונה כמו כן הם בחו"ב של דר"נ, ולכן מבינה שבחכמה נשרש בנוקבא ומחכמה שלה בדכורא. (פת"ש מ"ד ומ"ן יז)

¹¹⁰⁸ עי' לעיל ז ע"ב*

¹¹⁰⁹ ע' לעיל י ע"ד ד"ה ועל זה נאמר, שיש רוח קול ודיבור, והם הג' כאן.

¹¹¹⁰ אחרונה

* 1111

¹¹¹² אותיות הוי' הכולל כל המלבוש ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ד' עולמות אבי"ע כידוע וכל הבחי' שדברו המקובלים בפרצופים האצילות הוא הכל ג"כ בנשמה של כל אדם וכל עלי' וירידה קטנות וגדלות

מאיר היצירה

עשרים בו' קבען בגלגל כמין חומה – לפי שחוזר פנים ואחור, והן זה כנגד זה, פנים של הא' כנגד האחור של הא'¹¹¹⁴, וכן בכל האותיות, והן מחוברין הפנים והאחור, וזה א"א לצייר אלא בגלגל, ועוד שחוזרין חלילה כמ"ש לקמן.

ברל"א שער¹¹¹⁵ – [בליקוטיו כ"י ממש ברל"א שער¹¹¹⁵, ז"ש (בוהר) בפ' בראשית¹¹¹⁶ בא"ב דר"א וסי' א"ך ב"ך א"ל, שכ"ב שורות הן ובכל א' כ"א בתים והן רל"א, ומ"ש א"ל הוא האמצע א"ל ב"ם שהוא כללם] וחוזר הגלגל פנים ואחור, הוא כמו

וזיוגים הכל יש בנשמה ובזה מדבר בס"י ברל"א שער¹¹¹⁵ פנים ואחור שהם קבועים בגלגל והוא בכל אדם שכל א' יש לו גלגל וכוכב מיוחד כמ"ש שנדמו ישראל לכוכבים וידוע שכל כוכב יש לו גלגל פרטי וכל גלגל הוא חציו למעלה וחציו למטה סוד המלבוש הנ"ל וסוד כוכב הוא הנשמה של הגלגל כידוע והוא סוד שם הוי' וא"ב דאלב"ם הנ"ל שהם מרכז של - ב"ע רכב ע"ב עי' פת"ש עקודים ג' שאלו המאמרים [עשרה מאמרים שבהם נברא העולם] הוא צירופי האותיות שהם הכלים עם הרוח שהוא הנקודות, והם צירופי כ"ב אותיות ע"י רל"א שער¹¹¹⁵ פנים ואחור

עי' פת"ש א"א לו היא נעשה בסוד אנכ"י, וסוד נורא מאד יש בזה, ע"פ מה שידוע מענין עולם המלבוש שחצי התחתון נתקפל למעלה בסוד רל"א פנים ואחור"ר (ס"י פ"ב מ"ד) שסוד ההתקפלות ה"ס חורבן העולם ועליית התחתונים למעלה, והוא ברזא דאלב"ם סליק ונחית, והם א' דאנכי ול' ע' הערה ה, ובצורה של עיגול שורש לעיגולים ורל"א פ"א שורש יושר (הקדו"ש סט ע"ד).

¹¹¹³ עי' פת"ש גדלות דז"א נו והוא מ"ש באד"ר (קל"ו ע"א) תאנא, בגולגלתא דרישא תליין אלף אלפין כו', קוצי דשערי אוכמן ומסתבכין דא בדא (כו') ומכאן אתאחדן טעמי אורייתא בדכיא ומסאבא בכל אנון סטרין כו', ותליין כגבור תקיף מארי נצח קרבין, ובוא וראה כמה עמוק דברי תוה"ק וסתרי פלאות אשר בה, והוא, כי סוד המוחין ושערות של הגלגלתא הכל הוא בתורה כמ"ש, שז"א הוא המסדר הנהגת העולם בו' אלפי שנין בכל פרטיהם הכל ע"פ התורה, והכל (ל) כלול ברישא דיליה שהם המחשבה ששם הכל מסודר מה שצריך להתפשט בו"ק, והנה המוחין הפנימיים שבראש הוא עומק החכמה המסודר בכל פרט מהנהגה והיא חכמה הפנימית של התורה, והשערות הבוקעים ממותרי מוחא הם אותיות התורה שהם הגבולים של פרטי הנהגה זאת המתגלה בחיצוניות, והם השמות של הקב"ה שלפי פעולותיו כך הם שמותיו, והם צירופי אותיות התורה שכולה שמותיו של הקב"ה, ורק שנצטרפו בסוד המצות שהשמות של פעולותיו הם הכל לפי המצות, וענינם בכל פרט, והמצות הם בשני דרכים, האסור והמותר, טמא וטהור, כשר ופסול, שהם הו"ק שכוללים ב' הדרכים של הבחירה ביצה"ט וביצה"ר ימינא ושמאלא, וכן (בהנהגת) [בהנהגה] סוד חסד ודין, שאם אוכל האסור או עושה עון אז הגלגל מתהפך [בסוד אחור] מענ"ג לנג"ע, וכשנזהר מאיסור ועושה מצוה, אז הגלגל בסוד פנים והוא בסוד ענג, והם הכל מסודרים בהנהגת הטבע החיצוניית בכוכבים ומזלות הסדורים בגלגל בעליה וירידה, שבידידת המזל הוא בסוד אחור ובעליתו בסוד פנים, ובזה תלוי כל מאורעות של האדם מיום הולדו עד מותו וכל גלגוליו וכל פרטיו, והם מבוארים באותיות התורה מכל הנבראים מבראשית עד לעיני כל ישראל, כמ"ש רבינו הגדול בפ' לספ"ד, והוא ג"כ תלוי בכוכב ומזל שלו שנולד בו, שהכוכב והמזל הוא מסודר לפי האותיות והשמות המצורפים בשמו של האדם במקום שנזכר בתורה, ואעפ"כ האדם הוא בחירי בטבעו אף שכבר מבואר במקומו בתורה כל עניניו ומעשיו ומה שיארע לו, אעפ"כ הבחירה מסורה וגם לשנות המזל על פי מעשיו.

עי' זהר בראשית כו ע"ב תקונים בהקדמה יג ע"ב וזוהר פקודי רב ע"ב עי' דע"ה ח"ב עב ע"א שזה בגלגל שגבורות ל אממותקים הם נגע גדול, ומתוקים אין טובה למעלה מהם.

¹¹¹⁴ שתי הפינות, לא נכון שזה בריבוע ולא בעיגול, וצ"ע גדול וע' הערה ה.

והרב אמר שיש רק ב' עיגולים א' ביושר ולא בחוזר

¹¹¹⁵ [מיקום] על ידי הרל"א שער¹¹¹⁵ שבכ"ב אותיות כי הם כולם בהמלכות דאצילות ומהם נבראו כל העולמות ב"ע (דע"ה סח ע"ג), כי הכ"ב אותיות הם שורש המילים שבהם נבראו הכל, ולכן תמיד כל מלכות כולל כ"ב אותיות. עי' ביאורים ח"א נד ע"ג וז"ל כל העולמות כולן שהם העולמות ב"ע [אם כן רואים שאין שום קשר בין טנת"א זו לאורות אח"ף ולכן אינו המשך בכלל של פרק שעבר, וכן הוא עד סוף שער טנת"א] שנבראו יש מאין הנה הם נבראו על ידי כ"ב אתוון שבמלכות אשר מהם נוצר הולד כצ"ל וכן הוא בדפוסים ישנים (וקה"י גורס כמ"כ למעלה ללא המוסגר), וכמו שהמלכות עשה הבי"ע על ידי כ"ב אתוון גם המלכות עצמה נעשה מהכ"ב אתוון שבז"א אבל הם לא נגלו אלינו.

אם כן כל רל"א הוא דעת בכל מקום? ##

¹¹¹⁶ לג ע"ב (לש"ו), ועי' בהקדו"ש שער הפונה קדים פרק יג שמציין לתרומה קלב ע"ב כי האתב"ש בבחי' ע"ב והאלב"מ בבחי' שם מ"ב.

מאיר היצירה

שמפרש במשנה שאחריו שצירף הא' עם ב' כזה א"ב, וכן עם כל האותיות והוא שער אחד, וכן א' עם ג' (וג' ע"ב) כזה א"ג וכן עם כל האותיות, וכן ב' עם כל האותיות (וכן בכל האותיות), והם תס"ב שערים רק שהם כפולים א"ב ב"א, שהם הכל מא' עם ב' וכן בכולם, ולא יבאו מאותיות שונים רק חציים שהוא רל"א שערים, וחציון יבאו בהיפך שהוא אהור, וכל מה שיבאו האותיות כסדר הא"ב נקרא פנים ולמפרע נקרא אהורי.¹¹¹⁷ וכולן יבאו בגלגל¹¹¹⁸ זה כנגד זה, רק שתשמור הסדר כזה, שתצרף הא' עם כל האותיות שאחריה כסדר והן כ"א צירופין, ואח"כ הב' עם כל האותיות שאחריה והן כ' צירופין וכן הולך ומתמעט עד שהשי"ן אין לה צירוף אלא א'¹¹¹⁹, והתי"ו אין לה צירוף כלל בפנים, שהוא אהור של כל האותיות. ובאהור תצטרף התי"ו עם השי"ן ואין להתי"ו צירוף קרוב יותר אלא השי"ן, ואח"כ תצטרף התי"ו עם הרי"ש, והשי"ן עם הרי"ש, ויש לרי"ש ב' צירופים, וכן הולך ומתרבה עד שלא"ף יש כ"א צירופים ולא' אין להאהור כלל צירוף כנ"ל, ובפנים הולך ומתמעט דשאר בפרודא וסיים בחיבורא¹¹²⁰, ובאהור הולך ומתרבה להיפך דשאר ב' כו'¹¹²¹, ולכן כל ריבועי השמות נקראו אהוריים (מאמר אדם דאצילות פרק ו'¹¹²², וכל הלחשים הולכין ומתמעטין כמו שבריר"י בריר"י ריר"י יר"י ר"י¹¹²³), וכן בכל הלחשים, שכל הלחשים שליטתן הוא באהוריים ולא בפנים, וכשמזכירין הפנים הם מסתלקין, ולכן מסיים בב' אותיות שהוא צירוף האהרון.

¹¹¹⁷ ע' תיקר"ז צו ע"ב וז"ל, ועוד המוציא דא המוציא לחם מן הארץ בגינה אתמר לחמו ניתן וכו' ועוד המוציא במספר צבאם אליו רמ"ח תיבין דקריאת שמע לכלם בשם יקרא הה"ד (בראשית ב') ויקרא האדם שמות וגו' דא ההוא דאתמר ביה כתפארת אדם לשבת בית דקרא שמהן לכל חיות הקדש ולכל שרפים ואופנים וצבא דלעילא לכל חד קרא ליה בשם ידיע ובדרגא ידיעא לאשתמודע לכל חד מאתר דאתנטיל כגוונני דנחלי ימא דאתחזרו לאתר דאתנטילו בשליחותא הה"ד (קהלת א') כל הנחלים הולכים אל הים וגו' אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת מאתר דאזלין תמן חזרין בשליחותא

תרגום: ועוד המוציא זהו המוציא לחם מן הארץ. בגללה נאמר "לחמו ניתן וכו'" ועוד "המוציא במספר צבאם" אלה רמ"ח אותיות דקריאת שמע "לכלם בשם יקרא" והוא שנאמר "ויקרא האדם שמות וכו'" זהו שכתוב בו "כתפארת אדם לשבת בית" שקרא שמות לכל חיות הקודש ולכל שרפים ואופנים וצבא של מעלה לכל א' קרא לו בשם ידיע ובדרגה ידועה להיות נודע לכל א' ממקום שנלקח כעין נחלי הים שחזרו למקום שנלקחו (משם) בשליחותם והוא מה שנאמר "כל הנחלים הולכים אל הים וגו' אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת ממקום שהולכים שם חוזרים בשליחותם.

אם כן זה השער לראות שורשו של כל דבר ודבר בשם הו"ה וצ"ע*##

¹¹¹⁸ צ"ע גדול שלא מוזכר בכלל יושר, והרב התקשה ואולי הכל ביושר

¹¹¹⁹ אחד אחת*

¹¹²⁰ למה? כלומר כל הריבוי נהיה דבר א' ? נהיה תיקון ואיחוד

ע"י זה ב צה ע"א כלורם שכתוב הפוך.

¹¹²¹ בחיבורא וסיים בפרודא, וע' פע"ח לקוטי תורה יתרו, וז"ל

(5) ספר לקוטי תורה - פרשת יתרו

בקדושה להיותן פב"פ דס"א הם כקוף בפני אדם אב"א וגם הם ננסרו להיתו פב"פ ואינם יכולים להזדווג שלא נסמך להם אור לזווגם ונשאר בפרודא וזהו שארי בחבורא אב"א וסיים בפרודא וז"ש יתפרדו כל פועלי און.

¹¹²² ע"י ע"ח שער הזיווגים פרק ו'

¹¹²³ וסוד הגדול הזה הוא מ"ש במתאוננים, כמ"ש (במדבר יא א) ויהי העם וגו', ותבער במ אש ה' ויתפלל משה וגו' ותשקע האש, וכתוב (במדבר יא ג) ויקרא שם המקום ההוא תבערה וגו', והענין, כי אז נסעו מהר ה' ללכת לא"י שהוא זמן הגדלות כמ"ש למעלה (פתח יא) שיצ"מ היה הלידה, והליכתם במדבר וקבלת התורה בסוד היניקה, וביאתם לא"י הוא תכלית שלמותם סוד הגדלות, וחטאם היה במה שהתלוננו על טורח הדרך, ואמר הקב"ה אני הייתי מתכוין לטובתם למהר ביאתם לארץ גו' (רש"י דברים א ב) ולכן ע"ז גרמו התגברות הקטנות דאלקים שהם גבורות הקשות שהם בחוטמא דז"א ה"ג דאלקים, שהם בסוד מוחין דקטנות שממש סוד שס"ה דרגין כמ"ש למעלה (פתח ט) שע"ז גורמים תגבורת הדינים בחוטמא, ששם תננא ואשא וגחלי דנורא כמ"ש באד"ר (קל"ז ע"ב), שלכן נגדו שס"ה מנים בקטורת לשס"ה ימות החמה, שהוא עולה לבסמא רוחא דחוטמא למתק הדינים אשר שם, ולכן אז (במדבר יא א) וישמע ה' ויחר אפן,

מאיר היצירה

ואמר¹¹²⁴ ואל תתמה שהאותיות בעצמן שהם בפנים והן באחור, וכאן הן זכות וכאן הן חובה, ועוד שצירוף הא' יבא בפנים למעלה והוא בפנים עליונים, ובאחור הוא באחוריים התחתונים, שכ"כ יתהפכו, ולכן אמר וסימן לדבר אין בטובה כו' נגע וענג הן האותיות עצמן רק שהן מתהפכין.

(פ"ב מ"ה) כיצד צרפן שקלן והמירן אל"ף עם כולם וכולם עם אל"ף, בי"ת עם כולם וכולם עם בי"ת, וחזרות חלילה, ונמצאות ברל"א שערם, ונמצא כל היצור וכל הדבור יוצא משם אחד.

{יג ע"ג} כיצד צרפן שקלן והמירן – עכשיו הוא מפרש הרל"א שערם. אל"ף עם כולם וכולם עם אל"ף – כנ"ל (יג ע"ב) והם פנים עליונים ואחור תחתונים¹¹²⁵.

ב' עם כולם – פירוש עם הנשארים, שא"א¹¹²⁶ לחשוב ב' עם א', שכבר כלל כולן עם א'¹¹²⁷, וכן וכולם עם ב', וכן בכל האותיות, וכל זה הוא בצירוף בב' אותיות. אבל אם תרצה לצרף כל האותיות יחד יהיה הרבה מאד כמ"ש בפ"ד (משנה טז) מכאן ואילך כו', אבל כל הצירופים הן כולם סעיפים של הרל"א שערם¹¹²⁸, והרל"א כוללם. כי בכל ב' אותיות מהם שתצטרף כבר הן ברל"א שערם, כי בכל הצירופים א"א לשנות רק ב' אותיות להיפך¹¹²⁹, כמו אליהו אליוה, שבב' הצירופין אלו הם שוין רק ה"ו הן מתהפכין, וכן בכל צירוף וצירוף. ולכן בכל שער ושער יש כמה צירופים מכ' אותיות הנשארים, רק שהן כלולין כנ"ל, וז"ש וחזור חלילה. לכן קראם שערם, כי לא יחשוב רק ב' אותיות הראשונים מכל צירוף, שהן שער הצירוף¹¹³⁰, אבל בכל א' פרטים רבים כנ"ל.

ונמצא כל היצור וכל הדבור יוצא משם אחד – פי' כל תיבה שתרצה לדבר בכל לשון שיהיה¹¹³¹, אפילו התיבה יהיה מאותיות הרבה, יוצא משם א', ר"ל יהיה הוראת התיבה לחסד או להיפך או ממוזג או נוטה לצד זה או לצד זה או נוטה הרבה או מעט הכל לפי ההיפוך של האותיות לפנים או לאחור¹¹³², ואיזה פנים ואחור העליונים או התחתונים או האמצעים, או לפי קירובם לעליון או לתחתון ולפי רבוי האותיות והיפוכן, ובזה תבין סוד השמות וצירופיהם. וכן כל היצור נוצר מן כל הכ"ב אותיות, ואם נחסר אחד מהם הוא בעל מום, והן נוטין לחסד ולהיפך. וכן כל הנ"ל כפי צירוף האותיות א"ב והיפוכן כנ"ל. וע"ז אמרו (ברכות נה ע"א) יודע היה בצלאל לצרף האותיות שבהן נבראו וכו'. וידוע שכלם נבראו בשם הוי"ה ית¹¹³³, והוא כי ל"ב נתיבות הן, עשר ספירות שהם

וע"י תפלתו של משה הוריד מוחין דגדלות בז"א, וע"ז ותשקע האש, שירדה למטה ונתמעט, וז"ס הלחשים שזכרו רז"ל (פסחים ק"ב ע"א) שמתמעטין והולך, בכל א' מתמעט אות א' כגון שברירי ברירי כו', שכל החיצונים אחיזתם במוחין דקטנות, וכל מה שהם יורדים הם מתמעטים, וע"ז נדחה הסט"א הדבוק שם. (פת"ש ז"א לח)

* 1124

¹¹²⁵ ע' הערה ו. ולא שייך בגלגל

¹¹²⁶ שאי אפשר

¹¹²⁷ ואם זה ב"א זה אחור.

¹¹²⁸ הנשמות הי' נכללים תחי' בנשמת אדם, כמו שכל הגופים של ב"א היו נכללים בגופו, וידוע כי התורה הוא כלל המלבוש שנארגת מאותיות בסוד רל"א שערם פנים ואחור, והוא כלל - פת"ש נתיב הקלי כו'

¹¹²⁹ כדי להגיע לכל הכ"ד צירופים

שאם זה יותר מב' זה לא צירוף אלא מילה אחרת לגמרי*

¹¹³⁰ כלומר הב' אותיות ראשונות של כל מילה בעולם.

¹¹³¹ אפילו לע"ז

¹¹³² של כל האותיות ולא רק ב' הראשונות.

¹¹³³ והוא השם א' כאן.

מאיר היצירה

בסוד השם כנ"ל¹¹³⁴, וכ"ב אותיות, ועשר ספירות שהן השם הוא פנימיות האותיות, בסוד נקודות, שהוא החיות של האותיות¹¹³⁵.

ובהשם יש ד' מלואין הידועין, ע"ב באות יו"ד, ס"ג באות ה"א, מ"ה באות וא"ו, ב"ן באות ה"א השניה. והוא מתייחד באותיות כסדר י"ה עם הב' מלואים ע"ב ס"ג בפנים, ושם י"ה באמצע בין ע"ב לס"ג, והן כ"א¹¹³⁶, כי י"ה נחשב לא', והן על כ"א צירופים של הא', והולך השם ומתמעט בכל אות ואות, מאות אל"ף עד שבצירוף השי"ן יבא יו"ד של השם (יג ע"ד) ע"ב לבדו, ויבא השם י"ה על אותיות אל"ב"ם כו' עד כ"ת, ואח"כ שאין בצירופים אותיות מא"ל ב"ם גם השם י"ה לא יבא בהם. ובאחור יבא מילואי מ"ה ב"ן ושם ו"ה באמצעם, והן הולכין מלמטה עד למעלה ומתמעטין והולכין, רק שאין מתחילין אלא מצירוף השני לפי שצירוף הראשון הוא בסוד מלכות דמל', דל"ל מגרמה כלום (זהו ח"א קפא ע"א). וכן מלוי של ב"ן ל"ל אלא ט' אותיות מטעם זה¹¹³⁷, והוא דוקא מצד אחוריים אבל מצד פנים יש לה ג"כ¹¹³⁸, והן הולכין משמאל לימין, וכן ו"ה משמאל לימין הכל להיפך, וכל האלב"ם¹¹³⁹ יבא להיפך משמאל לימין וממטה למעלה כמו הצירופים של האותיות שהן הכל להיפך, ואם תרבע הפנים לאחור דהיינו שהשי"ן של אחור יהיה בצד ב' של פנים וכן בכלם, עד שהב' של אחור יהיה בצד שי"ן של פנים יהיה כמין מרובע, וז"ש לעיל (פ"א מ"א) כמין מעזיבה. ¹¹⁴⁰רק לאל"ף ותי"ו¹¹⁴¹ לא יהיה בן זוגו. וז"ש שבת¹¹⁴² שהיא פנים עליונים¹¹⁴³, לכולם כו' ואמר הקב"ה כנסת ישראל שהיא התי"ו יהיה בן זוגך, והוא בסוד א"ת ב"ש ביושר כ"ו¹¹⁴⁴ שהאלב"ם הולך ביושר,

¹¹³⁴ כלומר שם מ"ה.

¹¹³⁵ אם כן בכל הרל"א טמון בשרשם הנקודות שהוא שם הוי"ה שם המפורש, ואם כן כנ"ל הערה 1106 שיש אותיות וצירוף לפני זה יש נקודות***

¹¹³⁶ ב' המילויים יש בכל א' י' אותיות.

¹¹³⁷ עי' הקדו"ש סז ע"א שהוא העשירית שהיא הנוק' נוק' היא מה שמלכה ולכן זה מה שלא מופיע, ועי' דע"ה ח"ב ט ע"ד שזה חוץ מהמלכות

¹¹³⁸ שם ג"ן שיש א' בתוך הו', ע'

(4) ספר ביאורי אגדות (אפיקי ים) - סוכה דף מט ע"א

כרובים זהב וכו' כמ"ש (זוהר בראשית א ע"ב) וכאן בהיכל זה השיתין מחוללים ויורדים עד התהום, וכ' רבינו שם שז"ס מ"ש שכרה דוד שיתין שהייתה בסוד בתולה ג"ן נעול גל נעול והוא פתח אותה בסוד אבן מאסו הבונים וכו'. ונראה כוונתו העמוקה לפי דל שכלי בעומק דבריו הק' שהוא מ"ש במ"א במ"ש מפתחא דכליל בשית וסתים פתחהא, שהם בסוד ג"ן וג"ל בסוד אלקי"ם, ועי' יסוד דסתים פתחהא שהוא ו' נשלם לס' מג"ן, וכן מג"ל נעשה מ"ם סתומה, והוא בסוד העיבור שאז סתימא בגלותא. ובלידה היא נפתחת בסוד ח' דח"מץ דאתפתח לה' דמצ"ה, והוא מ"ש שכרה דוד שיתין ר"ל מה שהי' ג"ן סתום ע"י ו' שהי' בסוד ס' חתומה נכרה ונתפתח ע"י ונעשה בסוד ג"ן אב"ן וכו'. ודבר זה מבואר בז"ח (שה"ש סב ע"ד) בשעתא דברא קוב"ה עלמא ברא בקדמיתא שיתין עילאין דאינון מקורא לנחתא בהון בשמים וכו' בר"אשי"ת דא שית מקורא דכניש כל מקורין וכו'

ועי' יהל אור ח"ג ב ע"א שפנים של נוק' ג"ן

¹¹³⁹ וז"ס ב' דברות אנכ"י ל"א יהי"ה שב' תיבות אלו ה"ס אנ"י, ואנכ"י הוא כס"א (תיקוני זהר ט' ע"ב) בינה ששם יעלה אנ"י וכ' הוא כתר תגא בראש ס"ת, ובעליית אנ"י שם היא נעשה בסוד אנכ"י, וסוד נורא מאד יש בזה, ע"פ מה שידוע מענין עולם המלבוש שחצי התחתון נתקפל למעלה בסוד רל"א פנים ואחור"ר (ס"י פ"ב מ"ד) שסוד ההתקפלות ה"ס חורבן העולם ועליית התחתונים למעלה, והוא ברזא דאלב"ם סליק ונחית, והם א' דאנכי ול' דלא יהיה לך גו' והוא מ"ש כאן בדיקנא בס"ד (סד"צ י"ח ע"א) סליק ונחית, שהם כלל דו"נ - פת"ש א"א לו כלומר להוציא את התחתון יש צמצום בעליון

¹¹⁴⁰ ע' פונה קדים כט באריכות

¹¹⁴¹ הרי אין תי"ו רק א' בפנים וא' באחור, וצ"ע כוונת רבינו.

¹¹⁴² עי' ב"ר פ"א פ"ח וז"ל, ד"א למה ברכו ר' ברכיה ורבי דוסתאי ורבי שמואל בר נחמן רבי ברכיה ורבי דוסתאי אומרים שאין לו בן זוג חד בשבתא תרי תלתא ארבעתא חמשה ערובתא שבתא לית לה בן זוג ר' שמואל בר נחמן אמר שאינו נדחה י"ט נדחה יו"כ נדחה שבת אינה נדחית תני ר"ש בן יוחאי אמרה שבת לפני הקב"ה רבש"ע לכולן יש בן זוג ולי אין בן זוג א"ל הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני אמר להם הקב"ה זכרו הדבר

מאיר היצירה

וכשהולך למפרע גם הא"ת ב"ש הולך למפרע, רק שא"ת ב"ש הוא בקצוות ואלב"ם הוא באמצע¹¹⁴⁵, דהיינו הא"ת ב"ש הא' בימין ותי"ו בשמאל, ובשורה ב' הב' בימין ושי"ן בשמאל, וכן בכלם, ומחציו הוא למפרע, ואלב"ם הוא באמצע כל הכ"ב אותיות זה כנגד זה, וכן השם י"ה ו"ה על זה¹¹⁴⁶, רק שהשם ו"ה הוא לאחור שהוא באחור, והן¹¹⁴⁷ כנגד ע"ם ביושר עם עתיק שהוא שרשם הוא י"א. ולכן בצירוף הראשון¹¹⁴⁸ שהוא כנגד ע"ם (ר"ת עתיקא סתימאה¹¹⁴⁹) אין שם אחור כלל¹¹⁵⁰, והאחור הוא בסוד בי"ת באור חוזר, ומלכות דאחור הוא היפוך, והשם הוא מתגלגל כ"א פעמים כ"א¹¹⁵¹, שהן אהי"ה פעמים אהי"ה, והם כ"א אזכרות שבתפילין¹¹⁵², והן גימט' אמ"ת, ולכן חותמו הוא אמת (שבת נה ע"א), ונמצא כל הרל"א שערים הוא מתגלגל¹¹⁵³, וז"ש כל היצור וכל הדבור יוצא משם א'.

(פ"ב מ"ו) יצר ממש מתהו, ועשה את אינו ישנו, וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפש. וזה סימן א' עם כולם, וכולם עם א'. צופה וממיר ועשה את כל היצור ואת כל הדבור שם אחד. וסימן לדבר עשרים ושתים חפצים¹¹⁵⁴ בנוף אחד.

יצר ממש כו' – כידוע שתהו ובהו וחשך הם כח"ב למפרע¹¹⁵⁵, כי תהו קו ירוק הוא בינה כידוע¹¹⁵⁶, שמקיף את כל העולם שממנה יוצא חשך¹¹⁵⁷ לעולם כנ"ל (#) בסוד

שאמרתי לשבת כנסת ישראל היא בן זוגך היינו דבור (שמות כ) זכור את יום השבת לקדשו, עכ"ל.

¹¹⁴³ פנים עליונים היא בינה או ז"א, ע' שער הצלם ג' שזה ש"ע נהורין דא"א שנכנסים ליסוד בשעת הזיווג, ואז מתאים עם ז"א.

¹¹⁴⁴ כל זמן*

¹¹⁴⁵ ע' לקמן פרק ו' כא ע"ב ולפי כן*

¹¹⁴⁶ בא"ל ב"ם

¹¹⁴⁷ י"א ראשונים של א"ל ב"ם.

¹¹⁴⁸ שורה ראשונה

¹¹⁴⁹ אולי עתיק ימין, שעתיקא סתימאה היא לשון של א"א עי' אד"ר קכט ע"א

¹¹⁵⁰ קשה שזה שייך לא"א כמש"כ באד"ר שם

¹¹⁵¹ למה?

¹¹⁵² עי' ע"ח אנ"כ י' וכן פע"ח תפילין ג' ועי' ב"ע קא ע"ב וז"ל, המוחין נק' עטרין שהם עטרין דגופא והם תגין של אותיות שעטנ"ז ג"ץ ז"ת ג' תגין ג' מוחין והם כ"א אזכרות של התפילין שם אהי"ה ושורש המוחין במו"ס ואוירא ולכן נקרא עטרא דכל עטרין וידוע כי יש ג' מוחין עליונים מאד שהם בכתר גלגלתא דז"א והם מאימא עצמות וכלים וע"ז נאמר צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו במ"ת שאז נעשה הכתר לז"א כידוע ואימא שורשה במו"ס כמ"ש בכ"מ ולכן מו"ס נק' עטרא דכל עטרין וכמ"ש למעלה בראש האדרא עד לא זמין תיקוני מלכא ועטורי עטורין שקאי על מו"ס כמ"ש שם באריכות, עכ"ל.

¹¹⁵³ מלשון גלגול של התלבשות השם הוי"ה, שיש להוי"ה התגלות בכל א' וא' מהרל"א שערים, ואין עתיק של או"י שזה נעלם

¹¹⁵⁴ הכ"ב אותיות הם חומר כל המדרגות שהם כ"ב חפצים כמ"ש בס"י (פ"ב מ"ו) וה' אותיות מנצפ"ך הם חומרי הכוללים נגד ה' מוצאות של הפה (פת"ש ז"א ו)

¹¹⁵⁵ לעיל י ע"א כתוב שחשך הוא כתר, ועי' לעיל פ"א מ"א שיתהו ובהו הם חו"ב

¹¹⁵⁶ עי' חגיגה יב ע"א וז"ל תנא תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חשך שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים, ועי' רע"מ פנחס רכז ע"א וז"ל, תרין קליפין ירוק וחוויר דקליפין דאגוזא חד תהו קו ירוק, עכ"ל, וכן עי' תיקו"ז יב ע"ב אתמר עליהו והארץ היתה תהו, דא קו ירוק קליפה קדמאה דאגוזא, ובהו אבנים מפולמות, עכ"ל.

ע' ע"ח (שער מ"ד ומ"ן פרק י') והנה כך דרכו תמיד עמה כי אחר שהז"א סותם פתחה תמיד נמצא כי אמא לעולם היא בתולה והוא סוד אסתר ירקרקת היתה כי סוד בינה קו ירוק כנזכר בתקונים והיתה נקרא אילת השחר על שרחמה צר ובכל שעה היתה כבתולה. והנה אותו הרוח

מאיר היצירה

נקודות אלהים¹¹⁵⁸, ובהו כנגד חכמה שהן אבנים מפולמות שהן יו"ד המשוקעות בתהום¹¹⁵⁹, דאבא יסד ברתא (זהר פנחס רנז ע"א) שמהם מים יוצאין לעולם, וחשך כנגד הכתר שנאמר (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו כנ"ל, ובהן שלש אמות אמ"ש כנ"ל, שהארץ כלולה מכולם כידוע¹¹⁶⁰, ומפרש כאן יצירתה מכולם כנ"ל בפ"א במשנה (י"א) שלש יד ע"א) וכו', ואמר יצר ממש מתהו דיצירה הוא מבינה בסוד (משלי ג יט) כונן שמים וכו'.

ועשה את אינו ישנו – פירוש המלכות הוא אין, בסוד (לעיל פ"א מ"ז) נעוץ כו', ועשה שהיא בסוד עשיה, עשה ישנו מסמ' דבהו, שהוא חכמה הנקראת יש¹¹⁶¹.¹¹⁶² ואחר שפירש יצירה ועשיה של הארץ, פירש העמודים של הארץ מהיכן הם, ואמר והצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפס שהוא בכתר בסוד קרומא דאוריא¹¹⁶³, ששם תר"ך עמודים¹¹⁶⁴, וכן אמרו בגמ' (חגיגה יב ע"ב) הארץ כו' על העמודים והעמודים על המים, והוא התהום¹¹⁶⁶, ועליו¹¹⁶⁷ התהום¹¹⁶⁸, מים על ההרים, והוא אבנים המפולמות וכו'¹¹⁶⁹, וההרים על הרוח, והרוח בסערה הן שני רוחות, רוח ורוח מרוח, אלא שלמעלה הוא אור וכאן הוא החושך.

דיהיב בה בכל זמנא אינו לבטלה כי הנה הוא נמשך בז"א ונמשך ממנו אל הנוקבא שלו לעשות בה כלי גם היא וניתנה לה מיסוד שלו ליסוד שלה לעשותה כלי, עכ"ל.¹¹⁵⁷ זה שייך לכתר או לדינין המתערין מבינה. הרב אמר לדינים וכאן לא שייך לאותו דבר כמו הגמ'.

¹¹⁵⁸ כלומר הו"ה בנקודת אלקים.

¹¹⁵⁹ עי' הערה 1156.

¹¹⁶⁰ כלומר יסוד עפר כלולה מאויר מים אש.

¹¹⁶¹ עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל.

¹¹⁶² שחכמה עשה את הנוק', כלומר שה'אינו' עשה את הישנו'.

¹¹⁶³ עי' הערה 50 כלומר שקד"א היא בחי' הכתר בג' רישין דא"א. ועי' הערה 965 שקד"א היא ביטוי באדם הגשמי של הכתר בספירות (א"א).

¹¹⁶⁴ עי' שעה"פ חבקוק ז"ל, הנה נודע, כי בספירת הכתר, יש תר"ך עמודי אור, כמנין כתר. ונחלקים י"ש אורות בחכמה, וי"ש אורות בבינה

אפיקי ים מו"ק יב ע"ב וז"ל, ז"ת שבה, ותבל העליונה בינה שבה משכן האדם ועבודה ותורה, והארץ על העמודים הם תר"ך עמודים שהם נחצבים מאויר שאינו נתפס קד"א שמכתר, וכידוע שגלגלתא הוא כתר ובינה, והעמודים הם נכללי' בבינה שלכן בה שם אה"ה כמו בכתר, עמודים על המים הוא חכמה שהוא התהום, ומים על ההרים הם אבנים המפולמות שמהם מים יוצאים וז"ש על הרים יעמדו.

בא"ר (קכח ע"ב) וכל נימא ונימא להיט בת"י עלמין והוא מנין קדוש כמש"ש וכל עלמא ועלמא סתים וגניז ולית דידע להון בר איהו ולהיט בארבע מאה ועשרין עיבר [והוא מנין כתר תר"כ עמודי אור אתון דעשרת הדברות] ובכל נימא ונימא אית מבוועא כו': (גר"א תיקו"ז דף קמא ע"א) כלומר כאן הוא הארץ שהוא מלכות עומדת על הדעת שהוא עיקר הו"ק, ומתחתיו כח"ב באר"ח.

¹¹⁶⁵ וז"ל רבי יוסי אומר אוי להם לבריות שרואות ואינן יודעות מה רואות עומדות ואין יודעות על מה הן עומדות הארץ על מה עומדת על העמודים שנאמר המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון עמודים על המים שנאמר לרוקע הארץ על המים מים על ההרים שנאמר על הרים יעמדו מים הרים ברוח שנאמר כי הנה יוצר הרים ובורא רוח בסערה שנאמר רוח סערה עושה דברו, עכ"ל.

¹¹⁶⁶ עי' פיסקא הבאה וגם הגמ' בפנים שמשמע שהעומדים על המים והם על ההרים (שהם התהו), והם על הרוח, ואם כן זה דעת בינה חכמה כתר.

¹¹⁶⁷ כלומר והוא על התהו

¹¹⁶⁸ כאן משמע הפוך ממש שכתוב בתחילת פירוש המשנה שכאן משמע שהחכמה שהוא האבנים מפולמות הם התהו ולא בהו

¹¹⁶⁹ עי' תיקו"ז & בהו אבנים מפולמות דא קליפה תנינא דאגוזא קשה כאבן

כלומר העמודים על המים, והמים על ההרים, וההרים על הרוח, אם כן העומדים שהם התר"ך עמודים הם הדעת במקום הכתוב, ועליו נמצא המים, ועליו נמצא ההרים שהם החכמה, ועליו הרוח שהוא הא"א והעתיק.

מאיר היצירה

ואמר וזה סימן כו' – שאל תקשה לך שהולך בהפוך תהום על תהו כו', וכן היצירה של הארץ הכל הוא בהיפך, לפי שהוא כאן באחור¹¹⁷⁰, ואמר וזה סימן א' עם כולם וכולם עם א' באחור והוא אחור התחתון.

צופה וממיר – פירוש שהמרתו הוא פנים העליון נגד אחור תחתון¹¹⁷¹, ופנים הב' נגד אחור הב' מתחתון כאשר תראה בהמרובע הנ"ל¹¹⁷², ולכן אמר צופה שהוא מרחוק כנ"ל (ט ע"ג), ובוזה עשה את כל היצור ואת כל הדבור שם אחד שהוא המרובע הנ"ל, והן כ"ב, י"א בפנים נגד יו"ד אצבעות הידים וברית הלשון שהוא גוף ת"ת מכריע בינתים¹¹⁷³, וי"א באחור נגד יו"ד אצבעות הרגלים וברית המעור מכריע בינתים, וזהו שאמר שכולם הם שם אחד¹¹⁷⁴.

וסימן לדבר כ"ב הפצים בגוף אחד – שהן הידים והרגלים הגוף והברית [בליקוטיו ז"ל, הכלל בצירופים רל"א פנים ואחור אל"ף עם כולן וא"כ אותיות השניות בפנים של האל"ף הוא מב' עד ת' בכ"א¹¹⁷⁵ בתים והן א"ב א"ג עד א"ת, באחור כולן עם א' והוא בדרך תשר"ק עד ב', והשניות¹¹⁷⁶ הם אלפ"יין ת"א ש"א כו' עד ב"א, והן בשני שנויים מהופכים דשם בדרך א"ב ג"ד וכאן בדרך תשר"ק, ושם האלפ"יין באות הראשון וכאן באות השני, ושם הוא פנים העליונים וכאן אחור התחתונים, וכן הוא ב"ב¹¹⁷⁷ כ"ג ב"ד כו' ב"ת, ת"ב ש"ב כו' וכן ג"ג¹¹⁷⁸ כו' וכן ככולן] והרל"א שערם הם כמנין השם הוי"ה בד' מלואין ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן¹¹⁷⁹. (עוד תראה כי כל הקצוות של כ"ב א"ב הן א"ת ב"ש שבשורה הראשונה א' בקצה הימין ובקצה השמאל ת' וכן ככולם עד הציו, ומחציו ולמטה להיפך, ועוד הכלל כי השערים של הפנים ואחור הן שוין זה לזה בא"ת ב"ש, כיצד שער הראשון של הפנים הוא א"ב ושער הראשון של אחור הוא יד ע"ב} ת"ש שהוא א"ב בא"ת ב"ש, והשני של הפנים א"ג והשני של אחורים וכו'¹¹⁸⁰) ובכל שער מן הרל"א שערים נצרפים אחריו כ' אותיות הנשארים כל כך פעמים כמנין בתים שהתיבה של כ' אותיות עושה כדלקמן (פ"ד מט"ז)¹¹⁸¹.

ולא חשב כאן אלא ב' אותיות הראשונות אבל הנשאר כולן כלולין באלו הרל"א שערים, כמו בשער הא¹¹⁸² שהוא א"ב והצירוף הראשון של השער הזה הוא א"ב כסדר יש בו כ"א שערים, השער השני ממנו ב"ג הוא כלול בשער הראשון מאות ב'¹¹⁸³, השער השלישי ג"ד הוא כלול בשער הראשון מאות ג'¹¹⁸⁴, השער הרביעי הוא ד"ה הוא כלול בשער הראשון מאות ד', וכן כולם כלולין בשערים הראשונים של האותיות, והשאר באותיות אחרים, וכשתצטרף כל השערים יהיו כל כך אלפ"א ביתו"ת כמו שתיבה אחת של כ"ב אותיות בונות בתים, ובהם תמצא כל הדבור, מכל תיבה שבעולם, ומכל לשון

¹¹⁷⁰ כלומר אור חוזר, כדלעיל יג ע"ד.

¹¹⁷¹ המיר מלשון תמורה.

¹¹⁷² הערה ז.

¹¹⁷³ כלומר פנימיות הת"ת ולכן זה דעת, וע' הערה 1235 שת"ת נקרא דעת

¹¹⁷⁴ צ"ע אם השם א' הוא הוי"ה שהוא שורש הרל"א או שכל הרל"א פו"א יוצרים שם א', לפני

ג' שורות כתוב כשני. ע' לעיל הערה 1153.

¹¹⁷⁵ כלומר בעשרים ואחד בתים

¹¹⁷⁶ אותיות שניות/עיברית*##

¹¹⁷⁷ צ"ל בב'.

¹¹⁷⁸ צ"ל בג'.

¹¹⁷⁹ עם הכולל.

¹¹⁸⁰ למה זה נוסף כאן?## נתנזן – המשך ת"ר שהוא א"ג בא"ת ב"ש

¹¹⁸¹ כלומר כאשר מתייחס שיש מילה של כל הכ"ב אותיות.

¹¹⁸² הראשון

¹¹⁸³ כלומר משער א"ב*, ונראה יותר שכל השורה כלול בב"ג*##

¹¹⁸⁴ כלומר משער א"ג

מאיר היצירה

שיהיו בעולם, וכן כל היצורים שנתהפכו בהם הא"ב כולם תמצאם בכאן ופרטי היצורים
הן כפי הבתים של כ"ב אותיות, ואלו הכ"ב אותיות הן ¹¹⁸⁵הספירות הכלים שלהם כמ"ש
לקמן (#).

ונקודות הן פנימיות הספירות דנקודין אל האותיות הן כרוח לגופא, כמ"ש
בזהר¹¹⁸⁶ (#) שהן עשר נקודין, חמש תנועות גדולות וחמש תנועות קטנות, והן חמש כנגד
חמש שאמר בפ"ק (מ"א). והאותיות עם הנקודות הם ל"ב נתיבות חכמה, ששם¹¹⁸⁷ שהן
תנועות גדולות הן ה' חסדים וה' ¹¹⁸⁸תנועות קטנות הן ה"ג, לכך בא אחריהם דגש או
שב"א שהן מגבורה כמ"ש לקמן (#). ועוד ה' שְׁוֹאֵין, שוּא נע, ושוא נה, ג' חטפים¹¹⁸⁹, והן
ג"כ כנגד ה"ג אלא שאלו הן גבורות שאינן ממותקות, והראשונות הם ממותקות, דינא
קשיא ודינא רפיא¹¹⁹⁰, נגד ב"פ מנצפ"ך כידוע¹¹⁹¹, לכן התנועות קטנות נחטפות, שאין
להאריך בהם, והשְׁוֹאֵין נחטפים יותר עד שא"א לשב"א בלא תנועה אחרת, ולכן
התנועות קטנות נכללות בתנועות הגדולות. וכל מוצא האותיות באות בת"ג (ר"ל
אָלְף¹¹⁹² כו' דְלִי"ת כו' חִי"ת כו' יו"ד כו' בסוד פִּיתוּחֵי הַזֹּתָם) כידוע.¹¹⁹³

פרק ג

(פ"ג מ"א) שלש אמות אמ"ש, יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק

מכריע בינתיים¹¹⁹⁴

שלש אמות אמ"ש יסודן וכו' – פירוש בכל מקום שנמצאות ג' קוים חד"ר יסודם
מאלו ג' אותיות, שלש אמות, ¹¹⁹⁵פרישית לעיל (ו ע"א) שלכך קראן אמות שהן עיקר
תולדות שמים וארץ¹¹⁹⁶.

זכות – פרישית לעיל (יב ע"ד¹¹⁹⁷)

לשון – דבר הנלוש והמעורב¹¹⁹⁸.

¹¹⁸⁵ נדצ"ל הכלים של הספירות*##

¹¹⁸⁶ כנראה שכוונתו לתז"ח יז ע"ג

¹¹⁸⁷ עיברית?

¹¹⁸⁸ עי' בהגר"א בסד"צ לו ע"א ד"ה לקמ"י.

¹¹⁸⁹ אָ אָ אָ

¹¹⁹⁰ עי' & שדינא קשיא היא גבורה, ודינא רפיא היא מלכות, ועי' סד"צ לו ע"ב וגר"א שם.

¹¹⁹¹ עי' לעיל הערה 188.

¹¹⁹² עי' תיקו"ז ט ע"א. ע' יהל אור ח"א כב ע"ב.

¹¹⁹³ ואז?##*

¹¹⁹⁴ משנה זו כפולה לעיל רפ"ב בדרך אגב וכאן עיקר המקומה (ש"ל), ובאמת כאן עיקר מקומו,
ושם דרך אגב, ועוד אפשר שכאן מדובר הרבה יותר גובה מפרק ב'.

ועיקר המתקלא בעולם התיקון היה ע"י תורה ומצות שנתנו לישראל שהוא גילוי רצון העליון,
שרצונו מתגלה ע"י התורה, והם בג' קוין חד"ר, כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים (ס"י
פ"ב מ"א), שכף זכות וכף חובה הם מצות עשה ומצות ל"ת, ותורה בדיבור בלשון, וגילוי הרצון
הזה הוא מ"ה החדש - פת"ש תיקון ז

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ג וז"ל, שהזיווג הוא במשקל כמ"ש בס"ד דעד דלא הוי מתקלא, וענין
המשקל הוא כמ"ש בס"י אמ"ש כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים והענין כי הזיווג
הוא למזוג גבורות בחסדים, שהזכר הוא חסד דכליל ה"ח והנקבה היא גבורה דכליל ה"ג והזיווג
הוא לאתבסמא יחד כמש"כ באד"ר קמב ע"א וכו' וזהו כל התיקון שיהיו ממוזגין בשוה
פת"ש א"א טז - והענין כי ההשגחה למטה בז"א הוא על שני דרכים א' בבחינת כף זכות, וא'
בבחינת כף חובה (ס"י פ"ב מ"א) כי שם הוא סוד הבחירה והעבודה, או להכריע לטוב או לרעה
ח"ו, (אבל בא"א הכל בטוב)

¹¹⁹⁵ נדצ"ל פרשתי, וכן לקמן בד"ה זכות.

¹¹⁹⁶ כלומר של ו"ה*

והרב אמר שעיקר המולידים של כל מה שיש בשמים וארץ

* ¹¹⁹⁷

¹¹⁹⁸ כלומר כאן שורש המילה לשון מלשון לישא.

מאיר היצירה

(פ"ג מ"ב) שלש אמות אמ"ש, סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות, ויצאו מהם אויר מים אש¹¹⁹⁹, ומהם נולדו אבות ומאבות תולדות. שלש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות – פירוש כי כבר אמרנו שהשלש אמות שרשן בספירה הראשונה¹²⁰⁰, [פ"י ע"ק כנ"ל בפ"א (י ע"ד¹²⁰¹)] שהוא רוח אלהים חיים (לעיל פ"א מ"ט), [יד ע"ג] והם כלולים בספירה הראשונה שבה בהעלם גדול¹²⁰², ואח"כ בג' הספירות הראשונות שבה מתחלקין, שהן כח"ב, ואח"כ מתחלקין בששה קצוות בכל א' הג' אמ"ש כפי הבתים (ר"ל שהם ו' בתים אמ"ש אש"ם כו') של שלש אותיות כדלקמן. והם ג' בחי' מתחלה כלולין ביחד, ואח"כ מתחלקין לשלשה, ואח"כ לששה הצירופין ו' קצוות, ויסוד כלול מכולן שהן ח"י אותיות¹²⁰³, שלכן נקרא ח"י עלמין (רע"מ פנחס רמד ע"ב), וכל אלו הבחי' עדיין הם כולם בהעלם גדול עד שאין בהם אלא החקיקה לבד¹²⁰⁴, וכ"ז בספירה הראשונה הנ"ל (פ"א מ"ט), וז"ש סוד שהוא ספירה הראשונה של רוח אלהים.

גדול מופלא ומכוסה – הן ג' ספירות ראשונות כח"ב של רוח אלהים, גדול הוא הבינה כמ"ש קול גדול (זהר ח"א נ ע"ב) שופר גדול (זהר ח"ג ו ע"ב, שער הכוונות דרושי ראש השנה דרוש ז), מופלא הוא בסוד פליאות חכמה, ומכוסה הוא הכתר שהוא מכוסה בספ"י כידוע¹²⁰⁵, וז"ש (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך שהוא חכמה אל תדרוש להשיג מהותה רק מציאותה¹²⁰⁶, ובמכוסה ממך אל תחקור שאפילו החקירה בו אסור. וחתום בשש טבעות, הן ו' קצוות שלה כנ"ל, שבהם מתגלגלים¹²⁰⁷ ג' אותיות יה"ו כנ"ל.

ויצאו מהם אויר מים אש – והן כח"ב של העשר ספירות כנ"ל¹²⁰⁸. ומהם נולדו אבות – הן חג"ת שנקראו אבות (רע"מ קרח קעט ע"ב, ובת"ז עה ע"א). ומאבות תולדות – הן נה"י שנקראו בנים כידוע (ע"ח שער המוזחין פרק ג').

ובאדם¹²⁰⁹ – סוד גדול כו' עד בשש טבעות הוא בקד"א ששם משכן השכל שהכל נכלל בה, ויצאו מהם אויר מים ואש, הן גולגלתא ומוחא ולבא, גולגלתא אויר ששם אויר בקד"א¹²¹⁰, ומוחא מיא כנ"ל (יג ע"ד), ולבא אש כמ"ש בזהר (ת"ז נה ע"א) דהוא נור דליק ששם משכן אש היסודי, והן ג' ספירות הראשונות, ומהם יצאו אבות הן הידים והגוף, שהן¹²¹¹ עוזרי הגוף, כי משם ואילך הן לבר מגופא (זהר ח"א כ"א ע"ב), ומאבות

¹¹⁹⁹ כלומר הם תולדה של האמ"ש.

¹²⁰⁰ כלומר מלכות דא"ק עתיקא קדישא, רד"א (ביאורים ח"א עג ע"ד)

¹²⁰¹ ע"י הערה 935.

¹²⁰² זה שורש האמ"ש בעתיק.

¹²⁰³ ו' פעמים יק"ו*##

¹²⁰⁴ כלומר חכמה? בא"א כתוב שיש חקיקה וחציבה

¹²⁰⁵ ע"י ביאורים ח"א פו ע"א שהפועלה שיוצא באצילות מהמתקלא דאמ"ש הוא ג' רישין דא"א, והו"ק דא"א (ששה טבעות, ולכן אינם ו"ק באמת רק בחי' חותמות) ועליהם החב"ד אצילות (אויר מים ואש) שהם או,א והמזלין המתלבישים על החג"ת דא"א ולמטה מהם הזו"ן המלבישים על הנה"י דא"א וכולם בתלת תלת ע' בהגר"א בתיקו"ז קלח ע"א שגורס הפוך, וע' ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה את הגרסא בתיקו"ז

¹²⁰⁶ בינה קיימא לשאלה

¹²⁰⁷ מלשון מתלבשים

¹²⁰⁸ זה אצילות ממש כלומר א"א ואו"א דאצילות

¹²⁰⁹ איפה זה מופיע באדם התחתון

¹²¹⁰ ע"י בהגר"א בסד"צ ה ע"ג שסיום גולגלתא בקד"א.

¹²¹¹ כלומר הידים

מאיר היצירה

תולדות הן הרגלים והברית, כי הן דמיונם גוף וברית כחדא חשבינן כמ"ש בזהר (ויקרא ד ע"א), והידים והרגלים כנ"ל (יד ע"א).

ובעולם – הכל מתחילה ברוח אלהים, ואח"כ באמ"ש, ואח"כ נולדו אבות שמים וארץ ואויר כמ"ש לקמן במשנה ד', והן נבראו בג' ימים הראשונים, ומהן יצאו תולדות בג' ימים אחרונים והן נגד הג'ת נה"י.

וכן הוא בשנה עוד מאמ"ש נולדו אבות ז' כפולות, כי אמ"ש חתום בשש טבעות שהן ו' קצוות והיכל הקודש באמצע כוללן שהן ז' כפולות כמ"ש לקמן (פ"ד מ"ד), ומאבות ז' כפולות יצאו תולדות י"ב פשוטות, כי עיקר הז' כפולות הוא ו' כנ"ל, והן י"ב פשוטות, ושביעית של ז' כפולות הוא י"ג של י"ב פשוטות הכוללם כמ"ש לקמן (טו ע"א¹²¹²), כמו שהז' כוללן והן בעולם ושנה ונפש כמ"ש לקמן (#) שבכולם ג' אמות וז' וי"ב.

אופן ב'

ומהם נולדו אבות כו' – כמ"ש דג' אמות אמ"ש חתמן בשש טבעות ויצאו מהם שלשה אבות והם אויר מים אש, ומאבות {יד ע"ד} נולדו תולדות, וכן הוא לקמן בריש פרק ו', וכמ"ש שבכל ג' עולם שנה נפש האמ"ש הן אבות¹²¹³ והתולדות בעולם שמים וארץ ואויר, ובאדם ראש ובטן וגויה, ובשנה חום¹²¹⁴ כו' וכן בהבבות¹²¹⁵ אמר המליך אות כו' אות מ"ם במים כו' וצר בהן ארץ בעולם כו', המליך כו', ועיין לקמן רפ"ו ויצאו מהם שלשה והם אויר מים אש ומאבות תולדות כו', וכן הוא בכל הכ"ב אותיות מ"ש המליך הוא האבות כמו בפ"ד, ב' בחכמה והוא האב ז' המתנות, וכן בפ"ה י"ב החושים והם הנסתרים, והאיברים ז' שערים, וי"ב מנהיגים הם התולדות, וכן בעולם שנה וכן באמ"ש ג' יסודות שבגוף שהן מנהיגי הגוף הן האבות. ומש"ל רפ"ו וז' כוכבים וצבאותיהן הוא מ"ם וכצ"ל וששה רוחות ונושאייהן ושנים עשר וכו' והן היסודות כמ"ש בפ"ד ופ"ה.

(פ"ג מ"ג) שלש אמות אמ"ש, חקקן הצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהם, שלש אמות אמ"ש בעולם, ושלש אמות אמ"ש בשנה, ושלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה.

שלש אמות אמ"ש חקקן כו' – בכ"ב אותיות¹²¹⁶ והן כאן ו' צירופים¹²¹⁷ כמ"ש לקמן (¹²¹⁸#).

שלש אמות אמ"ש בעולם וכו' – כל הספר¹²¹⁹ נחלק לג' עולם שנה נפש, והן עולמות ב"ע, עולם הוא בריאה¹²²⁰ כמ"ש (שיה"ש א ג) עלמות אהבוך, נערות דמטרוניתא¹²²¹, היכלות דבריא, אל תקרי עלמות אלא עולמות (זהר ח"ג עא ע"ב). שנה

* 1212

¹²¹³ כלומר גם הם בחי' אבות, שגם כן אותו צורה של ג' קוים כמ"ש במשנה א'.

הרב הקשה שהרי כאן הם אמות ולא אבות*

אבל אם כוונת הגר"א שאויר מים אש הם אבות יותר מובן.

¹²¹⁴ קור ורויה.

¹²¹⁵ בפרק ד'.

¹²¹⁶ כלומר אמ"ש הם שורש הכ"ב אותיות כדלעיל &

¹²¹⁷ כלומר באותיות אמ"ש יש ו' צירופים*

¹²¹⁸ נדצ"ל לעיל יד ע"ג.

¹²¹⁹ כלומר ספר הנוכח.

¹²²⁰ כאן זה בעיקר שייך לבריא שבעולם הזה שיש אבי"ע פרטי בכל מקום ומקום.

¹²²¹ עי' רע"מ כי תצא רעז ע"ב וז"ל, ואית לקבלה מלכות דבריא ואיהי מלכות למלאכים דבריא ואיהי נערה דמטרוניתא משמשא דילה ואיהי דיוקנא דגבירתא דילה כלולה מי', עכ"ל.

מאיר היצירה

ביצירה כי שנה הוא ע"י השמש ושמש ביצירה¹²²² עד"א שמקנן ביצירה (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), ונפש בעשייה נפש מלכות שמקנן שם כידוע (שם).

וז"ש במתני' שלפניה סוד גדול כו' עד ו' טבעות ע"ס דאצילות כנ"ל. סוד בעתיק, גדול מופלא ומכוסה בכח"ב, וחתום בו' טבעות ו"ק. ויצא מהם אמ"ש בבריאה¹²²³, ויצאו מהם אבות ביצירה. כי הבריאה נקראת אימא (ר"ל לכן ג' אמות אמ"ש בבריאה) שאימא מקנת שם, ויצירה אב¹²²⁴ שז"א מקנן שם, ומהם יצאו תולדות בעשייה.

וענין אמ"ש ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י שכוללין כל הע"ס של כל העולמות¹²²⁵ כמ"ש לקמן (יז ע"ד).

זכר ונקבה – קאי על נפש שבין זכר ובין נקבה כלם נבנים בסוד אמ"ש, אלא שחלוקים בצירוף האותיות כמ"ש לקמן (פ"ג מ"ז). וכן בעולם ושנה ג"כ הוא זכר ונקבה כמ"ש (פסחים נו ע"א) מנחי כופרא דוכרא לנוקבתא¹²²⁶, ואמרו במדרש (ב"ר פמ"א סי' א') באילן שלא היה מוציא פירות ואמר דקלי אחד שדקל זכר הוא רואה ביריחו ומתאוה לו ובאו והרכיבו אותו בה ועשתה פירות הרי שכולם מבקשים תפקידן. וכן בכל דבר כמ"ש (ב"ב ע"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה¹²²⁷ ואף לויתן זכר ונקבה וכו'¹²²⁸. ובמזלות שם"א מק"ד¹²²⁹ זכרים והנשארים נקבות, ובי"ב הוי"ת¹²³⁰ ו' זכרים המתחילים ב"י ו' ו' נקבות המתחילים בה¹²³². וכן בהוי"ה עצמו י"ו זכרים ה' ה'

¹²²² המקום שבו שמש ביצירה היא רק ביצירה של עולם הזה (ע' לעיל הערה 1220).
¹²²³ שהם כלולים בעתיק דבריאה כנ"ל ריש משנה ב', והוא מציאות א' עם המלכות דאצילות, ואל נזכר ע"י לעיל ח ע"א.

¹²²⁴ כלומר אבות.

¹²²⁵ ע"י לעיל הערה 236.

¹²²⁶ פי' רש"י ד"ה רב אחא בריה דרבא אמר - לאו היינו מרכיבין דמתניתין, אלא מנחי כופרא דוכרא לנוקבתא, מניחין ותוחבין גמזיות רכה בת שנתה שניתוספה באילן בשנה שעברה, וקרי ליה כופרא דיכרא על שם שמכניסין אותו בענף האילן, שקוצץ ענף גדול וסודקו ומשים את זה בתוכו, לשון אחר כופרא דיכרא ענף רך של דקל זכר, ומרכיבו בסדק של דקל נקיבה, מפני שדקל נקיבה אינה עושה פירות, והזכרים עושין פירות:

כלומר הנפש המדובר כאן לא רק של חי אלא גם צומח (דע"ה ח"א ו ע"ג). הרב אמר שזה יצירה שזה אילנות אם כן זה שייך לשנה.

¹²²⁷ בראם

¹²²⁸ והענין בזה הוא כי הנה כל המציאות כולו בכלל וכן כל המציאות כולם אשר בפרטות ופרטי פרטות הנה נעשו כולם ע"י שפעת האורות דחסדים וגבורות אשר נשפעו ונתגלו מא"ס ית"ש כי רק בהם הוא כל הפעולות כולם כמו שיתבאר למטה. והוא ע"פ מה שנודע שגם שורש וראשית הגילוי של כל כלל המציאות כולו והוא העולם דקו וצמצום (דע"ה ח"א ו ע"ג).

¹²²⁹ שור סרטן אריה מאזנים קשת דלי. הרב התקשה על המנין, וע' פרק ה' משנה ח' והלאה.

שור	כוליא ימינית
סרטן יד ימין	
אריה	כוליא שמאלית
מאזנים	מרה
קשת קבה	
דלי	קרוקבן

טלה	רגל ימין
תאומים	רגל שמאל
בתולהיד שמאל	
עקרב דקין	
גדי	כבד
דגים	טחול

¹²³⁰ כלומר י"ב צירופי הוי"ה (ביאורים ח"א פג ע"ג)

¹²³¹ כלומר באותיות י"ו

¹²³² ע' תיק"ז ט ע"ב, וכן ע' יא ע"ב.

מאיר היצירה

נקבות. וכן בשנה¹²³³, וכן יום ולילה, וכן ב"ב שעות של יום כפי י"ב צירופי הוי"ה בכל שעה שולט הוי"ה אחד. וכן בכוכבים קצתן זכרים כו¹²³⁴. וכן אמרו (מדרש תנחומא שלח פרק ו) יש ארץ מגדלת גבורים ויש מגדלת חלשים, והיא ארץ זכר מגדלת גבורים וארץ נקבה מגדלת חלשים. וכן בכל דבר אלא שבכולם בהעלם, ובנפש בגלוי.

וכן שלשה חלקי האותיות כולם זו"נ, אמ"ש כסדר צירופם כמ"ש לקמן (פ"ג מ"ז) זכר {טו ע"א} באמ"ש כו', וכן בז' כפולות תבנית גבורים וחלשים כמ"ש לקמן (פ"ד מ"א). וכאן הוא יותר בגלוי, וכן שם (פ"ד מ"ג) בדבור ובתמורה, דבור הוא בזכר ותמורה בנקבה. י"ב פשוטות הוא בגלוי כי י"ב עיקרן ו' כנ"ל ונחלקו לי"ב זו"נ וא' מכריע ביניהם הי"ג שכוללם כמ"ש לקמן (כד ע"ב ויותר נראה יד ע"ג#), ובז' הז' מכריע, ובשלש אמות אל"ף מכריע ביניהם. וג' אמות אמ"ש הן בספירות דעת ות"ת ומלכות שיצאו מכח"ב, שהן ג' אמ"ש העיקרין דעת מאש ות"ת מאויר ומלכות ממים, וזהו שלפעמים עד"א בשם שמים ולפעמים בשם אויר, אלא שזה בסוד הדעת וזה בסוד ת"ת זה מלבר וזה מלנאו משה ויעקב¹²³⁵, וכח"ב הן אמ"ש היסודי, ועיקרן כתר רוח, חכמה מים, בינה איש כנ"ל בע"ס, כי הכ"ב אותיות בחיצוניות שכללם הוא עשר כמ"ש לקמן (יט ע"ג#). ועשר ספירות הוא בפנימיות שהן נקראין ספירות כידוע¹²³⁶.

(פ"ג מ"ד) שלש אמות אמ"ש בעולם, אויר מים איש¹²³⁷, שמים נבראו מאש¹²³⁸ וארץ נבראת ממים ואויר מרוח¹²³⁹ מכריע בינתים. שלש אמות אמ"ש בעולם אויר מים איש – הוא פי' על אמ"ש ר"ת ואמר מהו אמ"ש אויר מים איש¹²⁴⁰.

שמים כו' וארץ כו' – כמ"ש (פרקי דרבי אליעזר פ"ג) שמים מהיכן נבראו מאור לבושו שנא' עוטה אור כו', וארץ מהיכן נבראת משלג שתחת כסה¹²⁴¹, ואור הוא בבינה, מאורי האש (ת"ז יב ע"א), ה' פעמים אור של מעשה בראשית (ת"ז כ ע"ב), ה' ראשונה של השם כידוע, ושלג הוא מים בחכמה, הרי שנברא שמים מאש וארץ ממים, והענין כי מים דוכרין לבן נקפאים כשלג¹²⁴², ומים נוקבין אדומים כאש כמ"ש (נדה לא ע"א) אביו מזריע לובן כו' אמו מזרעת אודם, ואבא יסד ברתא (זהר פנחס רנח ע"א) שנאמר (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ, ואימא ברא שנאמר כונן שמים בתבונה, והענין כמ"ש (נדה שם) איש מזריע תחלה כו' ואשה מזרעת¹²⁴³ כו' שנאמר (בראשית מו טו) אלה בני לאה ואת דינה בתו.

¹²³³ קיץ וחורף.

* ¹²³⁴

¹²³⁵ עי' תיקו"ז כט ע"ב, ועי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ד וז"ל, הת"ת נקרא דעת, כמ"ש בא"ז (דף רצא ע"א ודף רצב ע"ב) ובפרשת משפטים שם דעת כו', דאקרי תפארת והרבה מקומות, עכ"ל.

¹²³⁶ עי' לעיל יהל אור ח"א ו ע"ד הערה 754. הרב אמר שהשם ספירות שייך לפנימיות הענין ולא לכלים שלו.

¹²³⁷ אולי צריך להוסיף שמים ארץ ואויר (ש"ל).

¹²³⁸ חב"ד דמוחין כלילין בגלגלתא ולכן הם תוך הראש והוא מ"ש בס"י שמים נברא מאש והוא גלגלתא דאתפשט ומתגלגלתא מסט' דבוצינא כמ"ש"ל ונק' שמים איש ומים חו"ג דרישא דמלכא כנ"ל - ב"ע קנ ע"א*

¹²³⁹ אצ"ל ורוח מאויר (ש"ל)

¹²⁴⁰ שונה מתחילת הפרק שזה ג' אותיות, ואז מובן מש"כ בהערה 1237.

¹²⁴¹ עי' לעיל פ"א מ"א.

¹²⁴² עי' לעיל יא ע"ג.

¹²⁴³ עי' כללים כלל ג ענף יב אות ג יציאתו ותולדתו של זה הב"ן היא בדיוק כמו המ"ה הנ"ל רק זה בפנים וזה בחוץ, ומקורם אותו דבר מע"ב וס"ג, רק שעצמות הב"ן מהס"ג ושל המ"ה מהע"ב, ומה שכתוב (זהר פנחס רנח ע"א) אבא יסד ברתא, שאין לאמא כח לבד להוציא דוגמתה, ה' תתאה מה' עלאה, ללא האב, שהסיבה לזה מהאבא, ומה שאמא יסד ברא, כי על ידי תשוקתה

מאיר היצירה

והקושיא שהקשה על שמים וארץ ולא על שאר דברים¹²⁴⁴ כי שמים וארץ אלו הם השמים וארץ הפרטים שנברא בשני ובשלישי כמ"ש בפ' בראשית (#). ובכל מקום שנאמר ברא הוא יש מאין, ובכ"מ שנאמר יהי יש מיש. ונאמר ביום ב' (בראשית א ו) יהי רקיע כו' והוא שמים שהזכיר כאן המכריע בין אש ובין מים, דעת כמש"ל (יא ע"ד¹²⁴⁵), וכן בארץ לא נאמר בריאה, וזה שמים הוא דעת, וארץ מלכות, ואויר ז"א, והן נבראו מג' ראשונות כח"ב, אמ"ש, וכל אחד כלול שלשה, שמים כלול מכח"ב שהדעת כוללם כידוע, ואויר מהג"ת שת"ת כוללם, לכן הם ג' אוירים¹²⁴⁶ הם קר בינוני נגד הג"ת כידוע, וארץ כוללת נה"י שמלכות כוללת אותם כידוע, שהם בנינה וקיומה [נ"א וקומתה] וכמ"ש (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי, הרי כל {טו ע"ב} ע"ס כלולין בג' אותיות אמ"ש, וכן כל הכ"ב אותיות נכללין בהן שהן בג' מקומות של אמ"ש, בין בעולם, בין בשנה, בין בנפש, כמ"ש בפרקים הקודמים, שלכן נקראו אמות. ובהן קבועין ז' כפולות וי"ב פשוטות, שאמ"ש הוא כלל, וכפולות ופשוטות הן בפרט כמ"ש לפנינו, והם¹²⁴⁷ הג' ספרים של מתני' ראשונה שמהן נברא הכל, וכל הל"ב נתיבות נכללין¹²⁴⁸ כנ"ל, וג' אמ"ש הן כח"ב של חיצוניות שהכ"ב אותיות בחיצוניות כנ"ל ובהן כלולין כל הע"ס, וכן הב"ד שדעת במקום כתר גנוז¹²⁴⁹.

(פ"ג מ"ה) שלש אמות אמ"ש בשנה חום קור ורויה, חום נברא מאש, קור נברא ממים, ורויה מרוח מכריע בינתיים.

שלש אמות אמ"ש בשנה חום קור ורויה וכו' – שהחדשים מתחילין מניסן וכן המזלות לקמן, רויה הוא בין ימות החמה לימות הגשמים, לא קור ולא חום, וגם כאן כל אחד כלול מג', שבקור וחום ששה זמנים, כמ"ש (בראשית ח כב) זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף¹²⁵⁰, ורויה מכריע שכולל משניהם.

חום נברא מאש – מְשֶׁשׁ שֶׁהוּא הָאֵשׁ כְּמ"ש (מלאכי ג יט) ולהט אותם היום הבא וכו' האי שמשא סומקא היא¹²⁵¹.

קור נברא ממים – ימות הגשמים, וכל אחד הולך לשרשו, זה חם ויבש, וזה קר ולח, והן ג' אמ"ש הקדומים, כי חום משמים, וקור מארץ, וכן הגשם מן הארץ (בראשית ב ה) ואד יעלה כו', שלכן אומרים מוריד הטל בימות החמה, כי טל מן השמים, כמ"ש

אליו היא מעלה מ"ן לבחינת זכר, כמ"ש כ בגמ' נדה (לא ע"א) אשה מזרעת תחילה יולדת זכרים, שהסיבה מהאמא על אף שהעצמות מהאב.

¹²⁴⁴ בפרד"א.

* ¹²⁴⁵

¹²⁴⁶ ע"י לעיל הערה 1062.

¹²⁴⁷ כלומר האמות.

¹²⁴⁸ בהן.

¹²⁴⁹ ע"י ע"ח מוחין דצלם ח', וע"י בהגר"א בסד"צ הגה"ה א ע"ד שזהו מכיון שהדעת נוצרה מהעטרין דא"א ששרשם מהכתר.

¹²⁵⁰ הרב אמר שיש ג' בקיץ וקשה שהרי צריך להיות ט' סה"כ*## אולי ג' וג' ורויה כולל שניהם. ואולי המכריע אינו א' מהם אלא מכריע בין כל א' וא' וצ"ע גדול. דלא כרמ"ק וע"י

(3) מדרש הנעלם פרשת בראשית מאמר יהי מאורות

הה"ד עוד כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף. ובאשלמותיה לצד דרום, לפום ישובא דארעא, קציר. וחום. וקיץ. ובאשלמותיה לסייפי צפון זרע. קור. וחורף. וכלא לפום ישובא דארעא, כדקאמרן. ובהאי גוונא ממש, כמא דמשתמשין בני נשא להאי נהורא דהאי רקיעא, כדן כל חילי שמיא משתמשין לנהורא דרקיעא, דעל ריש חיותא:

¹²⁵¹ ב"ב פד ע"ב וע' תיקו"ז קסט ע"ב.

מאיר היצירה

(דברים לג ג) ממגד שמים מטל, ובימות הגשמים מוריד הגשם שהוא מארץ¹²⁵², מתהום רובצת תחת (בראשית מט כה).

ורויה מרוח מכריע בינתים – וכולל שניהם כידוע, לכן אומרים משיב הרוח בימות החמה ובימות הגשמים¹²⁵³.

(פ"ג מ"ו) שלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה, ראש ובטן וגויה¹²⁵⁴, ראש נברא מאש, ובטן נברא ממים, וגויה מרוח מכריע בינתים.

ג' אמות אמ"ש בנפש – וכל א' כלול מג', ראש כולל כח"ב, בטן נה"י ומלכות, וגויה חג"ת. וכל א' כלול מאמ"ש, כי המוח שבראש הוא מים כנ"ל (ב ע"א¹²⁵⁵). ועל המוח קרומא דאורא, דמות כסא (יחזקאל א כו), אור. ועל הכסא כמראה אדם (שם) כעין חשמ"ל כמראה אש (שם כז)¹²⁵⁶. כי הנשמה נקראת אש שהיא מבינה אש, והיא משמים¹²⁵⁷, שבינה כולל ג"ר¹²⁵⁸, וכן חום¹²⁵⁹ וראש, ושם אמ"ש כסדר שחשב כאן. וכן בגויה, לב אש, נור דליק כידוע (ת"ז נה ע"א), וריאה מים (רע"מ פנחס ריח ע"ב), ורוח דנשיב הוא רוח ונק' ע"ש הרוח כי שם משכן הרוח.

וכן בטן¹²⁶⁰ כולל משלשתן ונק' ע"ש מים, כי שם משכן הנפש שהיא מארץ, כמ"ש (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש כו', שאמרו (תנחומא תודיע פרשה א') נפשו של אדם הראשון, ממלכות, מים כנ"ל.

והן ג' פרצופים בינה ת"ת ומלכות שכוללין הכל. וכן ג' עולמות בינה בתלת ספירין מקנן בכורסיא, ו' קצוות ביצירה, מלכות בעשיה (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'). והן אמ"ש כסדר שחשב כאן, וכולן נכללין בכח"ב, כי כתר נקרא גלגלתא, חכמה בלב כמ"ש (משלי יד לג) בלב נבון {טו ע"ג} תנוח חכמה, והוא ס"ת שבארון¹²⁶¹, ובטן בינה כמ"ש (איוב לח כט) מבטן מי יצא כו'.

(עוד בליקוטיו) שלש אמות אמ"ש בנפש ראש כו' – והן נר"ן, ב"ע, שמשם נר"ן, ולכן הוא באדם ראש נשמה ששם הנשמה, בטן הנפש בכבד¹²⁶², וגויה הרוח מכריע בינתים רוח בלב. וכן בעולם נפש בארץ כמ"ש (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה, ואמרו (תנחומא תודיע פרשה א') זו נפשו של אדם הראשון, רוח באויר כי הוא חיותו של אדם משם הרוח¹²⁶³ כידוע, ונשמה ברקיע כמ"ש בתי' ז"ח (ס"א ע"א¹²⁶⁴), והם טעמים

¹²⁵² כלומר מבינה ולא מכתר*##

¹²⁵³ ע"י שר"ע קיד סעיף ג' שאין מחזירים אם הזכיר משיב הרוח בימות החמה, שרוחות אינן נעצרים לעולם (תענית ג ע"ב)

¹²⁵⁴ ע"י פת"ש אח"ף ח שבין כל א' יש פרסא

ע"י הקדו"ש שער ג פרק א', לב נקרא בספר יצירה בשם גויה, משום שהוא עיקר מציאת האדם * ¹²⁵⁵

¹²⁵⁶ והוא הגלגלתא*##?

¹²⁵⁷ ע"י לעיל משנה ד' שמים מאש.

כאן הוא חוזר לכללות הראש שכולו נקרא אש ביחס לגוף והוא בכלות נשמה

¹²⁵⁸ כאן רואים שכל הג' יחד? כמו באה"ה ע"י תיקו"ז &

או שכאן הוא רוצה להסביר למה העליון היא אש, שכל העליון שהיא אש כולל כל הג'*##
¹²⁵⁹ אולי בראש.

¹²⁶⁰ כלול.

¹²⁶¹ ע"י תיקו"ז עח ע"א וז"ל, ארונא דספר תורה דא לבא ואיהו נור דליק ואי לא כנפי ריאה דאיננו נשבין עליה הוה לבא אוקיד כל גופא, ובי' הגר"א - ואיהו נור כו' - דארון אותיות נורא תרגום של אש והוא חום הטבעי שבלב ועבר"מ פ' פנחס רל"ד א'.

¹²⁶² ע"ח עגו"י פרק ג'.

¹²⁶³ ומ"כ בס' רזיאל ב' ראש התיבה של רוח שרוח אדם בראשו ומשם יוצא שכן נפתה שנאמר יפח באפיו נשמת חיים וכתוב ורוח אלהים מרחפה כו זהו רוחו של אדם כי חי תתק"ל המנין ר"ח במילואו ר"ש ו"ו ח"ת ג"י תתק"ל (ש"ל)

¹²⁶⁴ נדצ"ל פא ע"א והוא כו ע"ד בדפוסים שלנו*##

מאיר היצירה

ונקודות ואותיות, בינה כולל ג"ר, ו"ק, מלכות כמ"ש שם¹²⁶⁵ והמשכילים אינן כו' יזהירו כזהר אלן כו' ברקיע דאיהו על ארעא ככתרא ואתוון כו' עד סוף המאמר יעו"ש. והוא ראש מאש וכן שמים דנשמתא היא אש שורפת ולולי האדים¹²⁶⁶ היורדין מן הבטן בקרירותם היתה שורפת¹²⁶⁷, כסא הכבוד תכלת אש שורפת כידוע¹²⁶⁸, ולכן כשאדם מתענה שורפת את האדם, שאין אדים יורדין מבטן (טו ע"ד) כידוע, ובטן קור כנ"ל, וגויה רויה מכריע חום הטבעי.

שלש אמות אמ"ש הן כח"ב, ראש מאש בינה, בטן ממים חכמה, גויה מרוח כתר כמ"ש"ל פ"א¹²⁶⁹ ראש מאש, לכן שם שערות הראש והזקן. ואשה נדחה החום למטה בדמים ואין לה זקן¹²⁷⁰.

(פ"ג מ"ז) (בבא א') המליך¹²⁷¹ אות א' ברוח¹²⁷² וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה¹²⁷³, וצר בהם, אויר בעולם, ורויה בשנה, וגויה בנפש, זכר באמ"ש ונקבה באש"ם.

ע' תז"ח עט ע"ב כא ע"ג וז"ל והמשכילים יזהרו כזהר הרקיע אלן אנון דמשתדלי באוריתא ואסתכלין במלי דאוריתא ברעיתא בהרהורא דלבא והמשכילים דמסתכלן ולא מסתכלן במלה בלחודהא אלא דמסתכלן באתר דתלי ההוא מלה בגין דלית מלה דלא תליא על רזא אחרא.

¹²⁶⁵ ע' תז"ח כו ע"ד וז"ל, והמשכילים יזהרו מאי משכילים אלן אתון דאוריתא יזהרו אלן נקודין דנהרין באתון כנשמתא בגופא כזהר אלן טעמי תורה דאנון כתרין על רישיהו דאתון ברקיעא דאיהו על ארעא ככתרא ואתון ונקודי וטעמי אנון כנשמתא ורוחא ונפשא אתון אנון מסטרא דנפשא דאיהי ברבועא ונקודין בעגולא דאתין בעגולא בגין דאנון כאדם דיצירה, עכ"ל.

¹²⁶⁶ *##ע' זהר בראשית כט ע"ב

¹²⁶⁷ נדצ"ל את הגוף

*

¹²⁶⁸ ע' זהר ויקרא לד ע"א שהכסא הדין היא אש תתאה, והכסא רחמים היא אש עלאה. וכן ע' לעיל פ"א מ"ב.

¹²⁶⁹ פעם אחת (כלומר במשנה) *

¹²⁷⁰ בהגר"א בסד"צ י ע"ב כותב שחוסר הזקן היא בגלל חוסר הדעת, וכאן משמע שזה בגלל שבינתה נצרכת לולד* *

¹²⁷¹ ע' הקדוש, שח ע"ב אריכות להסביר את זה

והנה הצירוף ב"א שהוא השער האחרון לכל הרל"א שערים אחר כנז', הנה הוא נמשך ויוצא מהצירוף א"ב, שהוא השער הראשון מהרל"א שערים פנים. כי מא"ב דהפנים נעשה ב"א בהאחור וכן"ל, ובריאת העולם כאשר נברא ע"י אותיות התורה, הנה היה ע"י שקשר הקב"ה כל אות בשורשו, כי ע"י חזרתן וצירופם אל מקוריהם נשפע עליהם שפע מלמעלה שיוכלו לפעול את פעולתן, וכמ"ש הרב בשער טנת"א (פרק ז') וזהו שאמר הספר יצירה (פ' ג' ד' ה') על כל אות ואות כי המליך אותו וקשר לו כתר וצרפן זה בזה, ור"ל שקשר אותו ויחדו בשורשו שהוא הכתר שלו, וכלל בו כל האותיות כולם שכולם השתתפו עמו ונתנו בו מכחם, ונטל הוא את כח כולם להוציא את פעולתו, ונעשה ע"ז כמלך על כולם, ונבראו ע"ז כל פרטי הבריאה כולה מכל אות ואות כמו שמבואר בספר יצירה שם.

"א שערים דהאחור, הנה קשר לו כתר משורשו שהוא הצירוף א"ב, השער הראשון דהפנים, ונקשר ונתייחד השער ב"א בהשער א"ב, ונשפע עליו משורשו, וע"ז היה אפשר לו להוציא כחו ופעולתו בכל הבריאה כולה, וזהו מה שאמר הספר יצירה וקשר לו כתר וכן"ל וכן היה בזה ענין עוד והוא מה שכלל בו את כל הרל"א שערים אחר כולם והוא ע

וכן היה בזה ענין עוד, והוא מה שכלל בו את כל הרל"א שערים אחר כולם, והוא ע"י השילוב האותיות תש"ר שנשלבו עם האותיות בא"י, וזהו שאמר הספר יצירה וצרפן זב"ז, ונמצא כי היה כאן ב' עינים אחד קישורו ויחדו באותיות א"ב ואחד מה שנכללו בו האותיות תש"ר וזהו מה שאמר התיקונים הנז' נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהון

¹²⁷² לא כתוב מכריע שכאן מדובר בג"ר דרדל"א שכל חו"ג ומכריע רק באצילות על ידי קלקול

ותיקון ע' משנה א" * (ביאורים ח"א פו ע"ד)

¹²⁷³ ביאורים ח"א פו ע"ד - כל יציאת כח לפועל הוא אינו מכחו המיוחד אליו לבד אלא רק על ידי תוספת כח ממקור האחדות וכדי שתתייחד כל המצאיות וכל פעולה עם הכל, אם כן נעשה כל פעולה על ידי כולם

מאיר היצירה

המליך כו' – ר"ל ג'1274 צירופים, שבכל צירוף האות הזה ראשון, וזהו וקשר לו כתר וכן בכלם. והכלל שהנקבה בה הדינין, והיא חס יותר מהזכר כידוע1275, ולכן בא האש על המים ואויר1276, 1277 (היינו בבבא א' דנקבה אש על המים ובבבא ב' אש על האויר ובבבא ג' על המים ואויר).

(פ"ג מ"ח) (בבא ב') המליך אות מ' במים וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר בהן אר"ץ בעולם, וקו"ר בשנה, ובט"ן בנפש, זכר במא"ש ונקבה במש"א

(פ"ג מ"ט) (בבא ג') המליך אות ש' באש וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר בהן (אש) שמי"ם בעולם, וחוו"ם בשנה, ורא"ש בנפש, זכר בשא"מ ונקבה בשמ"א.1278

פרק ד'

(פ"ד מ"א) שבע כפולות בג"ד כפר"ת מתנהגות בשתי לשונות, ב"ב ג"ג ד"ד כ"כ פ"פ ר"ר ת"ת, תבנית רך וקשה, גבור וחלש. שבע כפולות כו' – ר"ל דגש ורפה1279, משא"כ בשאר אותיות שאינו ניכר דגש ורפה בהן. והן בשבע תחתונות, שאמ"ש בג"ר שהן רחמים, וז"ת בחו"ג כידוע. נמצא כי א' בכתר התחלת האותיות וסופן ת' במלכות. תבנית רך וקשה (מז' ע"א) כו' – רך רפה, דגש קשה1280.

1274 ?'ב' עי' הערה 1276.

* 1275

1276 עי' ביאורים ח"א פח ע"ב וז"ל ר"ל בכל"א לפי עניינו כבהמליך אות א' הוה בנקבה האש על המים והוא אש"ם ובהמליך אות מ' הוה בנקבה האש על האויר והוא מש"א ובהמליך אות ש' שגם בזכר הוא הש' מתחילה הוה בנקבה האויר על המים והוא שא"מ ובזכר שהוא חסד הוה המים שהוא חס דגמרו על האויר שהוא ממוזג והוא שמ"א ונמצא כי במשנה ט' שהו אהמליך אות ש' צ"ל שם זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ כמש"כ בע"ח טנת"א ז' (ביאורים ח"א פח ע"ב), ועי' ביאורים ח"א פז ע"ד כל הצירופים של אמ"ש

1277 עי' ביאורים ח"א פח ע"ב שזה לא מהגר"א אלא תלמיד שטעה

1278 והרי נתבאר לנו בכל"ז כל מה שהערינו לעיל בריש דברינו והוא פשוט ונכון, ודע כי בספר יצירה הנדפס עם ביאור הגר"א בדפוס ווארשא תרמ"ד יש שם בסוף פרק ג' שיבוש בזה, וצ"ל שם בסוף משנה ט', זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ, והמוקף אשר שם בביאור הגר"א בסוף הפרק הוא אינו מהגר"א ז"ל אלא הוא מאיזה תלמיד קרוב לדורנו, ועל ידו נדפס שם בשיבוש. ומ"ש הגר"א שם "ולכן בא האש על המים ואויר", ר"ל בכל א' לפי עניינו, כי בהמליך אות א' הוה בנקבה האש על המים והוא אש"ם, ובהמליך אות מ' הוה בנקבה האש על האויר והוא מש"א. ובהמליך אות ש' שגם בזכר הוא הש', מתחילה הוה בנקבה האויר על המים, והוא שא"מ, ובזכר {פח ע"ג} שהוא חסד הוה המים שהוא חסד גמור על האויר שהוא ממוזג, והוא שמ"א. ונמצא כי במשנה ט' שהוא בהמליך אות ש', צ"ל שם זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ וכמו שהוא לפנינו בעץ חיים וכן הוא העיקר, אלא שהגר"א ז"ל העמיד ביאורו שם על משנה ז', ומבאר שם על משנה ז' וח', וממילא מובן ג"כ על משנה ט', אשר שם הוא הש' בתחילה גם בזכר, ולכן לא ביאר שם הגר"א על משנה ט' מאומה, כי שם הוא האש על המים והאויר גם בזכר, והוא בזכר שמ"א ובנקבה שא"מ, כי בנקבה הוא אז האויר על המים ג"כ ופשוט הוא. ביאורים ח"א פח ע"ג

1279 פת"ש עקודים ו' ולכן הא' הוא יותר נעלם מכולם, והברתו נעלמת לגמרי ואינו אלא בדרך כלל בבחינת פתיחת הפה להוציא קול הפנימי מן הגרון, ולכן אהו"י הם במספר כ"ב כנגד כ"ב אותיות, וז"ס יה"א דסמוך לבג"ד כפר"ת שהוא רפה, כי בג"ד כפר"ת הם ז"ת שהם ז' כפולות שיש בהם דין וחסד דגש ורפה, שאם הדין גובר, אז האור בא בסיתום וקימוץ בסוד נקודה לבד, ואם הם בסוד החסד, אז האור מתפשט בסוד קו על האות שהוא הרפה, ולכן, כאשר ז"ת מתחברים עם ג"ר וכתר ששם הוא עולם הרחמים כידוע, אז הם נעשים רפויים, אם לא כשיש דבר המבטל וגורם

בתיקונים (תיקון ע דף קנ ע"ב) שבע כפולות בג"ד כפר"ת דינא רפיא ודינא קשיא, ובהון והחיות רצוא ושוב, רצוא בדגש ושוב ברפה, ואינן דינא ורחמי

מאיר היצירה

נבור וחלש – שניהם בדגש אלא שזה דגש חזק וזה דגש קל, וזה דוקא באלו הז' אותיות, משא"כ באותיות אחרות שאין בהן דגש ורפה. והן בספירות ד' מדרגות חסד ודין הקשה¹²⁸¹, רחמים¹²⁸² ודין הרפה¹²⁸³, ד' אותיות שבשם. אע"ג דבדגש ורפה ג' מדרגות הן [היינו דגש חזק, דגש קל, ורפה] מ"מ ג' מתחלקין לד' כידוע¹²⁸⁴, וכן כאן הרפה מתחלק לשנים נגד ב' מיני דגש רפה של כל אחד וזהו רך וחלש¹²⁸⁵.

(פ"ד מ"ב) שבע כפולות בג"ד כפר"ת יסודין¹²⁸⁶ חכמה עושר¹²⁸⁷ זרע

חיים ממשלה שלום וחן.

שבע כו' יסודין כו' – כסדר ז"ת חכמה בחסד, כמ"ש בזהר¹²⁸⁸ דחכמה שריא בחסד נחית בימינא כו'. ועושר בגבורה כמ"ש (איוב לז כב) מצפון זהב יאתה כו' והוא מסטרא דבינה, (משלי י כב) ברכת ה' היא תעשיר [נ"ל בסוד (משלי יד ד) ורב תבואות בכח שור, שור דמרכבה] כידוע (ת"ז קב ע"א). וזרע בת"ת כמ"ש (ירמיה ב כא) ואנכי כו' זרע אמת זרע יעקב. וחיים בנצח כמ"ש (תהלים טז יא) נעימות בימינך, נצח דאתקשר בימין וכתוב (משלי ג טז) אורך ימים בימינה, ונאמר (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה¹²⁸⁹. וממשלה בהוד שהיא בשמאל ששם העושר, וכתוב (משלי שס) בשמאלה עושר וכבוד, וכבוד הוא הממשלה, וכן כתיב (משלי כב ז) עשיר ברשים ימשול, ונאמר (דניאל יא כא) ונתן עליו הוד מלכות. ושלום ביסוד כידוע (רע"ז עקב רעג ע"ב), וכ"ה ברכה אחרונה שבתפלה. וחן במלכות כמ"ש (אסתר ב טו) ותהי אסתר נושאת חן וכו'.

(פ"ד מ"ג) שבע כפולות בג"ד כפר"ת בדבור ובתמורה, תמורת חכמה

אולת, תמורת עושר עוני, תמורת זרע שממה, תמורת חיים מות, תמורת ממשלה עבדות, תמורת שלום מלחמה, תמורת חן כיעור.

שבע כו' בדבור ובתמורה – ר"ל רפה ודגש¹²⁹⁰ שהוא היפוך הרפה, וכן כאן¹²⁹¹, וכן בספירות זה לעומת זה¹²⁹², והן מתחילין נגד ז"ת כידוע, כמ"ש (משלי ל כח) שממית

¹²⁸⁰ עי' תיקו"ז נג ע"א: וענויא דשכינתא אף על גב דאיהי בתלת סטרין בתקיע"ה דאיהי דינא רפיא רפ"ה ובשבר"ם דאיהו דינא קשיא דג"ש גבורה לית לה ענויא כענויא דבעלה דאיהו תרוע"ה שלשל"ת.

תרגום: ועינוי של השכינה, אף על גב שהיא בשלשה צדדים, בתקיע"ה שהיא דין הרפה, רפ"ה, ובשבר"ם שהוא דין הקשה, דג"ש, גבורה. אין לה עינוי כענוי של בעלה, שהיא תרוע"ה, לַלְת.

¹²⁸¹ גבורה

¹²⁸² ת"ת

¹²⁸³ מלכות עי' זהר ח"א קלז ע"א שגבורה היא דינא קשיא, ומלכות דינא רפיא צ"ע כוונתו אם לומר שבכל ז' כפולות יש ד' בחי' של דגש חזק ודגש קל וכו'.

¹²⁸⁴ ?

¹²⁸⁵ נ"ל שז"ס (&) החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב, כי ב' אותיות הן נגד הז' כפולות כידוע ובין כולם כ"ח, בחי' בסוד כ"ח מעשיו כו' לתת להם כו' (יא"ל).

¹²⁸⁶ שעל זה נתיסדו הבג"ד כפר"ת להנהיג את העולם על ידיהם באלו הז' (ביאורים ח"א פו ע"א)

¹²⁸⁷ חכמה בימין ועושר בשמאל לכן כל חכם עני כמ"ש כי ארץ הנגב נתתני ומביא ראייה שנאמר מסכן וחכה וז"ש דתמן צדיק כו' (בהגר"א בתז"ח לו ע"ד)

¹²⁸⁸ עי' תיקו"ז ד ע"א וז"ל, חכמה נחית בברכה דכהנא בימינא וכו' אימא נחית בקדושה דליואי משמאלא, עכ"ל. וצ"ע אם כוונתו של הגר"א כאן לתקן הגרסא שם.

¹²⁸⁹ תכונת הנצח נמשך מהחכמה ובו הוא החיים ולכן נקרא נצח הכי בו הוא החיים הנצחיים שעולה הנצח למעלה עד החכמה (ביאורים ח"א נט ע"ב)

¹²⁹⁰ כל הדגש והרפה נבחן רק על ידי הדיבור וכולם הם מצד הגבורות כי הדיבור הוא קשה, וכל הו"ק מצד הגבורות שאמר לעולמו די ונעשו כל הקצוות (ביאורים ח"א פו ע"ב)

¹²⁹¹ באותיות אלה?

מאיר היצירה

בידים תתפש¹²⁹³. ובכל דבר יש אמצעי כמ"ש (ברכות לא ע"ב) לא חכם ולא טפש¹²⁹⁴, ויש שנוטה לזה או לזה, זהו הכל לפי הצירופים כפי מה שמתהפכין. כי כל צירוף שהוא ביושר הוא טוב¹²⁹⁵ ולהיפך הוא בתמורה. וכפי הנטייה של הצירוף הוא הנטייה ג"כ לטוב או לתמורה. וזהו רך וקשה, גבור וחלש, או כולה בטוב או כולה בתמורה, או נוטה לזה או לזה, והנטייה לטוב נקרא ג"כ טוב וכן להיפך, והן כ"ח עתים שאמר בקהלת, י"ד לטובה וי"ד להיפך, והן כ"ח מחנות הלבנה¹²⁹⁶ שמהלכת בכ"ח ימים, חצים במלואה וחצים בחסרונה, שהיא בת שבע כלילא מז"ת, וכ"א¹²⁹⁷ ד' אותיות הוי"ה כמ"ש בהקדמת תיקונים (טז ע"ב) זמנין איתקריאת כו' כ"ח אתוון כו' ובאלין כו' בת שבע כו'.

(פ"ד מ"ד) שבע כפולות בג"ד כפר"ת מעלה ומטה¹²⁹⁸ מזרח ומערב צפון ודרום והיכל הקודש מכוון באמצע והוא נושא את כולם¹²⁹⁹
(טז ע"ב) מעלה כו' – ר"ל כמו בכל גשם יש ששה שטחים ונקודה הפנימית שנושאת הכל שממנה כולם יוצאים, כן למשל בספירות, ו"ק, עד"א, ו' ספירות כידוע כמ"ש לעיל בפרק א' (#). ושכינה היכל הקדש באמצע, שמקומה בין ת"ת ליסוד, בין הג"ת לנה"י כמ"ש בהקדמת תיקונים (ה ע"א) נקודה דאמצעיתא דא אדם כנוונא דא ה¹³⁰⁰ כליל תלת לעילא ותלת לתתא ע"ש, ונקרא היכל כמ"ש בזהר (בראשית כג ע"ב) היכל גימ' אדניי הקדש, כי יסודה בחכמה שנקרא קדש¹³⁰¹, הקדש בתוספת ה¹³⁰², ונק'

¹²⁹² כלומר בז"ת רואים הפכים שיש ימין ושמאל אבל בג"ר כולם רחמים גדולים.
¹²⁹³ עי' בהגר"א בספד"צ ד ע"ג וז"ל, אבא אוירא דכיא, ואמא אשא דכיא, ונקראין דכיא לפי שבחסדים וגבורות תחתונות שמתפשטים בגופא דז"א נאחזין הס"א, כמ"ש (משלי ל כח) שממית בידי תתפש, וידי הן חו"ג.

¹²⁹⁴ וזה דגש קל*##

¹²⁹⁵ ברל"א שערים, ולכן כן הדבר בהערה 1291.

¹²⁹⁶ עי' כאן בראב"ד יט ע"א כ"ח מחנות השכינה.

עי' עמק המלך שער ד - פרק ח, וצריך אתה לדעת, כמו שבתוך מלכות דאצילות, יש עולם הבריאה, יצירה, עשייה, והם נקראים מחנות שכינה

¹²⁹⁷ נדצ"ל ובכ"א

¹²⁹⁸ עי' ביאורים ח"א נט ע"ב שהסיבה היא בגלל שנצח נמשך מהחכמה ובו החיים, ונצח נמשך במכלות הוא בו הממשלה

¹²⁹⁹ כלומר הכל בשבילה לגלות כבוד מלכותו (ביאורים ח"א פו ע"ב)

עי' זהר ח"ב רכב ע"א: פתח ואמר (תהלים מח ג) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב תא חזי כד ברא קודשא בריך הוא עלמא אשדי חד אבנא יקרא מתחות כרסי יקריה ושקע עד תהומא ורישא חדא דההוא אבנא נעייץ גו תהומי ורישא אחרא לעילא וההוא רישא אחרא עלאה איהו חד נקודה (עלאה) דקיימא באמצעיתא דעלמא ומתמן אתפשט עלמא לימינא ושמאלא ולכל סטרין ואתקיים בההיא נקודה אמצעיתא וההיא אבנא אתקרי שתיה דמנה אשתיל עלמא לכל סטרין תו שת"ה ש"ת י"ה קודשא בריך הוא שוי לה למהוי יסודא דעלמא ושתילו דכלא

תרגום: פתח ואמר יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב בא וראה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם זרק אבן אחת נכבדה מתחת כסא כבודו ושקע אותה עד התהום וראש אחד של אותה אבן נעוץ בתוך התהומות וראש אחר למעלה ואותו הראש האחר העליון הוא נקודה אחת (עליונה) שעומדת במרכז העולם ומשם התפשט העולם לימין ולשמאל ולכל הצדדים והתקיים באותה נקדת המרכז ואותה אבן נקראת אבן השתיה שממנה נשתל העולם לכל הצדדים עוד שת"ה שת י"ה הקדוש ברוך הוא שם אותה להיות יסוד העולם והשתלת הכל.

¹³⁰⁰ נדצ"ל

ועיי"ש בגר"א שזה רביעית לכל תלת, ובחינתה כשרשה עי' לעיל ח ע"א.

עי' דע"ה ח"ב דרוש מיעוט הירח סימן י'

¹³⁰¹ עי' יב"ק

¹³⁰² כשהיא מתמלאת בשלימותה אז מתגלית הה' שבה.

מאיר היצירה

קדושה¹³⁰³ בתוספת וא"ו כשתמלא מכל ו' קצוות שהיא כוללת כולן, והיא נקודה פנימית דסיהרא¹³⁰⁴ כמ"ש בתיקונים תי"ח (לה ע"א)¹³⁰⁵, והוא הכסא כמ"ש בתז"ח (יא ע"ב¹³⁰⁶) כרסא תמן שכינתא, ואדם עליו מלמעלה עד"א שכולל ו"ק, וזהו נושא את כולם, וכן ה' אחרונה שבשם היא שלימו דכל ו' צירופין של הו"י, ח"י אתוון סובבים את ה', שלכן נקראת ח"ה, וכן בכל התיקונים דלקמן במתני' ו' היא באמצע ונושאת את כולם.

אופן ב'

שבע כו' מעלה כו' – והוא יסוד בעולם הפנימיות שכולל הכל¹³⁰⁷, כמו ז' יסודות שבמשנה ב', יסודן חכמה כו', והן האבות ומהן נבראו ז' בעולם שנה נפש כמ"ש (משנה ח) המליך אות ב' בחכמה כו' וצרפן זה בזה וצר בהן כו', וחכמה הוא האבות ומהן ע"י צירופן נוצרו כו'¹³⁰⁸ וכן הוא לקמן פ"ה במשנה א', יסודן שיחה כו', ובמשנה ב' שנים עשר גבולי אלכסון, ובפ"ג אע"פ שלא ביאר הוא מבואר שהן ג' עומקים¹³⁰⁹. והוא נושא את כולם – כבר ביארתי (ב ע"ד) שהוא אל"ף שבאמצע הוא"ו, שש כפולות הן ב' ווי"ן והשביעית הוא האל"ף הנושאן, וכבר ביאר בסתרי אותיות שמקור הוא"ו הוא האל"ף והוא הארץ בין ו"ק שלמעלה ולמטה, בין ששה מזלות למעלה ולמטה, ובו' קצוות שהן ששה ווי"ן, הן ששה אלפ"ן, והוא ו"ו א' נושא את כולם, שהוא משלים למ"ח¹³¹⁰, וב' ד'י¹³¹¹ שבב' ההי"ן הן¹³¹² ג' שערי בינה ו"ק שמהן הוא"ו.

פ"ד מ"ה) שבע כפולות בג"ד כפר"ת שבע ולא שש שבע ולא שמונה

בחון בהם וחקור בהם¹³¹³ והעמד דבר על בוריו והשב יוצר על מכונו. שבע ולא שמונה – שלא תחשוב בינה ג"כ בכלל, אע"ג דדינין מינה מתערין (זחד ויחי רכ ע"ב), מ"מ בעצמה היא רחמים פשוטים, וכן (מז ע"ג) שבע ולא שש שלא תוציא מלכות¹³¹⁴ מהן כמ"ש בפ"א (מ"ד).

¹³⁰³ נדצ"ל הקדוש, כלומר היכל הקודש.

¹³⁰⁴ כלומר שם שוכן הצורה עיקרות דכל המציאות כמו מוח דבהמה (הקדו"ש י ע"א תחתון)

¹³⁰⁵ אגן הסהר דא נקודה דסיהרא כגוונא דא כ' והיא ראשית נקודה באת ב' בת קול איהי וד

¹³⁰⁶ בגבורא מעלא סגולתא דמתמן אתקריאת שכינתא סגלת מלכים ואיהי שנהא (שצאה)

לאמין דעלמא איהי אבנא חדא כלילא מעשר אתון מתתא לעלא דרמיזין ב'ו"ד ה'א וא'ו

¹³⁰⁷ ?

¹³⁰⁸ %נדצ"ל מה שנוצרו בכל א' וא'.

¹³⁰⁹ ע"י לעיל ד' ע"ב שזה ג' מימדים מעלה מטה, ימין שמאל, קדימה אחורה.

¹³¹⁰ *

¹³¹¹ שני אותיות ד' עכ"ז צריך ביאור

¹³¹² כלומר משלימים

¹³¹³ כאן ב"ק חו"ג הם שורש דטוב ורע בבריאה ולכן כאן הוא הבחי' להבחין בין זה לזה שלא נטעה להחליף רע בטוב, וכאן במקום של העץ הדעת טו"ר צריך הבחנה יתירה ורחמים גודלים וחקור בהם הכי מי שכחו יפה הוא ענין גדול לחקור בשניהם, והעמד דבר על בוריו שלא תטעה כי הסכנה בזה גדולה למאד, והשב יורצ על מכונו שכאשר תחקור ותעמיד על כל כחותיהם תשיב הכח והממשלה ליוצר בראישת שהכל ממנו, כפולות שהם חו"ג הם שורש הבריאה הדטוב ורע ולכן כאן הוא בחינה להבחין בין זה לזה שלא נטעה להחליף רע בטוב וטוב ברע, וזה בחון בהם, וחקור בהם היא כי משכחו יפה הוא ענין גדול לחקור בשניהם (ע"י זהר ח"ב לד ע"א) דהכי אתחזי לבר נש למנדע טוב ולמדנע רע ולהדרא גמריה לטוב ודא איהו רזא דמהימנותא וכו', והעמד דבר על בוריו שלא תטעה ח"ו כי הסכנה בזה הו גדולה למאד, והשב יורצ על מכונו אחרי חקירה והבחנה שתשיב הכח והממשלה ליוצר בראשית (ביאורים ח"א פו ע"ב)

¹³¹⁴ או עט"י (ביאורים ח"א פו ע"ג), אע"פ שמלכות ירדה לבריאה בסוד מיעוט הירח (ביאורים ח"א פו ע"ב)

מאיר היצירה

בחזן בהם וכו' – כמ"ש הכל בפ"א (מ"ד) כי חכמה בחדס ובינה בגבורה כידוע¹³¹⁵, ובחדס ובגבורה ת"ת ומלכות ד' אותיות השם שבהן כלולין כל ז"ת, כי נצה אתקשר בחדס והוד בגבורה, וגוף וברית חדא הוא (זחר ויקרא ד ע"א), תלת כלילין בתלת¹³¹⁶, וכאן כתיב וחקור בהם כי כאן מותר החקירה בבינה כידוע¹³¹⁷.

(פ"ד מ"ו) שבע כפולות בג"ד כפר"ת יסוד חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהן שבעה כוכבים בעולם שבעה ימים בשנה שבעה שערים בנפש זכר ונקבה

שבע כו' יסוד – ר"ל שיסוד הוא ז' אותיות, אבל לפי הצירוף מתחלקין לכמה אותיות כמ"ש בסוף הפרק, וכן בפרק ב' (משניות א, ב, ג) כ"ב אותיות יסוד. חקקן חצבן וכו' – כמ"ש"ל בפ"א ובפ"ב וצירופם הוא באלו הז' אותיות לבר ולא בכל הכ"ב אותיות, וכן לעיל בג' אמ"ש ששה צירופים, וכאן הוא ה' אלפים ומ' צירופים כמ"ש בסוף הפרק.

שבעה שערים – שבעה נקבים שבראש כמ"ש במשנה ח', והן שערים כמ"ש בזהר (פ"ב קיז ע"א) משניה מן החלונות וכו' אלין נוקבי עינין ואודנין וחוטמא ופומא שנכנסין ויוצאין בהם החושים מן המוח.

(פ"ד מ"ז) שבעה כוכבים בעולם שבתאי¹³¹⁸ צדק¹³¹⁹ מאדים חמה נוגה¹³²⁰ כוכב לבנה שבעה ימים בשנה שבעת ימי השבוע שבעה שערים בנפש זכר ונקבה שתי עיניים שתי אזנים שני נקבי האף והפה. שבעה כוכבים כו' – כסדר עמידתן בגלגל מלמעלה למטה, וסדר [שימושן] מפרש לקמן¹³²¹ (ז' וכו'¹³²²)

(פ"ד מ"ח) (בבא א') המליך¹³²³ אות ב' בחכמה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה¹³²⁴ וצר בהם לבנה¹³²⁵ בעולם יום ראשון בשנה ועין ימין בנפש זכר ונקבה

¹³¹⁵ כלומר בחזן בהם למצוא מקורם בחו"ב

¹³¹⁶ מאחר שיש לכל א' שורש באותו קו אפשר שיהא ג' כלולים בג'

¹³¹⁷ עי' לעיל ח ע"א וח ע"ב שמש"כ שמותר החקירה היא בישסו"ת שהוא שורש הו"ק

¹³¹⁸ שבתאי, שהוא דרגא דבינה כידוע, ובינה הוא בסוד אחרית, שהכל תשוב אל שרשו, שהיא סוד האש כמ"ש בס"י, והוא סוד וחד חרוב - בהגר"א בסד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה עי' יהל אור ח"א ו ע"ג, ששבתאי זה אוקמא, ועי' בהגר"א בתיקו"ז סד ע"ב ד"ה השיב אחר וז"ל, דשבתאי שהיא בס"א נגד שבת שאיל על שכינתא ביום השבת, דהוא שולט אז ורואה שהיא נסתלקה ממנו לימין, ושאיל עלה ולכן נק' שבתאי בתוספת אותיות א"י לגרעון דיליה עכ"ל [הרב אמר שלא נוגע, ועי' תיקו"ז קנ ע"ב], וצ"ע שמשמע מהס"י שזה חלק מהז' כוכבים ולא שייך לבינה, אבל מהתיקו"ז רואים שזה שייך לסט"א, אבל כנראה שבתיקונה זה השבתתו ותיקונו וממילא השבתאי עולה לבינה

¹³¹⁹ שצדק נברא במערב, והיתה ככב אחרון - בהגר"א בסד"צ י ע"ד ואע"ג

¹³²⁰ עי' לעיל יב ע"ג.

¹³²¹ עי' ר' בחיי פרשת בא יא ד ז"ל: ידוע אצל חכמי הכוכבים שראשי הימים שהם חל"ם כצנ"ש וראשי הלילות כצנ"ש חל"ם.

¹³²² כלומר ז' בבאות הבאים.

¹³²³ דהיינו שיחדה אל שרשה (כמש"כ בע"ח טנת"א ז') וקשר לו כתר הוא על תוספת אור שנתוסף לו להוציא את כחו לפועל שכל הוצאה מכחו לפועל היא רק לע ידי תוספת כח ממקור האחדות (ביאורים ח"א פו ע"ג)

מאיר היצירה

(פ"ד מ"ט) (בבא ב') המליך אות ג' בעושר וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם מאדים בעולם יום שני בשנה ואוון ימין בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"י) (בבא ג') המליך אות ד' בזרע וקשר לו כתר וצרפן זה בזה
וצר בהם חמה בעולם יום שלישי בשנה ונחיר ימין בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"א) (בבא ד') המליך אות כ' בחיים וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם נוגה בעולם יום רביעי בשנה ועין שמאל בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"ב) (בבא ה') המליך אות פ' בממשלה וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם כוכב בעולם יום חמישי בשנה ואוון שמאל בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"ג) (בבא ו') המליך אות ר' בשלום וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם שבתאי בעולם יום ששי בשנה ונחיר שמאל בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"ד) (בבא ז') המליך אות ת' בחן וקשר לו כתר וצרפן זה בזה
וצר בהם צדק בעולם יום שבת בשנה ופה בנפש זכר ונקבה
המליך וכו' כנ"ל בפ"ג (מ"ז).

וצרפן זה בזה – ו' אותיות הנשארות שהן תש"ך צירופים כמ"ש בסוף הפרק,
ש"ס צירופי פנים וש"ס צירופי אחר, שהם ש"ס¹³²⁶ מעלות הגלגל, שהולך כל כוכב, וכן
החמה כל יום, (וש"ס לאחור שהולכין באמצען בהיקפן לאחור ממערב למזרח)¹³²⁷, והנה
השמים מו"ק ובהם תש"ך צירופים ש"ס וש"ס, {מז ע"ד} והארץ הוא היכל הקודש משלמת
לשבעה).

לבנה¹³²⁸ בעולם – חסד שלכן היא לבנה¹³²⁹, כי חורא הוא בחסד, וכאן הוא
סדר יצירתן כמ"ש בתיקונים ת"ע (קנ ע"ב) חורא לבנה, סומקא מאדים, ירוק חמה, אוכם
שבתאי, תכלת צדק, ואינון בגוונא דחסד גבורה ת"ת יסוד ומלכות נ"ה לקבלייהו נגה
כוכב כגוונא דסטרא דדכיותא ז' כו' אינון ז' כפולות וכו' ואינון דינין ורחמיין והכי אינון
כו' שהן ד' דרגין שאמרתני למעלה בדבור ובתמורה, ולכן באים בתמורה נגד ס"א¹³³⁰
ובכ"א ב' דרגין כמ"ש למעלה.

יום ראשון כו' – ז' ימי השבוע הוא בז"ת כסדר כידוע, ושבת נקודה פנימית,
עליה נאמר (שמות לא יד) מחלליה כו', שעושה הנקודה חלל, והיא נושאת כולם, דכל
הימים מתברכין משבת, וכ"ה בכל התיקונים¹³³¹.

ועין ימין כו' – כי העינים הן יו"ד שבשם, ואזנים ה', וחוסם ו', ופה ה', וכן ד'
חושים שבהם כידוע בכמה מקומות, והן כפולות חוץ מהפה, כי ב' מרכבות¹³³² הן חג"ת,

בכל א' מהצירופים א' מתגבר האות שלו שהוא שורשו והוא הראשון והוא ההמליך כאן
(ביאורים ח"א עה ע"ג)

¹³²⁴ שכל הבג"ד כפר"ת פעלו רק על ידי כולם כמו ג' בדכפר"ת, דהיינו בצירופים של כולם האות
המלך היא הראשון (ביאורים ח"א פו ע"ד)

¹³²⁵ עי' בהגר"א בתיקו"ז א ע"א חוורו כסיהרא - חסד ששם הסיהרא, בריתא דאברהם, כמ"ש
בתיקון סט ובס"י (פ"ד מ"ח) ושם שמאדים בגבורה

¹³²⁶ עי' פת"ש גדלות דז"א לו וז"ל, חסד יום הראשון שורשו נשאר למעלה בחסד, וה' ענפים
ממנו הם מתפשטים בה"ס שתחתיו שהוא סוד אור הראשון שמאיר בכל הו' ימים וע"י מתחלק
הזמן, והם ה"פ חס"ד גי' ש"ס סוד ש"ס מעלות שהחמה מהלכת בהם בשנה, ועם כלל הה"ח הם
שס"ה ימות השנה שאור הראשון נגזז שם בלבוש החיצון, שהשנה כולל כל ה' הזמנים הנ"ל שהם
ה"ח, ולכן

? ¹³²⁷

¹³²⁸ ירח

¹³²⁹ צבע

¹³³⁰ ע' תיקו"ז קנ ע"ב שיש ז' כוכבים בסט"א.

¹³³¹ כלורם בכל הבחינות

מאיר היצירה

יה"ו, ומלכות ה' משלמת, וכן נה"י יה"ו ומלכות ה' משלמת, כמו שכתוב בתיקונים (ה ע"א) שמלכות באמצע בין חג"ת לנה"י כו'¹³³³, וכן הם סדורים כאן עין ואזן נחיר ימין בחג"ת יה"ו, וכן עין שמאל און נחיר שמאל בנה"י יה"ו, ופה באמצע בין ימין ושמאל ה', והעינים והאזנים חלוקות בשני מקומות כי בין חסד לנצח הגוף מפסיק וכן בין הוד לגבורה אבל בין גוף לברית אין הפסק, וכן אמרו גוף וברית השבינן חד (זהר ויקרא ד ע"א) ולכן אין הפסק בין הנחירים, וכל אלו התיקונים הן בראש שהיא בינה שנקראת שבע כמ"ש (מלכים א' ו' לח) ויבנהו שבע שנים כידוע (זהר ח"א רמז ע"א), (יז ע"א) ואע"פ שצירוף וסדר ז' כוכבים במקום אחר אינו כן, וכן התחלתן וסיומן אינן מזו"ת, הכל לפי צירוף האותיות וצירוף הוי"ה כמ"ש בזהר (#) ובתי"י י"ח (#) תרין היות כנ"ל ובכלל זה תתריץ לכל הסתירות שבוהר ודעהו.

(פ"ד מט"ו) שבע כפולות בג"ד כפר"ת שבהן נחקקין שבעה עולמות, שבעה רקיעין, שבע ארצות, שבעה ימים, שבעה נהרות, שבעה מדברות, שבעה ימים, שבעה שבועות, שבע שנים, שבע שמיטין, שבעה יובלות, והיכל הקדש לפיכך חבב את השביעיות תחת כל השמים.

שבע כו' עולמות – הן שבעה היכלות שנקראו ז' נערות עולמתין דמטרוניתא¹³³⁴ שנאמר עלמות אהבוך א"ת עלמות אלא עולמות (זהר ח"ג עא ע"ב), והן ממטה למעלה לבנת הספיר, עצם השמים, נוגה, זכות, אהבה, רצון, קדש הקדשים. והן כפולות היכלין דדוכרא והיכלין דנוקבא, שבעה ושבעה מוצקות (זכריה ד' ב) כידוע¹³³⁵. וכן ברכת ק"ש דשחרית וערבית. וכן הן בתמורות כידוע¹³³⁶, ז' היכלין דס"א נגדן כמ"ש בתיקון ע' (קנ ע"ב) והכא אינון ז' תרעי דגיהנם וז' היכלין ומליין כו'. וכן הרקיעים וארעאין כולם הן בס"א¹³³⁷ נגדן כמ"ש, ועליהו איתמר (שם) כי שמים כעשן נמלחו והארץ כו' וכוכביא דלהון עליהו איתמר ונמקו כו' וכן בכל מה שחשב במשנה זו.

שבעה רקיעין¹³³⁸ – וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות¹³³⁹ כנ"ל (יב ע"ג).

שבע ארצות – ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא, תבל (ע' זהר ח"א לט ע"ב).
שבעה ימים – של טבריא, ושל סדום, ושל חילת, ושל חולתא, ושל סבכי, ושל אספמיא, וים הגדול¹³⁴⁰. ואינו ים אוקינוס שמקיף כל העולם כי הוא כוללם ואינו במנינם, והוא במדרגת בינה שכולל כל השבע¹³⁴¹, וכן הוא בכל ז', ועליהן¹³⁴² נאמר קו ירוק¹³⁴³ שמקיף את כל העולם כידוע.

¹³³² ע' & רתיכא עלאה רתיכא תתאה.

¹³³³ כנ"ל הערה 1300, ונראה למחוק 'כו'

¹³³⁴ עי' רע"מ כי תצא רעז ע"ב וז"ל, ואית לקבלה מלכות דבריא ואיהי מלכות למלאכים דבריא ואיהי נערה דמטרוניתא משמשא דילה ואיהי דיוקנא דגבירתא דילה כלולה מי', עכ"ל.

¹³³⁵ רע"מ פנחס רנה ע,ב*, ועי' ע"ח כסא הכבוד פרק ב' ופרק ד'

¹³³⁶ כתוב בתיקון ז' שיש תמורות לכל דבר

¹³³⁷ בסטרא אחרא*

¹³³⁸ כולם בעשיה.

¹³³⁹ עי' זהר ח"ב י ע"ב.

¹³⁴⁰ כלומר ז' ימים שבא"י ב"ב עד ע"ב.

¹³⁴¹ הרי לפי הגר"א תמדי הז' היא בינה אל אצל כדברינו & שהשביעי שהיא בינה היא באמת דעת וכאן באמת בינה.

¹³⁴² היה כתוב ועלי'

¹³⁴³ רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכז ע"א, לא ברוח יי' בה"ו ואחר הרוח רעש לא ברעש יי' הא תרין קליפין ירוק וחוויר דקליפין דאגוזא חד תהו קו ירוק. תניינא בהו אבנין מפולמין קליפא תקיפא כאבנא מפולמא לקבל תרין קליפין

מאיר היצירה

ז' נהרות – ירדן, וירמוך, וקירמיון, ופוגה, וג' נהרות של ארבעה ראשים פישון, גיחון, חדקל. ואינו הושב פרת שהוא כולל כולם כמ"ש (בכורות נה ע"ב) הני סולמי דפרת נינהו, ואלו¹³⁴⁴ מקיפין את א"י, ואלו את העולם בסוד הנ"ת נהי"ם.
ז' מדברות – שהלכו בהן ישראל במדבר מדבר איתם, מדבר שור, מדבר סין, מדבר סיני, מדבר פארן, מדבר צין, מדבר קדמות. והוא שכתב במדבר (במדבר כא יא) אשר על פני מואב ממזרח שמש, וזהו קדמות, מקדם ונקרא מדבר מתנה והוא כנגד ז"ס, דוק ותשכח.

ז' ימים – כנ"ל (פ"ד מ"ז).

שבעה שבועות – ספירת העומר.

ז' שנים ז' שמיטין – יובל שנת החמישים כולל יובל בינה¹³⁴⁵ כנ"ל.

ז' יובלות – שעמד בית ראשון שהיה מסטרא דבינה כידוע (זחר ח"ב ט ע"ב), כי בל"ו ליובל נחרב הבית, תחסר אותן מת"י שנים שעמד בית ראשון, נשאר שע"ד שנים, והן ז' יובלות שלמין שמנו בבנינו¹³⁴⁶. וכן כשתחשוב חורבן הבית מימות יאשיהו שבימיו היה ראוי ליחרב כמ"ש (מלכים ב' כב 1347) הנני מביא כו' ואל מלך יהודה כו' יען רך לבבך כו' וז' ע"ב} ולא תראינה כו'. וכן קחשיב הזהר (ח"ב פה ע"א) ט"ו דורות מאברהם עד שלמה שהיה סיהרא במילואה, שרוד הוא דור י"ד גי' דוד, שהן י"ד פרקין דיד ימין, שלכן נקרא השכינה י"ד¹³⁴⁸. וחסרונה י"ד פרקין דיד שמאל, שהן כ"ח עתים כ"ח מחנות שכינה, ויד הוא הט"ו הכוללם, ובימי שלמה נתמלאה (מלכים א' ה י) ותרב כו' כידוע (זחר ח"א קנ ע"א), ומרחבעם התחיל לחסור עד יאשיהו שהוא הט"ו לרחבעם, והמתין לו בשביל תפלתו עד בנו צדקיהו, כמ"ש (מלכים ב' כב כ) ונאספת אל עמך כו', שלא ראה חרבן בית המקדש בימיו, ומימות יאשיהו עד החרבן נ"ג שנים תחסר מת"י נשאר שנ"ז שנים, וכ"ז מתחלת בנינו שהחשבון מת"פ שנים ליציאת מצרים, כמ"ש רז"ל (בע"ז ט ע"ב) תחסר ז' שנים של בנינו נשאר ש"ן שנים שבעה יובלות.

והיכל הקדש – עם ו"ק כנ"ל, ובכלם השביעי חביב, [ובסמ"א להיפך (משלי ו טז) שש הנה וגו' ושבע תועבת נפשו] בעולמות היכל ק"ק, כמ"ש בזהר (ח"ב רנח ע"ב¹³⁴⁹) דהיכל ק"ק הפריש הקב"ה לעצמו ע"ש, וכן ערבות (חגיגה יב ע"ב) ששם כסא הכבוד כו' מלך אל חי וכו', וכן תבל בחר לעדתו¹³⁵⁰, וכן ים הגדול, וירדן, ומדבר סיני שנתן התורה והוא השביעי.

מדבר איתם חסד ושם נבקע הים בימין כמ"ש (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה בוקע מים, כידוע שם ע"ב, ויס"ע ויב"א וי"ט כמנין חסד כידוע¹³⁵¹.

מדבר שור גבורה, שור שבהיות, לכן שם (שמות טו כג) ויבאו מרתה ושם שם לו חוק ומשפט כו' וז"ש (סנהדרין נו ע"ב¹³⁵²) דינין במרה כו'.

מדבר סין שם ניתן לחם מן השמים ת"ת כידוע (זחר בשלח טא ע"ב).

¹³⁴⁴ כלורמ ד' &

¹³⁴⁵ ע' לעיל ט' ע"א

¹³⁴⁶ פירוש כי בנין הבית התחית בל"ו ליובל ע"כ לא נחשב הכ"ב שנים ראשונות שלתשלום היובל הראשון (רמ"ש)

¹³⁴⁷ וז"ל הפסוק (טז – יח), כה אמר הו"ה הנני מביא רעה אל המקום הזה ועל ישביו את כל דברי הספר אשר קרא מלך יהודה, תחת אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים למען הכעיסני בכל מעשה ידיהם ונצתה חמתי במקום הזה ולא תכבה, ואל מלך יהודה השלח אתכם לדרש את הו"ה כה תאמרו אליו כה אמר הו"ה אלהי ישראל הדברים אשר שמעת.

¹³⁴⁸ ע' פע"ח חו"פ פרק ג' ידך, וע' תיקו"ז צה ע"א שיש ב' ידים א' של בינה וא' של מלכות*.

* 1349

* 1350

¹³⁵¹ ע' תז"ח (טז ע"ג)

* 1352

מאיר היצירה

מדבר סיני מלכות בתוספת יו"ד זעירא, חכמת שלמה כידוע¹³⁵³ (זהר ח"ב ו'לה ע"ב), ושם הוא הפה של הארץ והוא באמצע הז' מדבריות.

מדבר פארן נצח בו (בראשית לב כה) ותקע כף ירך יעקב ושם קבעו להם בכיה לדורות (תענית כט ע"א) חרבן הבית באלף רביעי נצח.

מדבר צין שם (במדבר כ יג) ויקדש בם הוד, דמשה נפל שם (שם יא) ויך את הסלע במטהו באלף החמישי דלא נפקו אלא טיפין טיפין וביה משה נחית מנבואה דיליה, שלקחו ממנו את המטה, כמ"ש (שמואל ב' כג כא) וירד אליו בשבת¹³⁵⁴ ויגזול את החנית כו' כידוע (זהר ח"א ו ע"ב, וכן ח"ב קיד ע"ב).

מדבר קדמות שם לקו בברית ופנחס זכה בו, וכן בכולם לקו בכל א' בדרגא דיליה דוק. וכן ירדן הוא באמצע ג' מקיפים את העולם הנג' שהן עולין לבינה שמקפת את העולם, וג' ¹³⁵⁵ את א"י נה"י את מלכות וירדן באמצע והוא המעבר לא"י, ובו עבר יעקב בשובו כמ"ש (בראשית לב ו) עברתי את הירדן הזה והוא מעבר יב"ק והוא ידוע¹³⁵⁶.

ים הגדול במערב, שכינה במערב (ב"ב כה ע"א) והוא אחרון והוא אמצעי כמו הפה, ז' ימי השבת שביעי ורביעי כמ"ש (פסחים קו ע"א, גיטין עז ע"א) חד (ז' ע"ג) בשבא תרי בשבא תלתא בשבא בתר שבתא, ד' ה' ומעלי שבתא מקמי שבתא, וכן בו' שבועות בשבוע ז' באו להר סיני, ונאמר (שמות יט ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו' באמצעי שבו בד' ובשנים ושמיטין שמיטה ויובל וכו' היכל הקדש, וז"ש לפיכך חיבב כו' וחשב כאן י"ב שביעיות, שבו' תלוין י"ב כמ"ש לקמן בפ"ו (מ"ה) ז' על גבי י"ב וכולם אדוקים וכו'.

לפיכך חיבב את השביעיות וכו' – חנוך שביעי לאדם, יוסף ז' לסדר השבטים, משה שביעי לאברהם, דוד הוא השביעי¹³⁵⁷, תשרי שביעי לחדשים, אלף השביעי הוא שבת כי שבעת אלפים שנה ז"ת כסדר כו'¹³⁵⁸.

(פ"ד מט"ז) שני אבנים בונות שני בתים, שלש אבנים בונות ששה בתים, ארבע אבנים בונות ארבעה ועשרים בתים, חמש אבנים בונות מאה ועשרים בתים, שש אבנים בונות שבע מאות ועשרים בתים, שבע אבנים בונות חמשת אלפים וארבעים בתים, מכאן ואילך צא חשוב מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע¹³⁵⁹.

שתי אבנים כו' – אבנים ר"ל אותיות, ובתים תיבות, כמ"ש בהקדמת התיקונים (ט ע"ב¹³⁶⁰) יעו"ש. ור"ל בונות כו' צירופי ב' אותיות יכול להתהפך ב' צירופים פנים ואחור

¹³⁵³ עי' בהגר"א בסד"צ י ע"ג ד"ה וזהו שני, שזה עטרת היסוד

¹³⁵⁴ עי' בהגר"א בסד"צ כז ע"א ד"ה דקיטורא

¹³⁵⁵ כלומר מקיפים

¹³⁵⁶ עי' ע"ח עיבורים פרק ה' שזה הגרון, אבל שעה"כ תפילין ה' משייך את זה לכל הקומה

המאיר למלכות שג' שמות אה"ה הו"ה אדנ"י בגימ' יב"ק

¹³⁵⁷ בז' רועים עי' סוכה נב, וכן בבנים של ישי עי' פסוק

¹³⁵⁸ נראה למחוק כו'

¹³⁵⁹ עי' בהגר"א בתז"ח כג ע"ד וז"ל, וזהו תהו, וז' כפולות הוא בהו בעד"א כנ"ל ושם אבנין, וז"ש בס"י אצל ז' כפילות סוף פ"ד שני אבנים כו' שבעה אבנים כו', וז"ש לעיל נקיבן ומפולמין, כי בהם הדגש ורפה, שבהם סוד הנפש

¹³⁶⁰ ועי' שעה"כ קדיש טו ע"א שאותיות הם גבורות ותיבות הם חסדים

מאיר היצירה

לבד. ג' ששה צירופים שתשליך אות א' מהן ותצרף ב' אותיות הנשארות ב' צירופים כנ"ל נמצא בג' אותיות ו' צירופים. וכן בד' אותיות בכל אות שתשליך ו' צירופים הרי כ"ד, וכן בכלם. הוא כ"כ אותיות שבו כן פעמים צירופים כמו במספר שלפניו. וזה הכלל כשתרצה לידע מאיזה מספר אותיות צירופים שבו, תכפול כל המספרים מא' עד המספר ההוא ביחד, דרך משל ד' אותיות תכפול א' עם ב' הוא ב' תכפול אותו עם ג' הוא ו' תכפול אותו עם ד' הוא כ"ד, וכן ה' או יותר, וזה כשתעשה צירוף מכל האותיות שבו. אבל אם תעשה רק מב' אותיות שבו אז תכפול המספר עם המספר שלפניו לבד כמו ד' אותיות תכפול ד' עם ג' הוא י"ב צירופים, ו' צירופים פנים ו' צירופים אחר וכן בכלם. לכן בכ"ב אותיות יש רל"א שערים פנים רל"א אחר כמנין כפל כ"ב עם כ"א. ואם תעשה צירוף מג' אותיות אז תכפול ג"כ עם מספר שלפני פניו, כמו בה' אותיות תכפול ה' עם ד' הוא כ' תכפול עם ג' הוא ס'. וכן אם תצרף עם ה' או עם ו' אותיות תקח מספרם מקצה האחרון ותכפול יחד כנ"ל. וכ"ז עד מספר ב', אבל מספר ב' לבד או עם א' שוין כי מספר הנכפל עם א' נשאר המספר בעצמו. כמו תיבה של ד' אותיות אם תצרף ג' אותיות ממנה או כל הד' יחד שוין כ"ד צירופים.

והתחיל בשתי אבנים שאין תיבה מאות אחת, וכן בא' אי אפשר לבנות כלל כי הכלל שתכפול אותו עם הקודם וקודם לו 0 (ר"ל נול¹³⁶¹) א' פעם 0 נשאר 0 וכן אי אפשר לומר בניין באבן א'.
וארבעים כצ"ל.

מכאן ואילך צא וחשוב כו' – וחשיב עד שבע לפי שכאן צריך לצרף של ז' בג"ד כפר"ת צרפן שקלן כו' שבכל הז' הנ"ל הוא צירף של ז' (ע' סוף הספר ליקוט מספר הדרת קדש).

פרק ה'

(פ"ה מ"א) שנים עשרה פשוטות, ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק'. יסודן שיחה הרהור הלוך ראייה שמיעה מעשה תשמיש ריח שינה רוגז לעיטה שחוק.

ועוד מאן דאוליף אלן הוי"ן צריך לאולפא לון למבני בהון בנינא לקודשא בריך הוא דאתמר ביה וירפא את מזבח ה' ההרוס (מלכים א' יח ל) ורזא דמלה דיכלין למהרס באתווי דשמיה הדא הוא דכתיב פן יהרסו אל ה' (שמות יט כא) ובגין דא דיהרסו לון בחובייהו צריך למבני לון בצלותהון דאת י' איהו אבן יסודא דבנינא י"י מן י"ק מן י"ו מן ו"י בהון אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלקי"ך (דברים כז ו) דא ה' ו' דא קורה ועמודא לסמוך עלה בית ובגין דא חבורא דתלת אתוון בית ב' בנינא י' יסוד בנינא ת' תפארת ואינון ב' מלכות י' יסוד ספירה תשיעאה דאיהו סומך גאולה לתפלה וביה סומך ה' לכל הנופלים (תהלים קמה יד) ת' תפארת דאתמר ביה כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מד יג) וביה כל הזוקף זוקף בשם אבל לגבי יסוד כל הכורע כורע בברוך הדא הוא דכתיב ברכות לראש צדיק (משלי י ו)

ועוד מי שלומד את ההיות הללו, צריך ללמד אותם לבנות בנין לקדוש ברוך הוא, שנאמר בו "וירפא את מזבח ה' ההרוס". וסוד הדבר שיכולים להרוס באותיות שמו, זהו שכתוב, "פן יהרסו אל ה'", ולכן כשהרסו אותם בחטאייהם, צריך לבנותם בתפלותיהם. שאות י' היא אבן יסוד הבנין, י"י מן י"ה מן י"ו מן ו"י בהם, "אבנים שלמות תבנה את מזבח יהו"ה אלקיך", זה ה'. ו' זו קורה ועמוד לסמוך עליה את הבית. ולכן חבור של שלש אותיות בית, ב' בנין, י' יסוד בנין, ת' תפארת. והם: ב' מלכות, י' יסוד, ספירה תשיעית שהוא סומך גאולה לתפילה, ובו "סומך יהו"ה לכל הנפלים", ת' תפארת שנאמר בו "כתפארת אדם לשבת בית". ובו כל הזוקף זוקף בשם (ברכות יב ע"א). אבל אל היסוד, כל הכורע כורע בברוך, זהו שכתוב, "ברכות לראש צדיק".

1361 כלומר אפס.

מאיר היצירה

שתים עשרה פשוטות כו' – שאין בהם דגש ורפה כנ"ל, ואע"ג דגם שלש אמות
הן פשוטות, הן אמות וזו ע"ד שמהן יצאו כל הכ"ב אותיות הכפולין והפשוטות.
[ליקוט, י"ב פשוטות כו' והן בסוד ג' הוי"ת דה' מלך¹³⁶² כו' כידוע, כל אות¹³⁶³
ג"פ, והוא כי כח"ב הוא יה"ו, שדעת במקום כתר (ע"ח מוחין דצלם ח'), ו', וחג"ת יה"ו, וכן
נה"י, ומלכות ה' אחרונה משלמת לכולם, שהיא רביעאה לכל תלת (ת"ז ה' ע"א) בסוד
(שיה"ש ו' י) ברה כחמה כו', כמ"ש בתי' ז"ח דע"ח ע"ג (טז ע"ב) וכולהו אתרמיזין¹³⁶⁴ בהוי"ן
¹³⁶⁵בגוונא דא, יי"י תלת יודי"ן כו' ע"ש עד סוף הענין, וכן הן ג"פ אהי"ה שנאמר למשה
כמ"ש בתי' ז"ח שם (טז ע"ג) הה"ה שכינתא כו' דרמיזו דלהון אהי"ה כו' ויאמר אלהי"ם
אל משה, והן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדני שכוללין כל הע"ם כידוע¹³⁶⁶ ור"ת של הג'
שמות ג"כ י"ב].

יסודן שיחה כו' – שאין בהם תמורה, כי בכל דבר צריך להיות כל הכחות, ואף
אם יש חרש או סומא ושאר החסרון של הי"ב דברים אין חסר רק הכלי שבו יצא מכה
אל הפועל, כי י"ב אלו הכחות אינם תלויים באיברים שלהם כמ"ש במשנה ז' בהבבות
יעו"ש. ועוד אין שייך תמורה רק על שהתמורה ג"כ בנושא, אבל כאן חסרון אלו הכחות
אינו רק ההעדר כי אינן במועט ובמרוכה.

יסודן שיחה – י"ב חושים שהן בכל חי מדבר, ועשרה מהן מיוחדים בכל בע"ח,
ושנים מהן רק באדם, הרהור שחוק, כי שנים עשר מזלות הם כלם בעלי חיים, רק ב' מהם
אדם, תאומים בתולה.

והחילוק בין יסוד של אמ"ש בנפש, ובין כפולות ובין פשוטות, כי יסוד של אמ"ש
הוא עצם בנפש, שהן אויר מים אש. ויסוד י"ב חושים הן מקרה דבוק בעצם, כי אי אפשר
בלעד. ויסוד ז' כפולות שהן חכמה כו' הן מקרה שאינו דבוק כי אפשר בלעד.
וי"ב הן במלכות¹³⁶⁷ שעומדת על י"ב בקר¹³⁶⁸ כידוע, מחולקין לג' בכל רוח כמ"ש
(מלכים א' ז כה) ג' פונים וכו', לכן מחלק י"ב אותיות לג' ד' פעמים, והן י"ב גדפי החיות
(רע"מ עקב רעב ע"ב), מילוי אדני"י י"ב אותיות כל אות ג' אותיות במילואו (פע"ח שער חזרת
העמידה פרק ז'), וכן י"ב אנפי החיות¹³⁶⁹, ג' שמות הוי"ה של מלך מלך ימלך, שם של י"ב
אותיות¹³⁷⁰, ג' יודי"ן וכן כל אות, והן ו"ק באור ישר ו"ק באור חזור¹³⁷¹, כמ"ש בתז"ח (ת"ז
לה ע"א) שית מחסד עד יסוד ושית מיסוד עד חסד, והן ו"ו, ו"ק כלולין בתפארת, ו"ק

¹³⁶² ע' סד"צ ד ע"ב וז"ל, ביה סליקו וביה סלקין דלא הוו והוו ויהויין, וז"ל הגר"א שם בהגה"ה
וסודו מלך מלך ימלך (תפילת יהי כבוד), דלא הוו מלך, והן ג' הוי"ת שבמ"ס, וכן ה"ה והר"ה
ויה"ה ג' הוי"ת, והן מנצפ"ך בוצינא, וכאן סלקין הכל בירורי המלכים, כי כאן ראשית המלכים
בסוד נוק' גבורות, ובמחשבה אתברירו, וכל סליקו בסוד גבורות מ"נ שם עולה ומשם יורדין, ע"כ.
מנצפ"ך - כי מלך מלך ימלך הוא גי' פ"ר כמנין מנצפ"ך, והוא משום שכל התגלות הוא הכל בבחי'
גבורות אשר יעלו כולם בבחי' מ"ן לעילא לעילא, בסוף תיקון האחרון והבן (הערת הלש"ו על
הבהגר"א בסד"צ), וע' בהגר"א בסד"צ א ע, ד שזה המתקלא שבמ"ס.

¹³⁶³ משם הוי"ה

¹³⁶⁴ נדצ"ל אתרמיזו

¹³⁶⁵ נדצ"ל כגוונא

¹³⁶⁶ עי' לעיל הערה 236.

¹³⁶⁷ עי' לעיל הערות 143 547.

¹³⁶⁸ ע' זהר פרשת ויחי רמא ע"א וז"ל, הכי הוא ודאי, דדא ים מתקנא ב"ב בתרין עלמין,
בתריסר לעילא רתיכין ממנן לעילא, בתריסר לתתא תריסר שבטין. תרגום: *.

¹³⁶⁹ עי' בהגר"א על תיקו"ז יא ע"א ד"ה ועל כולהו, שבכל חיה יש את כל ד' אופני הפנים, והיינו
כל הצורות הקיימות האפשריות. וע' עוד בענין בהגר"א בסד"צ יג ע"ב.

¹³⁷⁰ כנ"ל בליקוט.

¹³⁷¹ כלומר הי"ב צירופי הוי"ה (ביאורים ח"א פג ע"ג, וכן שם פד ע"ב)

מאיר היצירה

כלולין ביסוד ו' זעירא, ומלכות¹³⁷² באמצע אל"ף שבתוך ב' ווי"ץ¹³⁷³, וכן י"ב מזלות ו' למעלה מן הארץ ו' למטה תמיד ויתבאר לקמן.

[¹³⁷⁴ליקוט. יסודן כו', והנה בשבטים ראובן שמעון לוי ויהודה הן ד' חושים כסדרן בראש¹³⁷⁵, ויששכר וזבולן (דברים לג יח) שמח וזבולן בצאתך ויששכר וגו' תרין מְמַנִּין¹³⁷⁶ של מיכאל, חד לאורייתא וחד למהך בשוקא, וכן הוא הנהגת העולם ליבעי רחמי כו'¹³⁷⁷, ויוסף ובנימין תשמישי של רחל הלילה¹³⁷⁸, וישכב עמה (בראשית ל טז) אשכבה ואישן (תהלים ד ט), דן ונפתלי ורגו¹³⁷⁹ ושחק ב' המנהיגים הגוף, עין הדעת טוב ורע, ב' של רוח ונפש (קהלת ז ג) טוב כעם משחוק¹³⁸⁰, ושל גד ואשר עושה ואוכל, יגיע כפיך כי תאכל כו' (תהלים קכח ב). והנה בתיקוני זהר (קמא ע"א¹³⁸¹) אמר ח' חושים נגד ב' שמות השם, ככתיבתם וקריאתם, ד' בראש וד' בגוף, והנה כאן נגד ג' שמות אהי"ה, והן ח' בראש בכל כלי שנים, וד' בגוף. והנה כל כלי יח ע"א חושים הן כפולים, ואף הפה, פה ולשון, והנה העינים הם רואות וחוזות ביום ולילה, כמ"ש (במדבר יב ו) במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו, פתחון וסגרון, והם בב' עינים, אלא שהם כלולים, ולכן שינה כלול בעינים עם הראייה, וכמ"ש (זהר ח"א עו ע"א) שינתא בחוריהון, וכמ"ש (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. וכן באזנים ב' שמיעות הן א' בלא הבחנה וא' בהבחנה והוא ההרהור, כמ"ש בא"ז פ' האזינו (רצד ע"ב), וכמ"ש (איוב לד ג) כי אזן מלין תבחן, אשר לא תשמע לשונו (דברים כח מט), והוא סוד חו"ב שכלולים באזנים כידוע. והוא מ"ש (משלי ב ב) להקשיב לחכמה אונך תטה כו' והוא ההרהור שכלול באזנים. ולפי שהעין הוא ימין לכן עיקר בו הראייה, ואזן הוא שמאל לכן עיקר בו השמיעה, ואף בו הרוגו כידוע

¹³⁷² כלומר כתרה.

¹³⁷³ ע' לעיל הערה 115.

¹³⁷⁴ סוף הסוגר*##.

¹³⁷⁵ כלומר ראייה שמיעה ריח דיבור.

¹³⁷⁶ הם תולדות שלו.

זהר ח"ג קנד ע"א וז"ל, דגלא קדמאה משריא מזיינא אר"ה מיכאל רשים בפרישו דגלא פרישא לימינא. מזרח שירותא דשמשא אזיל במטלנוי בנהירו תרין ממנן תחות ידה. יופי"אל. צדקי"אל. חד לאורתא (נ"א לאורייתא) וחד למיהך בשוקא דאזיל כד אלין נטלין נטלין כמה משריין מזיינין מסטרא דימינא

¹³⁷⁷ ממי שהעושר שלו (&)

¹³⁷⁸ כלומר תשמיש המיטה ושינה

¹³⁷⁹ נדצ"ל רוגז

¹³⁸⁰ כלומר ליצנות.

צ"ע איזה רוח ואיזה נפש, ע' משלי ב יב.

¹³⁸¹ אריה דא ראייה ואתמר ביה ופני אריה אל הימין לארבעתם בכל אתר ארבעתם דא יקו"ק וארבע אתון דיליה דשלטין על כלא והפוך אריה ותשכח ליה ראייה ואיהו לימינא דחסד דאיהו יומא קדמאה דתמן א' (נ"א י') אור ראובן דאיהו לימינא על שמיה אתקרי אור בן שמיעה לשמאלא ועליה אתמר ופני שור מהשמאל נשר ריחא באמצעייתא עליה אתמר מי אסף רוח בחפניו ואינון תרין נוקבין דחוטמא פימא דבורא דא אדם כליל ארבע אתון וכליל עשר אתון ודא שכינתא באלין ארבע תקונין אמר למשה ואתה תחזה מכל העם וגו' וצריך לאחזרא עלייהו ואתה תחזה בשערא עליה אתמר ראשו כתם פז דא כתר עלאה ומלגאו מוחא דמניה נפקין מבויעין לכל סטרא לאשקאה לכל נימא ונימא דאיהי עלמא סתימאה וכל מבויעא אתעביד ניצוץ וכל נימא אתעביד שרביט מוחא סתימא אתקרי אין סוף דאתפלג לתלת מוחין דאינון י' י' י' דאתרמיזו בהאי שמא י"ד ק"א וא"ו ק"א (נ"א יו"ד ק"י וא"ו ק"י¹³⁸¹)

וע' תז"ח ט ע"ד ז"ל, שמע השמים צריכא הא אוקימנא לה מסטרא דגבורה תיובתא אתקריאת מסטרא דבינה דאם בר נש לאו מבין ההלכה איך יחזיר לה ומשיב לשואל פסק הא אוקימנא לה מסטרא דדינא פסק דין משמעתא משמעות ההלכה מסטרא דההוא דאתמר בה שמע ישראל דההוא דארבע אנון תקופן דהלכה דאתרמיזו בבר נש ואנון י' ראייה י' שמיעה י' ריחא יהו"ה דבור וד' בגופא כלילן מד' אתון לקבליהו א' שמוש א"ד תנועה אד"נ שמוש אדנ"י הלוך דאנון שמוש בידיים תנועה בגופא שמוש בברית הליכה ברגלין אית דאמרי שמוש בידיים שמוש בברית וכלא קשוט

מאיר היצירה

שלכן נק' אף. והוא אשה ריח (ויקרא א ט), וכמ"ש בפרשת פנחס וברע"מ שם (1382), ובפה הוא הדבור והאכילה פה ולשון, ובגוף בגרון שהוא התחלת הגוף הוא השחוק וברית יידים ורגלים חושים הידועים בהן תשמיש ומעשה והילוך. ותלייתן הוא באיברים אחרים וכן כל החושים כמו הדרת פנים בביצים וכידוע (ע' בליקוט שבסוף מאמר קדישין).

עוד בליקוטיו. יסודן שיחה הרהור ראייה שמיעה ריח דבור, הן בראובן ושמעון ולוי ויהודה כמ"ש"ל (פ"ה מ"ג¹³⁸³), והן ד' חיות שבמרכבה כמ"ש בתז"ח (עה ע"ב וע"ד ט) ע"ד)) ע"ש ובתיקונים (תיקון ע' דף קכ"א (קמא ע"א)) ע"ש שהן בד' חיון בד' אותיות הוי"ה, כי ד' חיון הם ד' אותיות הוי"ה כידוע. וכן ראובן שמעון לוי יהודה ימינא ושמאלא ועד"א ושכינה ד' אותיות הוי"ה, כמ"ש בזהר פ' משפטים (דף סד¹³⁸⁴) ראובן ירכא דימינא שמעון שמאלא כו' לוי חיבורא דכולא כו' יהודה נוקבא כו' ע"ש ובתיקונים הנ"ל. וכ"ה בד' יששכר זבולון יוסף ובנימין, וכן ד' בני השפחות שהן ג' הוי"ות הנ"ל, והוי"ה אהי"ה אדנ"י, כל א' בד' חושים כמ"ש בתז"ח (ט ע"ד¹³⁸⁵) שם אדנ"י הילוך וכו'.

(פ"ה מ"ב) שתים עשרה פשוטות ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק' יסודן שנים עשר גבולי אלכסון,¹³⁸⁶ גבול מזרחית רומית גבול מזרחית צפונית גבול מזרחית תחתית גבול דרומית רומית גבול דרומית מזרחית גבול דרומית תחתית, גבול מערבית רומית גבול מערבית דרומית גבול מערבית תחתית, גבול צפונית רומית גבול צפונית מערבית גבול צפונית תחתית, ומתרחבין והולכין עד עדי עד והן הן גבולות עולם.

י"ב פשוטות כו' גבולי אלכסון – כמו בבית שיש לו ששה שטחים ו"ק כנ"ל, במקום שמגיעים ב' קצוות ביחד נקרא גבול, ששם גבול הקצוות. והן ד' בכל שטח ושטח וששה שטחים היה ראוי להיות כ"ד גבולים, רק כי גבול א' משמש לב' שטחים הוא י"ב¹³⁸⁷. ולקח מוד' גבולים של ד' רוחות, א' לכל רוח, וכן מגבולים שלמעלה ומטה לקח

¹³⁸² רכד ע"א וז"ל, השמים ועל הארץ ועל ד' רוחות עלמא ב' שמים וארץ ג' עמודא סביל לון ד' ארבע חיון ה' כרסיי ו' שית דרגין לכרסייא. ועוד אבגדהזחט אדם י ייחוד דיליה מלכות עשיראה דאדם תשע איהו לקבל תשע אתוון. זכאין אינון ישראל דידיעין רזא דמאריהון. ד"א צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי ר' יהודה אמר בקרבנא אית עשן ואית ריח ואית ריח ניחח עשן איהו מסטרא דדינא הה"ד כי אז יעשן אף י"י עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל. ריח ניחח רחמי וריח אפך כתפוחים. אמר רעיא מהימנא והא תרווייהו עשן וריח אינון באף וקראין סהדין. חד עלה עשן באפו ותניינא וריח אפך כתפוחים ואמאי אתקרי חד עשן דינא. ותניינא רחמי. אלא בחוטמא אית תרין חלונין ואתמר בשמאלא עלה עשן באפוי מאי עלה אלא מלבא דאיהו בשמאלא לקבל גבור מימינא נחית רוחא לגביה לקרוא ליה ולשכא רוגזיה מסטרא דחסד דתמן מוחא. חכמה

? ¹³⁸³

¹³⁸⁴ לא מצאתי ראובן ירך ימין אלא יד ימין*

אולי כוונתו לזהר בראשית כו ע"ב וז"ל,

(1) זוהר חלק א דף כו ע"ב

שמאלא, ובההוא זמנא הרוצה להעשיר יצפין, ומחנה גבריאל אתשקיין מניה, ועמיה מטה דן ותרין שבטין, נצח שוקא ימינא ומניה אתשקיין משריית דנוריא"ל, ועמיה מטה ראובן ותרין שבטין עמיה, הוד שוקא שמאלא דעלה אתמר ליעקב (בראשית לב לב) והוא צולע על ירכו, וע' יהל אור ח"ב כט ע"ג, וכאן זה הפוך ממש"כ בזהר משפטים קד ע"ב, אמנם עכ"ז קשה ששמעון לא לשמאלא אז

¹³⁸⁵ וז"ל א' שמוש, א"ד תנועה, אד"נ שמוש, אדנ"י הלוך, דאנון שמוש בידיים, תנועה בגופא, שמוש בברית, הליכה ברגלין. אית דאמרי שמוש בידיים שמוש בברית וכלא קשוט

¹³⁸⁶ אלה הם גבולים ולא גבולי אלכסון (הרב)

¹³⁸⁷ עי' ביאורים ח"א פג ע"ב: וכל דבר ריבוע שהוא בו"ק הנה יש בו י"ב קרנות, ד' קרנות ארוכות שוכבות בכל אורך משך התקרה עם הד' כתלים במקום חיבורם יחד, וד' קרנות ארוכות עומדות במקום חיבור הד' כתלים זה לזה, ועוד ד' קרנות ארוכות שוכבות בכל משך חיבור

מאיר היצירה

אחד מלמעלה ואחד מלמטה לכל שטח מד' רוחות, הרי לכל רוח ג' גבולין והתחיל ממזרח¹³⁸⁸ שהוא קדם, והולך לימין כמ"ש (יומא טו ע"ב) כל פינות שאתה כו'¹³⁸⁹, והן ג' לכל רוח ד' פעמים כנגד י"ב גרפין כנ"ל (יז ע"ד), וכל קו המיותר נק' אלכסון¹³⁹⁰, כמו יתר היותר גדול¹³⁹¹.

ומתרחבין כו' – לא כמו בגשם שהוא בעל תכלית, כי בספירות אין יח ע"ב תכלית¹³⁹², רק שקראן גבולין לפי המדות. עד עדי עד כו' – ר"ל מקצה השמים ועד קצה השמים (דברים ד לב), מבינה שכולל ג"ר¹³⁹³ עד מלכות, כמ"ש בפ"א מ"ה.

והן הן כו' – שחלק הארץ לי"ב חלקים, ולי"ב נשיאים דס"א¹³⁹⁴, נגד י"ב שבטים כמ"ש (דברים לב ח) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל. וז"ש הן הן גבולות עולם, והן בכל גשם וגשם י"ב גבולין שלו כנ"ל, ונמצא בכל גשם כ"ב אותיות, ג' אמ"ש בג' רחקים שלו, וז' בג"ד כפר"ת בו"ק ונקודה האמצעית, וי"ב פשוטות בי"ב גבולי אלכסון. וכן בספירות כ"ב צינורות, ג' ברוחב א' מהכמה לבינה והוא הראש, וא' מחסד לגבורה¹³⁹⁵ והוא הגויה, וא' מנצה להוד והוא הבטן. וז' באורך ביושר מכתר לת"ת, ומחכמה לחסד, ומחסד לנצה, ומבינה לגבורה, ומגבורה להוד, ומת"ת ליסוד, ומיסוד למלכות, והמקבלין מהצינורות הן ז"ת. וי"ב הן אלכסונן ועיין בציור שציירתי (ע' בציור סוף הספר כו ע"ב) ו' צינורות הן בז"ת, שהן ו' קצוות. ו' צינורות מחו"ב לכתר ולחו"ג ולת"ת, וצריך לקרוא אותן ג"כ בשם ו"ק שהן מתערבין בת"ת כמו ו"ק שמתערבין ביסוד, שע"כ נקרא מערב, וכן נק' ג"כ ת"ת מערב, וכתר מעלה וחו"ג מטה¹³⁹⁶, וחו"ב דרום וצפון, ותמצא בכל רוח ד' גבולין ובהצטרפם י"ב גבולין כנ"ל.

(פ"ה מ"ג) שתים עשרה פשוטות ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק' יסודן חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהם שנים עשר מזלות¹³⁹⁷ בעולם שנים עשר חדשים בשנה שנים עשר מנהיגים בנפש זכר ונקבה. שתים עשרה כו' חקקן כו' – כאן הציור מ"ב אותיות, ובכל חוש מלך אות א' וכנ"ל (משנה ז').

הרצפה עם הד' כתלים, והם נקראים י"ב גבולים, כי בהקדן שם הוא הסיום והגבול של כל א'. ונקראו אלכסונין, כי אם תצייר התפשטות קו מהקדן הוא רק באלכסון, ומתפשט באלכסון עד קדן המגבילו, כגון ממזרחית רומית למערבית תחתית, ועד"ז בכלם. וכן אלכסון של כל ריבוע הוא רק בהקרנות, ולכן נקראו י"ב גבולי אלכסוניים.

¹³⁸⁸ כלומר בפונה למזרח.

¹³⁸⁹ עי' זהר ח"א רנט ע"א.

¹³⁹⁰ ##* כך

¹³⁹¹ ##*

ומצאתי במ"א בכתבי הרב המחבר ז"ל והנה כל רוח הוא בקצוותו צורת ב' בג' גבולים ורוח ד' פתוחה וזהו שנברא העולם בב' כעין אכסדרה עכ"ל (רמ"ש).

¹³⁹² ע' לעיל פ"א מ"ה עשר שאין להם סוף, והערה 754.

¹³⁹³ כחד חשיבן

¹³⁹⁴ ע' תיקו"ז לה ע"א וז"ל ואלין מזלות מתמן הוו ירתין תרין עשר שבטין נשמתין דילהון ואית מסטרא אחרא תרין עשר דאתמר בהון שנים עשר נשיאים לאמתם דאינון אתקריאו טל"ה שו"ר תאומ"ם סרט"ן וגו' דא כגוונא דדא עבד קודשא בריך הוא, עכ"ל.

¹³⁹⁵ כלומר חוץ מקשרם על ידי ת"ת (ביאורים ח"ב קו ע"ב)

¹³⁹⁶ אצ"ל וכתר מזרח וחו"ג מעלה ומטה, ש"ל

¹³⁹⁷ ענין הי"ב גילופין הוא כי הם בסוד הנוקבא כידוע, שז' ימים הם בדכורא, וי"ב שעות של היום בנוקבא, והם ב' מזלות מזל יום ומזל שעה, שכמו כן למטה הם ז' כוכבי לכת וי"ב מזלות והם בסוד ז' אותיות כפולות בג"ד כפר"ת וי"ב פשוטות - פת"ש א"א כד

מאיר היצירה

וצר בהם כו' – כולם בסוד י"ב צירופי הוי"ה. הראשון הוי"ה כסדר, ואח"כ כסדר הצירוף, ותקופת ניסן כל הוי"ת מתחילין ביו"ד, ותמוז בה', ותשרי בו', וטבת בה', שהן נחלקין לד' פעמים ג'. וכן החדשים והמזלות, וכן י"ב צירופי אהי"ה, אלא שזה בסוד המקיפים וזה בסוד הפנימים. וכן י"ב שבטים י"ב צירופים הנ"ל. ואמרו רז"ל כי הי"ב החושין הנ"ל מיוחסין לי"ב שבטים ראייה לראובן כמ"ש (בראשית נט לב) כי ראה ה' בעניי. שמיעה לשמעון שנאמר (בראשית נט לג) כי שמע ה'. ריח ללוי כמ"ש (דברים לג י) ישימו קטורה באפיך וכליל כו', ועולה ג"כ ריח כמ"ש (ויקרא א ט) אשה ריח ניהות. שיתה ליהודה כמ"ש (בראשית נט לה) הפעם אודה את ה'. ואמרו (ב"ר פע"א פ"ה¹³⁹⁸) לאה אחזה בפלך הודיה ועמדו ממנו בעלי הודיה, יהודה אמר צדקה ממני, דוד רווהו להקב"ה בשירות ותשבחות (ברכות ז ע"ב), דניאל אמר (דניאל ב' כ') לך אלהא כו' והכל מיהודה. הרהור ליששכר כמ"ש (בראשית מט יד) יששכר חמור גרם כו' בתורה, והענין שהחמור אף כשהוא ישן ניעור ממשמרה ראשונה¹³⁹⁹ זמן השינה, וכן יששכר שאף בשינה נעשין כליותיו מעין החכמה שבהן הרהור כמ"ש (משנה ז), כמשה"כ (תהלים טז ז) אף לילות יסרוני כליותי. שחוק לזבולון כמ"ש (דברים לג יח) שמח זבולון יח ע"ג} בצאתך שיהיה מרויח בפרקמטיא והוא בשמחה, (דברים כו יא) ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך¹⁴⁰⁰ [אבל בכתבים של האריז"ל¹⁴⁰¹ כתב שחוק לנפתלי, הלוך לזבולון, ובמקום לוי כתב מנשה, והכל א' שיבואו השבטים כסדר הדגלים, וראיה לדברי האריז"ל (דברים לג יח) שמח זבולון בצאתך וירכתו על צידון, נפתלי שבע רצון הוא שחוק]. רוגז לז' כמ"ש (בראשית מט יז) יהי דן נחש עלי דרך כו'. הילוך לנפתלי כמ"ש (בראשית מט כא) נפתלי אילה שלוחה וכן אמרו (זהר ח"ב קד ע"ב) שהיה קל ברגליו. מעשה לגד כמ"ש (דברים לג כ) וטרף זרוע אף קדקוד, ומעשה ביד שמאל כמ"ש (ו ע"ג ד"ה חמש כנגד¹⁴⁰²) שם הגבורה למלחמה כידוע. לעיטה לאשר כמ"ש (בראשית מט כ) מאשר שמנה לחמו. תשמיש ליוסף כמ"ש (בראשית מט כב) בן פורת יוסף כו' וידגו כו' יסוד כידוע. שינה לבנימין כמ"ש (דברים לג יב) ובין כתפיו שכן, והוא חדר הממות (מלכים ב' יא ב), הנה ממתו שלשלמה (שיה"ש ג ז)¹⁴⁰³.

(פ"ה מ"ד) שנים עשר מזלות בעולם מלה שור תאומים סרטן אריה בתולה מאזנים עקרב קשת גדי דלי דגים¹⁴⁰⁴.
(פ"ה מ"ה) שנים עשר חדשים בשנה ניסן אייר סיון תמוז אב אלול תשרי חשוון כסלו טבת שבט אדר.
(פ"ה מ"ו) שנים עשר מנהיגים בנפש זכר ונקבה שתי ידיים שתי רגלים שתי כליות מרה דקין כבד קורקבן קבה טחול¹⁴⁰⁵.

¹³⁹⁸ וז"ל המדרש בדינו, לאה תפסה פלך הודיה ועמדו הימנה בעלי הודיה יהודה (בראשית לח) ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני.

¹³⁹⁹ ע' ברכות דף ג ע"א וז"ל שלש משמרות הוי הלילה וכו' וסימן לדבר משמרה ראשונה חמור נוער שניה כלבים צועקים, ע"ל.

¹⁴⁰⁰ אין מרובעים בדפוס עם התולדות יצחק

¹⁴⁰¹ ספר ליקוטי הש"ס - סדר האלפא ביתא שבאצבעות, ועי' בס"י ל ע"ד

¹⁴⁰² ###ששם הה' גבורות?

¹⁴⁰³ ע' בהגר"א בסד"צ י ע"ג וז"ל, ואח"כ נולד בנימין ונטל עטרת דידה, וז"ס שאמרו בנימין בדרגא דנוק', שהוא נוק' דנוק', ול"ל מגרמיה כלום, לכן נטל את כח מ"ן שלה ומתה.

¹⁴⁰⁴ עי' לעיל יד ע"ד ששור סרטן אריה מאזנים קשת דלי הם זכרים, והשאר נקבות

¹⁴⁰⁵ ביאורים ח"א פב ע"א - *נמנה כאן חסד וגבורה וכל השאר בנה"י שת"ת אינו בכלל כמ"ש כ' בע"ח טנת"א ז', וע"ש פב ע"ב שה"ב פשוטות הם פשוטות בערך הכפולות, והסיבה שלא מוזכר ת"ת ויסוד שכל השאר נתגלו כקצוות כלפי הצד השני שעל אף שיש בחי' גבורה בחסד אבל ביחס לגבורה היאכולו חסד, אבל בת"ת תמיד היא בדרגתה גם ביחס לאחרי סוגם ביחס לעצמה,

מאיר היצירה

שנים עשר כו' – דקין קיבה כבד כצ"ל.

(פ"ה מ"ז) (בבא א' מהראשונה) המליך אות ה' בשיחה¹⁴⁰⁶ וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם טלה בעולם וניסן בשנה ורגל ימין בנפש זכר ונקבה. (בבא ב' מהראשונה) המליך אות ו' בהרהור וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם שור בעולם ואייר בשנה וכוליא ימנית בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מהראשונה) המליך אות ז' בהלוך וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם תאומים בעולם וסיון בשנה ורגל שמאל בנפש זכר ונקבה.

המליך אות ה' בשיחה כו' – כי עיקר האותיות הם בחושים¹⁴⁰⁷ בין בעולם ובין בנפש בין בשנה, כי כלל העולם הוא שיעור קומה וכן בשנה, ובהחושים הן אות פשוטה בלא צירוף, וז"ש ה' בשיחה ואח"כ צרפן זה בזה וצר בהם כו'. וכן בג' אמ"ש יסודן באויר מים אש שבעולם נפש שנה, ואח"כ צרפן כו', וכן בז' כפולות יסודן בחכמה כו' וצרפן כו'. ומ"ש ז' בהלוך ורגל שמאל – צ"ל בראיה ביד ימין, ואח"כ בבבא א' מהב' צ"ל בהלוך ורגל שמאל, והשאר הכל כסדר, כי סדרו קו ימין תחלה ואח"כ קו שמאל כמ"ש בפ"ד (#) עין ואזן ימין ונחיר ימין, ואח"כ של שמאל, וכן כאן ממטה למעלה. וסדר החדשים מניסן עד תשרי ו"ק באור ישר, תקופת ניסן חג"ת, ותקופת תמוז נה"י, ניסן בחסד ואייר בגבורה סיון בת"ת לכן ניתן בו התורה. וחג"ת בימין ונה"י בשמאל כנ"ל בפ"ד בו' שערים, כי נה"י לבר מגופא כמ"ש בתי"י (לה ע"א) דרועין לדרום רגלין לצפון. וכן מתשרי עד ניסן באור חוזר שנכלל ביסוד כנ"ל. והתקשרות אלו החושים באלו האיברים לא שבהן כלי מעשה של אלה החושים אלא שבהן כח החושים אלו. שיחה ברגל כמ"ש (שופטים ה' י) והולכי על דרך שיחו ואמרו (אבות פ"ג מ"ז) המהלך בדרך ושונה ומפסיק כו' ואמרו (סוטה מט ע"א) שנים שהיו מהלכין בדרך ואין ביניהם ד"ת ראוין לישרף שנאמר ויהי המה הולכים הלוך ודבר והנה כו' ובזוהר בהרבה מקומות (זהר ח"א ו ע"א¹⁴⁰⁸) צריך לאנהרא אורחא באורייתא.

הרהור בכליאה, כמ"ש (ברכות סא ע"א) כליות יועצות¹⁴⁰⁹ שנאמר אף לילות יסרוני כליותי, שהוא זמן הרהור.

ראיה ביד, כי הראיה אינו נופל אלא על המעשה והמעשה ביד כמ"ש (דברים יא ז) ראה¹⁴¹⁰ את כל מעשה ה' וכו' (קהלת ח יז) ראיתי את כל המעשה וכיוצא בזה הרבה, וכל אלו הן בימין שהם חושים רוחניים כי ימין טמיר וגניז, אור הגנוז, וכן אבא טמיר יתיר וגניז מאימא כמ"ש בזהר (#).

הלוך ברגל שמאל, חושים שהם יותר גשמיים (יח ע"ד) בשמאל כנ"ל. שמיעה בכליאה שמאל, כי החכמה ע"י שמיעה כמ"ש (משלי ב ב) להקשיב לחכמה אזנך תטה לבך לתבונה, שהכליות יועצות והלב מבין (ברכות סא ע"א), וז"ש להקשיב כו'

וכאן מדבר לא על הי"ב פשוטות שבדעת [עי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ד וז"ל אמ"ש קשרא קדמאה כולל ג"ר בבינה כנ"ל י"ב פשוטות בקשרא תניינא לישן ו' קול יעקב כנ"ל, ז' כפולות בקשרא תליתאה ששם נוקבא בת שבע שהיכלין דילה כפולין הן, כידוע בסוד ההיכלות שבעה ושבעה מוצקות שבעי' ימים ושבעי' ימים וכן אם נקבה תלד וטמאה שבועים כו'] אלא על התגלותם, וצע"ג* אם זה הי"ב שבנוק' שמוזכר בגר"א בסד"צ סוף לז ע"ב.

¹⁴⁰⁶ עי"י ביאורים ח"א פב ע"ג על אף שהחושים הם רק בפשוטות אבל גילוי החושים רק בכפולות כי כל גילוי החו"ג הוא רק בכפולות שכל הרהור תשמשי שינה רוגז וכו' הם גלויים רק בז' שערים בראש, תשמשי נובע מהעניים, ושמחה מהאף וכו'

¹⁴⁰⁷ עיקר י"ב אותיות הם בחושים, וצירופים בדברים אחרים אבל קשה שורה הבא?

¹⁴⁰⁸ ##*

¹⁴⁰⁹ הרי עצה צריך ליהות דעת, והרהור בינה וצ"ע.

¹⁴¹⁰ נדצ"ל הראת

מאיר היצירה

ואח"כ תטה כו' (משלי ב ב), שמע בני וחכם כו' (משלי כג יט), אזן שומעת כו' וכיוצא בהרבה מקומות, שמיעה יותר גשמיות שנתפס בקול משא"כ הרהור לכן הוא בשמאל. מעשה ביד שמאל, כנ"ל.

תשמיש במרה, כמ"ש (ברכות ה ע"ב) על מטתי שתהא נתונה בין צפון לדרום, ור"ל לא בקרירות הרבה ולא בחום הרבה, כי נטיה לאלו הקצוות שניהם רעים, כי חום הרבה יוליד כעסן וקור הרבה יוליד טפש, ולכן (קהלת א יח¹⁴¹¹) ברוב חמה רוב כעס, לכן אמרו¹⁴¹² כל ממזר הוא פקה שבא מטיפה חמה. אלא בעת ממוזג ולכן זמן הזווג בחצי הלילה שהוא ממוצע כידוע. ולכן התשמיש בתשרי שהוא רויח כמ"ש לעיל (פ"ג מ"ה) בין חום לקור וכן במאזנים (ר"ל מזלו של תשרי) כף זכות כו' מכריע בינתיים (פ"ב מ"א), וכן ארבע ליחות באדם, מרה¹⁴¹³ לבנה שהיא הריאה קר, וכבד חם, ומרה ממוצע, ריאה מראה לבן, וכבד אדום, ומרה ירוקה ממוצע בין הגוונים כידוע, לכן בו תשמיש. ריח בדיקין, ידוע כי כל אלו האיברים הן במרכבה העליונה כמ"ש ברע"מ פרשת פנחס (רכז – דלד¹⁴¹⁴) בסוד האדם כל איבריו כנגד המרכבה, והדיקין הן האוכלין החלבים ע"ג המזבח, וכרס ג"כ בכלל הדיקין, לכן אסרה התורה חלב שע"ג הכרס ושעל הדיקין, והקטרת החלבים ע"ג המזבח הוא לשם ריח כמ"ש בזבחים (#) שנאמר (ויקרא א יג) והקטיר כו' אשה ריח.

שינה בקיבה, רוגז בכבד, לעיטה בקורקבן, שחוק בטחול, כמשרז"ל (סוף ברכות סא ע"ב) קיבה ישינה (אף נייעור) כבד כועס קורקבן טוחן טחול שוחק. וכן התקשרות החושים באלו החדשים, שיחה בניסן סיפור יצ"מ, והגדת לבנד (שמות יג ח), וכל המרבה לספר כו' (הגדה של פסח).

הרהור באייר שבו התאוה תאוה (במדבר יא ד), ולפי שהוא בגבורה כנ"ל לכן מזלו שור, ופני השור מהשמאל (יחזקאל א י), לכן לקו בחוש שבו שהוא מקום הפרצה¹⁴¹⁵ כידוע ולא יכלו לעמוד בו.

ראייה בסיון וכל העם רואים כו' (שמות כ טו).

הילוך בתמוז בו ותקע כף ירך יעקב (בדאשית לב כה) נצח כמ"ש בפ"ד (יז ע"ב), שהלכו בו המרגלים לא"י, ובו לך רד (שמות לב ז) בגלות, כמ"ש בר"מ (ח"ב קיד ע"ב) לך רד בגלות שהוא באלף רביעי.

שמיעה באב ששמעו אל המרגלים ובו מתו כל הדור אשר שמעו כו' (במדבר ד טו) שהיו שומעין בת קול בכל שנה לחפור מערות ובו שמועה שמענו כו' (עובדיה א א) בחורבן בהמ"ק באב, ובאלו ב' חדשים לקו כמ"ש (ברכות ו' ע"א) הני ברכי דרבנן דשלהי מינייהו נו"ה כידוע (זהר משפטים קיא ע"ב) והן מן ב' החדשים דסט"א שולט. מעשה באלול בו (שמות לד א) פסל לך שני לוחות וכתבתי, והלוחות מעשה כו' (שם לב טז).

תשמיש בתשרי רויח כנ"ל שחום תחלה בימות החמה ואח"כ קור בימות הגשמים כמ"ש בפ"ו (מ"ב) אש למעלה וכו' ותשרי מכריע ביניהם לכן בו מאזנים. ריח בחשוון בו (בדאשית ח כא) וירח ה' וכו'.

שינה בכסליו שבו היתה (יט ע"א) חנוכת המשכן, וכן בימי השמונאים ששם השינה חדר המטות (מלכים ב' יא ב) כנ"ל.

? 1411

1412 מסכת סופרים ס"פ טו (לש"ו) וז"ל, רובן של ממזרין פקחין, עכ"ל.

? 1413

###* 1414

1415 שם לג, הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מאד. וכאן התאוה שבאכילה ולא מש"כ למעלה.

מאיר היצירה

רוגז בטבת שבו סמך מלך בבל על ירושלים (יחזקאל כד ב) והוא הקשה מג' חדשים הקשים¹⁴¹⁶.

לעימה בשבט בו (שיה"ש ה א) אכלתי יערי עם רבשי שבו ר"ה לאילנות. שחוק באדר (אסתר ח יז¹⁴¹⁷) משתה ושמחה ליהודים כו' וכן הגאולה באלף הששי, שבו (תענית לא ע"א) עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים כו'.

וכל החושים והאיברים הן במרכבה ובספירות שהשם מתואר בכולם. ג' אמ"ש (דברים ד כד) כי ה' אלהיך אש, רוח ה' עלי במראה (ישעיה סא א¹⁴¹⁸) וברוח אלהים, ויבא כגשם לנו (הושע ו ג) ורוחו כנחל שוטף (ישעיה ל כח). ז' כפולות (שמות לא ו¹⁴¹⁹) חכם לב כו' (חכמה), (במדבר יא כג) היד ה' תקצר (עושר), (דברים יד א) בנים אתם לה' אלהיכם (זרע), (דברים ה כג) אלהי"ם חיים (חיים), (דבה"י א' כט יב) ואתה מושל בכל (ממשלה), (ישעיה כו יב) ה' שלום תשפות (שלום), (שיה"ש ב ג) כתפוח כו' בצלו חמדתי (חן).

י"ב פשוטות וידבר ה' (שיחה), חשב ה' (איכה ב ח) (הרהור), וירא ה' (בראשית ב ה) (ראיה), אשר הלכו אלהים (שמואל ב' ז כג) (הילוך), וישמע ה' (במדבר יא א) (שמיעה), את כל מעשה ה' כו' (דברים יא ז) (מעשה), ואנכי בעלתי בכם (ירמיה ג יד) (תשמיש), וירח ה' (בראשית ח כא) (ריח), עורה למה תישן אדני (תהלים מד כד) (שינה), ויחר אף ה' (שמות ד יד) (רוגז), אש אוכלה הוא (דברים ד כד) (לעימה), יושב בשמים ישחק (תהלים ב ד) (שחוק). וכן כל האיברים והכל הן מדות לפי פעולות.

והתקשרות החדשים במזלות ידוע כפי הלוך החמה, וכולן מתקשרות בחושים האיברים¹⁴²⁰, וחושים בחדשים כנ"ל, וחדשים במזלות, וכולן ע"י י"ב צירופי הוי"ה כנ"ל.

ולא קא חשיב כאן המוח והריאה והכרס לפי שהן עיקר של ג' אמ"ש. המוח הוא {יט ע"ב} הראש, והריאה הגויה, הכרס הוא הבטן. ולא קא חשיב לב שהוא מלך על הכ"ב איברים וחושים כמ"ש בפ"ו ויתבאר שם. ויש עוד איברים קנה וישט וחצר הכבד ואמה וביצים ובית הרעי ושאר האיברים אבל כולן נכללין באלו. קנה נכלל בריאה, וישט בדקין, חצר הכבד בכבד, ואמה וביצים בכליות, שמשם משך הזרע¹⁴²¹. ולכן נמשך ע"י ההרהור, כי שם ההרהור כנ"ל, וכן כולם. ואלו הי"ב הן בו' קצוות, ו' פרקין בחו"ג, ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש (שיה"ש ה יד) (פי' בתרי שש כמ"ש בתקוני זהר (יז ע"ב)) כידוע, ונכללין בת"ת. ו' פרקין בנו"ה, שוקיו עמודי שש (שיה"ש ה טו), ונכללין ביסוד. לכן נחלקין לד' תקופות השנה, וכן המזלות ב' ידיים ב' רגלים, ונחלקין ג' לב', צפונים ודרומים, ימות החמה וימות הגשמים כמ"ש ל' (#) שני ווי"ן הנ"ל, א' באור ישר וא' באור חוזר. וז"ש (תענית ח ע"ב, ב"מ פה ע"א) קשה יומא דמיטרא כיומא דדינא¹⁴²², וכן אין ישוב בדרום שהשמש מהלך מתשרי עד ניסן.

(פ"ה מ"ח) (בבא א' מהשניה) המליך אות ח' בראיה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם סרטן בעולם ותמוז בשנה ויד ימין בנפש זכר ונקבה (בבא ב' מן השניה) המליך אות ט' בשמיעה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם אריה בעולם ואב בשנה וכוליא שמאלית בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מן

¹⁴¹⁶ טבת אב ותמוז, וע' זהר ח"ב יב ע"א, וצ"ע מה"ת שטבת ההכי קשה*##.

¹⁴¹⁷ ז"ל, שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב.

¹⁴¹⁸ לשון הפסוק רוח אדני יהו"ה עלי יען משח.

¹⁴¹⁹ נכון?

¹⁴²⁰ נדצ"ל באיברים*##

¹⁴²¹ עי' רע"מ פנחס רל"ה ע"א וז"ל, תרין כולין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא

ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה, עכ"ל.

¹⁴²² אם כן הם אור חוזר ודין, עי' בהגר"א בסד"צ כ ע"א.

מאיר היצירה

השניה) המליך אות י' במעשה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם בתולה בעולם ואלול בשנה ויד שמאל בנפש זכר ונקבה.

(פ"ה מ"ט) (בבא א' מן השלישית) המליך אות ל' בתשמיש וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם מאזנים בעולם ותשרי בשנה ומרה בנפש זכר ונקבה: (בבא ב' מן השלישית) המליך אות נ' בריח וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם עקרב בעולם וחשון בשנה ודקין בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מן השלישית) המליך אות ס' בשינה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם קשת בעולם וכסלו בשנה וקבה בנפש זכר ונקבה

(פ"ה מ"י) (בבא א' מן הרביעית) המליך אות ע' ברוגז וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם גדי בעולם וטבת בשנה וכבד בנפש זכר ונקבה. (בבא ב' מן הרביעית) המליך אות צ' בלעיטה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם דלי בעולם ושבט בשנה וקורקבן בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מן הרביעית) המליך אות ק' בשחוק וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם דגים בעולם ואדר בשנה וטחול בנפש זכר ונקבה עשאן כמין עריבה, סידרן כמין חומה, ערכן כמין מלחמה

עשאן כמין עריבה – ר"ל כמו כסא שקבעו בעריבה (כלים פכ"ב מ"ד) רק שכסא הוא עם רגלים ועריבה בלא רגלים, ור"ל שסדרן זה אצל זה, וקאי על י"ב מזלות שבעולם. סדרן כמין חומה – קאי על י"ב חדשים בשנה.

ערכן כמין מלחמה – קאי על י"ב מנהיגים בנפש כמ"ש בפ"ו משנה ד' תלי בעולם כו' גלגל כו' לב כו' ושם יתבאר

ויט ע"ג

פרק ו

(פ"ו מ"א) אלו הם שלש אמות אמ"ש, ויצאו מהם שלשה אבות והם אויר מים אש, ומאבות תולדות. שלשה אבות ותולדותיהם¹⁴²³ ושבעה כוכבים וצבאותיהם ושנים עשר גבולי אלכסון, ראייה לדבר עדים נאמנים בעולם שנה נפש, ושנים עשר חק, ושבעה ושלשה פקדן בתלי וגלגל ולב.

אלו הם שלש כו' – והן כלל כל הספירות, ג' אמ"ש בכח"ב¹⁴²⁴, ובינה כולל אותם¹⁴²⁵ כידוע, והוא בסוד הראש. וז' כפולות בז"א ו"ק עם עט' הברית ז', והוא כנגד הגויה ששם הלב ת"ת. י"ב פשוטות במלכות עומדת על י"ב בקר¹⁴²⁶, י"ב שבטים דילה, י"ב שערי ירושלים, ג' בכל רוח ד' פעמים ג' כנ"ל, והוא כנגד הבטן שנקראת בטן, (שיה"ש ג) בטנך ערימת חטים כו' ושם בנינה¹⁴²⁷.

ובכל א' יש בו כל הכ"ב אותיות וע"ס, כי במוח ל"ב נתיבות כידוע, עשר ספירות כולל הראש כידוע¹⁴²⁸, וכ"ב אותיות ג' אמ"ש מים במוח, אויר בקרומא דאורא, אש

¹⁴²³ עי' לעיל יד ע"ד וז"ל, ומש"ל רפ"ו וז' כוכבים וצבאותיהן הוא ט"ס וכצ"ל וששה רוחות ונושאיהן ושנים עשר וכו', עכ"ל, וכן לקמן כ ע"א. נושאיהן הוא היכל הקודש. ועי' הערה 1451.

¹⁴²⁴ עי' פת"ש עקודים א' שהם ג' ספרים לעיל פ"א מ"א.

¹⁴²⁵ כלומר את כל הג"ר. ולכן נקראת אהי"ה עי' תיקו"ז &

¹⁴²⁶ עי' לעיל

¹⁴²⁷ מתחת לחזה דז"א.

¹⁴²⁸ עי' & כל רישא יש בה י' ספירות.

מאיר היצירה

בנפש היושבת על הכסא¹⁴²⁹, זו כפולות בז' שערים כנ"ל¹⁴³⁰, י"ב פשוטות בי"ב נימין שהן י"ב מזלות, וכל השערות הן כל הכוכבים כמ"ש בתי"ח (לב ע"ב) מנהון בנימין דאינון ככוכביא ומזלייא דל"ל חושבנא, ועוד נימא הכולל כל י"ב נימין התלי כמ"ש לקמן (כ ע"ב¹⁴³¹), וכן י"ב ארחין בראש י"ב ארחין שעושה החמה ברקיע, והראש הוא רקיע כמ"ש במ"ב¹⁴³².

וכן בלב יש בו ל"ב נתיבות¹⁴³³ כמנין ל"ב אלהים דמעשה בראשית¹⁴³⁴, וכולל כל הע"ס¹⁴³⁵, ויש בו כ"ב אותיות, ג' אמ"ש אש ליבא נור דליק (ת"ז נה ע"א), מים ריאה רוח דנשיב בכנפי ריאה רוח, וז' כפולות ו' פרקי ידים וגופא [ששם הלב ת"ת], וי"ב פשוטות ו' כנפי ריאה עם וורדא כמ"ש בזהר (רע"מ נשא קכא ע"ב) שהוא דוגמת היסוד זעירא¹⁴³⁶ לכן גניז בכיס¹⁴³⁷, וד"ל¹⁴³⁸. ו' עיזקאין דקנה זהו בגווייה¹⁴³⁹.

ובבטן ג"כ כולל ע"ס, שראש גויה בטן הן בינה ת"ת ומלכות, שבכל א' ע"ס, והן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י¹⁴⁴⁰. וג' אמ"ש כבד בו אש הטבעי, וקורקבן¹⁴⁴¹ בו מים לכן הוא מבשל, והמסס¹⁴⁴² רוח בו יתילדו רוחות בבטן כידוע. וז' כפולות ו' פרקין של הרגלים וברית. וי"ב פשוטות י"ב (פ"א מ"ב) מנהיגים כנ"ל (פ"ה מ"ו). וז"ש (חגיגה יב ע"ב) הארץ על י"ב עמודים עומדת, הארץ הוא הבטן כמ"ש בפרק ג' (משנה ח') ארץ בעולם ובטן בנפש, ועל י"ב מנהיגים עומדת. וי"א על ז' עמודים (שס), הן ו' פרקי הרגלים עם ברית, וי"א על עמוד אחד וצדיק שמו, ברית, שבטן הוא מלכות, והיא עומדת על הברית, עטרת הברית, אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב ד) כידוע. נמצא כל אחד כולל¹⁴⁴³ בחיורו, אלא דחשיב בכל א' עיקרו שלו, בראש אש וכן בכלם.

ואלו הכ"ב הן בכל דבר כי בגשם ג' מרחקים¹⁴⁴⁴, ג' אמ"ש, וששה שטחים ונקודה הפנימית זו כפולות, וי"ב גבולי אלכסון כנ"ל. ובצינורות כ"ב כנ"ל (יח ע"ב הן הן¹⁴⁴⁵), ג' וז' וי"ב. ובעולם שנה נפש ובספירות, ובשמות שם ע"ב הוא {יט ע"ד} ג' אמ"ש כידוע ויסע ויבא ויט כמ"ש בתז"ח (זו ע"ג), ושם של מ"ב הוא בז' כפולות כידוע (תיקו"ז נב ע"א), זו שמות בז"ת וכל אחד כלול מו"ק, שלכן נקראו [כפולות], כי בשם ע"ב הוא כל שם מג' אותיות וכאן כל שם מו'. ושם של י"ב¹⁴⁴⁶, ובשם הוי"ה במילואו יו"ד, ג' אמ"ש, והן ג"ר י' כתר ו"ד דו פרצופין חו"ב ובהן אותיות שלימים שהן אמות¹⁴⁴⁷ כו'. ה"א הוא ו"ק ועם א'

¹⁴²⁹ עי' פ"ג מ"ו ועוד צ"ע

¹⁴³⁰ אזנים עינים חוטם פה.

* ¹⁴³¹

* ¹⁴³²

¹⁴³³ ע' לעיל ג ע"ב ד"ה ול"ב.

כללים ח"א פ ע"ב תחתון, עי' ביאורים ח"א סט ע"ד דהיינו שנתגלו בו כל הל"ב נתיבות

¹⁴³⁴ ע' לעיל הערה 78.

¹⁴³⁵ עשרה מאמרות?

¹⁴³⁶ ע' ב"ע נ ע"א שזה יסוד כאשר הוא לא בשעת זיווג והוה כאבר מת.

¹⁴³⁷ עי' שו"ע יו"ד סי' לה סעיף ד'

¹⁴³⁸ ודי למבין

¹⁴³⁹ ע' תיקו"ז קסו ע"א & (קסג ע"א) ואית שינה לטב ואית שינה לביש לטב כגון חלום דאיהי סלם (נ"א כגון חלום) דחזא יעקב וביה דביק קנה ושית עיזקין דקנה איהו שית דרגין דנבואה וסלקין לשתינ נשמי דהוה נאים בהון דוד

¹⁴⁴⁰ עי' לעיל הערה 236.

¹⁴⁴¹ מה זה

¹⁴⁴² מה זה

¹⁴⁴³ נדצ"ל כלול.

¹⁴⁴⁴ מימדים, עומק רוחב גובה.

¹⁴⁴⁵ ע' הערה ח.

¹⁴⁴⁶ עי'

¹⁴⁴⁷ נראה למחוק.

מאיר היצירה

שבתוך הוא"ו הוא ז' כפולות כמ"ש בתז"ח (#). ובשם ב' ההי"ן שהם ב"פ ו"ק כמש"ל (#). וא' משלמת לשניהן לכן הן כפולות. ו"ו הן י"ב פשוטות ונק' אלו פשוטות כי הוא עם מלואו אבל בפשוטה אין בשם רק ו' אחד. אכן ה' כפולה ועם י' אותיות של השם הוא ל"ב. וכן בספירות החיצוניות הוי"ה פשוטה כ"ב¹⁴⁴⁸, והפנימים במילואו ע"ס ל"ב כנ"ל, וכן בכ"ב אותיות נפש בשיתופא דגופא¹⁴⁴⁹ והיא הנשארת בנוף, ונקודות עשר נקודין הרוח. כמו שאין תנועה לגוף ונפש בלא רוח, כן לאותיות עם נקודות. וכן בכל גשם יש בו פנימיות המקיים אותו בגדרו וכלול מע"ס והוא נפשו, בסוד השם המתפשט בכולם כמ"ש (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם.

ויצאו מהם שלשה אבות אויר מים אש ומאבות תולדות – כן הוא בעולם שנה נפש, ובעולם קודם אמ"ש יסוד כל דבר שכולל¹⁴⁵⁰ ברוח, ואח"כ אויר מים אש הפרטים שהם רוח מרוח כו' (פ"א מי"ד) והן אבות, ואחר כך תולדות שמים וארץ ואויר מכריע בינתיים כמ"ש בפ"ג משנה ב', ויצאו מהם וכו' והם וכו' ומאבות וכו'. וכן בשנה, וכן בנפש, ג' אמ"ש השרשים, ואויר מים אש, שבאדם וראש ובטן וגויה, כי מכל דבר נולדו ב' דברים רוחני וגשמי, מאמ"ש אויר וכו' וראש כו'. וז"ש בפ"ג המליך אות א' ברוח וכו' וחתם בהן אויר בעולם ורויה בשנה וגויה בנפש. וכן ב' בחכמה ועין ימין בנפש וכן בכולם. וז"ש שלשה אבות ותולדותיהן ושבעה כוכבים וצבאותיהם¹⁴⁵¹ שהם ג"כ אבות ותולדות, וכן בנפש כנ"ל, וכן בגבולי אלכסון שיחה ברגל ימין כו' כנ"ל. וראיה לדבר – שהכל נחלק לג' וז' וי"ב.

עדים נאמנים בעולם שנה נפש – כמ"ש (דברים יז ו) ע"פ שנים עדים או שלשה כו'. שלפי הפשט שע"י ג' מתקיים יותר, והם נקראים עדים נאמנים, וכן נאמר (קהלת ד ט) טובים השנים מאחד כו' (שם יב) והחוט המשולש כו', ובכל דבר אמרו דאתחזק בתלתא זמני, וז"ש (מכות ה ע"ב¹⁴⁵²) אם מתקיים העדות בשנים כו' ליתן שכר כו' וכשם כו' ומנין שאפילו מאה, דהוה אמינא דווקא ג' שמתקיים העדות יותר בהם כנ"ל, וז"ש כאן עדים נאמנים בג' (וכ ע"א) עדים בעולם שנה נפש.

ושנים עשר חוק ושבעה ושלשה – ר"ל כי אף אם יתחזק דבר אחד תלתא זימני מ"מ לא יתחזק בשאר, אבל אם יתחזק ג' דברים אז בודאי יתחזק¹⁴⁵³. וז"ש ושנים וכו' ג' דברים, שכולם מכוונים הוא ראיה שהשאר, כמו ע"ס וכן איברים הפרטים, שכולם זה כנגד זה בעולם שנה נפש כידוע, שלכן נקרא¹⁴⁵⁴ עולם קטן (ת"ז קטז ע"ב). וכן בשאר דברים כולם הם כמו בספירות ובמלאכים ובכל היכלות ועולמות, ואף ביסודות הפשוטים ובדצח"מ, אלא שבהן בכח כמו טיפת הזרע כל האדם בו בכח.

[עוד בליקוטיו – אלו הם כו' ותולדותיהן וששה רוחות ונושאייהם כצ"ל. ראיה לדבר כו' – שהכל בג' ג' בין באורך בין ברוחב עולם שנה נפש אמ"ש וז' וי"ב בכולם והן עצמם מחולקים ג"כ בג' ג' כמש"ל (פ"א מי"ג¹⁴⁵⁵) שלש אמות אמ"ש כו' מ"ם דוממת¹⁴⁵⁶ – כנ"ל וכן הוא בעולם שנה נפש, בהראש הפה שורקת ומדברת בקול, והבטן דוממת אין בה רוח כלל, והגויה בה קלא דלא פסיק, ונהר יוצא רוח מכריע

¹⁴⁴⁸ ע"י לעיל ג ע"ב יה"ו עם קוץ.

¹⁴⁴⁹ ע"י לעיל הערה 167.

¹⁴⁵⁰ נדצ"ל שכלולים.

¹⁴⁵¹ ע"י לעיל הערה 1423.

¹⁴⁵² הרב טען שזה לשון אחר מהמשנה במכות, וצ"ע מקורו.

¹⁴⁵³ כלומר זה שייך לחזקות של קמיע בשבת & ?

¹⁴⁵⁴ האדם

* ¹⁴⁵⁵

¹⁴⁵⁶ הוא ליקוט על מ"ש במשנה ב' להלן (גליון)

מאיר היצירה

בינתים¹⁴⁵⁷. וכן בעולם הארץ דומיה כו¹⁴⁵⁸, יורדי דומה (תהלים קטו ז), והשמים מספרים כבוד אל (שם יט ב) תמיד, וכמ"ש בפ' ויקהל (קצו ע"א) אלמלא דבני עלמא אטימין ליבא וסתימין עיינין לא יכלין למיקם מקל נעימותא דגלגלא דשמשא כו', וכן אמרו בגמרא (יומא כ ע"ב). ובאור בעה"ז רוח מכריע כו' קלא פנימאה¹⁴⁵⁹ אינו נשמע וג"כ אינו תמידי. ובשנה חום כולם מהלכים ומרגשים, ובימות הגשמים נחת גדודיה וביד כל אדם יחתום (איוב לז ז) (פי' מבלי לצאת מפני הגשמים), וברוח רויה מכריע יש כו' וכ"ה בכלם] ושלשה ופקדן בתלי וגלגל ולב – שהן מנהיגין את כולן להורות שהכל יוצא משורש אחד, וכן אמר לקמן במשנה ה' א' על גבי ג', ג' כו', וכן הוא בכל דבר שא' כוללם והוא על גבי ג', וג' כו'.

תלי הוא התנין במזלות¹⁴⁶⁰, שע"י יצאו כל המזלות, וע"י יבאו, וע"י כל החילופים במהירות ובאיחור ועמידת הכוכבים והילוכם לאחור, והוא כולל כולם. ולפי שלא ידעו בו הפילוסופים והתוכנים נשתבשו במהירות ואיחור הכוכבים, וכל הנ"ל וש"ד¹⁴⁶¹, וגזרו שהגלגל חוזר ומזלות קבועים ונצרכו לגלגל הקפה וליוצא מרכז, ודברים זרים והכחישו דברי רבותינו ז"ל (פסחים צד ע"ב¹⁴⁶²) בחלוני רקיע, אבל ע"י התנין במזלות יתורץ הכל והוא נעלם כמו לב. וכן לב על ידו¹⁴⁶³ (זכ ע"ב) מתנהגין כל האיברים והוא נעלם בתוכם וע"י יצאו וע"י יבאו, וכן מהירות האיברים ואיחורם וכל הנ"ל הכל ע"י הלב כמ"ש (תהלים קיט נט) חשבת דרכי ואשיבה רגלי כו' חשתי כו', ואמרו (אבות פ"ב מ"א) איזה דרך ישרה כו' איזה דרך רעה שיתרחק כו' רואה אני כו'. והן א' שבתוך הוא"ו, בתוך י"ב מזלות, ב' ווי"ן בתוך י"ב מנהיגין, כמ"ש בתיקונים (#¹⁴⁶⁴) ו' ת"ת ו' יסוד א' בינה ליבא.

¹⁴⁵⁷ ?ש' הוא אש מ' הוא חכמה וא' הוא מכריע וזה כך?

¹⁴⁵⁸ (4) ספר תהלים פרק כב פסוק ג

אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דמיה* לי:

(5) ספר תהלים פרק לט פסוק ג

נאלמתי *דומיה* החשיתי מטוב וכאבי נעכר:

(6) ספר תהלים פרק סב פסוק ב

אך אל אלהים *דומיה* נפשי ממנו ישועתי:

(7) ספר תהלים פרק סה פסוק ב

לך *דמיה* תהלה אלהים בציון ולך ישלם נדר:

¹⁴⁵⁹ הרי הקלא פנימאה היא לא פסיק תדיר, אלא צ"ל שהתגלותו למטה, עי' לעיל יא ע"א ז"ל, ורוח הוא קול גדול דלא פסק קלא פנימאה, ועי' עי' תז"ח (יט ע"ג) וז"ל, וכד אתפשט' מטאת לחד מאלין ואשתני ואתעביד רוח דלא שכיך לעלמין ונביעו תדיר, עכ"ל, כלומר נשימה ע' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, וע"ש בתז"ח שזה חיך וגרון, וצ"ע אם הנשימה היא באמת שניהם יחד או רק בינה*.

ועי' זהר ח"א נ ע"ב וז"ל, לשני בתי ישראל וגו', חד סתימא עלאה, וחד אתגליא יתיר (סתימא) עלאה (דא) קול גדול, דכתיב (דברים ה יט) קול גדול ולא יסף, והאי קול פנימאה איהו דלא אשתמע ולא אתגליא, עכ"ל.

¹⁴⁶⁰ ר"ו הנ"ל הן י"ב מזלות של הרקיע, והא' שבאמצע הוא התנין המלך כמ"ש בס"י, והן לעולם ו' מזלות למעלה מהארץ ו' למטה שהארץ באמצע בין ת"ת ויסוד כנ"ל (יהל אור ח"ב קפז ע"ב).

¹⁴⁶¹

¹⁴⁶² ז"ל, חכמי ישראל אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובלילה למעלה מן הרקיע וחכמי אומות העולם אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובלילה למטה מן הקרקע אמר רבי ונראין דבריהן מדברינו שביום מעינות צוננין ובלילה רותחין, ועי' פת"ש בית נתיבות עגו"י פרק ד' ז"ל, ומזה תבין סודות נסתרים, יתגלו לך כמה דברים בדברי חז"ל מה שדברו בענייני הגלגלים ומזלות, ומענין יסודות התחתונות שבארץ, שנראים לכאורה תמוהים מאוד וסותרים הדברים שנתבררו להיפוך, כעין מה שכתוב (פסחים צ"ד ע"ב) שבליילה החמה מהלכת למעלה מן הרקיע, וכן תיקנו אנשי כנה"ג בברכות ק"ש, הפותח בכל יום דלתות שערי מזרת ובוקע חלוני רקיע כו', כי באמת הם לא דברו מענין חיצוניות הגלגלים ומזלות, אלא מבחי' הפנימיות שלהם שהוא סוד בחי' יושר שזהו השייך לישראל וצריך לעבודה

עי' אדיר במרום עמוד רלה

¹⁴⁶³ אולי ידה?

¹⁴⁶⁴ עי' תז"ח יג ע"ג.

מאיר היצירה

וגלגל אינו גלגל הכוכבים, רק היקף החמה, שע"י נעשית השנה. וע"י היקף החמה עושין לפעמים י"ג חדשים להשלים עם החמה והוא ג"כ א' הנ"ל, וכנגדם הם י"ג תקוני דיקנא, וי"ג קוצי דשערי, וי"ג נימין¹⁴⁶⁵, וי"ג אורחין, וי"ג מדה"ר, וי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, וע"י הי"ג נעשין כולם אח"ד שהוא בגי' י"ג, וכן מתייחדין ע"י שבעה ושלשה, ובכולם הוא מכריע בג' אמ"ש הגויה ששם הלב ובו' שערים הפה כי פומא וליבא חדא נינהו ולכן כל המדבר אחד בפה ואחד בלב כו'¹⁴⁶⁶.

(פ"ו מ"ב) שלש אמות אמ"ש אויר מים אש, אש למעלה ומים למטה ואויר רוח חק מכריע בינתים. וסימן לדבר ¹⁴⁶⁷האש נושא את המים מ' דוממת ש' שורקת א' אויר רוח חק מכריע בינתים ג' אמות וכו' אש למעלה – בכולם. בעולם שמים למעלה, ובשנה החום ניסן ר"ה לחדשים כנ"ל, ובנפש הראש, וכן מים למטה ואויר כו' הוא כן בכולם כנ"ל. וסימן לדבר המים נושא את האש כצ"ל – ר"ל אם תרצה לידע את הדבר הזה ראה במים ואש שלנו, שאין להם שלום, וכששופכין מים ¹⁴⁶⁸ואין יכולין להיות יחד, כי הם שני הפכים, יורד המים למטה והאש למעלה, וזהו כבוי שעולה לשרשו ונשאר המים. ואם היה מים למעלה מאש, היה להיפך. ובהיפוך מש"א מים ע"ג אש, וזהו משא שמשא הוא היפך של נושא, שא"א לסבול, כמ"ש בזהר (ח"א קצ"ז ע"א) משא דבר וכו' מטולא לביש. וכך הן שאדם קר הוא רחמן כו' וחס הוא כעסן, שרחמן יכול לסבול את הכעסן, אבל בהיפוך לא כמ"ש (ר"ה כט ע"א, תענית כז ע"א) עלוב ושאינו עלוב מי נדחה מפני מי כו' ולכן אמרו¹⁴⁶⁹ הקב"ה שהוא בתכלית הרחמים נושא הכל.

מ"ם דוממת ש"ן שורקת – כי בומ"ף הן אותיות השתיקה בסגירת הפה, והמ"ם יותר מכולם. וזושר"ן הם אותיות השריקה, והשי"ן יותר מכלם. ואחה"ע הוא בפתחת הפה אבל לא בשריקה, וא' יותר מכולם קל, וזהו מכריע, ולכן נבחרו אלו האותיות. וכ ע"ג וכן מים דוממים, ומה שהמים מרעישין בים הוא מכח הרוח שבקרבו, והאש שורקת ומתנענע תמיד, ורוח ממוצע. וכן מדת הדין שורק תמיד וצועק, ומדה"ר שותק ומעלים עין, ומשפט שהוא ממוצע מכריע. וכן מי שמטבעו חס כעסן וצועק, ורחמן סובל הכל ושותק, ובינוני הוא מכריע. וכן בנפש הבטן לא קול ולא דבור, ובראש הדבור, ובגויה הקול מכריע. וכן בשנה ימות הגשמים שוקמים כל הדרכים והבריות וכן בכולם.

(פ"ו מ"ג) תלי בעולם כמלך על כסאו, גלגל בשנה כמלך במדינה¹⁴⁷⁰, לב בנפש כמלך במלחמה. תלי בעולם וכו' – שהוא קבוע וכולם חוזרים ובאים אליו ומשתחיים לו¹⁴⁷¹.

¹⁴⁶⁵ הבדל בין נימין לקוצי, עי' שעה"כ ציצית ב'?

¹⁴⁶⁶ עי' מדרש משלי (פרשה יב): ורשעים מלאו רע, זה הוא המדבר אחת בפה ואחת בלב, ולא עוד, אלא שהקב"ה קוראו תועבה. שנאמר, תועבת ה' שפתי שקר.

¹⁴⁶⁷ המים נושא את האש ע' גר"א

¹⁴⁶⁸ על האש אין (נדצ"ל).

¹⁴⁶⁹ כלומר במדרש מקומו של עולם &, אני אשא?

¹⁴⁷⁰ על חומה - גליון

¹⁴⁷¹ הוא כמו נקודה פנימי של העיגול.

עי' בהגר"א בסד"צ ט ע"ב שזה דוגמת מזל תחתון דת"ד. ועי' פת"ש א"א כג, שב'תלי' תלויה כל צבא השמים, ועל ידי אותו התלי מורידים את השפע לעולם התחתון בסדר הטבעי. אם כן משמע שזה לא שהמזלות חוזרים אליו אלא משפיעים אליו והוא משפיע שפעם למטה וצ"ע.

מאיר היצירה

גלגל בשנה כמלך (על חומה) [במדינה] – לשמור העיר, כן הוא שומר עתותי השנה, קיץ וחורף וזרע וקציר¹⁴⁷², כל תקופת השנה. לב בנפש כמלך במלחמה – כמ"ש לקמן (במשנה ה') וי"ב עומדים במלחמה כו' כמ"ש שם. והם ג' מינים: א', שהוא והמדינה יושבים שלווים ושקטים והוא מלך על כסאו. ב', שהוא שומר המדינה ומשגיח על צרכם. ג', שסבבם למלחמה וצריך להלחם על עצמו. והן עולם שנה נפש נגד אמ"ש¹⁴⁷³. עולם, שהם שמים, כולם שלווים ושקטים וא"צ לשומרם ששם אין השתנות. ב', שנה, אור, שם השתנות קיץ וחורף וכל העתים, וצריך השגחה על הנהגתם. ג', ארץ, שם נפש, כל ההתפכות וכל השינויים וכל המלחמות ופגעים, וכן בנפש התאוות והכעס וכל הד' מרות¹⁴⁷⁴ וחליים. ומכולם אין מגיע הצער כמו ללב שהוא המלך וכל המלחמות בעדו. וכל אלו הג' בראש ובטן וגויה¹⁴⁷⁵, ואף שכולם (כ ע"ד) כלולין זה בזה, שאף בעולם ושנה דומה למלחמה, שג'¹⁴⁷⁶ אוהבים ושונאים ומחיים וממיתים כמ"ש ל', שגם הם מד' יסודות, אינן רק כפי טבע השפעתם למטה. וכן כלולין כולם זה בזה, כי גם הלב כמלך על כסאו, כי ממנו יצאו חיים אל כל האיברים, ואלו יבואו שבלילה¹⁴⁷⁷ בשינה כולם נאספים אליו, מ"מ רובו במלחמה הוא צריך לשמור עצמו שלא יתגברו השונאים והממיתים עליו.

(פ"ו מ"ד) גם את זה לעומת זה עשה אלקים (קהלת ז יד), טוב לעומת רע¹⁴⁷⁸, רע לעומת טוב¹⁴⁷⁹. טוב מטוב, רע מרע¹⁴⁸⁰. הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב¹⁴⁸¹. טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים.

¹⁴⁷² עי' בראשית (ח כב) עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבתו. היינו שזה תלוי במידת המלכות כמ"ש כ כאן
¹⁴⁷³ שמים אור ארץ?
¹⁴⁷⁴

(4) רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכז ע"ב
ובאבוד רשעים רנה דמיכאל גבריא"ל נוריא"ל רפאל"ל שלטין על ד' סטרין (ס"א יסודין) טבין דב"נ דאינון מיא ואשא ורוחא ועפרא וכל חד אית ליה ד' אנפין עון משחית אף וחימה תליין (ד"א שלטין) על מרה לבנה דריאה דעביד סרכא ובמרה סומקא דכבד דאתאדם במאדים ובמרה ירוקא דאחידא בכבדא דאיהו חרבא דמלאך המות דאתמר בה ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות. ובמרה שחורה לילית שבת שולטנותא בטחול דאיהו עציבו שאול תחתית עניותא וחשוכא בכיה והפסדא ורעבון מיד דמתעברין אלין קליפין מב"נ שלטא עליה אילנא דחיי בע"ב אנפין דאינון י' י"ד יד"ו יד"ו

¹⁴⁷⁵ כלומר מלך על הכסא ראש. נראה יותר שזה הג' בחי' של מלך על כסא

¹⁴⁷⁶ נדצ"ל ששלשתם

¹⁴⁷⁷ [נראה צ"ל "בלילה"]*##

¹⁴⁷⁸ הקב"ה לא גילה את אור קדושתו אלא רק בערך שראה רצונו להמציא את הרע כנגדו, ולכן אין גילוי מאצילות ולמעלה, כגון העקודים והא"ק וכנודע, שהם נעלמים, כי הם מהעולמות דא"ס, כי אין כנגדם מציאות הרע ח"ו (דע"ה ח"א עז ע"א)
¹⁴⁷⁹ כי ישנם בקליפה ג"כ ד' עולמות אבי"ע, ולכן יש להרע כח להתרברב ולומר אלהים אני, אל אני, מושב אלהים ישבתי, כמ"ש ביחזקאל (כ ב). מה שאמר טוב לעומת רע הוא על הכוונה והרצון, כי גילה את הטוב רק בערך שהיה בכוונתו ורצונו ית"ש לברוא את הרע כנגדו, ומה שאמר רע לעומת טוב הוא על הפעולה והמעשה, כי ברא את הרע כנגד כל הד' עולמות אבי"ע.
(דע"ה ח,א עז ע"א)

¹⁴⁸⁰ הגם שאנו רואין בהנהגה שיוצא לפעמים מצדיקים דבר רע ומרשעים דבר טוב, וע"ד שאמרו בשיר השירים רבה (פסוק א' ס' ו') את מוצא צדיק מוליד רשע מוליד רשע צדיק מוליד רשע רשע מוליד צדיק כו' ע"ש. והרי לנו כי יוצא לפעמים טוב מרע ורע מטוב, והרי נראה ח"ו כאלו שניהם שקולים או שהם מתחלפים ח"ו, ועל זה אמר הספר יצירה, כי לא כן הוא אלא לעולם אין יוצא טוב אלא מטוב ורע מרע, ומה שאנו רואין כי יוצא לפעמים רע מטוב וטוב מרע, הנה הוא ע"י החטא דעץ הדעת שנתערב רע בטוב וטוב ברע, וכנודע בסוד יציאת אברהם מתרח, וכן מלכות בית דוד מרות שהוא אם המלך אמה של מלכות, כמ"ש (בבא בתרא צא ע"ב) היתה בתו של עגלון מלך מואב בנו של בלק כמ"ש בסוטה (דף מז ע"א) (ע' סדר הדודות ח"א ב' אלפים

מאיר היצירה

גם את זה לעומת זה וכו' – כמו שי"ב מזלות בדכורא ו"ו כנ"ל (יז ע"ד), כן בנוקבא י"ב בקר¹⁴⁸². לכן י"ב צירופי הוי"ה בעד"א, כ"ד צירופי אדנ"י במלכות, שבה כלולה שלו ושלח¹⁴⁸³, כ"ד ספרים¹⁴⁸⁴. וז"ש את זה לעומת זה, י"ב שלו נגד י"ב שלה, ז"ה בני י"ב, לעומת זה ג"כ י"ב. שלכן נקראו שניהם זה בדכורא כמ"ש בזהר (ח"א רטו ע"ב) זה וזאת, וכן נוקבא ג"כ נקראת ז"ה "זה השער" (תהלים קיח כ) כמ"ש בתי' (יג ע"א), וי"ב מזלות נחלקין לד' מדרגות נגד ד' אותיות הוי"ה וד' אותיות אדנ"י שהן בחגת"ם, חסד טוב, וגבורה רע, אע"פ שאין רע למעלה מ"מ למטה מתעורר הרע.

וכן ת"ת, טוב מטוב, נמשך מחסד, ומלכות רע בסט' יראה רעה¹⁴⁸⁵.

ועשה אלהים זה לעומת זה בזווג פנים נגד פנים, שאז החסד דידיה נגד גבורה דידיה, וזהו טוב לעומת רע. וגבורה דידיה נגד חסד דידיה וזהו רע לעומת טוב, וזהו סוד מיתוק הגבורות בזווג. ולכן בארץ בדרום תוקף החמימות מאש שבשמים כו¹⁴⁸⁶ ובצפון קר יותר ממים שבשמים ושם הישוב, אבל ת"ת ומלכות דידיה נגד ת"ת ומלכות דידיה וזהו טוב מטוב רע (כא ע"א) מרע.

הטוב מבחין – עכשיו מפרש הפעולות של הד' דרגין, ואמר הטוב דידיה מבחין את הרע שלו, והרע¹⁴⁸⁷ מבחין את הטוב שלו. כי כשם שא"א לקבל רוב רעה כן א"א לקבל רוב טובה, כמ"ש (תענית נג ע"א) כעסת עליהם אינן יכולים לקבל השפעת אינן כו¹⁴⁸⁸, ולכן היא ממתקת את הטוב והרע שלו בנטיה מעט, שלכן אמרו במלכות, כ"ד הרפה (זהר ח"ג רלא ע"ב), דינא רפיא (שם)¹⁴⁸⁹. ואח"כ בת"ת ומלכות, טובה שמורה וכו', שמשם החיים והמות, ת"ת חיים ומלכות אילנא וכו¹⁴⁹⁰. שת"ת ומלכות מנהיגין את העולם, כמ"ש (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. שאף שת"ת ומלכות זה לימין וזה לשמאל, מ"מ שניהן מכריעין הם, אלא שזה נוטה יותר לימין וזה יותר לשמאל (תיקו"ז ז ע"א). לכן בא ע"י¹⁴⁹¹ כי שניהם הם ממוצעין כנ"ל.

תשפ"ז). וכ"ז הרי הוא יציאת טוב מרע, וכן עד"ז רע מטוב, כמו ישמעאל מאברהם, ועשו מיצחק, ואמרו (שבת קמו ע"א) עד ג' דורות לא פסקה זוהמא מאבותינו, שהוא מהחטא דעץ הדעת, ויצאו ישמעאל ועשו מתערובות הזוהמא שבהם, ואברהם מתרח ורות מעגלון מהתערבות הטוב שבהם, והרי יוצא באמת רק טוב מטוב ורע מרע. (דע"ה ח"א עז ע"א).

¹⁴⁸¹ הטעם שברא הקב"ה את הרע ג"כ כי אלולא מציאות הרע לא היה ניכר הטוב כלל, ולא היה נרגש ההנאה ממנו לשמוח בו, כי אין דבר ניכר אלא מהעדרו ותמורתו, וכמ"ש במסכת תמורה (&) כי אלולא המות לא היה ניכר החיים, ולא היה נודע שהם חיים, ואלולא הרשע לא היה ניכר הצדיק, ואם אין טומאה אין טהרה, כי לא היה נודע מעלתו והנאתו כלל. וכן כל שכר הצדיקים וטובם הרי הוא רק בסיבת בריאת מציאותו הרע, וזהו שאמר הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב, טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים. (דע"ה ח"א עז ע"א).

¹⁴⁸² ע"י לעיל יז ע"ד והערות 193 552 1368.

¹⁴⁸³ האם זה פשוט? שיש לו חסדים ולה גבורות, והוא נותן לה, ויש לה את שניהם?

¹⁴⁸⁴ ע"י תיקו"ז טו ע"א בכ"ד אתון דכלילן בהון כ"ד ספרים, דאינון כ"ד דשאיב מן ימא דאורייתא, אתמר בהון ותגיד לבני ישראל, ומאי ניהו דשאבין מניה האי כ"ד דאיהי שכינתא, כלילא מכ"ד ספרי דאורייתא, דא צדיק, דאיהו נהר דנפיק מעדן עלאה, בגין דנחית ביה ו', דאיהו בן י"ה.

¹⁴⁸⁵ ע"י הק' זהר יא ע"ב.

¹⁴⁸⁶ ע"י זהר שמות כד ע"א. ונראה שה'וכו" הוא טעות.

¹⁴⁸⁷ שלה

¹⁴⁸⁸ השפעת עליהם טובה אינן יכולין לעמוד.

¹⁴⁸⁹ ע"י לעיל יד ע"ב לגבי דינא רפיא שהיא דין ממותק

¹⁴⁹⁰ דמוותא, ע"י ליקוטי הש"ס ב"ק שאילנא דמוותא הוא מידת המלכות.

¹⁴⁹¹ ?

מאיר היצירה

[בלקוטיו – זה לעומת זה – וכן בס"א כל הל"ב: עשר כתרין¹⁴⁹², וג' קטירין צאן ועבד ושפחה¹⁴⁹³, וז' היכלין דס"א, ז' מדורי גיהנם, ז' רקיעין, ז' ארעאין דלהון, ז' כוכבים בס"א וי"ב נשיאים].

[עוד בליקוטיו – גם את זה כו' – כמש"ל פ"ב (משנה ד) וסימן אין למעלה מענג כו', וכתב בפ' בראשית (דף לג ע"ב) באתוון גליפין דר"א כו', וסימן א"ך ב"ך א"ל, והוא כמ"ש במ"א¹⁴⁹⁴, כי הן כ"ב בתים מלמעלה למטה וברוחב הן א"ך, ואמצעיתא הוא א"ל ב"ם, וזהו א"ל. והנה ידוע בסוד סליק ונחית¹⁴⁹⁵. והנה הקצוות הוא א"ת ב"ש עד חציו, ומשם ולמטה הוא בהיפך וכן הוא באלב"ם. והנה הימין הוא חסד דסליק¹⁴⁹⁶, ושמאל להיפך. וז"ש בפ' נח (ו יג) בא לפני, באתוון גליפין כו' דהוא אחר האחרון¹⁴⁹⁷, ולהיפך פנים הראשון אב הרחמים¹⁴⁹⁸.

וזהו טוב לעומת רע, ובחציו התחתון ג"כ כזה, אלא לפי שמתחיל ל"כ מ"י, וסדרן כ"ל י"ם, והוא משמאל לימין, לפיכך אומר רע לעומת טוב. ובאלב"ם למעלה הוא טוב לעומת טוב דהכל בסליקו, ומחציו ולמטה בהיפך. והן¹⁴⁹⁹ ד' רגלי המרכבה וכמ"ש¹⁵⁰⁰ דימינא ושמאלא מתחלפים משא"כ באמצע כמש"ש.

ואמר הטוב מבחין כו' טובה שמורה כו' – כי ד' בחי', ב' האמצעים ו"ה הן המתנהגים בעוה"ז ו"תגל ה"ארץ, י"ה ימינא ושמאלא הן מנהיגי עוה"ב ג"ע וגיהנם. אבל בעולם הזה (תענית כג ע"א) השפעת כו' כעסת כו'¹⁵⁰¹, והן ממוזגים כידוע, וכמ"ש (*##¹⁵⁰²) כי המים והאש הן מנהיגי עוה"ב, גן עדן בנהר וגיהנם באש, וכאן בחיים ומות, רוח ועפר. ובעוה"ז הוא בחילוף¹⁵⁰³.

¹⁵⁰⁴ הטוב מבחין את הרע – ר"ל שבוחן לרשע ונותן לו טובה, וצדיק להיפך והוא הנסיון כידוע. וזהו א"ת ב"ש כו' {כא ע"ב} ולהיפך, אבל בעוה"ב טובה שמורה כו' א"ל ב"ם¹⁵⁰⁵. וזהו את זה לעומת זה כנ"ל. שימינא ושמאלא מתנהגים העוה"ב, וכאן הוא בהיפך הטוב מבחין כו' וא"ל ב"ם בעוה"ב, וכל שהוא יותר צדיק יותר נבחן. ואברהם אע"ה שהוא ראשית דרגא דחסד נבחן יותר מכל, וכמ"ש בב"ר (פנ"ה סי' ב') משל לשתי פרות, וכ"ה ברשעים להיפך ונבוכדנצר יוכיח¹⁵⁰⁶. ולכן נגד הא' הוא התי"ו וב' שי"ן, ובאחור להיפך, אבל בעוה"ב נגד הא' הלמ"ד ונגד הב' המ"ם כו' וכן באחור.

¹⁴⁹² עי' זהר שמות לח ע"א

¹⁴⁹³ עי' זהר שמות יג ע"ב

¹⁴⁹⁴ עי' הערה ז.

¹⁴⁹⁵ עי' זהר בראשית לט ע"א ותיקו"ז קכב ע"א שזה ה' עלאה סליק ונחית ה' תתאה

עי' לקמן הכל בסליקו שסליק היא שהאותציות עולים בחשבונם והוא בחי' פנים עי' לעיל ונחית הפוך הרב הסכים לזה

¹⁴⁹⁶ כאן מאד קשה כוונתו שהחסדים יהיו בגדר סליק אם לא נגיד שהחסדים מושרשים בבינה הנ"ל בהערה הקודמת.

¹⁴⁹⁷ היינו הצירוף של ב' א' בא הוא לפני, ואין כזה דבר בזהר.

¹⁴⁹⁸ היינו הצירוף הראשון הוא א' ב', והוא אב הרחמים.

¹⁴⁹⁹ ב' קצוות והב' באמצע

¹⁵⁰⁰ אולי צ"ל כמו שביארנו. ##*

¹⁵⁰¹ עי' לעיל הערה 1488.

¹⁵⁰² עי' לקמן 1523.

¹⁵⁰³ שהמנהיגים הם הממוצעים ולא הקצוות. ##*

¹⁵⁰⁴ עי' דפוס תולדת יצחק שמוסיף 'ג' אוהבים עמש"ש'. וצ"ע איפה נגמר הליקוט.

¹⁵⁰⁵ כאן הפיך מש"כ בד"ה הקודם.

¹⁵⁰⁶ ז"ל: ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו א"ר יונתן הפשתני הזה כשפשתנו לוקה אינו מקיש עליו ביותר מפני שהיא פוקעת וכשפשתנו יפה הוא מקיש עליו ביותר למה שהיא משתבחת והולכת כך הקב"ה אינו מנסה את הרשעים למה שאין יכולין לעמוד דכתיב (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש ואת מי מנסה את הצדיקים שנא' (תהלים יא) ה' צדיק יבחן (בראשית לט) ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדוניו וגו' ויהי אחר הדברים האלה אמר רבי יונתן היוצר

מאיר היצירה

(פ"ו מ"ה) שלשה כל אחד לבדו עומד, אחד מזכה ואחד מחייב ואחד מכריע בינתים. שבעה, שלשה מול שלשה, ואחד חק מכריע בינתים. ושנים עשר עומדים במלחמה, שלשה אוהבים שלשה שונאים שלשה מחיים ושלשה ממיתים. שלשה אוהבים הלב והאזנים, שלשה שונאים הכבד והמרה והלשון, שלשה מחיים שני נקבי האף והטחול, ושלשה ממיתים שני הנקבים והפה. ואל מלך נאמן מושל בכולם ממעון קדשו עד עדי עד, אחד על גבי שלשה, שלשה על גבי שבעה, שבעה על גבי שנים עשר, וכלם אדוקים זה בזה.

שלשה כל אחד וכו' – עכשיו מפרש ג' וז' וי"ב עניינם היאך קשורים זה בזה כל א' לבדו, בנפש ראש ע"ג גויה, וגויה ע"ג בטן, זה על זה, וכן בעולם ושנה כנ"ל. ז' ג' מול ג' כו' – ר"ל עין ואזן ונחיר ימין נגד שמאל, ופה באמצע מכריע בינתים. וכן בספי' חסד נצה ת"ת, נגד גבורה הוד יסוד, ומלכות מכריע. אבל ג"ר כולם רחמים גמורים, וכן הן זעג"ז בא"א¹⁵⁰⁷ כידוע, וכ"ה בשנה ונפש. ושנים עשר – שהן נחלקין לד' חלקים כנ"ל, בד' אותיות הוי"ה, שכל א' כלול מג' כנ"ל.

שלשה אוהבים – יו"ד חכמה וכן חסד דבה נחית חכמה (תיקו"ז ד ע"א)¹⁵⁰⁸. שונאים – ה' בינה דמינה דינין מתערין (זהר ויחי רכ ע"ב) וכן גבורה דבה נחית בינה. כל אהבה הוא ממדת החסד וכל שנאה הוא ממדת הדין. מחיים – ו' ת"ת, אילנא דחיי (תיקו"ז ז ע"א, שער מאמרי רשב"י פרשת ויחי). ממיתים – ה' מלכות כנ"ל. וכן הוא באדנ"י במילואו, שכל אות מג' אותיות, ואוהבים ושונאים הוא בעוה"ב, שלכך יצה"ר נקרא שונא, אם רעב שונאך (משלי כה כא), כי תצא על אויביך (דברים כ א), והרבה פעמים, וכן להיפך, מחיים וממיתים בעוה"ז כמש"ל (**#).

ג' אוהבים הלב והאזנים – שהן כלי התורה, כמ"ש (משלי ב ב) להקשיב לחכמה אונך תטה לבך לתבונה, וכיוצא בו, והוא כלי חכמה ותבונה, כי החכמה הוא דבר שמקבל ושומע מאחרים (רש"י שמות לא ג), ותבונה הוא שמבין דבר מתוך דבר. וז"ש בתחלה להקשיב ואח"כ תטה כו', כמ"ש (ברכות כג ע"ב, ע"ז יט ע"א) לעולם ילמוד אדם ואח"כ כו' (יהגה), כי הלב לחשוב ולהנהיג את עצמו, והוא בא ע"י השמיעה, כמ"ש בפ"ה (יח ע"ד) כמ"ש (משלי יח טו) לב נבון כו', ואזן חכמים. וכמו שהלב עיקר כל הגוף כן האזנים, ולכן אמרו (ב"ק פה ע"ב) חרשו נותן דמי כולו. ג' שונאים הכבד והמרה והלשון – כל התאוה בכבד כידוע, כמ"ש במדרש הנעלם (ח"א קלח ע"ב) ויאמר עישו אל יעקב הלעיטני נא כו' הכבד אל הלב כו' עיי"ש¹⁵⁰⁹.

הזה כשהוא בודק את הכבשן שלו אינו בודק את הכלים המרועעים למה שאינו מספיק להקיש עליו אחת עד שהוא שוברו ומה הוא בודק בקנקנים ברורים שאפילו הוא מקיש עליו כמה פעמים אינו שוברו כך אין הקב"ה מנסה את הרשעים אלא את הצדיקים שנאמר ה' צדיק יבחן א"ר אלעזר לבעל הבית שהיה לו שתי פרות אחת כחה יפה ואחת כחה רע על מי הוא נותן את העול לא על אותה שכחה יפה כך אין הקב"ה מנסה אלא הצדיקים שנאמר ה' צדיק יבחן:
¹⁵⁰⁷ כלומר לא ג' קוים אלא קו א' עי' אדר"ז (דף רפח ע"א) וז"ל, תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא.
¹⁵⁰⁸ יש כאן רק שנים האם חכמה כולל חו"ב?##

מאיר היצירה

ומרה כל הקנאה תלוי בה כידוע (##*), וז"ש וכא ע"ג (ב"מ קז ע"ב) מחלה זו מרה ולמה נקרא שמה מחלה, שהיא מחלה כל גופו של אדם, כמ"ש (משלי יד ז) ורקב עצמות קנאה דא מחלה כו' ופת שחרית כו'¹⁵¹⁰, והטעם כמ"ש שם למטה, פת שחרית מוציא את הקנאה כו'. וכן כל הי"ג מדות ששם הכל ענפי הקנאה, שמבטלן. והלשון בו תלוי כל הגאווה והכבוד להתפאר עצמו, ולגנות אחרים ולהתכבד בקלון חבירו, והן שרשי כל המדות התלוין בלשון. ואלו ג' דברים הנ"ל הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם (אבות פ"ד מ"א) ר"ל מן עוה"ב, והן ג' מדות של בלעם הרשע (אבות פ"ה מ"ט) עין רעה קנאה, ורוח גבוהה כבוד, ונפש רחבה תאוה שתלמידיו יורשין כו'¹⁵¹¹.

שלשה מחיים הטחול ונקבי האף – כמ"ש (בראשית ז כב) אשר נשמת רוח חיים באפו, והטחול, כל העוה"ז הכל בטחול, כמ"ש (ברכות ז ע"א) השעה משחקת לו בטחול¹⁵¹³, והיא משחקת לרשעים בעוה"ז, שבו תרמוש כל חיתו יער (תהלים קד ט), אלו

¹⁵⁰⁹ ז"ל בשלימות: ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. אמאי כתיב תרי זמני האדום. אלא, בגין דכל מה דאית ליה אדום, הוא אדום, כד"א ויצא הראשון אדמוני. ותבשילא דיליה אדום.

תרגום:

¹⁵¹⁰ מחלה זו מרה ולמה נקרא שמה מחלה שהיא מחלה כל גופו של אדם דבר אחר מחלה ששמונים ושלשה חללים תלוי במרה וכולן פת שחרית במלח וקיתון של מים מבטלתן תנו רבנן שלשה עשר דברים נאמרו בפת שחרית מצלת מן החמה ומן הצנה ומן הזיקין ומן המזיקין ומחכימת פתי וזוכה בדין ללמוד תורה וללמד ודבריו נשמעין ותלמודו מתקיים בידו ואין בשרו מעלה הבל ונזקק לאשתו ואינו מתאוה לאשה אחרת והורגת כינה שבבני מעים ויש אומרים אף מוציא את הקנאה ומכניס את האהבה אמר ליה רבה לרבא בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי שיתין רהיטי רהוט ולא מטו לגברא דמצפרא כרך ואמרו רבנן השכם ואכול בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הצנה אמר ליה דכתיב לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכם שרב ושמש לא יכם שרב ושמש כיון דלא ירעבו ולא יצמאו אמר ליה את אמרת לי מהתם ואנא אמינא לך מהכא ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך ועבדתם את ה' אלהיכם זו קריאת שמע ותפלה וברך את לחמך ואת מימך זו פת במלח וקיתון של מים מכאן ואילך והסירותי מחלה מקרבך.

¹⁵¹¹ ז"ל: כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו של אברהם אבינו, אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא, שנאמר (משלי ח), להנחיל אהבי יש, ואצרתיהם אמלא. אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת, שנאמר (תהלים נה), ואתה אלהים תורידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך:

¹⁵¹² ע"י ברכות דף ז ע"ב: ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה שנאמר עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו במ תניא נמי הכי רבי דוסתאי ברבי מתון אומר מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה שנאמר עוזבי תורה יהללו רשע וגו' ואם לחשך אדם לומר והא כתיב אל תתחר במרעים אל תקנא בעושי עולה אמור לו מי שלבו נוקפו אומר כן אלא אל תתחר במרעים להיות כמרעים אל תקנא בעושי עולה להיות כעושי עולה ואומר אל יקנא לבך בחטאים כי אם ביראת ה' כל היום איני והאמר רבי יצחק אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו שנאמר יחילו דרכיו בכל עת ולא עוד אלא שזוכה בדין שנאמר מרום משפטיך מנגדו ולא עוד אלא שרואה בצריו שנאמר כל צורריו יפיח בהם לא קשיא הא במילי דידיה הא במילי דשמיא ואיבעית אימא הא הוא במילי דשמיא ולא קשיא הא ברשע שהשעה משחקת לו הא ברשע שאין השעה משחקת לו.

וע"י זהר פרשת פנחס דף רלב ע"ב אמר רעיא מהימנא והא אוקמוה רבנן עליה טחול שוחק ואיהו שחוק הכסיל ובג"ד אוקמוה רבנן דמתניתין אוי לו למי שהשעה משחקת לו.

ע"י תיקו"ז נה ע"ב: בעניותא דילהון, קדרותא וליצנותא ועניותא מטחול נפקא, כד נשמתא אסירא בה בגלותא, דא איהו ושפחה כי תירש גבירתה, ובהווא זמנא טחול שוחק, ולזמנא דיתיי מלכא משיחא לנטלא נוקמא מטחול דאיהו שפחה, יושב בשמים ישחק, ישחק איהו באבודא דלהון, כמה דאת אמר ובאבד רשעים רנה: (וע"י גר"א שם נט ע"א ע"ב דשלטנותיה בגלותא)

¹⁵¹³ טחול שוחק ברכות סא ע"ב.

מאיר היצירה

רשעים כו' (ב"מ פג ע"ב). המחול הוא לילה זהו לרשעים, ולצדיקים הוא שמחה של מצוה, שהוא נר מצוה בלילה, וביום ותורה אור.

שלשה ממיתים ב' נקבים – הם גדולים וקטנים.

והפה – שאם יסתם וכן עצירת הנקבים, וכן המאכל בפה מאכלים רעים, שהכל בא ע"י מאכלים רעים, וכן אם יחסר לחמו, על פת לחם יפשע גבר (משלי כח כא).

וכן בשנה ועולם באין מג' ג', אוהבים. וז"ש שלשה כל א' כו', ז' כו', וכולם אדוקים.

וכן הוא בשם, שא' כולל הכל הוא שם הוי"ה שכולל בא' כידוע, ג' אותיות יה"ו ג' אמ"ש, ו' צירופים (של יה"ו) וה' אחרונה באמצע ז' כפולות, וי"ב צירופי הוי"ה, וע"ס מילואו¹⁵¹⁴.

וכן במשכן, אמ"ש ק"ק¹⁵¹⁵ ואהל מועד וחצר המשכן¹⁵¹⁶, ז' כפולות ז' נרות של מנורה [וי"ב הן י"ב חלות כמ"ש המחבר פ"א (ד ע"ג)]. וכן בכלה ג' קדושים (קידושים ב ע"א) האשה ניקנית וכו', וז' ברכות, וי"ב דברים של יחוד חתן וכלה¹⁵¹⁷ נגד י"ב דברים שאמרו (זו"ח נ ע"ג¹⁵¹⁸) השרוי בלא אשה, וכלל כולן הן ל"ב, ושרשם במלוי מ"ה, שי"ג הוא בכתר ג' אח"ד שהוא אָל"ף וכן בכולם כידוע. וכל זה שבכל אבר לבד צריך לכמה צירופים, והכל לפי הצירוף וכולן כלולין וארוקין זה בזה.

[עוד בליקוטיו: שלשה כל א' לבדו עומד, שהם זה על זה כנ"ל בפ"ג, והוא בסוד שלש נקודות חש"ח¹⁵¹⁹, ושנים עשר עומדין במלחמה שאין להם מכריע, רק התלי שמנהיג את הכל כמ"ש למטה (פ"ו מ"ה) אחד ע"ג כו'. והכל בג' ג', שלשה אוהבים וכו', ג' אוהבים, להקשיב לחכמה כו' (משלי ב ב). ג' שונאים, הקנאה כו' (אבות פ"ד מכ"א), ג' מחיים, אשה ריח ניחוח (ויקרא א ג), אשה ריח בב' דחוטם כמ"ש בפ' פקודי (***) וכנ"ל, וטחול ניחוח שהוא מקור השמחה. ואלו ג' מחיים הרוח וריח ממוגמרים שעל האש שהוא בנקב השני ללב, ושמחה הוא ענין בפ"ע, ואינו מי"ב המנהיגים¹⁵²⁰. ג' כו' מהר צועה להפתח כו' (ישעיה נא יד). והנה כ"ה (כא ע"ד) בהנהגת העולם בד' יסודות, כל תאוה ואהבה בסוד המים כמ"ש חכמי המחקר¹⁵²¹, וע' בס' הישר, וכתוב (תפילת טל @) נמשך

¹⁵¹⁴ יו"ד ה"א וא"ו ה"א - עי' תיקו"ז יט ע"א שזה ארח דאצילות, שהוא פנימיות הכל.

¹⁵¹⁵ עי' לעיל ה ע"א וז"ל, ארון וכפורת כרובים שהן כח"ב, ארון בינה כמ"ש בת' כפורת חכמה, כרובים כתר לכן הם ב' כנגד ב' בחי' שבכתר ובאהל מועד, עכ"ל.

¹⁵¹⁶ עי' בהגרא בספד"צ לג ע"ב, שג' אלה הם חבד, חג"ת נה"י ויש פרסה בין כל א' וא'.

¹⁵¹⁷ שבחים בברכה &

¹⁵¹⁸ ועל דא איתערו חברייה, כל השרוי בלא אשה, שרוי בלא טובה. כד"א, לא טוב היות האדם לבדו. בלא שמחה, דכתיב ושמחת אתה וביתך. בלא ברכה, דכתיב להניח ברכה אל ביתך. בלא שלום, כד"א וידעת כי שלום אהלך. בלא עזרה, דכתיב אעשה לו עזר כנגדו. בלא כפרה, דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו. בלא תורה, כד"א האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני. בלא חכמה, כד"א חכמות נשים בנתה ביתה. בלא חיים כד"א ראה חיים עם האשה אשר אהבת. בלא רצון, כד"א מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה'. בלא עושר, כד"א בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר. בלא כבוד, כד"א אשת חן תתמוך כבוד:

עי' גר"א בתיקו"ז נה ע"ד ד"ה עלה אתמר להניח סתירה בין ז"ח לזהר תרומה.

¹⁵¹⁹ עי' הערה 414.

¹⁵²⁰ א"כ איך הטחול אכן כן מהמנהיגים? עי' פרק ה' מ"ו

¹⁵²¹ עי' שער הקדושה של הרח"ו &

עי' שערי קדושה ח"א שער ב' - יסוד האש ממנו נמשכת הגאווה הנקראת גסות הרוח להיותו היסוד הקל וגבוה מכולם. ובכללה הכעס, כי מפני הגאווה מתכעס האדם כשאין עושים רצונו, ואילו היה שפל רוח ומכיר חסרונו לא היה מתכעס כלל, נמצא כי הגאווה והכעס מדה אחת הם. ותולדותיה שלש. הקפדנות בלבו כי לולא הגאווה לא הי המקפיד בלבו, כענין שבארנו בענין הכעס ובקשת השררה והכבוד להתגאות על הבריות. והשנאה לזולתו על היותו גדול ממנו, וזה ענף מהגאווה גם כן.

מאיר היצירה

אחריו כמים. וכל שנאה וקטמה וכעס מצד האש¹⁵²². והחינוי ברוח, רוח היים באפיו (בראשית ז כב). ומיתה בעפר, וכן ואל עפר (בראשית ג יט). וכן בד' רוחות העולם, ב' הם משמשים בעוה"ב וב' כאן, אהבה ושנאה שם, וחיים ומות כאן¹⁵²³. ושם הוא ג"ע וגיהנם. והנה ג"ע הוא כל הצחצחות הוא בנהר וגיהנם באש, וכאן ברוח ועפר. וכן הוא בד' רוחות: ג"ע בדרום, גיהנם בצפון כידוע¹⁵²⁴, ממזרח החיות במזל הצומח מהאופק, והמות בו שקיעה כידוע (בראשית מט לג) ויאסוף רגליו כו'.

וכן הוא במזלות אהבה ושנאה כו', ד' פעמים ג', שכנגדן הוא המלחמה כידוע לחכמי החזיון, וכן בד' היסודות, שלכן מים ואש הם מתנגדים, וכן רוח ועפר שהם הפכים, אהבה ושנאה כו', ונקשרים זה בזה ע"י חיבור כולם, כמ"ש בר"פ וארא (**#).

שלשה אוהבים כו', וכן הוא בכל הז' חלקים בעולם. כסף הוא אוהב שהוא מצוי לכל והוא קל בהוצאה, וזהב שונא שאינו מצוי כי אם למקנה או למבחן¹⁵²⁵ או צפון לרב טוב הצפון, ג' דרגין דצפון, מצפון זהב. וג' דרגין ביה נציץ כדהבא או סומקא או חשוכא, והן ג' דרגין דזהב שניתן לאדם, והכל בדין, או מה רב טובך אשר כו' (תהלים לא כ) וכמ"ש בספר הבהיר הובא בזהר סוף ח"א בעמוד האחרון (דף רסו ע"א¹⁵²⁶), לי הכסף ולי הזהב כו' (חגי ב ח) שם של כסף בימינו ושל זהב שם בשמאלו. אמר זה יהיה מזומן וקל להוצאה, ועושה דבריו בנחת כו'. וזה"ב הוא ימי קריאת התורה להיפך. (ומ"מ נהירו דז' מאיר לה"ב, משא"כ בלא ז' הוא חשיך והן כפולים כוללים זה בזה, והן שתי בנות הב הב כו' (משלי ל טו), ב' בנות דלוט ב' דמעות¹⁵²⁷ שמהם הדין מהספירות אבל זהב מאיר כנ"ל.) והן¹⁵²⁸ הספירות דשמאל, ושבת הוא מלכות דסליק לבינה כידוע¹⁵²⁹. וכס"ף הוא

יסוד הרוח ממנו נמשך דבור הנקרא שיחה בטלה לדברים שאין בהם צורך כלל או נפשי או גופני. ותולדותיו ארבעה. והן, לדבר חנף, ושקרים, ולשון הרע, ולגלות שבחיו לבריות להתגדל בפניהם.

יסוד המים ממנו תאות התענוגים כי כן המים מצמיחים כל מיני תענוג, ותולדותיה שתיים. החמדה, לגזול ממון חברו ואשתו וכל אשר לו להתענג בהן. והקנאה, כי יקנא בחברו, אשר לו ממון רב וכיוצא להתענג בו.

יסוד העפר ממנו מדת העצבות בכל פרטיו, ותולדותיה אחת, והוא העצלות לקיים התורה והמצוות מפני עצבוננו על השגת קניני הבלי העולם הזה, או על היסורין הבאים עליו ואינו שמח בחלקו בשום דבר, גם עינו לא תשבע עושר:

¹⁵²² עיי"ש &

¹⁵²³ עי' לעיל הערה 1502

1524

¹⁵²⁵ לבחון אם הוא עשיר או לא.

¹⁵²⁶ ז"ל: נב. ד"א ואשר אין לו כסף לכו אליו כי יש אצלו כסף דכתיב (חגי ב' ח) לי הכסף ולי הזהב, מאי לי הכסף ולי הזהב, משל למה"ד למלך שיש לו שני אוצרות אחד של כסף ואחד של זהב, שם של כסף בימינו ושל זהב בשמאלו, אמר זה יהיה מזומן וקל להוציא, ועושה דבריו בנחת והוא יהיה דבוק עם העניים ומנהיגם בנחת הה"ד (שמות ט"ו ו) ימינך ה' נאדרי בכח, ואם שמח בחלקו טוב, ואם לאו ימינך ה' תרעץ אויב, מאי ימינך ה' תרעץ אויב, א"ל זה הזהב דכתיב לי הכסף ולי הזהב: נג. ולמה נקרא שמו זהב, שבו כלולות שלש מדות, זכר, והוא ז"ן, הנשמה, והיא הה"א, וחמשה שמות לנשמה רוח חיה יחידה נפש נשמה, מאי עבידתיה בה"א. והוא כסא לזי"ן דכתיב (קהלת ה' ז) כי גבוה מעל גבוה שומר, ובי"ת היא קיומם כדאמר בראשית ברא.

¹⁵²⁷ עי' גמ' ברכות נט ע"א, ובהגר"א בסד"צ כב ע"א

¹⁵²⁸ ר"ל ה' ב' מזה"ב הן הספירות דשמאל ר"ל הן וגבורה שהן יום ה' ויום ב' וז' דזהב הוא שבת מלכות כו' ש"ל.

¹⁵²⁹ עי' תיקו"ז מ ע"א ז"ל: ש' שבת הגדול בינה שבת הקטן מלכות. ועי' בהגר"א על ספד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה, ז"ל, בראשית ברא שית, עלייהו, והיא בינה כנ"ל (ח' ע"א), והיא סוד השבתת עולם וכו', והענין כי שית אלפי שנין הן ששת ימים שמתנהג בו"ק, וז' הוא מלכות, ומלכות תליא בבינה וחוזרת אל שרשה, וזהו סוד השבת ושמיטה שאסור במלאכה וסוד היובל וכו', כל המלכין שמלכו מיתו, ונשמתם חזרה למעלה במקומם, וכליהם למטה, שהוא סוד המיתה כמ"ש בא"ר (קלה ע"ב), אבל בזמן שליטת ארעא אחר המלכים, חזרו כלם לבטן אמם כידוע, ובמלך השמיני התחיל התיקון, שירד חסד עילאה והתחיל לברר הכלים ונבררו, ואח"כ חזרו כלם לבטן אמם בלא מיתה, ואין זמן למלוכה של המלכות, כי תיכף חזרו כלם לאמם, וזהו סוד העיבור, עד

מאיר היצירה

בא"ב כסדר, וענ"י הוא אותיות הקודם לכסף למפרע, כל הדוחק כו'¹⁵³⁰ (ברכות סד ע"א).

ונחשת הוא החיים, נחש נחשת וראה אותו וחי (במדבר כא ה), וברזל הוא הממית כו', וז"ש לא תניף (דברים כז ה) כי הברזל נברא לקצר, והמזבח נברא להאריך (מדות פ"ג מ"ד). ולכן נקרא מזבח הנחשת, ונחש הוא ג"כ החיים, חיויא דחייא¹⁵³¹, והוא אליהו ז"ל קנא קנאתי (מלכים א' יט י), לכן חי לעולם, אלא שהנחש נתהפך, ולכן כל המקנא אין מלאך המות שולט עליו (זהר ח"א דט ע"ב), וכן בד' חיות שבדניאל, אלא ששם הזהב (קפד"ם) [צ"ל קודם, ש"ל] כמדתו, ובו היה בהמ"ק קיים].

אחד ע"ג שלשה – וא' הוא התלי וגלגל ולב, שעל ידם השי"ת עושה נפלאות, אדון הנפלאות¹⁵³², והוא מטה משה¹⁵³³ שהיה מסור בידו והוא הנהפך, והסימן (תהלים צז א) ה' מלך תג"ל הארץ¹⁵³⁴.

(פ"ו מ"ו) אלו הם עשרים ושתים אותיות שבהם חקק אהי"ה, י"ה, יהו"ה אלקים, אלקים, יהו"ה, יהו"ה צבקות, אלקים צבקות, אל שדי, יהו"ה,

שנתקן כלם, וכן הוא בסוף אלף הששי, יתוקנו כלם ע"י מלך השמיני, חסד שיתגלה בעולם, ואח"כ באלף השביעי יחזרו כלם לאמם, ואתבטלת ארעא, שתשוב לאמ' וכו', וזהו סוד השבת, אלא ששבת אינה חוזרת לשרשה אל בינה, אלא בינה מאיר לה שלא ע"י ו"ק, ששת ימי המעשה.¹⁵³⁰ ז"ל: אמר רבי אבין הלוי כל הדוחק את השעה שעה דוחקתו וכל הנדחה מפני השעה שעה נדחת מפניו. ע"י דברי רבינו תיקו"ז קטז ע"א וע"י דבריו תז"ח לח ע"ב ד"ה ת"ח. ALOT OF WORK AND NOT NECESSARY

¹⁵³¹ ע"י זהר ח"א נב ע"א: ועל דא רזא דמלה כמה דכתיב (בראשית ג א) והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהו"ה אלהי"ם רזא דחויא בישא נחית מתתא לעילא [נ"א מעילא לתתא] והוא שאט על אפי מיין מרירן ונחית לאפתי לתתא עד דיפלון גו רשתוי האי חויא היא מותא דעלמא והוא עאל במעוי דסתים דבר נש הוא לסטר שמאלא ואית חויא אחרא דחיי בסטר ימינא תרוייהו אזלי עמיה דבר נש כמה דאוקמוה.

תרגום: ועל זה סוד הדבר, כמו שכתוב "והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה ה' אלהים". סוד הנחש הרע יורד מלמטה למעלה (מלמעלה למטה), והוא שט על פני המים המרירים, ויורד לפתות למטה עד שיפלו לתוך רשתו. הנחש הזה הוא מות שבעולם, והוא נכנס במעיו הסתומים של האדם, הוא לצד שמאל. ויש נחש אחר של החיים בצד ימין. שניהם הולכים עם האדם כמו שבארנוה.

¹⁵³² ע"י בהגר"א בתיקו"ז קיט ע"ג: איוב לא השיג אלא מ"ח [שערי בינה] וכן כל החכמים שכ' מ"ח צורות דתלי שמנהיג הכל לא השיגו וע"ז אמר מי זה מעלים עצה כו' והוא מטה התלי שמהפך כל הכוכבים כרצונו וע"ש נק' השי" אדון הנפלאות ובו כל הנסים ונגדו אמר בלעם כי מראש ציורים כו'.

¹⁵³³ ע"י זהר ח"ב מח ע"א: אמר רבי אלעזר חמינא¹⁵³³ דזמנין אתקרי האי מטה מטה האלהי"ם (שמות יז ט) ולזמנין אתקרי מטה דמשה¹⁵³³ (שם ד כ) אמר רבי שמעון (תרי הו ו) הכי אוקימנא¹⁵³³ בספרא דרב המנונא סבא שפיר קאמר דכלא חד בין תימא דקודשא בריך הוא ובין תימא דמשה והאי מטה לאתערא סטרא דגבורה ועל דא ונטה את ידך ידא דשמאלא דאיהו בסטרא דגבורה.

תרגום: אמר רבי אלעזר ראיתי שלפעמים המטה הזה נקרא מטה האלהים ולפעמים נקרא מטה משה אמר רבי שמעון (שנים היו וכך בארנו) בספרו של רב המנונא סבא יפה אמר שכלם אחד בין שתאמר של הקדוש ברוך הוא בין שתאמר של משה והמטה הזה לעורר צד הגבורה ועל זה ונטה את ידך יד שמאל שהיא מצד הגבורה.

לא היו שני מטות אלא רק אחד, אלא שפעם היה עומד בבחי' זה ופעם בבחי' זה וכו' כי הרי שורשו הוא למעלה למעלה מהארת יסוד דאבא המתפשט לימין ושמאל של השורש דדור המדבר כמ"ש הרב בהארת המוחין (פרק ב), ולכן הוא כלול בחסדים וגבורות, אבל שניהם הם קודש קדשים, והוא בסוד עץ החיים. אלא באשר שהוא מהשורש דדור המדבר, ולכן היה עולה ויורד לפי מעשיהם, וע"ז היה עומד לפעמים בסוד עץ החיים ולפעמים בסוד עץ הדעת (דע"ה ח"ב ככח ע"ד).

¹⁵³⁴ ע"י ספר הפליאה (&): כימה הם ו' הויות העליונות הסובבים על ראש התלי והוא שנאמר תג"ל נפשי באלהי "תלי" גלגל" לב.

מאיר היצירה

אדנ"י¹⁵³⁵. ועשה מהם שלשה ספרים, וברא מהם את כל עולמו, וצר בהם את כל היצור, ואת כל העתיד לצור.

אלו הן כו' שבהן חקק כו' – ע"ס שפעלו על ידי כולן (כב ע"א) שהן כ"ב אותיות כמש"ל, וחשב עשר שמות של עשר ספירות, [אהי"ה י"ה הוא כתר חכמה] יה"י¹⁵³⁶ אלהים הוא בינה כמו שכתב בזהר (ח"ג י ע"ב), הוי"ה בניקוד אלהים. ואמר יה"י שהוא בינה שכולל יה"י, אלהים גבורה, יהו"ה חסד כמ"ש הוי"ה אלהים מדת הרחמים ומדת הדין, וחשיב גבורה [קודם כמו ברקיעים מעון ומכון¹⁵³⁷], אל שדי יסוד, הוי"ה ת"ת. ועשה מהם כו' – ר"ל מכ"ב אותיות אמ"ש וכפולות ופשוטות. וצר – הוא צורת הדבר.

[בליקוטיו. אלו הם עשרים כו' – יה"י אלהים יהו"ה כו' הוא מוטעה, ואל שאחר צבאות צ"ל בין ב' אלהים, ואלהים שאחר יה"י והוי"ה שאחר שדי הן אינן בחשבון, ואינם באים רק להורות על כללותן, שיה"י שבבינה הוא מנוקד בנקודת אלהים, וכן אדנ"י מנוקד בניקוד הוי"ה, אע"פ שנקוד בחטף פתח הוא לפי קריאתו, אבל הוא רק בניקוד הוי"ה¹⁵³⁸ והוא מסוה משה בב' צדדין¹⁵³⁹, והן רק עשרה שמות, והן בכללן תשעה שם י"ה (צ"ל נו"ה) שם אחד כוללן צבאות כמ"ש בפ' ויקרא (י ע"ב) והן ל"ב אותיות].

¹⁵³⁵ עי' זהר ח"ג י ע"ב: ותא חזי עשרה שמהן אינון וכו' קדמאה י"ה בגין די כליל ה' וה' נפקא מן י' בגין כך חכמה י"ה אקרי.

תנינא יהו"ה דאקרי אלהי"ם בגין דהוא נהר רחמי ובגין דדינין מתערי מניה (נפקו אלהי"ם) אתוון דרחמי כתיב ונקוד אלהי"ם ולא אלהי"ם דינא.

תליתאה א"ל והוא גדולה והוא אקרי הא"ל הגדול.

רביעאה אלהי"ם דדינין ביה אתערן והוא דינא תקיפא.

חמישאה יהו"ה כללא דכל שלימו דמהימנותא ודא הוא רחמי בשלימו ודא הוא תפארת.

שתיאה ושביעאה צבאות אקרון.

תמינאה א"ל חי כמה דאת אמר (תהלים קלג ג) כי שם צוה יהו"ה את הברכה חיים וגו' ודא צדיק דכל חיים נפקין מתמן ואקרי יהו"ה כמה דאת אמר (שם יא ה) יהו"ה צדיק יבחן ודא היא ו' זעירא דשמא קדישא בגין כך ו"ו וו"ן תרין.

תשיעאה אדנ"י ודא מלכות קדישא דדינין נפקין מתמן לעלמא ודא הוא כתרא בתראה דכלהו שמהן.

ושם אהי"ה כללא וסתימא דקדמיתא ודא הוא כתרא עלאה רישא דכל רישין שמיא סתיים ולא אתגליא.

תרגום: ובא וראה עשרה שמות הם וכו' הראשון י"ה משום שי' כוללת ה', וה' יוצאת מי', לכן חכמה נקרא י"ה.

השני יהו"ה שנקרא אלהים, משום שאותו נהר רחמים ומשום שדינים מתעוררים ממנו, (אלהים יוצאו) כתובות אותיות הרחמים עם נקוד של אלהים, ולא אלהים דין.

השלישי אל, והוא גדולה, והוא נקרא האל הגדול.

הרביעי אלהים שדינים מתעוררים בו, והוא הדין הקשה.

החמישי יהו"ה הכלל של כל שלמות האמונה, וזהו רחמים בשלמות, וזהו תפארת.

ששי ושביעי צבאות נקראים.

השמיני א"ל ח"י כמו שנאמר (תהלים קלו) כי שם צוה ה' את הברכה חיים וגו', וזה צדיק, שכל החיים יוצאים משם, ונקרא יהו"ה כמו שנאמר (משלי כז) ה' צדיק יבחן, וזהו ו' קטנה של השם הקדוש, לכן ו"ו שני וו"ם.

התשיעי אדנ"י, וזו מלכות הקדושה, שדינים יוצאים משם לעולם, וזהו הכתר האחרון של כל השמות.

ושם אהי"ה הכלל והסתום שבראשונה, וזהו כתר עליון, הראש של כל הראשים, שמו סתום ולא נגלה, ונתבאר.

¹⁵³⁶ נדצ"ל יהו"ה.

¹⁵³⁷ עי' לעיל הערה 1082.

¹⁵³⁸ שהוא שוא חולם קמץ.

מאיר היצירה

(פ"ו מ"ז) כשבא אברהם אבינו ע"ה הביט וראה והבין וחקר וחקק וחצב ועלתה בידו הבריאה שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן מיד נגלה עליו ארון הכל ית' שמו לעד והושיבו בחיקו ונשקו על ראשו וקראו אברהם אוהבי וכרת ברית לו ולזרעו עד עולם שנאמר והאמין בה' ויחשבה לו צדקה וכרת לו ברית בין עשר אצבעות ידיו והוא ברית הלשון¹⁵⁴⁰ ובין עשר אצבעות רגליו והוא ברית המילה וקשר עשרים ושתים אותיות התורה בלשונו ונגילה לו את סודו משכן במים דלקן באש רעשן ברוח בערן בשבעה נהגן בשנים עשר מזלות.

כשבא אאע"ה הביט כו' – ז' לשונות נגד ז"ת, שער כה הביט וחקר ועלתה בידו הבריאה, במלכות שבה הבריאה¹⁵⁴¹.

מיד נגלה כו' – בג"ר, וז"ש והושיבו כו' ונשקו כו' וקראו כו' אוהבו ובחירו בחו"ב, והן ד' בתי תפילין¹⁵⁴², והושיבו ונשקו וקראו ב' כאחד ב' דדעת והוא סוד (ישעיה מ"ח יג) קורא אני אליהם כו'¹⁵⁴³, ואח"כ מתפשטים בחו"ג.

וג' בריתות בסוד וא"ו¹⁵⁴⁴. ברית הראשון במלכות וז"ש והאמין בברית הלב, ואמר וכרת לו ברית שהוא הקשר שבין ע"ם כמש"ל בפ"א משנה ג' (ו ע"ד ד"ה ובספירות), ברית הראשון בין הבתרים לו לירש הארץ¹⁵⁴⁵.

¹⁵⁴⁶ והוא בברית התורה, בלשון, וכמ"ש (בראשית טו ו) והאמין בה' כו'¹⁵⁴⁷, (דברים ו כה) וצדקה תהיה כו', ושם נאמר שכרת לו הברית.

ואח"כ בברית המילה כרת לזרעו להיות לך לאלהים ולזרעך כו' (בראשית יז ז), וז"ש וכרת לו כו' והוא בנפש שיתופא דגוף¹⁵⁴⁸, וברוח בעוה"ז ובעוה"ב כמ"ש בתיקונים

¹⁵³⁹ עי' אד"א שמות לד לג: ענין המסוה הוא שם המפורש בנקודת השורש במוצאותיו כידוע. וידוע שהנקודה הוא בתוך ופנימות האותיות והוא אלף וכן א"ק. אבל נקודות הפשוט ה' אחרונה בלא נקודה יראה וזהו ההפרש לשם המפורש. ועוד זכאן הכל נקבות חירק ושוא אבל הוא"ו הוא שוה שניהם במספר יב"ק, וזהו שזכה משה למסוה שהוא דרגיה כידוע. מסוה פנים ואחור. פנים דשמה מפרש ודאחור בשמה דנוק' והוא בצד שראו ישראל, וניקוד היא עיגולא בגו ריבועא חיות באופנים, אבל בה הוא משולב חיות עם האופנים. ועי' כללים ח"ב לד ע"ב, ז"ל, הוא בסוד כתיבת וקריאת השם בנקודותיו, שהוא בנקוד צבאות, שב"א קמ"ץ חולם, שהוא קריאת שם אדני שמספרו ס"ה, והניקוד הנז' הוא מ"ו, והוא סוד מסו"ה ס"ה מ"ו, שמספרו קי"א כמספר אות אל"ף במלואו. וכן השם המפורש שהוא שם מ"ה בניקוד חולם צירי קמץ צירי, הרי מספר הניקוד הוא ס"ו, ועם השם עצמו שהוא מ"ה, הרי ג"כ מסו"ה קי"א כמספר אל"ף במילוי. והרי כולו הא'. את הזר"ן בשני בחי': אחד, בשם המפורש אשר הוא בז"א, אשר בזה הנה היא כלולה בו בהה' אחרונה. והשני, בהשם אדני אשר בה, אשר בזה הנה הוא כלול בה, וה' בהיכל קדשו (חבקוק ב כ)¹⁵³⁹.

¹⁵⁴⁰ עי' ב"ע צט ע"א שזה זיווג נשיקין. ועי' ענינו בהגר"א בסד"צ יג ע"ג בד"ה והחיות רצוא, יד ע"א ד"ה וענין ג' אורין, ודף יד ע"ד בד"ה לישן ממלל.

¹⁵⁴¹ עי' תיקר"ז (ה ע"ב): שם יהו"ה איהו עמודא דאמצעיתא אמת ושכינתא תורת אמת בה אתבריאת כורסיא דאיהי אלה"ם והיינו בראשית ברא אלה"ם (בראשית א א) באורייתא דאיהי ראשית ברא כורסיא דאיהי אלה"ם דהכי סליק הכס"א לחושבן אלה"ם.

תרגום: שם יהו"ה הוא העמוד האמצעי, אמת. ושכינתו תורת אמת, בה נברא הכסא שהוא אלה"ם. והיינו "בראשית ברא אלהים", בתורה שהיא ראשית, ברא הכסא שהוא אלה"ם, שכך עולה הכס"א לחשבון אלה"ם.

¹⁵⁴² חר"ב חר"ג, עי' שעה"כ מח סע"א, ואד"ז המוזכר שם.

¹⁵⁴³ עי' לעיל ריש ד ע"ב, והערה 675.

¹⁵⁴⁴ עי' זר"ח הוא לקמן הערה 1562.

¹⁵⁴⁵ עי' לעיל הערה 557.

¹⁵⁴⁶ נדצ"ל והב'.

¹⁵⁴⁷ צ"ע שהרי זה לפני ברית בין הבתרים.

מאיר היצירה

(ל ע"ב) דתורה וברית ב' מגינים לאדם אחד בעוה"ז ואחד בעוה"ב כו' ע"ש¹⁵⁴⁹. וז"ש וכתר לו ברית (כב ע"ב) בין וכו'.

ואמר וקשר כו' וגילה לו כו' – והוא ע"ס הפנימיות שהן ל"ב, והוא (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו¹⁵⁵⁰, בברית¹⁵⁵¹. שם הביין כידוע, והם כלולים זה בזה. רעשן ברוח שערן בשבעה כו' כצ"ל – והן השבעה שערין, וי"ב מנהיגים כמ"ש (לעיל פ"ה מ"ג). והנה בפ' בהעלותך (קנא ע"א¹⁵⁵²) בז' קשרים והן כ"א, וחז"ל כאחד¹⁵⁵³

¹⁵⁴⁸ ע"י לעיל הערה 167.

¹⁵⁴⁹ ז"ל: ולמאן דאיהי אגינת עליה אתמר ביה לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם באברתו יסך לך (תהלים צא ד) דא אבר מן החי צדיק ותחת כנפיו תחסה (שם) אינון ה"ה דאת ז' איהו אברתו כלול י"ו גופא דיליה ו' רישא דיליה י' גדפוי ה"ה ובגין דא ותחת כנפיו תחסה צנה וסוחרה אמתו צנה וסוחרה שכינתא עלאה ותתאה אמתו דא עמודא דאמצעיתא רישא דיליה חכמה עלאה צדיק איהו בצלמו כדמותו זכאה איהו מאן דנטיר ברית מילה ואורייתא דאיהו עמודא דאמצעיתא דתרווייהו מגינין עליה חד בעלמא דא וחד בעלמא דאתי. תרגום: ולמי שהיא מגנה עליו נאמר בו "לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם באברתו יסך לך", זה איבר מן החי צדיק. "ותחת כנפיו תחסה", הם ה"ה, שאות ז' היא אברתו כלול י"ו, הגוף שלו ו', הראש שלו י', כנפיו ה"ה. ומשום זה "ותחת כנפיו תחסה צנה וסוחרה אמתו צנה וסוחרה", שכינה עליונה ותחתונה, "אמתו" זה העמוד האמצעי, הראש שלו חכמה העליונה. הצדיק הוא בצלמו, כדמותו. אשרי הוא מי ששומר ברית מילה והתורה שהיא העמוד האמצעי, ששניהם מגינים עליו, אחד בעולם הזה, ואחד בעולם הבא. ועיי"ש בבהגר"א: צדיק איהו כו' - כמו שחכמה עם עמודא דאמצעיתא הוא ז', כן יסוד עם עמודא דאמצעיתא, והכל בזכות התורה שהיא עמודא דאמצעיתא והברית ביסוד, שבשניהם נכלל כל השם כמ"ש, וצדיק איהו בצלמו כדמותו, וז"ש זכאה כו':

¹⁵⁵⁰ המשך הפסוק: ובריתו להודיעם.

¹⁵⁵¹ זהר ח"ב רלד ע"א: פתח רבי יהודה אבתריה ואמר (תהלים כה יד) סוד יהו"ה ליראיו ובריתו להודיעם האי קרא הא אוקמוה אבל סוד יהו"ה ליראיו הוא רזא עלאה דקיימא בגניזו (דאיהו סתים וגניז) לא קיימא אלא ליראיו דאינון דחלין לקודשא בריך הוא תדיר ואינון אתחזן לאינון רזין עלאין ולמהוי אינון רזין עלאין בגניזו ובסתיומו כדקא יאות בגין דאינון רזין עלאין אבל ובריתו להודיעם רזא דאיהו קיימא בברית קיימא להודיעם בגין דאיהו אתר דקיימא לגלאה למנדע.

תרגום: פתח רבי יהודה אחריו ואמר סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם פסוק זה הרי פרשוהו אבל סוד ה' ליראיו אותו סוד עליון שעומד בגניזות (שהוא סתום וגנוז) לא עומד אלא ליראיו שהם יראים מהקדוש ברוך הוא תמיד והם ראויים לאותם סודות עליונים ושיהיו אותם סודות עליונים בגניזות ובנסתר כראוי משום שהם סודות עליונים אבל ובריתו להודיעם הסוד שהוא עומד בברית הקדש להודיעם משום שהוא מקום שעומד להגלות ולדעת.

¹⁵⁵² ז"ל: שבעה קשורין אינון דמתקשרי בהו ג' אבהן וד' אחרנין רישא ואמצעיתא בקשורא חדא ואלין אינון דחפרו בירא דמיא תניינא זה אל זה ואינון קשורא חדא בתלת יודין תליתאה שלימו דכל מהימנותא רביעאה תרין קיימין דגופא קיימא עלייהו חמישאה טב וביש נהרא דנפיק אילנא דחיי ומותא עמיקתא דכלא שתיתאה דינא ברחמי שביעאה בקדמיתא אתמר בההוא רישא דאמרן בגין דאיהו אמצעיתא דכלא ובגין דאיהו אמצעיתא דכלא אקרי אני קיומא דכל ענפין דמתאחדן מסחרניה

שבעה דרגין אלין מדרגא חדא לדרגא חדא (ס"א אחרא) אשתמודעא רתיכא חדא בכל אינון דמתאחדאן ביה וכן מדרגא לדרגא וכלהו אתנהגן אבתריה דההוא דרגא דאתפקדא עלייהו והא אוקיימא מלי ת"ח בשעתא דאלין דרגין משתכחי כל מהימנותא אשתכח ואלין שבעה עננין דאסחרו להו לישראל בג"כ כד נטלא שכינתא באבהתא נטלא וכד אלין נטלין כלהו דרגין אחרנין נטלין בהו וכדין אתעטרת כ"י כדקא יאות.

תרגום: שבעה קשורים הם שמתקשרים בהם, שלשת האבות וארבעה אחרים, ראש ואמצע בקשר אחד, ואלה אותם שחפרו באר מים. שני זה אל זה, והם קשר אחד, בשלש יודין. שלישי שלמות כל האמונה. רביעי, שני עמודים שהגוף עומד עליהם. החמישי, טוב ורע נהר שמוציא עץ החיים והמות העומק של הכל. ששי, דין ברחמים. שביעי, בתחלה נאמר באותו ראש שאמרנו, משום שהוא אמצע הכל, ומשום שהוא אמצע הכל נקרא "אני", עמוד שכל הענפים נאחזים מסביבו.

שבע דרגות אלו, מדרגה אחת לדרגה אחת (אחרת), נודעת מרכבה אחת, בכל אלו שנאחזים בה, וכן מדרגה לדרגה, וכולם מתנהגים אחריה של אותה דרגה שנפקדה עליהם, והרי בארנו את הדברים. בא וראה, בשעה שדרגות אלו נמצאות, כל האמונה נמצאת, ואלו שבעת העננים

מאיר היצירה

חשבינן דכחדא שריין כו' ולא מתפרשין (אד"ו רצ ע"ב). והנה כ"ב צינורות ידועין, כ' צינורות וב' צינורות הוסיף עוד הרמ"ק דלא כמ"ש בפרד"ם (שער הצינורות פרק א'). והוא מחכמה לגבורה ומבינה לחסד, וקצת משמע כן בזהר שם, אבל לפי אצילות המלכות דנה"י משתקיא מינה, המלאך הגואל יברך את הנערים ותשקהו ותאמר כו', הוא ג' צינורות ממלכות לנה"י והוא מכוון.

וכבר כתבתי במ"א שיי"ב גבולין לפי זה הוא מכוון שחוי"ב ויסוד ומלכות, שהם ב' הזווגים הם מעלה ומטה ג"כ.

ועוד דרך אחר, שהדעת באמצע ומלכות למטה, והנה מכתר ג' צינורות לחב"ד, ומחוי"ב לכל א' ב' צינורות, מזה לחסד ומזה לגבורה ואחד לדעת, ומדעת ג' צינורות לחג"ת, ועוד צינור אחד מחכמה לבינה ומחג"ת לנה"י כסדרן והכל כסדר. והדעת הוא ברית הלשון, [ויסוד, כצ"ל] הוא ברית המעורר כי הוא הלוי, ועושה הגוף וברית א' כמ"ש בפ' תצא¹⁵⁵⁴ (זהר ויקרא ד ע"א), ואלו ב' הבריתות הן יסוד הכל, זה להוליד בגוף וזה להוליד הרוח¹⁵⁵⁵, וכמ"ש (ב"מ לג ע"א) דרבו קודם לאביו שזה כו', ולכן זה הברית במעשה וזה בדבור, שהן כוללין התורה והמצות, ועליהן נאמר (ירמיה לג כה) אם לא בריתי כו', וברית כולל תרי"ב מצות והוא הכולל¹⁵⁵⁶. [בליקוטיו כשבא אברהם אבינו ע"ה הביט כו' ז' לשונות ז' ימי הבנין שבהן מותר ההסתכלות¹⁵⁵⁷.

ואת הנפש כמ"ש (דברים ד ו) ושמרתם ועשיתם כו', שאמרו (סנהדרין צט ע"ב) כאלו עשה התורה¹⁵⁵⁸.

מיד כו' – כי אם בזאת יתהלל כו' (ירמיה ט כג), שכולן הן בג'.

וגילה כו' – כמ"ש סוד¹⁵⁶⁰ כו' ביסוד כמ"ש (תהלים כה יד) סוד ה' כו' ובריתו כו' שבלשון ובמילה כלולין כולם.

משכן כו' – הם ג' וז' וי"ב שערן כו' ששבעה קבועות בראש ושמים ששם אש וכו', י"ב במנהיגים בנפש כנ"ל¹⁵⁶¹.

שסבבו את ישראל, בגלל זה כשנוטלת השכינה באבות, היא נוטלת. וכשאלה נוטלים כל הדרגות האחרות נוטלות בהם, ואז מתעטרת כנסת ישראל כראוי.
¹⁵⁵³ כאחת ??

¹⁵⁵⁴ צ"ע שהרי אין לנו זהר פרשת כי תצא.

¹⁵⁵⁵ עי' דבריו בתיקו"ז נג ע"ג: הן שתי בריתות, ברית הלשון וברית המעורר¹⁵⁵⁵. וברית המעורר מוליד בגופני והוא העוה"ז, והוא בה' תתאה, העוה"ז. וברית הלשון מוליד ברוחני העוה"ב, והוא בפה, ה' עלאה.

¹⁵⁵⁶ עי' לעיל הערה 918.

¹⁵⁵⁷ עי' ע"ח עגו"י פרק ה שאסור לדרוש בג"ר, מהתיקו, הובא לעיל הערה 44 IF YOU DID NOT ERASE IT.

¹⁵⁵⁸ ז"ל: אמר ריש לקיש כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן רבי (אליעזר) [אלעזר] אומר כאילו עשאו לדברי תורה שנאמר ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם.

¹⁵⁵⁹ ז"ל בשלימות: כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי כי אני ה' עשה חסד משפט וצדקה בארץ כי באלה חפצתי נאם ה'.

¹⁵⁶⁰ *ה' ליראיו.

¹⁵⁶¹ הוספנו הסוגר מדעתנו הקלושה i just added hakelusha to make you smile.

מאיר היצירה

ליקוטי הגר"א ז"ל לספר יצירה

{כב ע"ג} {פ"א מ"ב} עשר ספירות בלימה במספר עשר אצבעות וברית יחיד כו' – הנה עשר אצבעות הוא הוראה על ע"ס שנא' (תהלים ז ד) מעשה אצבעותיך כו' וכתוב (ישעיה מז יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני כו'. והוא ה"ח בשמים, וה"ג בארץ נוקבא כידוע (זהר בראשית כט ע"ב). והנה אף שלכאורה י"ל שמספרם הן עשרים נגד כ' אצבעות עם של הרגלים, אמר שאין הדבר כן שברית יחיד כו' לייחד ב' הידים וכמ"ש (במדבר ז יד) כף אחת עשרה, כמ"ש בפ' יתרו (ע"ב). וכן ברגלים, וברית יחיד אינו בחשבון כי הוא הדעת, כלל ופרט וכלל¹⁵⁶². והן ב' כללים א' בלשון במקומו, וא' ברית המעור, ב' בריתות שבתורה מקומות של הדעת.

וב' מיני יצירות הן, א' בעולם, שמים וארץ, דכורא ונוקבא שהן עולם¹⁵⁶³, והן ע"ס, ורוח אויר מכריע בינתים, ברית יחיד.

וב' תולדות שמים וארץ, והוא באדם זו"ג, ובכל א' ה', כי כלל הגוף הוא ה', כי קו האמצעי הוא א' ראש וגוף שהן מחוברין כא', משא"כ בידיים ורגלים שלכן נק' עד"א בריח התיכון¹⁵⁶⁴ וידיים ורגלים ד'. וכן בנוק' ה'.

וברית יחיד מחברם, ונק' יחיד, לפי שהן ב' פלגי דגופא והן כפולים, וב' נק' יחיד קו האמצעי באדם עצמו, קו ימיני ושמאלי כפולים, ידיים ורגלים, משא"כ באמצעי. ומ"מ כפול בדו"ג, משא"כ ברית יחיד. וזהו (ישעיה כז ה) יעשה שלום לי שלום יעשה לי, ב' שלומות דת"ת ג"כ נק' שלום¹⁵⁶⁵, ויחיד כנ"ל. והן נגד חג"ת נה"י, ו"ק, שהן כלל הכל, כי

¹⁵⁶² עי' זהר ח"א טז ע"ב: ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור (בראשית א ג) מהכא איהו שירותא לאשכחא גניזין היך אתברי עלמא בפרט דעד הכא הוה בכלל ובתר אתהדר כלל למהוי כלל ופרט וכלל עד הכא הוה כלא תליא באוירא מרזא דאין סוף כיון דאתפשט חילא בהיכלא עלאה רזא דאלהים כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה בפרט ואף על גב דבראשית מאמר הוא אבל לא כתיב ביה ויאמר דא ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע ויאמר חילא דאתרם ארמותא בחשאי מרזא דאין סוף ברזא [נ"א ברישא] דמחשבה ויאמר <אלהים> השתא אוליד ההוא היכלא ממה <דאתעדיאת> (דאעדי) מזרעא דקדש ואוליד בחשאי והוא דאתילד אשתמע לבר מאן דאוליד ליה אוליד בחשאי דלא אשתמע כלל כיון דנפק מניה מאן דנפק אתעביד קול דאשתמע לבר.

תרגום: "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור", מכאן היא ההתחלה למצא גנזים איך נברא העולם בפרט, שעד כאן היה בכלל, ואחר כך חזר הכלל להיות כלל ופרט וכלל. עד כאן היה הכל תלוי באויר מסוד אין סוף. כיון שהתפשט הכח בהיכל העליון, הסוד של אלהים, כתוב בו אמירה, "ויאמר אלהים", שהרי למעלה לא כתוב בו אמירה בפרט. ואף על גב שבראשית הוא מאמר, אבל לא כתוב בו ויאמר. שהרי "ויאמר" הזה הוא עומד לשאול ולדעת. ויאמר, הוא כח שהתרומם והרמתו בחשאי, מסוד שאין סוף בסוד (בראש) המחשבה. "ויאמר אלהים" עכשיו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קודש, והוליד בחשאי. והוא שנוולד נשמע בחוץ, מי שהוליד אותו, הוליד בחשאי שלא נשמע כלל, כיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנשמע בחוץ.

ועי' זו"ח ו ע"ב: ועל (דא) כלל אתהדר למהוי פרט אתהדר למהוי כלל כלל דא ו"ו דאתהדר למהוי פרט ברזא דשית ואיהי פשיטו חד בלחודוי פרט אלף תלת דיוקנין מתחברן כחדא ואתהדר למהוי כלל ברזא דחד ורזא דא כלל ופרט וכלל א' ו"ו א' וכלא חד

אל"ף פרט דאתהדר למהוי כלל ולבתר אתהדא למהוי פרט ואיהו פרט וכלל ופרט ו"ו כלל ואתהדר למהוי פרט ולבתר אתהדר למהוי כלל ודא רזא כלל ופרט וכלל

תרגום: ועל כן הכלל חוזר להיות פרט והפרט חוזר להיות כלל הכלל הזה ו"ו שחוזר להיות פרט בסוד של שש והיא פשיטות אחת לבדה פרט אלף שלשה דיוקנאות מחברים כאחד וחוזר להיות כלל בסוד של אחד וסוד זה כלל ופרט וכלל א' ו' א' והכל אחד

אל"ף פרט שחוזר להיות כלל ואחר כך חוזר להיות פרט והוא פרט וכלל ופרט ו"ו כלל וחוזר להיות פרט ואחר כך חוזר להיות כלל וזה סוד כלל ופרט וכלל

ועי' דבריו בבהגר"א בספד"צ כז ע"ד שענין כלל ופרט הוא שהידיים למעלה מהגוף, ופרט וכלל הוא שהיסוד למעשה מהאצבעות הרגלים, יעו"י"ש.

¹⁵⁶³ עי' ע"ח שער השבירה ו: כל מ"ה וב"ן נקרא בשם עולם.

¹⁵⁶⁴ עי' לעיל הערה 408.

¹⁵⁶⁵ עי' זהר ח"ג יד ע"ב: מנא לן דכתיב (ישעיה כז ה) או יחזיק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי תרין שלמין אמאי הכא אלא יעשה שלום לי דאשרי דכר ונוקבא שלום יעשה לי

מאיר היצירה

העולם הוא אב, ואלה תולדות השמים והארץ. ושמים וארץ הן מעשי ידיו, (ישעיהו מז ג) אף ידי כו' וימיני כו', ורוח מכריע בינתיים. והן קיימין על התורה, כמ"ש (ירמיהו לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה כו', וכמ"ש (ע"ז ג ע"א) נוגעין בעדותן הן כו'¹⁵⁶⁶. ותולדות הן נגד נו"ה, רוח להולכים בה, ועומדין על ידי ברית המעור, פריה ורביה, וכן על ידי הברית קיומם של ישראל, והן נה"י. וע"ס בעצמם שהן למעלה מהכל, הוא נגד הראש, ג' (כב ע"ד) כח"ב, והן נעלמים, והן נר"ן של הכל, כידוע שכח"ב אינן בגוף כמ"ש בהיכלות (ח"א יא ע"ד)¹⁵⁶⁷, והן נגד גלגל, והן נגד ג' עולמות בי"ע, וכלל העולם בכללו הוא מלכות, וז"ש במספר, ואמר בלימה.

(פ"א מ"ד) עשר ולא תשע כו' – הענין הוא, כי הע"ס שאמר שם מתחילין מכתר דז"א, וכן י' שמהן כמ"ש בזוהר פ' ויקרא (י ע"ב), ופי' האר"י ז"ל¹⁵⁶⁸ והן מ' לבד כי דכורא ביסוד אסתיים, וז"ש ולא ט', כי המלכות נוק' דז"א משלמת לי'. ויש בחי' אחרת שע"ס בז"א, כי עטרת היסוד משלים לעשר, וא"כ הרי י"א עם מלכות נוק' דז"א, לכן אמר ולא י"א, כי פרצוף הנוק' הוא חלק עשירית מכל ע"ס, מכל ספ' וספ' דז"א, כמ"ש בזוהר (תיקו"ז יב ע"ב¹⁵⁶⁹), והן עשר ולא ט' בפרטות הספ'י, שבכל ספ'י מ' חלקים, ומלכות משלמת לעשר, ועשר ולא י"א בכללות הע"ס כמ"ש.

(שם) סוד בחון בהם – הוא אחסנתא דאו"א, וחקור מהם הוא תרין גניזין דלהון¹⁵⁷⁰, שהן ד' מוחין, והם נכנסין בחג"ת דז"א כידוע. והן ד' בחינות, כי ת"ת מקבל ב'

דמתברכאן אבהן מאי איכא בינייהו אמר רבי יוסי כד מתברכאן אבהן שלום יעשה לי דאקדים שלמא בכלא ובגין כך שלום קדים יעשה שלום לי מאי טעמא לא אקדים שלום הכא אלא בגין דיתעבר חויה דשריא בנוקבא בקדמיתא וייתי דכורא למשרי באתריה ובגין כך יעשה אקדים ולבתר שלום

תרגום: מנין לנו, שכתוב (ישעיהו כז) או יחזיק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי, שני שלומות כאן למה. אלא יעשה שלום לי, שמשרה זכר ונקבה, שלום יעשה לי שהאבות מתברכים, מה יש ביניהם. אמר רבי יוסי כשהאבות מתברכים, שלום יעשה לי, שמקדים שלום בכל, ולכן שלום קודם יעשה, "שלום לי" למה לא הקדים כאן שלום, אלא כדי שיעבר הנחש ששרוי בנקבה בראשונה, ויבא הזכר לשרות במקומו, ולכן הקדים יעשה ואחר כך שלום.

¹⁵⁶⁶ ז"ל: כך אומרים [העובדי כוכבים] לפני [הקדוש ברוך הוא] רבונו של עולם ישראל שקיבלוה היכן קיימוה אמר להם הקדוש ברוך הוא אני מעיד בהם שקיימו את התורה [כולה] אומרים לפניו רבונו של עולם כלום יש אב שמעיד על בנו דכתיב בני בכורי ישראל אמר להם הקדוש ברוך הוא שמים וארץ יעידו בהם שקיימו את התורה כולה אומרים לפניו רבונו של עולם שמים וארץ נוגעין בעדותן שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמעתי.

¹⁵⁶⁷ ז"ל, באדם נשמה חיה יחידה, שכללם הנשמה, היא ג"ר של הרוח של האדם אבל הנשמה עצמה שהיא ג"ר עצמן אינן באים באדם כלל והן אלקות וז"ס איש האלקים, ע"כ. כלומר שפי' איש האלקים הוא איש של אלקות.

¹⁵⁶⁸ שער כה פרק א ג ע"ב.

¹⁵⁶⁹ ז"ל: פקודא רביעאה במלת בראשית דא אורייתא דאתמר בה ה' קנני ראשית דרכו (משלי ח כב) ודא שכינתא תתאה דאיהי ראשית לנבראים ואיהי אחרית לחכמה עלאה ובגינה אתמר מגיד מראשית אחרית (ישעיהו מו י).

כד אתנטילת מכתר אתקריאת עטרת תפארת עטרה בראש כל צדיק תגא דספר תורה וכו'. תרגום: מצוה רביעית במלת בראשית זו תורה, שנאמר בה ה' קנני ראשית דרכו. וזו שכינה תחתונה, שהיא ראשית לנבראים, והיא אחרית לחכמה עליונה, ובגללה נאמר "מגיד מראשית אחרית".

כשהיא נלקחת מכתר נקראת עטרת תפארת, עטרה בראש כל צדיק (מגילה טו ע"ב), הכתר של ספר תורה וכו'.

¹⁵⁷⁰ עי' אד"ז רצא ע"א: כתיב בני בכורי ישראל (שמות ד), ובגין דאיהו בוכרא נטיל תרין חולקין, וכד אתרבי בעטרוי נטיל תלת חולקין ובין כך ובין כך תרין חולקין ותלת חולקין וכלא חד מלה, והאי והאי הני ירותא דאבוה ואמיה ירית – סוד הדעת הוא ב' עטרין דגניזין באו"א, והוא תוספת על הז"א, שכן מציאות ז"א היא למעשה ז' בחינות, ובתיקון נוספות לה עוד ג' בחינות להשלימן לי' (בהגר"א על ספד"צ א ע"ד הגהה ועיקר ענין). מאי ירותא, דא תרין עטרין דהו

מאיר היצירה

חלקים. וע' בז"ח שה"ש (נ ע"ב) 1571. וא' הוא במקום הדעת, שהוא תשלום הכתר 1572, הרי כח"ב הג"ת.

והעמד דבר על בוריו, ר"ל על תוקפו. והשב יוצר על מכונו – סוד יוצר, הוא יסוד, שהוא יוצר בראשית. ושני עמודים יכין ובוועז הן נוי"ה כידוע (זהר ח"ג רפב ע"א), ויסוד הוא על נצח ויושב עליו, ומלכות עמידתה על הוד, וזהו בוריו ומכונו.

(פרק א משנה ו) צפיייתן כו' – להסתכל בהן, אבל התפשטותן "אין קיץ" קרוב מכל קרוב, ורחוק מכל רחוק.

(פרק א משנה יא) הצבן כמין מעזיבה סיבבן כמין חומה – כצ"ל שסיבוב שייך בחומה, והן א' חקיקת האותיות, והב' בסדרן לכ"ב א"ב, כ"ב פעמים מ"ב. ומרובע כמין מעזיבה, ואח"כ בגלגל כמין חומה, וכג ע"א) מסודרים כל פנים כנגד אחור שלו, והן בג' קשרים 1573 חו"ל 1574. בלשון "כמין מעזיבה", שהוא בצורת מעזיבה ג"כ. ובמגדל השן (שיה"ש ו ה) "כמין חומה", בצורתו ג"כ בחומה. וכן מסודרים הא"ב וכנ"ל. וכ"ז במים נקבות ממוח בינה, ואח"כ "יצק עליהם שלג" ממוח [חכמה], ונעשה כולם אחד, שזרע הזכר מקפיא זרע הנקבה, שהיא מפוזרת כדרך הדינין, ונעשה כל הרל"א אחד, גוש אחד, וז"ש "ויצק כו". וכ"ז בסט' דמים, שמשם התורה, כל צמא לכו למים (ישעיה נה א). ועוד הוא באש של הבינה, כסא, ושרפים כו', כמ"ש לקמן. ועוד ברוח כ"ב אותיות כלילת הכל, שהוא מקור הכל, וכמ"ש למעלה. וכ"ז הוא פרט הרוח שנכלל מג' אמ"ש בקשרא קדמאה, ואח"כ בקשרא תניינא, הוא ו"ק, בסוד אמ"ש, ח"י אותיות כמ"ש למטה חתם כו', והוא בקול בקשרא תניינא. ואח"כ כ"ב אותיות בקשרא תליתאה, בדבור, מגדלא תקיפא כו' 1575 (תז"ח יט ע"ד), כלל הכל ל"ב, והכל הוא בדבור האדם. ראה כמה כולל הדבור, והוא כלל הכל. וז"ס בדבר ה' (תהלים לג ו), וע"ז מיוסד כל הספר, וע"ז אמר קהלת, הבל הבלים, שהכל תלוי בהם, וז' הבלים, ו"ק של קול, ושביעית של דבור, ועליה אמר הבל הבל, שהיא נק' בלה 1576, הכל.

(פ"ב מ"ו): יצר ממש מתהו, ועשה את אינו ישנו, וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפש. וזה סימן א' עם כולם, וכולם עם א'. צופה וממיר ועשה את כל היצור ואת כל הדבור שם אחד. וסימן לדבר עשרים ושתים חפצים בנוף אחד.

גניזין בגווייהו ואחסינו לבן - ב' עטרין אלה היינו אוירא דכיא מאבא, ובוצד"ק מאמא (בהגר"א על ספד"צ יז ע"א ד"ה אתקלו ביה). אחסנתא הוא בחי' הדעת המתפשט בתוך ז"א והוא לא במעלת או"א, אבל הגניזים דאו"א אין להם אחיזה לסט"א (בהגר"א בספד"צ ד רע"ג).
1571 דף סג ע"ב בדפוס הרב מרגולית ז"ל: רתיכא עילאה דאיהו רזא דארבע סטרין פשיט נהירו מתלת סטרין חד דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא דהוו תרין ומתחברן לחד ותרין מתרין סטרין.

תרגום: המרכבה העליונה שהוא סוד ד' צדדים מתפשט אורו מג' צדדים אחד שלו שמתחבר בו ירושת אבא ואמא, שהיו שנים ומתחברים לא' ושתים מב' צדדים.

1572 עי' ע"ח שער מוחין דצלם פרק ח: הדעת משלים ל"ס במקום הכתר.

1573 עי' זהר ח"ב &&&

1574 עי' לעיל הערה 415.

1575 ז"ל: רזא דוא"ו דאיהו לישן ובטש ההוא קלא בה ואשתמע מהאי סטרא ושריא על האי סטרא דלישן ובגין כך אקרי האי קלא ו' לישן האי קשרא דאיהו לישן שדר לה לגו קשרא (תקיפא מגדלא) [מגדלא תקיפא] כללא דעשרין ותרין שורין.

תרגום: סוד של וא"ו שהוא לשון ומכה בו אותו הקול ונשמע מן הצד הזה ושורה על הצד הזה של הלשון ומשום כך נקרא הקול הזה ו' לשון הקשר הזה שהוא לשון שולח אותו לתוך קשר חזק מגדל כלל של עשרים ושתים שורות.

1576 עי' זר"ח (נא ע"א): ה' האחרונה הזו נקראת כלה כשמחבר עמה כל.

מאיר היצירה

אמר בפרק א' (משנה יא) בענין האותיות ממים, שהן בג' דברים: חקקן כמין כו' הצבן כו' סבבן כו', והן ברוח וקול ודבור. ושרשן בא' מג' רישין, רוח מחכמה סתימאה, וזהו יצר ממש, שהוא רוח מתהו, קו ירוק שמקיף כו' (חגיגה יב ע"א), והוא (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו, סתרא דסתרין שהוא מ"ס לית דידע כו' (אדר"ר קכה ע"א). ועשה את אינו, שהוא אורא עילאה, שנק' אין¹⁵⁷⁷, וכן גלגלתא על שם אורא¹⁵⁷⁸. ישנו, שהוא הקול, וחצב עמודים גדולים, שהוא מגדל השן (שיה"ש ו ה)¹⁵⁷⁹, מאור שאינו נתפס, ידוע שהוא רדל"א, כמ"ש בז"ח שה"ש (סו סע"א, ע ע"א). והן ג' הוי"ת כל א' מד' כמש"ל מתהו ובהו וכו'.

ואל תקשה שהוא מלמטה למעלה, להיפך רוח מ"מ"ס כו', לזה אמר, וסימן לדבר א' עם כולן וכולן כו', ר"ל שהפנים נהפך להיפך באחורים, א' עם כולן, והוא פנים העליונים שאין בו אהור כלל. ובאחורים הוא להיפך, אחורים האחרונים לנמרי, וכן בכולם. ושל זכר הוא כמו נשמה, נחתם באחורים, שהוא נקבה, הגוף, לכן בגוף האדם הוא מקבל נשמה העליונה מכולם, וכן כאן.

ואמר, צופה וממיר, בגלגל צופה בפנים וממיר באחורים, זה לעומת זה כנ"ל. וז"ש צופה שהוא ברחוק, כי הם רחוקים, לבר הפנים האחרונים עם אחוריהם. ואמר ועשה כו'. ז"ש למעלה (פ"א מ"א) שיצק¹⁵⁸⁰ שלג, ונעשה הכל אה"ד. ואמר וסי' כ"ב חצפים כו', ר"ל שחשב לקמן ראש בטן גויה וז' שערים וי"ב מנהיגים.

ז' כפולות בז"א, וי"ב פשוטות בנוק'. וכן הוא כמו"ס וגלגלתא, ז' תיקונים¹⁵⁸¹ וי"ב תיקונים¹⁵⁸² שהן י"ג¹⁵⁸³. וכ"ה באו"א, שמן וקטורת¹⁵⁸⁴, מנורה ושלחן, ח' תיקונים וי"ג תיקונים, הוד והדר¹⁵⁸⁵. וי"ב הן לד' סטרין, וז' הן לוי' סטרין, ו"ק, והיכל הקדש נושא את

¹⁵⁷⁷ עי' תיקו"ז יג ע"ב: לית עדן אלא כתר עליון דאיהו מופלא ומכוסה, ע"כ. ועי' תיקו"ז קלז ע"ב: א' מן אבגית"ץ איהו כתר אמון מופלא ומכוסה, ע"כ. ועי' ביאור הגר"א שם וז"ל (דף קלח ע"א), אמון מופלא ומכוסה הן בג' רישין דביה, מ"ס הוא האמון דביה נעשה כל, וכו' ומכוסה הוא אורא עלאה, ומופלא הוא רישא עילאה לכל רישין [רדל"א] ואל"ף מורה על כולם, עכ"ל. ועי' בהגר"א על ספד"צ א' ע"ג, ז"ל, ע"ק (דהיינו א"א – ב"ע טז ע"ב) נקרא אין, דביה תליא אין (דהיינו רדל"א - שם) עכ"ל.

¹⁵⁷⁸ עי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ג סיום גלגלתא בקד"א.

¹⁵⁷⁹ עי' בהגר"א על ספד"צ יד ע"א שזה מגדל הפורח באויר, ועי"ש במאיר הספרא: עי' פת"ש א"א יח, שעניין מגדל הפורח באויר (חגיגה טו ע"ב) הוא עליית יסוד לחסד דרדל"א הגנוז באוירא, ועי' לש"ו כללים ח"ב לג ע"ג, שיסוד דז"א ועטרת היסוד יחד המה בסוד מגדל הפורח באויר, שכן הם עומדים בין ז"א לנוק', ואינם סמוכים על שום דבר או מקום וכאילו מצויים "באויר". ועי' ע"ח שער דרושי הצלם פרק א', שהוא הנה"י דתבונה השלישית, הרי היא ל' דצלם (ועי' שער הנסירה פרק ה' שהוא הארת יסוד דא"א הנכנס בבינה דז"א, וע"ש עוד שזהו גם כן כינוי לבינה), ועי' זהר יתרו צא ע"א.

¹⁵⁸⁰ עליהם (נוסף במשנה).

¹⁵⁸¹ בגלגלתא.

¹⁵⁸² בדיקנא, ששרשו ממ"ס (עי' אד"ז רצה ע"ב בהאי דיקנא נגיד משח רבות מעתיקא סתימאה). ועי' שעה"כ מ ע"ד: כי כל בחי' דיקנא מרישא תליתאה שהוא חכמה מוחא סתימא דעתיקא קדישא נפקי.

¹⁵⁸³ היינו י"ב בחי' וא' הכוללם, והוא בחי' הי"ג, עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"א.

¹⁵⁸⁴ עי' זהר (ח"ג ח ע"א): שמן וקטרת ישמח לב שמן לעילא וקטרת לתתא כדין הוא חדוותא דכלא. ועי' בהגר"א על תז"ח מג ע"ד: קטורת דסליק מלמטה ושמן דנחית מאבא אל אימא דפגעין זה בזה כמ"ש (&) כזוהר ישמח לב אימא ונחתין בשכינה תתאה כמו דסליק הריח ממנה.

¹⁵⁸⁵ עי' בהגר"א בתיקו"ז ח ע"א: נצח מעלה והוד מטה, ועי"ש מקורו משם טז ע"ב. והדר הוא כינוי לנצח, עי' זהר (ח"ב סא ע"א): מאן לבושו דקודשא בריך הוא הוד ונצח דכתיב (תהלים קד א) הוד והדר לבשת.

מאיר היצירה

כולן. והן וי"ד¹⁵⁸⁶, ד"ו פרצופים. וכן מ' וס' שבלוחות¹⁵⁸⁷, בינה ותבונה¹⁵⁸⁸, ב"ד שלמעלה ס', וב"ד שלמטה מו¹⁵⁸⁹, י"ג פעמים ג'. והן עיגולא וריבועא¹⁵⁹⁰ שהעיגולא יתר על ריבועא תילתא, וכן בהיכל לבנת ב' נהורין חד לו' סטריין וחד לד' סטריין, וכן השמים עגולים והארץ מרובעת, עיגולא רהיט וריבועא לא רהיט, וג' אמ"ש כוללם (עיין בזה בליקוט שמובא בפ"י הנדפס על זהר שלח ד"ה מ' וס' כו').

ענין ג' וז' וי"ב, שהן כ"ב בשם הוי"ה, הכל בצירופים. וידוע שעשר ספריות הן, כ' מלגאו וי' מלבר, והכל בשם הוי"ה ב"ה. והוי"ה בריבוע, י" י"ה יהיו יהו"ה, הן עשר. ובצירופים, י', אין לו אלא צירוף א'. י"ה, ב' צירופים, והן ג' עומקים. יהו"ו, ו' צירופים, והן ו"ק. יהו"ה י"ב צירופים, והן י"ב גבולי אלכסון. וי"ה לא מתפרשין¹⁵⁹¹, לכן הם כא', והן ג' דרגין דכלילין הכל, לכן ג' אמ"ש בג"ר כידוע. ו"ק בז"א. י"ב תחומין בנוק', י"ב בקר, ונקודה (כג ע"ב) האמצעית הפנימית הכוללם, שאליו תשוב הכל, שהוא כלל העמקים והקצוות והגבולים, והוא כלל הוי"ה.

וכלל האותיות של הי' אותיות הנ"ל, הן ס"ט אותיות¹⁵⁹², וכלל הכוללם הנ"ל הן ע'. ואם תחשוב הוי"ה כללית שהן ד' אותיות וד' ב' (נ"ל שצ"ל וס"ט) הנ"ל עם הכללית הן

¹⁵⁸⁶ היינו מילוי י', כנ"ל ח ע"א. ועי' זהר ח"ג י ע"ב: תנן עשרה שמות אשתכללו ונפקו מהאי יו"ד י' דהיא עשיראה דאתון וכלהו אעיל לון להווא נהר קדישא כד אתעברא ועשרה שמהן כלהו סתימין בחד וכלהו סתימין בי' י' כליל לון י' אפיק לון הוא אב לכלא אב לאבהן מניה נפקו (ביה עשר תבין) ו"ד רמז לעשרה בחשבון אתון יו"ד כליל לון ו"ד (ס"א יו"ד) שלימו דכלא ו"ד דכר ונוקבא דו קרינן לון תרין ועל דא אדם דו פרצופין אתברי ואינן פרצופין דכר ונוקבא הוו כגוונא דלעילא ו"ד מעילא לתתא ד"ו מתתא לעילא וכלא חד מלה.

תרגום: שנינו עשרה שמות השתכללו ויצאו מהיו"ד הזו, י' שהיא העשירית של האותיות, ואת כולם הכניסה לאותו נהר קדוש כשהתעברה. ועשרה שמות סתומים באחד, וכולם סתומים בי', י' כוללת אותם, י' מוציאה אותם הוא אב לכל, אב לאבות, ממנו יצאו (בו עשר תבות) ו"ד, רמז לעשרה בחשבון אותיות יו"ד, כוללות להן ו"ד (יו"ד) שלמות, הכל ו"ד, זכר ונקבה, דו קוראים להם, שנים. ולכן אדם נברא דו פרצופים, ואותם פרצופים זכר ונקבה היו, כדוגמא שלמעלה. ו"ד ממעלה למטה, ד"ו ממטה למעלה, והכל דבר אחד.

¹⁵⁸⁷ עי' שבת קד ע"א, מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדים. ועי' ע"ח שער הכללים פרק יא: הלוחות הם נ"ה דז"א, ומ"ס שבלוחות הוא כללות ז"א שהוא ס' למעלה, ו' ראשונות שבו, מ' למטה ד"ת שבו.

¹⁵⁸⁸ עי' ע"ח שער הזווגים פרק ד: באמא עלאה יש ג' בחי': הראשונה, נקרא סמ"ך ונקרא בינה. והשנייה, נקרא ס סתומה ונקרא תבונה. והשלישית, נקרא ד' ונקרא ג"כ תבונה, ועי' ע"ח אר"א ט': אמא עלאה או בינה, והב' נקרא תבונה. ודע כי הבינה היא בחי' ט"ס הראשונים, והתבונה היא בחי' המלכות של הבינה הנ"ל. ועי' בהגר"א בתז"ח מה ע"ד: מ' וס' שבלוחות בינה ותבונה בינה ס' ו"ס הראשונות ותבונה מ' דאתפשטת למטה ד"ס התחתונות.

¹⁵⁸⁹ עי' בהגר"א על תיקו"ז צ ע"ד ד"ה ולא ב"ד דלעילא: דלית משפט תמן עד עשרים ולמטה מ"ג, סוד ס"ס, שיתין פולסי, ומ' מכות הראויין להשתלש.

¹⁵⁹⁰ עי' ספר הבהיר: קיד. ומאי לישנא דשבת, דבר פשוט הוא שאינו מרובע, מ"ט, דלית אפשר מרובע בגו מרובע אחר, אלא עיגולה בגו ריבועא רהטי, ואי מרובע בגו ריבועא לא רהטי: קטו. ומאי ניהו עיגולא, הדין נקודה דאורייתא דמשה דאינהו כולהו עיגולא ודמיין באתוותא כנשמתא דחיי בגופיה דאינש דלית אפשר ליה למיתי כל היכא דלית קיימא בגויה, ולא למנקט מימרא זוטרא ורבתא בלא נשמתא כוותיה דהדין נקודה דלית אפשר למלתא זוטרא או רבתא לאתאמרה בלא נקודה: קטז. וכל נקודה עיגולא, וכל אתיא רבועא, ומתקיימא אתיא בנקודה ואינן חיהון, והדין נקודה אתיא דרך הצינורות להדין אתיא על ידי ריח הקרבן ומיד יורד דכתיב (ויקרא א' ט) ריח ניחוח לה', שיוור לה', היינו דכתיב (דברים ו' ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, ע"כ. עי' ז"ח נז ע"ב שהוא מאמר קו המדה, ועי' בהגר"א בתז"ח כו ע"ד: דאיהי בריבועא - ר"ל האותיות הן בריבוע וכן נעשא מסט' דאופנים על ארבעת רבעיהם בעשייה: כאדם דיצירה - החיות כידוע בהן וכף רגליהם ככף רגל עגל ות"י סגלגלין וכן הנקודות בעיגולא וז"ש באינן גלגלין כו'. אל אשר כו' ילכו האופנים כו' בגין דדוהא דב"נ.

¹⁵⁹¹ עי' לעיל הערה 13.

¹⁵⁹² עי' שעה"כ פב ע"ד: ג' ההויות ההם וג' אלקים ההם כולם יהיו במילוי אלפ"ין, וכאשר תמנה במספר האותיות בהיותם במילוייהם הם ס"ט אותיות.

מאיר היצירה

ע"ג אותיות, חכמ"ה ע"ג, ע' וג' אמ"ש, ג' טיפין שבהן נברא העולם, כמ"ש במע"ב (ר"ל בריש מדרש כונן¹⁵⁹³).

והנה הי"ב גבולים, באמת היה להם להיות כ"ד גבולים, ד' לכל שמה, אלא שהן כפולים, כי ב' קצוות של ב' שטחים מחוברים בגבול א', לפיכך כל גבול כפול הוא. וכן ביי"ב בתים של הוי"ה¹⁵⁹⁴, שהן כ"ד, אלא שהן כפולים, ולכן י"ב שעות ביום וי"ב שעות בלילה. וכל שעה תת"ר"ף חלקים, ה' פיתוחי חותם, ועוד הסגו"ל או השו"א, והן ל"ו פעמים למ"ד. וביום השם קודם לאל"ף, ובליילה האל"ף קודם. [ולכן אינן כפולות, כי אין נ"מ אם האל"ף קודם או השם]. וזהו ביום. ושלישים ימים בחודש, ו' הויות בנקודות ו"ק, והיא שביעית בלא נקודות כוללת כולם. ועם ד' אלפיי"ן היא שלשים מעלות שהמלכות, יום, נקנית בהם (אבות פ"ו מ"ו).

ועוד שא' בה' כפולות חדשי החמה וחדשי הלבנה, אלא שבה נכללין כאחד כידוע. וי"ב חדשים י"ב בתים שלה בלא נקודות, וזהו שנה, והן י"ב בקר דילה, שלשה פונים כו' (מלכים א' ז כה), נגד י"ב גבולי אלכסון, ג"כ מחולקים ד' פעמים ג', כמ"ש בס"י (יח ע"ג ויט ע"ג) ג' לכל רוח, הוא כצורת ב', פתוח לשמאל, שלכן נברא העולם בב'. וכן בדגלים ובתקופות וכיוצא. וששת אלפים שנה הוא בדעת, שנים קדמוניות, שהן כוללין וממלאין הכל ושם בסוד אל"ף.

ובמקום אחר מצאתי כתוב, וז"ל עמ"ש בענין ג' וז' וי"ב, בשם הוי"ה בצירופים. וזהו ענין דאיהי רביעית ושביעית¹⁵⁹⁵ ועשירית, וכן שלשה עשר¹⁵⁹⁶. וזאת. אבל הוא בעצמו ענין עשירית, כי פני אדם אינן כולן חד, ד' יסודות אשר בארץ. ומ' גלגלים בשמים לאופן קורא גלגל, וד' אופנים בארץ הם אופן אחד, הנה הם עשרה, והיא עשירית לון, וכן רביעית ושביעית כנ"ל, שהיא נקודה אמצעית, המשלמת לכל, ועליה מיוסדים ג' פרקים הראשונים דשיר השירים, שיר כו' ד' תיבות, ישקני כו' ז' תיבות, לריח כו' י' תיבות. והן בכלל כ"א, וזהו אהי"ה אשר אהי"ה.

¹⁵⁹³ ז"ל: חכמה בגימטריא ע"ג שמות ח' שמונה כ' עשרים מ' ארבעים ה' חמשה הרי ע"ג שמות חקוקים על זרועו של הקב"ה באחד מהם נברא האור באחד מים הרי ג' נשאר מהם ע' שמות ועל כל שם ושם יכול לבראות עולם כזה ובהם עתיד לבראות עולמות כמה וכמה להנחיל לצדיקים לעתיד לבא להרחיב בהם גבולם ולמלאות בהם אוצרותם שנאמר להנחיל אוהבי יש וגו' מה עשה נטל את התורה ופתח אותה ונטל ממנה שם אחד שלא נמסר לכל בריה שנאמר זה שמי לעלם חסר וי"ו כתיב לשון העלמה והציק והטיף ממנו ג' טפות אל הים ונתמלאה כולה מים ורוח הקודש ושכינת הקודש של הבורא מרחפת ומנשבת עליו שנאמר ורוח אלהים וגו' פתח התורה ונטל ממנה שם שני והוציא משם ג' טפות של אורה אחת לאור עוה"ז ואחת לאור עוה"ב ואחת לאור התורה.

¹⁵⁹⁴ ע"י לעיל פ"ד מט"ז.

¹⁵⁹⁵ וע"י תיקו"ז מא ע"ב: הא סבא עלאה¹⁵⁹⁵ קא נחית בינייהו¹⁵⁹⁵ אמר הא אנן חד ותלת הוינן וכען אנן חד אלהי"ם ודאי מ"י ברא אלה (ישעיה מ כו) מי ברא באלין תלת (ואיהי רביעאה ושביעאה בראשית)¹⁵⁹⁵ אינן שית סבין¹⁵⁹⁵ ומאן נינהו את השמים¹⁵⁹⁵ ואת הארץ¹⁵⁹⁵ הא אינן שבעה סבין ותלת גניזין עלייהו.

תרגום: הנה הזקן העליון ירד ביניהם, אמר הרי אנו אחד והיינו שלש, וכעת אנו אחד, אלהי"ם, ודאי מ"י ברא אל"ה, מי ברא באלו השלש (והיא רביעית ושביעית, בראשית). הם ששה זקנים, ומי הם, "את השמים ואת הארץ" הרי אנו שבעה זקנים ושלושה גנוזים עליהם.

בהגר"א: ואיהו רביעאה ושביעאה - רביעי לג"ר, ושביעי לו"ק, שהיא השביעית בכ"מ שמצטרף בינה לו"ק, היינו הדעת שבה.

¹⁵⁹⁶ ע"י לעיל הערה 1583.

מאיר היצירה

מ"ש בפ"ה (מ"ז) בבבא ג' מהא' אות ז', בהילוך וסיון בשנה, ורגל שמאל בנפש, זו"נ. והגיה הרב המחבר ז"ל שצ"ל בראיה ויד ימין, ע"ש מלתא בטעמא¹⁵⁹⁷.
(כג ע"ג)

גם מ"ש בפ"ו משנה ג' אש למעלה ומים למטה כו' וסימן לדבר האש נושא את המים והגיה הרב המחבר שצ"ל המים נושא את האש, ע"ש בפירושו במשנה הנ"ל¹⁵⁹⁸.

טעם קריאת שם ישראל וישורון. והוא, כי יש מלאכים באל, כמו מיכאל כו', ויש מסיימין בו"ן כמו מטטרו"ן סנדלפו"ן כו'. ויש מסיימין בי"ה כנודע, כי אותן שיניקתן בימין מסיימין באל, ואותן שבשמאל מסיימין בו"ן, כי הה"ג מתחלקין לה"פ ג"ו, כידוע. ואותן שיניקתן מקו האמצעי, מסיימין בי"ה. וזהו שאנו אומרים אין כא"ל היי ג"ו, על דרך מי כמוכה באלים כו'. והנה ישראל יניקתם מב' הצדדים, לכן נק' ישראל מצד הימין וישורון מצד שמאל, וכן שבטי י"ה. ובזה יובן אומרנו, כי מאהבתך שאהבת, בסוד אהבת חסד, ומשמחתך מצד שמאל, כל השומע יצחק לי, שהוא שמחה, ע"י בתרגום אונקלוס, קראת את שמו ישראל וישורון.

¹⁵⁹⁹ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום פי' תהו מקיף את הבהו ואח"כ הוא התהום ואח"כ הוא החשך דמיון האנוז כי תחלה הוא קליפתו הירוקה והוא תהו קו ירוק כמשרז"ל ואח"כ קליפתו הקשה כאבן והוא בהו אבנים מפולמות כמשרז"ל ואח"כ חללא דאנוזא והוא התהום כמ"ש בזהר תהום חללא דאנוזא ואח"כ קליפתו הדקה המקפת את האוכל והוא החשך ולכן תהו ובהו בטעם מפסיק שלא לקרות תהו ובהו וחשך הכל ע"פ תהום.

עוד שמעתי ממנו משרז"ל בעשרה מאמרות כו' ומת"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות כו' והוא כי אחדותו הפשוט הוא פועל בהשוואה אחת הגמורה בסוד וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון כו' ושוה לפניו צדיק ורשע ולא היה שכר ועונש לכן בי' מאמרות נברא כדי להפרע כו' וליתן שכר טוב כו' והבן.

¹⁵⁹⁷ כתב על זה הרב המקובל מו"ה משה תלמידו של הרב המחבר ז"ל, וז"ל, נראה לפע"ד אסקופה הנדרסת ונרפסת לאליהו, לקיים גירסת הספר, שמייחס אות ז' בהילוך וסיון בשנה ורגל שמאל בנפש זו"נ. והטעם הוא, כי הז' מיוחס לרגל שמאל, כי החרב שהוא זיין, חוגרים על ירך שמאל. וכה"א חגור חרבך על ירך גבור הודך, הודך דייקא, שהוא ירך שמאל. ועיין בזהר ויחי דף רמ ע"ב ע"פ זבולון וכו' וירכתו וכו', פתח חגור חרבך כו' ד"א חגור חרבך, מאן דנפיק באורחא כו', ויזדרז בהאי צדק חרבא עילאה כו'. ת"ח זבולון נפיק תדיר לשבילין ואורחין ואגח קרבין ואזדרז בהאי חרב עילאה עש"ב והנה יששכר וזבולון הם ירך ימין וירך שמאל גם לך וראה במתני' דסוף תז"ח מייחס אות ז' להוד עש"ב ולפי זה שייך שפיר בסדר החדשים סיון בשנה כי אייר שהוא חודש זיו הוא ביסוד כמ"ש בזהר במדבר קיז ע"ב א"כ סיון הוא בהוד ובקשו מה"ש אשר תנה הודך ומזלו תאומים כי נו"ה הם תרי פלגי גופא תאומי צביה הנאמר על משה ואהרן שהם בנו"ה שעל ידיהם קבלו התורה וארז"ל ספר וסייף ירדו כרוכים מן השמים ושניהם מרומים בז' ספר חצבה עמודיה שבעה וסייף הוא זיין בסיני בחודש סיון ונזדיינו בתיקון זיין ששם המפורש חקוק עליה כמשרז"ל וכן ת"א ע"פ את עדים מהר חורב ית תקון זיניהון מטורא דחורב ולפי זה הדרך מסדר החושים ממש כסדר הדגלים דהיינו ג' חושים ראשונים שהם שיחה הרהור הילוך הוא לדגל ראשון שהם יהודה שיחה יששכר הרהור זבולון הילוך לכן יהודה ראשונה יסעו כמשרז"ל כי עקר אינש כרעיה כרעא דימינא עקר ברישא והוא רגל ימין.

¹⁵⁹⁸ ונ"ל לקיים גירסת המשנה האש נושא את המים והוא כי איתא בזהר פ' פקודי רמב ע"א אשתכח דכל מאן דאיהו בדרגא עילאה אינה נטיל למאן דנטיל ליה ת"ח דארון איהי הוה נטיל למאן דנטיל ליה אוף הכי חיות אינון נטילין לאופנים עכ"ל וכן מצינו ותעל שכבת הטל ר"ל נגד השמש הרי שהשמש שהוא אש נושא את הטל שהוא מים דכל מאן דאיהו בדרגא עילאה איהו נטיל למאן דנטיל ליה והוא סימן וראיה שהאש למעלה והמים למטה.
¹⁵⁹⁹ ליקוטים ששמע חד מתלמידיו ממנו ז"ל בע"פ (רמ"ש).

מאיר היצירה

מ"ש בפי מע"ב וזש"ה בדבר ה' שמים נעשו והם נבראו כולם בכלל הארץ כו' ר"ל שמ"ש נעשו היינו התפשטות והויה שיצאו מהכלל אל הפרט וצ"ל ששמים אלו הנז' בפ' זה בדבר ה' שמים כו' הם השמים שתחת שמים עליונים הנז' בפ' בראשית ברא ואמר שבארץ יצאו ה' דברים תהו ובהו כו' וכן בשמים ה' כנ"ל היינו שמים העליונים הם ה ערבות כו' [ואפשר שז"ש בזהר נפתחו השמים דא אינון ה' רקיעין דיומא קדמא והיכן מצינו ביום א' ה' רקיעין ואפשר שנתכוונו לזה].

ומ"ש שם ועוד יש שלא נזכרו בפרק זה והם עמודי הארץ כו' וכן למטה מחשך רוח ורוח סערה והוזכרו בגמ' ונודע מעם למבין עכ"ל נראה כי תהו ובהו הנז' כאן הם בינה וחכמה כנז' בס"י וחושך הנז' כאן הוא כתר כנ"ל (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו והוא הוא הרוח ורוח סערה שהם אחת רוח אלקים חיים ורוח מרוח הנז' בס"י וכן עמודי הארץ ג"כ מכתר בסוד וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפס הנזכר בס"י וחושך נזכר בפסוק והבן.

(כג ע"ד) ובהו יובן ג"כ אומרו להלן ולא הוזכר אש ואויר ואם תבין בס"י תבין טעמו עכ"ל נראה ג"כ משום שכבר הזכיר תהו הוא אש וחשך הוא אויר והבן וראיה לדבריו מצאתי בז"ח פ' בראשית ט ע"א וז"ל מקום יש בכרכי הים שקורין לאש תהו כו' ובהו וחשך הם המים וכו'.

מ"ש שם וכן החשך הוא דבר יש עכ"ל אמר לי פא"פ בזה"ל החשך אינו העדר כמ"ש המינים אלא הוא בריאה נפלאה ומה שהביאו ראה מופתית מבית סתום מאין בא לו החושך או שאנו רואים שמדליקים נר בבית קטן מאיר בכל הבית וכשמכבים חושך בבית מאין בא החושך הא הבית סתום כמקדם אלא ש"מ שהחושך הוא העדר וכיון שנעדר האור ממילא הוא חשך ע"כ טענתם אבל לא דברו נכונה כי באמת גם החשך הוא בריאה כמ"ש יוצר אור ובורא חושך ור"ל שמלת בריאה הוא יותר דק מיצירה וכ"ש מעשיה שיצאת לפועל המעשה והנה יוצר אור היינו שנתן צורה לאור וציירו עד היכן יתפשט אבל חשך לא ציירו שיצא לפועל צורה כי אין לו צורה עד היכן יתפשט כי יכול להתפשט בכ"מ לבד במקום האור אין לו רשות להתפשט וזהו ויבדל בין האור ובין החשך כו' והוא דוגמת האויר שהוא מלא העולם והנה כשעומד אדם או שום דבר במקום זה אין שם אויר כי כך ברא שיתרחק ויתן מקום לדבר וכיון שזו האדם או הדבר ממקומו נתמלא תיכף המקום מהאויר ע"כ היתה דברות קדשו אש ומובן ג"כ כאן.

לקוטי הגר"א ז"ל מספר הדרת קדש כ"י

י"ב שעות היום הם נגד י"ב צירופי הוי"ה ובכל הוי"ה יש תתר"פ¹⁶⁰⁰ תיבות נגד תתר"פ חלקים שיש בשעה והן ו' נקודות ה' ת"ג ושב"א בכל אות משם הוי"ה מצורף עם

¹⁶⁰⁰ עי' תיקו"ז קטז ע"א: ושם רצ"א א' בגין דהאי בן נטיל סימנין דאו"א ואקרי דעת דהוא סהדותא דתרוייהו כו' מאי ירותא כו' והן י"ב עלין דשושנה שית חיוורין ושית סומקין כמש"ל סת"ה- והן ו' מאבא ו' מאימא והן י"ב גוונין דכלילין כל הגוונין וכן מ"ב מזלות כלילין כל עניני' שבעולם דכל העניינים הכל כפי הגוונין אלא שאין יום דומה לחבירו דכל יום ה"ב שעות הוא בעולם אחר דכל יום אית לי' עולם אחר והשינוי הוא בנקודות והוא בעולם בנקודות ובשנה בשמות וכפי שינוי הנקודות כ"ה- שינוי השמות באותיות וע"ל סוף תנ"ה ומש"ש ושינוי הנקודות הוא רבים מאד דט' נקודות כו' אותיות הוא ס"ה מאות וס"א צרופים [אח"כ בג' אותיות וב' ובא'] וב"ב צרופין הנ"ל אם שכולן שוות או צירוף אחד בנקודה אחת וצירוף ב' בנקודה אחרת וכן כל ה"ב צרופים ועוד ה' אחרונה בלא ניקוד והן ע"ב מאות ותשעים והוא כפילת המספר הנ"ל בעצמו י"ב פעמים וכל אדם כלול כל י"ב צרופים וכן בזמן ובכ"ד ולכן זהו שינוי המערכות שאין שעה דומה לחבירו מעולם והכל משם הוי"ה שבו נתהוה כל הוי"ה והוא אחד אבל שינוים כנ"ל

מאיר היצירה

אות א' ובכל נקודה ו' הרי ל"ו כמ"ש בפרד"ס (שער כ"א פרק ב) כזה י"א י"א¹⁶⁰¹ וכו' וכן בה"א וכן בכלם וחושבין רפ"ה האותיות קודם אותיות הוי"ה וקדם חשבונם תתר"פ וזה י"ב שעות היום וכן הוא י"ב שעות הלילה אלא שהוא בסוד פנים ואחור שסוד היום והלילה בסוד זכר ונקבה שהנקבה איבריה בהיפך משל הזכר וכן הוא למעלה שימני כחותם וכן הוא בסוד א"ת ב"ש והוא כזה א"י א"ה וכו' ביאור ע"ז (נראה שהוא מהרב מהרמ"ש תלמידו ז"ל) מ"ש בענין י"ב שעות וכו' והוא סתום מאד לכן אבארנו קצת והוא כי יש ה' תנועות גדולות שסימנם פיתוחי הותם ועוד יש נקודה שב"א והם ו' אלפי"ן כזה אָאָאָאָאָ תצרפם עם י' של הוי"ה שהוא נקוד הולם כזה יֵאָ יֵאָ¹⁶⁰² וכו' הרי ששה יודי"ן וששה אלפי"ן ואח"כ צרף כולם עם י' של הוי"ה הנ"ל שהוא נקוד קמ"ץ יהיה ג"כ ו' יודי"ן ו' אלפי"ן ועד"ו צרפם עם יו"ד הנ"ל מנוקד בכל הנקודות הנ"ל ויעלה בידך ל"ו יודי"ן כי ו' פעמים ו' הם ל"ו וכן ל"ו אלפי"ן כנ"ל אח"כ צרף כולם ע"ד הנ"ל עם ה' דהוי"ה ויעלה בידך ל"ו ההי"ן ל"ו אלפי"ן וכן עם ו' דהוי"ה וכן עם ה' אחרונה דהוי"ה ויהיה בידך ל"ו הוי"ת שהן בגי' תתקל"ו ועוד יש בידך קמ"ד אלפי"ן מצירוף הנ"ל ועם תתקל"ו דהוי"ת גי' תתר"פ שהוא שעה והנה הם י"ב צירופי הוי"ה הרי י"ב פעמים תתר"פ הרי י"ב שעות היום וי"ב שעות דלילה הם בהיפך אָי אָי וכו' כי הם סוד פנים ואחור ובזה יובן כל הנ"ל וכן תצרף על אותיות אבג"ד וכו' עם הוי"ה כנ"ל והנה כבר כתבתי כי כל אותיות א"ב עם הכפולים ואות אל"ף לאחר כל האותיות שהוא אלף הם ששת אלפים שהוא שית אלפי שנין דהוי עלמא ולצרף הכל עם הוי"ה כנ"ל יעלה בידך כל השעות שמבריאת העולם עד סוף שית אלפי שנין שעות היום מהפנים ושעות הלילה מהאחור כנ"ל זה שמעתי מהרב בהלוייתי אותו בעבורה של העיר.

{כד ע"א} סוד אויר מים אש שהם בראש בטן גויה כי המוח בסוד חכמה אע"פ שיש בו חכמה ובינה הוא בסוד הבן בחכמה ולבא הוא בינה כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (יט ע"א) מוחא חכמה בינה לבא ע"ש וברע"מ והן הנסתרות שהן בראש וגוף וגרון הוא התפשטות ו' קצוות דבינה והוא השופר שאמרו קול הנפיק משופר וסיומא דחכמה הוא המוח עם (ס"א עד) החיך וזהו זווג חיך וגרון יסודות דאבא ואמא ומבינה נפיק תמיד קלא דלא פסיק בחשאי בגרון ההבל כידוע והוא קול גדול ולא יסף והפה והלשון הוא הדעת לישן ממלל רברבן וכמ"ש (זהר משפטים קנג ע"א) דעת גניז בפומא דמלכא וז"ש בדעתו תהומות נבקעו ועל ידי הלשון הוא זווג או"א חו"ב וזהו סוד ברית הלשון ועל ידי יסוד זווג זו"ג והוא ברית המעורר וזווג בה' חסדים וה' גבורות ולכן הם מכריעין ברית יחיד בין אצבעות ידים ורגלים וזהו דעת עליון הנעלם ואח"כ דעת המתפשט הוא במעים תחת הקרום וכמ"ש מעוי בדעת אתתקן והן ג' דרגין חב"ד זה על זה ובין כל אחד קרום ג' דרגין דמשכנא ופרכת בין כל א' וא' ולמעלה מקרום העליון כתר והוא נעלם והתחלת הגילוי הוא מחכמה מוחא ושאר ו' קצוות הם ג"כ האיברים הפנימים קנה וושט הם חו"ג כמ"ש במקום אחר וחוט השדרה ת"ת ב' כליות נו"ה והם מקום ה' חסדים דדכורא וכן בנוקבא. לחשוב מנין הצירופים, ע"ש שהאריך למצוא חשבון כמה מיני צירופים ימצא בכל תיבה לפי מספר אותיותיה וכמה יעלה מספר הפנים והאחור ומסיים שם (בתיבת בראשית שהיא בת ו' אותיות) וז"ל היוצא מזה שכל הצירופים של פנים ואחור של תיבה בת ו' אותיות הם י"ט מאות ונ"ו צירופים ואתן לך כלל על זה אם תרצה לידע כל הצירופים פנים ואחור מתיבה בת שש אותיות תאמר כך א' פעם ב' הוא ב' ועם ב' עצמו

¹⁶⁰¹ הסיבה לצרף השם הוי"ה לא' נ"ל על פי דברי רבינו לעיל יג ע"ג שהר"א שערים קודם להם השמות הוי"ה ליצור ל"ב נתיבות החכמה וצ"ע*, וכן משמע בפרדס, וע"ש שכותב שהוא א"י ולא י"א וע"ש עוד שזה ל"ד אות א' אלא כל אותיות הא"ב, ועי' לעיל יד ע"ב ששו"א שונה שזה גבורות לא מתוקנות

¹⁶⁰² עי' עמק המלך שער א פרק נה.

מאיר היצירה

הרי ד' ואח"כ תכה ג' עמו ותאמר ג"פ ד' הרי י"ב ועם ג' עצמו הרי ט"ז ואח"כ תאמר ד"פ ט"ז הרי ס' ועם ד' הרי ס"ד ואח"כ ה"פ ס"ד הוא ש"כ ועם ה' עצמו הרי שכ"ה ואח"כ תאמר ו' פעמים שכ"ה הוא י"ט מאות ונ' ועם ו' עצמו הרי י"ט מאות ונ"ו וכן עד"ז תמנה עד א"ס ועם זה תבין סוד גדול ונורא כי הו"א הוא ו' שבשם והמלכות הוא ה' שבשם וכתוב בזהר הקדוש וז"ל עד דלא קבילת דכר נקראת נער גימ' ש"כ ומדקבילת דכר נקראת נערה לכן ה' יש לה ש"כ צירופים ועם ה' הרי שכ"ה שהם כחותיה כנ"ל אבל ו' יש לו ו' פעמים שכ"ה ותראה כשנרצה לצרפם כסדר תחלה הוא ה' פעמים ס"ד שהוא ה' פעמים די"ן דאדנ"י הרי ש"כ ועם ה' הנוספת הם שכ"ה וזה סוד ומדקבילת דכר הם שכ"ה ה' אלפין הממתיקין את הש"כ ואח"כ ו' שהוא הזעיר אנפין הוא ו' פעמים שכ"ה ואח"כ ז' הוא הבינה שבע שנים כידוע הוא ז' פעמים ו' פעמים שכ"ה שהוא מ"ב פעמים שכ"ה ועם ז' הנוספים¹⁶⁰³ הרי מ"ט פעמים שכ"ה וזה סוד שם מ"ב שנבראו בו מעשה בראשית שמאלו השכ"ה נתקן העולם ומלואו לכן מתחלת התורה בבראשית ו' אותיות שבהם ו' פעמים שכ"ה והבן. נגד אלו המ"ב יש מ"ב הוי"ות בתפילין הממתיקין את המ"ב שכ"ה בסוד נושא עון הנזכר באד"ר בסוד אחד חשוך אסתחי וכו'.

נר"ן התחלתו מצומחת ובו ג' כחות זן ומגדל ומוליד ובזן כח המושך ומחזיק ומעכל ודוחה ומבדיל מה שצריך למזון והן בכללן ז' כחות ועוד כח אחד משנה המזון לדם ומדבקו אל האיברים עד שמשנה לטבע הניזון ואפשר שהוא בכלל המבדיל והחיוני הראשון ההרגש ובו ב' הרגשות החיצון והפנימי ובכ"א חמשה שהן ה' חושים ואח"כ ה' כללים הראשון המשותף אשר בו ישו בו כל ההרגשות והוא בחדר ראשון מחדרי מוח אצל המצה ואחריו השומר הצורות לאחר הרגשן והסתרם ואח"כ המדמה והוא משיג (כד ע"ב) הצורות המוחשית גם בלתי מוחשית וגם מרכיב צורות אשר לא תהיינה ואח"כ כח המחשבי שמוציא תולדה מה שאינו מושג בחוש ששופט במחשבה שפלוגי הוא שונאו או אוהבו מתוך דברו כך או צורתו ובוה מתיירא כבש מזאב ובע"ח מאדם וכיוצא דברים הרבה ואחריו כח הזוכר והוא השומר המחשבה וכ"ד שהשיג במחשבה והוא אחורי המוח והמחשבי באמצע המוח והן ה' חושים נסתרים וכח המתעורר ובו ב' כחות בכלל התאוני והכעסני ובהם כל המדות אך כללן ו' בתאוני אהבה ושנאה חמדה וגיעול הנאה ועצב וברגזני ה' תוחלת ייאוש יראה אבירות וכעס וכח המניע ובו ג' כחות מיישר ומצוה ומשלים הצווי והמיישר יתחלק לג' באדם אל הדמיון והמחשבה והשכל המעשי ובע"ח רק ב' וכן המצווה ג' באדם תאוני וכעסני ושכלי ובע"ח ב' והמשלים הוא המתפשט בכל האיברים והכלי הראשי הוא הלב והשניים הם העצבים והדופקים והשכלי באדם לבד נחלק לשנים מעשי ועיוני והמעשי ג"כ נחלק לשנים א' מלאכותי לעשות מלאכה ב' מחשבי היאך לעשות ועיוני ללמוד החכמות כולם וכ"ז נקרא שכל היולאני והוא חומר לשכל הנקנה והן ג' נפשות באדם צומחת חיונית שכלית וקודם להם הוא הטבעי שהוא בדומם ונק' ההרכבה ותחילתו חומר הראשון וצורה ראשונה והעדר ואח"כ חומר וצורה פרטיית של ד' יסודות ואח"כ ההרכבה במתכות ובכ"ד והיא נק' הבלא דגרמא והשכל הנקנה היא נשמה לנשמה שהוא שכל היולאני והיא נק' חיה שהיא לבד חיה אבל כל הראשונים מתים עם כליון כליהם אבל שכל הנקנה אין לה בגוף ועבמה"נ פ' בראשית אבל בזהר ובס"ק משמע שכלם חיים אלא שהיא נצררת בצרור החיים שהיא ד' של יו"ד של השם כמ"ש בפ' אח"מ ואף שאמרנו ה' נסתרים רוב החכמים אמרו שהמשותף והשומר והמדמה הכל כח א' ומוח א' להם וקראוהו חכמה ולמחשבי בינה ולחזוכר דעת אבל האמת שהשומר והזוכר כמוח א' וזהו ב' דעות שדעת משתתפת לחכמה ובינה וז"ש אל דעות ב' דעות כידוע והמשתתף ומרכיב כמוח א' של חכמה והמרכיב הוא מ"ש הבן

¹⁶⁰³ וצ"ע הלא מקודם צריך להוסיף גם הו' עצמו וצ"ל שכוונתו באמת ו"פ שכ"ו (א"ש)

מאיר היצירה

בחכמה שהוא מרכיב ומבדיל והוא דומה קצת למחשבי ובמחשבי ג"כ ב' א' שהוא מחשב והוא דומה להחוישים הנראים בעת ראייתן ואח"כ כח שבו ישובו כל המחשבות יחד והוא כמו כח המשתתף והוא חכם בבינה ועוד כח א' מזכיר שמביא אל הזכרון מה שנשכח ממנו ומשוטט מדבר לדבר עד שנזכר ומביא אל הזכרון וגם הוא דעת כידוע והכלל כי י"ב כחות במוח בכל כח ד' כחות ג' הוי"ת וא' כוללם ומהם באים י"ג ת"ד ונימין וחזרין ועליהם אמרו בס"י חכם כו' בחון כו' והעמד כו' והתנועה הדבקה אל כל נפש היא תנועת הצומחת למעלה בגדלו ותמורתו למטה במיעוטו וירידה ותנועת החי לפנים אל תאותו ותמורתו בכעסני לאחור ותנועת השכל לימין כמ"ש (יומא טו ע"ב) כל פינות כו' ותמורתו [כו'] כמ"ש (קהלת י ב) לב חכם לימינו ולב כו' הרי בשלש הנפשות ו"ק והיכל הקודש באמצע הוא הנקודה שעליה סובב הכל והוא הרצון והוא הכולל י"ב כחות שבמוח ג"כ.

תוכן פירוש מעשה בראשית ע"ד רמז¹⁶⁰⁴ להגר"א ז"ל המיוסד על פי

הספר יצירה

בראשית ידוע שהאדם עולם קטן (ת"ז קטז ע"ב) והכל רמז בו ב' של בראשית כמו עם ור"ל עם ראשית ברא הכל והוא ראשית חכמה כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית אלהים ל"ב נתיבות שבו כתיב ל"ב אלהים כמ"ש בס"י בשלשים ושתים כו' את השמים ואת הארץ הראש והגוף כמ"ש אש בעולם שמים בנפש ראש מים (כד ע"ג) בעולם ארץ בנפש במן ששם כל מנהיגי הגוף כמ"ש והארץ הוא כלל הכל אף האויר עד השמים כידוע לכן נכלל בו גם הגויה היתה תהו כו' ד' ליחות שבו ד' מרות תהו הוא קו ירוק מרה ירוקה בהו מרה חוורא חוורא דאנוזא טינרא שבריאה אבנים המפולמות שמהן מים יוצאים וזה ריאה ששם המים וחשך מרה אוכמא הוא טחול ע"פ תהום מרה אדומה בכבד שבולע כל המאכלים ורוח אלהים מרחפת הוא הרוח דנשיב בכנפי ריאה ששם המים וכל אלו אינם באיברים כי עדיין לא נוצרו רק הליחות והרוח והמים עצמן ויאמר י' אמירן ע"ס שהן מ"ב¹⁶⁰⁵, ל"ב שבילין וי' אמירן כ"ב אותיות וי' נקודין אותיות נפש ונקודין רוח ע"ס הם ל"ב ובהם טעמים נשמה שמנהיג אותן והוא י' אמירן וזהו שם מ"ב עד ב' דובהו שבהם נברא העולם כידוע ל"ב נתיבות במוח שבהן ברא אלהים בינה ב' אמירן והוא רוח דליבא יהי אור אור דנהיר במוחא וליבא כי מוחא וריאה מים ובקד"א שם אור כמ"ש בזהר (ת"ז לה ע"ב) י' אויר וכן ריאה מים ובליבא אור וז"ש יהי אור ויהי אור ועיקר נאמר על אור דליבא כי בריאת חלקי הראש לא נכתב כאן¹⁶⁰⁶ כמ"ש מכדי בשמים פתח ברישא מ"ש דחשיב מעשה ארץ כי המוחא סתום ולא נגלה למשה רק בבינה ואף שער האחרון לא נגלה לו כמ"ש (ר"ה כא ע"ב) חמישים שע"ב כו' ובינה רוחא דליבא הוא ברא את העולם בחכמה כמ"ש (תנחומא בראשית א) בתורה נתייעץ הקב"ה וברא את העולם ותורה הוא חכמה וכן הלב מתייעץ בכל מעשיו במוח כידוע שלכן אמרו כל ארוך שוטה וירא וגו' ויבדל וגו' הוא מרפש הכבד מבדיל בין לב לטחול ויקרא אלהים לאור יום וגו' כי העוה"ב דומה ליום והעוה"ז ללילה ולב בו הרוח שכוסף לעוה"ב וטחול העוה"ז ואור זה אש נור דליק (ת"ז נה ע"א), והן אמ"ש ורו"ח אלהים מרחפת ע"פ המי"ם ויהי או"ר וכ"ז שאמרנו באור וחשך

¹⁶⁰⁴ נדפס באד"א בשיבושים (רמ"ש)

¹⁶⁰⁵ עי' לש"ו שויאמר היא פנימיות של ל"ב אלקים

¹⁶⁰⁶ עי' לעיל ג ע"א

מאיר היצירה

הוא מסטרא דעה"ד טו"ר אבל נשמתא דאיהי מאילנא דחיי כל איברוהי למב ברא כמ"ש בר"מ פ' פנחס (#) ואור וחשך שהן יום ולילה הכל כמ"ש כתיב ושבתתי את השמחה וכ' ולשמחה מה זה עושה ל"ק כאן בשמחה ש"מ כאן כו' וללמדך שאין השכינה שורה כו' וכן לדבר הלכה וכאן הוא יסודין אמ"ש נברא ביום א' וביום ב' וג' כלים של אמ"ש כמ"ש לקמן וכן הכפולות ופשוטות באלו ו' ימים כ"ב אותיות וע"ס שבתוכן הן נכללין בז' כמו ברקיעין בו' רקיעין נכלל ז"ת עמרת ביסוד וברקיע הז' נכלל ג"ר והן כפולים נגד הז' כפולים ז' בז' מוצקות כידוע והן כאן י"ד ימים ובששי נכלל מלכות ביסוד וזהו תוספת ה' הששי והן ז"ת וביום השביעי ג"ר שלכן נאמר בו ג"פ השביעי והן כפולים ערב ובקר וערב נכלל ביום דנוקבא נכללת בדכורא ונק' בשם דכורא כידוע וזהו ערב ובקר יום וידוע כי הנפש נפשט מעט מעט בולד עד שנגמר כל הולד ולכן נכנסין הע"ס של הנפש שהן ז' ימים כל א' לבד מעט מעט בולד עד שנגמר כל האיברים שהן הנעשין בו' הימים וז"ש אחר בריאת תהו כו' יום א' ואחר הרקיע יום ב' וכן בכולם ואחר שנגמר בא שכלו בג"ר ז"ש ויכלו השמים כו' כמ"ש ל' (#) וכל הי"ס נכללין בזו"נ ביום ולילה בלב וטחול לכך והגית בו יומם ולילה.

[יום ב] ויאמר אלהים יהי רקיע כו' הוא גלגולת של הראש המקיף את כל הראש סביב סביב עד הגרון והוא מבדיל בין מים העליונים שהוא המוח ובין מים התחתונים שהוא הריאה שעדיין לא נעשה להם כלים כמ"ש ל' (#) ויהי מבדיל כו' שיהיה הפרש ביניהם כמ"ש במ"א וכאן התחיל אמ"ש א' מ' ונגמר בשלישי שלכן לא נאמר כי טוב עד שנגמר בשלישי אבל מעשה יום ראשון הכל דברים גנוזים כחות נפשיות לכן אמר בזהר {כד ע"ד} דחסד נגנו כו' ויעש אלהים כו' כי כל כ"ב אותיות נעשים בהם ב' דברים א' כח רוחני וא' גשמי ולכן נאמר בכל אחד ויהי כן והוא רוחני ונאמר ויעש כו' והוא הגשמי מעל לרקיע כו' כמו שיש הבדל בין הרקיע למים התחתונים כן כו' ודעהו ויקרא אלהים לרקיע כו' ושמים שנבראו ביום א' הוא המוח ומעשיו לא נאמר שהוא המחשבה כמ"ש ל' (#) וכמ"ש (ברכות טא ע"ב) כך עלה במחשבה (ועמ"ש בפ' בראשית במע"ב שלו) והן שמים ושמי השמים שאמרו בחגיגה ב' רקיעין הן ור"ל אמר ז' שרקיע זה בו דבוק וילון שרקיע הוא יסוד ווילון הוא עמרת היסוד כידוע ולכן לא פרטו הכתוב ובשמי השמים כלולין ה' רקיעין (כמ"ש) וילון הוא הקרום שסביב לגלגולת דבוק בגלגולת וז"ש וילון אינו משמש כלום אלא נכנס כו' והענין כי כל ההרגשים באים ממוח מקרום שעליו אל הלב והלב משלח בכל הגוף ובליילה סותם הקרום הדבוק בגלגולת ואוסף המוח כל הרגשותיו אליו וכן כל הנפש כולה נאסף ללב ואז הוא ישן וכה המדמה הוא פועל אז והס"א סובב אותו ומתפשט בו כמ"ש בזהר (#) שלכן צריך נט"י וכן אמרו בגמ' האי מאן דבעי למידע להו כו' וכן הוא בעולם, שהוילון מתפשט וכל כתות השמים מתאספין אל השמים כמו שכל המלאכים מתכנשין להיכלין ותרעין דג"ע אסתתמו וכל הנשמות שמתפשטין בין החיים מתכנשין אליו כמ"ש בזהר (#) ושמים הוא הראש וג"ע הלב כמ"ש וס"א מתפשט בו תרמוש כל חיתו יער וזהו חמור נוער הכפירים שואגים כו' וזהו הכלבים צועקים על מזונותם מפדרים דאתבטלו כידוע ונכנס שחרית ואז מעיר האדם ואע"פ שלפעמים מעיר האדם קודם היום מ"מ אין נשמתו חוזרת בו עד היום כידוע כמ"ש (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו עד היום ע' זהר שם וז"ש ומחדש בכל יום כו' כמ"ש (איכה ג כג) חדשים לבקרים כו' שמחדש בכל יום נשמתו חדשה לו כידוע שנאמר הנוטה כדוק כו' שהוא דוק קרום הנ"ל רקיע שבו כו' הוא הרקיע שנאמר כאן כמו שכתב ביום הרביעי וה' שמים כלולין במוח שמים עליונים שבו נאמר ה' פעמים אור ביום ראשון אור דמוחא דנהיר בליבא כידוע והן ה' הרגשים במוח שמתפשטים ממנו ה' חושים הידועים והן ה' ספי' מבינה עד הוד נו"ה תרי פלגי גופא

מאיר היצירה

ונכללים כלהו בגלגולת שבו יוצא ה' חושים אל הפועל כידוע שכלהו נכללין ביסוד ולכן נאמר בו ה"פ רקיע והן נ' תרעין דבינה כידוע שחקים שבו רחיים כו' הן נו"ה ששוחקין הזרע לצדיק והוא כולל חוש המישוש שעיקרו בתשמיש כידוע זבול שבו כו' ומקריב עליו קרבן ת"ת והוא חוש הטעם שבו את קרבני לחמי וכל כלי האכילה הן כלי קרבן כמ"ש ברע"מ פ' פנחס (חגיגה יב ע"ב¹⁶⁰⁷) מכון שבו אוצרות שלג כו' וטללים רעים וסערה ודלתותיהן אש כו' הוא חוש הריח בחוטם בגבורה שבו ליחות רעות ותננא ובו ויחר אף ובו ישימו קטורה באפיך לבטל מותנא ופריך הני ברקיע איתנהו הני בארעא כו' כמ"ש בזהר (אד"ז רצד ע"א) דב' נוקבין בחוטמא מחד תננא ואשא דסליק מליבא ומחד רוחא דנחית ממוחא, ואמרו בא דוד כו' וז"ש תוס' שם אוצרות שלג כו' יש מהן כו' שהן ב' נוקבין דחוטמא ימינא ושמאלא ולכן כל הקדשים שהיטתן בצפון לעשות ריח ניהוה לבסם כידוע מעון שבו כו' חסד בו חוש השמיעה בו ואשמע את קול כנפיהם ובו לימוד התורה כמ"ש בס"י וז"ש כל העוסק כו' אר"ל כל הפוסק כו' זהו דין שכלול בחסד וכן חסד בדין יפתח ה' לך את אוצרו הטוב ב' נוקבין דחוטמא וכן ב' אזנים כנ"ל והקדים מעון למכון שחוטם מתחיל גבוה יותר מאזנים ערבות כו' בינה והוא חוש הראות שם (ישעיה ו א) ואראה את ה' יושב על כסא כו' שרפים כו' ואראה החיות ואראה והנה (יחזקאל א טו) אופן אחד כו' וז"ש שם אופנים ושרפים כו' וכל ההרגשות ע"י הקרום הדבוק בהם והוא החכמה שהיא חיות כל אדם כמ"ש (קהלת ז יב) {כה ע"א} והחכמה תחיה בעליה ונקרא חיה כידוע וז"ש עוד רקיע א' למעלה וכ' ועליו כאבן ספיר דמות כסא קד"א כידוע ועל דמות כו' כמראה אדם כו' היא החיה והוא נשמת האדם והכל הוא חכמה מכאן ואילך הוא כתר וז"ש עד כאן כו' מכאן ואילך במופלא כו' וזהו מלכות דסליק לכתר שכתר דבוק בוילון בסוד נעוץ סופן כו' וכולם בראש שנקרא שמים ויהי ערב כו' כנ"ל.

[יום ג] ויאמר אלהים יקוו כו' שהיו מתפשטים בכל הגוף אל מקום אחד הריאה וכאן בריאתו ובו י"ג משם מ"ה ונשאר ל"ב ללב כמ"ש בס"י והן ו' עוקאן דקנה ו' כנפי ריאה והריאה עצמה גי' אח"ד זהו אל מקום אחד ותראה היבשה זהו הכרם שכולל כל הבטן שהיא ארץ הפרטית וכאן נגלה האויר בעולם וכן בנפש והוא מקום לנפיהת הריאה ברוח דנשיב בגויה והוא הגויה בנפש ויקרא אלהים ליבשה ארץ כו' כאן בריאת הארץ הפרטי ובטן כנ"ל ולמקוה המים כו' ר"ל מקום המים כמ"ש במ"א והוא הריאה והן ז' ימים וז"ש ימים (ר"ל לשון רבים) והן הריאה ושית כנפי ריאה שסובבים לא"י ליבא נור דליק (ת"ז נה ע"א) כמ"ש (ישעיה לג יד) מי יגור לנו אש אוכלה משכן השכינה והתורה והריאה עצמה שהיא האומה הוא למטה סוף הריאה למערב כי הראש מזרח כמ"ש (לכה דודי) מראש מקדם וכן ים הגדול סוף א"י במערבו וכאן נגמר מלאכת אמ"ש וז"ש כאן וירא אלהים כי טוב (בראשית א יא) ויאמר אלהים תרשא כו' כאן התחיל בריאת י"ב מנהיגים שהן בארץ בבטן והן כלולין בט' ב' ידים בא' ב' רגלים בא' ב' כליות בא' והן גפ"ג והן נבראו בג' ימים יום שלישי המישי ושישי בכ"א ג' וביום ד' ז' שערים כמ"ש ל' (#) וכאן הם ג' מינים, דשא, עשב, עץ פרי, והן ג' כלי האכילה קיבה וקורקבן ודקין שאלו ג' מינים הנז' ניתנו לאכילה כמ"ש לקמן ביום ה' הנה נתתי לכם כו' והן ג' כחות בנפש הצומחת שבא ע"י אכילה כח המגדל וכח הזון וכח המוליד בדומה והן נגד ג' מינים הנ"ל ולכן נאמר אצל עץ פרי למינו כו' שהוא המוליד בדומה ותוצא הארץ כו' האמירה נגד ג' חושים שבג' האיברים הנ"ל ועשיה נגד ג' איברים עצמם הנ"ל ונאמר כאן אצל עשב ג"כ למינהו כמ"ש שנשאו ק"ו בעצמם והוא הזון שג"כ זו למינהו כמ"ש רז"ל (#) אבר מחזיק אבר ועץ עושה

¹⁶⁰⁷ ע"י חגיגה דף יב ע"ב וז"ל, ומנלן דאיקרי שמים שנאמר השקיפה ממעון קדשך מן השמים מכון שבו אוצרות שלג ואוצרות ברד ועליית טללים רעים ועליית אגלים וחדרה של סופה [וסערה] ומערה של קיטור ודלתותיהן אש שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב הני ברקיעא איתנהו הני בארעא איתנהו דכתיב הללו

מאיר היצירה

פרי כו' שהזרע כלול מכל האיברים ומכל אבר נעשה אבר וז"ש אשר זרעו כו' וכן הן ג' נפשות הצומחת והחיונית והמשכלת נר"ן וכלם ניוזנין ע"י האכילה שהן נגד ג' כחות הנ"ל המגדל נגד הצומחת שמגדל האיברים והזן נגד החיונית ששומר רוח האדם בקרבו ע"י שזן את האיברים והמוליד בדומה נגד המשכלת שמוליד ג"כ בדומה שמבין דבר מתוך דבר והשכל הוא עין החיים למחזיקים ואוהביה יאכל פריה נוצר תאנה כו' מפרי פי איש תשבע בטנו כו' וז"ש שלא יהא שכלך עקר.

[יום ד] ויאמר אלהים יהי מאורות כו' הן ז' שערים בנפש שהן נגד שבעה כוכבים כמ"ש בס"י ברקיע השמים בגולגולת הראש כנ"ל והן ז' כפולים וזהו להבדיל שע"י ניכר האותיות לחוזים בכוכבים וכן ע"י ז' שערים אלו כמ"ש בת"ו תיקון ע' (#) בעיינין בקריציין דעיינין בחוטמא בקמיטו כו' באודנין כו' בפומא כו' ולמועדים שהן נגד ז"ת כמ"ש בז"ח (#1608) ונגד ז' כוכבים כידוע וכן נגד ז' שערים. ולימים שהיום י"ב שעות היום וכן י"ב שעות הלילה והן ע"י י"ב מזלות בדכורא ובנוק' כמ"ש בס"י וכן הן בראש כמ"ש"ל (#) ולשנים ג"כ י"ב חדשים נגד י"ב מזלות כמ"ש שם (בראשית א טו) והיו למאורות כו' והקשו בגמ' אור ביום ראשון נברא והכתיב ויתן אותם כו' כדר"א אור שנברא ביום ראשון אדם צופה בו כו' כיון כו' עמד ונגזו כו' שאור הראשון הוא אור (כה ע"ב) השכל אור דנהיר בליבא מ"ס שאדם מסתכל בו ומשיג בו את כל העולם והוא אור הגנוז לע"ל שאו ותמלא הארץ דעה להאיר על הארץ להתנהג בו גבולות עמים שהם למספר ב"י י"ב מנהיגים את הארץ הגוף אבל ליבא ישראל אין מזל לישראל שהן למעלה מן הטבע ומתנהג באור דנהיר בה ויעש כו' את שני המאורות הגדולים חמה ולבנה הם ב' עינים שהם עיקר המאורות שמאירין לאדם שרואה בם כמ"ש (תפילת נשמת כל חי) ועיינינו מאירות כשמש וכירח וכמ"ש בה"ת (טו ע"א) אע"פ שסדר יצירתם אינם כן כמ"ש בס"י את המאור הגדול כו' עין ימין ועין שמאל וע"י מתנהג הלב כמ"ש (זהר ח"ב רסג ע"א) עינא סרסורא כו' והלב כולל ימין ושמאל ששמאל במחול לב כסיל לשמאלו וזהו לממשלת כו' עין ימין מתנהג לב ימין וזהו המאור הגדול לממשלת היום ובשמאל השמאל וזהו את המאור הקטן וז"ש שוריינא דעיינא בליבא תליא ואת הכוכבים הן י"ב מזלות ושאר הכוכבים והן שערות הראש כמ"ש בת"ז תי' כ' (לב ע"ב) בנימין דרישא שהן כוכביא ומזלא דל"ל חושבנא והן י"ג נימין וי"ג ארחין דשערי שהן י"ב מזלות ותלי הכולל אותם כמ"ש בס"י ושאר השערות שאר הכוכבים והן ע"ג ז' השערים כמו המזלות וכוכבים שהן בגלגל הח' ע"ג ז' הכוכבים וז"ש (ברכות נ"ג) הואי עיני דנשקי אהרדי א"ל בא על אחותו כמ"ש (שיה"ש ה ב) פתחי לי אחותי רעיתי כו' כמ"ש בת"ז והיו הכרובים שידוע שהן תו"מ הכרובים כרובי עינא פורשי כנפים גדפי עינא כו' בזמן דמסתכלין באורח מישור ופניהם איש אל אחיו יהוד בזו"נ ובזמנא דלא מסתכלין כו' נחש עקלתון כו' כי המות יפריד כו' שהוא ס"א דמפריד היחוד כו' ערוה ער ו"ה כידוע וזהו אסור להסתכל בעריות וזהו בעה"ד טו"ר אבל באילנא דחיי שנאמר בכל לבבך שני המנהיגים ופניהם כו'.

[יום ה] ויאמר אלהים ישרצו כו' הן הידים והכליות והרגלים שעיקרן שני ביצים שלכן נקראו נו"ה שחקים השוחקים מן כנ"ל וזהו שרץ נפש חיה הכליות וביצים שהן ממים של הריאה שהן מבשלים הזרע כמ"ש בר"מ פ' פנחס (דלה ע"א) ותרין כליין כו' דמבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מן כנפי הריאה וכן הביצים וכאן כוללם יחד ועוף יעופף כו' הן הידים שהן הגדפים שמעופפים בהן כידוע וז"ש ועוף זה מיכאל יעופף זה גבריאל שהן חו"ג ב' ידים כידוע על הארץ באויר בגוף בנויה על פני רקיע השמים שמעופפים על פני רקיע שמגביה הידים עד הראש רום ידיהו נשא ויברא אלהים את כו' עכשיו פרטן התנינים הגדולים הן ב' הרגלים שהן גדולים והן לויתן נחש

1608 מצאתי בתז"ח א ע"ב, ועי' ליקוטים שם א ע"ג.

מאיר היצירה

בריה ונחש עקלתון כמ"ש (ב"ב עד ע"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה בראם ואף לויתן כו' והן הב' ביצים ואלמלי מזדווגים זה לזה היו מטשטשיין את כל העולם שכל האיברים עושין פעולתם תמיד חוץ מן הביצים כ"א ע"י מחשבה וזהו סירסן כו' שהן מצוננים בעצמן שלכן אמרו (נדה י"ג) מותר לסייע בבצים מלמטה והאמה כוללן וז"ש לויתן זה יצרת לשחק בו כמ"ש (בראשית לט יז) הבאת לנו כו' לצחק בי כו' וז"ש (ע"ז פ"ק) י"ב שעות כו' ג' ראשונות כו' שיי"ב נחלקים דפ"ג כמ"ש בס' יצירה בד' אותיות הוי"ה וז"ש ג' הראשונות יושב ועוסק בתורה מימינו אש דת למו שניות יושב ודן כו' בשמאל שלישיית יושב וזן כו' בת"ת ואתה מחיה את כולם (נחמיה ט ו) וזהו כ"ו כל"ה נגד שם הוי"ה שכלול בת"ת רביעית יושב ומשחק עם לויתן זהו הזווג עם מל' וז"ש מיום שחרב בהמ"ק אין שחוק כו' ברביעית מה עביד כו' שאין זווג בזמן הגלות יושב ומכלכל ואת כל נפש וכו' הן כליות ואת כל עוף כו' הן ידיים כנ"ל ויברך אותם כו' פרו ורבו כו' כי מן הכליות וביצים פו"ר וזהו שנתברכו זרעו של יוסף וידגו לרוב כו' יוסף הוא הצדיק מה דגים אין העין שולטת כו' שהם מחופים בכטן והן ב' שבטים שיצאו מיוסף כי י"ב שבטים (כה ע"ג) י"ב מנהיגים בגוף כמ"ש בס"י והעוף ירב כו' שהן ב' מוחין שמתלבשין בב' ידיים וחז"ג בה' אצבעות הימין וה' אצבעות השמאל כמ"ש (ת"ז ד ע"א) חכמה נחית בימינא ובינה נחית בשמאלא וכל ברכה שריא בידים כמ"ש ביעקב (בראשית מח יד) וישת יד כו' והידיים צריכים לברכה כמ"ש (דברים כח יב) ולברך את כל מעשה ידיך ואמרו איזה מעשה ידיו של אדם כו'.

[יום ו] ויאמר אלהים תוצא הארץ וגו' (בראשית א כד) הן מרה כבד טחול, בהמה מרה שהוא גיהנם כמ"ש בזהר (ת"ז נט ע"א) ובר"מ (#) מרה דאיהו גיהנם כו' והוא שור המזיק שהוא כלהוך השור בזהר פ' בלק דאגלים בדיוקנא דשור וכל כו' לאעלא בגיהנם לחיך לזן כו' ורמש כבד עם יותרת שיותרת הוא נחש כמ"ש בזהר בהרבה מקומות וחיתו ארץ טחול זוחלי עפר וכ"ז בנשמתא דטו"ר כמ"ש בר"מ (#) אבל בנשמתא דאילנא דחיי כל זה הוא בסטרא דקדושה כמ"ש שם (#) ויעש כו' רוחניים וגשמיים כנ"ל וכאן נשלם ג' וז' וי"ב.

ויאמר אלהים נעשה אדם כו' ליבא שהוא כלל האדם והוא א' ע"ג שלשה כו' בצלמנו כדמותנו דוגמת המוח בזה ל"ב נתיבות ובזה לב שלם שלכן נק' לב בזה נשמה ובזה רוח ובמוח אש שורפת וכן לב נור דליק (ת"ז נה ע"א) וכן הוא בצלמו כנז' ואמרו בצלמנו דכורא כדמותנו נוקבא כי ב' בתי ליבא דכורא ונוקבא יצ"ט ויצה"ר ואמרו בזהר זכה נעשה לו עזר בכל לבבך ועיקר העבודה ביצה"ר כידוע והוא בעץ החיים לא זכה בעץ הדעת טו"ר כנגדו והוא בצלמנו כדמותנו שמוח כולל חו"ב וז"נ וירדו בדגת הים כו' שהן כל מנהיגי הגוף וכן נאמר למטה הנה נתתי כו' שלב מושל בכולם למשוך לרצונו כמ"ש (אבות פ"ב מ"ט) איזה דרך כו' רואה אני כו' ואמרו זכה רודה בכלם לא זכה ירוד שכולן מושלים בו שליבא ביניהם בדוחקא בצערא וימרדו את חייהם כו' וידוע בהרבה מקומות ויברך כו' פרו ורבו כו' חיבור ב' הבתים של הלב ומהן כמה ענפים מתפשטים כל המדות טובות שכליות ומעשיות וכלם לטוב בזמן שהם מסכימים לדעת אחד ופניהם איש אל אחיו כנ"ל וכבשוה אמרו ז"ל וכבשה כתיב איש דרכו לכבוש כו' מסמ' דימינא והיא נכללת בו ויאמר אלהים הנה נתתי כו' כלי האכילה לזון את כל האיברים ומברירו דכולא נטיל לבא והשאר משלח לכבד ולשאר איברים (והמובחר זן החיונית והמשכלת וזהו את כל עשב כו' ואת כל עץ כו' ולשאר האיברים) שהן ולכל חית השדה כו' הצומחת כנ"ל וירא אלהים את כל אשר עשה כו' וכלם נכלל באדם שהוא עולם קטן (ת"ז קטז ע"ב) וזהו את כל כו' שכל הבריות שנבראו בו ימי המעשה נכלל בו וזהו בצלמנו כו' כמ"ש במ"א והכל נברא בשבילו וכן בלב שהכל נכלל בו ובשבילו וזהו בצלמנו בצלם כו' וכן בעולם שאדם הוא לב העולם והוא נוטל שפירו דכולא ומובחר שלו משלח למוח שהוא

מאיר היצירה

נשמתו שבשמים וז"ס {כה ע"ד} הקרבנות ואלולי האכילה אש המוח שורף כל הגוף וכן משבטלו הקרבנות אין לך יום כו' וזהו לחמי לאשי אש שבמוח בשמים אריה נחית שהוא מוחא על מזבח ששם ליבא וחשאר משלה התמצית כו' והנה טוב מאד ארו"ל טוב זה יצ"ט מאד זה המות יצה"ר שהוא באדם לבא כנ"ל זכה כו' ועיקר העבודה בו ולכן נאמר בו מאד ויכולו השמים כו' ראש וגוף ותולדותיו ויכל כו' ארו"ל מה היה חסר מנוחה כו' והוא בינה בג"ר ג"פ השביעי ג"ס כלל כל הנתיבות ג"פ אלהים ואין בו מעשה לשבת יצרה וישבות יחוד ויברך ברכה ויקדש קדושה הרי יב"ק בג"ר ויכל תכלית מלכות וכאן נשלם ע"ס שכלל הכל ל"ב נתיבות.

ליקוט

בכל גשם מרובע יש ו' שמחים וי"ב עמודים (שהם) י"ב גבולי אלכסון וח' נקודים בין גבולי האלכסון שהם בנויים כולם על היו"ד שהוא נקודה קו ושטח (ר"ל י' נקודה ו' קו ד' שטח וכן הוא יה"ו של הוי"ה) וזה שהשם כולו בנוי על היו"ד כמ"ש בפ' ויקרא והוא כי חשבונם כ"ו ועם הגשם שכוללם והוא אות הדי' שבהוי"ה הם כ"ז כמנין אותיות שבתורה ונגד הושבן השם הוי"ה עם הקוץ כמ"ש בס"י.

ליקוט

שם ע"ב הוא בי"ב גבולי אלכסון והוא כי כל גבול אע"פ שהוא אחד מ"מ יש לו ב' קצוות שהרי הוא מחבר ב' שמחים שזהו צירופי שם אדנ"י כ"ד וששה פעמים י"ב הם ע"ב שלכן בחושן היה י"ב שבטים ובכל א' ששה אותיות אבל חבורם הוא ד' קצוות למשל בין מזרח לדרום הם ב' קצוות וב' הנקודים של קצוות העמוד שהוא מעלה ומטה של העמוד הן מ"ח צורות ד' פעמים י"ב כלל שם מ"ב.

סוד החדשים

ליקוט

חדשי החמה מלמטה למעלה, ניסן במלכות, אייר חדש זיו [יסוד] ששם נמנו ישראל, ועיין בזהר ריש פרשת במדבר . סיון נו"ה [הלוחות] שניתנו לישראל. וכן במזלות ניסן מלה [קרבן] פסח כרחל כו'. אייר שור, בכור שורו יוסף כו'. סיון תאומים, תרי פלגי דגופא . תמוז ת"ת אב גבורה מזל אריה גימ' גבורה ובו היה מה שהיה אלול כולו רחמים כידוע והוא דרגא דחסד וששה חדשי הגשמים סוד דדכורא מלמעלה למטה אבל הכל בנוק' כי החדשים בנוק' ולכן ניסן ראשון לחדשים אבל שנים בסטרא דכורא ולכן מונין מתשרי וידוע שז' הוא בדכורא וי"ב בנוק' ולכן שנים הם בסוד שבע וחדשים בסוד שנים עשר.

מאיר היצירה

{כו.}

סדר הרל"א שערים לפי דעת הגר"א ז"ל

במרוכב הזה הקצוות הם א"ת ב"ש א' בימין ובשמאל ת' וכן בכולן עד חציין

ומשם ולמטה הילוך הא"ת בש להיפוך וכל הא"ב בפנים הוא באחור להיפוך

אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תג	שר
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דש	דת	דק	תק	רק
הו	הז	הח	הט	הי	הכ	הל	המ	הנ	הס	הע	הפ	הצ	הק	הר	הש	הת	תצ	תש	תק	קצ
וז	וח	וט	וי	וכ	ול	ומ	ונ	וס	וע	ופ	וצ	וק	ור	וש	ות	תפ	תש	תק	קפ	צפ
זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זצ	זק	זר	זש	זת	תע	שע	רע	קע	צע	פע
חט	חי	חכ	חל	חמ	חנ	חס	חע	חפ	חצ	חק	חר	חש	חת	תס	שס	רס	קס	צס	פס	עס
טי	טכ	טל	טמ	טנ	טס	טע	טפ	טצ	טק	טו	טש	טת	תש	תנ	שנ	קנ	צנ	פנ	ענ	סנ
יכ	יל	ימ	ינ	יס	יע	יפ	יץ	יק	יר	יש	ית	תמ	שמ	רמ	קמ	צמ	פמ	עמ	סמ	נמ
כל	כמ	כנ	כס	כע	כפ	כצ	כק	כר	כש	כת	תל	של	רל	קל	צל	פל	על	סל	נל	מל
למ	לנ	לס	לע	לפ	לצ	לק	לר	לש	לת	תכ	שכ	רכ	קכ	צכ	פכ	עכ	סכ	נכ	מכ	לכ
מנ	מס	מע	מפ	מצ	מק	מר	מש	מת	תי	שי	רי	קי	צי	פי	עי	סי	ני	מי	לי	כי
נס	נע	נפ	נצ	נק	נר	נש	נת	תט	שט	רש	רש	קט	צט	פט	עט	סט	נט	לט	כט	יט
סע	ספ	סצ	סק	סר	סט	סת	תח	שח	רח	קח	צח	פח	עח	סח	נח	מח	לח	כח	יח	טח
עפ	עצ	עק	ער	עש	עת	תז	שז	רז	קז	צז	פז	עז	סז	נז	מז	לז	כז	יז	טז	חז
פצ	פק	פר	פט	פת	תו	שו	רו	קו	צו	פו	עו	סו	נו	מו	לו	כו	יו	טו	חו	זו
צק	צר	צש	צת	תה	שה	רה	קה	צה	פה	עה	סה	נה	מה	לה	כה	יה	טה	חה	זה	וה
קר	קש	קת	תד	שד	רד	קד	צד	פד	עד	סד	נד	מד	לד	כד	יד	טד	חד	זד	וד	הד
רש	רת	תג	שג	רג	קג	צג	פג	עג	סג	נג	מג	לג	כג	יג	טג	חג	וג	הג	דג	
שת	תב	שב	רב	קב	צב	פב	עב	סב	נב	מב	לב	כב	יב	טב	חב	זב	הב	דב	גב	
תא	שא	רא	קא	צא	פא	עא	סא	נא	מא	לא	כא	יא	טא	חא	זא	הא	דא	גא	בא	

מאיר היצירה

מיכאל גבריאל רפאל נוריא קדומיא חלכאל נדקאל פהאל תודאל
חסדיאל טוריאל רמאל (נ"א רזיאל) יופיאל סטוריאל טוריאל להמיאל
חזקיא קדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
קדשיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עופיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עזריאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
סמכיא עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
גדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל

בשמיים אחרים כתוב סגור זה

מיכאל גבריאל רפאל נוריא קדומיא חלכאל נדקאל פהאל תודאל
חסדיאל טוריאל רמאל (נ"א רזיאל) יופיאל סטוריאל טוריאל להמיאל
חזקיא קדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
קדשיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עופיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עזריאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
סמכיא עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
גדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל

מיכאל גבריאל רפאל נוריא קדומיא חלכאל נדקאל פהאל תודאל
חסדיאל טוריאל רמאל (נ"א רזיאל) יופיאל סטוריאל טוריאל להמיאל
חזקיא קדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
קדשיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עופיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עזריאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
סמכיא עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
גדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל

מיכאל גבריאל רפאל נוריא קדומיא חלכאל נדקאל פהאל תודאל
חסדיאל טוריאל רמאל (נ"א רזיאל) יופיאל סטוריאל טוריאל להמיאל
חזקיא קדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
קדשיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עופיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
עזריאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
סמכיא עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל
גדיאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל עניאל

וע' פרדס רימונים לרמ"ק שער כא פרק יב וז"ל, דרך שני מ"ב שמות ראשי שמותם השם הקדוש ואלו הם. ארפניאל בוא"ל גבריאל יופיאל תומיאל צדקיא"ל. השם השני קבציאל רבחיאל עזוויאל שמיאל טופיאל נגדיאל. השם הג' נחליאל גבוריאל דניאל יהודיאל כבשיאל שפריאל. השם הד' ברכיאל טפטיאל רחמיאל צפוניאל תרומיאל גרודאל. השם הה' חזאל קומיאל ברכיאל טהריאל נוריא עמיאל. השם הששי ישראל גדיאל להביאל פנואל זכריאל קדושיאל. השם השביעי שלגיאל קרביאל וויאל צוריאל ילפיאל תבריאל ע"כ. ואין ספק היות שמות הקדומים מתעלמים ומתעלים על אלו חלק רב. ויש עוד דרך ג' בזה כפי הנמצא בספרי הקדמונים:

ולא ראיתי מש"כ בגר"א הנ"ל וצ"ע.***

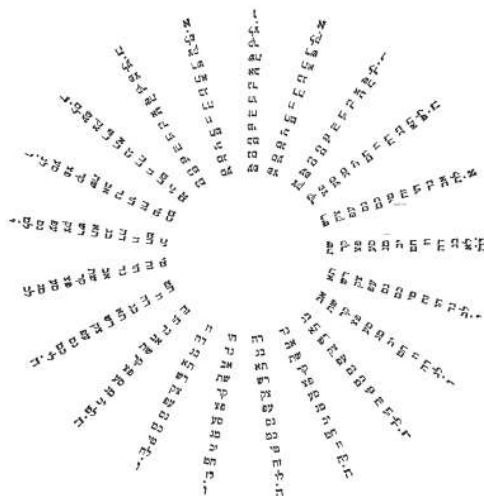
הרי הוא הנהגת זיווג אב"א בשורש הענין של בריאת העולם, וממילא יצאו מזה דינים גדולים. ועי' בהגר"א תז"ח יח ע"ד ד"ה כדין קיימי ז"ל, ר"ל שכולם סלקין במחשבה כנ"ל שכולם קיימין בה, וז"ס כך עלה במחשבה. ומחשבה אתעטר במחשבה עילאה, בנהורין שנקרא א"ס כנ"ל, עכ"ל. והנה הלשון 'סלקין במחשבה' מראה לכאורה כי כוונתו לדבריו לקמן ד ע"ד, עיין מש"כ שם (הערה @@) לבאר שזהו זיווג אורא ומר"ס, וזה כבר בגדר רדל"א, ולכן הוא נקרא כאן 'א"ס' [עי' לש"ו כללים ח"א מג ע"א שזה הא"ס עניינו בחי' אורא הרי הוא ע"ב דמר"ס המיוחד באורא (שאין זיווג בין אורא למר"ס עד לתיקון המ"ה, וביציאת המלכים כל הזיווגים לא היו אלא בע"ב

מאיר היצירה

וס"ג שבמו"ס) (עי' עוד ביאורים ח"א מט ע"ד). ועי' ביאורים ח"ב עט ע"ד שמשם שורש הנקודות ובבחי' 'כך עלה במחשבה לפני'. אם כן כאן הוא היסוד להנהגות של רצונו ית' שאינן מובנות לנו כלל, והוא במקום גבוה מעל גבוה עמוק עמוק מי ימצאנו. והשורש לזו ההנהגה נתגלתה כאשר אר"א היו אב"א, שאז אין נקבים בגלגלתא אלא זה גלגלתא סתימא (אד"ר קמא ע"ב), וממילא אין מקום גילוי להנהגה כלל. ועי' בבהגר"א על ס"י ד ע"ג שבחינה זו היא שער הנ' שלא נתגלה למשה רבינו.

ועי' יהל אור ח"ב ל ע"ב, שבזמן שהתחילה הגלות התחדשו הי' הרוגי מלכות הרי הם עשרה מגו מחשבה - שבה ל"ב [נתיבות חכמה - עי' ס"י פ"א מ"א וגר"א שם], הרי הוא ש"ך ניצוצין כנ"ל. אז התחיל שוב להתנוצץ סוד עולם התהו בבחינת מהלך דשית אלפי שנין, לכן היו צריכים אלו הי' ליהרג ולמסור גופם למלכות הרשעה, ועל ידי כך בררו הניצוצין בסוד מ"ן, ובנשמתם השלימו ותיקנו הע"ס דעולם התהו. והנה כל הביורין בסוד מ"ן הוא במחשבה כידוע, וזה מש"כ כד סליק במחשבה, דהיינו שזהו עליית הניצוצין לתוך המחשבה.

@ע' דע"ה ח"א א ע"ד שזה מה שעלה מנה"י דא"ק ליצור עולם האצילות, ויצא דרך העיניים כאשר הגיע למו"ס ככתוב בע"ח שער הנקודות פרק ב'@.

(אולי זה אחר והייתי צריך להביא של פנים)

ה
1

אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תר	שר
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דש	דת	תק	תק	רק
הו	הז	הח	הט	הי	הכ	הל	המ	הנ	הס	הע	הפ	הצ	הק	הר	הש	הת	תצ	רצ	רצ	קצ
וז	וח	וט	וי	וכ	ול	ומ	ונ	וס	וע	ופ	וצ	וק	ור	וש	ות	תפ	רפ	קפ	צפ	
זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זצ	זק	זר	זש	זת	תע	רע	קע	צע	פע	
חט	חז	חי	חכ	חל	חמ	חנ	חס	חע	חפ	חצ	חק	חר	חש	חת	תס	רס	קס	צס	פס	עס
טו	טכ	טל	טמ	טנ	טס	טע	טפ	טצ	טק	טר	טש	טת	טנ	טו	טז	קז	פז	עז	ענ	סנ
יכ	יל	ימ	ינ	יס	יע	יפ	יצ	יק	יר	יש	ית	יט	יח	יט	יז	קח	פח	עח	עמ	נמ
כל	כמ	כנ	כס	כע	כפ	כצ	כק	כר	כש	כת	תל	תל	תל	תל	תל	קל	פל	על	נל	מל
למ	לנ	לס	לע	לפ	לצ	לק	לר	לש	לת	תכ	תכ	תכ	תכ	תכ	תכ	קכ	פכ	עכ	מכ	לכ
מו	מס	מע	מפ	מצ	מק	מר	מש	מת	תי	שי	רי	רי	רי	רי	רי	קי	פי	עי	מי	כי
נס	נע	נפ	נצ	נק	נר	נש	נח	נח	נח	קט	קט	קט	קט	קט	קט	צט	פט	עט	לט	יט
סע	ספ	סצ	סק	סר	סט	סח	סח	סח	סח	צח	צח	צח	צח	צח	צח	סח	נח	מח	כח	טח
עפ	עצ	עק	ער	עש	עת	תז	תז	תז	תז	צז	פז	עז	סז	נז	מז	לז	כז	יז	טז	חז
פצ	פק	פכ	פל	פט	פח	פח	פח	פח	פח	פז	עז	סז	נז	מז	לז	כז	יז	טז	חז	זו
צק	צר	צש	צת	תה	תה	רה	קה	צה	פה	עה	סה	נה	מה	לה	כה	יה	טה	חה	זה	וה
קר	קש	קת	תד	תד	רד	קד	צד	פד	עד	סד	נד	מד	לד	כד	יד	טד	זד	וד	הד	
רש	רת	תג	תג	רג	קג	צג	פג	עג	סג	נג	מג	לג	כג	יג	טג	זג	וג	הג	דג	
שת	תב	שב	רב	קב	פב	עב	סב	עב	נב	מב	לב	כב	יב	טב	זב	וב	הב	דב	גב	
תא	שא	רא	קא	צא	פא	עא	סא	נא	מא	לא	כא	יא	טא	זא	וא	הא	דא	גא	בא	

עי' הערה ז

ז

י	ו	ד	ה	י	ו	א	ו	ה	י	א	ו	א	ו	ה	י	א	ו	ה	י	א	ו
אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את	י
י	ו	ד	ה	י	ו	א	ו	ה	י	א	ו	א	ו	ה	י	א	ו	ה	י	א	ו
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש	י
י	ו	ד	ה	י	ו	א	ו	ה	י	א	ו	א	ו	ה	י	א	ו	ה	י	א	ו
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תר	שר	י
י	ו	ד	ה	י	ו	א	ו	ה	י	א	ו	א	ו	ה	י	א	ו	ה	י	א	ו
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דש	דת	תק	תק	רק	י

